STACHECIAN

APA VIE

volumul 1

Căderea împărăției

STACHECIAN

APA VIE

(trilogie)

volumul 1

Căderea împărăţiilor

www.apa-vie-carte.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
STACHECIAN
Apa vie / Stachecian. – 3 vol.
ISBN 978-606-8823-94-2
Vol. 1. : Căderea împărăţiilor. – 2017. – ISBN 978-606-8823-96-6 821.135.1

ISBN:
978-606-8823-96-6

Această carte este protejată prin dreptul de autor. Reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea prin orice mijloace şi sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului drepturilor de autor, reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

© 2018 Stachecian • Toate drepturile rezervate

CAPITOLUL I

Între prevestire şi derută

UMBRA NOPŢII se adună tăcută în jurul ferestrelor luminate de lămpi cu ulei. Pruncii se cuibăresc mai abitir pe sub pături şi nu mai există altceva pentru ei decât vocea caldă a părinţilor: *A fost odată ca niciodată, pe când se potcovea puricele cu 99 de oca de fier, făcea plopul pere şi răchita micşunele, se luau mieii cu lupii de gât şi se sărutau...* Vremurile acestea sunt ale poveştilor purtate prin viu grai, iar mai puţin ale cărţilor. Prin faţa ochilor mici se derulează curând imagini fantastice, care îi poartă pe nesimţite în mrejele somnului adânc, neabătut, aşa cum vine din încrederea copiilor în aşezarea limpede şi sigură a lumii, atunci când sunt feriţi de ştiinţa greutăţilor ce-o apasă în lung şi-n lat.

Libra se vede acum de sus, din turnul cu clopot, ca ţinându-şi respiraţia, fără nicio mişcare. Luminile caselor, asemănătoare unor licurici uriaşi, încep să se piardă una câte una. Este o noapte fără lună, doar cu stele şi câţiva nori de primăvară târzie. Două făclii mai rămân de veghe, una, în turn, şi cealaltă, la intrarea dinspre drumul mare, împrejmuit de ogoare şi pâlcuri de pădure. Satul este unul ca mai toate aşezările din împărăţie, legat spre centru şi răsfirat spre margini, cu multe grădini lucrate şi ateliere de meşteşugari. În mijloc se înalţă conacul stăpânului, cu un etaj peste toată suflarea şi o curte cât oricare alte trei, deoarece timpurile nu cunosc voinţa deplină a celor de rând. Dar oamenii nu trebuie să mai îndure fără speranţă, ca în vremuri trecute, triste, înecate în suferinţă; frământările veacurilor au adus şi dintre cei înţelepţi printre mai marii împăraţilor noi, rămaşi mai mult cu numele peste întinderile ce-au început să vadă schimbări numeroase. Acestea au devenit dificil de ţinut în voia coroanelor din tronul de aur, fie că au strâns supuşii într-un cleşte de fier, fie că s-au aplecat asupra lor cu luminoasă îndrumare. Pentru că oamenii, buni sau răi, îşi mărginesc aşezările pe nevoile, vorbirea şi firea lor, indiferent dacă apără plaiurile strămoşeşti sau le câştigă prin biruinţă nedreaptă.

Ţinutul acesta, Cotul Mărgăritarului, a avut parte, din cele mai vechi istorisiri, de puterea inimilor cumsecade. Fiii şi fiicele locurilor au rezistat, şi-au întărit obiceiurile, au înfruntat şi au alungat teribili răufăcători, ba chiar şi înfricoşătoare creaturi, dacă ar fi să dăm crezare legendelor. Astăzi, deşi rânduirea ţine multele pământuri de partea stăpânului, spiritul e mai liber, dreptatea se împarte cu înţelepciunea bătrânilor învăţaţi, iar toţi cei care-şi văd de treabă se bucură de roade îndestulătoare.

Getozak, gardianul tânăr din turn, are un aer oarecum mulţumit faţă de postul luat în primire la fiecare cinci zile. E mai plăcut aici, ferit de ploaie pe timp mohorât, iar noaptea e linişte, ceea ce îi dă o senzaţie de tihnă. Şi-ar da casca jos, dar capul gol poate fi uşor observat şi mustrat. Suliţa stă rezemată la îndemână şi scutul întins la picioare, recalificat pe post de castron: găzduieşte un codru de pâine, o bucată de brânză şi un măr. Zâmbeşte, întrevăzând chipul soţiei cum împachetează merindele, şi-şi pipăie

arcul de la spate cu ticul celui obișnuit să-l verifice la locul lui. „Din fericire, nu am avut nevoie cu adevărat de el până acum. Doar ce-am pus tâlhari pe fugă“. Apoi se uită spre clopotul încremenit ce îl acompaniază rece: „Mă mănâncă pe mine palmele, dar sper să nu trag de frânghia asta vreodată“.

Gura mare a drumului de la intrarea în sat, astăzi nefortificată, păstrează amintirea zidurilor de altă dată. Face câteva semne frățești din torță și primește răspunsul celor trei gărzi de acolo. Cu o privire lungă, scrutează orizontul deasupra pădurii pe care o știe în beznă și cade peste alte gânduri: „Să tot fim prin mijlocul Smaraldului, zic slujbașii când trec pe aici. M-aș duce și eu la târgul coroanei, trei solde spre vară; atunci sunt mai mulți negustori și drumuri mai puțin primejdioase“.

O bufniță îi distrage atenția, dintr-un stejar în apropiere. Ca să își omoare timpul, ridică praștia și țintește vârful copacului, dorind să o vadă zburând. „Bu-hu-hu“ plesnește din aripi și descrie un arc de cerc prin fața turnului, trece pe lângă roza vânturilor nemișcată sub atenția cocoșului falnic, apoi continuă zborul spre un acoperiș lunguieț, din lemn și stuf. Plutește de aterizare peste grădina pregătită pentru a doua zi, unde așteaptă diverse unelte, roaba și gălețile de apă. Mansarda dezvăluie un geam mic, iar lumina palidă a unei lumânări abate pasărea nopții spre cumpăna pietrei de măcinat, de unde poate studia în taină interiorul odăii.

Este casa lui Nalbian. A adormit peste așternuturile nedesfăcute, cu o legătură de scrieri în mână. Merge la dascăl pentru învățătură și a reușit să facă rost, prin trudă și noroc, de câteva pagini în stare bunicică. Îi plac în mod deosebit cele cu ilustrații încă neșterse și chiar urme de culoare pe pieile bătute sau scoarță de copac tratată. Le ține cu mare îngrijire și, din când în când, le cercetează cu drag.

Al doilea bu-hu-hu îl trezește. Se uită chiorâș la lumânare, se ridică și verifică prin ușa întredeschisă dacă mai este cineva treaz în casă. Nici de jos, unde dorm ai lui, și nici din partea cealaltă a podului, unde doarme sora mai mare, nu se aude nimic. Renunță să mai închidă ușa care scârțâie, stinge lumânarea și desface un colț de pat. Apoi se răzgândește: „Să rămână curat mai mult timp, să nu

mai spele fetele“. Se întinde pe preșul lung și gros, căscând să-i trosnească maxilarele. Părul negru ca de corb arată tinerețea, chiar dacă palmele sale sunt destul de muncite. Ochii, la fel de negri, adânci și cercetători, dezvăluie că spiritul are și el încercările sale, uneori mai mari ca ale palmelor și, poate, prea rătăcitoare. Trupul slăbuț, zvelt, este al unui adolescent ce dorește să viseze lucruri minunate în noaptea care-a început.

„Mâine-poimâine poate o ung…“, își spune, pentru a câta oară, Nalbian. Dar timpul nu-i ajunge niciodată și pentru ușa asta; dacă are un ceas liber, preferă s-o zbughească la râu sau pădure, singur ori alături de prietenii săi. Nu de puține ori poartă condeiul din cărbune și oprește la dascălul Vifon sau se strecoară la conac în camera cu o mică, dar prețuită, bibliotecă. Mama sa lucrează la bucătăria stăpânului de pământuri, tatăl, la recoltele și grijile satului, ca mai toți bărbații, iar el și sora lui ajută pe unde pot și țin treburile casei. Adoarme punându-și în gând să se trezească peste câteva ore, înaintea cocoșilor, pentru a merge la fântâna din ceair, la margine, spre colinele drumeților vechi. E chiar pe malul Mărgăritarului, râul care îmbrățișează satul ca un semicerc înainte de a-și vedea de călătoria sa. Este cea mai apropiată și mai mică fântână dintre cele trei, tot atâtea câte drumuri ies din sat. Și mai este puțul din curtea conacului, cândva rezervat privilegiaților, dar care acum trebuie curățat și limpezit. Iar el trebuie să ducă primele găleți cu apă la bucătăria unde mama sa și alte femei se vor apuca de treabă dis-de-dimineață.

⁂

Tiptil-tiptil, cu încălțările în mână, coboară treptele care, încăpățânate, vor să dea bineț̦e din încheieturi.

– Adu-mi și mie o găleată-n plus… Vreau să spăl podeaua și să fac o socată.

Vorbele Cassiei, sora lui, se pierd odată cu nasul afundat mai tare în perna cu fulgi, din care se mai aude „îmhh, mai stau puțin“.

Ultimele trepte sunt mai ascultătoare, dar știe că nu este primul trezit.

– Ai grijă, mamă, e rece.

– Și ia ciomagul ăla pus după ușă, poate dai iar peste mistreți. Nu-i mai încerca tu ca breazu'.

– Mai bine zi de urs, să nu mai stea să-l vadă, că tare curios mai e, zice maică-sa cu cotul în spinarea tătânelui.

– Da, așa, așa. Hai că știe el...

Nalbian iese afară, strânge pe glezne șnurul tălpilor de piele și încearcă puțină înviorare. Deși nu e foarte frig, ceva aburi pe gură și fiori peste ceafă leagă scurtă prietenie cu căldura degajată de trupul proaspăt ieșit din culcuș. „Arrbrr, puțin la coate, puțin la genunchi, uite-așa, gata. Stai să vezi când mă stropesc cu apă din râu, curaj."

Cu ochii încă împletiți în dulceața somnului, pune parul cu găleți pe umeri și iese pe poartă. Drumul este presărat cu pietre până la ultima casă, apoi doar pământ bătătorit, acceptabil în lipsa vreunei ploi mai serioase. Piciorul sigur înaintează prin beznă, cunoaște fiecare denivelare, face în jur de două sute de pași până la marginea locuită. Un câine îl simte și vine la gard, se cunosc, dar Nalbian îi cere să păstreze liniștea. Orătăniile încă dorm, doar cocoșii se foiesc în așteptarea mijirii primei raze de lumină pe care numai ei o ghicesc.

A ieșit de pe piatră, urcă acum colina mică pe care se află hanul abandonat, astăzi bun doar pentru lemne și adăpostul animalelor surprinse de furtuni. Este drumul vechi, folositor mersului la păscut și la fântâna fără jgheab de adăpat, întrucât râul se așterne ascultător la numai o aruncătură de băț. Rumegătoarele și caii din partea aceasta a satului fac dimineața popas pe malul stâng, iar seara, pe malul drept, înainte să treacă podul spre și dinspre pășune. Însă cele mai voioase sunt rațele și gâștele, ce se grămădesc cu primul gând de trezire pe la porțile oamenilor, așteptând eliberarea spre Raiul apei curgătoare.

Se apleacă peste o tufă și își umezește mâinile în rouă, în timp ce o mierlă își începe trilul în apropiere. Găsește o narcisă încă înflorită, pregătită să înalțe capul în lumina zilei, și îi admiră

gingășia. Nici nu își dă seama că s-a oprit, dar, chiar și când realizează acest lucru, zâmbește surprins și rămâne pe loc. „De ce a înflorit minunăția asta?“ Ridică privirea cu o întrebare asemănătoare despre cântecul micii zburătoare cu cioc portocaliu. „Un lucru e sigur: aduc bucurie.“

După hanul vechi, se coboară lin spre râu și fântână. Încă de sus, firul apei se ghicește-n noapte clipocind nestematele cerului. „Poate de aici îi vine numele, Mărgăritar.“ Fântâna îngrijită și limpede este pe stânga, pietruită de jur împrejur și supravegheată de câțiva arbuști împletiți peste băncile vechi de bolovani ciopliți.

„Hm? Se vede cineva printre...“ Nalbian se oprește la câțiva zeci de pași, aude glasuri. Nu unul, cel puțin două. Primul instinct este să se anunțe cu un salut, dar ceva îl reține. „Parcă e și un felinar, o candelă aprinsă.“ Întețind urechea, prinde cuvinte de neînțeles. „Sună a rugăciune?“ Înaintează încet, nehotărât dacă să se dezvăluie brusc sau să mai aștepte. Își dă seama că a lăsat ușor cobilița cu găleți în urma lui. „Uite că a nimerit-o cumva tata, de data asta; să fi luat ciomagul ăla? Dar parcă-s șoapte de femei.“

Într-adevăr, printre frunzele ultimului coacăz, care se anunță bogat și anul acesta, observă trei femei îmbrăcate cu haine albe, lungi, și câte un giuvaer străveziu sau roșiatic pe șiraguri simple. Pe fântână au așezat o scândură îngustă, iar în mijlocul ei, chiar deasupra căderii adânci, se odihnește o cupă argintie. Femeile își ondulează uneori degetele în jurul sau deasupra ei. Șoaptele lor necunoscute se opresc când una dintre ele, al cărei giuvaer pare să își schimbe nuanțele, privește cerul, apoi luciul fântânii și anunță:

– Luceafărul... se vede în apă acum.

Nalbian ațintește și el astrul dimineții care, într-adevăr, se află deasupra lor. Fiecare dintre femei își apropie mâinile cu palmele-n sus, ca în trei văi din care ar trebui să curgă ceva, și le țin înspre cupă în timp ce pornesc o cântare:

În picioare el să steie
Numai bine să culeagă
Și să semene de bine.
Nourii de vin deasuprã-i,

Cugetul va şti s-aleagã.
Îngerii sã-l aibã-n pazã
Şi la bune şi la grele,
Spre luminã el sã vazã
Şi când are-n jur zãbrele.

Nalbian ascultă fermecat, ținându-și respirația. Ar vrea să se dumirească, dar nu poate să-și mute atenția de la cântecul ce se ondulează în taina nopții ca o adiere caldă. Simte fiori pe șira spinării. După alte câteva versuri, se-aude primul cocoș. Ziua a învins noaptea.

Cântarea se oprește. Abia acum Nalbian trage aer adânc în piept și, în liniștea lăsată, este auzit. Una dintre femei este lângă el din doi pași. Se ridică rușinat.

– Am fost urmărite!

– Nu dinadins, doar ce-am venit! Dacă nu mă înșel…

– Da, am neamuri în sat, mă știi.

Cea mai în vârstă femeie se apropie și ea cu mâinile în șold:

– Păi așa îți arde, măi Nalbian? Cine te-a-nvățat?

Nalbian o recunoaște pe nevasta brutarului, Peltrina. Nu e cea mai prietenoasă cunoștință a lui, înfiptă, cam critică, dar te poți înțelege cu ea. Mai puțin dacă socotește că nu ești brânză bună, însă Nalbian, din fericire, nu i-a intrat până acum în categoria asta.

– Nu am vrut, sincer, am venit pentru apă și…

– Cumva ai auzit pe la cineva…

– Ba chiar deloc. E neplăcut și pentru mine că nu mă credeți, uite gălețile, se întoarce el spre cobiliță, puțin descurajat. Dar, aici, parcă ați făcut niște… descântece?

– Descântece, ah, ce facem cu el? Pedepsim? caută brutăreasa spre a treia femeie.

Aceasta, cu picioarele goale și candela în mână, pășește încet peste pietrele umede. Nalbian o poate vedea mai bine acum, pe ea nu o cunoaște. Fără să-i poată da o vârstă, ca și cum timpul s-a oprit pe chipul ei, înțelege că este cumva conducătoarea lor. Se așteaptă să continue muștruluiala, dar fața îi rămâne senină. Observă că giuvaierul ei s-a oprit la o culoare verde-azurie.

– Ce știi tu, flăcău, ce am făcut noi mai înainte? întreabă ea blând.

– Ăă... ceva de bine, dacă mă-ntrebați pe mine. Cântecul acela...

– Da.

– Dar... pentru cine?

– Pentru un pui de om.

Nalbian se uită mai bine în jur, frământându-și sprâncenele. Nu i-a scăpat nicio bancă, niciun tufiș, nu zărește niciun scrânciob sau păturică ce poate adăposti vreun copil, mai mare sau mai mic. Își încearcă memoria, individuală, colectivă, căutând printre știutele părinților, bătrânilor, cărților. „Doar n-o fi...“ Cu sfială, face ochii mari spre ea:

– Ca niște ursitoare? întreabă dintr-o bucată, încet.

Femeia zâmbește afirmativ și încrucișează mâinile pe poala rochiei lungi, atentă să păstreze candela dreaptă.

– Există așa ceva? șoptește el, minunându-se. Dar cum? continuă ca înfiripat în mijlocul unei taine nebănuite.

– Apa este pentru el. Am fi dus-o pe ascuns, să-l umezim cu ea.

– Nu știam că vine copil azi. Cine? Și de ce... de ce „am fi dus-o“? Am stricat ceva?

– Aa, păi da, vezi? se grăbește Peltrina, însă, neștiind cum să continue, privește mai departe spre ursitoarea necunoscută. Nalbian are impresia că femeia este luminată ca de o candelă mai puternică decât cea pe care o ține în mână, iar șuvițele ei lucesc mai auriu ca până acum.

– Noi nu o mai putem duce, odată ce ne-ai descoperit. Dar nu este nimic pierdut.

– Pot face eu ceva? se însenineză Nalbian, cu speranță.

– Da, duci tu cupa.

Și tânărul, și celelalte ursitoare, rămân surprinși. Nalbian nu vede însă reacția femeilor.

– Dacă doar așa, sigur! Unde, mă duc, repar totul! Acum caută spre fețele cunoscute, așteptând un nume de librean. Numai

că nici ele un par să-l deţină. Străina nu-i dă timp să-şi pună întrebări:

– Îţi revine datoria să cauţi singur, acum este în încredinţarea ta. Trebuie să afli, până se ridică soarele drept pe cer, casa în care a apărut suflet în dimineaţa asta şi să spui: „lumină inimii“. Dar, fii cu băgare de seamă, n-ai voie să vorbeşti nimic, mult timp de acum încolo!

Nalbian înghite-n sec, cu gândul la căutarea pe care trebuie să o pregătească. Va fi mult mai greu fără să îşi mărturisească misiunea celorlalţi. Dar este hotărât să îndrepte greşeala, iar copilul acela, deşi nu a auzit de ursitoare decât în basme şi cântecele vechi, poate că are mare nevoie de apa asta.

– Da, şopteşte el. O duc. Dar dacă nu găsesc... ori dacă nu reuşesc?

– Tu caută bine. Iar, dacă nu afli, n-o arunci, în niciun caz. O bei.

– Nu, nu, o duc cui îi trebuie.

– Foarte bine, aşa să faci. Doar dacă... zâmbeşte străina.

Celelalte ursitoare îi înmânează cupa. Îi amintesc cu fermitate să nu mai vorbească nimănui despre aşa ceva, nici măcar lor. Apoi femeile îl lasă şi se pierd grăbite înspre sat.

Cu privirea lungă, binişor după primele suliţe de lumină ale dimineţii, Nalbian îşi dă seama că are o sută de întrebări. Îşi muşcă buzele a ciudă, dar este în vraja momentului. O bucată de fantezie ruptă din basme este, iată, adusă la viaţă în zilele lui, în satul lui. „Oare moaşa mare sau bătrânii cu binecuvântări de naştere ştiu asta?“ După alte clipe de reverie, coboară brusc pe pământ cu o întrebare mult mai practică: „Şi cum, Doamne iartă-mă, stropesc eu copilul? Pândesc la geam şi arunc după el? Mă umflă ăştia cu sorcova, mă alungă din sat... Să-l las pe pervaz?“, se încruntă privind atent pocalul argintiu cu ceva încrustaţii fine, speră el revelatoare pentru alţii. „Mătuşa Lenaka, sigur, ea trebuie că ştie. D'aia au insistat să mă grăbesc, cât încă este acolo. Nu degeaba moşeşte tot satul de jumătate de veac.“

Cu gândul zburând de la una la alta, îşi clăteşte ochii, umple găleţile şi le zvârle pe bârna de pe umeri. Prinde cupa într-o mână

grijulie și grăbește spre casă, trebuie să acopere gura pocalului pentru a nu se vărsa din apă. „Mda, o să întârzii la conac... săraca mama."

⁂

Cassia strâmbă din buze și își pune mâinile în șold cu oțărâre drăgăstoasă.

– Cum adică nu este apa mea? Nu ai ajuns la conac?

– Uh, surioară, să vezi cum m-am așezat doar o clipă, știi, în ceair, mi s-a părut că văd stele căzătoare... Și cum, necum, m-a dovedit somnul.

Tare nu-i place să mintă. Și ce i-ar mai spune și ei întâmplarea. Între timp, cupa e acoperită și bandajată bine, să stea dreaptă în desaga mică de cânepă moale, cu brăduți verzi croiți de mamă-sa demult, pe care și-a pus-o cruciș peste umăr, după gât.

– Of, of, măi, măi... oftează Cassia, ciufulindu-l. Nu mai este puștiul de altădată, dar ei încă îi place să-l alinte. Cu cititul și filosofiile tale noaptea, uite cum te prinde oboseala. Na, asta e, deretic, că nici de mâncare nu-mi lași, aruncă ea mai cu năduf. Dar într-un ceas mi-aduci, da?

– Încerc, să văd ce treburi mai apasă, răspunde Nalbian în fugă spre ușă, mușcându-și limba.

– Ceee? Cum adică, stai! Cassia e nemulțumită, dar nu mai are cui să vorbească. Îl vede pe geam cum înfașcă deja cobiliţa cu găleţile pline, aprobă rapid cererea gâștelor și-o zbughește-n urma lor pe poartă. „La o adică, ia stai, frate, de ce ai mai venit întâi acasă?" se miră ea cu întârziere. „Bine că mai e apă de băut și încă ceva în albie, că-l mâncam."

Conacul stăpânului nu e departe, se vede turnul cu clopot peste vârfuri de trei brazi. Pe acolo este intrarea din spate a curţii cu grădini frumos îngrijite de Arbopyn. Între două vârste, cu multă pasiune de la moșul său, deosebește fir, frunză și bob de la zeci de stânjeni. Cu sfaturile și priciperea sa, odată cu venirea primăverii,

grădinile oamenilor și ochiurile sălbatice sunt vindecate, desenate și cochetate, după posibilități, mai ales prin mâinile tinerelor. Lui Arbopyn îi plac mult și caii. Ține trei de seamă și mai ia în îngrijire pe cei bătrâni care încep să se-ndoaie pe la oameni, nu-l lasă inima.

Spre capătul aleii prinde spatele unui car ce duce oameni la câmp sau la pădure. „O fi și tata în ăsta“, dar lumina este încă slabă și nici încordarea ochilor nu îi dezvăluie pălăria binecunoscută.

Lucrările nu sunt atât de întinse în jurul așezărilor din aceste vremuri. Satele obișnuite ajung pe la vreo cincizeci de case, iar, când trec de sută, sunt deja măricele. Libra este undeva între. Astfel încât grădinile oamenilor și câmpurile mărginașe asigură traiul celor de aici cât timp sunt în pace și gospodari, iar stăpânul nu are mintea tulburată de asprime. De-a lungul Mărgăritarului sunt multe vatre cu vechime și se aude că încă se mai așază oameni, mai ales spre târgul mare, la curtea împăratului. Până acolo, hăt, departe, râul primește și alte ape, se face cât să nu tragă arcașul cel mai strașnic de pe un mal pe altul. Apoi, se zice că și puhoiul acela se aruncă, peste alte șapte ținuturi, în brațele unei mări întinse până la marginea pământului.

Începe să se audă câte un behăit, muget sau nechezat, pesemne animalele se pregătesc să iasă. Prin fânețe în spatele caselor, la islaz sau pășuni mai mici, purtate de puștanii care trag la sorți de cu fiecare seară, în zarvă și bolboroseli. Lui i-a trecut vârsta, nu poate spune că-i duce dorul acestei îndeletniciri. I-au lăsat gust amar unele gâlceve cu băieții mai răutăcioși și reproșurile din partea sătenilor cam iuți la judecată, ba pentru vreun animal julit, împiedicat sau atacat de vreo fiară, ba pentru intrare în livezi sau rupere de garduri. Nu că acum lumea s-ar pupa pe toate drumurile-n sat, dintr-un capăt în altul, iar ce-l supără în continuare cel mai tare este nedreptatea, mai ales cu dinadinsul.

Iar dacă se gândește la nedreptate, a învățat cum ea se poate strecura atât în lucruri de mai puțină însemnătate, cât și, răscolitor inimii sale, în chiar simțirile față de proprii semeni. Lumea lui s-a zdruncinat bine când a aflat despre războinici și feluriți mișei, copil fiind, și nu rareori îndreaptă privirea spre cer, întrebând ce-i de făcut. De când a deschis ochii în colțul acesta al Smaraldului și-a

văzut o dată neamul în mare tulburare, să fi avut vreo șapte ani, în înfruntare cu oastea unui despot negru la inimă. Izbânda a venit cum vine mai totdeauna când oamenii de bine își dau mâna și, astfel, tot ținutul, cu ceva oștire de la împărăție, a putut să-l alunge. Alte dăți, obișnuință a timpurilor, dar greutate și spaimă în inima sa, tâlharii încearcă vigilența locului, mai ales în miezul nopții.

Sufletist de fel, încă de prunc deschis ca o carte cu file albe să absoarbă minunățiile lumii pe ele, nu a știut să suporte astfel de lucruri, așa că le-a adunat într-un bagaj ponosit, pe care și-l cunoaște foarte bine. Nici în casa părintească și nici mulțumitor în vorbele bătrânilor nu a găsit neapărat răspunsuri vindecătoare, dar nici nu prea a insistat, poate și de rușine, văzând că, în general, oamenii își găsesc un echilibru. Iar dacă îndrăznește mai mult cu întrebările, primește în cele din urmă o doză de mirare, ridicată din constatarea celuilalt că-și bate capul fără să aibă vreun necaz. Și poate că așa și este, dar nu cât să liniștească adâncurile sale. Inclusiv cântecele lumii vechi și cele de spirit vorbesc despre multele umbre din sufletele oamenilor, încă de la facerea lumii, și tare ar vrea el să vorbească mai multe cu înțelepții. „Poate mai încolo. Sau poate chiar trebuie să fac ca ceilalți, să fiu în lege și atât. Oi avea eu prea mult timp liber, vorba cuiva, și n-am ce face cu mintea."

Făcându-și planul pentru căutarea nou-născutului și pipăind, din când în când, desaga, la poarta conacului se întâlnește cu Denaia, una dintre femeile care lucrează cu mama lui.

– Bună dimineața!

– Bună, bună să fie. Ce faci, Nalbian, mama ta cred că deja a venit. A câta apă aduci?

– Am avut ceva reținere pe acasă, asta e prima, lasă el ochii-n pământ cu o privire preocupată, sperând ca femeia să nu mai întrebe nimic.

– Ai, cred că te-așteaptă mamă-ta cu buza de-un metru...

– Lasă, mătușă, o îmbunez eu. Doar ce-o fi pus lista de bucate la cale. Dar azi e vreun ospăț, ceva, sau numai bătrânii, la sfat cu stăpânul, ca de obicei? găsește Nalbian momentul potrivit de o iscodire.

– Ca de obicei, băiete. Şi Arbopyn, azi cu aranjamente pentru livadă. Nimeni altcineva, că nu ştiu să fi venit vreun sol.

– Aha. Ei, până la Însorita Cireşului mai avem juma' de lună... O să fie frumos, cântece, ospăţ în grădina mare! Sau o mai fi ceva până atunci?

– Aşa, ţi se lungesc urechile după distracţie, ai! Da, o să petrecem, facem dospituri cu dulceaţă şi...

– Ehh, nicio veselie de prunc nou, nicio nuntă până atunci? se grăbeşte Nalbian, văzând că au ajuns la uşa conacului, unde îi întâmpină străjerul. Cu toţii îşi dau bineţe.

– Auzi, Eusten, e ceva până de Însorită? Că după, e nuntă la Berbegan, la două duminici.

– Dacă e ceva până atunci, eu nu am auzit, deci n-are cum. Copii? Gemenii de săptămâna trecută, apoi, ştii şi dumneata, a Fierarilor abia din gustar spre toamnă, zice Lenaka.

„Mare lucru vorba oamenilor, bună se dovedeşte acum. Dar ce înseamnă asta, unde să mă duc întâi?"

– Ia uite-l, am venit cu primul strigăt de cocoş şi n-am ce pune pe foc! Nu ăsta din ceaun, a cântat ieri ultima oară, săracul, îl întâmpină maică-sa, ştergându-se pe sorţ.

Nepregătindu-se vreun ospăţ mare, atmosfera e calmă. Femeile se mai întreţin la vorbă, mai râd, mai rezolvă cu deosebită dedicare problemele din sat. Nalbian promite că revine cu a doua tură de apă, iar, de data asta, nu are de ales. „Hai că or să cureţe curând puţul din curte şi scapi", îl asigură gospodinele.

În mare grabă înapoi, în drum. O căruţă cu vecini de-ai lui, unchi şi veri de sânge, duc o încărcătură, pesemne la pădure sau livadă. În apropiere se simte clar natura transportului: îngrăşământ de grajd. Nalbian se grăbeşte să fie vorbăreţ cu neamurile în nişte salopete pe care femeile le-ar pune mai degrabă pe foc decât să le vadă în preajma pridvorului:

– La treabă, la treabă?

Moş Zeze, bătrânul şi şugubăţul pădurar, înconjurat de cei doi fii ai săi, gospodari la casa lor, îi răspunde râzând din trei dinţi:

– Ei, nu, la horă!

„Ce mă distrează moșu'", își spune Nalbian senin și continuă sprinten spre fântână. „Uneori, zici că e mai vesel decât copiii. De unde oare?"

În dreptul casei părintești, pune în balanță ideea de-a mai agăța o găleată pe cobiliță și pentru Cassia. Renunță în ultimul moment, dezavantajul pierderii de timp cu greutatea încărcăturii și atenția sporită pentru a nu vărsa apa câștigă negocierea. În plus, deși sprinten, nu e vreun zdravăn să mute munții. „O să meargă ea cu ulciorul, of, ce-o să mă dojenească."

„Aici nu, aici sunt de-ai mei... Aici sigur nu e nicio fată... Hopa, dar dacă e cineva în vizită?"

Până la fântână își dă seama că nicăieri pe ulița lui nu se așteaptă barza. Mai întâlnește un flăcău, s-a pornit lumea la apă. Cei care îl cunosc pe Nalbian știu, ori are și el chef de vorbă, ori e retras în ale lui. Alții se mai supără, uneori.

– Ei, dar stai puțin! Vii la un joc diseară? La aruncată sau în poiană, pe prinsea? Ai început să te dai dispărut, vii doar când vrei tu.

– Așa e, poate vorbim la Vifon... răspunde Nalbian, simțindu-se constrâns, dar, în același timp, conștient de nepotriviri cu așteptările unor băieți din sat. Întotdeauna a ținut să se descurce cu oricine, chiar și cu cei mai arțăgoși, atât cât să nu simtă vreun vid în universul său interior, în care încearcă să lege toate punțile. În realitate, de mic s-a simțit mai în largul său în mijlocul celor cuminți sau cu limite în strengării. Balanța i se pare complicată și încă rumegă la ea.

La fântână, se întâlnește cu Melbeea. Mai mică decât el, în rochie curată, cu mânecile suflecate, și-a umplut ulciorul. Cu ea ar mai sta de vorbă. Anul ăsta nu îi ard călcâiele după nimeni, dar îi place să facă impresie fetelor și să fie hazliu în preajma lor. Sigur, nu cu oricine, cum ar fi acritura de Aglamita și prietena ei pusă pe ocară. Nici cu cele puțin cunoscute sau legate cu flăcăi cărora li se umflă pipota pe sub cămășile-nflorate peste noapte. Melbeea îl atrage, însă Nalbian păstrează imaginea ei de copilă și se simte stăpân pe conversație. Altfel, știe bine: să te ții gură de aiureli debitate și urechi de para focului. Iar, la vorbă, este mereu atent să

nu fie obraznic, mai ales odată cu înălţarea în trup şi mijirea fecioriei; ceea ce-l pune în dificultate şi-l prinde cu un zâmbet tâmp dacă, într-o hăhăială măgărească, băieţii cu care stă pe vreun gard necăjesc o mândră trecătoare.

Dar acum nu zăboveşte mult la cuvinte. Secretul, misiunea încredinţată lui, îl ard la subsoară. O chestionează şi pe ea despre apariţia unui nou membru al comunităţii, apoi îşi dau revedere la clasa dascălului de după-masă. După ce va fi dus şi apa aceasta, vor trece spre două ceasuri de când a surprins minunea chiar aici, din ascunziş. Trebuie să se grăbească. Face fiecare aplecare cu grijă, lasă desaga jos la nevoie, umple găleţile şi pleacă în pas mărit. Un mic pastor „norocos“ zoreşte câteva capete de rumegătoare, printre care şi căpriţa lor. Mai la urmă, cuminţi, bătrâneii lui Arbopyn, doi la număr, lăsaţi ziua la intrarea în ceair.

⁂

„Diseară trebuie să găsesc o explicaţie bună“, îşi spune tânărul, după ce coboară hoţeşte parul şi găleţile goale peste gard, fără să intre în curte. Se simte vinovat şi speră să revină de cum îndeplineşte sarcina de taină, pentru a duce, totuşi, apă şi acasă. „Bun, iar acum, dacă înţeleg eu bine, singura mea pistă este fata Fierarilor, poate ursitoarele ştiu ceva şi naşte mai devreme. Mai ales străina, chiar părea a ghicitoare, avea un aer magic“.

Se îndepărtează de puţinele neamuri şi îşi face un plan de străbătut prin faţa fiecărei gospodării, începând cu ale Fierarilor. Nu este drum peste tot, unele case sunt despărţite doar de spaţii generoase cu acces din partea rubedeniilor; grădini, bătături largi ori mici păşuni neîngrădite, mai ales spre margini, care devin ad-hoc teren de zarvă pentru puştani sau de popas pentru te miri ce dobitoace. Desigur, în ambele cazuri, multe aranjamente florale ies şifonate din aventură, iar fetele îşi fac prezenţa cu diverse ustensile gospodăreşti ameninţătoare.

Fierarii nu sunt nici ei departe, ca, de altfel, nimic în mica așezare, mai ales pentru un flăcău energic. Ajuns în fața atelierului și văzând ginerele cu pricina la treabă, își face socoteala că nu s-ar fi aflat în niciun caz acolo dacă trebuia să-i vină prunc pe lume. Așa ceva este motiv de sărbătoare și agitație, cu lume și pregătiri. Totuși, dă târcoale cu fereală, din grădină în grădină, casei femeii însărcinate, dar, aici, nicio mișcare. Și, cum cei care observă astfel de lucruri nu sunt cei mari, un puștan lăsat de ajutor prin gospodărie, nepot de-al neamului, îl ia cu asalt. Nalbian nu a făcut însă incursiunea fără să pregătească o scuză.

– Tu la ce-ai venit? Da' ce faci prin boscheții ăia?

– Uite, caut mâța aia a mea, cu coadă galbenă.

– Măi, aici mâțele au cam plecat. Nu le mai lasă Barbar, arătă puștiul spre o cușcă cât toate zilele.

Nalbian înverzește:

– A, bun, e clară treaba!

– Auzi, dar dacă o găsesc eu, ce dai? strigă nepotul spre spatele ce se depărtează cu hărnicie.

– Ei, lasă... aruncă Nalbian, apoi se întoarce brusc către micul negustor. Ia fii atent, vrei să faci un sfert de argint?

– Cum să nu!

– Mă gândeam eu... Am plecat în grabă să caut pisica și nu am apucat să duc apă. Știi casa mea, poți să duci o găleată de la fântâna asta de lângă voi?

Se-nțeleg, fac târgul. Nalbian pasează din puțina lui avere băiatului bucuros și i se ia jumătate de piatră de pe inimă, ca jumătate din câtă apă trebuia să ducă acasă, măcar pentru gătit. Seara însă îl vor aștepta întrebări suplimentare din partea Cassiei, despre purtătoarea de coadă galbenă și urgența evenimentului.

Căutările continuă acum fără niciun indiciu. Nu găsește nici urmă de care în trecere și nici nu află despre așa ceva la micile sale iscodiri cu cei ieșiți în drum. „Călare nu ar fi putut veni nicio curând viitoare mămică." Se gândește să evite întâlnirile cu cei de-o seamă după ce mai este reținut de câteva ori, îl repede până și pe Brosoc, din trioul lui de buni prieteni:

– Bre, sunt cu o treabă rapidă, am, am...

– Ai... uitat?

– E, na, nu. Uite, duc ceva.

– Ia, dă şi mie, glumeşte voios amicul. Vin cu tine şi mergem împreună apoi la dascăl? Sau mergem la râu, îl luăm şi pe Adenil; el aduce socată, tu mai zici din fluier... Râu, dascăl, râu, dascăl, hmm, grea alegere!

– Mă, da' tu n-ai treabă azi? Gardul ăla de nuiele? Dar fă-l mare de tot, să laşi satu' fără vergele! Te venerează pitacii până se-nsoară.

– Au, ce-ntorsătură, nu mă laşi să mă lamentez şi eu. Mai bine vin la Vifon... Uite, mi s-au împletit şi degetele de la gardul ăla...

Rămas iar singur, se apropie acum de roata pieţei, un rond bine pietruit pe marginea căruia sunt aşezate patru tarabe frumuşele, cu prelate colorate. Cea verde e pentru legume, fructe, zarzavaturi şi seminţe, cea roşie, pentru negoţ cu animale şi ce dau ele pentru masa omului, cea galbenă, pentru brutar, şi un chioşc mai măricel, de prăvălie cu de toate. Miercurea şi duminica se strânge lumea aici, mai mult pentru plăcerea organizării, că, altfel, ştiu ei librenii unde să se găsească şi în restul zilelor. Cu o singură excepţie: taraba brutarului, la care zilnic e cineva. Deşi spera să fie doar fata lui, căreia ar putea să-i plaseze una-două întrebări, i se taie respiraţia: e chiar brutarul cu nevasta, ursitoarea de dimineaţă. Trece impacientat, încearcă să îşi potrivească ţinuta care îşi pierde sincronizarea. Femeia, în straie obişnuite acum, participă însă la salut ca şi cum nimic nu s-a întâmplat şi îşi vede de treabă.

Cercetează în curând tot satul, cu piciorul, cu privirea sau cu mintea. Trece până şi pe la taverna din crâng, lângă intrarea cea mare, dichisită cu mult lemn sculptat de Dulgheri, tată şi fiu, şi animată cu vorbe de duh în seri numeroase, în funcţie de cine-i calcă pragul. Se lămureşte că nu este nimeni în popas, iar, la ora asta, nu poate da decât peste vreun Cărămidar cu obraz gros.

Soarele este deja drept pe cer şi îl trec transpiraţiile, nu ştie încotro să mai apuce. Aproape în goană, ia decizia de moment să înconjoare satul pe exterior. Tehanos, una din gărzi, îl vede deja a

doua oară și se scarpină după ureche, cu mâna folosită mai devreme să taie un măr. Cu briceag cu tot. Mare greșeală.

O deznădejde amară își face treptat loc în sufletul său, dar nu se oprește. Nu mai trece azi nici pe la dascăl. Ajuns pe o altă parte a râului, după o tură completă, se așază pentru prima oară de la trezire. Oamenii au prânzit, în sat sau la ogor, i-a văzut de departe; s-au și întors la treabă, iar, în curând, vor încheia ziua. Pipăind iar desaga, observă că s-a mai vărsat din cupă. „Ce mă fac? O rătăci cineva pe câmp, prin pădure, pe lângă râu? În zare deschisă vedeau oamenii sau băieții de la pășune.“ Pornește în ultim gând de-a lungul râului și cercetează depărtările. Apoi, direct în livada mare și spre pădure.

Iese târziu din perdeaua de arbori, când nu se mai vede la cinci stânjeni. Deja s-a mai împăcat cu sine, tumultul s-a resemnat și se pierde în conștiința bunei credințe: a făcut ce a putut. Ajunge la poartă pe întuneric. Fereastra este aprinsă alb-gălbui și, cu siguranță, îl așteaptă un bol cu mâncare muncită, la care el nu prea a contribuit azi. „Asta e, mai sunt și zile d'astea. Lumină inimii!“, ridică pocalul cu gândul la cel căruia îi era destinat, iar apa rămasă stinge din setea trupului transpirat și flămând.

Trecut, prezent, gânduri de viitor

Zilele următoare nu i-a fost ușor, a trebuit să atenueze din nelămuririle casei și din curiozitatea oricui se afla în treabă. Că a fost văzut, iar lumea vorbește. Cum, necum, și orice-ar fi zis, gura satului și-a mulțumit nasul din ciorba altuia cu concluzia că a alergat după vreo drăguță, iar bănuiala lui este că și acasă cam tot așa s-ar gândi. Adenil și Brosoc, evident, uită cel mai greu, după multe glume și încercări de a-l descoase.

– Și, v-ați pupat?

– Da' cu cine, așa la gârlă și-n pădure?

– Stai, mă, lasă pe mine, că-l prindeam de departe…

– Ia, ţin pălăria asta de nuntă, anu' ăsta sau…?

– Hai mai bine să pupaţi voi nişte broaşte, că nici eu nu am pupat pe nimeni, îi ghiontește Nalbian.

Tare îl arde să ştie mai mult despre ce s-a întâmplat în dimineaţa aceea, să vorbească celor două femei. A urmărit o vreme dacă a venit prunc, dar primul va fi, într-adevăr, al fetei Fierarilor, la sfârşit de vară. Viaţa sa este aceeaşi, ba voioasă, ba întrebătoare, ca şi mai înainte; episodul a început treptat să se estompeze, însă niciodată nu şi-a scos din minte întâmplarea.

Acum se află la conac, cu degetele peste cotoarele din preţioasa etajeră. Stăpânul nu are nicio problemă, singura lui doleanţă este ca scrierile să fie mânuite cu grijă. Ba chiar i-a dat lui Nalbian o hartă pe scoarţă galbenă, primită de la un negustor bucuros de schimbul avut în satul lor. Frumos desenată, arată, cu nu foarte multă bogăţie, o parte din împărăţia Smaraldului. Recunoaşte Mărgăritarul după ondulaţii şi adăugă numele satului, Libra, acolo unde aşezarea nu este nici măcar punctată; doar cele mari şi-au meritat denumirile a fi amintite pe bucata neîncăpătoare. Pentru Nalbian, harta aceasta este o comoară personală.

Le-a răsfoit de mult timp pe toate. Până şi pe cea a vraciului, cu multele ei leacuri, adăugate ba în limba locurilor, velina, ba în altele de mai dibuieşte doar bătrânul. Stăpânul insistă să ţină cartea aici şi poate că are dreptate, este mai bine întreţinută. Oricum, vraciul vine rar să o revadă; doar dacă, de la vârstă, mai uită vreo cantitate de fiertură.

Sunt şi câteva legături cu istorii şi descrieri de ţinuturi, aşternute de temerari cronicari şi exploratori. Despre vremuri nu foarte îndepărtate şi nici mai încolo de câteva hotare, astfel că misterul zărilor lumii şi a zilelor adânc trecute rămâne pomenit doar în cântece şi legende, pentru cine şi ce-o vrea să aleagă din ele. Studiind istoriile acestea scrise, a observat că sângerează de păcatele oamenilor, prea multe lupte şi trădări. Îl întristează mai mult cu fiecare an în care le reciteşte: cronici neînduplecate, confirmate şi acceptate, încă în memoria oamenilor. Greu pentru el de prins rădăcini în pământul acesta care, mai deunăzi, a înghiţit

oştiri şi nevinovaţi laolaltă, şi care poate vedea oricând nenorociri asemănătoare, pornite de noi suflete infirme.

Scrierile exploratorilor şi poemele sunt însă cu totul altă poveste, îi dau ghes inimii; vorbesc despre orizonturi şi vânturi aievea sau din cugetul omului, cu putere vindecătoare şi cercetătoare în destinul luminos al acestuia. Nalbian simte în ele o promisiune, o amintire a esenţei, astfel că negura ce-l încearcă nu mai are cum să-l cuprindă până la capăt. În plus, e încă în bucuria largă a tinereţii crude. Reface mereu drumul celor care au descoperit cascade, margini de împărăţie, neamuri neştiute. Majoritatea nici nu bănuieşte pe unde-ar trebui să şi le imagineze; cunoaşte, la picior sau călare, doar o parte din ţinutul său. Iar cel mai mult îi plac aşternerile desenate ale locurilor descrise, hărţi făcute după priceperea şi ustensilele autorilor, cu indicaţii asupra stelelor sau curgerea soarelui.

Spre seară merge la râu, la desişul binecunoscut. Brosoc şi Adenil sorb din socată în timp ce urmăresc firul undiţei. Se aşază lângă ei şi îşi primeşte porţia de băutură.

– S-a mai trecut, zice Adenil. Trebuie să vin cu altceva data viitoare.

– Vino cu ceai, ia uite, râde Nalbian, arătând spre teii înfloriţi şi pâlcurile de mentă.

– Ştiu! zeamă de căpşuni, au dat peste tot.

– Numai vezi cât le laşi, că anul trecut ne-am veselit ca la crâşmă.

– De fapt, atunci le-am „îmbogăţit“ oleacă, recunoaşte Adenil, stârnind zâmbetul celorlalţi.

– Măi şi cireşii ăştia, te uiţi la ei, îi rogi, nu se grăbesc.

Băieţii îşi clătesc spiritul în aerul curat şi răcoros al serii, plimbat domol de foşnetul frunzelor. Se ştiu din fragedă pruncie şi au legat prietenie frăţească, precum cele sudate şi de bune şi de rele, şi de certuri şi de împăcări. Dar mai ales de cele bune, ca liantul ce coace pâinea din mai multe ingrediente. Îşi vorbesc fără nicio tulburare, privind senin prin apa râului. Firul mişcă şi Brosoc sare să tragă. Nalbian îşi aruncă dezgustat privirea îndărăt.

– Stai, că nu-l omor, ţuguie „pescarul“ buzele. Îl plimb doar puţin cu găleata, să-mi vadă tigaia.

– Nu abia ce-am avut chiftele cu nemiluita, de Însorită? Schimbă şi pe bolbotine, mai lasă vietăţi în lumea asta.

– Ştiu şi eu, peştii n-ar trebui să sufere la fel... reflectează şi Adenil, în continuarea evidentă a unor discuţii mai vechi.

– Hai, acuma, vă prostiţi toţi, o să vă moară găinile de bătrâneţe. Ca mai demult, la Nalbian: când să taie ai lui pentru o ciorbă, îl trimiteau la mine. Şi să nu te mai prind că mi-l arunci înapoi! ameninţă Brosoc, ridicând firul deasupra apei.

Cârligul este însă părăsit rapid de broasca ce şi-a savurat cu agilitate momeala. Băieţii fac haz şi abandonează undiţa înfiptă în mâl, îndreptându-se agale spre un copac uscat, dibuit de ceva vreme. Cu mâinile-n şold, Nalbian porneşte dezbaterea:

– Deci, încercăm din ăsta?

Îl mai măsoară cu toţii o dată din ochi, aprobă sau clatină din cap cu mare aplecare meşteşugărească.

– Gros e, înalt, prea mult, cam scorburos un pic... dar lemnul o fi bun?

– Ba, eu cred că trebuie mai lat, ca să scobim în el.

– Dacă nu-i destul sau lemnul prost, mai tăiem de ici, de colo, şi facem o plută.

Sunt puşi pe sfat, deşi fiecare abia aşteaptă să se arunce la practică. Dar pare înţelept să te codeşti cu băgare de seamă.

– Să întrebăm pe Dulgheri?

– Ei, na, şi care mai e chichiţa noastră.

– Când om face corabie, să ne cocoţăm pe apele mari, atunci da, o să mergem la meşteri. Dar acum... facem şi noi o luntre. Mai legăm, mai batem un cui...

– Iar, dacă ne iese, poate prindem şi ceva meserie din asta. Că nu strică; noi, până la urmă, ce suntem acum? întreabă Brosoc cu vădită preocupare.

– Ţărani... haha, suntem ţărani, râde Adenil.

– Ţărani, pescari, pădurari, ciobani, tâmplari de nevoie şi băieţi buni la toate, pe deasupra şi cu ceva carte. Hai, că parcă mai scoatem cămaşa.

– Că bine zice Nalbian. Şi, e drept, avem de la cine învăţa meserie.

– Dar întrebarea e bună. Voi v-aţi gândit? Ne băgăm ucenici? preia Adenil chestiunea.

– Da, tu la paharnicul măriei sale, mare socar, iar Nalbian la înecat corăbiile, explorator şef cu înclinaţii filozofice, face Brosoc haz.

Băieţii râd cu poftă.

– Şi de tine ce să se-aleagă, că nu te lăsăm pe drumuri. Cerem să se inventeze dregătoria de sfârleză, că prea le faci pe toate şi niciuna.

– Hehe, bună, bună, da'... m-oi face eu ceva.

– Opa, fii atent, că asta e cu sămânţă de adevăr! Are ceva în minte.

– Ei, aşa, mai în capul listei. Uite... m-aş băga la vraci.

Nalbian şi Adenil îl privesc cu ochii mari. Apoi se uită unul la altul şi izbucnesc în râs. Încetează însă la fel de subit şi caută firul pornirii neştiute a prietenului de-o viaţă.

– Frumos! îl felicită Adenil.

– Cum te-ai oprit la asta?

– Tot vorbeam noi, ce să facem să şi însemne ceva, cred că asta e potrivită. Să participăm la treburile comunităţii, să fim utili, asta se întâmplă oricum, dar aşa vine un sentiment mai... de împlinire. Nu va fi uşor, ştiu, dar, dacă Nalbian nu se duce, nu las satul fără vindecător, încearcă Brosoc să mai taie seriozitatea lăsată peste ei.

– Sau vom fi doi, n-are-a face, îi răspunde Nalbian senin, prinzându-l de umăr. Numai să vezi câte-s în cartea cu leacuri de la conac, plus ce ne-o mai învăţa şi vraciul. Şi n-ar fi doar atât, dar la târgul mare, la Karivatra, când vom ajunge cu barca noastră sau călare, mai sunt multe cărţi şi tămăduitori de primă mână.

– N-o uitaţi pe mătuşa Lenaka, faceţi aglomeraţie, le strică Adenil aranjamentul, amintindu-le de moaşa mare şi mâna dreaptă a vraciului.

– Şi mai e de vindecat şi suflet, nu numai trup, continuă Nalbian. Mult aş bate lumea asta, pe la înţelepţi, să adun şi să aduc,

poate chiar să leg și eu o carte de nădejde. Ba, cine știe ce minuni se mai găsesc, adaugă el, cu gândul la ursitoare.

– Ei, și noi? Acuma pleci singur? Dar, până atunci, nu facem călătoria noastră, la cetate?

– Păi, una alta, ar fi bine să începem luntrea, vedem ce ne pricepem.

Furați de gânduri, trec clipe bune privind coroana desfrunzită a copacului.

– Hai, îndeamnă Nalbian într-un final, prinzând trunchiul gros cu palmele. Frânghie?

– Adus, răspunde prompt Adenil.

– Toporișcă?

– Este, sare Brosoc s-o scoată din iarbă.

Apoi, pauză. Nalbian bagă mâinile în buzunar a pagubă.

– Fierăstrău...? ridică Adenil o sprânceană.

– Ptiu, l-am uitat la poartă, am zis că-l iau la întoarcere de la conac... Nu-i nimic, începem din vârf, legăm și dăm jos crengile, calculăm cum vine. Uite, alea merg de vâsle.

– Bun, la treabă, își freacă toți mâinile. Și mai scoate harta aia puțin, să mai vedem cu ochii minții pe unde putem ajunge.

Însuflețiți de visul la care plănuiesc de ceva vreme, băieții se-apucă în sfârșit de ispravă. Mai râd, mai trudesc, mai cad în mraja călătoriei. Seara se lăsă pe nesimțite și surprinde trei siluete în fugă spre casele lor, unde le așteaptă alte treburi întârziate.

⁂

Sâmbătă cu iz de sărbătoare, nuntă la Berbegan a doua zi. Lumea știe și parcă munca-i mai ușoară, cu atât mai mult cu cât soarele alunecă spre asfințit. Grădina mare, ce pornește din terasa conacului, primește, ca de obicei, îngrijirea lui Arbopyn. Astăzi este însoțit de o mână de fete preocupate cu decorațiile și mesele ce urmează a fi ornate. Câțiva flăcăi, printre care și Adenil, gată

podişca de lemn cu stâlpi şi crengi de brad şi pun la cale glume pentru mire.

După o dimineaţă cu tatăl său prin treburile ogrăzii, Nalbian s-a alăturat reparaţiilor la casa şi hambarul Croitorilor, buni vecini la grădina dinspre pădure. Curtea acestora continuă lung, iar până în margine mai este doar o gospodărie, şi ea înconjurată de pământ suficient pentru parte din traiul zilnic. Restul îl asigură împrejurimile Librei, cu ogoare pentru grâne, livezi şi păşuni, la comun sau fiecare cu bucata lui. Pentru toate se plăteşte însă birul stăpânului, care, prin misivă de la împărăţie, este recunoscut peste toată întinderea – ori din străbunii lui, ori printr-o susţinere consistentă a puterii. Iar lumea ştie că nici moşiile vechi, nici cele noi din favoarea împăratului, nu sunt tocmai cu bună dreptate, ba chiar obţinute prin sabie, mai ales în trecut. La acest bir se adaugă şi cuvenirea coroanei, pentru care, de două ori pe an, vine solie cu strajă numeroasă. Una peste alta însă, dările nu sufocă putinţa oamenilor din Smarald, urmare a lămuririi printre capetele împărăţiei că privilegiile se păstrează mai mult fără fierberea supuşilor. În ce priveşte Libra, sincer vorbind, stăpânul, trimis aici de prin alte părţi şi plecat des cu treburi, cedează uşor în favoarea sătenilor în nevoie. Nici la bir, deşi colectat cu strictеţe, nu-i place să fie de faţă, aşa că, de când îl ştiu oamenii, se evaporă din sat sub diverse pretexte când acesta are loc.

Renovările Croitorilor înaintează binişor în căldura blândă a începutului de vară. Bineînţeles, se vorbeşte despre nuntă. Mai ales că mirele, băiat de negustor, dintr-o bucată şi fără multe vorbe, este şi el la lucrare. Se înrudeşte cu vecinul, aşa cum se înnemureşte mai toată lumea în aşezările mici, din câteva viţe statornice printre veacuri. Oricum, trebuia să-şi vadă de lucru pe undeva, căci aşa e obiceiul: mireasa, la împodobeală, ginerele, mai pe seară.

Dulgherii sunt la cârma lucrărilor, doi din neamul Cărămidarilor la zidărie, iar gazdele după ei, cu ce se poate. Nalbian şi însurăţelul, Hemezas, sunt mână bună de ajutor şi „să mai înveţe câte ceva, o să le trebuiască la casa lor“. Croitoreasa, după fusta căreia se ţin doi prichindei, băiat şi fată cam de-o vârstă,

trebăluieşte de zor şi aduce din când în când de-ale gurii sau de potolit setea.

– Să mai dregem haina ta la mâneci, înainte să pleci, bucurosule.

– Da, Croitorule, că frumoase îţi ies ţie mereu. Broderia, ciucurii, croiala... meşteşug, nu alta.

– Ba, să nu stea meritul numai la mine, uite de la cine vine talentul artistic, arată Croitorul spre soaţa lui.

– Să-l porţi sănătos şi să vă văd dansând în ele mâine! Rochia frumoasei tale cred că e deja probată şi răsprobată, râde Croitoreasa, în timp ce aduce o vişinată. Cârlionţi bălai răsar din spatele mamei, apoi şi o guriţă roşie de la zmeura bogată din grădină. Fetiţa râde la băieţi, iar când mamă-sa întoarce tava, zglobia descoperită o rupe la goană chiuind şi dând din mâini să se ascundă cât mai degrabă.

– Bine, Hemezas, eu ce cadou să-ţi fac? întreabă Nalbian într-un târziu.

– Păi asta-i în grija alor tăi, au pus ei ceva pentru tineri, intervine Dulgher cel mare. Voi doar vă daţi ajutoare, când şi când.

– Întreb şi eu, mă pregătesc de viaţa obştii, încearcă Nalbian şugubăţ. În sinea lui, însă, ştie că „la câte bordeie, atâtea obiceie“, şi pentru el tradiţiile oricum intră pe o ureche şi ies pe alta.

Cei doi Cărămidari, cu însurătoarea-n spate de puţini ani, îşi sorb vişinata şi tolănesc a pauză. Sunt sânge de linia a treia cu vechiul meşter zidar care se odihneşte printre înaintaşii de seamă din dealul Ţintirimului. Se spune că a reconstruit jumătate din sat la vremea lui, după o năvălire ticăloasă, şi că doar interesele împărăţiei şi capul prea drept pentru placul coroanei l-au împiedicat să domnească peste Libra din Cotul Mărgăritarului. Căci nu era deloc bine văzută înfrăţirea lui cu înţelepţii şi năzuinţa de împărţire a stăpânirii cu aceştia. Mai apoi, urmare a nerecunoaşterii împărăteşti şi a limbii ascuţite dinspre neamurile ce-ar fi vrut ca el să renunţe la idealuri în favoarea puterii, amărăciunea s-a abătut asupră-i multă vreme, şi-a abandonat şi meşteşugul. Timpul şi fraţii lui de cruce cu părul alb i-au readus alinarea şi înţelepciunea în mijlocul sfatului bătrânilor. Nu acelaşi lucru se poate spune şi

despre urmașii săi, unii risipitori ai agonisirii străbunului, alții întreținându-se în obrăznicie.

– Măi Hemezas, da' zestrea cum e, băiatule? întreabă unul dintre ei, dregându-și vocea.

Ginerică se codește, nu are chef să răspundă.

– E bunicică, bunicică, se bagă Dulgher bătrân. Are Berbegan mioare multe, ei bine, flăcău?

– Da, nu zic nu, dar muncim și noi. Ne luăm că suntem dragi, nu doar așa.

Este, probabil, a nu știu câta oară când Hemezas poartă discuția aceasta cu cineva. Face parte din ciorba vieții într-o comunitate mică.

– La mine, a fost așa și-așa, se oprește și Dulgher mic. Ladă, țoale destule, mai puțin pentru ogradă.

– Și bani mai mult de la noi. Eu ți-am zis că era mai bine cuu... deh. Hai, am făcut casa cu tătâne-său, au pus și ei osu'; să zicem că aici am fost de-o seamă.

Naiv în ochii altora vizavi de astfel de treburi, Nalbian nu știe ce să spună. În general, încearcă să țină partea talerului mai slab sau intră în discuții cu jovialitate sinceră, după cum îi spune inima.

– Dar, la mine, cum o să fie treaba asta: soră-mea o să dea zestre, iar eu voi primi înapoi alta, când mi-o fi rândul? Cum ar veni, nevastă-mea ar putea da zestrea direct lui cumnatu-meu... sau...

Hemezas zâmbește, ceilalți nu iau în seamă spusele lui.

– Ce știi tu lucruri importante, te văd eu, scapă într-o doară Croitorul, îndreptându-se de spate. Ia zi, Hemezas, vă dau ai ei de la pădure? Altceva?

– Nu cred că ne trebuie, nici n-am cerut nimic.

– Hehe, păi are și tactu, are... gâjâie și celălalt Cărămidar, apoi ciocnește cu rubedenia lui. Ieri de unde a venit, căruța încărcată, ce-a mai adus acuma?

– De toate pentru curioși, na, intervine ironic Dulgher bătrân, dar informația îl surprinde în aceeași breaslă a curioșilor. Pentru prăvălie, cum altfel... nu?

– Da, ca de obicei. Mirodenii, olărie, materiale pentru Fierari şi nu mai ştiu ce.

– Dar de la jupân ce a cerut, grădină? L-am văzut intrând la conac, nu se lasă Cărămidarii.

– S-ar putea, dar nu e grabă. Oricum, Igramenys era plecat, ca de obicei.

Croitoreasa revine printre meseriaşi să vadă ce le-o fi amuţit mâinile, s-a întâmplat ceva?

– Ia, bărbate, ce-i aicea, ne prinde noaptea şi noi stăm la vorbă? Pun eu mâna cu ăştia mici, v-o luăm înainte, dojeneşte stăpâna casei.

Îşi reiau toţi lucrul, fără să crâcnească. Nu mai este mult şi se înserează, vor continua săptămâna viitoare. Pe drum, micii păstori au întors deja animalele şi se aud ieşind la zarvă, în faţa porţilor. Oamenii îşi termină mai devreme lucrul, împinşi cu hai-hai-urile voiniceşti ale femeilor, pe care le aşteaptă primenirea straielor şi focul ultimelor bucate pentru nunta de mâine. Se zăreşte şi un pâlc purtător de coroniţe colorate, fetele au cules flori şi se împodobesc pentru nuntă, în cor de râsete.

– Şi tu, Nalbian, ai pus vreun ochi? Hai, vine vremea, cineva? deschide iar vorba Croitorul, fără să se oprească din lucru.

– Ăsta umblă după misterioasa pădurii. O mai cauţi, gărgăune? rânjeşte de colo primul Cărămidar.

– Pentru ce, că nici n-ar şti ce să-i facă!

Neghiobul de-al doilea nu apucă să se hlizească prea mult, deoarece privirile oamenilor nu înghit atât de departe. Poate, dacă erau în drum, la o stătută între flăcăi, discuţia ar fi continuat cu diverse bazaconii deocheate, ce, deseori, strică şi încercările obişnuite de a vorbi şi astfel de subiecte.

⁂

– Stai, că acum vin cumetri şi aruncă boabe sub masă, de asta uitasem, comentează Nalbian la obiceiurile din toiul nunţii. S-a

plictisit Jilop de când așteaptă pitit să scoată cocoșul pe partea cealalaltă.

– Dar bine văd că te distrezi, frățioare. Ce-ți mai plac nunțile și botezurile...

– Uite-așa de mult, suspină tânărul, trântind fruntea pe masă a prizonierat.

– Cum, mamă, mi-a zis Denaia că abia așteptai niște petreceri.

Capul lui Nalbian se ridică brusc, își amintește șiretenia.

– Da, pentru părțile lor bune, încearcă el să dreagă.

– Mi-a plăcut și slujba bătrânilor, frumos le-au urat. Tatăl lui Nalbian e într-un capăt al mesei lungi, acoperită de pânză cu motive colorate, în celălalt stă moș Zeze înconjurat de ai săi. Salata de cartofi și verdețuri își schimbă reședința din bolul imens direct în farfuriile mesenilor, alături de friptura aburindă.

– O fost frumos, eiii, și la mine acu'... acuu'... măi Miră, când ne luarăm, câți ani să fie? De când lumea sau am fost și noi așa tineri cândva, râde moș Zeze spre soață, acoperindu-i mâna cu degetele lui groase și bătătorite.

Prima parte a nunții, aflată sub atenția sătenilor pentru datini, se apropie de sfârșit. Orele după-amiezii vor continua cu ridicarea de la mese, voie bună, muzică și dans. Și cu tradiționalul pescuit la ochi și la ureche, pentru luat la pachet cu dumicați de păreri mai bine-știutoare, cum are tot omul pe la casa lui.

Grădina mare, cu mesele masive de lemn scoase pentru sărbători, este o încântare. Toată lumea l-a ovaționat pe Arbopyn încă de la intrare. Nucul uriaș din mijloc își așteaptă răbdător musafirii, așa cum știe că va fi invadat de fiecare dată de către cei mici. Nu demult se știa foarte bine și cu Nalbian, care deseori câștiga cursa până în creasta lui. Ghirlandele înflorate, tufele de trandafiri și coronițele fetelor dau culoare și mai vie festivității.

Igramenys, stăpânul, e și astăzi plecat, dar jupâneasa oficiază și se întreține cu toți cei de față. Ea e de lume, el, mai deloc. Băiatul lor este plecat la Karivatra de ceva timp, să se învețe cu treburile mari, iar fata e măritată cu un dregător dintr-un ținut vecin.

Gărzile vin cu schimbul și uită să mai plece.

– Tehanos, ce faceți, mă, v-a uitat sfârșitul lumii aici. E rândul nostru, strigă Getozak de peste gard.

– Tiii, cum trecură ceasurile, parcă acum am venit. Ia, fii atent, Eustene, la vadra asta cu vin, cum se termină în paharele noastre. Și a fost din cel mai bun, râde soldatul spre colegul care nu s-ar mai da nici el plecat.

– Mă, urcăm pe zid și vă luăm cu sulița!

– Aoleu, Getozak, gata! Ne-a săgetat nevastă-ta din ochi de ne-a trecut prin toate măruntaiele.

În continuare, petrecerea se deschide mai mult pentru cei tineri. Alternează muzica și cântăreții, Nalbian participă din fluier, fiecare la ce știe: corzi, tamburi și instrumente de-ale locului.

Copiii au ocazia să se amuze copios, iar junii fac glume sau își dau coate, cu roșeață în obraz, spre vreun partener de dans. Aceștia din urmă primesc un brânci de ajutor din partea celor mari, care vin să lege, din când în când, câte o horă largă, cu grijă să-i înghesuie „întâmplător“ unii pe lângă alții.

– Și, zi așa... vine repede Nalbian dintre băieți, văzând-o pe Cassia în retragere spre un pahar răcoritor. Se simte în largul lui acum, se distrează cu ceilalți.

– Ei... gâl-gâl... stai, că mi-e sete.

– Păi, cred și eu. Te-a învârtit bine Rogozis, zâmbește el cu coatele sprijinite de marginea scaunului, privind înadins aiurea.

Cassia roșește și se uită fără să vrea în jur, să vadă cine mai ascultă. Părinții însă au consumat deja subiectul câteva scaune mai încolo, iar acum par absorbiți să laude priceperea celor care au pregătit o plăcintă cu mere. „Ia uite-i, de la soare cred! Păi nu voi ați adus-o?“, se-aude și moș Zeze, prins în afara împrejurării.

– Din horă, așa ne-am potrivit. Și, ce? Măi, măi, grija lumii, gata, ne-au cununat?

– Se știe și câți copii o să faceți! Dar aveți concurență, sunteți la mustață cu Alenda și Beryan, arată el spre alți doi tineri, ale căror priviri rușinate așteaptă ploaia din cerul ca sticla. Ia, l-au luat băieții pe Rogozis, mă duc să văd.

– Zi-le că pun apă fiartă pe ei!

Se alătură lui Brosoc şi Adenil între flăcăii ce comentează şi râd de una sau de alta. Cu Rogozis nu îşi permit nici Cărămidarii prea multe, aşezaţi mai de-o parte cu Pekigis şi Olerin, admiratorii lor la mitocănii. E dintre cei mari, voinic, de bază la muncă, şi nu înghite când cineva sare calul. Străjerii sunt încântaţi de el în stagiul de arme, unde ar spera să şi rămână, dar Rogozis nu are astfel de gând peste anul obligatoriu şi gărzile rotative. Cât despre Beryan, nu mai are nevoie de niciun haz sau necaz din partea băieţilor, căci ochii brutăresei, mama Alendei, îi vor arde ceafa de acum încolo mai abitir ca soarele.

Se vorbesc verzi şi uscate, se bea şi fermentată de spic - bere, cum ar veni în zilele noastre - se fac glume, se dansează. Cei la casa lor, cu cât mai proaspăt însuraţi, cu atât zâmbesc a ştiinţe superioare în faţa flăcăilor, ca şi cum o învăţătură ascunsă de-a universului s-a pogorât asupra lor. Dar îşi urmează soaţele şi dansează la cerere, fără să crâcnească.

Fetele au şi ele colţul lor ad-hoc, iar cele nemăritate trec mai des pe la mesele părinţilor. Se joacă, băieţii au dansuri cu bătut din palme şi picioare, precum şi cântece cu versuri şugubeţe. Mândrele răspund cu ocară sau amăgire, dar şi încurajare pentru cei vrednici. Sunt parte din tradiţiile ce plac şi noilor generaţii.

Una mai spre seară, de plecare, se lasă cu şir amestecat de fete şi băieţi, înlănţuiţi cu mâinile pe după umeri. Este, cum ar veni, cel mai aproape de adevăr, dacă tinerii nu au avut curaj până atunci. Nalbian, Adenil şi Brosoc sunt, evident, umăr la umăr, înainte de împletire cu rândul de şuviţe înflorate. În ultimul moment însă, aşa cum cere jocul, se fac schimbări de fiecare parte, ca din încurcătură; astfel încât, de fapt, nu se ştie care a vrut, care n-a vrut, să potrivească „norocul“ pentru un partener din aşezarea opusă. Melbeea pică fix în dreapta lui Nalbian şi îl priveşte îmbujorată. Acesta râde încurcat şi face haz: „ia uite cum am nimerit!“

După dănţuită, tinerii se retrag, lumea se pregăteşte de încheiere, cu ultimele urări şi daruri pentru miri. Asfinţitul se prelinge peste vârful copacilor, în timp ce Nalbian îşi aranjează cămaşa, aşteptându-i pe ai lui.

Cassia se înfiripă lângă el și ridică din sprâncene a neștiutoare:

– Și, zi așa...

⁂

Frunzele se împart acum între văzduh, firul ierbii și colbul aleilor pe care încep să le îmbrace pe nesimțite în covor de nuanțe ruginii. Zilele, mai scurte, păstrează încă aerul cald și energia sătenilor, cu excepția celor încercate de vânt și ploaie. Din fericire, norii cenușii nu stăruie mult, în general își fac drum spre crestele munților din zare, către soare apune. Chiar și iarna, când va veni, va cunoaște aici multe zile luminoase și cer senin, spre deosebire de ținuturile îndepărtate dinspre miazănoapte, unde se știe că vremea mohorâtă face mai mult parte din viața oamenilor. Din contră, la miazăzi, călătorii spun că ar fi vară chiar și dintr-un gerar în altul, ceea ce, tradus din semeția acestor povestitori, uneori frați cu vânătorii și pescarii, tot ar însemna pe la vreo jumătate de an.

Dar, probabil, mult mai bune cunoscătoare ale meleagurilor din sud sunt rândunicile. Își fac deja bagajele și privesc mirate la vânzoleala de toamnă. Au loc recoltele, grădinile gem a dovleci rotofei, ardei grași sau lunguieți, verze frumos înșiruite, tulpini bogat înfrunzite care aparent nu anunță nimic dar ticluiesc felurite rădăcinoase. Asta prin grădini. Dintre grâne, unele se odihnesc deja în hambare, altele încă se strâng, iar floarea soarelui este și ea la termen. Tinerii se îngrămădesc cu precădere la culesul livezilor, preferatele tuturor.

– Mmm, zemos, molfăie Adenil din mărul copt să plesnească, dibuit spre coamă, unde soarele l-a bătut mai abitir. Se rezeamă aplecat cu cotul peste o cracă și nu îi pasă că fructul s-a dovedit gazdă bună pentru un vierme sătul.

Din pomul vecin, în care Nalbian trândăvește la un coș aproape plin, adăugând alene câte un măr la două minute, primește într-un târziu răspuns:

– Dăm gata și rândul ăsta. Mi s-a luat... Ceilalți sunt gutui, mai durează. Ieri, la prune, mâine... ah, la vie.

Brosoc se ghicește în grădina alăturată, tolănit cu pălăria de paie pe frunte. Alături de el, trofeul muncii sale, o roabă plină cu morcovi. Băieții nu sunt leneși, dar avântul de cu dimineață s-a mai diminuat, în plus aproape au terminat.

Mai bine de jumătate de sat trebuie că se află acum răspândită ca roiul de albine în jurul stupului. Femei, bărbați, cu îndemnuri, cu glume, cu pauze de masă și fete care aduc coșurile înviorătoare.

– Și ce ne arăți, măi Brosoc, ce scofală ai făcut tu? Ia uite-l, stă cu averea-n drum, să vadă lumea că-și permite să aștepte bătrâneţile! Du-te și toarn-o-n căruță, se aude una dintre femei.

Flăcăul nu schițează nicio mișcare, doar paiul din gura lui pare că tremură în suflul unei adieri.

– Dar de Beryan ce-mi zici, sare de colo Peltrina. Să fi fost eu la vârsta lui, erau verzele deja duse și atârnate, arată ea spre flăcăul năduşit mai ceva ca toți, dându-și sufletul sub bătaia vizuală a santinelei anume proțăpită printre rândurile de dovlecei din spatele lui. Ia, și tu ce chicotești, taie aici, n-o iartă ea nici pe Alenda. Bărbații din jur râd, șușotind: „Ce drag a prins ea de bostănei anul ăsta, nu se mai duce la grâne, hehe“

Nalbian profită de paranteză și aruncă cu dibăcie un măr drept în poala lui Brosoc.

– Iar mere? Cred că mi-am schimbat sângele în zeamă de mere zilele astea, tresare el, căutând spre expeditor. Adenil și Nalbian îi fac semne să se trezească din moțăială, arătând spre femei. Brosoc se ridică și-și prezintă șalele în suferință, apoi se răzgândește și face semne sugestive: diseară, râu, vâslit, barcă. Aprobarea vine numaidecât.

Ziua de muncă se termină însă cu un eveniment neplăcut. Din lanul de porumb se aude ceva răzmeriță. Este chiar lângă parcela părinților lui Nalbian, unde bărbații se grăbesc să vadă despre ce este vorba și să potolească spiritele. Curând, lumea se înșiră la fața locului.

– Acum doi ani n-am zis nimic, anul trecut, la fel, dar am pus măsură. Azi văd clar că iar ai trecut, ce înseamnă asta?!

Este Fierarul cel mare. Arată cum tatăl lui Olerin, Halarin, a trecut și cules de pe bucata lui preț de câteva rânduri de porumb.

– Ei, da, vezi-ți domne de treabă, dă acuzatul din mâini a dezinteres, încercând să arate că-l ignoră.

– Extraordinar, tot el face pe neștiutorul, nici usturoi n-a mâncat, sare și Fierăreasa.

În spatele celor doi se strâng familiile. Este una dintre împrejurările pe care mulți le-ar vrea pur și simplu dispărute din sânul comunității, dar, ce să-i faci, nu există pădure fără uscături.

Cearta continuă și sunt chemați ca martori și alți săteni. Nalbian asistă de pe margine, privește cu amărăciune printre oameni, uitând să clipească, până în hățișurile pădurii din depărtare. Se gândește cum, din păcate, gâlcevele astea se răsfrâng și asupra rudelor, copiilor, prietenilor de familie. Iar, poate, cea mai nefericită urmare este că se dezgroapă și animozități mai vechi, oamenii vor ține parte și se strică din bunele vecinătăți pentru o vreme. „Urâte treburi. Și pentru ce?“ Se adâncește în reflecții, așa cum îi prilejuiesc astfel de momente: „Dacă ar exista cu adevărat motive de hoțomănii? Să nu fie destul pentru toți, de exemplu. Mi-e și teamă ce schimbări pot aduce situațiile grele pe fețele oamenilor. Ne-am bate între noi? Ne-am împărți în două, între cinstiți și nechibzuiți?“

Din fericire, pentru cazuri precum cel de față, librenii nu sunt iuți la mânie și nici nu se pierd cu firea mai mult decât cu vorba. Foarte rar s-au văzut aici încleștări de brațe, iar, dacă s-a întâmplat, acestea s-au petrecut între tineri necioplți. Băieții nu se pun la socoteală, cu îmbrâncelile peste care cei mari trec mai ușor cu vederea. Dacă i-ar întreba cineva însă, mai ales pe cei mici și blânzi, nu mică le e și lor suferința.

Getozak și Rogozis nu sunt în gardă astăzi, dar intervin neutru și cu autoritate, pentru că înțelepciunea pare să întârzie a se așeza peste inimile aprinse. Îi invită spre conac, la sfatul bătrânilor. Cu siguranță, vestea a ajuns deja la aceștia, iar femeile rămase acolo pregătesc prispa mare cu băncuțe.

Pe drum, Nalbian dă să se despartă de grupul lui.

– Unde te duci? întreabă Brosoc.

– Să vorbesc cu Olerin.

Băieții de lângă el strâmbă din nas, văzând că feciorul lui Halarin este, ca de obicei, în tovărășia Cărămidarilor.

– Vezi să nu pui paie pe foc, îl sfătuiește Adenil.

Nalbian nu îndrăgește compania celorlalți, dar, la nevoie, nu se dă la o parte. Iar acum ceva îl apasă și, deși bănuiește cum va decurge discuția, consideră că așa este mai drept.

– Olerin, se apropie Nalbian încet.

– Ha? Tu erai, ce e...

Merg acum umăr la umăr. Nalbian i se adresează atent, să nu îi audă oamenii din jur.

– Fără zâzanie, da? Nimeni nu vrea să continue chestia asta.

– Așa.

– O să fiu poate întrebat și eu, la sfat. Și știi că am lucrat lângă voi, la ogor...

– Ce-ți bagi tu dovleacul, ca musca-n lapte? începe unul dintre Cărămidari.

– Bine, hai, lasă-mă tu. Măi Olerin, am văzut că ați intrat, dar, repet, nu vreau să fiu parte din asta. De ce nu recunoașteți, să vă-mpăcați?

Olerin și camarazii se opresc în jurul lui Nalbian.

– Să nu te prind, da? Ce, moare pentru niște porumb? Și-așa era linia strâmbă.

– Merită mizeria asta? Ziceți că din greșeală și gata.

– Plimbă ursul, neprihănitule, îl iau în zeflemea la unison.

– Meserie, bravo... aruncă Nalbian, înțelegând că nu are sorți de înțelegere.

– Ia, acum mergi și dă cu pâra. Cine-o să te creadă, noi toți o să zicem invers.

Nervozitatea îi provoacă tremurici pe la încheieturi. Așa i se întâmplă mereu când se află în vreo înfruntare, mai ales când dreptatea rămâne fără ecou în mințile celor cu pricina. Ca rațiune măcar, dacă nu din principiu. „Cum este posibil? Așa, pe față? Hai, trândălăii ăștia, dar taică-său, cei care-s cu el? Poate unii chiar nu

știu adevărul...“, încearcă el circumstanțe atenuante, în apăsarea minții.

– Ce s-a întâmplat acolo? șoptește Adenil.

– Cântece la urechea măgarului...

Într-adevăr, pe prispa mare a conacului îi așteaptă dascălul Vifon, vraciul, moș Tiriza cel înțelept și mama Rebea, credincioasă sfătuitoare a femeilor și tinerilor cununați. Stăpânul și jupâneasa au ieșit și ei la adunare, Igramenys numai pentru a se pune la curent:

– Ei, ce mai e acum? Iar lemne? Au mai făcut odraslele ceva? Vreo jignire între familii?

După ce primește povestea, face dreapta-mprejur, nu înainte să adauge:

– Ce nu vă ajunge, fraților... Dar, c-o fi a lu' dumneata sau a lu' dumneata, eu tot taxa aia să știți că o iau, încearcă să schițeze o glumă și dispare după ușa mare de stejar.

Sfatul începe cu audierea părților. Nimeni nu are chef să se lungească la vorbă, cu atât mai puțin bătrânii care vor să tempereze pornirile emoționale, încărcăturile nervoase.

– Ce zicem, tată, dacă ne întreabă?

– Nu cred că se ajunge la asta. Adevărul îl știm amândoi, răspunde dezgustat tatăl lui Nalbian. Dar uite, ce zic ei...

Se decide destul de repede și cu mult calm că, oriunde a fost necazul, se poate repara cu măsurători. Judecătorii cu mult păr alb se feresc de învinuiri și chibzuiesc cu mare atenție dacă și când se impun măsuri punitive. Din două motive majore: primul, evidențele trebuie să fie fără dubiu, în acest caz însă locul disputat are o geometrie nefericită, deci se putea greși omenește; doi, pentru că, prin compromisuri acceptabile, preferă oricând să evite învrăjbirea părților. Experiența și slăbiciunea umană au arătat prea des cum o râcă poate crește cu timpul, ba chiar otrăvi pe mai departe și când se vor fi uitat motivele.

Hotărârea nu mulțumește pe toată lumea. Măsurătorile trebuie refăcute din intrarea mare, de la ruinele vechilor ziduri de apărare, cu repere la râpa castanului, liziera pădurii, malul râului din sus și încă vreo doi copaci bătrâni, ceea ce înseamnă iarăși comentarii pe unități de măsură și cereri de repetare. Pe deasupra,

cei care s-au lămurit de trişor sunt încercaţi de frustrarea rămânerii lui în cinste, chiar dacă a primit sarcinile cele mai grele în aplicarea deciziei.

E întuneric bine când lumea se împrăştie, fiecare pe poteca lui. Care au mai stat până la sfârşit duc deznodământul acasă celor plecaţi din timp pentru îndatoririle ce nu suferă amânări.

Drumul celor trei prieteni rămaşi mai în urmă decurge aproape în tăcere, în surdină de greieri şi porţi scârţâinde. Primul popas este la Adenil.

– Mamă, ce le-aş prinde nasul şi urechile cu treizeci de cârlige încinse, îşi spune Brosoc năduful.

– Şi ultimele certuri tot de la ăştia au pornit. Vă daţi seama că se apropie vremea când o să fim noi pantalonii şi căciula casei, să trebuiască să tratăm cu lichelele astea de feciori?

– Da, îmi prea dau seama, murmură Nalbian.

Preţ de clipe bune, liniştea se strecoară iar între ei. Noaptea coboară cortine groase şi prilejuieşte adăpost minţilor cu socoteli ce nu se vor tulburate.

⁂

Poteca îl recunoaşte şi surâde sub apăsarea paşilor săi. Ştie unde vrea să se ducă, după rugii înalţi, prin săritură din frasinul noduros. Aici este locul lui de răgaz, unde soarbe din pacea şi frumuseţea naturii, din luciul ochiului larg şi limpede pe care îl face Mărgăritarul, din privirile senine şi complice ale păsăretului sălbatic, din mângâierea ierbii înalte şi din jocurile cerului cu nori leneşi, alteori grăbiţi. Aici poate pierde ceasuri întregi, ba chiar ce pui de somn, zdraveni cât o noapte, a mai împărtăşit în secret cu lacul! Căci Nalbian aşa se gândeşte la acest loc, ca la un lac.

Cât a mai alergat şi chiuit copilul pe aici! Cu inima să-ncapă lumea întreagă, a legat frăţie cu toţi copacii, cu fiecare brotac şi, mai ales, ce promisiuni păreau că îi fac toate!

– Ie-hee, a venit Nalbian! strigau ceilalți puștani, de cum îl vedeau gonind la joacă.

– Cine e ultimul la gârlă sare-napoi într-un picior! le țipa el, știind că n-are cine-l întrece.

Dacă voia bună întârzia să se lege, o grăbea el. Chiar veneau să-l strige la poartă pentru asta. Dacă era impas la vreun joc sau între băieți, naivitatea și ghidușiile lui treceau întotdeauna mai departe cu ușurință.

– Ce faci? îl întreabă Brosoc într-o zi friguroasă, mohorâtă și noroioasă, când băieții de zece ani se plictisesc de moarte.

Nalbian stă pe marginea râului în încălțările înnămolite, absorbit de găselnița lui.

– Uite, dacă piatra atinge frunza pe care vreau eu, am două puncte. Dacă nu, dar rotocoalele apei mișcă frunza, am doar un punct.

– Ha... dar altceva nu i-a mai venit să spună lui Brosoc.

Un sfert de ceas mai târziu îi găsește pe amândoi pe malul Mărgăritarului, preocupați cu această îndeletnicire. După încă pe atât, toată gașca, aliniată, aruncă tăcută cu pietre spre mulțimea de frunze.

Unul dintre jocurile imaginate de el încă înveselește copiii Librei.

– Cine sunt? a strigat pițigăiat Nalbian din înălțimea unui frunziș bogat, de vară.

Ceilalți s-au prins repede și fiecare a purces a se piti prin cei mai viguroși arbori de-a lungul poienii.

– Da' eu cine sunt? În ce copac? se auzeau alte voci înadins subțiate sau îngroșate pe cât posibil.

A fost printre cei mai viu susținători ai jocurilor recoltei de când se știe. Le-a și câștigat pe majoritatea la probele copiilor, chiar și când era doar un prichindel. Cu precădere la alergat și cățărat își găsește greu adversar. Iar, dacă ar fi existat vreo probă cu rotocolul închegat din petice, pe care noi l-am numi azi minge, probabil ar fi fost ușor de confundat cu unul dintre patrupedele ce nu se pot controla în urmărirea lui.

Două gâşte sălbatice îi întrerup amintirile şi-l studiază cu luare-aminte. „Ori sunt din cele care rămân, ori va fi o toamnă târzie“, gândeşte fără să vrea. I se pare că privirea lor îl întreabă de prezent.

– Ei, cum să fie... răspunde în şoaptă, lăsând bărbia pe genunchi. Am aceiaşi ochi, acelaşi cap, dar vor să vadă şi să gândească la altele.

Le-ar explica el cum orizontul larg şi luminos din ochii copilului, locul acela sub soarele veşnic îngăduitor, a început cu timpul să se restrângă. A dezvelit pe margini stavile de neînţeles, slăbindu-i încrederea în seninătatea înţeleaptă şi stăpânirea bine rânduită a vieţii de mai târziu.

Şi n-ar fi doar răutăţile oţărâte ale copiilor cu pas nedumerit pe calea vieţii, ce strâmb îşi strigă dreptul şi prezenţa, refuzate sau schilodite taman când intimitatea lor profundă era mai vulnerabilă. Poate nici răsfrângerile lipsite de înţelegeri mai bune asupra tinerilor şi adulţilor de mai târziu. Dar ceva din lumea asta mare, auzită, citită ori simţită, îi dă un sentiment de nelinişte şi nesiguranţă. Iar anii parcă insistă să îi confirme temerile şi stupoarea de nealinat în faţa rătăcirilor tenebroase din inimile oamenilor. Cât de jos pot ele cădea? Cum ajung acolo? Mai deunăzi îşi punea întrebarea dacă, în vreo sucitură a sorţii, Halarin sau Cărămidarii ar ajunge în preajma tâlharilor, ar putea deveni unii dintre ei? Dar hoţomanii aceştia, care lovesc azi undeva, mâine, în altă parte, mai degrabă cu fereală din calea celor prădaţi, ar putea ei ajunge în slujba criminală a vreunui odios tiran?

Sâmbăta trecută a venit taxatorul de la cetate şi a reuşit, pe neaşteptate, să dea viaţă fiorilor reci din scrierile istorice. Care, în sinea sa, ar fi sperat să treacă de-acum la capitolul poveşti urâte şi numai bune de uitat; că oamenii de atunci erau cu totul alţii, în niciun caz ai timpurilor în care copiii se aduc pe lume cu multă dragoste. Dar solul a venit cu presimţire de război: despotul Negru, a cărei cotropire a fost respinsă şi din satul lor în urmă cu ceva vreme, se răspândeşte vorba că îşi foloseşte puterea ultimilor ani de nelegiuiri dosnice pentru a strânge iar oştiri. De aceea, curând, împăratul ar putea să introducă stagii suplimentare de înarmare şi

pregătire pentru toți bărbații în vână din Cotul Mărgăritarului și împrejurimi. Apoi, nu mai puțin dezolant, trimisul a luat iar taxă întreagă, fără să clipească, și de la ai lui Jilop: slăbitul său tată și Mămăița, femeie devenită mamă la o vârstă înaintată, dar, care, gândind că nu va reuși să aibă copii vreodată, se adresa celorlalți prin sat cu „ce faci, mămăiță". Părinții târzii și feciorul încă mic nu au cum să agonisească ușor pentru birul coroanei, precum o familie mai tânără și cu ajutorul mai multor urmași. Din fericire, spre mai alungarea umbrelor lui Nalbian, sunt destui oameni miloși prin sat care îi ajută cu orice ocazie.

– Aha! Știam noi că te găsim aici, sare Adenil din frasin peste gardul sălbatic de mărăcini și-i întrerupe gândurile.

– Stai... se aude Brosoc gâfâind de partea cealaltă. Nu abandonați un biet viitor, cândva, în altă viață, mare campion...

Băieții râd în timp ce Brosoc, cu ultime puteri, sare pârleazul viu. Cei doi își șterg sudoarea pricinuită de antrenamentul pentru jocurile recoltei de anul acesta și, ca la un semn, se trântesc în patul de iarbă din fața lacului, alături de Nalbian.

– Unii au trecut înainte, îl informează ei.

– Sunt și băieți din Valea Teiului, Gorudava și o fată din Brazi.

Cu timpul, oamenii din ținut au început să-și trimită câștigătorii și prin alte sate, ca un fel de competiții mai largi. Prilej de vizite, schimb de merinde și băuturi tradiționale, dar, mai ales, de povești și noutăți la tavernă.

– Ăsta din Gorudava e cam obraznic, menționează Brosoc. Dar mi ți-l ține un Cărămidar în urmă, și-a găsit nașul.

– Na, că sunt și ei buni la ceva, zâmbește ironic Adenil.

– Asta doar așa, cu gust de bârfă. Corbii între ei, să își scoată, să nu-și scoată ochii, mi-e totuna, continuă Brosoc noutățile. Dar a început să vorbească măgărește de fătuca din Brazi, cu ochi pofticioși. Atât i-a trebuit, l-au potolit Vifon și mama Rebea de mă mir că mai rămâne la întrecere.

Nalbian mai aude un „bine i-au făcut" și o încurajare: „o să guste țărâna în urma noastră".

– Auziți, voi credeți în ursitoare?

Luaţi prin surprindere, băieţii nu par să fi pătruns cuvintele.

– Mi s-a părut că ne întrebi dacă am crede în ursitoare? îl întreabă Brosoc, ca scuturându-se de o neatenţie involuntară.

– Îhâm.

– Adică, nişte femei cu baghete magice şi descântece la capetele pruncilor veniţi pe lume? vrea să se asigure şi Adenil.

Nalbian zâmbeşte, apoi îşi caută de lucru cu un băţ.

– Ei, nu ştiu eu cum trebuie să arate, aşa zic poveştile. În fine, până la un punct, şi binecuvântările moaşei ori ale bătrânilor, la fiecare nou născut, sunt un fel de... sunt urări, nu? De noroc şi bine-n viaţă.

– Aha, rumegă Adenil, încercând să intre pe fir. Cum ar veni, ca nişte ursitoare bune.

– Aşa, aşa. Deci, lăsând partea fermecată, se poate spune că ideea este cam aceeaşi.

– Mă, tu iar ai citit ceva, se lămureşte Brosoc. Dar ne prindem, ia mai zi.

– Nu neapărat, intervine Adenil. Auzeam că la pădureni se ţine un obicei asemănător, sunt alese mereu femei pentru asta. Iar bunii mei au şi ei cântece cu ursitoare.

– Bine, dar sigur nu ca-n basme. Sau...? se întoarce Brosoc spre Nalbian, în aşteptarea continuării.

– Nu ştiu, mă gândeam... Căutam scuze, uite, unora ca obraz ăsta gros din Gorudava. Poate au avut un fel de ursitoare rea?

Prietenii buni nu pun la îndoială sămânţa unei probleme şi se leagă cu dragă aplecare atunci când simt importanţa ei pentru cel care o ridică. Astfel de prieteni sunt şi cei trei. Fără întrebări suplimentare, Adenil încearcă să răspundă primul:

– Da, înţeleg unde te încearcă gândul. Dacă răutăţile oamenilor pot fi explicate prin vreo intervenţie predestinată.

– Hmm, păi şi asta ce ar însemna... Că la unii vine ursitoarea urâcioasă, dar la alţii nu.

– Da, e cam stupid, recunoaşte Nalbian.

– Cum ar veni, ori are o problemă de deplasare, ori de... predestinare înaintea predestinării, continuă Brosoc.

Băieţii stau strâmb şi încearcă să judece drept, aţintind spre vârful băţului întors de Nalbian prin ţărână.

– Bun, zicem că pică. Hai să le mai căutăm explicaţii d'astea, în afara voii lor. Tot auzim că lumea se deşteaptă, devine mai înţeleaptă, nu? Dar ia să vedem dacă putem lăsa în urmă orice miez bătrânesc de speriat copiii. Duhuri?

– Dacă-i posedă vreunul?

– Ştiu, sună aiurea. Ca atunci când vorbesc oamenii despre bântuiri şi superstiţii.

– Brrr, numai să o facă în amiaza mare, nu noaptea, cum le place lor. Că nu mai sting lampa, stau cu ulcica de ulei în braţe. Chiar îmi povestea Lenaka de unii care... Dar să nu divagăm, îi iartă Brosoc de vreo teribilă desfăşurare.

– Mă refer acum la cei cu adevărat apucaţi, gen despot Negru, continuă Nalbian. Ce-i întunecă lui conştiinţa?

– Dacă o fi avut vreodată.

– Şi când să vină duhul ăsta, cam pe la ce moment al vieţii. În general, în discuţiile astea, respectivul a făcut ceva rău sau şi-a vândut sufletul.

Nalbian strâmbă din nas în ecoul propriului exerciţiu de îmbinare a fanteziei cu realitatea.

– Acum, auzindu-ne vorbind, îmi dau seama ce tâmpenii.

– Aşa e. Duhul e unul singur în oameni, curat şi vine de la Dumnezeu. Doar mintea şi poftele ne pot dirija strâmb.

– Ce bine zici tu, să te bagi ucenic direct la sfatul bătrânilor! zâmbeşte Brosoc şi îl zgâlţâie pe Adenil de umeri.

– Păi, degeaba sunt eu vecin între moş Tiriza şi mama Rebea?

– Blesteme? Ultima încercare: blesteme de pe la moşi-strămoşi?

– Urâcios lucru blestemul ăsta. Umblă oamenii şi azi cu el în gură. Nu ştiu, este aşa, o chestie murdară, se scutură Brosoc.

– Mârşav de-a dreptul. Hodoronc-tronc, nu te place vreun mojic, poftim un blestem care să te urmărească psihic.

– Tocmai d'aia nu funcţionează. Nu este îngăduit. Ce-ar însemna să ne spurcăm aşa, unii pe alţii, până nu mai rămâne unul?

Să zicem că înțeleg motivele celor nedreptățiți, aduși la disperare, e și ceva trist aici...

– Dar nu mai bine te împaci cumva, decât să dai drumul la mai mult venin?

Băieții sunt la unison. Și, curând, rostogolesc subiectul spre altele mai plăcute, momentul filozofic-înfricoșător a primit deja prea multă atenție. Inclusiv pentru Nalbian: deja se gândește la întâmplarea cu ursitoarele din alt unghi, cum poate că, de fapt, i-a fost dedicată lui de la bun început.

– Alergătură, au ajuns și pe aici, se ridică Adenil cu urechea ciulită.

Cei trei s-au odihnit și sunt gata să reintre în energia jocurilor recoltei de mâine. Brosoc se-agață de grumazul frasinului și saltă ca să afle ce și cum.

– Au trecut băieții, Getozak e primul. Aaa, e urcare în fagul de colo, haideți!

– Stați să mă încalț, dă Nalbian să-și culeagă sandalele.

Dar băieții fură startul, râzând: „Oricum ne întreci!". Rămas singur, mai zăbovește puțin cu ochii în oglinda lacului, încălțându-se lent. Are impresia că vede chipul copilului de odinioară, zâmbitor și înțelegător. „De ce am impresia că nu mai stai mult cu mine? Tu vrei să te întorci la joacă, pe când eu..." Într-adevăr, undele apei par că slăbesc strânsoarea mâinilor peste cumpăna anilor, îndepărtând și mai mult fața luminoasă care se întoarce în universul plin de râsete, zugrăvit pentru veșnicie în cartea timpului.

– Nalbian... Nalbian... se aude o voce blândă ca de bunic.

Tânărul, mai să sară în apă. Se uită bine de jur împrejur, scrutează frunzișurile din ce în ce mai rare, nimic. Dar a fost aievea, a auzit cu tăria simțurilor încă tinere. Vreo glumă? Cine, ce bătrânel vine pe aici?

Încercând să-și calmeze bătăile inimii, aruncă o ultimă privire ascuțită din înălțimea frasinului. Zărește doar liota ce coboară cu hărmălaie din fag. „Am luat-o razna?"

– Haha, Nalbian, a trecut și Melbeea, și... Aglamita! îi strigă Brosoc.

– Ce?! Nu există așa ceva, și dintr-o săritură e jos, alungându-și gândurile. Unul după altul o iau la goană, iar, în curând, fac iar haz la fiecare două vorbe.

⁂

Dimineața, la primul cântat al cocoșului, sare din așternut ca și pregătit. Unul dintre evenimentele la care îi place să se gândească tot anul. Își palmează energic obrajii ca să fugă lipiciul somnului. În final, îi mai cedează câteva clipe, trântindu-se la loc într-un căscat cât toate zilele.

Podul binecunoscut, cu bârne groase, îl privește înapoi. O morișcă cioplită de el cu briceagul mai anul trecut, o lampă veche din străbuni, primită de la tatăl său, o sfoară marinărească, dacă e să dea crezare celui cu care s-a tocmit la sânge, pe care se odihnește veșmântul lui cel mai lejer pentru întrecerea de azi, și câteva scrijelituri mai mult sau mai puțin iscusite. Pe o poliță de lemn prinsă în perete și-a făcut loc și pocalul argintiu, rămas în posesia lui în urma întâlnirii misterioase de la fântână. „Poate ar trebui să îl dau înapoi, așa vechi și strâmb cum este. Dar au zis să nu le vorbesc nimic despre asta.“ Lângă el stau desaga cu brazi și fluierul frumos încrustat de dulgheri, se ghicesc siluete mici de urs, șoim, soare și lună. L-a câștigat la prima lui participare la mijlocii.

„Haidem“. Sare în picioare tot pe pat, iar de acolo se agață de prima bârnă. Își face avânt și începe să treacă de la un căprior la altul, încălzirea lui preferată. Coborârea nu vine decât după două-trei ture de-a lungul camerei și o priză meditativă cu spatele genunchilor și capul în jos. Aterizarea finală o face pe cufărul din lemn de nuc, de unde se ridică agale, cu încă ceva lene. Aruncă o privire în ciotul de oglindă atârnat deasupra mesei mici, rotunde. „Mda... odată ce începi, trebuie să te bărbierești mereu.“

– Aha, știu ce cadou îți trebuie cu prima ocazie, se ivește Cassia în ușa întredeschisă.

– Sau îi luăm tatei unul nou și îl ascut eu pe al lui, că mie nu îmi trebuie mult.

– Nu ți-l dă, e cu mânerul ăla din os, de la stră-stră-cineva. Găsim un briceag bun la prăvălie, adaugă ea, coborând scările.

Al lui, micuț și ruginit, și-a atins limitele în mâinile de băieţandru cu multe idei de folosinţă. Lemn, metal, piatră, nimic nu a scăpat sclipirilor curioase ori artistice.

Pe singurul geam al camerei își observă tatăl ieșind la animale. „Vin și eu acum“, îi strigă în timp ce se îmbracă, apoi zboară pe scări. Ligheanul cu apă rece îi deschide ochii definitv. Razele soarelui încep să prindă putere și își fac loc prin colţurile grădinii. Trandafiri roz, mari și încă proaspeţi, tufe de crizanteme și pâlcuri de gladiole multicolore, delicat îngrijite de fetele casei, aduc sufletului și mai multă lumină. În drum, însoțind gardul din loc în loc până toamna târziu, nalbele se păstrează încă drepte și-i amintesc tânărului de originea numelui său.

Nu puținele treburi ale dimineții se termină destul de repede. Nalbian aduce, ca de obicei, apă de la fântână, iar pe drum întâlnește lume pregătită pentru întrecerile festive. Cei tineri mai încearcă exerciţii, care de care mai herculiene, cei mari pregătesc deja ornarea meselor din rondul pieței: dovleci și pepeni cât roata carului, struguri, must, plăcinte, pâini mari împletite și mai ce nu.

– Mamă, cât-a mai colacul! se-aud în cor glasurile tuturor când, încă acasă, mama dezvelește bunătatea aburindă. Colacul rumen, stropit cu sirop, îmbie la gesturi necugetate.

– Ne, ne, ne! Să ajung și eu cu el întreg, după aia!

– Dar de ardeii mei umpluți, ce ziceți? arată Cassia spre cuptorul de piatră.

Nalbian și tată-său le aplaudă pe fete cu entuziasm. Au pregătit și ei un coș plin cu miez de nucă, însă nu se compară talentul. În plus, l-ar da bucuroși pe un colț din opera mamei și un ardei din tava fierbinte a Cassiei.

– Simt eu că voi câștiga o probă azi, anunță Cassia, în timp ce iau cu toții micul dejun, altul decât bucatele amintite. La cât sar eu de colo-colo, măcar la asta să ies prima.

– Și eu două-trei!

– Hm, eşti acum la cei mari, dar una ştiu că iei sigur!

– Să vă distraţi pe cinste, copii. Ei, ce-aş mai alerga şi eu. Sau la trântă, ţi-am arătat mişcarea aia?

– Da, tată, o ştiu toţi deja; nu mai păcăleşte pe nimeni.

– Fiţi atenţi, să nu vă zdreliţi ceva. Luaţi-o încet, de plăcere, adaugă şi mama grijulie.

Sunt gata de plecare. Mezinul iese primul, să aranjeze coşurile.

– Hei, tinere.

Nalbian ridică privirea şi o întâlneşte pe a Melbeei. Rezemată pe coate peste gard, cu părul negru prins la spate şi doar câteva şuviţe scăpate, îl aţinteşte din ochii albaştri adânci şi senini. „Tu când ai mai crescut?“, îi trece lui prin minte, surprins de un fior pasager dar cu personalitate.

– Neaţa. Pregătită, energică?

– Aşa, cât să fie. Oricum, îmi place, ne amuzăm.

– Şi la urmă, haplea pe bunătăţi!

– Da, şi asta. Am făcut nişte cornuleţe cu vişine, vrei să furi startul?

– Eheee, de ce nu zici aşa, râde Nalbian cu gura până la urechi, apropiindu-se de gard.

Fata desface pumnul pregătit cu un cornuleţ apetisant.

– Mmm, delicios, bravo…

– Hai, baftă, iar câştigi alergarea, îi zâmbeşte ea. Ridică apoi coşul şi se depărtează făcându-i cu mâna.

– Mai vedem, acum sunt şi Getozak, Rogozis… Eusten, Tehanos… termină el încet, fata fiind deja prea departe să-l mai audă.

Astfel îl găsesc ai lui, cu mâinile în şold, uitându-se aiurea-n drum.

– Ce rămăseşi proţăpit aşa, cu toarte ca ulciorul, râde tată-său înainte să iasă cu toţii pe poartă.

La roata pieţei lumea se strânge cu spor. Minunăţiile descoperite pe mese adună şi plimbă ad-hoc gospodinele de colo-colo, în admiraţii şi discuţii aprinse. Bărbaţii, de asemenea, mai rezervaţi şi tacticoşi, îşi laudă licorile de diverse culori şi tării, mai

ales faţă de musafirii din celelalte aşezări. Copiii intră pe sub mese şi mi ţi-l mai prinde pe câte unul de urechi din cauza mâinilor pofticioase. Dar rezultatul este aproape întodeauna că primesc cu bucurie ceea ce mai devreme încercau să şterpelească.

Ultimele pregătiri de concurs. Arbopyn oficiază, se urcă pe o căldare de lemn întoarsă cu fundul în sus şi deschide jocurile recoltei:

– Dragii mei, ca în fiecare an, iar acesta a fost unul foarte bun, hambarele şi cămările sunt pline, iată, putem să ne bucurăm! Mai întâi, cum văd eu că vă mănâncă tălpile şi palmele p'ăştia cu sânge tânăr, întrecerile! Apoi hora, bucatele, iar diseară la tavernă!

Toată lumea aplaudă. Arbopyn continuă dregându-şi glasul:

– Trei câştigători la fete, trei câştigători la băieţi, ăi mici, ăi mijlocii, ăi mari. Ca de obicei, că sunteţi grozavi coţcari, arbităm cu mare băgare de seamă. Fetele, probe: alergat, săritură, mers pe scândură cu coşul pe cap, făcutul ghemului cu aruncare la punct fix fără să se deşire. Băieţi, probe: alergat, căţărat, aruncarea barosului ista de lângă mine, praştie, trântă. Prima probă fete: săritura de pe loc. Băieţi: alergare.

Se fac adunările, se oferă voluntari cu dragă inimă pentru măsurători. Băieţii sunt gata de start şi plini de zarvă, iar Arbopyn face semnul de plecare. Din urma hoardei de tropăituri, moş Zeze îi anunţă cu veselia obişnuită:

– Aşa, uşchiţi-o, că noi terminăm plăcintele, hehe!

După cum preciza şi respectatul prezident al jocurilor, acestea au tras ceva învăţăminte încă din fragedă întemeiere. Spre deliciul tuturor, în fiecare an, sătenii găsesc metode inedite pentru a veni în întâmpinarea slăbiciunii omeneşti de alunecare pe scurtături. Anul acesta, punctele de control de la hanul vechi, râpa castanului şi intrarea mare de la ruine îi aşteaptă cu bomboane şi cornuleţe unice, tăinute cu străşnicie, fără de care la sosire nu ar fi luaţi în seamă. Iar la căţărare, unde urcă doi câte doi până rămâne un singur câştigător, ramura de la înălţimea aleasă este proaspăt vopsită, aşteptând atingerea degetelor verificate la început şi la sfârşit, pentru a face dovada. Şi nici vorbă să aibă oricine vopsele, raritate mare. Din păcate, asta a adus şi neputinţa participării lui

Hemezas, ambele lui mâini vor păstra câteva zile amintirea misiunii primite.

Spiritele sportive au parte de agitație câteva ceasuri bune. Una după alta, probele aduc chiote și îmbufnări; împăcarea vine însă repede în distracția generală și, la o adică, primii ieșiți înseamnă și primii poftiți la bunătăți. Spre sfârșitul după-amiezii, mai transpirați, mai ținându-se de câte-o parte julită, se regăsesc cu toții în vorbă multă și cu frunți descrețite.

⁂

Doar de câteva ori pe an poți găsi taverna atât de ticsită, cu ușile larg deschise și mesele pline, înăuntru și afară. La sărbători, ocazii festive și când sunt noutăți mari, de cercetat după cugetul Librei. Hangiul și hangița, un roșcovan creț cu barbă și o durdulie, pesemne, cu simțul răspunderii în testarea merindelor pregătite, abia mai prididesc și cheamă pe lângă ei câteva ajutoare mai neastâmpărate. Moș Tiriza, văzând că s-a adunat cam toată lumea, ridică singura halbă la care se mai dedă la vârsta lui:

– Să trăim! La toate bordeiele să se adune numai înzdrăvenire, belșug și să ne găsim la fiecare an în tihnă de vrăjmași!

– Așa, așa, Doamne ajută! răsună din toate părțile și se ciocnesc căni, nu fără obișnuitele câteva zobituri împrăștiate în ciobăraie. S-a spart ghinionul! fac haz mușterii.

– Pacostelor, nu mai avem olar, ia că vă pun să le lipiți cu ce-oți știi voi mai bine! îi ocărăște hangița. Știe însă că oamenii aduc mereu mai multă lutărie decât este nevoie dintr-un sat vecin.

– Păi, Cărămidarii ăștia, dacă nu mai dau și ei un maistru! Ați pus-o în cui după nentu olaru', numai piatră și zidărie mai scoateți, face unul cu chef spre ei.

– Ei, dar vino dumneata să învârți roata aia, că noi am încercat și nu ne vrea!

Familiile stau fiecare la câte-o masă, se așază aproape întotdeauna la fel, pe nevorbite. Oamenii se mai amestecă apoi între ei ca să ciocnească, să schimbe-o vorbă. Câștigătorii mici de peste ziuă se umflă cu multă fală, cei mari stau mai tăcuți și așteaptă să vină vreo cinstire:

– Bine, măi Getozak, campion de seamă! Trântă, baros, ditamai voinicul!

– N-aș, că nu la toate! Rogozis la cățărat, prinde o mândră de colo curaj, spre strâmbătura Cassiei.

– Nu-mi uitați flăcăul! se ridică tatăl lui Nalbian, trăgându-l pe acesta după el în izbirea cănilor mari.

– Dar cine-l mai ia în seamă pe feciorul dumitale? La fugă trebuie să îi dăm premiul dinainte, fără să mai ținem cursa, râde Getozak cu admirație. Iar la cățărat, a fost la mustață lângă Rogozis.

– La anul, gata, mă ia și pe mine, profită acesta din urmă să se apropie de scaunul Cassiei, pentru un toast cu Nalbian.

Fetele nu sunt nici ele uitate, doar că, în atmosfera adunării bărbătești dintr-o tavernă, marii vânători de altă dată se bat mai ușor cu pumnul în piept. Cassia, spirit ager dar mai puțin bătăios, a fost a doua la săritură și, spre surpriza ei, la mersul pe scândură, unde nu se aștepta să aibă așa iscusință. „Păi nu dansezi tu de pe un picior pe altul, când crezi că nu te vede nimeni?“, râde Nalbian. Melbeea și prietena ei, Deliza, poreclite „amazoanele“ pentru îndrăzneală și isteține, au cules totul la mijlocii.

Curând, oamenii caută alte vorbe. Concurenții musafiri împart o masă centrală, unul este tăcut, cu musca pe căciulă și fără niciun premiu. Pe lângă ei, prieteni sau familie în însoțire și un personaj curios, mare călător după spusele sale, care, trecând prin apropiere și auzind de jocuri, a vrut să odihnească două nopți între libreni.

Se cuvântă, desigur, despre murmurul din împărăție legat de Negru despot. Cei din Gorudava, așezare măricică, fac abstracție de netotul lor concurent și participă la discuție:

– Dacă vorbim de împărăție, nu stă ea în sălbaticul ăsta. E prea puțin ce poate să prindă-n cârmuirea lui, câteva adunături de renegați și cel mult de prin trei ținuturi, greu de crezut și alea.

– O fi, dar poate Novarin să aducă la timp oştire, unde vrea netrebnicul să lovească? îşi expun îngrijorarea cei din Brazi, aşezare apropiată de locurile sub puterea banditului.

– Chiar imediat, probabil că nu. Cu solii noştri însă legăm repede veste şi îi întâmpinăm.

– Înţelegem că trebuie mai multe braţe înarmate, pe picior gata de luptă... oftează unii tineri şi, mai ales, consoartele lor.

– Nu e numai atât, intră Vifon în vorbă; înţelepţii ascultă mult şi intervin puţin. Dacă iau aşezare după aşezare, începând cu cele mici şi izolate, forţele lor pot creşte.

Lumea aprobă, se cade pe gânduri. Călătorul, om între două vârste, tăcut până atunci, grăieşte fără să-şi ridice ochii de la vadra cu tărie din care îşi mai toarnă un pahar. Privirea lui senină ascunde duritate şi, probabil, ceva încercări la viaţa sa.

– Negru e doar aici, pe la voi. În celelalte zări ale Smaraldului mai sunt şi alţii care vor să încerce acelaşi lucru.

Adunarea îşi îndreaptă atenţia spre el, încercând să-l cântărească din gesturi şi vorbe. După o scurtă pauză, în care aşază cana cu grijă şi încrucişează mâinile pe masă, continuă:

– Împărăţia e mare şi şubredă. Prea mare. Rămasă din rânduiri vechi, cu neamuri multe, cu chingi şi legăminte roase de timp şi nepotrivirile vremurilor noi. Ce înseamnă asta? Că sunt mai mulţi ca Negru despot, am fost peste tot şi am auzit de ei, ba chiar şi întâlnit.

Eusten, căpitanul gărzilor din Libra, este încercat de o întrebare strategică:

– Cât de uşor le-ar fi hainilor ăstora să facă alianţe, să-şi unească mercenarii?

– Ei, aici e vestea bună, se relaxează misteriosul musafir şi ia o duşcă sănătoasă. Pe mâna lui se pot ghici numeroase cicatrice. Îşi reia înştiinţarea: nu le este deloc uşor, nici ca distanţe, nici ca scopuri, nici ca obiceiuri. Fiecare urmăreşte altceva în locurile lui şi vrea putere. Cât de mică, meschină, dar să nu o împartă. În plus, aşa cum ziceau şi prietenii noştri, sunt mult mai multe ţinuturi de oameni cumsecade, care ar tăvăli până şi o asemenea alianţă. Lumea iubitoare de pace s-ar uni oricând, chiar dacă, după cum

spuneam, eu nu cred să mai rămână sub aceeaşi coroană prea mult timp.

Moş Tiriza aprobă tăcut. Are şi el veşti de genul acesta, de la solii şi negustorii pe care îi ascultă cu luare aminte, printre cuvinte.

– Păi, atunci, aşa să fim, uniţi şi cu băgare de seamă! ridică Fierar bătrân paharul spre musafiri şi primeşte răspuns energic: Da, da!

Nalbian e acum la masă cu Brosoc, curând li se alătură şi Adenil. Brosoc are un frăţior care se cere mai mult pe lângă mamă-sa, iar Adenil are două surori deja măritate. Ridică şi ei cu multă speranţă paharele de fermentată, în spiritul însufleţit al adunării.

– Şi pe unde ai mai umblat, drumeţule? De unde vii şi încotro te duci? întreabă vraciul. Căci te-am zărit cu raniţa pe umăr şi calul obosit.

– Aşa este, sunt frate cu drumul. N-aş putea spune când am plecat, că undeva am stat şi eu întâi, ca tot omul. Pân-am pornit să văd nevăzutele şi să simt pe pielea mea cele până atunci doar auzite. De la Karivatra mergi o săptămână călare, cu spor, spre soare apune. Iar pe unde-i zice Prăpastia Vitregă, acolo am avut şi eu casă. Şi nu-i zice degeaba aşa, piatră multă, pământ nerodnic, drumuri printre stânci, de neumblat. Am cutreierat fără ţintă, cum m-a dus soarta. Am atins miazăzi şi miazănoapte, locuri de care nici nu auzisem. Şi încă, dacă m-o ajuta Dumnezeu şi nu m-or slăbi picioarele, vor mai vedea ochii şi s-or mai putea apăra mâinile-astea, multe mai am de colindat.

– Tot pe la noi sau ai fost şi pe la alţii? întreabă hangiţa, lăsându-se şi ea în sfârşit pe un scaun, cu ştergarul în mână.

– Ai trecut de Cascadele cu Trei Culori? Până acolo am ajuns eu cel mai departe, se interesează şi negustorul, tatăl lui Hemezas.

Călătorul zâmbeşte cald, fără făloşie, lăsând ochii în pahar.

– Când spun că am atins miazăzi şi miazănoapte, eu mă refer la apele cele mari de la capătul pământului. Şi în jos, şi în sus.

Un murmur se ridică din toate colţurile tavernei.

– De douăzeci de ierni îmi iese la socoteală c-aş fi plecat, de-a-ntregul nu mai ştiu nici eu, le-am pierdut numărul. Dar am stat, peste tot pe unde am ajuns, cu cât era mai ciudat, cu cât era mai

greu, am rămas. Și pe voia mea, dar și de nevoie, nu-i vorbă, că nu e ușor, ba chiar sunt norocos să fiu aici în toate oasele, se pune el pe un râs de om scăpat din multe.

Străjerii Librei își amintesc teaca străină de la intrare, în care pricep acum ce sabie călită trebuie să se odihnească. Cel care i se adresează mai departe este însă Nalbian, care îl ascultă cu mult ecou interior:

– Și lumea asta... cum este? E mai bine sau mai rău ca pe la noi?

Străinului îi place să povestească. Iar cei tineri, cu siguranță, vor să audă cele mai multe.

– Drept e că nu am ajuns decât o dată la marea din miazăzi, apoi tot o dată la miazănoapte, dintr-acolo mă aflu acuma. Pentru că pământul este mult mai mare decât credeam și am aflat că pot continua astfel până la adânci batrâneți, în sus și-n jos, de multe ori, spre soare răsare și spre soare apune, arată el cu degetul pe masă un zig-zag repetitiv. Iar asta, doar dacă nu mai zăbovesc mult prin toate locurile, dacă nu mă răpune vreo fiară sau vreo dușmănie, născută numai și din nepotrivirea graiului. Mă întrebi de inima lumii; e și mai bună, și mai rea. La voi e bine, chiar bine! Dar îți mai spun una: multe locuri am bătut de azi erau bine, ca, mai târziu, să le regăsesc rău, și invers.

Una caldă, una rece, pentru sufletul lui Nalbian.

– Dar în lupte ce a văzut sabia dumitale? prinde momentul Getozak, arătând din cap spre agățătoarele de la intrare.

– S-o spun p'a dreaptă, prefer să le ocolesc, când se poate. Dar, uneori, te caută ele pe tine. Mi-au sărit bandiți în cale, am rămas fără armăsar de multe ori, însă cu viață, și nu mi-a trebuit nimic mai mult. Am nimerit și-ntre bătălii, greu aici să te explici, să nu fii luat de iscoadă sau alte minuni. Iar altele, hei, dar n-o să mă credeți... eu tot vă spun: ce-avem noi povești de gura sobei, am găsit prin locuri necălcate, fugite, poate, din calea omului. Arătări de toată spaima.

Copiii sunt numai urechi și fac ochii mari. Tinerii zâmbesc curioși, cei mari ridică din sprâncene.

– Am înfruntat o dată un căpcăun hidos de ţi se înmuiau picioarele. Să leşin când, după multe zile fără ţipenie, mi-a ţinut calea unde eu speram că dau, în sfârşit, de adăpost omenesc. Ceva mai mare ca un voinic, cu nişte mâini şi picioare scorburoase, nefiresc de puternice, iar capul… fiară turbată, de câine posedat.

– Ei, dar unde aşa grozăvie?

– Eu mai ştiu? Nu era pe la noi, trecusem câteva hotare în jos. Am vrut să ţin minte ca să mă întorc cu oameni, dar n-a fost chip să regăsesc. Oricum, după o luptă scurtă, fără putinţă de izbândă, am fugit văzând cu ochii.

– Cum aşa, prea cinstite călător, vrei să credem noi că ce au născocit străbunii, ca pilde sau din teamă de necunoscut, există aievea? întreabă mama Rebea, neîncrezătoare.

– Şi mie mi-ar fi venit greu a crede, să nu fi păţit pe pielea mea. De la astă hidoşenie am pe spinare o veşnică amintire, lăsată de măciuca lui. Iar, dacă să fie ce-au descris moşii demult, asta nu pot şti, eu vă zic cu ce semăna mai bine. Interesant este că oamenii de acolo m-au crezut mai degrabă, ca şi cum pentru ei era mai vie povestea. Altădată am dat de-o cotoroanţă, întâi să zici că-i bătrână cumsecade, prin pădure. Doar ce m-am apropiat şi hoaşca unde i s-au întunecat pielea şi ochii, s-a făcut mare şi buboasă cu multe braţe, abia am tras spada să retez două ce mă prindeau de mijloc.

– Ia lasă, domne, nu mai speria tu copiii cu basme…

– Şi asta ce să mai fi fost, după părerea dumitale?

– Hârca pădurii, zice unul.

– Muma zmeilor, crede altul.

– Aia e întrebarea, ce să fi fost. Tot din bătrâneşti mă duce şi pe mine gândul, concluzionează omul scăpat din clipele de groază. Şi nici n-am avut pe cine întreba, căci eram între regi nebuni, în mare duşmănie…

Încet-încet, lumea îşi vede de-ale ei şi de vecinii de masă. „Vânători, pescari şi… exploratori!“, zâmbesc unii. Alţii mai rămân pe gânduri, e prilej să-şi amintească şi alte poveşti ciudate ajunse pe la urechile lor. Pribeagul nu pare deranjat, cu siguranţă este obişnuit, cum de altfel e obişnuit ca cei care-l înconjoară să fie mai mult copiii. Dar pentru ei povestea se înmoaie, se colorează şi se

termină cu victoria binelui, fără drept de apel, așa cum ar spune orice bunic nepoților. Când zarva din jurul lui se mai potolește și oamenii se pregătesc de plecare, după ultimul pușton lămurit pentru un somn senin, străinul observă că are un nou comesean pe băncuța din fața lui.

– Călătorule, cât de frig este la miazănoapte? E cum se zice? întreabă cu sete Nalbian.

– Este, chiar este, iar dacă am ajuns iarna acolo, știi tu cum crește și scade ziua aici, roată pe lungul unui an? Ei, acolo, iarna, vezi soarele doar câteva ceasuri, iar vara nu poți să dormi, că tot numai drept pe cer se ține. Și juma' de an frig de-ți crapă măselele.

– Și în jos? Așa cald?

– Este, dar parcă nu pe cât e de frig dincolo, răspunde străinul, îndeletnicindu-se cu o scobitoare. E verde aproape mereu și soare, dar am găsit oameni să spună că legenda duce și mai la sud, peste mare, unde ar fi numai fierbinte ca focul. Din păcate, nimeni nu mi-a putut confirma așa ceva, nicio corabie nu a găsit pământ mai departe.

Nalbian are și el dubiile lui cu privire la omul cu tolba de peripeții. Dar vrea să audă cât mai multe din ce are de spus. Scoate de la cingătoare un mic rulou de scoarță tratată, pe care îl desface încet pe masă.

– Îmi poți spune, harta asta, cât de mult arată din lume? Cât mai este și cât de departe? îi arată călătorului darul de la jupân. Acesta cercetează atent desenele și recunoaște repede zona, râul, nume de așezări. Ridică ochii spre Nalbian ca și cum urmează să-i spună altă grozăvie, apoi o mută drept în mijloc și îi arată dintr-un capăt în altul al mesei, de-a latul, ieșind peste margini:

– Uite-așa ai de mers, arată el spre miazăzi și miazănoapte, ceea ce face ca bucata de împărăție să rămână de vreo zece ori mai mică. Și, din ce am culeș știre, ca să ajungi la soare răsare și soare apune, ai uite așa! se ridică și arată cu brațele deschise de-a lungul mesei, mai bine de douăzeci de ori cât scoarța lui Nalbian.

Tânărul dă din cap a mult. Știe din cărți, deși nu a văzut încă vreo hartă a lumii întregi, că omul nu vinde chiar gogoși.

– Nu ai încercat să desenezi locurile umblate?

– Ba, am făcut-o, de multe ori. Numai că le-am zăpăcit, neştiind nici eu mereu pe unde o iau, de se încălecau liniile una peste alta. Apoi le-am pierdut în multele încercări, stricate de ape, luate de alţii şi tot aşa. Oricum, nu ar fi ajutat pe nimeni altcineva, doar eu mi-aş fi înţeles mâzgălelile, ghiceşte el durerea tânărului. Iar acum nici nu mai îmi trebuie, pentru că am învăţat să mi-o croiesc aici, arată cu degetul spre cap, zâmbind.

La poarta hanului oamenii îşi iau la revedere puţin câte puţin. Până ce, la două mese doar, mai rămân călătorul şi Nalbian, însoţit între timp de Brosoc şi Adenil, iar mai încolo hangiul şi taţii celor trei prieteni, profitând de un „pahar de vorbă“ în aşteptarea flăcăilor.

Vârsta îndrăznelii şi a responsabilităţilor

Câteva zile mai târziu, în care ploaia a spălat cu simţul răspunderii uliţele satului, tinerii noştri se află în faţa după-amiezii însorite mult aşteptate, aşa cum şi-au propus după multe amânări prea optimiste. De cu dimineaţă nu se observă în tot satul tineri mai harnici ca Adenil, Brosoc şi Nalbian.

– Lasă, măi băiatule, şi pe după-masă, că nu arde şi n-a dat nimeni năvală, îl mai domoleşte tată-său pe Adenil.

La Brosoc, căruia frăţiorul îi dă târcoale fără a-l putea prinde-n joc ca de obicei, părinţii îl urmăresc de pe geam şi nu le vine să-l încurce:

– Ce-o fi cu flăcăul nostru, mai că-mi vine să-l verific de fierbinţeală.

– Lasă-l, femeie, să nu-i stricăm avântul. Are el o socoteală, nu-l mai vedem până la noapte sigur, râde tatăl.

Nalbian nu a făcut secret din asta, cel puţin faţă de Cassia, dar nici ai lui nu par să ţină minte motivul energiei sale. Nu le mai aminteşte nici el, dorind să îi surprindă direct din barca mult

muncită, în vreo zi pe la o margine de râu. E drept că în dimineaţa asta a măcinat făină în loc de mălai, apoi a cosit binişor şi pe la Croitoru, trecând cu capul în nori peste limita simbolică.

– După amiază ce mai facem, Nalbian, ne plictisim, se amuză şi tatăl acestuia.

Drept răspuns, tânărul aduce şi rândul de apă suplimentar, a cărei necesitate se insinuează uneori spre seară, când îi e lumea mai dragă. Terminând toate cele, aruncă desaga peste gât şi înştiinţează din prag:

– Ne vedem târziu!

– Aşa ne gândeam şi noi, zâmbesc ai lui.

Trece sprinten pe langă hanul vechi unde, de data asta, lipseşte unul dintre bătrâneii lui Arbopyn. „S-o fi curăţat, săracul", îşi spune la vederea calului rămas singur, cu capul plecat de greutatea anilor şi a muncilor făcute.

Nu este încă nici ora prânzului când se întâlneşte la fântână cu Brosoc. Amândoi se bucură ca nişte copii şi recunosc semnul lăsat de Adenil pentru a-i anunţa că s-a dus deja la desiş: două mlădiţe anume înnodate între ele, pe care acum le desfac.

Ajung la locul lor preferat, căci nu îi putem spune chiar secret: Cassia, părinţii tinerilor, chiar şi alţii de încredere au cunoştinţă de el. Se află anume în amonte, în afara satului, pe unde rar trece lumea. Alt membru al cercului de nădejde este Jilop, băieţandrul Mămăiţei cu soartă mai dificilă, pe care vor să-l îndrume. Fire mai singuratică dar naivă, simţindu-se cumva diferit şi cu o povară pe umeri încă de mic, este săritor şi recunoscător ajutoarelor de orice fel. Iar în ultimul timp, crescând, caută şi este deschis spijinului de suflet, mai ales cel bărbătesc.

Desişul ascunde un boem ochi de poieniţă, îngrijit de cei trei de când alergau şi se împingeau în apă ca nişte zănatici. Adenil tocmai termină de dat frunzele la o parte de pe comoara lor şi încearcă să o elibereze din pământul moale în care s-a mai afundat.

– A, păi aşteptăm să termini, glumeşte Brosoc schiţând întoarcerea, dar, în secunda următoare, se apleacă toţi cu sârg.

Luntrea băieţilor, cu semne evidente a lucrătură căznită, se ridică solid şi îşi dezvăluie scobitura prin răsucire. Suficient de

adâncă, lungă, ba chiar și cu ceva dichis pe la capete, amintește trunchiul copacului gros din care a fost zămislită.

– Parcă e o copaie mare, are Adenil o ezitare de ultim moment.

– Păi cam asta și este, râde Nalbian, neclintit din entuziasmul său. Important este să nu fie crăpată, cât de cât simetrică și să ajute uleiul ăsta cu care am dat-o. De care ziceai că e?

Brosoc se scarpină după ceafă, cu mare concentrare.

– De ce-avem prin sat... O parte, din cel de gătit, alta, să țină boalele departe, că sunt din cămara vraciului, și ceva negreală de la prăvălie, de care am văzut noi că iau Dulgherii de un argint.

– Floarea soarelui, cătină, măceșe și ce-o da Dumnezeu.

– Adică exact! îl felicită el pe Nalbian.

– Important e că a mânjit-o și-a rămas ceva pe ea, se uită ei la dârele scurse în jurul bărcii.

Îi verifică fundul și contururile cu atenție. Nu a crăpat semnificativ, deși a stat deja în soare și ploi. Ăsta este un semn încurajator. Nalbian se ridică și dă apelul mult așteptat:

– Ei?

– Da! își freacă toți mâinile.

În doi timpi și trei mișcări încălțările sunt aruncate în luntrea care este trasă rapid pe luciul apei. Băieții intră și ei până la glezne.

– E mică apa, mai la mijloc.

Râul nu este prea lat și nici adânc. Până la ei, venit de undeva din munții Karpega, nu adună puhoi mare decât după vreo furtună de seamă sau dezgheț, dar niciodată să facă probleme. Mersul cu barca este fezabil atâta timp cât, pe porțiunile înguste sau pietroase, vâslașii coboară și mai împing, în funcție de încărcătură. De altfel, acest tip de transport este rar folosit în zona lor, singurele două bărci aflându-se în dreptul Dulgherilor, unde este și un mic ponton. Acestea sunt considerate ale stăpânului, pentru mic trafic negustoresc sau plimbări de plăcere, drumul căruțelor fiind mult mai eficient. Cel puțin în Cotul Mărgăritarului, unde se desfășoară îndeobște viața oamenilor din Libra; râul devine mare și bun de navigație abia ceva mai departe, spre cetate. Iar tinerii noștri au planuri care să-i ducă pe acele ape umflate.

Norocul le surâde: zilele de ploaie au mărit debitul de apă. În mijlocul râului, unde se intră lejer până mai sus de brâu, ambarcaţiunea poate pluti fără probleme, chiar şi cu ceva încărcătură.

– Ah, tot mai trage stânga? Se apleacă?

– Nu, apăsam noi prea tare.

– Ba da, uite, puţin.

– N-are nimic, o mai cioplim după aia. Sus!

Ajung cu toţii în apă, sub luntrea răsucită care îi acoperă nevinovată.

– Bun, suntem fleaşcă, măcar nu mai avem de ce să ne ferim, mormăie Brosoc ridicându-se.

– Acum cu puţin cap, doi de fiecare parte, comentează Adenil, în timp ce Nalbian culege opinciile şi beţele lopăţite spre vârf.

Dar, curând, ce încântare! Sunt în barca lor şi nimic nu le poate şterge zâmbetul de pe faţă. Alunecă singură spre sat, doar ce o redresează din când în când. Îşi fac cu ochiul complice şi deapănă amintirile muncii asidue, nelipsită de peripeţii, cu instrumente rudimentare. În apropierea fântânii din ceair îşi amintesc misiunea propusă şi sunt de părere c-ar avea şanse de reuşită.

– Mai este destul până diseară. La întoarcere vâslim cu rândul, ajungem.

Chitesc un ascunziş înainte de fântână, proptesc bine luntrea şi intră toţi trei pe cărarea veche spre sat. Nu se opresc până la casa lui moş Zeze, unde Nalbian deschide coloana. Bătrânii tocmai au terminat prânzul şi îşi odihnesc oasele pe scaunele balansoar, moş Zeze cu o pipă niciodată aprinsă în colţul gurii. Văzându-i de departe, acesta se înveseleşte:

– Miră, sări repede că dau flămânzii, uită-te la ei, să-i pui pe sfoară! Hai, că se-apropie, ne mănâncă pe noi, se dă şi el jos şi îşi ajută soaţa în aducerea oalelor pe prispă.

– Peşte şi turtă, dragilor, nu auzim nimic până nu terminaţi, porunceşte bătrâna.

Degeaba încearcă tinerii să le dovedească merinde luate la pachet, nu-i chip. Iar moş Zeze, întors pe scaunul din afara

timpului, începe să cânte şi să povestească, numai şi ca să îi acopere dezinteresat. Ospăţul se termină în goana calului, ceea ce o face pe Mira să exclame:

– Tiii, că mare dreptate-ai avut, bărbate, se prăpădeau copiii de foame!

– Sărut-mâna, tuşă, dar nu d-aia ne grăbim noi aşa, ci ca să nu ne prindă noaptea.

Femeia, încurcată, roteşte ochii nedumerită: n-o fi adormit în neştirea vârstei şi s-o fi petrecut soarele?

– Vrem să facem un drum până se-nnoptează, am venit să ne sfătuim cu moş Zeze, lămureşte Nalbian.

– Ia ziceţi, flăcăi, se apleacă unchiaşul cu interes, ţinând pipa cu amândouă mâinile.

– Poate mai ţii minte, povesteau ai mei într-o duminică, pe la începutul verii. Noi trei, printre altele, ne-am îndeletnicit cu făcutul unei luntre. Suntem bucuroşi nevoie mare că este gata şi merge ca unsă.

– Aproape, scapă Adenil.

– O plimbăm puţin la vale, până diseară. După socotelile noastre, atingem fără probleme lunca de buşteni, unde ştim că îngrijeşti de lemne. Nu vrei dumneata să aducem câteva legături, să vedem ce ne poate barca şi iscusinţa?

– Dar, luntrea voastră, mare-i?

– Potrivită, lată cât trunchiul de ce-o fi fost, că taaare uscat era, se bagă şi Brosoc în vorbă, căutând să diminueze grija pădurarului pentru starea copacului tăiat.

– Aşa, ziceţi că vă pricepeţi. Păi, uite ucenicii mei, pentru la anul! Dacă batem palma, aveţi liber la lemn şi ce mai vreţi!

Tinerii fac feţe-feţe. Limbile întâmpină dificultăţi în găsirea unui refuz politicos.

– Haha, ce i-am băgat în sperieţi, bată-vă să vă bată, râde moşul cu poftă. Hai, fugiţi, iar dacă reuşiţi, sunteţi de toată isprava. Vedeţi, nu-ncărcaţi mult, încercaţi întâi.

– Cum, neică, trimiţi copiii aşa? face Mira grijulie.

– Ce copii, dragă? Sunt ditamai bărbaţii acuma! La vârsta lor, eu şi...

Le mulţumesc bătrâneilor şi îi lasă purtaţi de firul depănărilor lui moş Zeze. Repun cu uşurinţă capodopera lor pe mijlocul râului, de unde o strecoară pe sub pod şi alunecă mai departe în jurul satului, pe cotul care dă şi numele ţinutului. Acum, încă spre soare răsare, trec de fântână, apoi zăresc rumegătoarele din ceair în jurul flăcăuaşului dormitând cu băţul în mână şi capul câinelui pe poală. Puţin mai încolo intră în lacul frasinului şi fac semne spre sanctuarul lui Nalbian de pe mal. De aici încep să se rărească pâlcurile de copaci şi, curând, sunt descoperiţi vederii către grădini şi ogoarele mici. Cei câţiva aflaţi în treburi flutură din mâini şi le strigă una-alta. Mărgăritarul coteşte spre miazănoapte printre două coline joase, iar tinerii corectează cursul din vâsle. Desişul revine până vor trece de tavernă, după care peisajul va aduce urcuşuri şi coborâşuri domoale, pe spinările cărora, nu demult, au avut loc recoltele. Înainte însă, în spatele curţii mari a Dulgherilor, se vede pontonul şi cele două bărci veritabile.

– Asta e chiar frumoasă, o admiră Nalbian pe cea cu un mic catarg.

– Da, ţapănă. Să facem noi una aşa, până la corabie…

În spatele tavernei ies iar în orizont deschis şi descoperă celebrul grup al Cărămidarilor tineri, dar nu cu doi, ci cu trei sateliţi. Acest nou membru provoacă mirare adâncă pe feţele până acum senine ale prietenilor din luntre.

– Ce face Jilop cu pierde-vară aştia? se dezmeticeşte primul Adenil.

Cei de pe mal încă nu i-au zărit. Cărămidarii şed tolăniţi, sprijiniţi de gardul tavernei, cu spatele la râu, şi scuipă cu deosebită implicare. Olerin şi Pekigis stau de-o parte şi de alta, Jilop în faţa lor, în picioare, ca un învăţăcel al deosebitei aptitudini pe care noii lui amici încercă să i-o predea. Stângăcia lui este evidentă în prejma acestora, iar când zăreşte luntrea ia o mină ruşinată. Cărămidarii se întorc să vadă ce i-au putut strica dispoziţia servilă.

– Ia uite-i şi p-ăştia… Unde vă duceţi cu pluta aia din podu’ lu’ mamaie?! urmează numaidecât ironia, în hăhăiala celorlalţi. Mai puţin a lui Jilop, ce pare prins în două luntri, că tot vine vorba.

Încearcă să schițeze un râs forțat, care să-i mulțumească întrucâtva pe noii săi interlocutori, dar e cu privirea după cei de pe râu.

– Ce-o fi cu băiatul ăsta? se întreabă și Brosoc. Nu părea în apele lui.

– Așa este, dă din cap Nalbian. Caută și el ce crede că-i trebuie, dar culege din ce i se dă de ales.

Nalbian se rezeamă fără să îl mai intereseze peisajul și scoate încet fluierul. Începe o doină rară, meditativă.

– Nu i-a picat bine deloc, șopteste Brosoc.

– Nu, vrea să-l tragem pe o cale mai bună. Ce-i drept, are mai multe nedumeriri și lipsuri decât alții.

– E încă puștan...

– Așa e, sunt speranțe. Dar, îl știi pe Nalbian, pune la inimă.

Întotdeauna le-a plăcut să-i asculte fluierul. De când l-a câștigat, demult, a cules cu mult sârg cântece de la Vifon și Berbegan. Luntrea intră în pădurea mare și știu că de aici mai este un ceas în mersul căruței, astfel că, pe tăcute, Adenil și Brosoc încurajează barca din vâsle, în timp ce-i solicită lui Nalbian câte o zicere melodioasă. Râul este atât de limpede, încât se văd peștii printre ierburile adânci, parcă dansând după fluierul ce, deasupra apei, mângâie pădurea. De-o parte și de alta se derulează un tablou infinit de arbori și tufe colorate festiv pentru toamnă. Iar, din când în când, își fac apariția locatarii codrului: arici, veverițe, bufnițe, iepuri, ba chiar și mistreți, grăbiți să se facă nevăzuți. O căprioară ce-și potolește setea ridică mirată capul la vederea enigmaticului obiect adus de ape și decide să fugă în salturi.

– Ajungem, se oprește într-un târziu Nalbian, recunoscând marginile. Este cea mai depărtată bucată de pădure pentru Libra, iar de-acolo, vedeți malurile alea căscate, e deja pentru Valea Teiului. Buștenii sunt rânduiți spre drumul dintre sate, la doi pași.

Tinerii leagă barca și pornesc prin pădurea rărită, presărată cu bălți.

– Dacă sunt doar bușteni mari, am venit degeaba, își dă seama Brosoc.

– Stai pe pace, sunt destule vreascuri și surcele pe care să le putem duce. Uite-aici, sparg verișorii mei de zici că s-au născut cu...

Nalbian își pierde vorba. Stivele sunt desferecate, împrăștiate, unele aproape golite. Are o bănuială și se duce să cerceteze solul înspre direcția drumului.

– N-ar fi prima dată, spune el.

– Tâlhari?

– Niște putori din Valea Teiului. I-am mai prins o dată, era să iasă urât – au răsturnat până la urmă căruța și-au fugit.

– Nu-i pădure fără uscături, nici sat fără... d'ăștia, filozofează Brosoc.

– Păi, hai să luăm câteva brațe de jos. Uite frânghie colo, s-au servit câtă le-a trebuit, pușlamalele.

Adună câteva grămăjoare. Treaba este aproape gata iar Nalbian și Brosoc încep să ducă legăturile, în timp ce Adenil le pregătește pe următoarele. Când să așeze însă primul rând în luntre, le îngheață sângele în vine: muget de urs și strigătul lui Adenil.

Grele și neașteptate sunt astfel de clipe. Te poți pregăti pentru ele, cu deznodăminte înțelepte și curajoase, la adăpostul tavernei sau în tihna după-amiezii. Dar niciodată, cu atât mai mult prima oară, nu știi încotro să o iei și cum să faci față groazei. După cum sunt învățați din fragedă pruncie, fiecare știe ce are de făcut la ieșirea ursului în cale. Aici însă este ceva mai mult, animalul e tulburat.

– Ursoaică cu pui! își dau seama cei doi, înfrigurați.

Cu picioarele împleticite, grăbesc în ajutorul lui Adenil. Membrele inferioare ar vrea să fugă, sângele mână prin tâmplele în zbatere și cere trupului s-o ia la goană. Dar inima! Caută, în acești băieți cu sufletul dăruit luminii, să vorbească minții. Nu-i este ușor, nu câștigă lesne lupta. „Dar cum să mai trăiești cu gândul că n-ai făcut tot posibilul?" Cei doi prind avânt, fără să știe ce au de făcut, și se aruncă în mijlocul faptei.

Adenil se rotește după stiva cea mai înaltă, încercând să țină fiara departe. E clar că postura neagresivă, ferirea privirii și retragerea domoală nu sunt strategii viabile pentru această ursoaică, turbată, probabil, datorită puilor din apropiere. Curând

animalul se cațără pe strânsura de lemne și poate ajunge la tânărul panicat.

– Aici! Aici, urs dobitoc! încearcă rapid Nalbian să o distragă.

– Huo, aloo! începe și Brosoc pe altă parte, apoi aruncă amândoi cu pietre și bețe.

În triunghiul format de tineri, ursoaica este indecisă. Furia ei este mare, dar pauza oferită lui Adenil îl ajută să o zbughească după un copac. Știu cu toții că nu are rost să se cațere, animalul poate să-i prindă fără scăpare. Nalbian și Brosoc se retrag, de asemenea, fiecare după cel mai apropiat arbore.

– Ce... ce facem?! țipă Adenil, vădit vlăguit de experiența teribilă.

– Nu putem merge spre barcă, trebuie îndepărtată dihania! strigă Nalbian.

Ursoaica îl alege ca victimă pe Brosoc. Imediat, ceilalți doi repetă strategia de mai devreme, până ce noua țintă fuge după un trunchi mai gros. Nalbian ajunge și el la adăpostul altui arbore, iar fiara pare să-l ia în vizor. Din locul în care se află zărește însă motivul turbării: o capcană țintuiește la pământ un pui de urs epuizat. „Poate dacă...“ Mintea nu mai are motive. Rațiunea caută de-a valma. Cumva amestecată și cu un dram de milă, ce răzbește o fracțiune de secundă în iureșul emoțiilor, după legi neștiute. Se repede cu ursoaica după el și, când ajunge la gura de fier ucigașă, se așază de partea cealaltă pentru a avea puiul drept pavăză. Funcționează, animalul s-a oprit și se foiește, deși rage să-i spargă urechile. Nu mai are nicio reacție la încercările disperate ale lui Brosoc și Adenil de a îl deruta. Curând puiul este eliberat și, abia târându-se, arată că este în viață.

Nici nu știe când a primit laba puternică în piept. Căzut, amețit de lovitură, se uită ca din altă lume la botul bălos din fața lui, cu dinți care pot sfâșia o cireadă întreagă. Se zmucește din toate încheieturile, se încordează să-și rupă mădularele, încearcă să împingă. Zadarnic. Ar vrea să mai găsească ceva, să își spună că întotdeauna e o scăpare, însă gândurile clachează. Cerul din spatele fiarei, printre ramurile sărăcăcioase, îi zâmbește cald, ca de obicei când îl asigură că aici este leagănul existenței sale. „Aici unde?“, se

întreabă el, deja făcând abstracţie de botul ameninţător care a prins acum a îl mirosi nelămurit, ca şi cum ceva l-ar opri. „Oare căpcăunul călătorului avea mai mulţi colţi?“, pare Nalbian că delirează, într-un calm venit de nicăieri. Nu-i vede nici pe prietenii lui, cu beţele pe spinarea blănoasă a sălbăticiunii ce nu sinchiseşte a-şi ridica laba dreaptă de pe pieptul său. Cu mişcări domoale, ca într-un vis, prinde a lua fluierul de la cingătoare şi îl aduce pe buzele vineţii. Din el încep să iasă note cum nici Nalbian nu ştia până atunci, iar degetele şi suflul îl joacă aşa cum mâna meşterului poate merge şi cu ochii închişi.

Ursoaica începe să ezite. Flăcăul o priveşte direct în faţă, fără s-o mai vadă, dar ea dă să îşi ferească ochii şi balansează grumazul într-o parte şi-n alta. Până când, liniştită ca prin farmec, prinde puiul şi lasă în urmă trupul căzut, plus un Adenil şi un Brosoc istoviţi de loviturile aplicate. Sar în ajutorul lui Nalbian, căruia acum îi cad ambele mâini, neputincioase. Strigă amândoi la el, de spaimă că ar putea închide ochii.

– De ce ţipaţi, pare el că revine dintr-o rătăcire adâncă. Încearcă să se ridice singur pe şezut, cu grimase de la efort şi dureri.

– Ce... Cum... Eşti bine?! Te-a rănit?! Celor doi le dau lacrimile. Se asigură că animalul s-a făcut nevăzut, apoi se trântesc şi ei, tremurând din cap până-n picioare. Nalbian îşi verifică pieptul, unde încă simte apăsarea grea, şi începe să tuşească. Brosoc dă într-un râs nevrotic, apoi în plâns, urmat aidoma şi de ceilalţi. Câteva minute bune niciunul nu mai reuşeşte să spună nimic.

– Ticăloşii, au pus capcane. Nu sunt din astea pe la noi, tot cei din Tei trebuie să fie.

– Ai scăpat, nu-mi vine să cred... Eşti bine? E un miracol, nu ştiu cum... Eu nici n-am văzut-o. Eram aplecat şi am auzit cum venea mâncând pământul, să tăbare pe mine. Am reuşit să sar în ultima secundă, mă halea de mai stăteam. Dar tu...

– Da, tu? Un miracol, cum zice Adenil. Ce s-a întâmplat acolo?

– Chiar nu ştiu. Îmi amintesc fiecare clipă, dar, de la un moment dat, parcă nu mai eram aici. Şi cântecul, notele... mi-au

venit ca şi cum le cunoşteam dintotdeauna, deşi îmi sunt atât de străine.

Prietenii de-o viaţă îi acceptă spusele fără tăgadă, le vine însă greu să aşeze lucrurile abia văzute.

– Te-a lăsat în pace. Întâi, să te sfâşie, apoi te-a cercetat, apoi ai făcut-o să plece, blândă ca un mieluşel.

– Poate nu din cauza mea. E drept, nu ştiu ce mi-a venit…

– Eu cred că ai vrăjit-o, cred că… Dacă zac în noi lucruri neştiute? se agită Brosoc neliniştit, cu ochii încă după animalul dispărut.

– Şi să iasă la iveală în clipele grele?

Nu mai ştiu ce să spună. Nalbian îşi aminteşte, pentru a câta oară, de ursitoare şi încearcă să întrevadă vreo legătură.

– Slavă Domnului! încheie Adenil, încercând să se ridice. Eu nu vreau să mai stau aici.

– Nici eu, urmează să şi vâslim. Nalbian, crezi că…?

– Pot, mi-am mai revenit, se ridică şi el în picioare cu ceva efort.

Tinerii nu renunţă la legătura de lemne ce aşteaptă cuminte, pregătită de Adenil anterior întâlnirii nefericite. Merg tăcuţi şi se gândesc ce bine le-a picat prânzul mătuşii Mira. Acum, după spaima trasă şi energia pierdută, le revine pofta de mâncare, trag gândul spre merindele luate la drum. Ajunşi în luntre, înfulecă rapid, îşi refac curajul şi roşul din obraji.

– La anul, pe vremea asta, o să intru sub arme. Şi, de-atunci încolo, o să am tăiş la mine. Sau arc şi vârfuri, să străpungă dobitoacele apucate de streche, reflectează Adenil.

El este cel mai mare, cu aproape un an peste Nalbian şi Brosoc, care este şi mezinul fraţilor de suflet.

– Aşa deci… deja? răspunde Nalbian şi priveşte în gol, în timp ce molfăie codrul de pâine.

– Iar acum, peste o lună, intru cărăuş la negoţul jupânului, mi-a venit vremea.

Este tradiţie iniţiatică şi sursă de venit în acelaşi timp, pentru tinerii bărbaţi, să ia drumul negustoriei cu alte aşezări, în care stăpânul schimbă sau vinde mare parte din birul său în natură.

Astfel face el galbenii ce-i dau putere, dar tot aşa ajung bănuţi şi în buzunarele oamenilor simpli. Care pot vinde orice surplus în acelaşi fel. Nimeni nu este însă obligat să continue sarcina cărăuşiei, după această instruire. De fapt, cererea pentru executarea ei este mai mare decât necesitatea, datorită venitului pe care îl aduce slujba.

– Noi începem în primăvară. Poate legăm aceleaşi drumuri, adaugă Brosoc, ştiind însă că se merge doar în doi, mai rar câte trei.

Cât de curând intră cu schimbul la vâsle, pe calea-ntoarsă. Râul e calm şi nu le pune probleme, iar greutatea lemnelor subţiri se dovedeşte prietenoasă, vor ajunge o dată cu înserarea. Îndepărtându-se de locul teribilei întâmplări, simt că revin la normalitate mai întăriţi. „Să vezi ce-or să spună acasă, ar trebui să mergem direct la tavernă", încearcă să râdă Brosoc. „Uite-aşa încep istoriile cu peripeţii, apoi se întrebă lumea cât or fi de înflorite", glumesc şi ceilalţi. Intrarea în Cotul Mărgăritarului îi găseşte încrezători şi pe Nalbian pipăind urmele de gheare din mijlocul pieptului. „Dacă ai noroc şi rămâne ceva din ele, aşa fală barbătească nu găseşti pe toate drumurile", îi ridică spiritul Brosoc.

⁂

Rămas singur în odaia lui, Nalbian are timp să îşi pună ordine în gânduri. A povestit întâmplarea de atâtea ori, că are senzaţia de-a fi auzit-o pe undeva, la rândul său. A trecut o săptămână şi încă mai este întrebat, compătimit sau lăudat. Nu ar fi vrut să o relateze mai mult de câtorva persoane, dar e greu să scapi de gura şi urechile satului, mai ales când nu ştii să refuzi. „Politeţea, bat-o vina." Detaliile însă le-a păstrat doar pentru ai casei şi n-a fost nevoie să-şi roage de două ori camarazii să nu insiste nici ei pe ce nu s-au lămurit pe deplin.

Grădina şi ograda se aştern îngrijite sub geamul picurat de umezeala de afară. Este o duminică importantă pentru familie, Cassia şi ai lui au o primă vizită „ocazională", cu un pretext festiv, undeva prin sat unde se va regăsi şi viitorul pretentend, însoţit de

părinții săi. Așa este obiceiul pentru recunoașterea intențiilor porumbeilor din Libra. „E băiat bun, Rogozis“, își spune Nalbian cu coatele pe pervazul tocit, privind nesațul cerului brăzdat de lunguiețe forme albe și gri.

Pe măsuța rotundă așteaptă desaga, în care a pus cu hotărâre pocalul argintiu. Se așază pe scaun și o privește pregătit. „Mă duc să vorbesc cu Peltrina. Cred că e timpul să aflu mai multe“. Fiind însă duminică, mai greu să o prindă pe undeva în șoaptă. Ar vrea să afle dacă ritualul îi era destinat lui de la bun început, iar dacă da, în ce scop. Și, indiferent de răspuns, ce fel de urmări așteaptă ursitoarele de la așa ceva. „Sau poate că e o prostie. Nu mă simt în niciun fel schimbat. Chiar a simțit ursoaica ceva la mine?“. Cu aceleași întrebări din ultimul timp, caută iar spre fereastra ce aduce lumina sfârșitului de toamnă. Și, curând, întunericul nopții. Apoi o succesiune de alte zile.

Deschide ambele obloane. E rece, chiar frig în dimineața aceasta, cu toate că soarele își anunță discret prezența peste ramurile golașe din Cotul Mărgăritarului. Doar câteva insulițe verzi, de conifere, ici și colo. Către apus, ele urcă din ce în ce mai dese, spre munții Karpega, ce pot fi zăriți în zilele senine. Desaga este acum pe umărul scaunului, iar pocalul stă indecis pe masă, retras spre perete. Lumea nu mai vorbește azi despre aventura de la pădure, de acum trei săptămâni, ci despre călătoria carelor de negoț ale jupânului. Și despre tinerii cărăuși de anul acesta, desigur. Brosoc nu întârzie să apară în drum, după cum au stabilit cu o seară înainte, la tavernă.

– Se face timpul, îi strigă el intrând în curte.

– Da, hai să-l răpim, ce-o să facă fără noi? zâmbește Nalbian și o ia pe scări numaidecât.

Iese pe prispă cu două căni de lapte fierbinte și plăcintă. Se așază amândoi pe băncuță și sorb din băutura binevenită.

– Să trăiești, Brosoc! apare tatăl lui Nalbian pe la colțul casei. De azi rămâneți orfani de-un prieten, oleacă așa, râde el.

– Ne lasă cu treburi mai importante. Dar îi pregătim noi unele bune, la întoarcere!

Curând pornesc cu un aer mai sărăcit spre intrarea mare de la conac. Adenil a ajuns deja și primește ultimele indicații de la Eusten și tatăl lui Hemezas, care va deschide drumul cu fiul său. La răscrucea mare din pădure, la Gorunul Trăsnit, binișor după Valea Teiului, carele se vor despărți: Adenil și Pekigis, partenerul său pentru această călătorie, vor continua spre apus până dincolo de Brazi, spre primele coaste ale munților, unde îi așteaptă un sat mai puțin norocos în ale grânelor. Alți doi flăcăi îl vor urma o perioadă pe negustorul din Libra, dar și ei vor coti spre Gorudava, lăsând primul car în tovărășia drumului cel mai lung. Tinerii nu au mai mult de două nopți dus, două întors, cu încă una de odihnă la destinație. Itinerariile sunt lejere, la pas, nu depășesc marginile ținutului, iar opririle nocturne sunt pregătite din timp, ca în fiecare an.

– E lăsată vorbă la hanul din Brazi, vă așteaptă. La fel și la Poala Popasului, îi informează Arbopyn pe Adenil și Pekigis, în timp ce mângâie căluții înhămați la carul lor.

– Țineți drumul și totul e pe pace, sunteți numai între prieteni. N-au mai ieșit tâlhari de luni de zile. Iar, dacă se ivește pacostea, nu vă fie teamă, le dați tot și gata, vin și sfaturile lui Eusten.

Hoțomanii la drumul mare au onoarea lor în părțile acestea, semn că nu și-au pierdut complet sufletul: nu sunt criminali și nu vătămează oameni neînarmați. Motiv pentru care, deși librenii pornesc cu toporișcă la ei, iar negustorul și cei antrenați duc spadă, nu le țin niciodată asupra lor, ci numai la vedere, atașate carului. Uzul lor este astfel declarat strict în scopul îndepărtării fiarelor. În plus, nici încărcătura, nici galbenii nu merită vreun act de vitejie în fața tâlharilor, care atacă întotdeauna grupați. Transporturile valoroase folosesc pâlcuri de străjeri, o raritate însă pentru așezările mici. Iar timpurile sunt mai pe pace ca oricând pe distanțele acestea, despotul Negru este departe și nu se poate apropia fără de știre.

Tinerii aflați la prima lor cărăușie sunt trași discret de mamele grijulii, primesc câte un sfat sau o îmbrățișare, de care nu

scapă nici Adenil. Din fericire, fetele au alte treburi la ora asta, nu se zăreşte niciuna pe drum.

– Cu gogomanul ăsta te duci tu? Ia uite, Nalbian, noi nu am fost suficient de buni.

Băieţii sunt la spatele carului, au terminat de încărcat, nu îi aude nimeni. Doar dulăul ce vântură din coadă bucuros, care îi va însoţi la drumul lung, în căruţă sau pe lângă, după chef şi osteneală.

– Asta e, ce să-i faci... Te-ai fi gândit că, având prieteni de când eram de-o şchioapă, ar fi trebuit să fie altfel, se dă şi Nalbian lovit.

– Mă zarzavagiilor, d-astea-mi vindeţi voi mie, să-mi stricaţi moralul? N-au vrut bătrânii şi bine-au făcut, ca să mergeţi voi doi împreună, la primăvară. Dacă ne puneau să alegem cine cu cine, tot nu era bine.

Se îmbrăţişează râzând şi, fără multă zăbavă, carele pornesc la drum. Tinerii se vor întoarce mai umblaţi peste numai şase zile, taman înainte de venirea iernii.

Amiaza îi găseşte pe cei doi prieteni la mica bibliotecă. După câteva răsfoiri şi discuţii savante, Brosoc pleacă la întâlnire cu maestrul său, vraciul. Nalbian, zărindu-l pe Vifon în curte, cu o mână de învăţăcei, profită şi îl roagă pentru o vorbă înţeleaptă.

– Numaidecât, aşteaptă-mă la raft.

Între timp, mai deschide una dintre cărţile lui preferate. Un explorator vestit al veacului trecut, care îmbină geografia locurilor cu spiritul oamenilor şi cântecele lor. I se par interesante formele mai vechi ale unor legende vii şi astăzi, precum şi altele necunoscute. Întorcând paginile, la un moment dat se iveşte o panglică albastră cu margini albe, lăsată înadins ca semn de reluat lectura mai târziu. „Ce-avem noi aici, ia să citim... Cântecul domniţei Vizarra, însingurată în turnul de cleştar din mare suferinţă în dragoste:

Cum nu mã vezi tu, oare, sub pleoapele tãcute,
Te-ascunzi prin ale tale ce gânduri neştiute.
Îţi trece prea des pasul pe sub a mea fereastrã.
Nespus mie-mi cuvântã şi pasãrea mãiastrã

Că ai avea prea multe şi nesfârşite drumuri,
Niciunul, niciodată, însă aici, de-a pururi.“

Vifon își face intrarea domol, trăgând ușa după el. Nalbian închide cartea neglijent și face loc pe masa de stejar la care îl însoţeşte acum şi dascălul.

– Ce faci, băiete, îngrijorat pentru Adenil?

– Nu, prea puțin. Știu că nu este în primejdie, drumul e lin iar băieţii cunosc ce și cum e bine.

Vifon zâmbește cald. Îl știe de mic ștrengar, ca pe toți copiii de când s-a statornicit în Libra după ceva peregrinări de tinereţe, mai toate pe la alți învățați din împărăție. Și nu mică îi este bucuria inimii pentru cei în care vede oglindirea învățăturilor bune şi a unui suflet mare. Îl urmărește de mult timp pe Nalbian și îi poartă o afecţiune aparte, de la distanță. Deseori îi simte frământările și la clasă, unde încearcă să i le mai domolească așa cum poate.

– Dumneata știi și ai cunoscut multe, învățătorule. Iar, dacă ai rămas la noi, nu ai făcut-o degeaba. A fost deoarece este un loc pe placul dumitale sau pentru că ai găsit oameni cu nevoie de învățătură?

Vifon cântărește răspunsul, pentru a nu îi da tânărului înţelesuri greşite.

– Nu e nici simplu, nici complicat. Aplecarea mea aceasta a fost, să cercetez, să caut alți dascăli, să descopăr lumea în felul meu. Și m-a mulţumit ce am găsit, dar, apoi, în viaţa mea nu a existat o mai mare însemnătate ca în a da mai departe. E drept, am căutat și un loc pe placul meu, precum și tinere vlăstare în nevoie de un învățător.

– Și, din ce ai aflat, care să fie menirea, putința omului? Doar ce știm noi și pe aici? Sau ai văzut mai multe?

– Sensul vieții, zici tu… Hmm, întrebi ce pruncul poate că știe din față, iar bătrânul caută până la ultima suflare… Dar, posibil să fie mai simplu decât orice filozofie. Îți place cerul înstelat? Uite sens. Îți face bine să râzi? Uite altul, mm? zâmbește larg Vifon, cu ambele palme pe masă, încercând să contureze pilda. După o scurtă

pauză își reia concentrarea: și ce putere să aibă omul, mai mult decât îi este dată?

– Să fie unii pe pământul ăsta altfel decât noi? Poate știu să facă nevăzute, poate... unele legende nu sunt doar închipuiri?

– A, știu că îți plac mult, toți care venim pe aici cunoaștem cărțile tale preferate, râde dascălul. Mai ales cea pe care tocmai ai lăsat-o din mână. Dar... adevărul, băiete, se pierde și se regăsește mereu în lumea asta, sub o formă sau alta. Legendele pornesc de la ceva, nu neg că și eu înclin pentru unele, sau poate doar îmi place să mă gândesc că au avut un sâmbure de adevăr. Altele păstrează și fapte petrecute, binecunoscute, cum au fost ele însă înflorite pentru posteritate, nu putem ști. Ce îți pot eu spune din călătoriile mele, pe care am impresia că tu ai nerăbdarea să le depășești... se oprește Vifon două secunde și-l privește pe sub sprâncene, parcă așteptând o confirmare. Pot să îți spun că da, sunt locuri în care lumea vorbește și crede în diverse lucruri suprafirești. Cu ochii mei nu am aflat așa ceva, în afară de ghicitoare pe arginți și vrăjitori care umblă cu perdele de fum. Cu toate astea, călătorul acela nu a fost primul la care am auzit istorisiri cu căpcăuni; se pare că, dacă într-adevăr există, aceștia s-au retras în afara locurilor omenești. Eu, în plus, nu am ajuns niciodată atât de departe.

Nalbian îi povestește acum în amănunt episodul de la Lunca Buștenilor, după cum era decis să o facă de ceva vreme. Cu cine altcineva să poată vorbi astfel subiectul, dacă nu cu cititul, înțeleptul și înțelegătorul Vifon.

– Foarte curioasă întâmplare, își scarpină dascălul barba scurtă, meditând la detaliile tânărului. Cu atât mai miraculoasă decât ne-ați spus voi întâi, că s-a retras după ce te-a lovit.

Nalbian nu-l tulbură, îi dă voie să caute înțelesuri în liniște, prin visteria bogată a minții și spiritului.

– Să zicem că este exact cum îți amintești. Da, am mai citit astfel de lucruri. E o istorie la hotarul din soare-răsare: un fruntaș de-al locului, acum vreo două veacuri, s-ar fi întors dintr-un naufragiu după mulți ani și s-ar fi putut înțelege cu păsări, cerbi și alte necuvântătoare. Lumea încă povestește acolo despre el, că doar astfel a scăpat și că a făcut mult bine după aceea. Să nu uităm nici

de fraţii lupilor, din mijlocul munţilor Karpega, pe care îi ştim şi astăzi. Oamenii exagerează că ar grăi fiarelor, dar este foarte adevărată tovărăşia lor, hmm... Alte învăţături, puţine şi neobişnuite, vorbesc despre tării uitate sau pe care trebuie să ni le câştigăm, dacă n-or fi doar scorniri culese de bune.

– Să fi fost, atunci, ceva de felul ăsta? O fulgerare la ananghie, venită din cine ştie ce străfunduri... Dacă le primim de undeva, ne pot fi transmise?

– Eu la mai mult nu mă pot gândi acum, nu ştiu. Oricum ar fi fost, orice ar fi fost, important este că te-a salvat, se bucură Vifon şi îl bate părinteşte pe mâini, apoi i le strânge cu emoţie, gândindu-se la episodul dramatic prin care a trecut tânărul.

Nalbian îi este recunoscător şi îi mulţumeşte nu numai pentru cuvintele acestea, ci şi pentru că soarta i l-a adus în cale ca dascăl, de mic copil. Apoi face ordine pe masă şi în raft, pregătindu-se să plece împreună.

– Ha, uite funda lui Melbeea. Cine ştie pe unde o caută, se apleacă dascălul să ridice peticul albastru cu margini albe.

Cu gândul la discuţia de mai devreme, Nalbian nu pare să pătrundă mai mult de o scurtă mirare.

⁂

Fereastra mică din odaia cufărului de nuc şi a frânghiei marinăreşti este acum împodobită cu şiraguri albe de nea proaspătă. Desaga şi pocalul au revenit pe raftul din perete. Adenil şi ceilalţi s-au întors demult, cu bine şi poftă de alte călătorii. „Dar nu imediat, mai încolo. Să facem noi drumul până la cetate, poate ne dă jupânul barca aia frumoasă.“ S-a descurcat şi cu Pekigis care, scos dintre ai lui, şi-a pierdut din obrăznicie, ba chiar a devenit prietenos.

Anotimpul gerurilor tăioase şi al zăpezilor cufundate în muţenie i-a plăcut întotdeauna. Cuibărit într-o şubă groasă ori în faţa focului, mereu a simţit ceva special în pacea contemplativă a

acestor zile. Şi nu puţine i-au cuprins gândurile iarna asta: trece prin ochii minţii cărăuşia cu Brosoc din primăvară; anticipează cu neliniște chemarea străjerilor pe care vor să o ceară mai devreme, împreună cu Adenil; încearcă să pătrundă mai mult din întâmplările misterioase ale anului ce se încheie, se afundă în frământări şi dileme filozofice care scapă atingerii – nici n-ar avea cum altfel, după ce fantasticul pare să fi încălcat graniţa aievea, mai ales pentru un om ca Nalbian, pasionat în a sta mereu pe buza acesteia; începe să observe că îi este mai dificil să ignore, cu precădere în zilele adâncite în căutări, diversele neajunsuri pe care cei din jur poate că le-au avut dintotdeauna: neglijenţa, egoismul, nepăsarea, ocazionale sau din fire; îşi pune problema a ce vrea să devină, rolul său în mica dar inimoasa Libra, cântărind visele de călătorie cu realităţi mai pragmatice şi care, vrând nevrând, se apropie. Ştie că, după vraci, sau poate chiar înainte, în sinea sa tinde cel mai mult alături de Vifon. Dar nu acum, nu fără mai multe răspunsuri. Balanţa între cele două ucenicii oscilează mai ales când suferinţele trupeşti îşi fac simţită prezenţa pe chipurile oamenilor din sat, iar, dacă este vorba despre cei mici, şi-ar dori să aibă puteri magice, să poată şterge bolile de pe faţa pământului.

Nu-i place însă a rămâne prea mult prins în vânturile minţii. Inima încă simte nevoia de veselie, iar dacă nici iarna nu oferă ocazia... Copii şi oameni mari sunt prinşi deopotrivă de bucuria bătăii cu zăpadă, a derdeluşului, a râului îngheţat pe ici şi colo, a vinului fiert la tavernă, a plimbărilor cu sania trasă de cai. Mai puţin de bătrânelul lui Arbopyn, ţinut cu mare îngrijire de acesta peste zilele friguroase.

Iar satul este cuprins, pentru o perioadă, cam ca şi-n zilele noastre, de febra festivă a trecerii în noul an. Turte dulci, plăcinte, jocuri, sorcove, împodobiri de gard şi de ramuri, colinde şi multă voioşie. Taverna bate recorduri an de an, în ultimele lor zile, şi nici tinerii noştri nu fac excepţie: leatul acesta, sau în proaspăta înfiripare a celui nou, că nici ei nu mai ţin minte, au chefuit binişor şi este poate singurul moment din întregul an când toţi bărbaţii sunt fraţi ca unul, într-o simţire, când Fierarul se ţine de gât cu Halarin, iar Peltrina îl laudă pe Beryan. Desigur, partea feminină

câştigă detaşat, continuând vorba, cântecele şi glumele încă binişor după ce mulţi viteji nu-şi mai pot ţine ochii deschişi. Mai puţin străjerii, cei patru sortiţi de beţele cele mai mici, care-şi muşcă buzele în frigul nopţii, la un ceai grăbit să-şi piardă fierbinţeala, pită unsă cu miere şi friptură rece la pachet.

Până la dezmorţirea primăverii şi semănat, activităţile principale se leagă de spartul lemnelor, nutreţ şi hambare. Apoi se desfundă potecile, reîncep solii, negustorii, vizitele. Igramenys pregăteşte noi drumuri să-şi transforme agoniseala în galbeni şi arginţi, din care o parte va ajunge în averea împăratului. Sau acesta poate cere direct din roadele pământului, pe seama cărora întoarce, după aplicarea birului, restul în monede lucitoare.

Aşa cum a stabilit sfatul încă din toamnă, Nalbian şi Brosoc pornesc pe calea negoţului. Prilej de emoţie şi entuziasm pentru tinerii care trebuie să ajungă la Gorudava, pe un traseu la fel de liniştit ca al tuturor celor iniţiaţi. Drumeţia este mult apreciată de cei doi, fără peripeţii, doar cu popasuri curioase pe lângă izvoare, poieniţe şi râpe mai mari decât cele cunoscute. Şi căutări de ierburi dorite de vraci, în tovărăşia credincioasă a unuia dintre câinii lui Brosoc. Găzduirile de noapte nu au adus, desigur, somnul pe genele tinerilor fără taifas, glume, ghicitori. Poate singura neplăcere a fost indiferenţa unora la sosirea în aşezarea măricică, de vreo cinci-şase ori cât cea de baştină. Tot aici, la Gorudava, au găsit şi garnizoana cea mare pentru ţinutul lor, cu mulţi oşteni detaşaţi din întreg Cotul Mărgăritarului. Nu au putut să nu simtă un nod în stomac la gândul cătăniei. Ucenicia lui Brosoc merge bine, Adenil oscilează între diverse activităţi, iar cercetările lui Nalbian pe lângă Vifon sunt tot mai dese, pentru aflarea de locuri cu învăţaţi şi biblioteci mai mari sau mai curioase. Dar pe toţi îi poartă gândul la marea călătorie, din care să culeagă niscaiva roade. Nu trece mult timp până ce tinerii cad asupra unui plan. Trebuie, în primul rând, să strângă ceva gologani pentru un aşa drum şi, de asemenea, să treacă suficientă instruire cu spada şi arcul, cu atât mai mult cu cât se apropie datoria de a onora gărzile satului de-a lungul unui an. Pentru a-şi atinge ţelul, tinerii continuă cu orice ocazie cărăuşia, atât la stăpân cât şi la negustor, ba chiar mai află şi prin satele vecine. Astfel că

încep să se înţeleagă bine cu drumul şi să cunoască lumea prin ţinut, care îi ştie acum de încredere. Tâlhari, din fericire, nu întâlnesc, doar câţiva şireţi după învârteli mai uşoare. Iar când negoţ nu se găseşte, îşi anunţă disponibilitatea pentru muncile de toate zilele: pentru câştig, la cei cu dare de mână, dar şi cu dragă inimă, la cei în nevoie.

Tot aşa, cu trudă, începe să se contureze şansa ieşitului în lume, la Karivatra. Dacă întâi era vorba despre „o săptămână, două", apoi s-a potrivit pe la „măcar o lună", curând se ajunge la „o jumătate de an, să avem ce culege". Sătenii cunosc deja pregătirile tinerilor şi le înlesnesc bucuria stăpânirii unui car mai vechi, alături de un cal încă în putere, de la Arbopyn, mai mult decât fericit să îl pună la dispoziţia lor pe o rentă simbolică. Jupânul, în încercarea lui de a păstra o ţinută detaşată şi autoritară, îi simpatizează pe ascuns. Din când în când, dacă aude că sunt în întârziere cu puşculiţa, le dă prin jupânească diverse te miri ce treburi, pentru care le înmânează dublu decât face.

Vara se apropie şi de data aceasta de sfârşit, mai pe nesimţite ca altă dată pentru Nalbian, Adenil şi Brosoc. Trupurile sunt mai zdravene, căutătura mai matură, dar şi oboseala pe măsură. Prinşi în visul lor de tinereţe, puţin se mai gândesc şi ei ca feciorii, iar când o fac, nu întârzie să apară ceva de discutat sau de făcut pe marginea marelui plan. Printre cei de vârsta lor se pregătesc însă două familii fragede: Alenda cu Beryan, care a câştigat cu stăruinţă şi definitiv inima soacrei, unii râd că a trebuit să-i facă mai mult ei curte decât fetei; şi, cu lacrimi nestrecurate încă pe obrajii lui Nalbian, Cassia şi Rogozis îşi anunţă, de asemenea, logodna.

Etapa aceasta firească, rostuită de când lumea, cel puţin atât cât se poate cunoaşte, are ecouri confuze în sufletul lui Nalbian. Fără menire evidentă către o altă treaptă, ea se deschide oricui, cu sau fără împliniri şi destulă înţelepciune pentru a legitima puterea, darul de a aduce viaţă nouă la lumina zilei. Firul acesta îi poartă gândurile şi mai adânc, spre vulnerabilitatea în faţa slăbiciunilor umane ce continuă să menţină umbre pâcloase peste destinele lumii, şi îi provoacă întâi vârtejuri de neînţeles, apoi priorităţi din ce în ce mai conturate. Discutând dintre ele cu Vifon, l-a făcut pe

dascăl să remarce gânditor: „Hmm, te-ai avântat aici – arată el cu degetul spre tâmple – în ultimii ani mai mult decât alţii în zece. Ce e cu tine...“. Cu toate acestea, observându-şi inima cum tresare la fiecare apariţie, la fiecare vorbă cu Melbeea, simte că „dacă nu eram apucat de cap şi de chemări care mă înrobesc mai tare, aş fi fost lulea după ea. E singura care mai mişcă din simţămintele astea, scufundate pe undeva“.

Toamna vine cu noi veşti din împărăţie, confirmate de soli şi căpetenii de la Gorudava. Ce s-a şuşotit tot anul pare să prindă viaţă: mai multe neamuri din cuprinsul coroanei cu smaralde se frământă pentru a-şi lua destinele în propriile mâini. Nimic nelalocul său şi neaşteptat, însă, cu toată atenţia şi cumpătarea oamenilor de bine, inimile hapsâne pândesc să profite şi să îşi strecoare mâinile murdare. Astfel se face că, deşi capetele luminate sunt în tratative pentru schimbări cât mai line, nelegiuiţii s-au pus deja în mişcare, fără răbdare, simţind miros de slăbiciune. Mijlocul recoltelor aduce primele vorbe despre reveniri de tâlhari în Cotul Mărgăritarului şi spaime legate de mişcările despotului Negru, la numai zece zile călare.

Aşa îi găseşte pe cei trei fraţi de suflet momentul chemării lui Adenil în faţa bătrânilor pentru noile îndatoriri în garda Librei. Dimineaţa devreme, la tânărul recrut în curte, cocoţaţi pe marginea carului ce se odihneşte binemeritat aici, aşteaptă ceasul întâlnirii de la conac. Dau toţi trei din picioarele atârnate şi privesc colbul cu urmele roţilor de lemn.

– Nţ, nu e deloc un moment bun, nţ, cântăreşte Brosoc, încrucişând braţele.

– Dar aşaaa, cu mult cinism, fluieră şi Nalbian a pagubă.

– Parcă ne-au aşteptat pe noi belelele, continuă Adenil lamentarea.

– Ei, acum să nu ne speriem, mai ales pe soldatul nostru la soroc, încearcă Brosoc să destindă puţin aerul. Până la urmă, nu se schimbă mare lucru. Ar putea fi şi mai rău.

– Pentru asta, e timp. Cât vom putea ridica bolovanii de la poartă fără să tremurăm, suntem buni oricând de oaste.

– Fraţii mei, începe Adenil din mijlocul lor, luându-i cu drag de umeri. Eu nu am de ales şi nu pot zice că îmi pare rău să-mi fac datoria. Poate nici nu înţelegem ceea ce oamenii trecuţi ştiu mai bine. Dar voi puteţi să renunţaţi şi să vă aşteptaţi vremea, la vară.

Nalbian şi Brosoc sar cât colo, solemn.

– Niciodată!

Este o zi frumoasă, aşa că sunt aşteptaţi la curtea conacului, într-o şezătoare cu băncuţe. Moş Tiriza ţine cuvântarea, având lângă el pe Eusten, căpitanul străjerilor, Vifon şi vraciul. Tinerii sunt invitaţi de asemenea să se aşeze.

– Pentru azi, aşa cum se întâmplă în marile prietenii, înţeleg că avem o cerere mai specială? zâmbeşte bătrânul. Cine a venit la soroc?

Adenil se ridică în picioare.

– Înaintează, tinere. Şi cine doreşte să îl însoţească din voia inimii?

Brosoc şi Nalbian saltă de la locurile lor.

– Da, înţeleg. Să întrebăm sfatul, se primeşte?

Toţi dau din cap, în deplin acord. Moş Tiriza le face acum semn şi celorlalţi doi să înainteze. Apoi se ridică, ajutându-se de toiagul în care prinde a se sprijni cu amândouă mâinile, şi le grăieşte tinerilor cu dragoste:

– Dragii mei! Cum ştiţi, după obiceiuri străvechi, trimise peste generaţii cu înţelepciune şi mult temei, la care adaugăm legiuire trimisă de coroană, braţele noi, bărbate, trebuie călite. Este felul în care putem avea liniştea inimii că, deşi nu înţelegem totdeauna de ce sunt îngăduite, am făcut tot ce stă în puterea noastră să ne apărăm de căderile haine. Nu atât pe noi, cât mai ales pe cei dragi şi ceea ce înseamnă ceva pe lumea asta. Şi că, întâi, trebuie să cădem noi, decât să trăim mai departe ştiind altfel.

Face o pauză pentru a îi privi pe rând în ochi şi continuă deschizând braţele spre ei:

– Nu este osândire, este preţuire. Nu este cale de moarte, este pentru viaţă. Să ne ajute Dumnezeu pentru pace, înainte de toate.

Bătrânul se retrage pe bancă și îi face loc lui Eusten. Acesta își salută, ca de obicei, fiecare recrut cu mult sentiment, doar îi știe pe toți de-o viață. Le strânge mâna pînă la cot, așa cum fac străjerii. Apoi îi cheamă la o primă întrevedere pentru după-masă.

Plecați destul de tăcuți, noii oșteni simt poate mai mult ca oricând văpaia maturității. Dau în cale peste copii jucându-se fără nicio grijă, în hohote de râs, iar spiritul li se mai întremează la rostul sacru de a le fi pavăză de nădejde. Apoi mai sunt femeile cu coșuri pe cap, mamele grijulii, tații cu șalele pregătite pentru orice povară, bunicii mereu gata pentru un sfat cald. „Cât timp le-o fi trebuit locurilor să se rânduiască în pace și înțelegere, să strângă învățătură și să răărească buruienile din mijlocul lor? Mult, probabil. Dar totul poate fi distrus în câteva ceasuri, cu ură și sabie.“ Adenil și Brosoc încuviințează cugetarea lui Nalbian.

După un prânz cu un apetit mai mic ca în alte dăți, cei trei se reîntâlnesc la conac. Pe o poartă dosită se face intrarea la pavilionul gărzii, o anexă ferecată a conacului, în mijlocul unei curți mici pentru antrenamente. Aici se mânuiește spada, iar arcul, în pădure. Getozak este de gardă și își părăsește postul pentru a veni în întâmpinarea lor, să îi salute frățește. „Acum mai facem ceva împreună!“

Eusten efectuează turul micii armurării și le prezintă echipamentul:

– Azi facem teorie și începem mișcări de bază. Dar, ca să vă ridic spiritul, alegeți întâi, arată el cu mândrie spre adunătura de fiare. Nu sunt multe, nici nu ne trebuie, din fericire.

Coifuri, apărătoare de mâini și picioare, platoșe, armuri ușoare, săbii mai mari și mai mici, toporiște, sulițe, arcuri, scuturi. Unele, mai ruginite, altele, mai îndoite, dar Eusten îi asigură că, oricare le-ar fi alegerea, Fierarul le va aduce în stare foarte bună. Aici sunt cele de prisos, altfel toți ostașii activi păstrează posesia armelor alese. Obligația este apoi ca toți bărbații să țină acasă cel puțin o suliță.

Adenil cântărește armele din ochi și amână pe altă dată, după ce s-o mai deprinde cu iscusința. Brosoc, de curiozitate, încearcă din toate, apoi se retrage cu un fior neplăcut, aderând cererii lui Adenil.

La rândul său, Nalbian atinge metalul rece al unei săbii și o ridică cu suflet greu:

– Bănuiesc că înțelept este să alegem o armă ușoară, după putere.

– Așa e, mai ales pentru început. Dar arcul îl exersăm toți, fără excepții.

Mai privește puțin tăișul amenințător, nemilos, apoi o înfige în pământ.

– Nu pot... nu o să pot vreodată să lovesc pe cineva cu ea.

– Să sperăm că nici nu trebuie. Majoritatea nu o facem niciodată. Dacă o folosim la ceva, în general este ca să descurajăm, de cele mai multe ori este suficient să fim mulți, înarmați și la vedere. Altfel, cum ați înțeles deja, este măsura ultimei speranțe. De aceea trebuie să prindem meșteșugul. Păcatul e al celui care atacă, nu al celui care se apără.

– Să-mi fie cu iertare, dar sabia tot nenorocire aduce, din mâna oricui. Nu zic că nu este diferență, dar mi-e greu s-o judec eu. Știu doar că nu vreau și nu am voie să ucid.

Eusten îl înțelege. Este însă întărit în spiritul luptei și are motivația ei bine așezată de-a lungul timpului, chiar dacă nu poate nega reflecția lui Nalbian. Încearcă în alt ton:

– Și dacă vine vrăjmașul peste tine?

– Încerc să-l opresc, să-l ostenesc. Unde-s ciomegele de apărare?

– Ți-l poate face bucățele sau ți-l zboară din mână, este o luptă inegală. Ce faci?

– Orice, chem ajutoare. Dacă trebuie să mă apăr doar pe mine, e bună și fuga, încearcă tânărul fără prea multă convingere.

– Și dacă în spatele tău tremură familia, copiii, prietenii, îi replică blând căpitanul.

– M-aș arunca în fața lui, să pier eu, dacă asta rezolvă totul...

Nalbian oftează cu mâinile-n șold, apoi ridică ochii umezi spre un punct oarecare pe cerul albastru.

– Da, sunt nevoit să vătămez... dar nu de moarte, refuză el cu glasul stins.

Dacă nucul din grădina mare ar avea ochi, ar vedea peste gardul verde momente de răgaz adânc, iar curând lecții cu sfaturi și gesturi predate vreme de-un ceas noilor oșteni de astăzi, vechii prichindei cocoțați în coama lui de ieri. Pentru ca, apoi, de-a lungul drumului, să-i privească făcând cale întoarsă, cu popas de vorbă la fiecare poartă, mai puțin la ultima, pe care mâna nici nu se întinde să o deschidă. Nalbian merge mai departe, spre locul lui de restriște și vindecare. Trece pe lângă hanul vechi, fără să uite a-l mângâia pe bătrânelul lui Arbopyn cu pleoape lăsate și un ochi tulbure. Se răcorește la fântână și îl bucură vederea unei căprioare cu iedul ei, veniți la râu. Se apleacă nemișcat în iarbă ca să nu îi sperie și așteaptă să plece singuri.

Ajuns la lacul frasinului, își pierde privirea în luciul molcom ondulat al apei și dă liber gândurilor să zboare până la eliberare, nu se mai agață de niciunul. Apoi se clătește, ca de obicei, în respirația vântului și prinde vorbe lejere cu copacii, vreo doi brotaci și puținele lișițe ieșite la treabă printre ierburile apei. Nu se grăbește nicăieri, cărăușia au rărit-o ca să facă loc gărzii, iar muncile sunt pe sfârșite și bine ordonate. Un ceas îi ajunge, mai respiră o dată adânc, pregătit de plecare.

– Nalbian…

Vocea de bunic s-a întors, mai clară decât prima oară. Tânărul este în picioare, ca sărit din arc, și caută în toate direcțiile.

– Nalbian… aude iar, parcă la doi pași. Se dă îndărăt cu băgare de seamă și încearcă să deslușească bizareria. Nelămurit și cu pulsul în creștere, sare peste furca frasinului, dar nici de partea cealaltă nu găsește pe nimeni. Pornește încet spre casă, privind mereu în jurul său: „Asta ce să mai fie…?“

Se poate mai mult, mai repede, dar şi mai rău

Jocurile recoltei îi prind destul de ocupaţi. Cu toate acestea, Nalbian câştigă alergarea detaşat, de asemenea cățărarea și prastia. Agerimea lui pare că se ascute de la an la an, cândva din pură pasiune, la care, în ultima perioadă, s-a adăugat o planificare riguroasă. Gândește că are nevoie de abilităţi solide pentru a face faţă necunoscutului aşa cum îi cere sufletul său. Cât despre puterea braţelor, aici Getozak este de neîntrecut, bărbat tânăr, sculptat în piatră şi cu plămâni de zimbru, cum îl admiră ceilalţi. Cu el se înţeleg cei trei recruţi cel mai bine, tot la el vine Nalbian pentru a-şi încerca forţele. Voinicul îi face pe plac cu bucurie şi se trântesc prin iarbă cu mult haz.

Intrarea în plină iarnă, destul de bruscă anul acesta, înseamnă şi închiderea puşculiţei. Doar jupâneasa ce îi mai cheamă la câte o vânzolire de zăpadă sau mutat de murături şi butoaie dintr-o cămară în alta. Cătănia s-a înmuiat, dar gărzile se fac cu stricteţe. De anul nou, cei trei boboci cad în păcăleala oştenilor cu vechime şi se pricopsesc cu paza de noapte la intrare. Sunt vizitaţi însă cu responsabilitate de Eusten, care abia se atinge de băutură la chefuri, iar din turn ştiu că veghează privirea experimentată a lui Tehanos. Aşadar, băuturi cuminţi şi bucate răcite în timp record, pentru cei trei.

– Argh, îngheaţă din farfurie până o duc la gură, se plânge Brosoc de friptura ce nu mai aburește de minute bune.

Un grup de patru fete se apropie să îi onoreze cu prezenţa şi surâsul lor. Nu cu mâna goală, ci cu plăcinte atent învelite şi o canistră mare de ceai.

– Am plecat cu el clocotind!

Străjerii de seamă se trezesc, ca la un semn, cu pieptul înainte, cercetând atent depărtările ca să bage spaima în vrăjmaşi. Nici frigul nu mai este ce-a fost acum câteva clipe, iar singura lor îngrijire este să nu arate caraghios în cojoacele aruncate peste

armuri. Fetele le înmânează castronul cu plăcinte și le toarnă ceai în căni groase.

– Ehehe, dar nu trebuia să vă deranjați, ne facem doar datoria, ahem, tușește grav Brosoc. Sau, ba nu, mai stați cu noi, că avem plăcinte... adică, vrem să vă mulțumim și să bem un ceai, se încurcă el de tot. Ei, vreau să zic, e bine le petrecere? renunță până la urmă în fața celor două fete care îi toarnă ceaiul și așază castronul pe un șervet curat.

– Stai pe pace, plictiseală mare, cască una ca să îl asigure, în timp ce la distanță, din tavernă, răsună tropăieli și cântece.

– Aici e mai interesant, e glorie! întărește și Melbeea de colo, strengărește. Iar, dacă sunteți copleșiți, venim și noi cu bețele, vi-i uscăm de vii. Nu, Deliza?

– Da, amazoanele nu se încurcă! Asta dacă nu le predăm întâi o lecție de bun simț, de anul nou nu deranjăm lumea, mai mare rușinea, o susține prietena ei, pregătind cana lui Adenil. Acesta își cam pierde cuvintele și mulțumește din ochi, mai mult decât ar fi putut să o facă prin viu grai.

Nalbian este și el recunoscător Melbeei. O prinde de mâini și, privind-o ca din altă poveste, o roagă într-un târziu să se întoarcă la căldură.

– Era bine dacă puteai să vii cu mine, nu?

– Fără dar și poate...

Fetele fac calea-ntoarsă, iar tinerii profită de căldura bunătăților aduse. Inima, în schimb, le este deja mai aprinsă.

– Hrmpf... alții se însoară la vârsta noastră, molfăie Brosoc cu ochii spre lungul drumului către pădure, luminat de o seceră de lună sticloasă.

După o scurtă pauză, Nalbian își amintește:

– Apropo de asta, Cassia și Rogozis anunță nunta la chef. Doar pentru vreo doi amețiți care nu au urechile suficient de ascuțite, hehe.

– A, da, nici nu mai știu pe la cine am auzit. În primăvară, după înflorirea narciselor?

– Da, așa i-a plăcut Cassiei.

– Înc-o dovadă că nu mă aflu unde trebuie, se bosumflă Brosoc. Eu trebuia să fiu printre ăia doi ameţiţi, acum se plictiseşte celălalt singur, săracul...

În scurt timp, mai prinzând putere după gustare, îşi amintesc de ale lor.

– Am calculat iar aseară, cu Brosoc, îl anunţă Nalbian pe Adenil, negăsindu-l acasă la momentul cu pricina. Dacă nu am căzut amândoi în ceaţa închipuirii, atunci se pare că am depăşit pragul, avem suficient pentru jumătate de an la cetate!

– Aţi pus la socoteală preţurile din Karivatra, cum ne-a spus negustorul? întreabă Adenil.

– Cu mare atenţie chiar, suntem peste! întăreşte Brosoc.

– Zilele următoare mă duc să vorbesc cu jupânul pentru barcă, reia Nalbian. Iar Eusten a decis că putem continua gărzile când ne întoarcem, avem noroc. Sigur reuşim, se apropie, zâmbeşte el senin, pierdut deja în aşteptare.

Într-adevăr, fără multă întârziere, profitând şi de faptul că înzăpezirea drumurilor l-a prins pe Igramenys în Libra, Nalbian se foloseşte de o ocazie pe la bucătărie cu mama sa şi cere audienţă prin Arbopyn. Nu că nu ar fi putut şi altfel, dar preferă să păstreze un aer mai oficial, caracterul stăpânului prea puţin prezent reuşind să scape în general aprecierii oamenilor.

Jupânul îl primeşte în scurt timp, doar cât să-şi stingă pipa şi să se poată aranja din veşmântul lung, cu blazonul familiei pe piept. Pentru el este un moment ca oricare altul, în situaţia iernatică dată: dacă nu este ieşit cu sania trasă de cai, în sala cu statuete şi tablouri, la masă cu familia, înţelepţii sau alţi fruntaşi, atunci cu siguranţă poate fi găsit aici, în biroul mare cu scaun nobil, înalt, şi taburet pentru picioare. Există rafturi şi în această cameră, mai mult pentru înscrisuri şi sigilii oficiale. Sus de tot, într-un cufăr lucrat de o mână talentată, se află câteva scrieri apropiate inimii sale, pe care le desface în zile ca aceasta. Cronici de familie, strămoşi şi parcursul lor în viaţă, creionări de portrete, altele decât cele care-l privesc agăţate pe pereţi. Se mai uită pe ferestrele boltite, cu gândul la vremurile în schimbare. De departe, aerul rece şi limpede ca lacrima aduce vederii creste de munţi înzăpezite. „Până la urmă, cei care se

ridică au justeţea lor. Ce am făcut eu, de pildă, să merit drept peste satul ăsta, fără ca oamenii de aici să aibă un cuvânt de spus? Hm, iar, din scrierile astea, nici nu prea am cum să fiu împăcat pentru felul în care s-au strâns averile."

Vizita lui Nalbian îi mai alungă monotonia, îl invită bucuros să-l însoţească. După o privire admirativă asupra camerei, tânărul îi face respectuos solicitarea, cu asigurări de pază bună asupra bărcii. Nu mai apucă să vorbească despre vreo plată, pentru că Igramenys nici nu vrea să audă:

– Luaţi-o sănătoşi şi ajutaţi-vă de ea. Mai mult folos îi veţi găsi voi, decât să o ţin degeaba! Şi, sper, cu ce veţi afla prin depărtări, să vă întoarceţi tot aici, la noi, îi urează cu ştiinţa faptului că mulţi tineri rămân prin aşezări mai ispititoare, văduvind locurile natale de braţele şi spiritul lor. Precum au făcut, de altfel, şi copiii săi.

Nalbian pleacă entuziasmat să dea vestea cea mare. Maicăsii, deşi bucuroasă pentru el, nu îi este uşor, ştiind că se apropie momentul unei aşa lungi despărţiri. Brosoc şi Adenil se arată încântaţi, primul pregătind chiar numărătoarea inversă. Cumva însă nu cad de acord, plasând totuşi plecarea undeva mai târziu de nunta Cassiei, poate chiar spre vară, după codirea lui Adenil.

Sfârşit de iarnă. Pe cât de repede s-a stabilit, pe atât de repede îşi face bagajele anul acesta. Primii ghiocei scot capul cu vreo două săptămâni mai devreme ca de obicei şi ornează ferestrele şi părul fetelor. Drumurile sunt iar practicabile de copitele cailor şi roţile carelor, astfel că reîncepe sezonul pentru cărăuşii. Primele sunt ale tinerilor de iniţiat, de la o vreme însă mai scurte şi alese cu precauţie. Chiar dacă nu mai caută ca înainte, nici prietenii noştri nu sunt ocoliţi de un negoţ, aproape, la Gorunul Trăsnit. De cum au repornit drumeţiile, hanul are nevoie de orz pentru fermentată şi de refacerea stocurilor obişnuite.

Libra nu este singura dornică a-şi vinde surplusul, nici cea mai aproape de răscrucea mare din pădure, dar solul în trecere prin satul lor îi ştie bine pe băieţi şi le oferă afacerea. Soarta face ca Nalbian să fie singurul disponibil, Brosoc şi Adenil se pregătesc să intre în gardă. Iar trimisul, plecat deja cu alte treburi, a lăsat vorbă

grabnică. Astfel că, fără a sta mult pe gânduri, tânărul oștean se pregătește de drum. Încarcă însă cu toții legăturile, la hambarele de la conac și negustor.

– Ce nevoie să mai avem de drumul ăsta? întreabă Adenil, mai într-o doară.

– E drept că nu strică paralele, înclină Brosoc de partea cealaltă.

– O nimica toată. Plec înaintea zorilor și până-n miezul nopții sunt înapoi.

Într-adevăr, a doua zi, câteva ceasuri înaintea soarelui, Nalbian trece printre cioturile de zidărie măcinată de timp. Adenil îl întâmpină de plecare, abia intrat în post, iar Brosoc agită și el flacăra din turnul de veghe.

Căluțul trage fără grabă, mulțumit de stomacul plin și pătura protectoare. Respirația celor două făpturi, înaintând spre pădure, fumegă din belșug în aerul rece. Peticele de zăpadă întărite de frigul nopții trosnesc sub roțile carului. Căciula și mănușile, la ale căror facere Croitorii au bombănit mofturile noii generații, sunt binevenite chiar dacă nu mai crapă pietrele de ger.

Intrarea pe întuneric în codrul încremenit încă îi provoacă emoție. Crengile sunt golașe, iar drumul se vede binișor în lumina difuză, întărită de albul sporadic al zăpezii. Aprinde totuși felinarul mic, pentru a fi mai ferit de vietățile pădurii și a nu da peste vreo boacănă ascunsă de-a curmezișul. Sabia este aproape, lângă șezut, iar prăștia nelipsită de la brâu. Curând trece pe lângă Lunca Buștenilor și rememorează, a câta oară, episodul cu deznodământ fericit.

Pe când se pregătește a crăpa de ziuă este deja trecut de răspântia cu Valea Teiului. Nalbian continuă printre hopuri de gheață și movilițe de zăpadă, până spre ora prânzului. Încercat de foame, trage spre malul râului.

– Hai, căluțule, bea puțin. E rece, știu... ajungem curând la fân și apă încropită.

Tânărul își dezmorțește picioarele într-un scurt ocol, înfulecând o turtă luată la desagă. Locul este taman bun de popas și, la vederea unor urme de copite încă proaspete, stă în dubiu: să fi

oprit altcineva de curând sau doar cerbi și căprioare? Susurul apei însă păstrează secretul, iar singurele voci sună din cloncănitul unor corbi. Nu zăbovește mult, își continuă drumul la fel de liniștit. „Două ceasuri și am ajuns."

Poziția hanului se ghicește din depărtare. Un luminiș măricel se deschide de-o parte și de alta, în mijlocul căruia tronează stejarul secular, pârjolit cândva de lovitura unui fulger. Pe partea dreaptă, între drum și Mărgăritar, hanul de la Gorunul Trăsnit îmbie drumeții la popas, cu promisiuni de butoaie pline, mâncare aburindă și paturi calde. Este cunoscut în tot ținutul și mai departe, unul dintre cele mai mari și respectate hanuri.

Un băiat se grăbește să îl ajute cu priponirea patrupedului în fața ieslei cu fân. De balustrada de lemn mai sunt legați câțiva cai, semn că sunt oaspeți, ca de obicei. Nalbian îl dezvelește de pătură și începe să-l perie, în așteptarea hangiului ce tocmai i-a făcut semn pe geam.

– Ai venit, chiar mă întrebam. Singur?

– De data asta singur, jupâne, dar cu tot ce-ai trimis vorbă că-ți trebuie.

Se salută ca două cunoștințe vechi.

– Haide înăuntru, are cine să descarce. Ei, mi-ar mai trebui mie, abia ce ne-a lăsat iarna... butoaiele-s aproape goale, cămările strigă și ele. Hai, că e moment bun la gologani!

– Noi am cam rărit-o, după cum știi. Dar... vedem cum ne-aranjăm și dau de veste, îi răspunde Nalbian, intrând în hanul mare, prietenos, încălzit de un șemineu de piatră imens. Deasupra intrării, agățată de un drug de fier răsucit, o blană de lemn bălăngăne desenul stejarului ars din drum, cu câteva dichisuri și litere de-o șchioapă.

Hangița, însoțită de nurorile ei, se bucură la vederea libreanului. Afacerea este în familie, unul dintre fii drege prin curtea mare până la râu, altul e plecat după provizii și trebuie să ajungă mai târziu. Își alege fără probleme o masă liberă, după ce își dă binețe cu restul oaspeților, iar hangiul îl asigură că revine după ce-și va fi tras sufletul. I se aduce supă fierbinte și tocăniță, alături de un pahar cu tărie, dar Nalbian îl schimbă cu unul de vin fiert.

„Pot să stau un ceas fără probleme, ajung până-n miezul nopții“. Doar câteva mese mai sunt ocupate, o familie gălăgioasă, niște drumeți ce-și odihnesc oasele rebegite probabil între drumuri mai lungi și alta pe care stau mai mult pahare decât mâncare, pentru cei patru nebărbieriți ce se pregătesc să plece. Nalbian nu recunoaște pe nimeni din sală și știe că nu trebuie căutată vorbă inutilă. Pe ultimii i-ar bănui de ceva tăișuri pe sub mantiile lungi, dacă nu ar știi regula strictă a lăsării armelor la intrare, unde se odihnește doar sabia lui și două toporiște. Până termină el supa, cei patru plătesc scurt și își fac ieșirea cu mâna la pălăriile trase pe cap. Nalbian se simte mai ușurat, ocazie să descopere că a fost încordat.

Nu peste mult timp revine hangiul, împreună cu fiul său.

– Păi, să bem și noi un pahar, băiete, se așază ei și o roagă pe fată pentru un rând. Aceasta îi face din ochi juniorului, semn că este soața lui.

– Cum a fost drumul, libreanule, zâmbește tânărul, prinzându-l scurt de cot.

– Bun, chiar lejer, cred că puteam să și dorm, hehe.

– Las’ că te întremezi la noapte, sunt buni ochii deschiși. Hai sus, noroc!

Nalbian onorează urarea, dar paharul nu va mai fi dus la gură a doua oară. A servit deja unul și nu îi place să le amestece cu drumul.

– Bine faci, uitasem. Eusten, banditul, ce mai zice, că bine vă învață?

Cei trei mai schimbă vorbe, se mai dezmorțesc cu toții de peste iarnă. Băiatul de la cai intră și el pentru apă caldă.

– Ăștia de-au plecat, jupâne... Să vezi sub șa la pletos, ditamai lama.

– Ai, da? Mi s-au părut mie cam... Nu i-am mai văzut, doar pe unul, toamna trecută, lasă hangiul sprâncenele stufoase. Au plătit bine, dar nu am reușit să scot nici două cuvinte de la ei.

– Nici eu nu am auzit nimic, se apropie fata cu apa încropită. Parcă se opreau din vorbă, când treceam pe la masă.

– Și-ncotro au luat-o? se încruntă și mai tare jupânul.

– Spre soare apune, răspunde puștiul, ieșind pe ușa mare.

„Nu spre Libra“, gândește Nalbian, părăsit iar de o emoție ce tocmai se înfiripa. Într-un final, se socotesc la bani și este însoțit să înhame animalul înapoi la carul gol. Nici nu apucă bine, că, din poteca pe care trebuie să facă drum întors, apare celălalt fiu al hangiului, în goana calului. Bătrânul sare ca ars, văzându-l fără încărcătură și panicat.

– Tâlhari! strigă noul sosit, de la distanță.

Se oprește lângă ei și coboară ajutat, încercând să-și prindă suflul din urmă.

– Adineauri, tocmai ce veneam… de la Brazi… mai aveam puțin. Au sărit în fața mea, mi-au desfăcut carul… Le-am aruncat desaga și am fugit.

– Bine că ești întreg, băiete!

– Câți erau, dincotro? întreabă Nalbian îngrijorat.

– Patru. Au ieșit din pădure dinspre asfințit, ocolesc drumurile. Și n-ar fi doar asta, dar la ultimul popas am auzit că au trecut alții spre miazăzi, mai numeroși. Să fie două ceasuri, se uită el la tânărul din Libra cu subînțeles.

Nalbian, în loc de la revedere, se năpustește pe spinarea calului și dispare în tropăit furibund.

⁂

Nu pot fi descrise emoțiile care-l încearcă acum pe librean. În scurt timp trece pe lângă carul abandonat de fiul hangiului și răscolit de bandiți, iar un tremur iritant îi încolțește pe la încheieturi, vocea trupului în fața pericolului necunoscut. Spada îi atârnă la brâu, în teacă, nepermițându-și a pierde timp prețios cu înșeuarea calului. Dar lama ei îi arde sufletul. Arma purtată cu intenție înseamnă provocare, înseamnă declarație. Nu este pregătit pentru așa ceva, probabil nu va fi niciodată. Îi este teamă, ar putea fi ucis într-o clipită. Încearcă să își liniștească pieptul, întrebându-se dacă nu e cam prăpăstios în anticiparea drumului tâlharilor. „Dar ce fac dacă dau de ei?“

Se adună puţin şi începe să îşi facă nişte calcule. În plus, calul gonit cu zel trebuie şi odihnit. Poate ar fi bine să se mai intereseze pe la popasuri, sunt câteva mai lăturalnice. Sau să oprească în Valea Teiului, să vadă care e situaţia. Curând renunţă şi la acest gând, nu pentru că i-ar fi venit vreo socoteală mai bună, ci pentru că îşi încrucişează pasul cu urme ce se întind drept înainte. Inima îl strânge iar. Pentru ca, apoi, să mai revină la locul ei, odată cu pierderea formelor de copite prin pădure. Îşi permite să odihnească scurt armăsarul, deşi nu poate să alunge presupunerea unui ocol la derută.

Soarele îşi ia rămas bun, aruncând ultimele raze prin ţesătura de crengi dese. Când ajunge la răspântia cu Valea Teiului este deja întuneric. Nu mai are felinarul, iar pâlcuri de nori leneşi stăvilesc din lumina cerului. Merge atent, îmbărbătând calul ce dă semne de oboseală. „Să merg pieptiş? Dacă sunt pe aici şi pândesc la drum, pot cădea în capcana lor. Dar pe cine să aştepte, noaptea?“ Cu astfel de gânduri trece şi de Lunca Buştenilor, unde mijeşte bine ochii la zăpada amestecată cu ţărână. Nu este niciun dubiu, este spulberată de mai mulţi cai pe fugă. Nalbian forţează un galop nebun, pierdut în valuri de transpiraţii reci şi fierbinţi. Prin vene îi circulă o singură forţă mobilizatoare: „Nu mi-aş putea ierta vreodată să nu fi fost acolo, pentru orice s-ar întâmpla“.

Ieşirea din pădure, printre ogoarele încă amorţite de la picioarele Librei, este chiar în faţă. Spre el, însă, din partea cealaltă, dincolo de primii copaci, vin călăreţi în goană. Nalbian trage hăţurile şi mişcă patrupedul în loc, neştiind încotro să o ia. Aude clopotul dinspre sat şi intuieşte mai multe făclii. Decide să iasă de pe cărare pe furiş, ca să vadă mai bine ce se întâmplă. Undeva pare să fi greşit, pentru că este rapid descoperit şi, înainte să se dumirească, ceata abia intrată la adăpostul codrului îl înconjoară.

Nu trebuie să îi vadă ca să ştie că sunt tâlharii. Zăreşte doi blocându-l în dreapta, alţi doi în stânga şi simte cel puţin unul în spate. Înaintea lui se aşază un al şaselea călăreţ, de-a curmezişul, cu sabia în aer. Gura lui Nalbian începe să tremure, iar mintea nu îşi mai dă mâna cu emoţiile. Un singur gând reuşeste să îi aducă un

petic de pământ sub picioare: tâlharii s-au întors cu mâinile goale, par să fi fost respinși și nu arată urme de acțiuni sângeroase.

Cel din fața lui înaintează cu sabia întinsă. Nalbian nu schițează niciun gest provocator. Foarte încet, duce mâna la desagă și o întinde spre el. Un altul se apropie și îi smulge arma de la brâu.

– Tu, ce e cu tine, ai întârziat la petrecere?! bubuie vocea groasă a celui care îi taie calea. Îi preia desaga cu vârful spadei și o aruncă spre un fârtat. Acesta scotocește repede și, dând peste galbenii plătiți de hangiu, îi arată bucuros celorlalți.

– Hai că plecăm cu ceva!

Nalbian reușește să vadă câteva fețe mai bine, dar niciuna nu îi este cunoscută de mai devreme, de la han.

– Ba putem face mai mult, se aude altul. Cât or da oamenii pe flăcăul ăsta, mergem cu el la schimb.

– Mai mult ne încurcăm, se aude iar vocea groasă. Dacă era vreo fată, mai ziceam... dar e ostaș, asta e soarta lui acum, nu or să sară cu parale multe. Oricum, s-a dat vestea, tulea!

Din turnul Librei, într-adevăr, urlă goarna mare, peste pădure. Încep să plece unul câte unul. Ultimii doi însă îl privesc parcă așteptând ceva.

– Jos, ce te uiți așa! îl împinge unul cu toporișca. Nu mai e al tău.

Nalbian sare de pe cal și nu poate să nu simtă o ușurare, văzându-se aproape scăpat. Nici nu bagă de seamă căciula smulsă de ultimul plecat. „Ducă-se pe pustii și să nu se mai întoarcă!“ sunt primele cuvinte ce-i vin din vârtejul la care a fost supus. Apoi este cuprins de o recunoștință înălțătoare pentru ieșirea din pericolul în care s-a aflat.

Își dă seama că tremură ca varga. Nu de frig, nu de fierbințeala sângelui duce lipsă. O ia încet spre liziera pădurii, uitându-se din când în când în spate. Și observă că bandiții pleacă destul de liniștiți, încă poate ghici siluetele și calul său tras de căpăstru. Se duc aparent aiurea, printre copaci. Într-o strălucire hotărăște să îi urmărească. „Pe cine păcălesc eu? Ăștia s-au aciuat pe aici, se vor întoarce.“

Cu tentative de regrete supărătoare pentru decizia luată, Nalbian le calcă pe urme. Vrea să memoreze direcția pe care să poată reveni zilele următoare, cu poteră, pentru a îi prinde sau alunga de acolo. Noaptea îi este de mare ajutor, dar la fel de mult le este și celorlalți. Își calculează bine sprinturile, cât mai silențioase, iar, dacă se apropie prea mult, îi urmărește din înălțimea câte unui copac.

De la un moment dat realizează că afundarea lor prin pădure nu mai are schimbări de direcție. „Deci, într-acolo se-ascund“ Se pregătește să lase câteva semne, dar o ultimă cățărare îi dezvăluie un foc în depărtare. „Asta să fie? Așa aproape? Da, merg țintă.“ Împins și de curiozitate, de nevoia de a vedea mai mult cu ochii săi, de a îi cunoaște pe ascuns poate, Nalbian își continuă urmărirea până la tabăra secretă. Din ascunzișul lui vede câteva corturi și o caravană prăpădită. Un bărbat cu părul alb îi așteaptă lângă focul mic.

– Ați venit, nelegiuiților. Sunteți primii, ce-ați adus?

– Poate de la Valea Teiului or s-aducă mai mult, taică. N-a ieșit cum ne-a spus istețul ăsta, mare iscoadă! împinge șeful cu voce groasă pe altul mai slăbuț. Când au schimbat garda erau de fapt mai mulți, nici vorbă de pauză la veghe.

– I-am văzut ieri, să-mi sară ochii! La intrare mai rămăsese doar unul, iar turnul ziceai că-i gol!

– De unde, bolovane, din gaura în care sforăiai mangă? Pe întuneric?

Altul completează povestea:

– Ne-am despărțit, ca de obicei, la diversiune. Noi, care ne-am dus spre stânga, nici n-aveam pe unde, că apa ține mult încolo. Când să o luăm invers, i-au văzut deja p'ăștia din față, la momeală, și a început clopotul, după aia săgețile, n-am mai putut trece. Am tras și noi câteva, ne-am făcut pagubă, se uită tâlharul în tolba aproape goală.

– Iar pe dreapta au ieșit brejii cu sulițe, tineri și moși, să vezi la ei! Lui Nalbian îi crește sufletul de bucurie la auzul veștilor, îngrijorat întrucâtva de săgețile trimise de nemernici.

Îşi aruncă toţi harababurile, leagă caii şi se trântesc lângă foc. O ciorbă, ceva, e plimbată într-un ceaun de la unul la altul, dar mai abitir apar damigene cu băutură. Nu peste mult timp se aude iar pas de cal şi în bătaia focului se dezvăluie alţi trei tâlhari cu mai multe traiste. Îi recunoaşte pe cei de la Gorunul Trăsnit.

– Hait, am julit ceva, am găsit intrare dosită. Ia uite, Vulpane!

– Oho, binişor, o mai ducem câteva zile, rânjeşte moşul. Da' Slinosul unde e...

Cei trei arată undeva spre direcţia lui Nalbian. Nu mai apucă să audă vorbele următoare, un somn întunecat îl cuprinde într-o bufnitură după ceafă.

De ce ţi-e teamă, acolo te duci

Lumina zorilor dezvăluie ceva agitaţie în sânul Librei. Gărzile sunt în stare de alertă şi dublate cu braţe suplimentare. Goarna Văii Teiului a putut fi auzită şi ea azi-noapte, ceea ce a creat şi mai multă forfotă. Oamenii adunaţi ad-hoc la rondul mare au dedus, într-un târziu, că nu putea fi vorba decât de tâlhari. Măsurile pentru astfel de cazuri sunt de stare de veghe şi trimitere de soli pe căi de taină, bine alese dinainte. Fiecare aşezare are planificat alt drum spre garnizoana cea mai apropiată, astfel încât mesagerii nu sunt uşor de oprit. Toate aceste rânduiri strategice se discută la sfatul armelor de la Gorudava, între căpitani, de două ori pe an.

Adenil şi Brosoc patrulează la marginea satului, de la ruinele zidurilor înspre soare-apune. Unul cară suliţă, celălalt spadă, amândoi au pe umeri arc şi tolbă cu săgeţi. Mai duc o goarnă mică, pe care Brosoc o răsuceşte cu nervozitate. Ei sunt totuşi mai norocoşi, au apucat ceva somn după tura de ieri, din prima parte a zilei. Spre deosebire de Tehanos, Getozak şi alţii care nu au mai închis ochii de aproape o zi plină.

– Uită-te la noi... îți vine să crezi? întreabă oarecum retoric Brosoc, mai eliberat de spaima din cursul nopții.

– E ca atunci când te arunci prima oară într-o apă adâncă. Doar că asta nu-i de glumă, îți îngheață sângele-n vine.

– Tot nu-mi vine să cred că Beryan este rănit. Parcă nu e adevărat, parcă nu ni s-a întâmplat nouă.

Una dintre săgețile trase de bandiți s-a oprit în piciorul ginerelui brutăresei. Vraciul și Lenaka îl îngrijesc cu iscusință și groază, la gândul că putea fi mai rău. Însă lumea este acum mai îngrijorată pentru prietenul lor nesosit.

– Eusten zice să mai așteptăm. Dar trebuia să ajungă demult.

– Numai în pielea alor lui să nu fii acum. Deși i-am văzut încrezători, îmi dau seama ce greutate le atârnă de suflet.

– Dacă nu apare până mâine și totul rămâne în liniște aici, plecăm după el.

Adenil încuviințează categoric. Dacă Eusten va accepta însă absența lor, pentru o zi de fugă până la Gorunul Trăsnit. În plus, Rogozis, solul trimis peste râu la garnizoana cea mai apropiată de la miazăzi, este așteptat și el până-n prânz. Iar Valea Teiului cu siguranță a trimis deja la Gorudava, astfel că, cel puțin câteva zile, zona va fi patrulată de soldați de-ai împăratului. De cele mai multe ori este suficient pentru ca tâlharii să fugă cât mai departe. Iar Eusten, Getozak și Tehanos vor putea să pună și ei geană pe geană.

Nalbian deschide cu dificultate ochii încețoșați. Clipește des să-și limpezească vederea și, într-un final, remarcă în lumina zilei un tavan de lemn arcuit, garnisit cu diverse lucruri prinse în cuie și cârlige de fier. Încearcă să își dea seama unde se află, ce i se întâmplă, dar nu reușește să ridice capul greu ca un bolovan. Lovitura din ceafă îi grăiește proaspăt lovitura primită de la „Slinosul“, după cum tocmai își amintește. Simte hurducăiala, înțelege că este în caravana trasă de cai.

Se străduiește să observe în jur, masându-și gâtul. E așezat pe o saltea de paie, lângă o grămadă de boarfe, murdare și proaspăt spălate la un loc. Recunoaște într-un cui și una dintre pelerinele de la han, de ieri. Câteva coșuri, legături cu de-ale gurii și ceva damigene completează spațiul mic cu o ferestruică. Într-un colț,

trasă spre vizitiii întorşi cu spatele, o ladă mare care adăposteşte probabil lucruri mai de preţ. Peste ea regăseşte şi desaga lui cu brazi verzi.

Cei doi nu îşi vorbesc sau o fac prea încet ca să îi audă. Nalbian se ridică pe coate şi cântăreşte situaţia. Nu are mâinile sau picioarele legate, cum s-ar fi putut aştepta. „Pe unde om fi? Ce s-a întâmplat, de ce m-au luat cu ei?“ Caută şi spre spatele căruţei, dar ieşirea este blocată cu un lanţ, n-are cum să-l desfacă fără să fie auzit. Reuşeşte să se ridice cât să vadă, prin crăpătura ferestrei, capul acoperit de glugă al unuia dintre tâlharii călare.

– Hai că ni s-a trezit musafirul, se răsuceşte bătrânul tâlhar de lângă focul de azi-noapte.

– Stai acolo şi nu încerca nimic. Nu ne faci probleme, nu-ţi facem nici noi, răsună vocea groasă, binecunoscută deja, a celuilalt vizitiu.

– Unde oprim, maştere? întreabă unul dintre cei nouă călăreţi ce însoţesc caravana.

– La... ia, stai aşa. Bătrânul trage cu ochiul îndărăt, spre Nalbian, după care le face semne pentru a nu da de gol destinaţia. Apoi intră la el şi pregăteşte o banderolă să îi acopere ochii: n-o dai jos până oprim, ne înţelegem? Altfel, ai văzut, derbedeii ăştia au alte metode, îi ridică el din sprânceană cu subînţeles, fără să coboare glasul. Semn că nu i-a făcut vreo confesiune, ci pur şi simplu se prezintă aşa cum sunt. Convins, Nalbian dă afirmativ din cap şi se sprijină de un perete lateral, cu mâinile pe genunchi.

– Eşti din Libra, nu? întreabă liderul cu voce groasă.

– Da, răspunde Nalbian şi imediat resimte durere din ceafa la care duce instinctiv mâna.

– Îmi pare rău pentru asta. Ce să-ţi fac, ai căutat-o, iar Slinosul nu pune întrebări, începe el să râdă tare, urmat de ceilalţi.

– Asta s-o duci cu tine, cui te-o-ntreba! Haita celor unşpe n-are mâna moale, păzea, gândacilor! horcăie Slinosul de undeva.

– Eu tot nu înţeleg, la ce rindeaua mamii ei l-am luat p’ăsta cu noi? aude Nalbian un glas muşcat printre dinţi. Nu ajunge la el însă şi răspunsul, probabil că respectivul a primit vreun semn.

– Ai făcut bine că nu ai scos sabia, i se adresează iar liderul solid. Cel puţin aşa îi interpretează libreanul, pe acesta drept căpetenie cu braţul, iar pe bătrân cu isteţimea. Nu mai erai aici acum.

Pe Nalbian îl trece un fior numai la auzul cuvintelor. Se gândeşte cum ar trebui să le vorbească noilor camarazi nedoriţi.

– E trecut de amiază, îl informează bătrânul, ghicind una dintre întrebările lui. Ai zăcut de la lovitură, nu eşti copt în luptă. Dar cred că şi de la oboseală, aşa-i? Ai gonit de la Gorunul Trăsnit?

– Da, am văzut unii dintre oamenii voştri acolo. Nu are rost să ascundă, a fost cu siguranţă recunoscut.

– Dacă vrei apă, întinde mâna dreaptă, e o butelcă, să n-o verşi.

Nalbian ar da pe gât o găleată, atât de sete îi este. Aşa că trece peste scârba de a bea după gloata de netrebnici şi caută cu grijă vasul. Trage adânc o gură pe care însă o scuipă imediat. Unii tâlhari se prăpădesc de râs.

– E bună poşirca?! îi strigă cineva. I-am schimbat butelca, haha!

Vizitiii nu par să participe la hazul general. Aude cum unul dintre ei se apropie fără niciun cuvânt şi îi schimbă vasul din mână, probabil bătrânul. O miroase bine de data asta, gustă, apoi o termină pe nerăsuflate.

Drumul continuă monoton, fără prea multe vorbe; tâlharii mai pot fi auziţi doar când şi când, bălmăjind câte ceva între ei. Nalbian îşi acceptă momentan soarta, dar caută cum să-şi ceară libertatea. Sau ocazii de fugă. Nu ştie încă ce planuri au cu el, preferă să tacă deocamdată, să mai observe. Peste ceva timp remarcă scăderea intensităţii prin cârpa legată la ochi. Se întunecă, dar convoiul mai merge preţ de câteva ceasuri. Dacă nu îl înşală simţurile, spre sfârşitul călătoriei au început să urce.

În sfârşit, caravana opreşte. Aude îndemnuri şi multă mişcare, îşi instalează tabăra. Pentru un timp rămâne chiar singur şi îl ard degetele să se uite puţin. Încearcă să vadă pe lângă banderolă, fără prea mult succes.

– Așa, acum hurdughia. Aude cum sunt deshămați caii, apoi bătrânul îl dezleagă la ochi: hai că te uitarăm, bată-te să te bată, zâmbește el. Acoperă partea din față cu o pânză groasă, iar în spate deschide ușa și trage scărița. Coboară, cum te cheamă? Nalbian? N-am mai auzit. De la flori? Aha…

Locul ar fi de un pitoresc deosebit, dacă nu s-ar afla în situația dată. O poiană pe marginea unui lac ce pare că vine și continuă pe lângă niște stânci pitice. Aerul mai rece și vârfurile dese de brazi îi spun că sunt la intrarea în munți. Corturile și caravana fac roată în jurul focului pe care tocmai îl pregătesc. Unii tâlhari se îmbie la o clăteală la bustul gol într-un lighean cu apă din lac.

– Dă-i că puți, Viezure!

– Mă, te mănâncă pielea…

– Hai, Șobolane, nu mai vreau păduchi. Slinosule, și tu, cere liderul cu voce groasă și statură impresionantă.

Până una alta, își aruncă ligheanul între ei și nu le trebuie mult să încingă o bătaie. Alții intervin să-i calmeze pe cei agitați.

– Ia, mireasă, bagă mâna la oală și fă de mâncare, îi strigă lui Nalbian unul care s-a lipit de o damigeană cu băutură.

– Știi să faci ceva? îl întreabă bătrânul. Dă-te-ncoa', să vedem ce-avem.

Încet, încet, se strâng toți în jurul focului. Nalbian curăță și taie cartofi și verdețuri pe care bătrânul le aruncă în ceaunul mare. Cineva apare cu două rațe inerte, de cine știe unde. I le aruncă prizonierului, arătându-i proțapul în care să le frigă după ce le jumulește.

– Cât și pentru ce mă țineți cu voi? întreabă pe bătrân într-un târziu.

– Nu te ținem. Doar noaptea asta, mâine te lăsăm la o răspântie.

– Nu puteam risca să rămâi acolo, să duci veste cât încă nu suntem departe, se bagă cel cu voce groasă.

– Mai sunt și fiarele pădurii… căzut la pământ… i se confesează, încet, bătrânul.

Unii tâlhari așteaptă nerăbdători mâncarea, alții beau deja pe rupte. Se vede că au antrenament și sângele schimbat, nu îi

afectează uşor. În timp ce pârleşte raţele, Nalbian mai trage cu ochii la ei în lumina generoasă a focului, încercând să observe pe fiecare, fără un scop anume.

– La ce te uiţi?!

Unul dintre tâlhari l-a remarcat şi pare extrem de deranjat. Se ridică în picioare şi nu este tocmai de ignorat.

– Ăsta se uita la mine de parcă... vrei să fi un şobolan mort? Ia zi!

Tulburatul începe să se apropie. Nici privirea nu îl prea ajută pe Nalbian, neputându-şi ascunde suficient antipatia. Iar acum simte că intră în stare de agitaţie şi spaimă, deşi logic ştie că nu merită şi probabil nici nu are şanse, chiar dacă ar fi unu la unu. Se adună cât de cât şi încearcă să-şi tempereze inopinatul inamic.

– Nu, stai pe pace, nu caut probleme.

– Tu cu mine, aici! urlă tâlharul neconvins şi îi pune mâna în gât.

Matahala de lider şi alţi doi intervin însă rapid.

– Calm, Viezure! N-ai cu cine-ţi pune mintea, nu vezi că e speriat? Mai bine ne păstrăm limpezi pentru miezul nopţii, că vine acuma.

Nalbian rămâne confuz şi nervos în neputinţa lui. Şi cu picioarele tremurânde. Îşi spune că iar a scăpat din ceva, se decide să se controleze mai bine până va fi eliberat.

În curând masa e gata şi s-ar putea spune că oamenii aceştia ştiu să arate şi o bucurie copilărească. Nalbian li se alătură destul de pe aproape, savurând cu foame de lup castronul cu ciorbă şi bucata de carne. Mai potolindu-şi burtihanul, unul devine curios:

– Şi ce faci tu acolo, la tine?

– De toate, ce e nevoie. Mi-ar plăcea mai încolo să plec în călătorii, sub patalama împărătească, dacă se poate, le face libreanul hatârul câtorva detalii.

– Ha, ha, împărătească, râd cu toţii. Nu cred că mai prinde sfîrşitul anului, decât poate aşa, pe la jumate din cât e acuma.

– Fluierul ăsta este al tău? îi aruncă altul instrumentul pe care nu credea să-l mai vadă vreodată. Cântă-ne ceva! De veselie!

Tâlharii sunt acum cu chef la damigene. Râd și se înghiotesc, într-o gălăgie din care nu se mai pot distinge ușor cuvintele. Nalbian găsește o melodie care le face pe plac, iar cineva are un moment de generozitate și îi aruncă înapoi căciula smulsă noaptea trecută.

Dintr-una-n alta, damigenele se potolesc, focul se mai stinge, banditii încep a se întinde pe rogojini și să se acopere cu cojoace.

– Ne treziți când ajung, își trage unul pălăria peste ochi și începe să sforăie.

Nalbian se întreabă despre ce-o fi vorba. Observă acum, nemaiavând cine să-l urmărească, că toți au armele asupra lor, spre deosebire de noaptea trecută, când i-a văzut debarasându-se de ele. Curând din foc mai rămâne doar jarul, ațâțat câte puțin de tâlharul în vârstă, pe nume Vulpan. Lângă el mai stau de veghe matahala și încă unul. Luna ieșită dintre nori luminează acum din plin poiana.

La un moment dat, pe când ar fi vrut să se întindă și el puțin, este ridicat și tras de bătrân mai sus, spre buza pădurii. Mare îi este surpriza când acesta îi înmânează sabia, dar cu un semn scurt și exigent din deget, nu cumva să încerce ceva.

– Șșt, vorbim sus.

La o distanță bunicică, după un prim rând de arbori, tâlharul cu păr alb îi arată să se lase jos, în spatele unui buștean. Sunt la adăpostul întunericului și a câtorva tufișuri dezgolite, în schimb ei pot vedea tabăra foarte bine.

– Noi stăm aici acum. Așteptăm.

Apoi se întoarce cu spatele la popas și Nalbian îi urmează întocmai. Înainte să pregătească ceva întrebări, Vulpan deschide vorba:

– Ești băiat bun. Și chibzuit, deși mai ai de învățat. Scoate un briceag și începe să ascută vârfuri de lemn pentru săgeți.

– Nu ne judeca prea aspru. Calea noastră e mai nefericită, dar noi, cei mai mulți dintre ăștia unșpe, atârnăm între două lumi. Voinicul ăla e fecioru' meu cel mare. Și încă doi de acolo. Și am mai avut unul...

Face pauză cu un nod în glas.

– Șleahta pe care o vezi am adunat-o în timp. Nu mi-e întotdeauna ușor să îi țin în frâu. Noi nu atacăm să trecem prin sabie, ci învățăm deruta, înșelăciunea. Forța o strângi ca să știi să n-o folosești. Dar e necesară în mocirla asta.

Nalbian privește vârfurile ascuțite. Tâlharul cu state vechi îi ghicește gândurile.

– Astea sunt păcatele noastre. Când cazi, dacă nu ești atent, poți să te afunzi rău de tot. Pentru asta sper să mă țină zilele, cât s-o putea, ca să-i împiedic de la mai rău. Cei care au tras și în satul tău, ieri, îmi scapă mai ușor din ascultare...

În cele câteva clipe de tăcere ajunge la urechea lor mers și nechezat de cai. Se întorc pitiți spre tabără, iar bătrânul îi face semn de liniște. Doi călăreți ies din umbra pădurii, pe marginea lacului, acoperiți cu veșminte închise, trase peste cap. Se apropie de cei zece rămași acolo, descalecă și își dezvăluie chipurile, necunoscute lui Nalbian. Tâlharii, în frunte cu liderul solid, se ridică și îi întâmpină.

– Vor să fie numai doi... Să-i spună lui mutu', sigur mai sunt prin întuneric, face Vulpan ochii roată, bănuitor.

Par să aibă loc ceva negocieri. Feciorul cu un cap mai mare ca toți bate palma la un moment dat cu unul dintre cei doi și se aduce băutură. Lui Nalbian i se pare că tătâne-său tocmai a răsuflat ușurat.

– Dacă te gândești la noi ca la niște netrebnici, nu ești de învinovățit. Ăștia, pe de altă parte... îndreaptă el mâna spre cei nou veniți, ocazie să-i observe și un deget lipsă. Ăștia sunt câini. N-au mamă, n-au tată. Sunt locotenenți de-ai lui Negru.

Nalbian simte că dă un ger năprasnic peste el.

– Așa aproape? șoptește cu spaima drumului de doar o zi și-o noapte.

– De satul vostru? Nu încă. Se furișează, iscodesc, merg doar la umbra nopții. Nici eu nu stau când vin, să nu aduc a slăbiciune.

Tocmai atunci își face apariția printre oameni, din mână în mână, un săculeț care se oprește în posesia vizitatorilor nocturni.

– Și vin pentru tribut.

– Cât de departe le e oastea? De ce le dați tribut?

– Să fie cinci nopți de-aici, în fuga hoțului. Adică rapid, dar nici în goană. Nu pot să intre așa ușor în ținuturile astea, sunt bine legate. Și nici prin munți nu o pot lua, dau de oamenii lupilor acolo, n-au nicio șansă deocamdată.

Din vorbele acestea Nalbian înțelege că s-au mai apropiat față de ultimele vești. În același timp, pe hărțile din minte, își dă seama cam pe unde vine drumul ticăloșilor: la nord-vest, prin marginile muntoase.

– Tributul îl dăm celui mai puternic, asta e legea de bază, nescrisă. Și, cum cel mai bine ne ascundem de poteră prin locurile lor, ne are la mână.

– E bine că nu vă obligă la altele.

– Ba bine că nu! Dar îi aducem galbeni buni, încă reușim să-i evităm veninul. Unora din ăștia, de i-am cules în bandă, le mai sticlesc câteodată ochii...

– Nu puteți să fugiți?

Bătrânul pufnește încet, amar.

– Peste tot e unul ca el. În ce facem noi, nu scapi de ei.

Soldații lui Negru fac cale-ntoarsă.

– Acum mai așteptăm juma' de ceas, să fim siguri.

Se întorc iar cu spatele și își asigură șezut uscat, ca să se sprijine de buștean. Tâlharul bătrân este un personaj curios, care reușește să îi trezească sentimente ciudate și contradictorii. În pauzele lungi în care nu își vorbesc, Nalbian își imaginează ce fel de viață ar fi putut avea ca să ajungă astfel. Află că are și o fată prin Smarald, cuminte, la casa ei, pe care a scutit-o însă de prezența lui și a borfașilor. „Ce oameni poți întâlni în lumea asta..."

Sunetele nopții se împrietenesc cu urechea, iar umbrele ei îmbie la repaus. Un lup hăuie pe undeva și, din când în când, îi răspunde o cucuvea. Vântul lin și rece se îmbrățișează cu trosnituri blânde din mișcarea crengilor goale. Cei doi privitori de la distanță adorm adânc, abia peste câteva ceasuri se trezesc să își mute somnul în corturile din tabără. Sabia libreanului nu se mai află lângă el, o regăsește jos, în posesia unui alt fecior de-al bătrânului, ce pare că doarme dus. „Da, domne, hoți, nu glumă!"

⁙

Dimineața devreme îi trezește cu lapoviță. Morocănoși, fără multă vorbă, se ridică să strângă catrafusele, treabă care durează binișor și îl implică și pe Nalbian. Între timp, două pâini mari, înmuiate de umezeală, sunt rupte în bucăți și plimbate pe la toată lumea. La plecare au grijă să acopere din urme, mai mult un reflex decât să fie în primejdie de-a fi fugăriți de cineva.

Este chemat în caravană, unde primește iar accesoriul pentru ochi. „Până la prima răscruce", este asigurat de bătrân. La amiază, convoiul oprește, iar lui Nalbian îi e redată vederea. Este un popas mic, în deal deschis, cu panorama munților în zare. Doar o fântână și un negustor ad-hoc, cu ceva de-ale gurii pentru o mână de drumeți. Tâlharii se mai dezmorțesc și își refac stocurile de apă.

La despărțire, cei doi lideri, bătrânul și voinicul, îi înapoiază sabia și desaga cu fluierul, alături de care au pus jumătate de pâine. Înțelege că nu va mai vedea calul, dar nici nu îndrăznește să întrebe. Îi urează de bine, iar după vreo două sute de stânjeni se fac pierduți în afara potecii.

– Pe tine nu te-am mai văzut, i se adresează vânzătorul ambulant cam zdrențăros. Te-au lăsat aici?

Nalbian răspunde scurt, simțind că omul vrea să-l tragă de limbă.

– Greu fără cal... Nu erai cu ei, nu? pare acesta că înțelege ceva.

– Fiecare spre treaba lui. Fii bun, negustorule, știi pe cineva care pleacă la... Brazi? ghicește libreanul, făcându-și niște socoteli cu ochii spre munți.

Primește răspuns din cap spre unul dintre drumeții de pe margine. Are noroc, omul e de bună credință și, după ce întâi este reținut la vederea sabiei, pare chiar bucuros să afle că va avea partener de drum un tânăr oștean. Nalbian își face loc în carul mic, cu mintea obosită. Binefăcătorul său însă are chef de vorbă și își dă seama că va fi un drum lung.

Seara se lasă peste sat cu un sentiment de siguranţă, dat de duzina de soldaţi ce patrulează acum în jurul Librei şi Văii Teiului. Nu este un sentiment uşor însă, pentru că vine peste trauma proaspătă ce va lăsa semne de îngrijorare o perioadă, nemaipunând la socoteală mişcările din împărăţie.

– Dar, până nu se întorc băieţii, nu e loc de somn în Libra, îi mărturiseşte Arbopyn căpitanului străin, aflat la masă în tavernă.

– Pentru tinerii plecaţi de dimineaţă, nu vă faceţi griji. Drumurile sunt verificate bine, şi încă mult pe lângă ele. Bandiţii au fugit cu siguranţă, sunt departe acum.

– Dar Nalbian? Întrebarea nu mai e dacă a dat peste ei, ci cum a decurs întâlnirea, intervine şi Vifon posomorât.

Căpetenia garnizoanei venite în ajutor opreşte lingura în castron, preocupat.

– Da... Ce s-a întâmplat şi unde... Dar, cum le-am spus şi părinţilor, săracii, le-am mai adus inima la loc şi ăsta este adevărul: nelegiuiţii aştia nu sunt criminali, nu cu sânge rece. Nu am auzit de vieţi curmate de mâna lor, în afara luptelor în care-şi jucau libertatea. În plus, nu am găsit încă, să-mi fie cu iertare, trupul flăcăului. Mie asta îmi dă multe speranţe. Dacă era ceva, atunci în preajma drumului se întâmpla.

Hangiţa, care tocmai s-a apropiat cu pită şi murături, lasă cărpătorul şi se retrage înmuiată la auzul cuvintelor. Un rănit şi un dispărut în calea tâlharilor nu sunt tocmai lucruri uşoare pentru un sat liniştit, de oameni cu bună credinţă, dornici a-şi construi viaţa departe de astfel de lucruri.

– Ce ne-am face fără sufletul femeilor... Ar fi lumea mai urâtă. Da, aşa e, dă speranţe. Să vină Adenil şi Brosoc cu veşti de la Gorun, cine ştie, poate încă e acolo!

– Oricum ar fi, mă duc la Nalbian acasă. E supărat tătâne-său după ce nu i-aţi dat voie să meargă cu voi. Toată ziua şi-a făcut de lucru, numai să treacă vremea în aşteptarea grea.

Vifon îşi pune haina, pălăria şi iese. Se întunecă binişor, astfel că sunt aprinse focurile obişnuite, în turn şi la intrare, dar şi altele noi, din loc în loc, pe lângă sat. De la venirea soldaţilor, garda

nu mai este dublată de bărbații Librei, starea de alertă e însă menținută.

Pătrunzând în piața mare, de unde să treacă spre conac, apoi către casa lui Nalbian, dascălul aude forfotă la intrare și vede făclia din turn agitată. Se întoarce și el cu pas mărit. Au revenit Brosoc și Adenil, singuri, cu carul lăsat de Nalbian la han. Arbopyn, ieșit alături de căpitanul garnizoanei, preia caii obosiți, dar rămâne să afle întâi veștile.

– Nu l-am găsit. A plecat de alaltăieri după-masă, în galop, când a aflat că tâlharii ne dau târcoale.

– Am căutat și pe lângă, la popasuri, nimeni nu l-a văzut.

Tinerii sunt obosiți și mâhniți. Ar mai pleca o dată, de-ar ști încotro.

– Recruți, loc repaus și odihnă, ordonă căpitanul străin, mai mare în grad decât Eusten. Continuăm mâine, dar nici nu stăm cu mâinile-n sân, avem soldați în căutare.

Moș Tiriza își face și el apariția.

– Oameni buni, să stăm pe pace. Tânărul are zile de la Dumnezeu, în plus destulă minte și inimă cât să nu intre în belele. Sigur e cu o întâmplare în apropiere, vine el. Haideți să-i liniștim pe ai lui.

Pe drum se strânge majoritatea sătenilor. Vine și Cassia într-un suflet, încrezătoare și îndârjită în același timp. În ultimele două zile, și fetele, și băieții, s-au prins în resentimente și însuflețire în mânuirea bățului și trântei, atât pentru a se descărca, cât și în fierberea de a fi gata să se opună inamicului pe data viitoare. Până la ai lui Nalbian, oamenii se mai răresc și intră doar Cassia, Vifon, moș Tiriza, Adenil și Brosoc. De-a lungul zilei au primit însă multe vizite, măcar pe la gard, inclusiv a jupânilor.

Târziu, fereastră după fereastră se ascunde în întuneric prin stingerea lămpilor și lumânărilor. Libra se scufundă în liniște, până și casa lui Nalbian pare că își găsește somnul, pentru un ochi neștiutor. Numai fumul sobelor continuă să șerpuiască leneș în înaltul cerului până dispare ca prin farmec. În turn e schimbul lui Getozak, noaptea aceasta. Mai serios ca de obicei, cu o privire aspră,

este atent la orice mişcare. Vechea lui cunoştinţă, bufniţa, îl salută şi ea din nucul mare, dar pare că nici nu o mai aude.

Puţin după miezul nopţii se încruntă cu mare încordare: prin pădure se întrevede o licărire. Agită rapid din făclie şi se pregăteşte de clopot, aşteptând dezvăluirea mişcării necunoscute. Cei de la intrare iau poziţie şi imediat apar soldaţi de întărire. Doi călăreţi ies la iveală încet, iar primul face semn din felinar. Când ajung pe la jumătatea potecii, Getozak saltă de bucurie:

– Nalbian! S-a întors!

Călătorii nocturni ajung la zidurile măcinate, unde sunt înconjuraţi cu bucurie. Câteva lumini încep să îngălbenească iar ferestrele satului. Un soldat din Brazi, unde tânărul a dat veştile necesare, l-a însoţit până aici şi va schimba temporar garnizoana. Lumea începe să se adune şi, deşi nu îi cunosc încă povestea, toţi îl îmbrăţişează. Îşi cere scuze şi goneşte spre casă pentru a alunga cât mai curând grijile familiei. Ai lui ies în haine de noapte şi picioarele goale.

– Ştiam că eşti bine! îl strâng pe rând în braţe.

Nici la ceasul acesta nu întârzie ceva musafiri, printre care Adenil şi Brosoc cu scufia încă pe cap, moş Zeze şi Croitorii veniţi prin grădină şi alţi câţiva ce vor să afle numaidecât evenimentele. Lumina lămpii se va pierde amestecată în zorii zilei.

O apă cum nu e alta

Somnul scurt dar binevenit peste orele dimineţii nu reuşeşte să-i aducă aceeaşi linişte ca înaintea păţaniei. Senzaţia că doarme în caravana tâlharilor şi vise despre un măcel cu ticăloşii lui Negru îl trezesc cu cearcăne adânci.

Deşi, probabil, povestea a ajuns la toată lumea, primul gând este să îi înştiinţeze temeinic pe căpitani. Detaliul înaintării despotului l-a ţinut momentan doar pentru el, spre a nu aduce mai

multă neliniște în Libra. Descoperă că adunarea este deja pregătită la conac și îl așteaptă.

– Nefericită întâmplare, mă bucur că te-ai ținut tare și cugetat! îl întâmpină moș Tiriza. Ne-am rugat pentru tine. Sunt sigur că nu ți-a fost tocmai ușor...

– Nu, înțeleptule. Mai ales că nu știam cu cine am de-a face, mă încolțise ceva spaimă.

Se așază lângă Vifon, care îi vede ceafa suferindă.

– Nu știu dacă să deplâng sau să zic bine că-i doar atât, suspină dascălul.

– Să rămână doar asta și nu e nimic, Beryan a pățit-o mai urât. Dar, cum mă gândesc că deja ați aflat de la prietenul nostru din Brazi, mai îngrijorător este că Negru a avansat față de ce știam noi.

Căpitanii și soldatul încuviințează, au vorbit.

– Da, astea sunt cele mai importante vești. Că tâlharii s-au îndepărtat, dar că Negru a mai mușcat ceva teren. Nu vă înspăimântați, avem iscoade, stăpânim situația. Iar aici, în ținuturile noastre, nu va găsi acoliți. Așa că, dacă îl va mâna iarăși ura, totul va porni pe la margini, spre munți. Vom fi cu toții pregătiți.

Vorbele căpeteniei de garnizoană nu risipesc însă toate dubiile legate de putința împăratului în aplicarea legii pe tot cuprinsul Smaraldului. Cel puțin până se mai așază apele și aliațele în viitoarele trasări de popoare ce-și vor soarta în propriile mâini. Dar, momentan, nimeni nu vrea să avanseze în astfel de discuții, în așteptarea deznodământului negocierilor și fricțiunilor.

Mica adunare se termină cu pregătirea de plecare a soldaților veniți în ajutor, stabilită pentru ziua următoare. Eusten reia conducerea străjerilor Librei, iar schimburile de gărzi vor reintra în normal. Micul grup ieșit de la conac cu sfătuire este urmărit din drum de Melbeea, cu un ochi bucuros și altul trist. Se îndreaptă spre zidurile măcinate, unde vor reîntâlni restul oștenilor. Până acolo, în piața rotundă, Nalbian îl găsește pe Beryan dădăcit și lăudat de Peltrina, lângă taraba cu pâine.

– Nu, nu, stai acolo, ce-ți trebuie? Schimbăm bandajul? Alenda, hai, poate i-o fi sete, a pătimit ca un brav ostaș!

Se salută energic și se compătimesc unul pe altul în două-trei vorbe, apoi se îmbărbătează și fac glume ca și cum nimic nu s-a întâmplat. După care Eusten, Tehanos, Nalbian, căpitanul străin și doi soldați continuă scurta defilare, ca de final fericit al unei povești neplăcute. Sătenii sunt mai destinși, viața își reia cursul normal. Mai puțin în inima lui Nalbian, ce calcă mai adânc ca niciodată pe un tărâm al refuzului față de lumea care vrea să îi primească anii maturității la sânul ei. Merge încet, mecanic, pierde vorbele optimiste din jurul său în periferia pustiului surd ce se extinde în interior precum nisipurile deșertului.

Cei trei prieteni au sfârșitul zilei la discreție, răsplată în urma oboselii acumulate, urmând ca a doua zi să onoreze chiar prima gardă din zori. Își dau întâlnire la hanul vechi, desișul de la marginea râului fiind prea mâlos după topirea zăpezii. Nalbian trece întâi pe la Arbopyn, îl găsește la grajdurile de la conac, unde sunt ținuți majoritatea cailor.

– Ne-ai încredințat cu dragă inimă unul dintre căluții tăi cei buni și l-am făcut pierdut.

– Nici să nu gândești astfel, băiete. Te-a slujit și l-ai folosit cinstit, ai rămas fără el din necaz.

– Eu simt că trebuie să răsplătesc.

– Dar nu e vina ta, Nalbian. Noi toți ne bucurăm că ai scăpat cu bine și nimic altceva nu mai contează.

– Oricum, am luat cu promisiune armăsarul de l-am adus azi-noapte, tocmai ce i-am plătit Brădeanului. Am avut de unde, știi că am strâns. Eu și băieții te rugăm să-l primești.

Arbopyn îi strânge mâna dreaptă și cu stânga îl prinde de cot. Îi zâmbește cald, ridicând încreţiturile frunții:

– Atunci e al vostru și nimic nu mi-ar face mai mare bucurie.

Nalbian știe că dorința lui Arbopyn este sinceră, din suflet. Recunoștința sa este fără margini și se gândește că îi vor răsplăti negreșit bunătatea.

Adenil ajunge cu ceva întârziere la hanul vechi. Vor să profite, în ultimul ceas de lumină, de șezătoarea lor obișnuită,

frăţească. E primăvăratic, răcoare bine încă, dar nu bate nicio adiere. Acceptabil pentru bătrânelul cu un ochi tulbure ce stă cuminte în preajma locului amenajat cu fân şi apă, liber cum pare că n-a fost vreodată în tinereţe. Băiatul va veni curând să îl ducă înapoi la grajduri.

Tinerii se aşază pe o blană dintr-o terasă veche, de partea cealaltă a construcţiei de lemn nefolosită de atâta timp. La fântâna de jos, din faţa lor, mai coboară câte cineva din când în când şi îşi flutură mâinile a salutări.

– Când ne-am dus la Gorunul Trăsnit speram că vom afla o întâmplare banală, că cine ştie pentru ce ai mai rămas acolo, poate ca să te fereşti din calea lor. Dar ne-au spus că motivul întârzierii tale venea tocmai din pornirea pe urmele lor…

– Am ştiut imediat că ai dat de ei.

– Apoi nu mai aveam niciun indiciu încotro să te fi dus.

– Grija voastră cred că m-a însoţit, fraţilor. V-am simţit lipsa din plin. Câteva clipe m-am gândit chiar că nu o să revăd pe nimeni.

Stau toţi trei gânditori, cum obişnuiesc a reflecta minute bune fără să spună nimic, într-un asentiment total.

– Dar ciudate personaje tâlharii ăştia, rupe Brosoc tăcerea. Ce adunătură, unii descreieraţi, înrăiţi, alţii cu minte şi regrete.

– Nu ştiu neapărat ce apăsa pe sufletul moşului. Pentru că îşi asuma complet calea. Doar că… s-ar fi vrut şi din altă cocă…

– Răspunde şi duce pe măsura celor făcute, comentează Adenil.

– Oameni ca el mai pot fi salvaţi, socotesc eu, năzuieşte Nalbian, proptindu-şi barba peste mâinile împreunate. Nu-mi dau seama la vârsta lui, e drept. Cine ştie ce necazuri l-or fi împins şi la ce?

– Poate fi asta o justificare? Dar pentru mişei ca Negru?

– De ce nu? Noi unde am fi ajuns în alte condiţii? Câte umbre nu avem şi noi, care nu au găsit însă teren fertil?

– Dar sunt atâţia oameni care o duc greu pe pământul ăsta şi nu decad aşa. De ce unii rămân drepţi iar alţii se îndoaie?

Nalbian primește cugetarea clătinând din cap. Nu reușește să împace nedumerirea legată de lumina și întunericul din sufletul omului, cum pătrund și cum dăinuiesc ele.

– Dar noi, aici, oameni buni suntem? întreabă el.

Băieții consideră că urmează finalul filozofiilor, într-un ton mai vesel.

– Buni, fiul meu! Uite, eu, om bun!

– Și cu mine, doi, intră Adenil în joc.

– Deja numai oameni buni, râde Brosoc.

Sprâncenele lui Nalbian se încruntă însă, părând a nu-și îngădui această veselie.

– Eu nu prea mai sunt așa sigur.

Prietenii de-o viață sunt luați prin surprindere. Îl cercetează încercând să ghicească de unde vine ceea ce pare un fel de tortură interioară.

– Așa aș fi vrut și eu să cred despre mine, așa m-am considerat mereu. Până nu demult, nici nu m-am îndoit de dreptatea mea, care mă punea deasupra celor ce greșeau.

– Ce te-apasă... Ai făcut ceva ce nu-ți poți ierta?

– Nu, Adenil, nimic anume. Nu simt asta mereu, dar, și când mă surprinde, tare nu-mi place. Uite, de exemplu, cum vorbesc Cărămidarii sau cum suduie ageamiii de îi găsim prin cărăușii, de necurați și toate mortăciunile. Îi numim talpa de jos, nefericiți și ei după cum i-o fi dus viața... mai bețivi, mai neisprăviți...

– Așa, da. De ce n-am compara cu ei? întreabă Brosoc.

– Nu vi se întâmplă, uneori, să vă vină pe limbă cuvintele lor? Să vă treacă prin gând slăbiciuni de care altfel am spune că sunt josnice?

Băieții caută cu privirile în adâncul pământului și al inimii, prin cotloane mai pitite ca de obicei. Nalbian continuă după o scurtă pauză, pare să nu mai aibă colțuri nestudiate sau rețineri față de frații lui. Este pornit ca într-o datorie apăsătoare.

– Să fi văzut ce era la gura tâlharilor. I-am studiat, i-am ascultat. Probabil momentul fiind greu, iar disprețul meu prea mare față de unii care mai să-mi pună pielea-n băț, nu puține murdării mi-au venit și mie pe vârful limbii. Nu, nu este prima oară, mai

vorbeam noi că uneori trebuie să răspunzi cum ţi se vorbeşte. Dar acuma a părut atât de viu, atât de oportun... trecând momentul furiei m-am şi speriat. Şi ştiţi ce e cel mai neplăcut? Dacă aş fi cedat simţirii, aş fi câştigat ce-mi cerea un interior dezonorat. M-aş fi simţit mai bine, întorcând noroiul aruncat sau trăgând înapoi cu japca din virtuţile călcate-n picioare.

Brosoc ţuguie buzele a „uuu“, în sens de profund. Mai complicat decât a venit Nalbian vreodată cu altfel cunoscutele-i frământări. Adenil pare şi el tulburat, pătruns bine:

– Ba da, de ce să mă ascund. Şi, pentru că nu o faci, te simţi neputincios, te întrebi unde este valoarea; ce contează cu adevărat, când vezi că celălalt câştigă.

– Câştigă pentru că avem bărzăuni tembeli în creieri, suntem prea sensibili, răbufneşte Brosoc. Dar, dacă daţi frâu liber gurii, nu aveţi remuşcări? întreabă apoi, mai mult ca să-şi confirme sieşi.

– Exact! Tocmai aici e, revine Nalbian. Că, în cei ca noi, după aceea, morala învinge întotdeauna, ne spune când am greşit.

– Şi, uite aşa, rămânem mereu între două părţi, una mulţumită şi alta deloc.

Adenil este aprobat cu apăsare.

– Mulţumită că am făcut ce este bine, mâhnită să descopere o nevoie din simţirea cealaltă, de care ne ţinem departe.

– Aşa e, Nalbian, dar poate devenim deja prea duri cu noi înşine. Mai ales tu. Pentru că sunt momente, vin şi trec. Iar noi suntem oameni de bună credinţă, ştim să ne stăpânim, nu?

Nalbian simte aici o linie peste care el a trecut cândva pe nesimţite, spre deosebire de ceilalţi. O graniţă faţă de care nu mai este sigur că, în esenţa sufletului său, s-ar afla întotdeauna de partea care trebuie. Şi nu este vorba numai de limbaj murdar şi reacţii de revanşă faţă de cei care manifestă răutăţi. „De unde ştiu eu că n-aş putea fi un ticălos mai rău decât alţii, un nevrednic mai spurcat la gură? Dacă soarta îmi dădea lumina zilei între ticăloşi? Cât de mare poate fi slăbiciunea omului, care sălăşluieşte inclusiv în mădularele mele?“ Realizează că n-are însă de ce continua astfel de gânduri negre faţă de prietenii lui care nu au nicio vină. Aceştia şi-

ar chinui cu loialitate sufletele, pentru poate doar o nebunie de-a lui.

– E și multă teamă aici, intervine Brosoc. Și atunci ne învăluie astfel de umbre. Sau, uite, eu, de exemplu, sunt cam slab la vederea unei fete frumoase.

Nalbian este recunoscător pentru schimbarea atenţiei, deşi nici aici nu îi lipsesc neliniști privind balanţa între spirit și instincte.

– Ei, dar asta știm, face Adenil cu ochiul spre Nalbian.

– De parcă ţie nu-ţi râd urechile când intră fetele în Mărgăritar. Sau lui Nalbian, la horă, când îi alunecă ochii – cu mult simţ estetic, desigur, hehe.

Lui Adenil i se înroșesc vîrfurile amintitelor pavilioane, par să fie atinse de un motiv.

– Dar avem voie, încă suntem holtei, nu?

– Corect! Asta mai lipsea, să ne arătăm cu degetul ca zgâmboii. Totuși, mă întreb... scăpăm de înclinaţia asta odată însuraţi? revine Adenil.

– Știi că și eu m-am întrebat? Ce, se opreşte brusc? Că doar nu degeaba circulă vorba: ce e frumos place oricui. Așa, când nu e pericol de un papuc după ceafă. Dar aici încep și eu ca Nalbian, mă trezesc uneori cu idei... ehm, necuviincioase.

– Zi, zi tot! îl zgândăre Adenil, prefăcându-se interesat de picanterii.

– Nimic ce n-ai auzit deja din gura Cărămidarilor, nu pot rivaliza cu ei.

– Ți-e teamă că faci vreo propunere nelalocul ei? zâmbește și Nalbian.

– Cam așa, că îmi trec prin minte grosolăniile auzite. Ca o melodie care îţi rămâne în cap fără să vrei.

Nalbian rămâne surprins de cugetare, se potrivește cu una dintr-ale lui.

– Și cam pe cine ai vrea să ciupești de... umăr? râde Adenil de Brosoc, după care încep să se îmbrâncească între ei.

Au nevoie de câteva momente de destindere. Pe care și le oferă ceva timp și după ce bătrânelul lui Arbopyn este dus la grajduri de băiatul grijuliu, iar întunericul îi învăluie treptat.

Zilele următoare aduc gărzile obişnuite, stropite cu ploi mărunte şi anoste. Satul se pregăteşte de semănat, de primenit grădinile şi alte treburi de primăvară. Veştile sunt mai legate, circulă mai des solii, dar oamenii îşi văd de viaţa obişnuită. Chiar şi cei trei mai prind din când în când o cărăuşie, motiv mai mult de drumeţii.

Antrenamentele de la pavilionul gărzilor continuă şi ele neschimbate, fără vreo înăsprire din partea împăratului. Nalbian este însă mai prezent ca niciodată. Cu o sârguinţă ce nu scapă neobservată, îndârjit, uneori pare că se închide într-o confruntare cu un inamic invizibil. Getozak, în special, are acum în el un ucenic încordat, perseverent, mai puţin voios ca altă dată.

– Ei, cred că ajunge pentru azi.

– Hai încă o dată, am prins mişcarea, insistă Nalbian, abia trăgându-şi sufletul.

– Ai început să-mi iei din lupte, zâmbeşte gâfâind şi Getozak. Ai tras în ultima lună cât în trei, ce te apasă? De când cu nemernicii ăia?

– Probabil ai dreptate, recunoaşte tânărul şi întinde mâna, acceptând finalul antrenamentului.

– Ştiu cum e, îţi vine să dărâmi şi copacii. Să îi iei de gât, nu alta, mai ales pe unul ca Negru. Dar aminteşte-ţi că într-o bătălie stăpâneşte capul şi nu furia.

Nalbian simte că Getozak are dreptate. Au devenit prieteni mai buni ca înainte şi deseori se întâlnesc acum în patru, seara, pe la tavernă, îndeobşte când termină gărzile. De altfel, localul este mai vizitat în anotimpurile reci, când oferă adăpost mai strâns oamenilor veniţi fără prea multe griji la taifas.

Zilele însă încep să crească şi să se-ncălzească. Într-una din ele, înainte de a intra în gardă la turn, Nalbian face o primă vizită pe anul acesta lacului de la frasin. Îl regăseşte înviind câte puţin după frigurile iernii şi se pierde, ca de obicei, în contemplare. Momentele acestea de răgaz, de reîntâlnire cu vechi esenţe imortalizate aici, în fibra intimă a naturii, îi fac bine. Spiritul se mai clăteşte în argintul lacului, îi tulbură liniştea cu întrebări mai adânci decât fundul său nămolos.

– Nalbian…

Vocea blândă de bunic s-a întors. De data aceasta tânărul nu mai sare în picioare, ci doar ridică domol fruntea.

– Da. Aici sunt.

O scurtă pauză și vocea se apropie din spate.

– Îți mai e teamă?

– Nu, răspunde el întorcând capul.

Un bătrânel de înălțime mijlocie, cu păr alb și o barbă la fel de ninsă, mică și îngrijită, se sprijină într-un toiag chiar în dreptul copacului. Ochii săi negri nu arată vârsta, sunt vii și senini. Nalbian se ridică, întrebându-se cum a sărit furca frasinului.

– Dar nu am sărit, zâmbește el.

Tânărul se simte iar cuprins de fiorul unei magii care l-a mai vizitat în ultimii doi ani.

– De unde vii, unchiule? Citești gândurile?

– Nu, dar când sunt atât de vii, le simt, zâmbește moșneagul.

Prezența lui este liniștitoare, îl învăluie cu o căldură părintească. Îi transmite senzația de moment unic, desprins special pentru el din șuvoiul timpului. Ar vrea să afle dintr-o suflare cine este, ce învățături are și de ce îl vizitează.

– Probabil ai multe întrebări. Moșul vorbește încet, pare că are o veșnicie înaintea lui. Vin dintr-o lume care ți-ar putea fi dragă, deși n-o cunoști decât din resturi lăsate amintire. Cândva se împletea mult cu a omului, dar atunci nevoia și înțelegerea lui erau diferite.

– Și astăzi?

– Azi nu-i mai servește la fel. Nu e totul ca în povești. E drept, neajunsuri de acum puteau fi depășite mai ușor prin vechile deschideri, îi ghicește iar gândul. Dar la fel de adevărat este că, deseori, omul se lovea de uși nepotrivite și alegeri confuze. Nu își putea urma menirea.

– Care este aceasta? așteaptă Nalbian răspunsul ca un prizonier salvarea.

Moșneagul îl compătimește reținut din privire:

– Eu nu sunt ca tine… Noi o știm doar pe a noastră.

Tânărul ar fi dorit mai mult. Înțelege însă că misterioasa apariție nu vine să-i înmâneze din cheile întrupării omenești. Se mulțumește, ca și până acum, cu gândul că își va căuta sensul pe mai departe. Dar ce tâlcuiri din altă lume aduce bătrânul?

– De ce mă cauți pe mine? Întâmplările neobișnuite din ultima vreme, ursitoarele, fiara din pădure, poate și altele de care nu mi-am dat seama... au legătură?

– Au, sigur, totul are. Am așteptat însă.

Ochii lui Nalbian continuă să pună întrebări.

– Noi, la care ajung neliniștile spiritului, te-am urmărit. Iar acum nu știi încotro s-o iei, e-adevărat?

– Cam așa ceva...

– Vântul, apa, lumina soarelui și stelelor, toate îți poartă gândurile. Și ne spun că nu-și găsesc pacea.

– Ai venit să mă ajuți în privința asta?

– E greu, dragul meu, aici e vorba de inimă și suflet. Numai Cine le-a făurit le cunoaște pe de-a-ntregul și numai omul căruia sunt dăruite poate a și-i le cerceta, altfel sunt libere. Dar, da, am venit cu un dram de ajutor.

– De ce pentru mine... de ce nu și pentru alții.

– Ajutăm pe mulți, cum putem. Dar, ai fi surprins, puțini intră pe drumul scotocit de tine. Urmându-l, ai ajuns într-un punct din care nu poți merge mai departe. Neliniștea ta ne strigă demult, de când erai copil, iar ce-ai vrea tu să se-ntâmple... nu e în putința oamenilor.

– Da, încep să mă conving. Și mă mâhnește fără măsură. Dar, ceva, tot voi încerca.

– Știu... știm, dragul meu. De aceea sunt aici.

Moșul vine lângă Nalbian și îi arată râul.

– Apa dătătoare de viață. Căci ce ființă poate trăi fără apă?

Oglinda Mărgăritarului pare că ia vorbele în dansul ei lin și le poartă cu sclipiri adeveritoare.

– De unde e ea dată lumii?

Tânărul merge cu gândul pe calea basmelor.

– Prin tunelul din buricul pământului, surpat după facerea noastră? Sau... adusă de păsări de apă, prăbușite să stingă focul din cele patru zări? încearcă Nalbian fără convingere.

– Vezi, asta e una dintre problemele legendelor, râde încet bătrânul. Lumea e mare și se amestecă, darămite imaginația pentru adevăruri mult prea de demult. Și asta nu e ușor, ridică el mâna spre Nalbian a luare aminte: cu cât mai vechi, cu atât mai greu de pătruns, cu atât mai puțini și diferiți oameni care să le fi dus mai departe. Tușește ușor și revine asupra râului. Dacă o iei spre soare-răsare sau spre soare-apune, într-un târziu deloc ușor, poți găsi de unde vine apa. Orice apă din lumea asta, da... încuviințează el meditativ din cap, ținând ambele mâini pe toiag.

– Cum, din două locuri?

– He, greu de crezut, așa-i? Nu din două, din același.

Nalbian este în încurcătură.

– O să afle oamenii mai curând sau mai târziu cum stă treaba.

– Ca o trecere?

Moșneagul zâmbește misterios, nu poate da mai mult din ce omul încă n-a aflat prin el însuși.

– Acolo este un pom mare, mereu verde, mereu în floare și-n pârg. De sub rădăcinile sale pornește izvor nesecat, iar apa lui umple albiile tuturor râurilor și mărilor. Un singur firicel iese la suprafață, chiar prin grădina acestui pom, înainte să intre din nou în adâncuri. Iar apa lui, doar aici, se numește apă vie.

Nalbian încearcă să-și amintească vreo legendă, vreun cântec bătrânesc care să vorbească despre așa ceva. Sunt cu izvoare, sunt și cu pomi veșnic verzi, dar alte asemănări nu mai găsește.

– Vezi tu, omul care bea din apa asta se vindecă de toate cele. Inclusiv de rele.

Libreanul este invadat de un fluviu de speranță cald și nerăbdător.

– Dar nu oricum, trebuie să afli.

– De unde? De la cine?

– Detaliile astea nu sunt atât de importante. Mai există oameni și scrieri pe lume care încă își amintesc, știu că poți găsi.

– Să fie atât de simplu? Oricine răzbește într-acolo se întoarce cu apă vie? se luminează chipul lui Nalbian.

– Asta nu. N-am zis că este simplu și nici nu ajunge orișicine. Sunt obstacole, sunt greutăți. Dar îți pot spune așa: cele două zări înseamnă și două căi diferite.

Nalbian e numai urechi. Simte că, în sfârșit, găsește rost focului despre care credea că se va stinge în el treptat și inutil.

– Spre soare-răsare este calea luminii, a inimii blânde și curate. Spre soare-apune este cale spinoasă, calea umbrelor.

Tânărul privește apa și și-o imaginează pe tot traseul ei de la capătul lumii. Se întreabă cum arată marginea pământului, ce secrete ascunde, ce minunății greu de atins. Și ce este cu lumea aceasta fermecată care i se dezvăluie încet, de doi ani de zile. Inima o simte mai ușoară, ca într-un secret bun, tămăduitor, din care face acum parte și îi dă cel mai mare sens în viață. Se mai întreabă cât are de parcurs până așa departe.

– Mult, dragul meu, mult... răspunde vocea blândă, dar Nalbian nu mai zărește decât urmele picioarelor și toiagului din pământul moale pe care a stat moșul.

Regretă numeroasele întrebări pe care ar fi dorit să i le adreseze. Este însă mult mai împăcat decât la finalul întâlnirii cu ursitoarele. Simte că prinde aripi, dar nu știe încotro s-o ia mai întâi. Se foiește câteva minute și își amintește brusc: „Ba știu unde, la turn, să nu întârzii!“

Sare frasinul, iar picioarele urmăresc grăbite și cu încredere poteca. Știu ele și singure, atunci când mintea rătăcește prin alte orizonturi. În trecere pe lângă hanul vechi nu poate să nu observe câteva mâini de cenușă încă fumegândă prin iarba mică de-un verde crud. „Cine, când a făcut foc aici?“. Ridică din umeri, ar vrea să-l mângâie pe bătrânelul lui Arbopyn, dar acesta nu mai e de găsit.

Garda de azi i se pare interminabilă. Se gândește însă că are noroc, dacă era la intrare la conac sau lângă zidurile măcinate, ar fi dat celorlalți de gândit cu momentele lui de absență. Se scutură des și, printre planuri, încearcă să țină ochii vigilenți spre depărtările înconjurătoare.

Nimic nu va mai fi la fel

Pentru Nalbian nu mai există alt gând. Nopţile trec greu, ziua îşi face treburile conştiincios, preocupat însă cu pregătirile de plecare. A anunţat băieţii de întâlnire grabnică pentru când se va potrivi timpul fiecăruia, dar Adenil întârzie reuniunea cu ceva reţineri. Între timp, Nalbian este energic, concentrat, „înapoi printre cei vii“, după cum îl observă mama Rebea. Până şi la jocuri, în poiană, pe o zi frumoasă, este sufletul veseliei, ca mai demult. Iar duminică, la o petrecere de primăvară, cântă şi dansează ca şi cum ar fi ultima dată. Iniţial surprinsă plăcut de voioşia lui, Melbeea simte repede că ceva nu este în regulă şi intră la bănuieli faţă de afişajul aparent al tânărului. Cassia şi ai lui de asemenea, dar preferă să aştepte, cunoscând că va veni singur să le spună despre ce este vorba.

Îşi face drum la conac pe când ştie că îl va găsi pe Vifon cu şcoală. Ca şi alte dăţi, îşi anunţă prezenţa şi îl aşteaptă în camera cu raftul bogat în cuvinte. Până la sosirea lui mai deschide din scrierile binecunoscute, căutând atent orice asemănare cu spusele moşului de la lacul frasinului. Dascălul îl găseşte astfel concentrat, lipsit de succes însă.

– Am venit cu noi întrebări, învăţătorule.

– Dar văd că cercetezi cu înverşunare, băiete. Ia să vedem, poate ne ajută bagajul acesta de l-am strâns pe umeri, zâmbeşte maestrul ucenicului nedeclarat, arătând spre tâmple.

– Înţeleptule… n-o să-ţi ascund, ştii că ne pregătim de călătorie.

– Toată lumea vrea să afle când plecaţi. Nu mai e mult, am impresia, ia zi?

– Aşa este, cât de curând. A trecut ceva pe la urechea mea însă. Ce vreau să cercetez, o poveste necunoscută mie. Din trecut, se

spune că, pe la marginea pământului, ar exista un izvor de apă vie, tămăduitor. Nu găsesc nimic la noi, nici cântece.

Vifon nu trebuie să caute prea adânc pentru a veni cu răspuns aşteptării pline de nerăbdare a lui Nalbian.

– Da, da... Hm, nu m-am gândit până acum, pe la noi nu sunt în forma asta. Dar, vezi tu, supravieţuiesc şi umblă multe variante, şi cu eroii de-i ştim noi. De multe ori, apa rară, adusă de ajutoare fermecate sau în care se scaldă prin grădini, în alte părţi e amintită drept apă vie. Am auzit şi cum zici tu, cu izvor din capătul lumii, de netrecut şi neatins, ca de obicei, decât prin întâmplări fabuloase. Şi cum aşa, a devenit interesant pentru tine?

– Dascăle, am auzit că apa aceasta poate aduce multă izbăvire.

Vifon încearcă să-nţeleagă unde bate tânărul. Îl priveşte atent, neputând ghici natura curioasă, filozofică ori serioasă.

– Dar... de câte miracole nu spun cele bătrâneşti, numai de le-am putea descoperi. Tu nu vrei să spui că ai pleca s-o cauţi, nu?

– Dacă aş cunoaşte mai bine, m-aş duce negreşit. Ba chiar şi dacă nu.

Dascălul ştie acum că nu glumeşte. Se ridică şi face paşi mici pe lângă masă, urmând conturul ei cu degetele.

– Tinere şi cel mai iubit elev al meu... Decizia luată şi focul ce-o doreşte nu trebuie să mi le spui mai mult, le cunosc atingerea. Dar cercetează ca înţeleptul, de şapte ori înainte. Iar dacă numai cât unghia găseşti îndoială...

– Îţi mulţumesc din suflet pentru grija ce mi-o porţi. Şi ştii că nu aş căuta ce nu aş crede.

Vifon aprobă domol.

– Încearcă la Karivatra, unde mergeţi dintâi. Întreabă de biblioteca despre care-ţi spuneam. Dacă e sâmbure mai adânc în aşa ceva, acolo ar trebui să găseşti.

Ca de obicei în dialogurile lor deschise, din inimă, Nalbian îi mulţumeşte profund, iar Vifon îl strânge de umeri şi-i urează mult noroc. De data aceasta îl urmăreşte lung pe fereastră, cu o singură dorinţă: să se întoarcă bine şi să afle alinare în apăsările sale.

Ieşind de la conac, tânărul îl zăreşte pe Arbopyn în grădinile mari, cu două fete în ajutor. Se grăbeşte să îi dea bineţe şi îşi aminteşte că a ratat până acum subiectul:

– Căluţul bătrân, s-a dus şi el? Că nu l-am mai văzut de-o vreme.

– Dus, dar numai el ştie cum. A dispărut o dată, de zici că l-a mâncat pământul.

– Cum aşa? L-au devorat fiarele?

Arbopyn se-ndreaptă de spate şi îşi scarpină ceafa.

– Dacă aşa a fost, atunci eu n-am mai văzut ceva asemănător. Nicio rămăşiţă, un os măcar, nimeni să le găsească pe drum spre fântână sau dincolo. Decât dacă nu o fi plecat în pădure, dar cum să-l mâne din senin scrânteala, când el abia mergea...

– Dar când asta, prea bunule Arbopyn?

– Uite acum mai bine de-o săptămână. Şi taman atunci am găsit cenuşă, acolo, lângă hanul vechi. Că doar nu mi l-au fript nemâncaţi din altă lume, de n-a mai rămas nimic din el.

– Bizară treabă, am văzut şi eu urme de foc, dar n-am aflat nimic. Te las sănătos, să ne gândim la cele bune!

– Aşa să ne fie inimile, salută şi Arbopyn, întorcându-se la treabă.

Nalbian revine la ale lui, are multe de aşezat cap la cap. În primul rând, să pună la cale plecarea, cu Adenil şi Brosoc. Şi, pe drum, dacă nu ar fi avut încă proaspăt în minte scrierile răsfoite mai devreme, pentru a câta oară, cine ştie dacă sau când l-ar fi lovit presimţirea. Se întoarce numaidecât la Arbopyn.

– Ştii că m-am ataşat de bătrânel, îl mângâiam mereu, îi mai vorbeam. Mă-ntreb, câţi ani avea, săracul, că tare trecut părea?

– Grea întrebare, nu ştiu. Calul ăsta l-a avut demult moş Zeze, l-au ţinut anii mai mult ca pe alţii, deşi nu mânca mare lucru. Iar pădurarul, unchieşu-tău, l-a luat de la un negustor din Gorudava. Şi ştii ce e ciudat? Că nici a aceluia nu era, n-a ştiut să-i zică mai nimic de el şi i-a făcut un preţ bun, credea că e bătrân deja. Da, curioasă poveste avu Tulburelu' meu.

Nalbian îl lasă cu bine pe Arbopyn, sprijinit de sapă într-o binemeritată pauză. Acum ştie cu siguranţă ce s-a întâmplat cu bătrânelul, după spusele unui cronicar necunoscut:

Caii aceştia, cu puteri de grai omenesc, de zbor cu aripi mai falnice ca ale păsărilor cele mari, şi de încă alte minuni, veniţi din herghelii năzdrăvane de pe tărâmurile uriaşilor sau ale zânelor vrăjitoare, se năşteau rar şi pe ascuns. Îi căutau regi şi voinici, cot la cot cu nevrednici însetaţi de stăpâniri hrăpăreţe, pe la ghicitoare şi mercenari, cu mari recompense. Toţi cei dornici să fure unul îşi găseau însă sfârşitul, nefiind în stare să treacă de grozavele încercări şi fiare ce apără astfel de meleaguri nesupuse omului. Iar, dacă vreun năzdrăvan ajungea să ducă un voinic în spate, atunci chiar înaripatul îl căuta pe acela, să-l poarte în glorioase şi demne fapte de vitejie. Stăpânul trebuia să înveţe a da fermecatului să mănânce jar, căci altfel se ascundea în lume până îi unea sorocul. Şi jar mânca şi în cenuşă se stingea.

Fascinanta lume din legendele străvechi prinde viaţă, pare a i se dezvălui cum nu s-ar fi gândit vreodată. Şi, oricât ar fi păşit prin ea pe când încă încerca să şi-o imagineze, de mic copil, acum se simte nepregătit. Cum spunea şi spiritul bătrânelului lui Arbopyn, a calului năzdrăvan enigmatic aşadar, nu se poate sluji, probabil, decât de puţine istorii din cele lăsate de-a lungul a… câtor sute şi mii de ani?

Dar pentru Nalbian nu contează. Este un capăt de pod peste care nu are voie să nu treacă. Trebuie să afle, cu atât mai mult acum, ceea ce oamenii poate au uitat, poate au pierdut, poate au încurcat pe undeva. Iar ţelul suprem, pentru care nu îşi mai găseşte liniştea de atâta amar de vreme, este leacul miraculos pentru o lume mai bună. Acesta numai, şi restul nici nu mai are importanţă.

Se opreşte la Brosoc, unde află că e plecat la vraci. Nu mai are răbdare, aşa că îşi potriveşte pasul să-l aştepte când termină. La poarta vindecătorului se vântură de colo-colo, neştiind cât are de zăbovit. Brusc, se întoarce acasă, apoi, la fel de grăbit, o ia spre rondul pieţei. „Trebuie să închid cercul şi să pornesc cât mai

curând, înainte ca nebuni de teapa lui Negru s-aducă vreo nenorocire. Iar orice clipă pierdută poate însemna un rău, cât de mic, pe care l-aș fi putut preveni.“ Realizează că nu mai este doar o dorinţă, ci și o responsabilitate. Din momentul în care a aflat atât de aievea despre apa vie este ca și cum ar irosi timp și s-ar face vinovat de neurmarea ştiinţei cele nou încredinţate.

La taraba de pâine are noroc și nu prea. Peltrina este acolo, dar la fel și brutarul. Alege doi covrigi, deschide desaga pentru a-i băga înăuntru și arată femeii pocalul argintiu. Aceasta face ochii mari și dă din cap a „nu“ repetat, trăgând cu ochiul să nu o vadă bărbatu-său.

– Ei, eu mâine, în zori, sunt de gardă la conac. Rugăminte de la mama: nişte colaci devreme de tot, la bucătărie? face el cu voce tare, lăsând-o înmărmurită. E urgent, îi şoptește apoi și-o mai înduplecă.

– Ahem, bine, vin, mai vorbesc cu femeile, e plăcut dimineaţa…

Pe Brosoc îl prinde când să intre în curte.

– Ia stai, vecine, mai schimbăm și noi o vorbă.

– Dacă-i p’aşa, hai înăuntru, să ne aşezăm ca oamenii mari, răspunde Brosoc tot șugubăţ.

– Adenil e în gardă la ruine, îl înlocuieşti tu mai târziu? Poate îi transmiți ce vorbim, că n-am idee când scapă de treburile alea de tot zice.

– Nici eu nu ştiu ce pune la cale pişicheru’, îl descoasem noi când îl prindem.

Se retrag în grădina plină de narcise abia înflorite, unde sunt frumos aranjate băncuţe de lemn. Coada stufoasă a unui câine flutură iubitoare, iar privirea cerşeşte câteva mângâieri. Brosoc aduce două pahare cu o licoare de-a casei, le așază pe măsuţa joasă de piatră cu model de struguri pe colţurile rotunjite.

– Nu e tare, taman bună. Reţetă secretă din beciurile lui Brosoc întâiul, când o fi fost el.

Nalbian gustă curios.

– Vin și suc de mere?

– Și gata cu secretul, pot să răsuflu ușurat de povara strămoșească.

Se mai amuză puțin, își povestesc cum merg uceniciile. Apoi trec la felul principal, călătoria.

– Măi, eu sunt gata, pot să spun că mi se plictisește bocceaua de când e pregătită. După ce i-am înnebunit pe ai mei cu anii, mâine o să mă zvârle ei afară, dacă nu plecăm odată.

– Nunta Cassiei e duminica viitoare. După mine, plecăm oricând apoi. Dar mai e ceva...

Brosoc e numai ochi și urechi.

– Eu de-acolo o să mai fac un drum.

Îi povestește despre noua sa misiune, omițând însă a preciza natura insuflării ei. Pe moment nu are cum să-i implice cu aceeași putință de a se încrede în ceea ce el a văzut cu ochii și a auzit cu urechile. Și nici nu dorește să îi supună doar spuselor sale – va fi mult mai bine când le va putea oferi evidențe la care să participe. Astfel că moșneagul năzdrăvan devine un călător de încredere, iar ursitoarele, niște femei vindecătoare întâlnite într-o cărăușie.

– Zici că nici Vifon nu e străin de-așa ceva, macină Brosoc noile informații. Dar nu pare cam... cammm... apleacă din cap într-o parte și-n cealaltă, probabil cu jenă în a rosti vreo denumire.

– Fantezie? Copilărie? îl ajută Nalbian și primește recunoștința prietenului său. Ce știm noi aici? Ai văzut și tu, pe unde mergem, mai auzim câte una. Și pribeagul, la tavernă, ce de găsise și el prin lume. Iar, dacă văd că intru pe drum mincinos, mă întorc numaidecât.

– Dar îți dai seama cât de mult poate fi până cine știe unde? E aventură, nu zic nu, leg o desagă mai mare. Dacă tot o facem, barem s-o ținem minte până la adânci bătrâneți.

– Nu vreau să trag pe nimeni cu mine, știi asta.

– Suntem la pachet, da? Credeam că era clar pân-acum. Și, stai liniștit, dacă observăm că pleci urechea la io știu ce bazaconii, te întoarcem fedeleș. Doar dacă nu cumva dăm peste iarba nemuririi... sau tămâioara stelelor... sau, ce mai povestea vraciul...

– Ha, da, sigur, eu plec urechea la bazaconii.

Dimineața următoare Nalbian ajunge în post mai devreme, surprinzându-l pe Pekigis. Acesta nu poate decât să se bucure și îi predă garda în doi timpi și trei mișcări. Rămas singur, Nalbian speră să nu afle brutarul că mama lui este cu alte treburi în zorii acestei zile.

Peltrina vine și ea înainea femeilor de la bucătărie, și-au potrivit gândurile. Privește întâi cu atenție în jur și, încă sub adăpostul întunericului, îl trage mai dosit. Ține coșul cu colaci drept pavăză, în caz că apare cineva.

– Ce-ți veni? Acum, după atâta timp! îl ocărăște ea în șoaptă.

– Trebuie să știu, tușă. Doar cu tine vorbesc, nu am mai zis nimănui. Nu s-a născut niciun copil atunci, în sat.

– Este, cum zici tu, chiar mă întrebam cum ți-a picat. Vezi, noi, ursitoarele, facem câteodată și lucruri mai misterioase, nu... nu mereu de la noi, cum să zic... care ajută altfel.

– Deci, era pentru mine?

Brutăreasa pare să cedeze, dar apoi își pune mâinile-n șold:

– Bine, tinere, nu era vorba că nu-ntrebăm ce trebuie să rămână nespus?

– Tușă, o să urmez un drum până la capătul lumii și simt o legătură. Trebuie să știu...

Femeia tresare și-l privește atent în ochi, ca atunci când cercetează copiii dacă spun minciuni. Trage apoi coșul mai aproape și caută un loc să se așeze – îl găsește sub forma unei buturugi pe care o îndreaptă absentă. Șoaptele continuă:

– Nalbian, Nalbian... deci, avea ea dreptate.

Tânărul nu știe dacă să sară cu insistențe sau să se păstreze răbdător, pentru a nu speria deschiderea femeii.

– Phílena, ursitoarea străină, care mai trecea și-n alte sate. De atunci n-a mai văzut-o nimeni. Era ceva cu ea, nu am reușit s-o aflu cum trebuie...

Nalbian se mai întoarce spre intrare, după zidul unde sunt pitiți, pentru a verifica poteca. Nimeni, încă e devreme.

– Ne-a spus că vei veni, probabil, cu gând de ducă, mai departe decât a fost cineva de aici vreodată. Și, dacă s-ar întâmpla, numai atunci să îți destăinuim.

– Ce, mătușă?

– Că pentru tine era ursirea... descântecul... ce-o fi fost, prima oară când nu făceam pentru prunc.

Nalbian cunoaște în sfârșit ceea ce doar bănuia. Nu știe însă ce să înțeleagă din asta, ce ar trebui să simtă sau să spună.

– Până acum am luat-o de ciudăţenie. Dar, pentru că ai venit așa cum ne-a vorbit... și cum unii ziceau despre ea că era o vrăjitoare bună... mă ia cu rece pe șira spinării.

– Curioasă treabă! Voi căuta mai multe răspunsuri în călătoria mea. Tușă, nu știu cum să îți mulțumesc, pentru mine înseamnă atât de mult să știu asta.

– Și nu e tot, Nalbian. Chiar pleci așa departe? De ce, băiete, ce nu găsești la noi?

– Poate greșesc, poate că nu. Dar trebuie să încerc. Iar dacă voi afla ce sper, multe ar trebui să se schimbe.

– Atunci, ți-a fost scris, se pare.

– Sau am atras cu perseverență...

– Încă ceva: pocalul e pentru tine și trebuie să îți spun că este valoros, argint curat, din ce văd eu. Te va ajuta la drum. Hai, fugi, că vin femeile.

De pe cărare încep să răzbată sunete de pași. Nalbian își reia postul, iar Peltrina se preface că tocmai ce vine și ea cu o mică surpriză: colaci cu nucă și miere, de bucurie că Beryan e vindecat și urmează să stabilească data nunții.

În calculele sale, Nalbian are aproape totul pregătit. Cel puțin până la cetate. Mai trebuie să dea de Adenil și să povestească în sânul familiei despre drumul ce va încerca a-l face. Cassiei i se va destăinui cel mai mult, pe ai lui nu vrea să-i împovăreze cu amănunte neverosimile, care să le pună inima și spaima la încercare. „Și tot nu am rezolvat problema cea mai practică. Presupunând că dau de apa vie, cumva, pe undeva: cum o aduc, în ce? Trebuie să găsesc răspunsuri, la dascălii despre care mi-a spus Vifon. Asta e prima îndatorire.“

Spre amiază îl vizitează Adenil.

– Aleluia! face Nalbian. Scump ești la chip, fratele meu, râde el și se îmbrățiează călduros.

– Trebuie să vorbim. Mi-a povestit Brosoc ce-aţi stabilit ieri, n-o să mai întârzii nici eu discuţia. Vino după gardă... la Croitoru.

– La Croitoru? Acolo te-ascundeai? Ucenic în gard cu mine şi nu zici nimic, nţ. Ne vedem negreşit.

Curând termină schimbul, lasă echipamentul la pavilionul străjerilor şi porneşte spre Croitori. Ştie că au ucenici, dar mai mult fete şi, în general, ziua, când le trimit prin grădină la ţesut. Uneori le aude cântând, în timp ce el se îndeletniceşte prin ogradă.

Chiar la intrarea vecinilor, pe una dintre potecile spre arbuştii din spate, Adenil îl zăreşte şi iese în întâmpinare, fâstâcit şi serios în acelaşi timp.

– De ce nu ne-ai spus? Doar nu credeai că o să râdem.

– Nu, stai pe pace, nici nu m-aş gândi la aşa ceva. Oricum, este doar o... încercare. Nu strică, nu?

– Dacă îţi place, foarte bine! Jos pălăria.

– Stau puţin la ei, o sa încep altceva, curând. Uite, cu călătoria noastră la cetate...

Pe Nalbian îl tulbură tonul şi ezitarea lui Adenil, care a lăsat capul în pământ.

– S-a întâmplat ceva, anticipează Nalbian cu un nod în gât, aşteaptând motivaţia care pluteşte în aer.

– Da, nimic rău... dimpotrivă ridică privirea fratele mai mare, descoperindu-şi ochii umezi.

Dintre tufele înflorate, unde cunoaşte foarte bine băncuţele din vecini, o siluetă îşi face timid apariţia. Deliza flutură mâna stângace. Nalbian înalţă şi el degetele încet, emoţionat, apoi cei doi se strâng în braţe, înecaţi în lacrimi de bucurie şi tristeţe.

– L-am pierdut pe Adenil, scânceşte Brosoc pe prispă la Nalbian în aceeaşi seară, unde şad amândoi abătuţi pe marginea de piatră. O să-l mai vedem vreodată?

Gazda e amuzată, dar nu scapă de melancolie.

– Plângem ca babele, ne mai trebuie batic de jale. Ar trebui să fim bucuroşi pentru el, vorbeşte şi Nalbian în pumni.

– Drept, drept. Când a trecut, mai adineauri, să-mi spună, nici nu ştiam dacă să ne-mbătăm sau să-l iau la palme.

Un greiere le acompaniază amărăciunea de undeva din iarbă.

– Dacă plecam noi mai demult... Dar nici aşa nu era bine. Stricam omului fericirea. Mi se păruse mie în ultimul timp că...

– Poate nici n-am vrut să ne gândim, că semne erau, într-adevăr. Iar lui, văzându-ne atât de prinşi cu planurile, i-a fost greu să ne spună.

– Nu mă interesează, nenică, i-am zis. Însurat, copii, nepoţi, mai facem drumul o dată, cu toţii.

– Da, plecăm treizeci de bărci pe gârlă.

Brosoc primeşte obiecţia fără să crâcnească. Cu obrajii între palme, caută amândoi o mângâiere să-i scoată din cerc, oricât de naivă, minim acceptabilă. Să îşi spună că nu este nimic pierdut, că încă pot avea aventura lor, a celor trei fraţi de suflet.

– Până la urmă, dacă ne întoarcem suficient de repede, cine ştie? Poate nu se grăbesc. Poate nu-i place soacră-sii de faţa lui... şi rămâne timp pentru noi.

Nalbian zâmbeşte. Se rezemă de un balustru cu mâinile la ceafă şi îşi destine picioarele cu privirea spre cer.

– Nu se încheie decât un capitol. Încep altele, poate şi mai frumoase, toate îşi au poveştile lor. E puţin amar acum, dar de unde ştim că n-o să avem timp pentru călătorii mai mici, în patru, cinci sau şase? Chiar şi în trei, doar noi plecaţi cu treburi, ei? îi dă un cot lui Brosoc, care vrea să îl creadă. Nalbian îşi mai pierde din

entuziasm: vezi tu, bunul meu prieten, rămâne o mâhnire totuşi... nu, eu nu mă pot întoarce suficient de repede.

– Noi, noi nu ne putem întoarce suficient de repede.

– Da, da, noi, mi-e cu atât mai greu, îl prinde Nalbian de umăr.

La gard îşi face auzită prezenţa un cuplu de romantici visători şi pupăcioşi. Într-un final, Cassia intră pe poartă şi Rogozis îi urează noapte bună.

– Ei, dar ce avem aici. Pentru noi sunteţi aşa trişti? îi descoperă ea pe cei doi.

– Hai noroc, consătenii mei, intră şi Rogozis. Cum merge cătănia? Cumnate şi... cumnate vitreg, hehe.

Apariţia lor este binevenită, frunţile se descreţesc. Mai zăbovesc la vorbă şi voie bună în compania nopţii, brăzdată pe furiş de un felinar discret, agăţat cu zâmbetul pe buze de mama care trece neobservată. Curând, Rogozis şi Brosoc îşi iau rămas bun. Dinspre drum încă mai pot fi auziţi:

– Te pot ajuta, Rogozis, cu versurile alea siropoase de mai devreme. Că nu prea... auu!!

Uşa se închide în spatele celor doi fraţi ce încă fac haz. Chipul lui Nalbian, prin ultima crăpătură din camera bine luminată, se arată însă mai degrabă preocupat. Privind de pe prispă, prin fereastra sălii mari de la parter, unde acum se serveşte cina, scurgerea timpului pare să aducă o poveste lungă, urmată de întrebări, pauze tăcute, nedumeriri, sfaturi şi încurajări. Greierele din iarbă se poate întreba, pe bună dreptate, dacă în noaptea aceasta a fost uitată lampa aprinsă. Iar când primeşte răspunsul, într-un târziu, prin cufundarea parterului în întuneric, o alta mai slabă preia ştafeta în odaia Cassiei din mansardă.

Somnul vine greu în casa lui Nalbian şi nu prinde rădăcini. În miezul nopţii, din patul de lângă uşa lăsată deschisă de teama scârţâitului neperturbat nici până acum, tânărul îşi poate auzi părinţii şoptind. Sprijinite de speteaza înaltă, solidă, pijamalele răvăşite de răsuceli nu-şi găsesc încă liniştea.

– E mare acum, ştie ce face. Are dor de ducă, e sănătos la flăcăi.

– Știu și eu, bărbate... Mai pleacă omul, o drumeție, la cetate, la munte. Și se găsesc ele și leacuri, ajutoare, minți destupate. El nu, se duce unde se termină pământul de sub picioare, altceva nu-l mulțumește.

– Dacă acolo-l cheamă ce caută... Am încredere în mintea lui mai mult decât în a trei jupâni din orice ținut, încearcă el s-o liniștească.

– De mic are el dileme. Mai știi când fugea cu rațele? Voia să le facă să zboare. Până a trântit una bine, de-a rămas șchioapă. Greu l-am scos din starea aia.

– Pe cât de argint viu era, pe atât se întrista când pățea d'astea.

– Sau când îl necăjea vreun nătărău. Toți prietenii din lume nu-i spălau lui supărarea, două-trei zile la rând.

– Îhîm... Altădată, a venit acasă după ce i-a scăpat o înjurătură spre Cărămidar ăl mic. Începea și el să se mai opună. Ce spășit era și ce s-a mai învinovățit apoi, mă-ntreb dacă mai știe.

Nalbian își amintește, se miră că au mai ținut ei minte.

– Dar atunci, cu Negru? Abia începuse la dascăl. Nu o să uit niciodată ochii ăia care nu puteau înțelege. N-a mai vrut să se joace mult timp după ce-a fost alungat.

– Da, mamă, un spirit aparte. Cu luptele lui neștiute. Iar acum, mintea ascuțită și brațul bărbătesc au găsit rost în minunăția asta. Până la urmă, putea să nici nu ne zică, e pe picioarele lui. Și, dacă nici el nu e umblat și învățat... Că stă un an în Valea Teiului sau peste cinci hotare, tot la fel știe să se descurce, să iasă din belele.

Mama oftează aprobator. După o scurtă pauză, mai are un singur lucru de adăugat:

– Ne rămâne casa goală, bărbate.

Tatăl îi înconjoară spatele cu mâna și astfel îi va prinde și somnul, cu capetele rezemate unul de altul. Participând la liniștea dulce-amară găsită de inima părinților, Nalbian le urmează curând în lumea viselor.

Două pregătiri sunt săptămâna aceasta în toi, în Libra: nunta Cassiei cu Rogozis și călătoria la Karivatra. Pentru tinerii însurăței

legile dau pământ de casă și grădină, iar satul mai crește puțin dinspre margini. Oamenii se pot aranja însă între ei, până la pecetluirea locului viitoarei familii. Cei doi nu se grăbesc, întrucât moș Zeze și soața sa, Mira, i-au rugat zilnic să le mai lumineze casa mare cu două intrări, zidită cu pasiune și exagerare în tinerețea bătrânului, pentru cei doi băieți, care s-au mutat însă la căminele lor. Între timp, mirii au făcut înțelegere pentru o distanță milimetric mulțumitoare cu cei doi socri, încăpățânați în a fi la fel de aproape de copii. Locul va cunoaște începutul noii construcții la puțin timp după nuntă.

Pe micul ponton din spatele curții Dulgherilor, Nalbian și Brosoc își iau în primire darul jupânului. Este solidă, ceva mai mare decât o barcă obișnuită. Iar, pe sub aparenta învechire, curățenia făcută cu sârg găsește o minunăție fără cusur. Simplă, bună pentru pescuit prelungit sau plimbări, principala ei trăsătură este catargul din mijloc. „Trei persoane stăteau lejer aici", încă bombăne tinerii. Adenil nu întârzie a li se alătura și, dacă nu ar părăsi primul grupul pentru întâlnirile de care acum știe toată lumea, totul ar fi ca înainte. Ba chiar simt că își găsesc un nou echilibru, Deliza mai apare și ea în mijlocul lor pe la tavernă. Glumele le revin pe buze și degete, „îl uită" pe prietenul lor încuiat în armurărie la sfîrșitul unei zile.

– Mi-e milă de voi.

– Tu auzi ceva, Nalbian? se preface Brosoc în fața ușii.

– Dacă nu ajung la Deliza să-i gust ceaiul de mentă, cât e cald, n-aveți unde vă ascunde de furia amazoanelor.

Ca prin farmec, năzbâtioșii descoperă greșeala făcută, iar eliberatul îi „alintă" în prinsoare de gladiator pe după cefele înecate de râs.

– Așa deci, îi însoțește Getozak la tavernă în seara dinaintea nunții, ca de multe alte dăți. Acum însă vine pe fugă, pare că a obținut o veste de ultim moment. Dacă prietenul nostru, aici de față, a făcut o alegere mai înțeleaptă, nu vă mai trebuie cumva un om în echipaj? râde el cu toată figura.

Tinerii sunt luați prin surprindere și sar pe el cu întrebări, entuziasmați.

– Da, nu glumesc! Ştiţi că, acum doi ani, tare voiam să merg la cetate, dar am tot găsit motive să nu plec. Probabil de urât să mă duc singur, că pe doamna mea nu o atrage. Atunci m-ar fi înlocuit Rogozis. Acum, treabă mai complicată: am cerut o lună stagiu în garda palatului, de acolo oricum se trimite garnizoană dincolo de Brazi, pentru întărirea marginilor cu Negru; iar cu oşteanul nostru brădean, care te-a însoţit aici, avem noroc: i se permite să mai stea pe la noi!

Călătoria primeşte un pasager neaşteptat dar binevenit. Se cinstesc căni mari de lut şi rămân să închidă taverna, după ce hangiul renunţă şi pleacă la culcare, lăsându-i să-l pună în temă pe Getozak cu toate cele.

Duminica plină de emoţie pentru toată familia îl găseşte pe Nalbian trup şi suflet alături de sora sa. Ieri a fost mai harnic ca toţi la pregătirile din grădina splendid înflorită, cu arbuşti tunşi în forme artistice de Arbopyn şi ucenicele sale. Brosoc şi Adenil l-au urmat, desigur, la treabă şi la voie bună, precum şi Deliza şi prietena sa, Melbeea. Pentru un ochi străin nu ar fi părut că sunt două prietene în plus, ci una în minus.

Festivitatea este mai frumoasă ca oricând. Nalbian petrece mai puţin timp în compania flăcăilor şi mai mult între ai lui, moş Zeze şi furând mireasa la dans. Pe când tradiţiile şi surprizele se sfârşesc să lase loc chefului, tânărul nostru mai anunţă una din rândul muzicanţilor: o dedicaţie compusă cu trudă şi mult sentiment.

Nu mai porneşte decât fluierul său. Întâi proaspăt, ca o dimineaţă însorită de primăvară, când mugurii sunt mângâiaţi de stropii de rouă. Un cântec de mierlă, apoi de cinteză şi privighetoare la un loc. Care se înveseleşte treptat cu ritmuri săltate, de paşi bătuţi şi de învârtită, acompaniate acum de toată trupa. Nuntaşii se prind minute bune în focul vieţii vibrante, ce scânteiază din suflarea şi degetele lui Nalbian. Ca şi începutul, sfârşitul melodiei regăseşte fluierul exprimându-se singur. Coboară într-o doină de dor, tomnatică, dar plină de speranţă. Ca un sfârşit de ciclu. Instrumentul păstrează în fibra sa toate bucuriile, durerile şi năzuinţele unui vlăstar ieşit la lumina soarelui pentru a-şi învăţa

rostul dar și limitele, prietenii dar și potrivnicii, dorința și neputința, iubirea și dezamăgirile. Pentru o clipă, nimeni nu mai simte nevoia să își pună întrebări despre simțirea tânărului ce-l trage spre capătul lumii. Ultimei note muzicale îi urmează o urare din adâncul inimii, încărcată de bucurie. În aplauzele sătenilor, Nalbian îmbrățișează noii însurăței și râd toți a fericire.

⁂

Nori ușori, vaporoși, își desfac brațele peste floarea ciobită a lunii. Stele licăresc colo și colo, acoperite și descoperite și ele, parcă aratând „pe aici e drumul". Tânărul urmează poteca spre fântână, înaintea cocoșilor, dându-și revedere peste mai mult timp ca niciodată. Speră că le va găsi la fel, poate chiar mai vesele, și că va putea să le aducă povești minunate și secrete înălțătoare.

Cu siguranță, este primul plecat. Și-a luat deja rămas bun de la toată lumea, iar binecuvântările au curs din belșug, atât spre, cât și dinspre Nalbian. Nu dorește să repete despărțirea în lumina zilei de azi. Doar cu ai lui s-a îmbrățișat strâns și la plecare, iar în pragul ușii au încercat să pară liniștiți, încrezători. N-a știut nici de data aceasta să le spună când s-ar putea întoarce, dar l-au lăsat să plece împăcat, promițându-i că nu-și vor face griji și că se vor descurca. Ieri, la doar o zi după nuntă, și-a vizitat pentru prima oară sora acasă la moș Zeze. A făcut parte vreun ceas din planurile lor, probabil va găsi noua locuință terminată, iar la sfârșit a primit de la Cassia un briceag nou nouț. Cu Adenil și Deliza s-au întâlnit, el și Brosoc, la desișul tinereții, care îi va aștepta mereu plin de viața copiilor de altădată. Iar seara, ieșind de la moș Zeze, înfățișarea Melbeei, cu părul despletit peste umeri și șalul prins la piept, l-a întâmpinat din mijlocul drumului, mai jos, cu mers încet. S-au oprit amândoi și s-au privit de la zece stânjeni în lumina amurgului. Ținea ulciorul în jos, cu amândouă mâinile, în dreptul faldurilor rochiei albe ca întotdeauna. Finețea obrajilor, conturul armonios al feței, ochii de păpușă, departe de a fi naivi, pantofii decupați, fără fir

de praf, aveau o singură întrebare. Într-o altă lume, Nalbian a luat-o la goană să o întâmpine. Ajuns în dreptul ei, a încetinit pasul ca să îi prindă mâinile, lăsând ulciorul deoparte. I-a şoptit cu foc viu cum a trecut pe lângă casa ei de trei ori astăzi, sperând să o vadă, cerând inimii să mai încerce cu răgaz balanţa, pentru ultima oară. Iar aceasta, în final, i-a dărâmat toţi bolovanii de pe umeri şi l-a trimis pe aripi de vânt cald să o îmbrăţişeze şi să nu-i mai dea drumul. Dar, toate acestea, în altă lume. Acolo, atunci, Nalbian a privit-o clipe bune, fără suflare, şi când aceasta a păşit domol, căutându-i încă ochii, spre fântâna de la care a pornit totul. Ai lui însă au alunecat neputincioşi, spre pământul atins mai devreme de picioarele care nu-i vor mai face inima să tresalte pentru mult timp, decât în amintiri. Spatele Melbeei a coborât lin, pierdut în paşi mărunţi, pe tărâmuri peste care el nu poate pătrunde fără să aducă nori negri şi furtuni secate. Tânărul a strâns pleoapele până la durere, încercând să înţeleagă prea multele goluri din inima sa.

Lasă în urmă fântâna cu apa ei proaspătă şi răcoritoare, din care şi-a umplut butelca; trece şi de lacul frasinului, ajunge prin dreptul răsucirii Mărgăritarului cu primul cântat al cocoşilor. Desaga nelipsită ascunde fluierul, pocalul, briceagul şi două turte, una mai îmbietoare ca alta, de nerefuzat Cassiei şi mamei lui. O altă traistă mai încăpătoare, pe umărul stâng, duce cele câteva lucruri necesare unei drumeţii lungi. Galbenii şi arginţii stau la cingătoare, nevăzuţi, în apropierea tecii cu metal rece şi ascuţit.

Aproape de locul Dulgherilor trece şi pe lângă fântâna marginii acesteia de sat. Aici o întâlneşte pe Mămăiţa, mama lui Jilop, venită pentru apă cu mişcări răbdătoare. Mereu cu fruntea senină, deşi palmele arată că nu ştiu decât să muncească. Nu s-a plâns niciodată. Nalbian îi dă bineţe şi, privind-o printre gânduri, o întreabă aşa cum ar fi vrut să o facă de multe ori:

– Mămăiţă... Ştiu că e drum scurt de la voi până la fântână... dar, altfel, nu ţi-e greu? Truda asta... mai poate trupul, inima?

– Dar, dragul meu, n-am fost niciodată singură. Ştiu că Dumnezeu este cu mine. Nu îmi trebuie altceva ca să merg înainte, îi zâmbeşte femeia cu compasiune.

„Eu o privesc cu milă, când, de fapt, eu sunt cel vrednic de compătimire.“ Rumegând neîmpăcat la revelația de ultim moment, Nalbian ajunge la micul ponton. Este primul, așa cum anticipase. Lumina slabă întâmpină pe suprafața apei rotocoale de aburi ce învăluie bărcile și malurile. Ceața subțire, în liniștea deplină și răcoroasă, așteaptă alături de Nalbian venirile lui Brosoc și Getozak.

⁂

Copilul cu părul ca tăciunele șede pe băncuța de piatră și lemn, sub nucul înflorit. Bălăngăne din picioare și se uită aplecat în jos, cu mâinile sprijinte în palme de marginea ei. Mama Rebea înțelege că are vreo supărare, iar azi a auzit ceva tărăboi la plecarea celor mici de la dascăl. Se așază lângă el, cu gândul să-i descrețească fruntea.

– Ei, Nalbian, pui de om, zâmbește ea. Ce te-a necăjit pe tine, în ziua asta frumoasă, de stai aici în loc să mergi la joacă?

– Păi, nu prea știu. Ei zic că nu e nimic.

– Cine? Copiii?

– Da, ceilalți. Da’ mie nu-mi place, că nu e frumos. Nu așa ne-ați învățat? Și mama, și dascălul...

– Ce nu e frumos?

Nalbian povestește scurt și stângaci o neobrăzare de-a Cărămidarului din clasa mai mare.

– Lovește și înjură, i-am zis că nu e frumos.

Femeia îl privește mișcată, înțelegând treptat conflictul băiatului.

– Da, foarte urât. Răutățile nu aduc nimic bun. El ce a răspuns?

– A râs de mine.

Mama Rebea oftează. Încearcă să găsească cuvinte și idei, unele noi, prin care să-l liniștească pe micul necăjit. Îi vorbește despre copii necopți, despre greșeli care pot fi îndreptate, despre

cum binele și frumosul învinge răul și urâtul, iar Cărămidarul, când va mai crește, va învăța toate acestea.

– Dar ăla care ne-a atacat anul trecut, el de ce a rămas rău?

Femeia este puțin încurcată. Îl însoțește pe Nalbian cu vorbe încrezătoare și glume înveselitoare până la vacarmul de joacă înfiripat prin apropiere, unde băiatul pare că se leagă într-un târziu cu ceilalți, redând ceva zâmbet obrajilor.

CAPITOLUL II

Mărgăritar printre prieteni

BARCA ÎNAINTEAZĂ alunecând lin pe sticla apei. Pânza este lăsată, nu li s-a părut că aduce un plus de viteză prin pădurea înaltă, fără vânt. Folosesc vâslele doar când și când, fără o grabă anume, râul îi poartă singur în aval. Țelul lor este să ajungă pe seară la Gorunul Trăsnit și să se simtă bine, acomodându-se cu sentimentul debutului de călătorie. Rememorează pățania cu ursoaica, arătând lui Getozak spre locul faptelor, apoi cărăușiile spre Valea Teiului, când trec pe sub podul trainic de piatră care duce spre satul vecin, unde sunt nevoiți să culce micul catarg.

– Ce bucurie ne-ai făcut, Getozak.

– Unde mai pui că, la nevoie, ne-ai dublat și puterea de apărare, adaugă Brosoc, mai în glumă, mai în serios.

– Mi-am dorit să vin de când v-am auzit prima oară. Am zis: bravo, fraților, știți să vă urmați visul, ce-aș merge și eu!

– Am cam alergat noi după visul ăsta, am tras ceva. Dar ne-a surâs și norocul, uite, cu jupânul.

– Ba el v-a admirat inițiativa. Le-ați pus cap la cap pe toate, cu sârguință.

Este ora prânzului, astfel că decid să ia prima masă a drumului. Desagile, rogojinile și foile de cort făcute sul se potrivesc taman bine în spațiul încăpător. Pe lângă cele trei săbii ținute la îndemână, mai zac pe fundul bărcii un scut, un arc și câteva săgeți. Și, spre mirarea lui Brosoc și Nalbian, o suliță chiar pe mijloc, de-a lungul, cu stindardul pietrei de smarald a împăratului. Deschid pachetele cu mâncare și împart câteva merinde.

– Dacă mergeam singur, o făceam călare, rostește Getozak printre înghițituri. Dar e mai interesant așa.

– La întoarcere ce faci?

– Trăsură de călătorie. Aia de vine și pe la noi câteodată, oprește în Gorudava. Apropo, ce vă face călușul? La Arbopyn?

– Da, iar carul la Adenil. Cui îi trebuie să le folosească, am lăsat vorbă, mai ales pentru Jilop.

Pădurea răcoroasă este înmugurită, dar frunzele sunt încă rare. Străpungeri de brazi înalți, molizi mai puțin falnici, pâlcuri de flori mici, de primăvară, și tufe cu frunze mereu lucioase dau culoare codrilor Mărgăritarului. O vulpe brună îi urmărește curioasă de la distanță, încolăcindu-se îndărătul copacilor.

– Cât de departe ai mers vreodată? îl întreabă Nalbian pe Getozak.

Voinicul stă puțin pe gânduri.

– Încoace, cel mai mult am fost cu negustorul, gardă pentru galbeni la întoarcere. Două nopți după Gorudava, în ținutul Rodul Pietrei, e o cetate, un castelan din suita împăratului. Se zice că sunt buni prieteni, au luptat împreună în tinerețe.

– Am ajuns și noi la margini, dar nu la vechea fortăreață.

– Iar cel mai departe am fost cu ai mei, când eram băiețandru. Spre soare-răsare, la rude îndrăgostite de Colinele Mioarelor. Frumos acolo, cât vezi cu ochii numai dealuri de pus în tablouri: pășuni, flori, cete de arbori risipite, fără să lege pădure. Îmi mai amintesc multe izvoare, cărări pietruite între case depărtate, cai liberi și mai ales mioare, turme de mioare.

– Și pe unde vine locul ăsta?

– La hotar cu împărăţia Rubinului.

Nalbian scoate harta mică de la jupân şi se concentrează asupra ei, dar nu găseşte marcajul căutat. I-o arată lui Getozak, fără mai mult succes. Astfel că desface o coală mare, împăturită cu grijă, dezvăluind-o complet goală.

– Prima însemnare. Harta lui Nalbian, face el voios şi începe să traseze câteva linii ajutătoare.

– N-am mai văzut vreodată ditamai foaia, am crezut că e o rogojină mică, râde Brosoc a mirare.

– Ehe, captură! Dintr-o cărăuşie la pădureni, era un meşter acolo. Nu am plecat până nu a fumat vreo cinci pipe, mi-a povestit toată viaţa lui, a dormit omul de amiază şi am numărat împreună boabe de fasole. De trei ori. La sfârşitul zilei a cedat şi mi-a dat cel mai mare sul al lui, făcând haz de mine, zefliul, că el n-ar fi răbdat atâta.

La primele semne de amurg se gândesc că nu ar fi rău să iuţească ritmul. Vâslele tulbură liniştea apei care le înţelege voia şi îi împinge mai cu spor. În scurt timp se văd luminile hanului şi îşi anunţă venirea fluturând felinarul. Băiatul i-a zărit, îi aşteaptă pe malul gol să lege barca. Înăuntru sunt între prieteni, familia hangiului îi întâmpină bucuroasă şi le pregăteşte o noapte tihnită. Mai întâlnesc feţe cunoscute, iar voia bună se lungeşte binişor în noapte. Nalbian începe deja să se intereseze, dacă vine vorba, despre drumuri şi locuri pe care va trebui să apuce mai târziu. Apoi urcă în odaia îmbietoare la un somn adânc, fără griji, sau cel puţin aşa cred Nalbian şi Brosoc. Pentru că, observându-l pe Getozak, iau aminte la obiceiul oşteanului cu experienţă de a ţine sabia lângă el. „Şi somnul, când sunt pe drum, ştie să ţină urechile ciulite."

A doua zi prind mai mult drag de vâsle: planul este să iasă din codrii Mărgăritarului, ba chiar să îi lase cât mai în spate.

– Cât om face până la Karivatra? se întreabă Nalbian, încercând să ajusteze estimările.

– Trăsura face 10-11 zile, când pleacă din Libra.

– Aşa ştiam şi eu. La o primă socoteală, îmi iese că noi ar trebui să ajungem mai devreme. Pierdem că ocolim faţă de drumul obişnuit, dar câştigăm prin faptul că nu trebuie odihniţi caii, iar

apa, cu siguranţă, o să curgă mai repede când creşte din alte izvoare.

– Ei schimbă şi caii de două ori.

– Dar noi staţionăm mai puţin, trăsura opreşte des la popasuri.

– Ha, acum mi-am dat seama... Ai luat în calcul timpul pe drum, Getozak, sau te aşteaptă soţioara cu o falcă-n cer şi una-n pământ?

– Da, Brosoc, am pus, ba chiar mai mult, ca să fiu sigur, râde voinicul. Dar, ce ziceţi, ia să vedem dacă suntem în stare, scoatem mai puţin de 10 zile?

Băieţii rânjesc a provocare. Bat palma şi prind mai harnic să lopăteze. Mai puţin Brosoc, care îşi aşteaptă rândul şi face pe cârmaciul cu hei-rupuri. „Stai că te văd eu, acuş“, îl previne Nalbian.

Rezultatele nu întârzie să apară, încă pe lumină ies din pădurea locurilor natale. Soarele îi răsfaţă portocaliu de peste creasta unui deal la picioarele căruia intuiesc drumul cel mare. Pe seară recunosc o moară veche, cocoţată uşor, la care se poate găsi adăpost dacă morarul rămâne peste noapte sau lasă uşa descuiată. De aici porneşte un sat, iar după el, spre soare-apune, drumul face răscruce cu Gorudava. Ajung în dreptul pârâului din care îşi ia moara puterea, chiar unde Mărgăritarul îi primeşte apele.

– Dacă mergem înăuntru, lăsăm barca aici? întreabă Getozak.

– Parcă nu-mi vine. Numai s-o tragem cu noi, se codeşte Nalbian.

– Pe braţe, că râul e mic...

Îi dau dreptate lui Brosoc. Până la urmă renunţă şi fac tabăra ceva mai sus de mal. Urcă ambarcaţiunea pe pământ şi o leagă fedeleş de un bolovan de nemişcat. Întind pânzele de cort ca acoperişuri în două pante, sub care adună ceva uscături înainte să desfacă rogojinile. Nu se anunţă ploaie, cu puţin noroc vor trece noaptea fără umezeală. Suliţa este înfiptă în mijlocul triunghiului format, chiar lângă focul împrejmuit de pietre. Cu vârful în sus şi stindardul la vedere.

– Mai reduce din cheful cui n-are altă treabă, arătăm că suntem soldaţi, explică Getozak.

Tinerii încuviinţează şi bagă la cap.

– Uite încă una bună cu drumul ăsta, instrucţie de teren, reflectează Brosoc. Dar, acum, hai să luăm cina.

În simplitatea ei, aceasta se dovedeşte de o mulţumire rară şi pe la hanurile mari. Ouă fierte, turtă, prune uscate şi multă bună dispoziţie.

– Mâine cobor şi iau cu arcul un mistreţ mai mic. Şi-un iepure ar fi bun, punem la fript.

– A, asta nu! Nu am avut noi timp să discutăm regulamentul, dar trebuie să bagi bine la cap una din restricţii. Nu, domnule, fără mistreţi, iepuri, nici măcar o râmă fiartă, nţ... Iarbă, boabe, tundem broaşte, orice altceva.

– Brosoc este ironic faţă de mine, zâmbeşte Nalbian.

– Aşa e, uitasem: dacă-i încă viu, nu-l supărăm. Mă duc şi cumpăr atunci, mă întorc repede, face Getozak cu ochiul.

– Vin după voi şi le sperii cu praştia, glumeşte Nalbian, trăgând cojocul peste el şi întinzându-se cu mâinile sub cap. Ce, n-avem ce mânca?

– Păi, ia stai puţin. Eşti singur, drum lung, poate te-ai rătăcit.

– Aşa, se ridică el pe coate.

– Nici ţipenie de om, mâncarea s-a terminat. Ce te faci?

– Fructe. Seminţe. Nu se găseşte mereu ceva?

– E iarnă.

– Ar trebui să fiu prea nesăbuit.

– Se mai întâmplă.

– Să fim nesăbuiţi?

– Nu, Brosoc, îl înghiontește Getozak pe şugubăţ.

– Ce opţiuni am...

– Râu plin de peşti... care iubesc iarna. Pădure cu diverse animale.

– Ei, atunci... da, m-ai învins. Aş prinde un peşte. Doar dacă... se întinde Nalbian la loc.

– Şi i-ai cere mii de scuze, râde Brosoc.

Acoperiţi de cojoace, adorm destul de repede. Din când în când se ridică şi mai aţâţă focul cu vreascuri pregătite din timp. Noaptea se scurge blândă pentru cei trei călători aflaţi încă la început de drum.

Zilele următoare trec cu peisaje frumoase, avânt la vâsle şi câţiva oameni să mai schimbe o vorbă. Aud de ceva tâlhari şi pe aici, dar altfel este liniște. Au trecut în Rodul Pietrei, râul e deja mai mare după ce primeşte încă un afluent, iar barca pare că înaintează mai repede. Rar găsesc pescari sforăind în iarbă sau înveseliţi prin ambarcaţiunile lor la trecerea oştenilor. Copiii năzdrăvani aleargă pe mal şi strigă după ei când trec pe lângă vreun sat, iar librenii le răspund cu prietenie. Ploaia le mai strică din cheful de nopţi sub deschiderea cerului, astfel că încep să oprească din timp când dau peste adăposturi.

În dimineaţa celei de-a cincea zile, după informaţiile oamenilor şi bănuiala lui Getozak, se apropie de fortăreaţa dregătorului împărăţiei.

– Am ajuns mai repede, se bucură Brosoc.

– Şi abia am prins viteză, s-a umflat râul, le aminteşte Nalbian.

Uscatul îşi schimbă treptat forma şi aspectul. Locurile sunt mai întinse, urcuşurile şi coborâşurile, insesizabile. Iarba şi tufişurile mici descoperă din loc în loc pietroaie solitare de diferite mărimi. Câteva capre anunţă, încă înaintea amiezii, apropierea unei aşezări.

– Unde e drumul? Nu l-am mai văzut de două zile.

– E departe acum. Dar cetăţuia e mai încoace, spre râu.

Două turnuri de lemn îşi fac apariţia în zare, de o parte şi de alta a cursului apei. Lasă barca să înainteze încet pentru a observa şi înţelege mai bine împrejurarea. Curând văd steagul cu smarald precum şi podişca din funii şi scânduri care leagă posturile de veghe. Punctului de pază îi urmează un pod măricel, peste care pot trece care şi trăsuri.

– De unde veniţi? le strigă un străjer, apropiindu-se de mal cu semn de oprire. Un arcaş se iveşte pe podul de scânduri

clătinându-l ușor, iar în turnuri se mai pot ghici încă vreo doi soldați.

– Oșteni din Libra, după Gorudava, strigă Nalbian. Getozak scoate sulița cu însemnele împărăției și trag barca spre margine.

– Dacă ne-am putea încrede noi doar în atât. Kremnar, cine e căpitan în Libra?

O barbă groasă iese pe ochiul dreptunghiular de fereastră al postului de pe malul stâng, unde tocmai au debarcat.

– Stai că-l știu. Ia ziceți?

– Eusten, prieteni, e căpitanul nostru. Și noi suntem Getozak, Nalbian și Brosoc, drumeți spre Karivatra.

Bărbosul confirmă din cap, zelosul de pe mal nu este încă mulțumit.

– Frumoasă barcă, vă descurcați. Din Cotul Mărgăritarului, deci... Și pentru ce roade e renumită Libra? ridică el o sprânceană.

– Dar ia de gustă, cinstite coleg, scoate Brosoc un măr roșu ca cireșele și rotund ca un pepene.

– Mere pui de vulpe! se bucură bărbosul și dispare de la deschizătura înaltă.

– Să ne fie cu iertare, dar nu poți ști niciodată! Înseninat la față, soldatul interogator îi salută acum oștenește, mână la cot. El este șeful.

– Dar nicidecum! Datoria-i datorie, o faceți cu onoare, răspunde Nalbian. Am avut și noi, de curând, vizită de hoțomani, suntem mai atenți ca oricând.

Arcașul salută de la distanță și se întoarce în turnul de pe malul drept. Kremnar, coborât la vedere acum, își arată obrajii durdulii prin barba deasă numai un zâmbet. Brosoc le face bucurie, împărțind câteva mere.

– Știm, molfăie străjerii. I-ați avut p'ăia unșpe, au fugit înapoi spre împielițatul de Negru. Mm, am mai avut câțiva, încearcă marginile și pe aici. Dar încotro, de plăcere sau cu misiune?

– Și una, și alta, răspund librenii. Să călătorim și să prindem ceva coajă la târgul mare, niscaiva învățături.

– Voinicule, n-aș vrea să-ți încerc brațele, îl ghicește șeful pe Getozak.

– Nicio grijă, sunt de pavăză prietenilor şi de spaimă duşmanilor, râde el. Iar pentru o lună de zile, în serviciul palatului, de cum ajungem. Dar, ziceţi-ne, Verobostes mai e cârmuitor la fortăreaţa din Rodul Pietrei?

– Ba chiar el! Dacă vă cunoaşteţi, bucuria va fi cu atât mai mare. Iar, dacă nu, noi tot insităm să staţi o noapte, curând se întunecă. Doar nu vreţi să dormiţi în barcă? Aşteptăm schimbul şi plecăm împreună.

Abia acum zăresc zidurile fortăreţei închise la culoare, în depărtare. Singuri, fără alţi trecători în afară de mici ciobănaşi cu caprele spre case, oştenii se aşază la vorbă. Sunt îndemnaţi să lege barca fără griji.

– Nu îndrăzneşte nimeni aici. Mai jos, unde încep să apară case, e încă un post. Iar, dacă sună goarna, din cetăţuie ieşim două duzini.

Lăsarea întunericului aduce soldaţii pentru tura de noapte. Felinarele lor se aprind ca licuricii încă de la ieşirea dintre zidurile ce nu mai pot fi observate cu ochiul liber. Se instalează în turnuri, apoi un alt pâlc de felinare face drumul întors.

De aproape, fortificaţia nu impresionează, zidurile sunt destul de joase. Intrând însă pe crăpătura porţilor solide, întărite cu metal, librenii remarcă grosimea în piatră, la două-trei lungimi de braţe. Curând descoperă şi motivul înălţimii reduse: închise în firidele interioare legate cu turnuleţe, stau în aşteptare mai multe catapulte. De asemenea, recunosc suficiente posturi de arcaşi încât să poată arunca o ploaie de săgeţi în orice direcţie. Echipe de câte doi patrulează regulat, probabil înconjoară fortăreaţa pe interior.

– Haideţi înăuntru, e şi el acolo.

Primul careu locuibil formează o curte largă, în jurul unei fântâni ce trebuie că stinge setea soldaţilor de aici. Cazărmile sunt legate cu treceri înguste, la înălţime, iar de jur împrejur sunt câteva rânduri de verdeaţă şi bănci cu mese de piatră. De undeva se ridică Verobostes, cu păr scurt început a încărunţi, legat în haină de piele fără mâneci peste cămaşa nobilă. Vrea să afle cine-i sunt musafirii, iar peste vreun ceas se regăsesc cu toţii în sala de mese. Străjerii de la râu, ieşiţi din post, îşi fac şi ei prezenţa. Un mistreţ la proţap este

deliciul serii. Toate stropite cu un vin bun, din care însă nimeni nu primește mai mult de un pahar.

– Vigilența, prima! comentează cu voie bună Verobostes.

– Chiar am observat, Seniore, că locul este bine păzit. Există vreun motiv anume? întreabă Nalbian curios.

– Este poziție strategică, la intrarea din miazăzi spre Karivatra. Pe râu sau dinspre drumul mare, unde avem de asemenea posturi de veghe.

– Iar după drum mai este o garnizoană, intervine căpitanul.

– Da, vezi tu, aici sunt multe așezări, de unde venim majoritatea soldaților. Acum, nici nu mai știm dacă au apărut după ce s-a ridicat fortăreața, simțindu-se oamenii în siguranță, sau invers, râde Verobostes.

– Aha, deci nu stați aici mereu. Vă puteți duce și-acasă.

Soldații se amuză la constatarea sinceră a lui Brosoc. Bărbosul lângă el, îl bate pe umăr:

– Nimeni nu vrea să locuiască aici, băiete. Venim la post, ne facem datoria, apoi o ușchim oleacă pe la casele și nevestele noastre.

– Mda, cam la trei zile, câteodată și la zece. După situație, se aude alt soldat.

– Dar ai dreptate, tinere, reia Verobostes. Locul este și a fost bine păzit de multă vreme. Știți de ce i se zice Rodul Pietrei?

– Năzuim că ne veți spune.

– De la bolovani? Sunt atât de mulți, parc-au fost așezați cu mâna, observă Brosoc.

– Nu, dragi prieteni. Da, se văd pietroaiele. Cândva, legenda spune că au ajuns oameni nevrednici să cotropească locurile acestea. Un vrăjitor bun a făcut descântec împotriva lor, ca să nu se bucure de pământ roditor, și astfel a început să împietrească peste tot, cât vezi cu ochii. Viața a devenit grea, dar noii stăpâni fără inimă, slăbiți acum, au observat că, în grădinile ascunse ale țăranilor asupriți, pământul era fertil. O ultimă luptă a avut loc, ticăloșii au fost înfrânți, iar lacrimile femeilor pentru bărbații pieriți în luptă au refăcut pământul mai mănos ca niciodată, din piatră seacă.

Tinerii ascultă povestea în tăcere. Cina s-a terminat, Verobostes și căpitanul îi însoțesc acum spre una dintre cămăruțele simple unde se pot odihni. Trec întâi pe metereze ca să arate oaspeților depărtările la lumina lunii. Într-o soră geamănă curții în care se află ei, despărțită prin zid de mijloc cu arcadă, observă câteva dependințe și grajdurile. Cârmaciul fortăreței întinde mâna, cu indicații:

– De acolo veniți, dinspre posturile de intrare pe râu. Mai jos de pod, unde se ghicesc lumini din loc în loc, e primul sat. Apoi, trece el cu degetele spre miazănoapte, vine aproape imediat al doilea. Iar spre soare-apune, se văd făcliile, e cea mai mare așezare, pe acolo trece și drumul.

– Cum se simt aici, Seniore, tulburările din împărăție?

– Nu foarte, în Rodul Pietrei și Cotul Mărgăritarului e liniște. În plus, de la munții Karpega, până mult în jos de locurile voastre, încă pe atât în răsărit și două ținuturi mai sus de cetatea mare, se vorbește numai velina.

– Și în rest?

– Velina este limba strămoșească, zicese pe tot întinsul pământului, în urmă cu mii de ani. Dacă așa a fost, atunci eu nu știu ce s-a întâmplat între timp, de unde alte neamuri, alte graiuri. Poate afli tu la cetate, de la învățați, i se adresează lui Nalbian, cunoscându-i acum aplecările.

– Dar lumea o vorbește aproape oriunde am merge, intervine căpitanul. Este limba negustoriei și diplomației.

– Și scrierilor vechi, adaugă Nalbian.

– Da, și a slovelor vechi, întărește Verobostes.

Pe treptele cioplite în piatră de râu, făcute, precum toată fortăreața, să dăinuie pentru multe generații, își face apariția un soldat. Aduce cârmuitorului o pelerină, cu siguranță solicitată mai devreme prin semne. Sub cerul senin este răcoare și bate un vânt slab dar sâcâitor. O trage peste umeri, cerând librenilor să-l însoțească la turnulețul următor.

– Dar aceeași limbă nu este de-ajuns, mai ales dacă a fost impusă, continuă el cu mâinile la spate. Liniștea ultimelor zeci de

ani a permis trezirea, care, treptat, se întinde ca floarea eliberată dintre buruieni.

– Bătrânii ne spun des cum ieri erau la jug, apoi, într-o bună zi, au fost scutiți de multe, își amintește Getozak.

– Cugetul s-a descătușat, omul a putut să ridice ochii și să îndrăznească pentru ce simte.

– Poetic dar adevărat, tinere Nalbian. Un fel de libertate. Nu este încă deplină, însă a dat răgaz pentru gânduri noi, mai demne. Și, sper eu, de neîntors, mărturisește Verobostes.

– Dar împăratul? Vă împărtășește simțirea?

– De la el a pornit totul. Novarin a renunțat la coroană, în sinea sa, de când a primit-o pe frunte. Planul lui a fost, de la bun început, să slăbească chingile și să domnească peste mai puțin sau deloc, după cum ajungeau oamenii să-l mai dorească între timp. Iar momentul a venit, prin mișcările de care tocmai întrebai, își întoarce privirea spre Nalbian. Avem răsăritul, primii care au prins glas. Vor sub steagul lor, dar sunt calmi și răbdători, au fruntași înțelepți ce negociază în secret.

– Având margine cu împărăția Rubinului, au învățat demult să stea împreună, în vorbe și fapte bine cântărite.

– Așa e, cum zice căpitanul meu. Cele mai grele lupte acolo s-au dus, de sute de ani. Cele mai dure negocieri, ei le-au făcut. S-a mișcat linia hotarului ca vergeaua, stânga și dreapta. Așadar, azi au conducători de seamă, dar, în linia a doua, așteptând o mișcare greșită, stau nechibzuiții, viermii dornici de foc și pradă.

Verobostes întoarce privirea spre miazănoapte.

– De-acolo, din capătul Smaraldului după Karivatra, nu știm prea multe. Sunt trei ținuturi. Unul de bună credință, altul căzut sub un ticălos, poate cel mai mare asasin din împărăție, Ferebak îi zice. Ambele vor însă pe cont propriu, fiecare cu destinul său. Al treilea s-ar dori alături de împărat, dar este cel mai departe și ținut în spaimă de Ferebak.

Face o scurtă pauză, apoi se îndreaptă spre capul scării, nu înainte de a arăta spre soare-apune.

– În locurile acelea îl știți voi pe Negru. Nu este singur, dar el e capul găunos.

– Două ţinuturi ar avea înţelegeri ascunse cu el, completează căpitanul.

– Şi alte două muncesc să-i ţină influenţa departe. Cât timp bandiţii nu au însă putere şi se ascund de oaste, sunt speranţe. Iar jos, la miazăzi de Cotul Mărgăritarului, e destul de liniște: avem ceva chef de răzmeriţă, dar şi negocieri.

Ajung într-un culoar îngust, se opresc în faţa unei uşi din lemn de brad. Verobostes continuă:

– Noi, în mijloc, suntem atenţi în toate zările. Ne mai încearcă unii şi alţii forţele, coroana le răspunde încă pe măsură. Altfel, zâmbeşte el, ştiţi şi voi...

– Suntem iubitori de pace.

– Da, tinere Brosoc, ne place pacea. Şi ne simţim bine unii cu alţii. Să sperăm că aşa va rămâne, altfel, s-ar putea să vi se scurteze plimbarea cu o chemare la oaste... Dar vă doresc noapte bună şi să fim în mila Cerului!

Gazdele se retrag, ies în curtea interioară şi se fac nevăzute spre sala cea mare. Librenii scot pieile de oaie cusute între ele şi le întind pe lespezile joase placate cu scândură. Un sul mic e aranjat pe post de pernă, apoi se trântesc cu răsuflare adâncă, pregătită de odihnă.

– Verobostes pare dintre cei drepţi. Din rândul sfătuitorilor şi înţelepţilor cu care se zice că a ştiut împăratul să se înconjoare, şopteşte Nalbian cu mâinile sub cap şi ochii în tavanul cu bârne de lemn. Sus, undeva, o fereastră mică aduce aer proaspăt, rece.

– Şi nici nu ai greşi, aşa e el mereu când trec pe aici. Negustorul îl apreciază foarte mult şi se aude că la fel şi oamenii locurilor.

– Cam strâmt să stai atâta timp între zidurile astea. Dar măcar este o pază pe cinste, cască Brosoc, întorcându-se cu faţa la perete. Adoarme instantaneu, nu cu mult înaintea celorlalţi.

După un mic dejun oferit cu prietenie de gazdele lor, tinerii iau calea râului pentru a continua drumeția. Verobostes își ia rămas bun cald și protocolar, se vede poziția înaltă din suita coroanei.

– Mi-ar face mare plăcere dacă, la întoarcere sau altă dată, ne-ați mai face o vizită să povestiți cum a fost la cetate, adaugă el.

Găsesc barca exact cum au lăsat-o, la picioarele turnului stâng. Înaintează printre maluri blânde, ce urcă pe uscat în perdele de stuf și papură crudă.

– A plouat azi-noapte spre Libra, apa e mai repede, remarcă Nalbian.

De o parte și de alta se înțesc case cu grădini mari. Și destule fântâni, cu precădere în preajma așezărilor. La una dintre ele sunt întâmpinați cu îndreptări de șale și întrebări din partea femeilor aflate la limpezit albituri.

– Ia uite mândrețuri, p'ăștia nu-i știu, comentează una între două vârste cu obrajii rotofei, însetați de subiecte noi. Nu opriți și pe aici? Nu plecați neînsurați, râde ea.

O fată mai tânără se simte stânjenită, alta vine cu replica:

– Nu mai bine te mai măriți tu de câteva ori? Dacă nu ne-ai înnebunit, cu toți soldații care trec pe aici.

– Ei, dar unde mergeți, la târgul mare? Ce vă trage acolo, vă duceți ca la pomul lăudat, comentează altă femeie.

Ziua trece lin, cu vâslit echilibrat și pauze de gustări sau destins picioarele. Au devenit organizați, chiar râd că au intrat într-o rutină. Umplu butelcile ori de câte ori, de merinde încă nu au nevoie, mesele de la fortăreață le-au prelungit proviziile. Seara aduce încă un râu la vărsare în Mărgăritar, iar malurile se depărtează simțitor, adâncimea crește. La umbra nopții, cu felinarul aprins, continuă preț de încă un ceas pentru a se mai liniști apele. Găsesc un ochi de lac înaintat în uscat și, fiind pe placul lor, devine tabără de noapte.

Peisajul celei de-a şaptea zile aduce o nouă schimbare. Pe nesimţite, marginile apei încep să se înalţe, crescând întâi în cocoaşe indecise, pentru ca, spre seară, râul să se descopere flancat de povârnişuri înalte. Nalbian mâzgăleşte de zor pe harta lui nouă şi aruncă din când în când ochii peste cea veche, de la jupânul Librei.

– Cum stăm, exploratorule, ne-am rătăcit? glumeşte Brosoc.

– Intrăm în Cingătoarea Uriaşilor. Nu se înţelege din desenul ăsta cât e de lată, dar dincolo vine ţinutul cetăţii.

– Heh, era pe lista mea, acum doi ani. E ca un munte mic, peste care trebuie să treci înainte de Karivatra.

– Hm, impresia mea este că vom reîntâlni drumul, asta e cea mai joasă vale posibilă.

Cu vreun ceas înainte de lăsarea întunericului o cabană prevesteşte un sat. Apoi încă două case răzleţe. Cu singuranţă aşezarea se întinde spre soare-răsare, dar înălţimea nu permite ochiului să o cuprindă. Hanuri nu au mai întâlnit de ceva vreme, de când popasurile care urmează drumul s-au îndepărtat. Undeva, printre arborii din ce în ce mai deşi, cineva îşi face de lucru. Trecând prin dreptul lui, din mijlocul apei largi, librenii ghicesc un arcaş în straie obişnuite.

– Seară bună! îi strigă Nalbian, observând că s-a întors să-i studieze.

Străinul nu trimite niciun răspuns, dar, în câteva clipe, îşi armează arcul în direcţia lor. O săgeată se opreşte în apă, urmată imediat de alta, şuierând pe lângă ei.

– Ăsta e nebun! strigă Nalbian şi toţi se trântesc în barcă.

– Ce cojocii mamii lui de dobitoc! răbufneşte Brosoc.

Getozak scrâşneşte şi el printre dinţi, încercând să observe inopinatul inamic. Se ridică în picioare cu singurul scut pe care îl au, distanţa şi intervalele îi permit să respingă uşor orice săgeată. Brosoc nu mai aşteaptă şi se poziţionează la dreapta lui Getozak, într-un genunchi, pregătind arcul. Nalbian este cuprins de indignare şi nevoie de justeţe, se gândeşte la o posibilă neînţelegere:

– Stai, omule, ce ţi-am făcut? Am venit cu pace, de ce tragi?!

Realizând că îşi răceşte gura fără niciun ecou, devine roşu de furie:

– Cum aflăm ce l-a apucat? Mergem după pramatie?

– Nu! Trecem mai departe.

Înțelege că Getozak are dreptate, dar nu reușește să își învingă revolta. Își mușcă buzele calculând că, și dacă ar trage barca spre malul atacatorului, tot ar fi prea târziu ca să-l prindă. În câteva clipe, de altfel, săgețile nici nu mai ajung în apropierea lor.

– Fiți cu ochii-n patru, atenționează Getozak. Nu știm dacă mai sunt și alții.

Câteva minute scrutează malurile liniștite. Nimic nu mai strică din calmul înserării.

– Tragem la mal să-l căutăm, nu putem lăsa așa!

– La ce bun, Nalbian? Dacă aveam cum, îi puneam eu pielea-n băț!

– Mare ți-e grădina... Nu-mi vine să cred, se trântește Brosoc.

– Dar, de ce? Trebuie să știu! revine Nalbian, într-o frustrare tremurândă.

I se amintește însă cât de greu este să-l găsească în noapte, pe crestele necunoscute, precum și inutilitatea riscului sau pierderii de timp. Nimic ce Nalbian n-ar ști în mod rațional.

– Îți simt tulburarea, comentează Getozak. E drept că nici mie nu mi s-a mai întâmplat.

– Un smintit sau un ticălos sadea? Poate nu i-a plăcut limba noastră, era dintre cei care nu ne mai vor? încearcă Nalbian să caute explicații. Știți ce îmi este cel mai greu să accept? Că moartea noastră nu i-ar fi adus niciun folos, nu avea cum să fure nimic din barca asta, în rostogol la vale.

Getozak și Brosoc admit tăcuți. Cel din urmă conchide într-un târziu:

– Trebuie să adunăm ierburi de leac. Credeam că o să duc doar acasă, dar cine știe când ne trebuie și nouă.

Noaptea o petrec și de această dată sub cerul liber, acum amenințător a ploaie. Care și vine în mijlocul somnului, fără a le crea prea multe probleme tinerilor prevăzători în ridicarea taberei. Iar vremea nu a fost singura lor grijă: au căutat adăpost vederii,

focul nu a mai fost aprins şi au vegheat cu rândul o bună bucată de timp.

Dimineaţa următoare barca nu apucă să alunece mai mult de jumătate de ceas până întâlnesc drumul cel mare. Acesta iese dintre dealuri pentru a urma întocmai cursul râului. Un prim popas apare şi el, cu bănci de piatră şi fântână într-un moţ de vegetaţie. Două care se pregătesc să plece, strângându-şi catrafusele de peste noapte. Niciun han, însă.

– Mii de bărzăuni legaţi în lanţuri! Dacă ştiam de aseară că e aşa aproape... oftează Brosoc.

Nu mai opresc. Regula tacită a devenit ca până la prânz să înainteze cu cel mai mult spor, fără să coboare pe uscat. Trec pe sub un pod de scânduri, mişcător în adierea vântului, care uneşte buzele înalte a două metereze stâncoase. Este cel mai lung pe care l-au văzut vreodată, chiar dacă nu încape decât un om o dată. În apropierea amiezii întâlnesc iar popas, de data aceasta cu un fel de crâşmă, în faţa căreia, pe mal, o plută îşi aşteaptă muşteriii. Fac o excepţie şi cad de acord să oprească aici.

– Aha, pe partea cealaltă se ghiceşte alt drum, remarcă Getozak, proptind barca în apropierea ambarcaţiunii din buşteni strâmbi şi neglijent înnodaţi.

– Sigur că da, voinice, se aude glasul unui uscăţiv apărut lângă ei pe neaşteptate. Nu ţin pluta aici doar ca să plimb orice gură-cască pe Heprivanal, rânjeşte el, iar nasul ascuţit pare că indică golul dintre dinţii frontali.

Nalbian şi Brosoc leagă barca, în timp ce Getozak întreţine musafirul:

– Pe ce?

– Ah, voiam să zic, pe Mărgăritar. Veniţi de departe, soldaţi sau aventurieri? Pentu mine nu contează, la o adică. Vreţi să treceţi? Gologani aveţi?

– De ce am vrea să trecem cu pluta când avem barcă, aruncă Nalbian mai mult pentru Brosoc. Străinul îl aude şi se preface că râde a greşeală.

– Nici una, nici alta, se încruntă Getozak. Brosoc și Nalbian socotesc să ia pe umeri toate desagile, după cele auzite, și observă ochii interesați ai vâslașului nepoftit.

– Bine, bine faceți, nu se știe niciodată pe aici. Dar eu pot să vă păzesc frumusețea de barcă, să fiți siguri că nu pățește nimic. Nu cer mult...

– A, da? Și, dacă nu ne-o păzești dumneata, ce se întâmplă? Ia foc? Chemi niște prieteni? îi întoarce Brosoc vicleanului.

– Cumetre, dacă văd un fir de păr pe barca asta, n-ai unde te ascunde pentru cum înotăm și alergăm, bagi la cap? i-o taie pe șleau Getozak, iar uscatul dă îndărăt spășit, spre pluta lui. Nalbian și Getozak ascund din arme prin desiș, în timp ce Brosoc se asigură că nimeni nu-i urmărește. Apoi merg în bătătura mare din jurul barăcii, de unde pot vedea cei câțiva clienți printre obloanele deschise.

– Ce-i, fraților, cu oamenii de pe aici, întreabă Nalbian.

– Ne-a auzit vorbind și ni s-a adresat în velină, altfel, cine știe în ce grai era Heprinal ăla.

– Da, clar, îi răspunde lui Brosoc prietenul de-o viață.

– Nici cei din popas nu știu ce hram poartă, le atrage Getozak atenția, luând-o înainte pentru a observa locul.

La câțiva pași, o femeie și un bărbat aranjează o tarabă și întind fructe, băutură, vânat și pâine uscată. Librenii târguiesc câte ceva și întreabă despre împrejurimi.

– Noi venim dintr-un sat de peste două coame, nu sunt prea multe aici, în mijlocul Cingătoarei. Avem înțelegere cu cârciumarul, popasul e al lui, l-a numit „Brotacul". Oamenii? Așa și-așa, te înveți cu ei. Nu luați și niște brânză? Un cojoc vă trebuie?

Tinerii refuză politicos, negustorii își fac treaba. Se salută cu puținii călători, unii îi privesc fără niciun răspuns. Getozak alege locul de prânzit, în iarbă, cu vedere la barcă, iar Nalbian și Brosoc intră să schimbe o vorbă cu crâșmarul. Îl găsesc în persoana unui grăsan cu mustață, spre surprinderea lor singur, fără ajutoare. Nici nu pare să-i trebuiască, după mesele goale, cu doar doi iubitori de băutură.

– Nu-i dintre cele mai bune zile, deschide el repede vorba, aplecându-se peste marginea înaltă de lemn. Dinspre miazăzi?

– Dar văd că citeşti bine oamenii, răspunde Nalbian.

– Eh, he, ar trebui, la câţi am cunoscut la viaţa mea. N-aţi venit fără apărare, dar nici pentru garnizoană, după straie.

– Nu, chiar ne întrebam, nu e niciuna pe aici? întreabă libreanul într-un fel care-i dezvăluie grijile.

– Aha, se ridică crâşmarul şi se trage spre ei, ieşind din spatele tejghelei. N-aţi mai fost pe la noi, aţi dat peste dubioşi? râde el încet, săltând guşa a înţelegere.

Nalbian încearcă o redresare, dar corpolentul îi bate pe umeri şi-i invită la una dintre mese. Trage după el o sticlă de vin şi trei pahare.

– Nu e băiat de ajutor? se miră Brosoc, pregătind un sfert de argint. Cârciumarul nu zice nu, clatină capul a mulţumire.

– Să mai sărăcesc puţin?

– Paharele astea ar avea nevoie, se uită Nalbian la petele prea vizibile.

– Hm, iertaţi un om muncit, se tânguie el, horcăind uşor. Cât despre locuri, e o treabă de obişnuinţă. Şi tupeu. E şi garnizoană, aşa aproape de cetate nici nu se poate altfel. E una pe malul ăsta şi alta pe celălalt, dar mai adânc, spre sate. Ultima pe care aţi văzut-o a fost la intrarea în Cingătoare, sporovăie el, neştiind că au venit pe ape, apoi ia un gât larg de vin.

– Ce limbi se vorbesc aici?

– Cine le ştie pe toate! Când nu vor să-i înţeleagă nimeni, schimbă în altele. Vezi, ziceam de dubioşi. Trec încoace şi dincolo, se vântură printre dealurile şi stâncile astea puţin locuite, cunosc peşteri, au locuri ascunse, poteci. Fiecare cu ce învârte. Dar evită să se dea în stambă şi nici nu prea se adună, că... nu au cum, râde el, e poteră la toate intrările şi ieşirile. Hai, mai torn unul. Nu? Bine, eu mai primesc. Nu mulţi se încumetă să facă popas ca mine, trebuie să înveţi să vorbeşti cu toţi. Iar azi poate fac gologani cu neisprăviţi, mâine trece trăsură regală sau negustori cu caravane şi gărzi numeroase. Se schimbă peisajul, nu e doar alb sau negru. Nu,

domne, aici e... mai gri. Da, gri, strâmbă din colţul gurii şi dă paharul peste cap.

Nu zăbovesc mult şi îşi iau rămas bun. Îl găsesc pe Getozak alături de un alt călător cu rude prin ţinuturile acestea. Om cumsecade, li se alătură şi prânzesc împreună, confirmându-le spusele cârciumarului. La plecare află despre un han mare, la aproape o zi cu trăsura, astfel că pornesc iute la drum. Pe mal regăsesc totul în regulă, plutaşul şiret doarme dus, cu un picior legat de ambarcaţiunea lui preţioasă.

Dau bice la vâsle, în dorinţa de-a ajunge hanul încă din seara aceasta. Braţele se umflă şi se încing, dar librenii se simt bine. Câteva gârle se scurg printre dealuri, mai crescând pe nesimţite apele Mărgăritarului. Pe malul drept apar şi dispar poteci, iar pe sus, rar, când drumul mare se ascunde după movilițe înalte, câte o podişcă de scânduri şi legături groase. Cursul apei împinge barca spornic, vântul suflă des în pânza controlată de tineri, iar vâslitul îi avântă de-a binelea. Îşi pot da seama de viteză după cum trec prin dreptul carelor şi călăreţilor, pe care Nalbian îi cercetează acum pe îndelete, după învăţămintele trase cu o seară mai devreme.

Un convoi ciudat le atrage atenţia. Un singur bărbat călare trage după el alţi trei pe jos, legaţi la mâini cu o frânghie lungă. Nu este soldat, îmbrăcămintea sa închisă la culoare nu le spune nimic.

– Ajutaţi-ne! ajung gemetele siluiţilor până la ei.

Tinerii se opresc descumpăniţi. Călăreţul, care smuceşte sfoara din când în când, merge la pas şi îi salută ridicând mâna cu cotul în unghi drept şi pumnul strâns. Barca înaintează şi îi depăşeşte rapid.

– Poate-ar trebui să vedem despre ce este vorba, îngână primul Brosoc.

– Şi eu zic la fel, greu de spus ce se întâmplă acolo.

– Una din două: răfuială sau vânător de recompense, pune Getozak în balanţă. Ba mai e una: să nu fie samsar de sclavi, am auzit că încă există, ascunşi bine. Deşi... ar fi stat el aşa, la vedere?

– În cazul ăsta, să tragem repede la mal.

– Uite fântână! zăreşte Brosoc un petic de popas. Asta ne scoate din dilemă, oprim şi aşteptăm.

Fără să piardă din ochi șirul de pe drum, aduc barca la țărm. Getozak trage scutul la spate și ține sulița dreaptă, sprijinită de fântână.

– Voi stați de partea cealaltă, să nu părem agresivi, le spune el fără să lege sabia.

Călărețul se apropie netulburat, încet. Brosoc umple a patra oară butelca golită de tot atâtea ori, în așteptare. Calul negru este acoperit cu o pătură croită în aspect de solzi, foarte posibil să fie întărită cu ceva zale. De-o parte și de alta stau agățate câteva lucruri ce nu par să vorbească despre drumuri prea lungi precum și o bardă cu două tăișuri care anunță, fără dubiu, un luptător. În față, pe pieptul animalului, le atrage atenția tatuajul alb a doi ochi amenințători de fiară. Bărbatul, un voinic de talia lui Getozak, are părul nici foarte lung, nici foarte scurt, ce continuă pe obraji cu o barbă tunsă de curând. Privirea sa este stăpână și nu pare să mai fi cunoscut frica de ceva timp.

– Salutări vouă, le transmite el calm și cu voce pătrunzătoare de la câțiva stânjeni, unde se și oprește. În spatele calului, cei trei prizonieri se așază obosiți, șifonați probabil dintr-o confruntare. Unul începe să se tânguie:

– Barbarul, ticălosul! Salvați-ne!

Getozak înaintează doi pași, ținând distanță de sulița evidentă. Nalbian și Brosoc stau aproape, de o parte și de alta a fântânii.

– Cu salutări vă întâmpinăm și noi, dacă sunt gânduri bune la mijloc, îi răspunde ostașul Librei.

– Nu vă lăsați înșelați. Sunt tâlhari și criminali. Nu fac decât să îi duc la garnizoana de la miazănoapte, la ieșire din Cingătoare.

– Dar cum putem noi ști, voinice, că oamenii ăștia nu pătimesc altceva? întreabă Nalbian.

– Fie-vă milă, strigă iar prizonierul, un roșcovan julit pe față și cercelat. Ne-a smuls de la plug să ne silească la tâlharii lui, ne vinde!

Librenii le cercetează atenți hainele care nu prea oglindesc munca ogorului și strâmbă din ochi a dubiu. Veste scurte, pantaloni cusuți ca să ascundă niscaiva accesorii, câteva tatuaje. Străinul

privește stindardul Smaraldului înălțat pe suliță, apoi clipește calm spre Nalbian.

– Vi-i las oricând, mai am și alții de prins. De altfel, adaugă el rotind ochii în jur, chiar acum, zdrențele lor de camarazi umblă să-i salveze.

– Păi și recompensă nu e pe capul lor? încearcă Brosoc.

Voinicul descalecă și înaintează spre ei neînarmat. Surprinzător, prizonierii nu încearcă nimic, deși nu sunt nici ei piele și os.

– Ce fac eu nu este pentru bani, le spune el senin, oprindu-se la doi pași.

– Un justițiar singuratic? se miră Nalbian.

– Putem spune și-așa. Sunt prea multe văgăuni unde oastea nu ajunge, glasurile nu sunt auzite. Acolo mă duc eu. Decebrax, întinde el mâna.

Getozak răspunde primul, privindu-l în ochi. O pauză scurtă îi prinde cu mâinile strânse, apoi și ceilalți întind brațele și se prezintă.

– Eu acum o să dau apă animalelor astea, să nu piară până la judecată.

Tinerii îi fac loc la fântână, iar Brosoc și Nalbian se apropie de prizonieri.

– Ia veniți voi mai aproape, rânjesc ei. Pe voi vă halim cu fulgi cu tot! Getozak le face semn să se întoarcă, dar rămâne cu ochii pe nelegiuiți.

– N-au curaj, i se adresează străinul cu spatele, în timp ce umple burdufurile.

– De unde vii, voinicule?

Decebrax se întoarce, strângând recipientele la gură. Atent până acum la graiul librenilor, le privește iar straiele.

– Nu departe de Cotul Mărgăritarului. Mai de la munte, răspunde el și aruncă o bășică plină cu apă celor prinși. O să primiți pâine la Potcoavă, javrelor.

Apoi încalecă și îi salută pe tineri ca prima dată, numai că la sfârșit deschide palma. Continuă drumul la fel de încet și tăcut, astfel încât prizonierii să poată ține pasul.

– Misterios şi puternic personaj, comentează Nalbian.

– Nici n-ai idee! Când i-am strâns mâna, cu forţă, ca să mă ştie, mi-a răspuns de nici n-am putut să mai mişc, se uită Getozak la palma încă roşie.

– Să fim bucuroşi că e de partea binelui. Ăsta, Nalbian, are ceva din ideile tale.

– Şi eu mă gândeam la acelaşi lucru, fratele meu Brosoc…

Împingând barca de mal, zăresc deasupra, pe ciotul dealului care se apleacă peste drum, un lup. Acesta îi priveşte atent un timp, apoi se face nevăzut.

– Hm, mă întreb, îşi prinde Getozak barba. Salutul ăsta… vine de la munte… animalul… Chiar să fi întâlnit un om de-al lupilor, din Karpega?

În Cotul Mărgăritarului şi mai sus pe râu, spre înălţimi, se vorbeşte mult despre ei. Scrierile de la conac îi amintesc şi ele în vitejii, până şi cele mai vechi îi menţionează tot în mijlocul crestelor Karpega. Neclintiţi, puternici, cine le câştigă încrederea au în aceştia un aliat de temut. Se spune că, demult, coborau şi aveau mai multe legături cu aşezările de pe toate părţile munţilor. Cu timpul, însă, dintre cei de jos au venit la ei căpetenii lacome, cu înşelăciuni şi plângeri mincinoase pentru a le obţine ajutorul. De atunci, greu le mai poate pătrunde cineva prietenia.

Un bolovan mare pe marginea drumului, de care trebuie să se apropie pentru a-i vedea mai bine scrijelitura, îi anunţă că mai au puţin până la hanul „Potcoava“. Lumina începe deja să scadă, fără să-i îngrijoreze însă pe tinerii întorşi în mijlocul râului.

– Am reuşit, zâmbesc la unison.

Pe malul drept, pe una dintre cărările ce se joacă de-a baba oarba printre dealurile stâncoase, pot fi zăriţi doi călăreţi. Pe creste mai apare unul care se face repede nevăzut. Nu pentru mult timp însă, pentru că, ceva mai încolo, se apropie iar de marginea prăpastiei. Librenii îşi dau seama că nu este nicio coincidenţă: cât s-a îndepărtat, a alergat în galop. Dispare şi de această dată, fără să mai revină.

Nedumeriţi, tinerii prind a se mai relaxa, simţind apropierea hanului. Încetinesc însă când, pe dreapta, îşi fac apariţia doi bărbaţi

agitând din mâini. Apropie barca precaut, cercetând în jurul străinilor. Aceştia poartă haine puţine, mai degrabă sărăcăcioase. Nalbian observă ciubotele solide.

– Ne-am rătăcit, anunţă unul cu banderolă albă pe cap, ca un bandaj.

– Duceţi-ne, rogu-vă, pe malul celălalt, să ne regăsim cu ai noştri!

Barca ajunge în dreptul lor, încă pe ape. Este ţinută în loc cu suliţa de Getozak, aflat în picioare în fruntea ambarcaţiunii. Nalbian şi Brosoc lasă şi ei să se vadă că sunt înarmaţi, săbiile nemaipărăsind brâurile lor de ceva vreme.

– Cu ce treburi, aruncă Getozak cu voce groasă necunoscuţilor.

– Ştiţi ce grele sunt potecile astea, ne-am pierdut de călăuze.

– Credem că au trecut un pod înainte, se plânge al doilea.

– Nu aţi văzut călăreţii de mai devreme? întreabă Nalbian.

Străinii se uită unul la altul şi dau din umeri.

– Atunci, mai grabnic ajutaţi-ne. Se face noapte, cine ştie ce mişună pe-aici?

– Oamenii locurilor se duc la hanul de colo, arată Brosoc în josul râului. Sigur e podeţ sau plută.

Bandajatul priveşte surprins în zare şi ridică din sprâncene.

– Trebuie că mai e mult şi suntem osteniţi. Lăsaţi-ne dincolo, o luăm înapoi spre ai noştri.

Nalbian se apropie de Getozak şi schimbă câteva şoapte, în timp ce Brosoc urmăreşte mai departe gesturile necunoscuţilor.

– Aruncaţi tot ce aveţi la brâu.

Străinii par nemulţumiţi pentru o clipă, apoi scot ditamai cuţitele încovoiate şi se scuză lui Getozak:

– Trebuie să ne apărăm, nu ni le luaţi.

– Le aruncaţi, vă ducem. Nu, să fiţi sănătoşi, adaugă Nalbian, pregătind vâslele.

Cei doi fac vânt armelor şi deschid braţele.

– Altceva n-avem, ne luaţi acum? pare că se abţine bandajatul printre dinţi.

– Hai, sus.

Străinii urcă în barcă și se așază pe singura scândură oferită de libreni, cea din mijloc, de-o parte și de alta a catargului. În față, Nalbian manevrează încet vâslele, iar în spate stau Brosoc și Getozak, încordat ca un dulău de pază. Străinul cu banderola peste urechi are ochii tulburi. Pe sub hainele rupte se ghicesc mușchi puternici, chiar dacă stă dinadins cocoșat, iar nasul său este pocit. Se chinuie să pară temător și blând, dar privirea îl trădează.

– Te-ai lovit la cap? întreabă Getozak.

– Da, o rană.

– O boală de urechi, vorbesc cei doi în același timp.

– Și o rană veche, se încruntă bandajatul spre tovarășul său, apoi zâmbește forțat.

Al doilea străin nu este nici el mielușel, deși se străduie mai bine. Are palmele mari, înegrite, brațele groase, gâtul umflat. Mai mic de înălțime, dar mai greu ca primul.

– Veniți dinspre Rolodava, li se adresează Nalbian.

– Da, pe lângă. Suntem tăietori de lemne, lămurește bandajatul.

– Și ce altceva mai faceți? întreabă Nalbian, neputând să-și abțină o grimasă repulsivă. Străinilor nu le scapă și le cam dispare zâmbetul. Primul rotește privirea și ridică vocea neliniștit:

– De ce nu mergem spre mal? Unde duci barca, scârn... prietene?

– Ne-am gândit că nu vă putem lăsa pe drumuri noaptea, intervine Getozak, făcându-i să se întoarcă spre el. Mergem la han, aveți ceva împotrivă? li se adresează voinicul, aplecând din sprâncene cu fermitate.

– Nu așa ne-a fost vorba, scoate printre dinți al doilea și caută aprobare către nas pocit.

Din depărtare, lumina tot mai slabă a serii aduce vârful și făclia unui turn de gardă, cu siguranță ridicat lângă Potcoavă. Nalbian mărește ritmul.

– Duceți-ne pe malul celălalt, atât vrem de la voi! renunță bandajatul la prefăcătorie, descoperind trăsături neînduplecate.

– Iar noi vrem să nu mai sufere nimeni de mâinile voastre mincinoase, aruncă Nalbian tăios.

– Fiu de cățea! urlă nas pocit cu ură și sare peste Nalbian. Celălalt străin se repede spre Getozak și Brosoc, cu gândul de a-i opri să-și tragă săbiile sau chiar să-i răstoarne din barcă.

Nalbian parează bine lovitura, dar licheaua a sărit suficient de repede ca să-l înghesuie. Lupta trece rapid pe mânerul spadei, pe care bandajatul a reușit să pună o mână. Nalbian îl forțează spre marginea bărcii însă adversarul este mai puternic. Cu mâinile încleștate pentru a nu îi permite să tragă arma, încearcă o priză de trântă cu picioarele, atât cât îi permite spațiul îngust. Nas pocit este surprins și cade cu spatele de margine, dar imediat începe să-l lovească peste față cu fruntea. Nalbian răspunde cu antebrațul în grumazul atacatorului, înroșindu-se de efort. Curând se trezește aruncat într-o parte, cu o lovitură năprasnică în obrazul stâng. Se îndoaie rezemat de marginea bărcii, după ce privirea i s-a stins pentru o clipă. Nas pocit a renunțat la lupta pentru sabie ca să îl poată lovi, însă Nalbian nu poate profita, amețit bine de pocnitură. Din spatele bărcii vine urlând Getozak, a agresorul sărit de gâtul lui Brosoc, simțindu-l mai slab; acum zace sub piciorul libreanului rămas pe poziție. Getozak îl prinde pe bandajat, care se opune cu putere.

– O să vă spintec! Ca pe toți viermii de pân-acum!

Auzind amenințarea și confesiunea criminalului pe care Getozak se opintește să-l pună jos, Nalbian îi aplică cu sete un pumn în stomac. Agresorul ajunge în genunchi, iar voinicul Librei nu îi mai permite nicio mișcare. Tremurând și fumegând, Nalbian îl prinde de obraji:

– N-o să mai moară nimeni de mâna ta spurcată! Judecata te așteaptă!

Drept răspuns, primește un scuipat în frunte. Deodată, Brosoc cade, iar librenii sar din loc în același timp. Nas pocit profită să scape, chiar dacă Getozak scoate imediat sabia. Într-o clipită, cei doi străini sar din barcă și fug înot înapoi, spre malul drept.

– O să vă găsesc! Vă caut pe toți cei de-un neam! Dau foc și tai mână cu mână, picior cu picior! aruncă nas pocit înveninat; bandajul i-a căzut, lăsând să se vadă o ureche tăiată.

Getozak apucă arcul și pregătește săgeată.

– Stai, intervine Nalbian. Ucidem noi cu sânge rece?

Brosoc priveşte şi el îngrozit la gândul înroşirii apei din vinele bandiţilor. Getozak îşi muşcă buzele şi înmoaie coarda. Nici el nu a ucis până acum.

– Dacă vor muri şi alţi nevinovaţi de mâna lor? oftează el cu năduf.

– Ştiu, grea cumpănă, se frământă Nalbian, neştiind nici el cum e mai bine. Abia acum observă că nasul său este plin de sânge, de la loviturile primite cu fruntea. Să încercăm să-i prindem!

Fugarii au prevăzut mişcarea librenilor şi au intrat sub apă. Urmându-i încet cu barca, în lumina felinarului ţinut de Brosoc, îi descoperă ieşind să tragă aer în piept câţiva stânjeni mai încolo. Se scufundă iar şi se îndepărtează unul de altul pentru a le îngreuna misiunea.

– Uite, sus, arată Getozak. Călăreţul culmilor de mai devreme este iarăşi prezent şi îşi pregăteşte arcul. Nu trage încă, de teamă să nu îşi lovească tovarăşii din apă. Întoarcem, nu merită riscul, pot să mai fie şi alţii. Repede, la gărzile din turn.

– Îmi pare rău, fraţilor. Şi-a revenit şi s-a prefăcut până m-a prins neatent.

– Stai pe pace, Brosoc. Trebuia să-i ţinem la vârful sabiei, de la bun început, îşi muşcă Nalbian buzele.

În scurt timp ajung în dreptul turnului de pază; torţele din vârf luminează doi arcaşi pregătiţi de întâmpinare, iar pe mal se mai ghicesc câteva gărzi. Felinarele hanului sunt la o aruncătură de băţ. După ce îşi dezvăluie identitatea şi scopul călătoriei, trag la ţărm şi povestesc în amănunt întâlnirea de mai devreme. Imediat se fac semne turnului de pe malul opus, de unde primesc răspuns. O barcă pleacă în direcţia indicată de libreni, care, de altfel, îi însoţesc în căutări din ambarcaţiunea lor. Cercetează cu felinarele apa şi locurile unde ar fi putut să iasă nelegiuiţii, fără succes însă. După un ceas se întorc şi sunt îndrumaţi spre pontonul hanului, unde odihneşte o plută trainică, mare, care ziua face, cu siguranţă, naveta între cele două ţărmuri.

Un băiat îi ajută săritor şi le deschide calea spre curtea largă. E bucuros de oaspeţi şi le spune politicos o poveste despre han şi

Cingătoare, învăţată pe dinafară. Nalbian îi mulţumeşte cu o mângâiere pe creştet şi îi oferă un sfert de argint.

Hanul Potcoava îşi trage numele chiar de la forma construcţiei trasată cu bârne groase pe la încheieturi. Cu etaj şi pod, înconjoară ca un semicerc curtea mare în mijlocul căreia se ridică fântână. O trăsură tocmai soseşte dinspre Karivatra, băiatul se grăbeşte să preia caii spre grajdurile aproape pline. Ferestrele luminate anunţă şi ele numeroşii oaspeţi, iar sala cu sunet de tacâmuri şi vorbă multă se dezvăluie fără întârziere. Librenii se apropie de uşa dublă pe ale cărei laturi străjuiesc doi voinici.

– Armele aici, le atrage unul atenţia, deschizând o ladă uriaşă, cu lacăt.

Getozak strâmbă din nas, încercând să ghicească lumea din sala de mese.

– Dacă nu, rămâneţi sub cerul liber cât poftiţi, reia gardianul. Înăuntru, însă, vă asigur că nimeni nu are arme.

– Şi ferestrele? Pot fi ferecate? întreabă Brosoc, devenit prudent după ultimele zile.

– Dar ce, e închisoare? Cu atâta pază în jur?

Getozak îi face semn să stea liniştit şi pune primul sabia în ladă. Arcul şi sulița au rămas în barca de la picioarele turnului. Intră în sala cu mirosuri îmbietoare, un candelabru dintr-o roată imensă de car şi multă lume relaxată, aparent de bună calitate. Sunt familii cu copii, fermieri munciţi, soldaţi, negustori ce se bagă în seamă cu vreo târguială şi, ca de obicei, călători greu de citit.

Nalbian alege o masă într-un colţ, nu îi place să fie căutat la vorbă de oameni guralivi. Una dintre fetele care nu mai pridideşc cu treaba se apropie pentru comandă.

– Lume multă azi? întreabă Getozak.

– Aşa şi-aşa, ce v-aduc? Oboselii de pe drum îi venim de hac cu o ciorbă de perişoare, cartofi, ceapă, dovlecei şi...

– Da, trei! aleg librenii fără să stea pe gânduri. Foamea i-a ajuns din urmă, iar locul dă ghes.

Fata pleacă zâmbind şi le aduce întâi o pâine mare, rumenă, încă aburindă. Tinerii rup din ea cu poftă, glumind că nu va apuca să mai întâlnească ciorba.

– Prima oară pe aici?

Un cap curios stă întors spre ei de la masa vecină. Doi oameni în toată firea, înveseliți de halbele mari, au probabil chef de vorbă.

– V-ați mirat că e lume multă, sigur nu ați mai fost. Așa e „Potcoava“, plină mereu. Cel mai mare popas din Cingătoare.

De voie, de nevoie, intră în discuție. Străinii mai că li se alătură, doar halbele și le mai pun pe masa la care au stat de la bun început. Sorb și ei povestea întâlnirii cu ticăloșii de pe Mărgăritar, însă par că sunt obișnuiți cu astfel de întâmplări.

– Dar le-ați ghicit năravul!

– Da. Ciubote de călărit, cuțite de tâlhari, invenția cu Rolodava... Și fețele, prefăcătoria.

– Eu încă mă întreb, ce voiau ei pe malul celălalt? se miră Brosoc.

– Ei, dar câte nu pot fi! răspunde unul dintre băgăreți. De ce credeți că e atâta pază la intrări în Cingătoare?

– Pentru că aici vin mulți derbedei. E cel mai apropiat loc de cetate în care se pot ascunde, adaugă și celălalt.

– Și... mai ia primul o gură din halbă. Ahh, bună! Da, pe aici se feresc de poteră și trec cel mai ușor din apus spre răsărit și invers. Că așa se lungesc podișurile astea, preț de vreo două săptămâni, la pasul calului.

Nalbian profită și mai întreabă despre Cingătoare, pentru însemnări ulterioare. Apoi, obosiți, își iau rămas bun și merg să caute o cameră liberă la hangiul norocos cu asemenea popas. Zâmbetul său și obrajii generoși nu-i pot ascunde încântarea de peste ani.

Forfota începe dis de dimineață și îi ridică în picioare. Își revendică săbiile, prilej să afle că pot ajunge la Karivatra în două zile la trap, ceea ce, cu barca zorită, se poate traduce într-una singură.

– Ia uite, arată Getozak, coborând spre mal.

– Decebrax...

Voinicul se odihnește pe rogojina lui, în iarbă, acoperit la mijloc cu pătură și pe frunte de o căciulă ușor țuguiată, îndoită la

vârf. Lângă el, calul lăsat liber dormitează în picioare. Nici urmă de prizonieri. Curios, Nalbian înaintează încet, dar nu îi poate vedea ochii sub marginea cușmei. Ajuns în dreptul lui Decebrax, libreanul observă barda legată la brâu. „De aceea nu a intrat în han, ca să rămână înarmat.“ Mai cercetează puțin împrejur, apoi dă să plece.

– Nu dorm, se aude vocea molcomă a străinului, care își trage căciula de pe ochi. Nalbian se așază și el la doi pași.

– Cred că am dat peste canaliile de camarazi ai prizonierilor tăi de ieri. Dar unde sunt?

Decebrax se ridică pe un cot și indică prin mișcarea capului.

– În temnița din turn.

– Îi lași aici, deci.

– Continuăm peste câteva ceasuri, spre garnizoana mare. Întâi încerc, cu soldații, să îi atragem în cursă pe cei întâlniți de voi aseară. I-ați văzut bine?

Libreanul îi povestește toată întâmplarea și descrie trăsăturile fizice în detaliu.

– Da, nu-i niciun dubiu, se încruntă voinicul. Ureche ruptă e Negru despot.

Nalbian se cutremură. Sângele îi fuge din mâini și din picioare, gura se încleștează ca într-un junghi, fără să poată spune nimic. Retrăiește episodul cu o spaimă înzecită, își amintește amenințările de final ale criminalului.

– Cu puțin noroc, îl prindem.

– Dar... dar cum poți fi sigur că este el? L-ai mai văzut?

– Ba chiar mi-a scăpat printre degete, alaltăieri. Nasul pocit și urechea le are din multele lupte de foarte tânăr.

– Ce caută nenorocitul aici?

– Vrea să-ntâlnească un asasin mai groaznic ca el, Ferebak. Vine dinspre miazănoapte.

Nalbian confirmă din priviri că-i știe numele.

– Am prins de veste și le-am luat urma. Suntem trei, am împărțit drumurile prin Cingătoare.

– Cum adică trei?! A, ca tine... se dumirește libreanul, cercetând în jur ca dintr-o amintire bruscă. Și nu îi ia mult să

decopere, într-un frunziș spre peretele dealului abrupt, doi ochi sticloși, ca cei trasați pe pieptul calului. Din Karpega? șoptește el.

Decebrax încuviințează.

– Aici ticăloșii nu pot intra cu mulți oameni. Se furișează doar cu o mână de bandiți, sunt vulnerabili când trec marginile bine păzite.

– Înfricoșător ce-ar pune canaliile astea la cale, dacă s-ar întâlni, meditează Nalbian. Acum, că te-a văzut Negru, nu ți-e teamă?

– Dar mă știe, de mult timp. A crezut că poate ajunge și la noi, în munți, ne-a învățat însă rapid de frică. Numai să mă caute.

De pe mal se aude fluieratul cunoscut al lui Brosoc. Nalbian face semn că vine, iar librenii salută spre Decebrax.

– Nu puteți să dați năvală peste ei, acolo, la poalele munților? Înțeleg eu bine, că i-ați dovedi repede?

– Ca să facem ce... măcel?

Nalbian se scutură de idee numaidecât, o rușine indecisă i se strecoară în suflet:

– Nu, sigur că nu. Dar oastea trebuie să intre în cuiburile de criminali! Deși, unii poate că sunt obligați... Măcar să-i împrăștie, nu? Să-i verse la judecată, cu zecile.

Decebrax îl ascultă atent și răsuflă adânc.

– Te-am citit de prima dată. Ai inimă. Dar și ceva mânie. Sunteți soldați, ați luptat până acum?

– Ne-am apărat. Nu am luat parte și nici nu dorim războaie. Iar sabia asta mă rog să putrezească în pământ, decât să ucid pe cineva.

– Noi am fost și suntem luptători. Dacă este nevoie, ne apărăm. Dacă este nevoie, atacăm. Da, vom merge alături de oaste, când ticăloșii vor ataca alte ținuturi. Până atunci, eu fac ce știu mai bine: să caut dintre nemernici, de-a lungul și de-a latul.

– Nici tu nu îi ucizi, asta înseamnă ceva, îi arată libreanul respect și admirație.

– Mă străduiesc... când se poate.

Nalbian își dă seama că a ținut prea mult voinicul din odihna de care, cu siguranță, are mare nevoie. Decebrax se întinde și trage căciula peste ochi, dar, după un pas, libreanul întoarce din umeri:

– Ce te mână în datoria asta? Vreo suferință veche?

Războinicul ridică ușor marginea cușmei cu sprâncenele. Privește adânc luceafărul din bolta puțin luminată, cu mâinile pe piept și degetele încrucișate.

– În asta am găsit mai multă însemnătate, pentru puterea ce mi-a fost dată.

Nalbian primește răspunsul frământând încă toate cele aflate și se îndreaptă încet spre barcă. Pluta mare a hanului este pusă acum la treabă, câțiva mușterii se pregătesc de traversare. Răspunde mecanic la salutul soldaților din turn și prinde vâslele fără niciun cuvânt, deși nu este rândul său. Getozak și Brosoc așteaptă, de asemenea, tăcuți să ajungă în mijlocul râului, unde curentul este mai puternic. Nalbian se oprește, căutând pierdut spre malul drept, și-și palmează obrazul învinețit.

– Fraților, ieri ne-am bătut cu Negru...

⁂

Prima parte a zilei îi stropește cu ploaie și îi usucă sub razele soarelui în egală măsură. Dealurile încep să piardă din înălțime, semn că se apropie ieșirea din Cingătoare. Barca are viteză, vântul îi ajută și el, astfel că ridică pânza. Librenii sunt pe gânduri și neliniștiți, dar cel mai speriat este Nalbian, la ideea că ticălosul va găsi urme spre satul lor, pentru răzbunare.

– Iar pe mine mă torturează regretul că nu l-am putut reține, acum, că știm cine era, oftează Getozak neputincios.

– Măcar dacă tăceam, nu-l mai înveninam așa tare! Mă pot face vinovat pentru soarta Librei și a familiilor noastre...

– Nu merită să-ți faci atâta sânge rău, încearcă Brosoc să-l mai împace. E ocupat cu alte mârșăvii, nu stă el să caute cine

suntem, de unde venim. În plus, să nu uităm că se ascunde, la distanţă bună de casele noastre.

– Nu mai suflăm nicio vorbă despre asta, nimănui, decide Nalbian, cu vinele încărcate de plumb. Ca să nu ajungă la urechile lui.

– La urechea lui, glumeşte Brosoc fără chef, mai mult pentru prietenul său.

– Mda. Aoleu! Le-am povestit ălora la han, aseară, cade Nalbian sleit pe marginea bărcii, cu capul pe spate, ca şi cum i-ar trebui o compresă cu gheaţă pe frunte.

Amiaza şi prânzul în barcă trec pe nesimţite, aşteptându-i să se mai învioreze. Nalbian trece prin momente de agonie şi consolare, punând în balanţă nesfârşite scenarii.

– Doamne, să fiu atât de nătărău? se ridică el brusc. Trebuia să mergem cu Decebrax! Ştia că suntem ostaşi, m-a şi întrebat...

– Nu zic nu, dar ne-ar fi cerut-o limpede, nu pare genul cu ocolişuri.

– Zice bine Getozak. Iar dacă întoarcem, cine ştie cât facem contra apei.

Nalbian revine pe locul său şi încearcă să se mai adune. Scoate fluierul şi porneşte o zicere nervoasă, agitată, care, însă, în jumătate de ceas, îşi regăseşte rădăcinile melodioase, blânde. Dintr-un stufăriş în urma lor, pesemne atraşi de barca arătoasă şi cântarea moale, îşi face apariţia vicleană o dărăpănătură cu lopeţi şi doi vâslaşi cu cuţitele în dinţi. Ca la un semn, librenii se înţeleg şi încetinesc barca, permiţând lichelelor să-i ajungă mai lesne. Stau aşezaţi, mici, să nu se vadă armele, şi se prefac neatenţi. Când consideră că musafirii nu mai pot scăpa prin fugă, sau poate chiar mai devreme, datorită încordării ultimelor zile, întorc brusc în direcţia lor. Se ridică toţi trei, rânjind parcă bucuroşi că au găsit pe cineva să plătească necazurile de până acum. Tâlharilor le îngheaţă buzele pe cuţite la vederea săbiilor şi pornirii oştenilor. Librenii le sar în spate şi îi leagă fedeleş.

– Nu facem rău nimănui, se plânge unul.

– Cuţitele astea nici nu mai taie, lăsaţi-ne, suntem săraci...

– Foarte bine, o să conteze la judecată, răspunde Nalbian.

– Iar pentru sărăcie, din ce știu eu, se dă pământ de muncit. Așa că aveți numai de câștigat, adaugă Brosoc.

Tinerii noștri iau prizonierii în barca lor și, după ce le ascund ambarcațiunea prăpădită într-un loc de regăsit la eliberare, continuă spre garnizoana de care au tot auzit. Aceasta nu se lasă mult așteptată, făcându-și apariția peste orizontul tot mai lăsat. O fortăreață dublă, de o parte și de alta a râului adânc, cu bărci arborind steagul Smaraldului. Zăresc forfotă pe ziduri și roiuri de călăreți în jurul acestora. O arcadă solidă, pe ale cărei metereze stau numeroși arcași, se ridică deasupra drumului mare pentru a verifica pe oricine vrea să treacă mai departe. Apropiindu-se, observă că, de ambele părți, urmează așezări măricele, cu pontoane și plute de traversat.

Trec pe la mal, se fac cunoscuți și predau răufăcătorii.

– Hait, chiar plângea temnița, azi nu a fost adus nimeni! exclamă un străjer, preluând hoțomanii.

– Și or să mai pice, cam pe mâine, cel puțin trei. Îi aduce unul, Decebrax, informează Getozak.

– A, Decebrax! se oprește străjerul și mai întorc capul câțiva, ca la auzul unei cunoștințe vechi. Să vină, să vină, mare viteaz.

Află că mai au puțin până la cetate, astfel că trec mai departe, regăsesc mișcare și viață obișnuită. Odată cu înserarea, peisajul aduce stuf, pâlcuri de pădure și câmpii ușor ondulate, cu flori și desișuri variate. Apoi și mici lacuri, pe marginea cărora se înalță case însingurate, iar și mai departe, timid la început, ogoarele și livezile încep să muște întinderile. Pe drumul mare încă trec care și călăreți, întârziați dinspre Cingătoare sau de pe cărările unite aici din alte zări. E întuneric bine când orizontul dezvăluie primele făclii.

– O fi, n-o fi? se ridică primul Brosoc.

– Înșirate astfel, ce altceva? zâmbește Nalbian.

– Karivatra! Zidurile cetății, cade și Getozak în fiorul apropierii.

Lasă barca în voia apelor, își dau răgaz să adulmece împrejurimile. Râul începe o buclă spre dreapta, luându-și rămas bun de la drumul cel mare dinspre miazăzi. Acesta mai poate fi

văzut desfirându-se printre casele ce anunţă marginea târgului, înainte ca terenul să urce uşor. Pe ţărmul celălalt sunt puţine lumini, răzleţe, iar în faţă, deasupra malurilor ridicate la vreo trei înălţimi de om, două făclii. Ajunşi în dreptul lor descoperă, de fapt, cu murmur de uimire, un pod de piatră cum nu au mai văzut: lung, înalt şi curbat ca un semicerc, lat cât să treacă o trăsură.

– Voi, de colo! răsare un felinar la piciorul podului. Imediat mai apar câteva sus şi altul la piciorul celălalt.

– Încotro credeţi că treceţi aşa? Veniţi aici! se aude şi din dreapta.

– Hai, trageţi încoace, repede!

Librenii sunt încurcaţi de solicitările din cele două direcţii. Getozak se grăbeşte să oprească din suliţă, caută cu ea fundul râului adânc, fără succes însă.

– Noi vrem spre cetate! Stânga, deci? lansează Nalbian explicaţia.

– Stânga cui? strigă un străjer, în timp ce librenii ţin barca din rotire.

– Ei, asta-i bună... pufneşte Brosoc. Acolo! întinde el mâna inutil, în lumina slabă a felinarului. Unde ne ducem noi, şi gata.

Trag la mal şi sar din barcă sub supravegherea atentă a câtorva soldaţi.

– Hehe, doi la zero! strigă unul dintre ei spre malul celălalt.

– La noi la ce să vină, să vadă peştii?! vine răspuns îmbufnat.

Văzând armele lăsate înadins pe fundul bărcii, soldaţii devin pe loc serioşi şi iau poziţie de precauţie. Librenii lămuresc repede situaţia, dar sunt trecuţi întâi prin filtrul căpitanului. Pentru a-l întâlni, urcă scara mică din trepte de piatră săpate în buza de pământ. Sus, la fiecare capăt, se află câte două posturi, de-o parte şi de alta a trecerii. Drumul la care se lipeşte podul este la fel de lat ca cel dinspre Cotul Mărgăritarului. „Trebuie că duce hăt, spre soare răsare“, socoteşte Nalbian.

Puţinele întrebări se derulează rapid, iar depeşa scoasă de Getozak încheie orice îndoială. Li se permite să lase barca legată şi să-şi ia lucrurile, inclusiv armele.

– Din partea noastră, oastea e liberă s-o folosească, le oferă Nalbian.

Căpitanul nu stă pe gânduri, mai ales după ce soldații laudă ambarcațiunea librenilor.

– Cu mulțumiri! răspunde căpitanul. Stai s-o arăt înzorzonatului din partea cealaltă, hehe...

Sunt îndrumați și pornesc spre hanul cel mai apropiat. Este târziu, potecile sunt goale. Zidurile mari din mijlocul târgului, luminate de făclii pe la colțuri, îi atrag ca pe fluturi. Trebuie să amâne însă pe a doua zi. Hanul cu emblemă ca un cioc de rață se ridică peste celelalte acoperișuri și are sala de mese luminată. După numărul cailor, și aici trag destui călători, că doar sunt la cetate.

Li se spune că au noroc, prind ultima cămăruță din mansardă. Sunt bucuroși de ea și nu-și mai doresc decât o cină caldă și un somn adânc. În sala mare se trântesc la o masă, halbele vin primele, iar librenii le ridică mulțumiți de ispravă:

– Nouă zile!

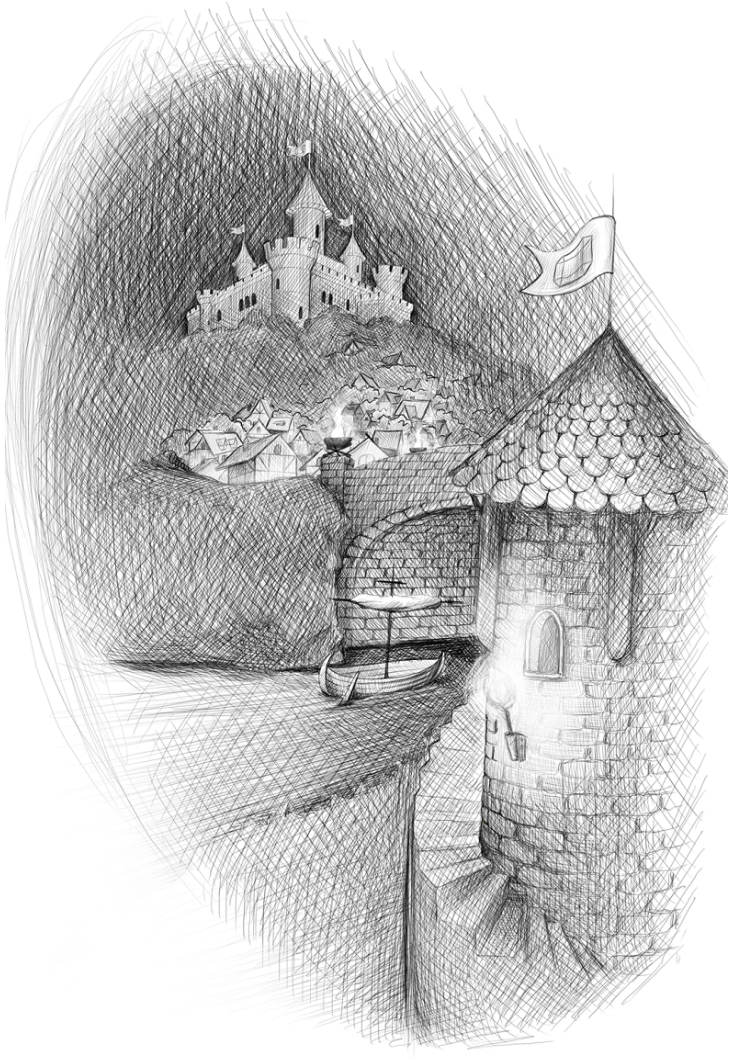

CAPITOLUL III

Târgul mare, înlesniri şi neajunsuri

TREI TINERI pot fi zăriţi dimineaţa devreme aliniaţi în faţa intrării uriaşe.

– Mare. Nu ştiu la ce mă aşteptam, dar e... mare!

Ceilalţi îl aprobă mut pe Brosoc, toţi cu nasurile spre înaltul zidului.

– Cât e de lung! Şi gros, ia aruncaţi un ochi, arată Getozak. Sus stau lejer două rânduri de arcaşi.

– Ce ziceţi de grilajul de fier? P-ăsta nu-l ridică fără cal.

– La nevoie, doar eliberează lanţul şi nu vezi când se-nfinge în pământ.

– Câtă piatră şi muncă au intrat aici, măiculiţă! Ia uite, alte ziduri. Abia apoi vine castelul.

Se zgâiesc acum la steagurile înguste, atârnate de o parte şi de alta a intrării. Albe pe margini şi verde crud în rest, sunt înnobilate de smaraldul din centru. De-a lungul zidului mai apar diverse embleme, reprezentând, probabil, ţinuturi din împărăţie.

– Ei, dar pardon, mă rog, unii au treabă.

Librenii sar din mijlocul drumului, lăsând omul să își treacă micul car tras de-un măgăruș.

– Scuzați, desigur, i se adresează Nalbian. Sper că nu încurcăm de mult timp. Negustorul însă nu le mai răspunde, se duce spre ale lui.

Prima curte este foarte lată, o piață mare între cele două rânduri de ziduri paralele. Chioșcurile din piatră și lemn, tarabele în aer liber sau simplele amenajări direct pe pământ își așteaptă cumpărătorii cu tot felul de mărfuri. Forfota de oameni la picior ori călare este în creștere. Patrule de soldați apar regulat și schimbă vorbe cu cei cunoscuți sau îi măsoară pe străini fără sfială.

Dincolo de cuprinsul acesta dreptunghiular ce urmează forma cetății, după al doilea rând de ziduri, se află curtea împărătească. Din mijlocul ei se înalță semețe turlele palatului, fiecare purtând steagul Smaraldului. Accesul din piață este blocat însă de porți bine păzite.

Câțiva străjeri trec prin dreptul lor. Văzându-i pentru prima oară și înarmați, îi opresc. Fac cunoștință cu treburile librenilor apoi le arată cea mai apropiată intrare în cazarmă. E câte un post la toate colțurile interioare, din care pornesc alte metereze spre cele exterioare, pe diagonală, cu arcade de trecere. Soldații le pot străbate ușor în caz de necesitate sau doar pentru supraveghere. Făcându-și intrarea într-una dintre cazărmi, descoperă că acestea continuă larg în curtea de mijloc. Dincolo de ele se întinde grădina palatului, cu alei pavate și multe ochiuri de flori, arbuști coafați și copaci impunători. Din loc în loc, mozaicuri de pietre colorate culminează în fața intrării principale cu un rond imens și o fântână ornamentală, înnobilată cu statuete. Toate acestea nu le pot vedea însă decât de la distanță. I-ar trage inima să se apropie, dar, cu siguranță, nu ar apuca să facă prea mulți pași înainte să fie doborâți de gărzile impresionante.

– Aha, brațe puternice din Cotul Mărgăritarului, îl preia comandantul pe Getozak. Te așteptam abia peste câteva zile.

– Ne-am descurcat mai repede, povestește libreanul scurt despre calea apelor.

– Începi diseară. Treizeci de zile o să faci rotații, ziua și noaptea.

– Am mai trece și noi, să nu ne pierdem antrenamentul, recunoaște Nalbian.

– Brava! Atitudine de soldat! În fiecare a doua dimineață vă aștept la arme.

Prima zi trece repede. Străbat tot târgul, căscând gura la una și la alta, apoi ies să cunoască așezarea cea mare din jurul cetății. Discută despre hanul unde să se stabilească pentru întreaga ședere și cercetează câteva mai arătoase, pe lângă ziduri. Unul mai pitoresc le atrage atenția, are ferestre mari, camere spațioase, grădină bine îngrijită, foișor, oameni de ajutor pentru orice. Însă de cum intră, pe atât de repede ies. Fac loc să intre un burtos numai un zâmbet, cu haine de preț, a cărui soață îi studiază înțepat, ușor dezgustată.

– Am înțeles eu bine? face Brosoc ochii mari. Un galben pe noapte?!

– Întâi am crezut că face vreo glumă, răspunde Getozak.

– De banii ăștia stăm și ciugulim la „Ciocul Rățoiului“ o săptămână. Camera e mică, dar Getozak pleacă, oricum, peste o lună.

Mai perindă până spre seară și observă că lumea este amestecată, aud și alte graiuri, văd straie noi și diferite. Sentimentul general este de bunăstare, lumea discută, se negociază, femeile mai mult pe la straie și covoare, bărbații la meșteșuguri. Spre seară, tavernele din jurul târgului primesc trăsuri venite cu fast sau tineri gălăgioși. Ocazie pentru Brosoc, martor la câteva episoade lipsite de politețe, să exclame: „la noi până și Cărămidarii se rușinează de cei în vârstă!“ Mai departe de cetate lucrurile se așază obișnuit, mai simplu.

Librenii își refac proviziile. Curioși, încearcă și mărfuri necunoscute, cu mare cumpătare spre a nu prăpădi din punga cu bani.

– Am mai fost noi la târg, la Gorudava, dar aici trebuie să fii atent la prețuri, observă Nalbian.

– Dacă treci de poartă, zici că-s suflate cu aur, bombăne Brosoc. Uite, câți pași fac? Pentru că intru-n cetate, gata, înseamnă că sunt bogat?

Ziua apropiindu-se de sfârșit, caută acum ieșirea spre soare răsare, către „Ciocul Rățoiului". Trebuie să învețe cele patru porți, câte una pe fiecare latură. O găsesc pe cea bună, iar afară, la baza zidului, un bărbat în straie rupte stă pe jos cu mâna întinsă.

– Ce faci, omule? se apropie Nalbian mirat.

– Ia, ce să fac, păcatele mele, nu aveți un bănuț și pentru mine?

Tinerii rămân perplecși. Getozak se apleacă să-l ridice.

– Ți-e rău? întreabă Brosoc. Sunt ucenic de vraci.

– Nu, de ce... stai... nu vreau decât să strâng un ban de la trecătorii miloși. Sunt sărac, am trei copii acasă.

– Ești nevoiaș, adică.

– Da, cerșesc, oameni buni, nu vedeți?

Tinerii se uită unii la alții, neștiind ce concluzie să tragă.

– De ce, unchiule, ești în necaz? Nu ai pământ, animale? Sunt bolnavi acasă? Ai fost la stăpâni?

– Dar de unde veniți? Aș zice că nu ați mai văzut cerșetori, se așază el la loc, găsind putere să zâmbească. Văzându-le fețele nelămurite, continuă serios: nu, voi n-ați mai văzut cerșetori.

– Oameni în nevoie sunt peste tot, dar care să stea pe jos din cauza asta, nu, n-am mai întâlnit, răspunde Nalbian.

O familie trece pe lângă ei, discută despre taverna la care să ospăteze. Bărbatul aruncă în trecere o monedă cerșetorului, fără să se oprească.

– Să trăiești, conașule! Sănătate! mulțumește acesta umil. De unde să am? Am trăit greu, vin din loc puțin roditor și cu stăpân cusurgiu. Aici mi se zice să mă duc înapoi. Mă chinui să ridic o cocioabă, pe un petic de la un jupân milos. Din cei mici, că la ăi mari n-ai cum ajunge. E departe, în câmp, dar tot aici e viitorul mai bun pentru copii.

– Nu găsești simbrie? E ditamai târgul.

– Munca e mai puțină decât cei veniți să caute de lucru, iar, la vârsta mea, nu mă alege mai nimeni. Ce fac eu poate că e rușinos,

dar oamenii locului au bani și seara mă întorc c-o pâine. Sărut-mâna, coniță! mai pică un ban lângă el.

– Păi și unde-ți stau copiii, nevasta? Ce-ți trebuie pentru casă, mână de lucru?

– N-am nevoie să se bage nimeni, nu vreau să complic treburile. Acum, dacă nu vă supărați, dați-mi voie…

Un soldat se apropie să vadă ce se întâmplă.

– Ia, deranjezi oamenii? Hai, caută alt loc!

– Cum să ne deranjeze el pe noi? Trebuie ajutat, omul nu e vreun leneș.

Ostașul ridică din umeri:

– Cum vreți, și se îndepărtează.

Nalbian scoate de la brâu un săculeț din care, după o înțelegere din priviri cu prietenii săi, îi dă cerșetorului un galben. Acesta face ochii mari și îi măsoară din cap până-n picioare.

– Nu sunteți bogați, nu pot… murmură el.

– Trebuie, altfel n-avem noi pace.

Omul primește pomana cu mulțumiri sincere, împleticite. Îi mai întreabă ce e cu ei, de unde vin, apoi le urează mult noroc în călătorie. Librenii se îndepărtează cu un gust amar.

– Până acum văzusem nevoiașii din Gorudava, dar nu mi-am imaginat așa ceva, îngână Getozak.

– Mda, răspunde Nalbian cu privirea căzută în colbul potecii. Acolo știu oamenii ce pacoste a lovit pe fiecare.

– Cum pot îndestulații ăia să treacă așa? Îmi venea să-i iau de guler, răbufnește Brosoc.

– Dar soldatul? De ce nu l-a dus la bătrâni?

Librenii ajung în fața hanului cu ultimele frânturi de lumină.

– Getozak trebuie să tragă un pui de somn, amintește Nalbian.

– După cel de azi-noapte, mai stau treaz două zile, inspiră el adânc aer în piept. Hei! arată apoi spre râu.

Ochii tinerilor rămân ațintiți și se dilată a minune: se ghicește conturul unei ambarcațiuni măricele, acostate mai jos de podul de piatră. Ca la un semn, o iau toți trei la goană să vadă noutatea, în preajma căreia mai petrec vreun ceas. Află că a venit cu

mărfuri aduse pe mare de corăbii ancorate departe, unde apele sunt şi mai adânci. Învăţătura zilei pică pe drumul de întoarcere: „Ce loc ciudat... cu palat, oameni bogaţi, marinari şi... cerşetori“.

⁂

Zilele următoare le confirmă concluzia. Fiind buricul împărăţiei, aici sunt şi cele mai mari dregătorii, astfel că, pe lângă trăsuri, care încărcate şi feţe dichisite, vin, de asemenea, oameni cu diverse probleme de rezolvat. Curţile legiuitorilor, slujbaşilor şi judecătorilor primesc zilnic vizitatori din toate colţurile Smaraldului. Unii par atât de pătimiţi, veniţi ca pentru ultima lor încercare. Cât despre cerşetori, unde s-au mirat deunăzi de unul, sfârşitul de săptămână aduce şi zece, în târgul aglomerat cu lume din împrejurimi. Căci, mai ales în aceste zile, piaţa dintre ziduri se uneşte cu tarabele din afara lor. Vite, cai, păsări, cufere, butoaie, fierari, croitori, măcelari, pescari, vinuri, fructe rare, ierburi tămăduitoare, vase de lut şi câte şi mai câte. Se obişnuiesc greu cu varietatea contrastelor de aici, dar încep să nu se mai aplece asupra fiecărui cerşetor.

– Urâtă treabă, să măsori cui şi cât să dai, trag ei concluzia încă din prima duminică.

– Iar pe unii parcă îi deranjăm, zici că-s mai mulţumiţi dacă le dai banul şi pleci.

Chiar în această seară, după ce li s-a rupt sufletul pentru un tânăr olog ce ţipa că stă în cârje de când se ştie, îl dibuiesc că se ridică pe nevăzute şi pleacă fluierând, cu bastonul pe umeri.

– Ei, aşa nu! se mânie Getozak.

– Bun, de-acum, gata cu banii! se revoltă şi Nalbian. Păcat de cei cu adevărat oropsiţi. Dar, cine e de învinovăţit pentru toate astea?

La tarabele cu dichis mai observă una: curioşii ori oamenii ce caută lucruri puţine sunt ignoraţi sau daţi la o pare când se apropie muşterii mai înstăriţi. Ba, chiar aceştia din urmă, cu un aer de

„atoatecuvenite“, se simt îndreptățiți să se bage în față și deseori împing „sărăntocii“.

– Eu nu-i suport p’ăștia, uită-te la ei, mărturisește un brutar. Ăsta-i negustor sau vultur de galbeni?

– Uită să mai fie oameni, se comentează pe alături.

Proaspăt veniți în Karivatra, ajung curând la o nouă convingere: de dulce nepăsare între cei de feluri poate prea diferite, rupți unii de alții, prinși în propriile alergături sau închiși în lumile uneori decalate, alteori suficiente.

Probabil, însă, că este și greu să mai fie la unison, să își mai înțeleagă problemele și năzuințele, în iureșul locului cu prea multe vechi și noi. Nalbian se întreabă dacă nu cumva îi judecă greșit pentru traiul ce și-a găsit un fel de echilibru, puțini par să spună că ar fi ceva în neregulă. Încet-încet, chiar și el realizează că aici viața poate fi mai ușoară și cu mai multe șanse. Nici nu poate să nege că este interesant babilonul acesta, ca un spectacol ciudat și aiuritor ce te poate asimila, în care extremele iau ochii de la majoritatea altminteri normală.

Legăturile slabe și indiferența dintre oameni, prețul observat de Nalbian pentru bunăstarea și standardele cetății, par însă în discordanță cu dependența de organizarea tot mai complicată. Deocamdată se simte mai bine spre margini, de unde îmbină atmosfera familiară cu incursiuni pline de interes pentru experiențele noi din centru. Una dintre ele, care i-a captivat atenția de prima oară, sunt oratorii pricepuți, cocoțați ad-hoc cu filosofii, opinii despre mersul împărăției sau numai și câte un poem ce le înfierbântă lor inimile în acele clipe. Alteori, tineri interpreți leagă scenete din vechi legende, aclamați și recompensați de oamenii care se află în preajmă.

Cu trecerea timpului, preaplinul tarabelor nu îi mai atrage la fel ca la început. În afara celor zilnice, gura pungii rămâne ferecată, cu toată străduința negustorilor cu limbi iscusite. La finalul câtorva socoteli se hotărăsc totuși asupra unor pelerine, cărora le recunosc utilitatea după vânturile și ploile drumului de venire.

Getozak a servit deja pe ziduri, la pod și în patrulare. Urmează garda la palat, pe care o așteaptă cu nerăbdare.

– Să ne zici cum e acolo, poate îl vezi pe împărat, îi cere Brosoc entuziasmat, la un prânz în aer liber cu vedere spre Mărgăritar.

– Mâine, negreșit. Ar trebui să facă un tur de palat noilor veniți, să ne mai lase curiozitatea.

– Eu am găsit unul dintre dascălii pomeniți de Vifon, chiar între ziduri, povestește Nalbian printre îmbucături. Are prăvălie măricică, numai pentru cărți și învățătură.

– Iar eu trebuie să fac o amestecătură de ierburi, aici sunt trei vraci și îmi vor pune întrebări. Trebuie să mă străduiesc, vreau la cel mare, o bătrână ageră de zici că-i vrăjitoare. Apoi, aș mai avea nevoie de câteva lucruri, cum stăm cu banii?

– Acceptabil. Bine că mi-ai amintit, Brosoc, e momentul să vând pocalul ăla. Uite, lui Getozak nici nu i-am spus.

Voinicul, ocupat cu decojirea unui ou fiert, ridică mirat din sprâncene.

– După o vreme prin locurile astea, mă trage o încercare spre alte meleaguri. Iar fratele meu mai mic, aici de față, nu vrea să-mi dea liniște nici acolo, glumește Nalbian, prinzând cu drag umerii lui Brosoc.

Getozak află și el acum despre chemarea prietenului său. Mai puțin în temă cu apăsările acestuia, pătrunde, în câteva întrebări, din pornirile-i profunde și abătute.

– Nici nu trebuie să mă prea mir. De mult văzusem eu că ai momente când ești cu mintea departe. Iar chestia asta e fascinantă, că există sau nu, mă atrage și pe mine, măcar pentru aventură. Dar… ce necazuri te împing?

– Greu cu Nalbian… Și eu mă-ntreb, chiar așa te-au supărat Cărămidarii? Sau io știu ce terchea-berchea?

– Cu bandiții te-nțeleg, nici eu nu pot să-mi imaginez un război. Încerc nici să nu mă gândesc la asta, revine Getozak.

– Iar eu nu reușesc să nu mă gândesc, răspunde Nalbian posomorât.

– Aveți dreptate, regretă Brosoc ușurința cuvintelor de mai devreme. Nu mai spun de ăștia întâlniți pe drum încoace. Vezi cum uită omul, când îi e bine?

– Stai pe pace. Nu, fraţilor, nu e rea viaţa, nici în Libra, nici aici. Cărămidarii, să fie sănătoşi, au avut şi ei, şi alţii, rolul lor în felul în care am început să văd lumea. Ieşind din supărări, am simţit de mult că astfel de oameni au cumva nevoie de înţelegere şi îndrumare, nu de ranchiună. Nimeni nu ajunge rău sau urâcios fără motiv. Trăiască şi înţelepţii Librei pentru concluzii, mai goală era tărtăcuţa asta fără ei, zâmbeşte Nalbian.

– Sau mai liniştită, crede Brosoc. Prea ai plecat urechea la gura lor, vorbe multe pentru o minte fără stare.

– Poate, şi asta. Vedeţi voi, apăsarea mea este în fapt o neacceptare. Îmi este greu să înaintez ştiind ce este posibil, ştiind de ce suntem capabili. O chestiune de viaţă, presărată cu multe şi diverse temeri. Iar cea mai grea, am impresia, este pierderea sensului adevărat, pe care nu îl pot concepe în tovărăşia slăbiciunii.

Brosoc este obişnuit cu discursul vechiului său prieten, dar Getozak este surprins de momentul pe care îl simte dramatic, nu ştie cu ce şi-ar putea ajuta camaradul.

– Sau a morţii? Ţi-e teamă de moarte? întreabă acesta.

– Moartea degeaba. A trupului, dacă sunt în pericol, a sufletului în restul timpului, irosirea lui inutilă. Iar când e vorba de cei dragi, mă simt sub lanţuri grele.

Ceasul adânc de amiază aţinteşte privirea celor trei peste lucirea Mărgăritarului din depărtare. Getozak mişcă din cap a meditaţie, în timp ce Nalbian continuă:

– În plus, mereu am simţit că există mai mult decât ce trăim. Că toate îşi pot găsi răspunsuri, ori în ceva pierdut, ori în ceva mai înalt, ce trebuie atins.

– Legendele, înţelege Brosoc. Şi cei care ţi-au spus de apa vie.

– Acum, când ştiu că este acolo, a devenit cel mai mare sens pentru mine.

O liotă de copii îşi face apariţia pe câmpia verde, veselia lor este contagioasă şi le descreţeşte frunţile. Cei trei prieteni socotesc că este momentul să-şi vadă de treburi, până se vor revedea seara la han. Între timp, Getozak are gardă la casa slujbaşilor, Brosoc se învredniceşte cu mare aplecare pentru sarcinile de a doua zi, iar Nalbian întâlneşte bătrânul dascăl ce-şi aminteşte cu plăcere de

Vifon. În prăvălia acestuia vin tineri pentru învățătură, la care cere să participe și el. Iar etajul, nu foarte mare, adăpostește rafturi pe care abia așteptă să le scotocească bine.

⁂

Dimineața următoare este rezervată antrenamentelor la garnizoana mare a palatului. Getozak impresionează, ca de obicei, dar și Nalbian trage tare, știind că trebuie să fie pregătit pentru drumul necunoscut ce se apropie. Înviorați bine și înfometați, se retrag apoi cu gândul unui prânz pe cinste.

– Ia stați, uite un bijutier, observă Nalbian o prăvălie. Să dau pocalul, deschide el desaga, aproape nostalgic că trebuie să se despartă de obiectul care i-a trezit atâtea întrebări și sentimente.

Poartă încă spadele mânuite în antrenamente, iar Getozak este acoperit de echipamentul soldaților.

– Bine ați venit, vitejilor! Aaa, și unul dintre străjerii noștri de nădejde, pe brațele cărora ne datorăm toți traiul tihnit și prosper! Veniți, cu ce vă pot fi de folos?

Negustorul, cu straie lungi aurii și păr puțin, ca o coroană grizonată pe țeasta pleșuvă, le zâmbește ademenitor pe sub nasul încovoiat. Pereții și vitrina din fața sa prezintă câteva obiecte lucrate în metale prețioase, iar cele mai scumpe se află în cuferele cu încuietori duble din spatele lui.

– Vreau să vând pocalul acesta de argint, onorate bijutier.

– Hm, hm, să vindeți... Ia să văd, greu în ziua de azi, se dă puțin. Dacă o fi argint...

Negustorul îl ia și-l cântărește bine în mâini, îl ciocănește, îl zgârie, apoi scoate o sticlă de mărit vederea. Verdictul întârzie cu multe oftaturi și mișcări nemulțumite din cap.

– Eh, prieteni, v-aș da cu dragă inimă, mă întristează... nu cred că e argint curat. E doar mânjit, pe ici, pe colo.

– Jupâne, dumneata crezi că noi n-am mai văzut argint, oare?

– Vai, dar se poate una ca asta! Păi seamănă, d'aia. Uite, vă dau atât, că nu vreau să plecați cu mâna goală.

– Numai dacă-l topești ies de zece ori mai multe monede, râde Nalbian dând să-l ia înapoi.

– Să nu ne pripim, mai pun niște bănuți, dar... e cam greu în mână, vezi? O fi fier la mijloc. Dau atât, nimic mai mult.

– Păi stai, jupâne, vrei să-l vezi la mijloc? Ia dă toporișca aia din colț, se bagă Getozak.

Zdrang, sparge voinicul pocalul pe jos de se face imediat în trei bucăți. Privirile rămân însă blocate pe o mână de pietre mici, strălucitoare, rostogolite din piciorul gros al cupei. Bijutierul face ochii cât cepele și se repede cu lupa peste ele. Uimirea lui îi lămurește repede pe libreni, apoi, regretând gestul, negustorul se retrage și le dă drumul în silă pe tejghea, cu mâna tremurândă.

– Vedeți? Cioburi, nu argint! Plăteam mai mult decât făcea. Dați-mi voie să arunc gunoaiele astea...

Getozak se apleacă peste marginea de lemn nobil, zgâindu-se cu înțeles la bijutierul ce umblă cu cioara vopsită.

– Dumneata vrei să-ți odihnești puțin oasele-n temniță, așa-i?

Cu arginții luați pe pocal și giuvaierele în punga lui Nalbian, tinerii așteaptă să iasă dintre ziduri până rămân singuri pe cărare.

– Le împărțim și face fiecare cu ele ce-o ști mai bine, găsește Nalbian voce într-un târziu, la fel de uimit ca și ceilalți. Nu consideră nici că merită mica avere, nici că are nevoie de ea pentru drumul ce urmează.

– Mă pui pe gânduri, dragul meu frate de suflet. Ți l-au dat femeile care ți-au spus de miracolul apei vii, apoi ai întâlnit călătorul... nu poate fi întâmplare! În ce te-ai băgat, vecine? zâmbește mirat Brosoc.

Nalbian își mușcă limba, nu crede a fi venit încă momentul să le spună despre ursitoare și calul năzdrăvan.

– Dacă-i pe-așa, atunci fii sigur că nu le-ai primit degeaba. Cineva a socotit că-ți vor folosi, adaugă și Getozak.

– Iar, dacă nu, continuă Brosoc pentru a zădărnici refuzul lui Nalbian, le dai nevoiașilor la-ntoarcere.

– Bine, sper să aveţi dreptate. Dar, de acum, din banii aduşi cu noi, mie nu îmi mai trebuie nimic.

După-amiaza aduce mulţumire librenilor: Brosoc nu-şi mai încape în piele de bucurie în urma acceptării sale de către vraciul curţii, Getozak calcă în sfârşit pe treptele palatului, cu o onoare fără margini, ştiindu-se atât de aproape de coroana Smaraldului, iar Nalbian se cufundă ore în şir în biblioteca de patru-cinci ori mai bogată ca cea de acasă. Descoperă scrieri asemănătoare celor deja cunoscute, dar şi numeroase noutăţi. Cu timpul, trecând prin ele, realizează că multe sunt didactice sau reproduceri incomplete, aşternute de mâna unor scribi pricepuţi. În care se mai păstrează ceva din legile strămoşeşti, amintiri ale frământărilor de veacuri în a pune rânduială între oameni, precum şi tratate de ştiinţe naturale, unele bizare, altele indescifrabile. Fără să uite nicio clipă de chemarea sa, Nalbian îşi îngăduie să zăbovească o vreme asupra buchiilor. Conţinutul nou, ascuns între coperţi tari, protectoare, îl fascinează. Cândva, dacă astfel îi va fi drumul, va şti să se întoarcă la ele.

Învăţătura la Karivatra nu se opreşte însă la lecţiile dascălului. Cărturarii şi înţelepţii, o mică suită de bogăţie a minţii adunată în jurul său de împărat, fac dese incursiuni practice şi teoretice. Casele şi grădinile acestora, după posibilităţi, devin gazde pentru filosofii, lecţii de agonisire şi negustorie, lucratul pământului, ba chiar şi despre harta cerului cu ale sale stele, foarte dragi unui omuleţ cu paşi legănaţi, fost navigator. De la acesta din urmă află, captivat, despre denumirile date zărilor lumii: pe lângă cele cardinale, cunoscute de toată lumea, nord-estul se numeşte Eraqylon, sud-estul, Soratia, sud-vestul, Vesper, nord-vestul, Selunium. Iar cele două mări, din capetele de sus şi de jos, se numesc simplu, Mareno şi Marezi. Este impresionat şi încearcă să participe la cât mai multe dintre întâlnirile deschise discipolilor cu recomadări de la dascăli.

– Rămâne între noi, dar prefer să vă predau vouă, decât loazelor venite cu galbeni la lecţii particulare, li se confesează unul dintre învăţaţi, pesemne sătul de mofturile privilegiaţilor.

Pe lângă oratori ambiţioşi sau denunţători, scurte scenete sau bufonerii la care lumea se înghesuie să arate cu degetul, au loc şi baluri dansante, atât pentru tot poporul, între ziduri, dar şi răsunând din curţile largi ale feţelor înalte. De asemenea, ca evenimente întăritoare pentru moralul supuşilor, se ţin adunări cu dregătorii şi sfătuitorii curţii. La acestea nu poate intra oricine, într-un spaţiu ca un mic amfiteatru păzit de străjeri, ci doar dascălii, câţiva numiţi din rândul oamenilor şi jupânii de seamă. Restul norodului poate însă vedea şi asculta fără probleme din apropiere, ba chiar îşi poate manifesta gălăgios acordul sau dezaprobarea.

Getozak nu rămâne dezamăgit şi prinde o astfel de adunare înainte de sfârşitul şederii sale. Se îngrijeşte să fie printre gărzile sfatului cu public, la care, din afară, asistă şi Nalbian cu Brosoc. După câteva dispoziţii organizaţionale pentru cetate, ies în evidenţă doi dregători şi grupurile strânse în spatele gândirii acestora.

– Iată, acum, mai mult ca niciodată, în voia şi graţia divină coborâtă peste întinderile noastre nu demult încercate de războaie, ar trebui să ştim ce vrem pentru noi, pentru copiii noştri. Un popor puternic, la adăpost de vicisitudinile sorţii ameninţate de vrăjmaşi, care să ne ştie şi să ne ocolească, sau unul slab, mulţumit de viaţa simplă, pradă uşoară?

Cel care vorbeşte este încă în floarea vârstei, înflăcărat, purtat de convingeri nerăbdătoare. De partea celaltă, un om precaut, intrat de curând în anii tâmplelor cărunte:

– Eu zic să nu ne pripim. Lumea nouă abia se aşază în împărăţie, astfel de lucruri cer timp. Ce înseamnă puternic pentru onoratul sfătuitor? Ne-a spus deja, visterii pline cu orice preţ, bogăţiile noastre vândute neostenit pentru mult aur, dă el din cap gânditor. Şi multă oaste, disciplină de fier. Hmm... ce linişte poate aduce aşa ceva? De ce să ne schimbăm, după veacuri în care sufletele au ars pentru clipe de tihnă la vetrele noastre? Ce ne trebuie nouă mai mult decât viaţa cu bucuriile şi încercările ei obişnuite, date de la Dumnezeu? Trei pâini la o masă? Aur sub podele, pentru care să ne pierdem minţile de grijă? Să dăm cinstea pe orice negoţ, chiar şi cu neamuri scufundate-n umbre?

– Cu multă plecăciune, dar bunul înţelept vrea să ne întoarcem la slăbiciunea triburilor vechi? Nu rămânem noi mai degrabă descoperiţi, pradă neputincioasă, fără o oaste de seamă?

– Da, sigur că ne trebuie braţe armate, ca şi pân-acum. Dar mai multă deşteptare şi linişte, iară nu mai mult în buzunare, aduc binele între noi şi-n jurul nostru. Respectul vecinilor, iară nu frica, mânia sau lăcomia lor.

– Idealuri, onorate. Eu vorbesc despre a ţine soarta în mâinile noastre, despre a lua înainte să ni se ia. Da, să ne şi schimbăm dacă trebuie, să înţelegem că visteriile pline întăresc ţinuturile şi rândurile oastei, iar prietenii nu trebuie aleşi numai din mândria scorţoasă a moralei.

Nalbian şi Brosoc află din mulţime că aceste discuţii au loc des în ultimul timp şi încă vor mai continua, în speranţa ajungerii la un consens. Curând observă că cele două poziţii reprezintă, pe de o parte, opţiunea clasei avute, care-l susţine pe mai tânărul sfătuitor, iar, pe de alta, a oamenilor simpli, din spatele înţeleptului. Prima este regăsită de Nalbian şi în discursul îndrumătorului pentru mersul negoţului, visteriei şi taxelor. Acesta insistă că învăţătura trebuie să aibă întâi rostul aducerii de pregătire pentru oamenii obişnuiţi, iar conducătorilor, de mijloace înstărite şi putere. Discipolul din Libra, neîmpăcat cu viziunea prea îngustă, se mai însenineză văzând că nu este singurul nemulţumit.

Câteodată, rar, împăratul Novarin trece cu alai şi gardă impresionantă. Getozak nu poate face încă parte din straja regală, atent aleasă pentru cea mai mare încredere. Lumea îl ovaţionează, iar el nu ezită să adreseze cuvinte mulţimii.

– Bănuiesc că oamenii de aici nu mai simt fiorul care ne trece nouă ghiduş pe la genunchi, glăsuieşte Brosoc, emoţionat la prima vedere a capului încoronat.

În tot acest timp, ieşind din mijlocul târgului, viaţa normală îşi urmează cursul obişnuit, cu treburi zilnice şi munca pământului. Turnurile palatului şi crenelurile zidurilor mari, urmate de conacele semeţe ale jupânilor, fac loc, treptat, caselor încă distinse ale dregătorilor, apoi ale meşteşugarilor cu vechime şi, imediat după aceea, ale oamenilor obişnuiţi care sunt, de altfel, şi cei mai mulţi.

Librenii îşi petrec serile ori în sala de mese de la han, ori într-o tavernă, cu noile lor cunoştinţe, în special ostaşi.

– Ieri m-am întors din margine, la hotar cu Rubinul. Solul coroanei şi al răsăritului s-au înţeles ca fraţii. Dacă e să aibă regele lor, tot aşa ne vom avea, arată un soldat cu degetele strânse bine între ele, în semn de coeziune.

– Eu am fost luna trecută sus, pe lângă dementul de Ferebak. Acolo-i mai greu, azi se ceartă, mâine negociază, povesteşte altul.

– Şi, cu nebuni ca cel pomenit, ce facem? întreabă Nalbian.

– Nu e nimic de făcut. Îi închidem în cleşte, până renunţă sau le vine mintea de pe urmă.

– După mine, dacă vor singuri, să-şi pună şi zece coroane. Dar nu cu pradă şi barbarie, că atunci îi liniştim noi.

– Eu sper să nu-i mai suporte oamenii obligaţi să-i ţină în cârcă. Să-i dea singuri la o parte, când or vrea să trăiască mai bine, aduce concluzia un căpitan apropiat de vârsta retragerii. Ce mă bucură pe mine cel mai mult este înţelegerea mai strânsă cu Rubinul, că prea ne-am vitregit atâta amar de vreme. Precum chiorii, împăraţi de-acelaşi sânge porneau unul împotriva celuilalt, nici nu se mai ştie bine pentru ce, mestecă el amintirea cu halba la buze.

Luna se apropie de sfârşit. Nalbian nu a aflat mai multe despre apa vie, doar credinţe asemănătoare şi legende rămase pe seama acesteia. Întrebările lui au încercat şi urechi de călători, care însă i-au urat succes în căutarile sale, mai ales într-o drumeţie atât de lungă. Niciunul nu ştie pe unde ar veni capătul acesta al pământului.

– Am fost spre soare-răsare, nu am găsit aşa ceva. Mai departe era doar sălbăticie, ţipenie nu locuieşte prin pustiu şi codrii de toată spaima, a putut auzi la unul dintre ei.

Ultimele zile pentru Getozak. Ca şi în alte seri, opresc lângă o reprezentaţie teatrală.

– Am citit povestea, e de aici. Au cam schimbat-o, nu se termină aşa, precizează Nalbian prietenilor săi.

– Ăştia-s doar la bani. Nu ca cei de zilele trecute, în costumaţii, ăia pasionaţi.

– Piesa și artiștii una, dar ce fete frumoase în public, dă Brosoc coate spre farmecele unor domnișoare.

– Cam cochete, uite colo frumusețe naturală, arată Nalbian în altă parte.

– Mai depinde și care se pleacă la nasul nostru, râde Brosoc.

Sceneta se termină, îi urmează o bufonerie. Au loc schimbări și printre privitori, sunt chiar mai mulți acum. Dacă la început îl mai amuzau comicii aceștia împiedicați, Nalbian începe să strâmbe din nas la vederea lor, cu atât mai mult cu cât nu reușește să înțeleagă hăhăiala unui public prea dornic de scălămbăieli.

– Psst.

Getozak și Brosoc îndreaptă privirile încotro le face semn Nalbian. Un individ cu haină lungă, mâinile în buzunare și o uitătură ce se vrea aeriană, merge nehotărât prin mulțime.

– Nu e singur, arată libreanul spre un complice cu ochii-n toate părțile. Cred că umblă la brâul oamenilor; ce-o ține sub parpalacul ăla, pe așa vreme?

– Dar știu că ai un simț ascuns pentru astea, răspunde Brosoc. Hai să vedem.

Bănuiala se confirmă, o pungă trece pe nesimțite în palma iscusită a hoțului. Tinerii decid rapid să vină din trei direcții diferite spre hoțomanii care se apropie unul de altul. Getozak nu este în serviciu, astfel că nu trezesc suspiciuni până târziu, când, înțelegând intenția librenilor, cei doi pungași caută scăpare.

– Dar stați să vorbim puțin, prietenește, îi împresurează Getozak ironic.

– Avem treabă noi, suntem așteptați, încearcă ei să grăbească pasul, dar Nalbian și Brosoc le închid calea. Văzând că se strânge lațul, aruncă banii furați și forțează fuga. Librenii reușesc să-i împiedice atât cât să atragă atenția unei patrule ce îi reține numaidecât.

– Mă gândeam: ce-ar fi să ne prefacem neatenți, slabi, cu mulți bani la vedere? Vă dați seama ce ușor i-am prinde? reflectează Nalbian.

– Hmm, nu-i rea, nu-i rea deloc ideea. Merită spusă la garnizoană, e de părere Getozak.

– Ha, dar poate că ne-am speria de câți ar cădea în capcană, se amuză Brosoc.

⁂

Vine și ziua întoarcerii celui mai voinic dintre libreni. Își petrec timpul dinaintea plecării prin târg, pentru a duce acasă câteva suveniruri și podoabe, apoi își iau rămas bun cu strângeri de mâini și îmbrățișări frățești. Deși nu le spune nimic, Getozak năzuiește în sinea sa că Nalbian și-a mai găsit liniștea și se vor întoarce amândoi acasă cât de curând.

– Spune-le tuturor că suntem bine și chibzuiți în toate cele. Și uite ceva pentru ai lui Jilop, lasă Nalbian ultimă vorbă și câțiva galbeni luați pe o nestemată. Apoi trăsura mare, cu patru cai, își începe drumul spre Cotul Mărgăritarului.

Libreanul nu a uitat însă nimic și nici nu e cu mult mai liniștit. Participă cu interes la lecțiile învățaților, cunoaște deja toți dascălii, leagă încredere cu ei și bibliotecile lor. Deși află multe lucruri aparte, nimic în plus despre apa vie. Ajunge să întrebe fățiș și vraciul cel mare, bătrâna fiind singura care pare interesată și îi vorbește despre puterile miraculoase ale acesteia, o perlă neprețuită ce nu s-a regăsit niciodată pe rafturile tămăduitorilor. Schimbă mereu cu Brosoc din cele aflate, idei, filosofii, leacuri, voie bună și glume, în timpul care trece pe nesimțite. Ba chiar trag concluzia ca au prins destulă coajă ca să înceapă să și muncească ceva, nu doar să cheltuie.

Până într-o zi, la puține săptămâni de la plecarea lui Getozak. Când, în drum cu ceilalți învățăcei spre o lecție de științe naturale, un convoi de oameni aplecați, murdari, cu fețele încercate, își face apariția trăgând în urmă ceea ce pare a fi toată avuția lor: câte-o mârțoagă, o capră, legături de haine prăfuite. Se opresc toți să observe șirul trist, iar Nalbian se apropie nedumerit. Vederea copiiilor din brațele oamenilor ori ducând în spate diverse greutăți,

cot la cot cu cei mari, îi răscolește sufletul. Se întoarce întrebător spre învățător.

– Sclavi, răspunde acesta. Au scăpat din robie de pe alte meleaguri.

Câțiva soldați preiau convoiul pentru a îl îndruma spre adăposturi și hrană. Pe drumul lor, alți și alți oameni intervin să dea o mână de ajutor pribegilor nefericiți. Nalbian se repede și el, încercând să le măsoare suferințele pentru a-și oferi sprijinul. Cu noduri în gât, suie un copilaș pe umeri cu tot cu desaga pe care o târăște, mamă-sa fiind deja încărcată și beteagă. Tabloul este jalnic, unii sunt schilodiți, alții nemâncați, și, probabil, nicio familie întregită. Îl recunoaște pe cel care conduce acum șirul:

– Doamne, căpitane, de unde vin oamenii aceștia?

– De obicei, din două-trei regate în jurul nostru, ba chiar și de pe la Rubin. Nici acolo nu se mai permite sclavia, însă, în unele văgăuni greu de ținut sub lege...

– De obicei? îl întrerupe Nalbian, împărțind puținele merinde avute asupra sa.

– Da, vin des, cei ce reușesc să fugă. Și încă nu-s toți, mulți au fost preluați înainte de cetate.

– Dar, noi cu Rubinul, ditamai puterile, de ce nu oprim oroarea?

Căpitanul ridică neputincios din umeri.

– Facem ce putem. Din păcate, unele locuri păstrează încă normală amintirea, că unii pot fi liberi și alții nu.

Cu lacrimi în ochi mai ia un micuț în brațe și merge pierdut prin colbul ridicat de picioarele desculțe ale sclavilor scăpați din infern. Copilul adoarme la pieptul ce ascunde strigătul îndurerat din inima libreanului.

Tabăra este deja pregătită, semn al vorbelor căpitanului că se așteaptă la astfel de refugiați. Nalbian înnoadă anume două mlădițe la intrare și asudă alături de ceilalți localnici până târziu, pentru necesarul de adăpost, mâncare și alte trebuințe. Tocmai oblojește o rană, când Brosoc ajunge lângă el:

– Am auzit și am venit. Știam că o să fii aici, dinainte să văd nodul.

Dmineaţa următoare, mai împăcat să vadă bieţii oameni pe mâini bune, Nalbian fuge direct la dascălul de la cetate.

– Ştiu, dragul meu, tristă e lumea asta în multe. Momentan împăratul nu are soluţii, dar dintre cei scăpaţi nu trimitem pe nimeni înapoi, oricât suntem ameninţaţi cu războiul. Din fericire, Smaraldul este puternic.

– Învăţătorule, a venit timpul să plec după apa vie. Ceva nu înţeleg eu: să nu aibă împărăţia asta o bogăţie mai mare de scrieri? Că puţine am găsit, totuşi, şi pe aici. Mă aşteptam la rafturi întregi, ţinute sub chei de aur şi pază straşnică, precum o visterie plină cu averi.

Dascălul îl cunoaşte acum. Dacă ar fi pus întrebarea mai demult, nu i-ar fi putut răspunde astfel:

– Dar există, bunul meu elev. Mă bucur că Vifon şi-a amintit de mine, deşi mi-e teamă să nu alergi după o iluzie. M-ai întrebat la început despre Argesis, însă nici eu, şi nici alţii, dintre puţinii care ştim, nu îţi puteam vorbi aşa devreme despre el. Cel mai mare înţelept, cărturarul ce bate spre o sută de ani, zic unii. Este păstrătorul şi paznicul acestei comori pe care bine ai intuit că trebuie să se afle undeva. Dar, după cum bagi de seamă, nu e deloc la vedere. Se găseşte la o zi de-aici, ascunsă bine, departe de drumurile mari. Nu poţi intra fără un sigiliu secret, vino să îţi înmânez unul.

Nalbian mulţumeşte adânc pentru încrederea acordată. Nu mai pierde nicio clipă, nu îşi mai poate îngădui. Cu drumul tainic în minte, merge direct la herghelie, unde îşi alege un cal tânăr şi bun. „Cu plecăciune Philenei, restul la ciorap.“ Lasă vorbă la han, ia pelerina şi ceva merinde, apoi dispare în trap.

Înaintează cu soarele alunecându-i pe frunte. După câteva ceasuri şi poteci tot mai mici, urmărind indiciile dascălului, părăseşte pământul tăiat de roţile carelor în dreptul unei mori părăsite. Pieptiş printr-un codru des, sperând să nu piardă direcţia, ţine pe dreapta stejarii şi pe stânga fagii. Când lumina soarelui se face pierdută aprinde felinarul şi merge încet, de teama fiarelor. Calul este neliniştit şi trudit, dar nu vrea să oprească până la semnul următor, o baltă cu vârfuri de copaci putrezi, pe care o găseşte şi răsuflă uşurat. Încropeşte adăpost într-un stejar gros, umezeala, aerul rece şi oboseala îl fac să renunţe la a mai face focul. Lumina lunii şi vocea sa alină animalul ce adoarme pe marginea lacului.

Nechezatul îl trezeşte odată cu zorile. Regretă somnul adânc, ar fi vrut să plece mai devreme. Drumul continuă cu multe urcuşuri, până ce armăsarul nu mai poate înainta. Face roată în jurul unei stânci ieşite ca un ţurţure, aşa cum l-a povăţuit dascălul, pentru a descoperi singura trecere posibilă, printr-o crăpătură cât să strecoare calul frecat de perete. De aici se cască o râpă adâncă, urmată pe marginea cealaltă de alte stânci acoperite cu brazi semeţi, ce par să închidă orice putinţă de acces. Caută şi de această dată semnul, un pârâu coboară în trepte grele pentru animal, apoi altul urcă în acelaşi mod. „Gata chinul, drăguţule”, îşi mângâie încercatul patruped, odată ajunşi pe creasta opusă, aparent rătăciţi în mijlocul unei păduri imense. La puţin timp, ca din gura unui vulcan străvechi, se deschide lacul. Mare, limpede şi adânc cât să-ngropi zeci de corăbii. În mijlocul lui, o stâncă pe care nu se ghiceşte nimic altceva decât alţi brazi. O singură fâşie, pe sub apă, acoperă potecă tainică spre interiorul insuliţei. Un pas mai la stânga sau mai la dreapta şi hăul albastrului etern le-ar putea fi gazdă bună pentru totdeauna.

Ieşiţi pe uscat, găsesc ascunse trei cabane solide, din bârne de lemn, în jurul unei bătături cu fântână. Nalbian aude coarda

întinsă a unui arc, undeva prin desișul din apropiere, iar un gardian deghizat în pădurar le taie calea.

– Vin cu voie de la curtea împărătească, vorbește libreanul fără întârziere și scoate sigiliul.

„Pădurarul“, pe sub al cărui cojoc se ghicește acum armura, verifică fără o vorbă apoi cere sabia. Alți doi soldați ies din tufișuri.

– Speram că vine schimbul, râde el. Asta e, băieți, mai avem câteva zile.

Refuză politicos băutura sau mâncarea, apoi se lasă îndrumat spre o intrare secretă în stâncă.

– De aici iei coridorul, cobori câteva trepte și dai de o ușă mare. Bați cum ți-a zis cine te-a trimis și ți se va deschide; dacă nu, vei fi prizonierul nostru, îl înștiințează gardianul cu seriozitate.

Pasajul primește lumină naturală prin crăpăturile înalte. Bate codul secret și așteaptă. Numeroase zăvoare sunt trase, iar un bărbat destul de tânăr și molcom îi face loc să intre. O sală imensă, o peșteră luminată de torțe și firide, legată în coloane răsucite ca de palat, îl primește magic. Pereții sunt acoperiți de numeroase rafturi înalte de câțiva stânjeni, cu două etaje de pasarele de lemn pe care se poate ajunge numai cu o scară imensă pe roți. După colțurile pierdute în piatră își dă seama că mai sunt și alte camere. Îl întâmpină o femeie care, fără să sufle o vorbă, îi arată spre o masă acoperită de scrieri și condeie ce îmbie la lectură și creație.

Mai mult cu ochii prin rafturile bogate în cotoare de cărți groase, tăblițe, suluri și alte asemenea, toate aranjate într-o ordine anume, aude murmurul unui bătrân. Acesta se ridică de la masa mare și vine spre el. Aplecat ușor de vârstă, cu o mână pe toiag și cealaltă la spate, poartă o barbă mare, ascuțită, și o pălărie veche. Își întâmpină vizitatorul din ochii vioi.

– Nu-mi spune nimic, tinere, își mângâie el barba. Nu, șșt, musca.

Nalbian se conformează și așteaptă în loc, fără nicio vorbă. Argesis îl studiază atent din cap până-n picioare, de câteva ori.

– Poțiuni. Cauți rețete tămăduitoare, îndreaptă într-un târziu degetul spre el.

Nalbian îl privește gânditor, dar nu-l aprobă.

– Șșt, repetă bătrânul, apoi se întoarce cu spatele. Îi face semn să-l urmeze până la o bancă de lemn răsucit în fel și chip, ce pare să facă parte din mulțimea vestigiilor de valoare.

– Ți-au spus că am o sută de ani, nu? se așază și îl invită de-a dreapta lui. Hehe, chicotește el, adevărul e că nu se poate ști. Pentru că, pur și simplu, mi-am uitat vârsta.

Un motan portocaliu sare pe mânerul șezlongului și începe să toarcă, plimbându-se prin poala învățatului care îl mângâie drăgăstos.

– Îmi amintește de Îmbufnatul, tot așa galben și zbanghiu. Aveam zece ani... cred. Mă ducea taica la târg să-mi ia roată de lemn, știi, de împins cu bățul. Iar eu îi ceream de scris, pentru dascăl. Sau era maica? Să ai condei, atunci, eheee! Iar acasă se jucau frații mei, ce ne mai hârjoneam cu mâțele! Îți cauți strămoșul, sânge regal sau erou fără memorie, duce iar degetul spre Nalbian, vesel ca într-un joc de ghicit. Nu, nu... revine în poziția lui, nezărind nicio tresărire pe fața libreanului. Șșt, mai am o încercare.

Face semn femeii, care aduce o tavă cu două ceaiuri aburinde și biscuiți rotunzi cu dulceață.

– Merge drept la minte. Mmm, se linge bătrânul pe degete, invitându-l pe Nalbian să nu se abțină. Ăștia doi, ucenicii mei de nădejde, se apleacă apoi spre musafir. Să nu-ți faci idei, sunt bărbat și femeie! Au gospodăria lor... bine, nu aici, nu în peștera asta. Sunt cununați, păi cum altfel! Casa mai mare e pentru ei, arată cu degetul în sus.

Se rezeamă iar și începe să picotească.

– Cum e afară azi, soare simt eu. Mă duc la lac mai târziu. Hehe, nu pe ușa aia de-mi rupe mâinile, am eu ieșirea mea, deschide strengărește un ochi. Îmi place să stau și în pădure, da... am chiar și o barcă, ascunsă bine. Unde-o fi acum? Uh, iar trebuie să-ntreb străjerii... râde el vesel. Ei, dar să nu pierdem vremea.

Argesis se ridică fără să îi mai dea nicio indicație. Merge încet la masa lui, unde se așază și începe să lucreze. Murmurul său continuă minute bune, apoi saltă brusc și se întoarce spre Nalbian.

– Legende, lucruri fermecate, ridică el barba, iscodindu-l cu ochii mijiți.

Tânărul zâmbește aprobator. Argesis începe să se bucure ca un copil, dă ușor din mâini și din picioare, ca la un mare succes.

– Da, așa, haha! Nu mi-am pierdut flerul. Se apropie și duce dosul palmei la gură, șoptind ca într-un secret: motivul ăsta e preferatul meu. Așa deci, tinere! revine cu voce tare și caută din ochi, cu degetele-n barbă, probabil spre rafturile care odihnesc tainele potrivite. Țărușul fântânii nesecate? Semințe pentru mere de aur? Coiful care adoarme vrăjmașii? Sau poate... descântecul să vorbești cu cei trecuți dincolo? face el ochii mari și o voce sugrumată.

– Apa vie, prea cinstite înțelept.

Privirea lui Argesis rămâne neschimbată, dar fără ghidușia de mai devreme. Apoi șoptește ca tras de mânecă într-o amintire neașteptată:

– Apa... apa vie... îmm, înțeleg, se prinde el iar de barbă și se uită clipe îndelungi prin Nalbian, țintind mult dincolo de peșteră, lac, poate chiar până la moara părăsită. Foarte bine, că ultimul nici nu există, a fost unul odată de-l voia neapărat. Căuta o comoară de care răposatul nu spusese nimănui, pornește Argesis încet, pe gânduri.

Ajunge în fața unui șir de rafturi vechi, cu lemn înnegrit de vreme. Trece ușor de la unul la altul, cu fruntea lăsată, oprindu-se din când în când ca și cum ar căuta în minte conținutul din dreptul său.

– Aha, ridică într-un târziu capul, iar asistentul său aduce scara mare, cunoscându-i semnele.

Cufere micuțe, încrustate cu măiestrie, pietre cioplite și scrijelite probabil de mâini vechi de mii de ani, rulouri din scoarță de copac și piei de animale, legături îngălbenite, tăblițe de lut cu scris necunoscut, toate acestea se adună până sus, spre tavan. Bătrânul urcă încet și scoate o legătură roasă la margini. O pune pe un stativ înalt din apropiere și o privește fără să o deschidă.

– De ce îți trebuie? Nu pentru vreo supă, sper...

Nalbian începe a îi povesti despre apăsările sale, la fel ca lui Brosoc și Getozak, iar bătrânul îl ascultă răbdător.

– Așa deci, fiule, nobile și grele gânduri ai tu. Nu-ți pare rău de tinerețe? Atunci, ia să vedem, ce găsim aici mai mult decât în povești...

Unele pagini sunt rupte, din altele lipsesc bucăți întregi. Ce a rămas se vede însă că a fost reparat cu grijă, pentru a dăinui mult timp de acum înainte.

– E chiar originalul, șoptește Nalbian.

– Da, munca noastră este trecerea în condică a tot ce vezi aici, apoi să facem cel puțin o copie. Mai ducem și la scribi, dar nu pe cele importante. Va dura încă multe zeci de ani după ce nu voi mai fi. Dar eu le știu deja, am citit tot-tot... cred. Poate de aceea am și trăit atâta, asta mi-am dorit mereu, zâmbește el mulțumit.

Văzând sclipirea din ochii libreanului purtați peste nenumăratele rafturi, își drege vocea și continuă:

– Îmi pare rău, tinere ucenic. Mai ai până să le poți răsfoi în voie, dar mă bucură dorința ta.

Scoate un ciob de mărit vederea, un monoclu rudimentar însă util. „Asta e și în legende, asta o știm deja“, dă el ușor paginile. Apare un desen ca o hartă, doar câteva linii și două puncte cândva albastre, de o parte și de alta.

– Cele două drumuri, spre răsărit și apus, recunoaște Nalbian.

Argesis îl privește curios pe sub sprâncene, cu degetul peste textul de sub ilustrație.

– Citești velina veche?

Libreanul se eschivează amintind de călătorul bătrân, înlocuitorul calului de la lacul frasinului în versiunea de om întreg la minte pentru ceilalți.

– Hmm, așa zice și aici: „cu multă dorință, fără de care avântul se stinge, cu multă tărie, fără de care trupul și sufletul se-nmoaie, cel ce cutează are a porni spre nașterea luminii sau spre așternutul soarelui“. Dincolo spune, ce a mai rămas: „...au bătătorit drumurile cu stârvurile lor... pericole nenumărate... cine s-a întors viu...“, cam atât se mai vede. Nu sună deloc bine, dragul meu, deloc. În locul tău, moș Argesis ar rămâne la cetate. Pentru că nu asta încercăm toți oare, să ne îmbunătățim, cu pași mici, ca să priceapă

tot omul? Avem deja conducători mai luminaţi, crede-l pe Argesis, că pe mulţi i-a cunoscut dintre cei vechi.

– E drept, mărite înţelept. Recunosc, m-am simţit atras de viaţa din târgul mare. Însă ochiul sufletului nu s-a lăsat înduplecat, simte nestatornicia, pericolul, poleiala. Azi este bine, ici sau colo, dar câte alte locuri nu ţin oamenii în suferinţă? Acum poate sunt de toate şi e pace, dar sâmburii negri rămân în adâncuri, fără să poată fi ajunşi. Unde, la Karivatra, întâi am văzut şi eu bunăstarea, am observat apoi truda supuşilor pentru pieliţa groasă a stăpânilor. Unde m-a bucurat siguranţa şi viaţa mai tihnită, m-a întristat apoi oastea numeroasă care le păstrează. Lăcomia, nepăsarea, viclenia, toate sunt acolo, nu dispar. O cădere dacă vine, şi toate pot ieşi la suprafaţă, oricât de hidoase. Cum pot sta să mă îmbăt cu apă rece, bunule Argesis, când, undeva în lumea asta, lumina din ochii pruncilor se loveşte de umbre întunecate şi deznădejde? Când om pe om se schingiuieşte, îşi taie capul, pentru o nebunie sau avere? Iar dacă ştiu de apa vie, pot eu să mai am linişte? Chiar dacă n-o voi găsi, alte drumuri mă aşteaptă, nu cetatea, nu căldura căminului...

– Deci aşa, răspunde bătrânul cu multă atenţie şi o mână în barbă. Prinde a răsfoi iar, încet, până apar câteva semne ordonate dar bizare.

– Existau oare vrăjitori, cândva?

– Mmm... Dacă te iei după scrieri, ceva magie se mai întâmpla. Cu toată comoara din peştera asta nu am înţeles însă dacă era adevărată sau doar cunoştinţe înalte despre cele care ne-nconjoară. Asta când e vorba de oameni. Pentru că, altfel, sunt şi poveşti zăpăcitoare, despre haruri şi puteri îngăduite din afara noastră, dacă e să credem aşa lumi laolaltă. Azi? Avem descântători, oracole şi stăpânii ploilor. Unde nu vine şi la mine unul, să-l încerc cum ştiu eu, ha!

Mai dă o pagină şi apare coama unui copac cu multe înfloriturі, dar şters complet în partea de jos.

– De sub rădăcinile lui... scapă iar Nalbian.

Argesis închide cartea încet şi se sprijină cu ambele mâini pe baston.

– Prea multe nu mai scrie acolo. Știu pe dinafară și este limpede că nici tu nu ești străin, deși nu cunosc să existe vreo transcriere după cartea aceasta. Ce îți lipsește?

– Măsurile, bunule Argesis. Cum o iau și în ce cantități.

Bătrânul râde lămurit, nu numai cu fața dar din căldura sufletului. Se întoarce la rafturi și alege o urnă prăfuită, din care scoate și desface un sul cu sigiliu mare, verde.

– Adică asta. Nu am citit decât eu și apoi l-am închis, credeam atunci că pentru multe alte veacuri. L-a lăsat, spune una dintre cărți, acum două mii de ani, un mare erou al vremurilor. Dă ușor din cap și întinde pergamentul: tu știi mai mult, nu-mi spui totul. Dar te cred, oricare-ar fi adevărul tău. Uite ce scrie:

Cum vei lua, dacă ai lua, de-i ajunge nu poți sta,
Nici întoarcere nu e, așa că ia aminte pentru ce.
Toată apa, cât butoiul, cu lingura sau cu ulciorul,
Face tot ca picătura, dacă-ți umezește gura.
Ai făcut-o, n-ai ce face, vei trăi nu ca în șapte
Ci mereu și totdeauna, cugetă tu bine: îi bună?
La trei degete de rouă, zece fură, vine nouă,
Măsură rămasă deci, câte au căzut în beci.
Cât de mare sau adânc el, poartă-n pântece la fel.
Cine-o bea cu picătura, ca și prima și totuna,
Vindecare vor afla, și trupul și inima.
Dacă însă ți-a rămas, doar atât cât am vorbit,
Tot așa, dar nu dă suflu, decât brațelor de viciu.

Nalbian și Argesis mai citesc o dată ghicitoarea, la unison. Stau amândoi tăcuți o vreme, încercând să-i descifreze tainele.

– Nemurire...?! șoptește libreanul înmărmurit.

– Dacă-i adevărat, asta nu-i de joacă, strânge bătrânul versurile cu o grimasă îngrijorată, neînduplecat în fața dezvăluirii involuntare, uitate.

Nalbian îi prinde mâna grăbită să întoarcă pergamentul la locul său de odihnă, cu seninătate și cuvinte venite de la sine:

– Nu, învățătorule, nu caut eternitate. Nu știu care este rostul nostru, dar acela nu e al nemuririi îndoielilor, slăbiciunilor și râvnelor. Nu al trupului supus tuturor celor trecătoare din jurul nostru, unde nici măcar stânca nu-i veșnică. Și-ți făgăduiesc că voi găsi o cale să o țin departe de ceilalți. Oricum, își retrage el brațul rugător, intenționez să merg până la capăt, cu sau fără ghicitoare.

Argesis îi simte cinstea și focul inimii. Clipește de câteva ori spre piciorul stativului, în cugetare, apoi își descrețește fruntea.

– Atunci, ar fi bine să mergi în cunoștință de cauză. Ia să vedem.

Se întorc deasupra scrierii cu taine și bolborosesc împreună.

– Prima cantitate e clară... următoarele le-a ascuns binișor, reflectează Nalbian.

– Da, uite tinerețea, ce reține el... Alo, e cineva aici? face bătrânul mâna pâlnie la urechea libreanului. *De-i ajunge nu poți sta/Nici întoarcere nu e*! Apoi îl ciocăne ușor, părintește, în frunte: capcană, drum fără întoarcere, dragul meu! Nu? Mă gândeam eu că nu te oprește nici asta...

Nalbian memorează ghicitoarea și își ia rămas bun, cu speranța că, într-o zi, îl va primi din nou pentru mai multă învățătură.

– Tu vino întâi să-mi povestești, să te întorci într-o bucată! îi urează Argesis. Iată încă un motiv să mă mai încăpățânez o vreme pe lumea asta, zâmbește mai mult în sinea lui.

Ajunge înapoi la Karivatra în mijlocul zilei. Preferă să descalece mult înainte de Ciocul Rățoiului, pentru a se reconecta cu pământul, cu prezentul. Trece printre copii alergând de mama focului, oameni cu treburi și câțiva pierde-vară. I se pare greu să-și dea seama dacă îi vorbește cineva, dacă a răspuns cuviincios la bineț̦e, se oprește de câteva ori nelămurit în urma câte cuiva. Un câine își face apariția pe cărare și leagă drag de picioarele armăsarului până aproape de han. Lasă calul cu vorbă de îngrijire și odihnă, după care își pregătește cele necesare drumului, departe de ochii lui Brosoc. Acesta apare spre seară și coboară amândoi cu bucurie în sala de mese, iar Nalbian îi povestește drumul și cele noi aflate.

– Înseamnă că ne apropiem de plecare, remarcă Brosoc. Când am auzit ieri că ai fost la herghelie, m-am gândit că poate nici nu te mai întorci.

– La prieteni o să mă întorc mereu, ridică Nalbian halba, cu sentiment. Să pătrundem ghicitoarea, facem pregătiri și cam asta e, adaugă el, fără a-și putea privi în ochi prietenul de-o viață.

Discută și se veselesc până târziu. Lampa își pierde lumina la timp pentru a ascunde obrajii umezi ai lui Nalbian. Brosoc doarme adânc când, în miezul întunericului, se strecoară afară cu inima grea.

Noaptea este răcoroasă. Armăsarul odihnit pare că se bucură la revederea noului stăpân. Ieșiți în drum, Nalbian încalecă, dar încă nu pornește. Privește atent spre cele două direcții, rememorând spusele spiritului calului năzdrăvan: „Spre soare-răsare este calea luminii, a inimii blânde și curate. Spre soare-apune este cale spinoasă, calea umbrelor. “

– Calea luminoasă și a inimii blânde să fie, șoptește trăgând de căpăstru spre răsărit.

Brosoc citește dimineața cuvintele lăsate de Nalbian. E trist, supărat, recunoscător și plin de înțelegere în același timp. Suspină înlăcrimat, știind că nu are încotro să plece după el, cu siguranță a evitat gărzile pentru a i se pierde direcția aleasă.

– Mult noroc, dragul meu frate... Te aștept să continuăm aventura vieții împreună.

CAPITOLUL IV

O altă față a celor nevăzute

MERGE FĂRĂ să zorească, atent la drum și locurile pe care calcă pentru prima dată. „Asta e ruta mare pentru ținuturile din soare-răsare, mă duce singură până aproape de Rubin", își face Nalbian un calcul. O perioadă traversează păduri întrerupte, dar soarele urcat din față și silueta Cingătoarei, vizibilă din când în când pe dreapta, îl încredințează că direcția este bună. De cu dimineață începe să întâlnească drumeți și trăsuri cu treburi spre cetate, al căror loc de înnoptare îl găsește curând. Refuză invitația somnului, odihnind doar calul, simte că poate ajunge fără probleme la următorul popas.

„Am tot timpul din lume să rumeg ghicitoarea. A avut dreptate spiritul năzdrăvanului, nu s-a pierdut știința apei vii. O singură mare neliniște îmi rămăsese, dar, mulțumită comorii din raftul lui Argesis, am înțeles deja că nu este importantă cantitatea, doar numărul de picături. Mai trebuie doar să dezleg câte sunt necesare pentru vindecarea trupului și inimii, laolaltă".

După-amiază, intrarea într-o nouă pădure ridică din pământ valuri ușoare de ceață. Câțiva iepuri se dau îndărăt, ieșiți probabil din vizuinile umede. Aburii se înteţesc treptat, pe măsură ce codrul devine mai des şi mai rece. Nalbian ţine calul la pas mic, atent să nu intre în mărăcinii mulţi de pe margine. Ascute urechea în caz că mai apare cineva pe cărare, dar nu ajunge nimic la el. Doar ţipete de corbi şi gemete de copaci. Un lipici somnoros încearcă să-i tragă de pleoape în atmosfera amorţită şi forme nedefinite i se rostogolesc în faţa ochilor. Strânge din braţe şi scutură capul pentru a alunga picoteala nepoftită. Ceaţa prinde o aromă ca de lăcrămioare şi îi fură concentrarea, pentru ca mai târziu să realizeze că este posibil să fi aţipit pentru o clipă.

Aburii se risipesc, lasă privirii o poiană frumoasă, înflorită, traversată de un pârâu. Pe marginea apei se ridică o colibă, în apropierea căreia opreşte curios, pentru a-şi mai dezmorţi încheieturile. Câteva găini ciugulesc primprejur, iar un behăit de capră se aude din tufişuri.

– Aici sunt, băiete.

O bătrână vine spre el în toiag.

– Locuieşti în pădure, mătuşă?

– Cum se poate, flăcău voinic. Mai trece lume, nu suntem rătăciţi, iar moşul meu doarme, cam atât îl mai ţin oasele. Da' ia un loc colea, eşti ostenit, să îţi aduc un ceai cald înainte să pleci.

O buturugă mare înconjurată de altele mai mici serveşte de masă cu scaune. Nalbian se miră că a trecut pe lângă ele fără să le vadă. Râde încet şi se aşază, simţindu-şi trupul uşor şi mintea visătoare. „De la oboseală…"

Timpul trece pe nesimţite, iar ceaiul pare că nu se mai termină. A îndrugat verzi şi uscate, nu îşi mai aminteşte cum şi în ce fel.

– Mare păcat, aşa minte ageră şi pusă pe treabă să alerge după o nălucă. Io zic altfel, băiatu' meu. Ai deja o mică avere…

– Aşa e, zâmbeşte libreanul mândru, cu mâna la locul secret.

– Karivatra e cel mai bun loc din împărăţie pentru oameni ca tine. Harnic, înţelept, te cunoaşte deja lumea. Ai tot ce trebuie

pentru o viaţă mai bună, la care să pui umărul. Cunosc mult mai puţin vrednici ca tine de au ajuns mari dregători, cu putere.

Nalbian se clatină cu o senzaţie neplăcută. Un sentiment fugar îi schimbă părerea despre femeia din faţa lui într-una respingătoare. Parfumul de lăcrămioare revine însă şi îi fură iar simţurile.

– Că bine zici, mătuşă. Mă atrage viaţa asta uşoară, plăcută. Sigur pot ajunge sus de tot şi să fac ce îmi propun.

– Ai văzut, drăguţule? Acolo dai cel mai bun ajutor, care o să ajungă şi la bătrâneţile mele, şi în toate zările Smaraldului. Dacă vrea inima ta cea bună, milosul mamii, mergi la cetate şi spune-le deja să mai răărească soldaţii de pe drumuri, strică tihna oamenilor.

– Aşa o să fac, bizuie-te pe mine! Rămâi sănătoasă, o să auzi în curând de Nalbian, binefăcătorul din Karivatra, încalecă el numaidecât şi face cale-ntoarsă.

Simte că a mai păcălit oboseala. Regăseşte ceaţa, dar este înmuiată şi scapă de ea repede. Îi pare bine de întâmplare, de cuvintele calde şi înţelepciunea babei. Încrederea a crescut în el şi îl îndrumă singură spre noua sa menire.

Treptat însă gândurile încep să se împotmolească şi nu înţelege de ce. O nelinişte surdă încearcă să răzbată dintr-un ecou îndepărtat. Mintea îi spune să o ignore, dar sufletului îi este greu, nu vrea să o lase să se piardă. Cu atât mai mult cu cât mai degrabă se recunoaşte în vocile acestei nelinişti, pe care se luptă să o ţină vie. Vederea i se tulbură şi începe să se respingă pe el însuşi. Ar vrea să se agaţe de gâtul unuia dintre eurile interioare, când de unul, când de altul, să le pună la pământ cu înverşunare. Calul calcă acum în cerc; cu ultima vlagă, Nalbian se scurge de pe spinarea lui şi cade lat. Priveşte cerul mişcător printre ramuri de alun, fără să îşi dea seama dacă mai este în pădure sau nu, apoi încearcă să scoată fluierul pentru un cântec vechi de liniştire a inimii. Gura însă nu-l mai ştie şi, în câteva clipe, cade-n întuneric.

Un somn negru şi gros, chinuit, coboară peste ochii minţii. În adâncuri se zvârcoleşte într-o luptă contra unui venin turbat, un coşmar interminabil. Se simte prins de mâini şi de picioare, iar pe tot trupul apasă ca o lespede imensă de piatră. Frânturi de gânduri

vin din neant și ar vrea să se agațe de ele, dar dispar într-o clipită. Unul îi spune că ar putea fi la câțiva stânjeni sub pământ, îngrozindu-l și mai tare. Altul vrea să-l liniștească, cerându-i să nu se împotrivească, urmat de o duhoare nemaiîntâlnită. Pieptul caută să respire, să tragă aer de undeva. Durerea își face loc odată cu regăsirea de sine și-l părăsește în același timp cu nepăsarea. Aceasta din urmă așteaptă, cu o satisfacție senină, asfixierea zvâcnirilor interioare, care însă nu renunță și pompează din ce în ce mai tare. Din întunericul neînduplecat încep să ajungă la el scurte imagini, ca dintr-o poveste. Câteva găini cu un contur înșelător, fără culoare, fără substanță. O cană de ceai deformată din care curge smoală. Limbi de șerpi ieșite din pământ, ce încearcă să arate a flori în bătaia unui vânt otrăvit. Apoi culorile încep să prindă putere în amintiri regăsite: numeroase nalbe în fața unei porți, despre care o fată încearcă să-i explice ceva; spune că o cheamă Cassia; o gârlă în care stă cu picioarele suflecate până la genunchi, încercând să prindă broaște; o ușă scârțâie și niște scări coboară spre bucătăria mirosind a plăcinte; o melodie i se așază treptat în urechi și îi arată spre desaga cu brăduți de pe o poliță; figuri de oameni și episoade rapide se derulează acum, amintindu-i toate bunele și neplăcutele inimii sale. O voce și un tremur scuturat îl fac să deschidă ochii.

– Omule, hai sus, ce e cu tine? Ia, aduceți niște apă!

Lumina i se pare insuportabilă, dar o dorește din toată ființa. Lângă el, aplecat, un vizitiu cere o carafă de la cei din trăsura oprită pe marginea drumului.

– Nu e nevoie, mulțumesc dumitale, se sprijină Nalbian pe coate.

– Ești fiert, ai febră? Ai grijă cu sabia ’ceea…

Libreanul se dă cu mâna peste fața încinsă și scurge șiroaie din părul transpirat.

– A trecut… boala vine și trece, slavă Cerului, se ridică încet în picioare. Mergi în pace, cinstite vizitiu, dar vreau să mă întorc la podul din poiană, e departe de-aici? E o cocioabă acolo, ba chiar și fântână.

Omul ridică din umeri, urcând pentru a da bice cailor.

– E un pod, aproape, dar nimic altceva. Treci de el și caută popasul, la două ceasuri de aici, îți trebuie înzdrăvenire.

Trăsura pornește spre cetate, lăsându-l pe Nalbian să-și recupereze calul intrat prin desișuri. Nu-i lipsește nimic, dar nici nu are habar cât a rătăcit fără știre. Soarele se îndreaptă spre apus, motiv pentru care găsește de cuviință să caute popasul pomenit de vizitiu.

Intră din nou, cu băgare de seamă, în pădurea care l-a otrăvit mai devreme. Ajunge în poiana cu pârâu și pod, dar, în afară de acestea, nimic nu seamănă cu ce își amintește: este plină de uscături, copaci putreziți, nici pomeneală de picior omenesc. Urcând podul mic, dibuiește într-un morman de mărăcini dărâmătura unei foste cocioabe. „Ce s-a întâmplat aici nu a fost vis." Continuă drumul obosit, încărcat acum și cu această sumbră întâmplare.

Oprește la popas odată cu înserarea. Silueta voinicului se apropie de taverna cu bătătură și tabără pentru drumeți. Pe deasupra, umbrele nopții par să-și șoptească, ieșite din văgăuni neștiute. „Nu essste slaaab...", susură un vaiet dintr-o parte. „Și tocmai l-am mai întăriiit... greșșeală...", vine răspuns cu un roi de lilieci, care duce mai departe sunetele întunericului.

Smaraldele și Rubinele nu intră întotdeauna în același buzunar

Zile în șir traversează ținuturile spre răsărit. Astrul zilei este din ce în ce mai generos și face călătoria mai ușoară. Verobostes știa bine, oamenii de aici sunt dezgheţaţi, harnici, uniți în dorința de rânduire pe sufletul și încercările proprii. Pare că au un țel împărtășit, încă după felul cum își fac treburile și se prind la vorbă. La un moment dat intră într-un târg mare unde află, cu mirare și admirație, că nu există stăpâni. Frâiele sunt puse în mâna

învăţaţilor de care locuitorii sunt mândri, îi susţin cu înverşunare. Oastea nu lipseşte, rândurile ei sunt zămislite însă numai din bărbaţii acestor ţinuturi, care ţin atât stindardul Smaraldului, cât şi credinţele în care au crescut. Nalbian are un sentiment de consens cu împărăţia, confirmat de discuţiile pe care le prinde ici şi colo:

– Să ne lase cu ale noastre. Noi am pătimit cel mai mult în războaie, noi vrem să ne refacem viaţa. Ştim mai bine să tratăm şi cu Rubinul, aici, la margine, aşa că o să fie bine pentru toată lumea.

– Nu zice nimeni că ne înstrăinăm, sângele apă nu se face. Au înţeles şi ei asta, merg bine negocierile. Împreună vom fi întotdeauna mai puternici.

Nalbian începe să se obişnuiască cu drumul, deşi simte depărtarea de casă. Mereu alt han, alt pat, alt cer deasupra capului. Preferă însă adâncul înstelat, de pe rogojina lui, dacă vremea e bună şi împrejurimile prietenoase. Este atent la oameni, retras, ascultă şi observă. Încearcă să nu lase nimic la voia întâmplării. Atrage, uneori, asupra lui priviri curioase, întrebătoare, de care se fereşte cum poate mai bine. Intră în vorbă doar dacă îi place omul ori călătorul pare să aibă în spate mai mult decât vorbe goale. De acestea are parte din plin, şi-a irost deja urechile pe tot felul de poveşti înflorite sau găselniţe prosteşti.

Într-o zi, drumul cel mare începe să lase răsăritul pe umărul stâng. Află că mai are o săptămână până la hotar cu Rubinul şi socoteşte că nu are niciun motiv să ocolească doar de dragul căii largi şi umblate. Astfel că îşi dă mâna cu potecile cele mai drepte spre orizontul căutat.

Hanul din seara aceasta, la răscruce într-o poiană mare, se bucură de un număr bunicel de trăsuri, cai şi muşterii. Ca de obicei, Nalbian încearcă să nu iasă în evidenţă şi observă neobosit din colţul său. Ghiceşte rapid călătorul cu chef de vorbă fără prea multă acoperire. Aude amuzat cum a traversat ditamai deşertul fără o gură de apă sau cum a dresat şerpi să-i păzească cortul de canibalii din miazănoapte. Nu este singurul ascultător din umbră, la câteva mese mai încolo zăreşte un alt personaj singuratic, la a doua tinereţe, care-şi râde în barba mică. Acum, povestea zelosului spune că a fost împins de o turmă de bivoli spre capătul pământului, unde l-a orbit

soarele „ieşit din pământ, din iarbă verde“, mai să-l pârjolească. Nalbian simte nevoia să lege şi el vorbă, într-o doară:

– Adică ai fost la marginea răsăritului, mărite explorator?

– Păi eu aşa zic, dac-am spus că a dat soarele peste mine, răspunde sigur pe el călătorul bun de scris basme, încântat de cunoaşterea zărilor.

– Aha, grozavă păţanie, avem noroc că te-ai întors sănătos. Dar, ia zi-mi, că am auzit lucruri mari să fie pe acolo, nu ai găsit locuri fermecate? De unde nu prea te mai poţi întoarce, dacă te mănâncă pielea să treci mai departe?

Omul se gândeşte, pesemne, ce ar da mai bine să răspundă.

– Ei, dar unde mai departe de marginea pământului! Apoi regretă oportunitatea: ba, acum că mi-ai amintit, ce de grozăvii am găsit în preajmă... Oameni fără urechi, pepeni care creşteau în aer şi...

Mesenii povestitorului râd şi au grijă să-i ţină cupa de vin plină, îmbiindu-l de zor, ca să nu se termine veselia. Nalbian încetează să-l mai asculte, nu i-a scăpat însă tresărirea personajului tăcut de mai devreme, după ce şi-a adresat întrebarea. Iar acum pare că-i aruncă priviri curioase. Libreanul îi observă raniţa şi lipsa de grabă, iar singurătatea îl recomandă a pribeag. Se ridică pentru a se apropia de masa acestuia.

– Noroc dumitale, am zis ceva ce poate ţi-a trezit vreo amintire?

– Ştiu şi eu, nu e prima oară când aud ce-ai spus adineauri, îi face el semn să se aşeze. Întrebai doar aşa sau cu un scop?

Străinul pare că vrea să afle mai multe despre el înainte să-şi dezlege limba. Se studiază amândoi pe ascuns, iar Nalbian nu poate să nu remarce pielea arsă de soare şi de vânt. Ochii celuilalt se opresc pe mânerul în cruce al spadei.

– La drum lung şi greu e bună. De la oaste, explică Nalbian.

– Adevărat, am dus şi eu. Acum ţin ceva mai mic, în desagă, nu mai înfrunt orice locuri necunoscute.

– Dar bag de seamă că ai văzut destule până acum. N-am întrebat de soare-răsare ca să mă aflu în treabă, mă duc într-acolo.

Pribeagul dă din cap a lămurire.

– Am auzit că acolo se găseşte apa vie, scurtează Nalbian, fără intenţie de a-i povesti mai multe însă. „Dacă ştie ceva, va spune, dacă nu, rămâne aşa.“

Străinul se apleacă pentru a fi mai aproape de urechea libreanului:

– Nu eşti singurul, coboară el glasul. Şi eu am auzit de ea, în drumeţiile mele. Bine, eu căutam altceva atunci, fructele regilor din miazăzi, să le aduc la noi. Dar am auzit o poveste convingătoare la un pescar bătrân...

– Şi ai schimbat direcţia.

– Pentru viaţă veşnică? A doua zi eram pe mare! Am tăiat aşa o bucată bună din drum, cât s-a putut.

– Dar... nu ai găsit-o.

– Nici eu, nici cei pe care i-am mai întâlnit să fi încercat, număraţi pe degetele de la o mână. Inclusiv pescarul. Ce m-a oprit? Dai de un pustiu după o vreme, nimeni, picior de om vreo două săptămâni. Apoi, mort-copt, când zici că trebuie să te apropii, începe o pădure, dar ce pădure! Mare şi deasă, plină de namile de fiare, n-am reuşit nici câteva ceasuri prin ea. Am încercat să ocolesc codrul acesta mult timp, în sus şi-n jos, nu i-am dat de capăt. Apoi a venit şovăiala, cât să-mi mai risc viaţa cu asta? N-a găsit-o bătrânul, n-o găsesc nici eu, poate nici nu există.

– Eu am o bănuială straşnică, sigur există.

– Dacă e aşa, atunci trebuie să intri în pădurea asta grozavă, prietene. Sau chiar să treci dincolo de ea, dar, apoi, încă una: cine ştie cum arată? O baltă, un râu? Care din ele?

Nalbian înţelege că nu are ştiinţa copacului şi izvorului. Seara zboară apoi odată cu povestirile călătorului din miazăzi.

– Am adus multe seminţe, am şi la mine. Puţine ies însă aici, nu le priieşte vremea noastră, îi spune el posomorât la despărţire.

Nopţile următoare îşi dă întâlnire cu somnul în aer liber. Ce poartă ziua în ghete, ascunde noaptea la distanţă de el, în pământ sau vreo scorbură bine dosită. Astfel scapă de grija tâlhăriei, păstrează doar câţiva arginţi la cingătoare pe seama cărora să joace teatru în caz de primejdie.

În seara dinaintea trecerii în Rubin intră în ultima tavernă din Smarald. Încearcă să ia pulsul locurilor, să mai afle despre drumuri. Vorbind despre împărăția vecină, așa cum a observat de ceva vreme, însă și mai abitir pe aici, unii oameni se pornesc cu înverșunare:

– Niște târâturi! Să îndrăznească să intre la noi, nu'șt ce le fac, se oțărăște unul și mai trage o dușcă.

– Hai, Pielare, că nu e așa, s-au dus vremurile alea.

– Uite-mă, io-s neam de Rubin, ridică cineva paharul împăciuitor.

– Lasă, tu ești de treabă, revine supăratul.

– Da, dar câți trădători nespălați nu sunt pe-acolo? se bagă altul cu o poliță de cine știe când.

– Continuați voi cu zâzania, nu vă place pacea, cârciogarilor, îi ocărăsc alții, mai în glumă, mai în serios.

A doua zi urcă pe coama ce desparte aici cele mai mari împărății de pe fața pământului. Fricțiunile de-a lungul timpului peste acest hotar, pe care pășește acum Nalbian, nu au adus decât suferințe și le-au slăbit. Pajiștea poartă flori văratice, vizitate frenetic de albine și alte zburătoare colorate. Pietrișul trosnește sub picioarele calului, dar panta e blândă. Un turnuleț flutură steagul Smaraldului, este cu siguranță nefolosit, în timp ce câteva capre sălbatice își dezvăluie prezența în momentul în care o iau la goană.

Nalbian ajunge pe culmea coamei ce coboară la fel de lin de partea cealaltă. Oprește la prima vedere a împărăției vecine, apoi se întoarce de-a lungul hotarului, pentru a medita spre întinderile Smaraldului. Orizontul îi adăpostește casa părintească, rădăcinile de care s-a îndepărtat acum precum puțini alții. Descalecă și se așază rezemat de un bolovan, stând așa de-a curmezișul crestei, pierdut în zările cuminți ca două tablouri. Își îndreaptă sufletul spre ai lui, ar vrea să le poată vorbi de la distanță. Își imaginează cum se întâlnesc Cassia și Rogozis cu părinții, în vizită sau pentru vreo treabă, cu zâmbetul pe buze. Apoi se amuză la gândul că ar putea găsi vreun nepoțel la întoarcere.

Văzduhul aduce un vuiet ușor, al depărtărilor străbătute de vântul molcom. Scoate fluierul și-l acompaniază doinatic într-un

răgaz plin de pace, în care se află în toate locurile lăsate şi căutate în acelaşi timp.

⤫

Nu găseşte împărăţia Rubinului cu mult diferită de a Smaraldului. Înţelege că cel care domneşte aici e încă pe firea celor vechi, cu strânsoare asupra ţinuturilor pe care nu doreşte să le scape din mână în niciun fel. Doar steagurile roşiatice, cu triunghi ca para focului, precum şi armura diferită a soldaţilor, îi amintesc fără tăgadă locurile în care se află.

Străbate poteci mici la început, încă nu ştie unde vin drumurile mari. Vara, pe sfârşit de Cireşar, începe să fie din ce în ce mai caldă, îşi propune să profite de anotimp pentru a parcurge cea mai mare distanţă posibilă. Astfel că, deşi nu mai înnoptează la hanuri, intră din când în când pentru a-şi pune planurile în ordine.

– Hangiule, am prins de veste că urmează un pustiu neprietenos spre răsărit. Pe unde îl pot ocoli mai harnic?

– De unde vii, voinice?

– Din Smarald, cu drum pribeag, până dincolo de Rubin. Caut să nu pierd zilele degeaba, cum să trec mai repede.

Un horcăit îi atrage atenţia în spatele său. „Câine!“, scoate cineva printre dinţi fără să se uite la el.

– Nu pune la inimă, vecine, îl împacă hangiul. Sunt unii care rămân blocaţi în duşmăniile vechi.

– Da, şi la noi mai sunt, din păcate.

– Uite, pentru cărare bătută şi dreaptă... începe apoi să-i explice ce şi cum.

La plecare, se opreşte în dreptul omului cu boală sufletească nevindecată. Acesta se burzuluieşte şi se ridică brusc în picioare, pregătit de bătaie. Ceilalţi doi camarazi ai săi sunt şi ei încordaţi. Dar Nalbian îi întinde mâna cu prietenie:

– De ce să nu uităm de vrajba altora?

Omul se uită încruntat, măsurându-i puterea. Lipsa provocării din partea libreanului, destul de voinic acum, îl ține pe loc. Îi scuipă cu dispreț palma întinsă și începe să rânjească, urmat de hăhăiala celorlalți. Nalbian este descumpănit pentru un moment și se simte înjosit. Face eforturi să-și alunge revolta și nevoia de reparație, nu știe dacă din teamă, neplăcerea conflictului sau din simțire înțeleaptă. Imediat, ranchiunoșii își atrag dezacordul și ocara unor oameni din jurul lor, dar și susținerea altor câțiva de prin sala mare. Libreanul încearcă să-și ascundă tremurul gâtului și părăsește localul fără o vorbă.

Urmează o noapte și o zi de reflecții, după cum este croit sufletul său. „Dacă nu cu împăcare, atunci cu ce să stingi ura?“, se întreabă el după câteva scenarii de răspuns localnicului nervos, deloc blânde nici ele, năvălite prin minte ca de la sine. Cu depărtarea de Smarald însă resentimentele împotriva poporului său se sting treptat.

Vocea compasiunii și nevoia brațelor puternice

În puținul timp de odihnă meșterește cu plăcere la harta mare, pe care încep să se adune bucățele de lume frumos desenate. Știe acum și încotro poate ajunge la Rozant, cetatea de scaun, dar asta ar însemna risipă de zile prețioase.

Trece prin așezări mici și mari, găsește și frumos și urât, și bunăstare și sărăcie. Cerșetorilor se ferește a le mai da când nu le poate ghici onestitatea, dar într-un târg găsește copii murdari cu mâna întinsă. Vederea acestora îl dă peste cap și nu poate să nu intre în vorbă cu ei. Este un loc prea puțin înstărit și cu oameni închistați, probabil din cauza durității vieții. Află de familii năpăstuite, bolnave, împuținate de soarta grea. Prinzând încredere,

cei de aici îi șoptesc despre stăpânul hapsân care îi cocoșează cu dările. Gărzile îl miros repede și încep să-i iasă în întâmpinare.

– Fă pași, pribeagule, vrei necazuri? îl înconjoară o trupă de soldați pe seară. Lasă oamenii în pace, dacă nu vrei să te luăm pe sus.

– Încerc doar să ajut...

– Hai, marș, nu au nevoie. Să muncească mai mult! Și să nu te mai prindem cu spadă, că temnița te mănâncă. Valea!

Nalbian nu are însă cum părăsi ușor așa necazuri mari. Se oprește câteva zile prin marginile așezării, în loc ferit, sub cerul liber. Intră doar neînarmat, vizitează casele copiilor cerșetori unde lasă mulți galbeni și aduce alinare unor suferințe trupești, cu știința tămăduitoare pe care a apucat să o învețe. Incursiunile acestea în viața oamenilor îl afectează, chiar dacă la sfârșitul zilei găsește mulțumire în compasiunea oferită. Refuză ospitalitatea caselor, nu dorește să atragă răzbunarea jupânului asupra lor. În plus, preferă liniștea și reculegerea în aerul proaspăt, unde iarba, copacii și stelele îi mai clătesc spiritul încărcat cu necazurile adunate peste zi.

Garda stăpânului îl urmărește de aproape, dar, în afară de câteva șicane, nu ia nicio măsură. În sânul acesteia sunt și oșteni din rândul oamenilor obișnuiți care îl apreciază și se prefac că nu observă. Ba unii chiar îl ajută pe ascuns, cu direcții și informații.

– Stăpâne, duce veste căpitanul la conacul în contrast flagrant cu restul caselor. Muscoiul ăsta începe să aibă partea oamenilor, dar și a unora dintre noi.

Jupânul strânge din pumni și dinți.

– Nu mi-ați găsit nici până acum unde și-a făcut bârlogul?

– S-a prins, stăpâne, în fiecare zi își mută locul. Se furișează bine, are antrenament, o fi un bandit care urmărește vreo nebunie. Să-i venim de hac?

Bogătanul asupritor rămâne pe gânduri sub fruntea încruntată.

– Dacă nu-l găsiți noaptea, nu încă. Nu-mi trebuie răzmeriță din partea sărăntocilor. Hăituiți-l, iar dacă vedeți că încearcă să ridice lumea împotriva mea... haț, arată el cu degetul la beregată.

În mijlocul necazurilor şi lipsurilor de aici, nu o dată s-a gândit Nalbian la răscoală. Nu crede în brutalitate – în niciun caz cea insuflată de el, un străin care nici nu intenţionează să rămână. Se întristează şi mai tare când diverşi oameni încep să-l caute, îşi dă seama că putinţa lui are o limită. Îi pare rău că nu poate face momentan mai mult şi se simte incomod faţă de impresia de salvare pe care o aduce. Unora dintre copiii nevoiaşi le povesteşte despre apa vie, cu sufletul greu, nefiind sigur dacă îi ajută sau le dă speranţe deşarte.

Până când, gândind că trebuie să plece, îndrăzneşte să meargă la casa mare a stăpânului, pentru o vorbă. Acesta nu îi face onoarea prezenţei sale, îl aude în schimb aruncând servitorului:

– A venit grozavul pământului, care se învârte printre oameni ca un sfânt? Vrea să descurce el ce nu am reuşit eu, cu maţe fripte ăia? Ce să le mai dau?! Să facă paşi, până nu-l zvârl la câini!

Nalbian pleacă singur, fără să mai aştepte răspunsul stingherit al băiatului de casă. În curte însă îl opreşte o fată cam de vârsta lui, îngrijită, vădit parte a familiei nobile.

– Tu eşti cel despre care vorbeşte lumea? îl studiază ea. Ciudate apucături ai... împarţi galbeni, dar dormi în ţărână.

– Sunt un om simplu, doar puţin mai norocos, domniţă.

– Din fericire, ştii să mânuieşti spada, altfel, te-ar fi căutat deja tâlharii.

– Nu de tâlhari îmi este mie teamă aici. Am vrut să vorbesc cu jupânul. M-a întristat fără măsură să văd copii trişti, nevoiţi să cerşească.

– Tatăl meu poate că nu e un model de conducător, are bubele lui, printre care lăcomia. Dar nici câmpurile astea anevoioase nu ne ajută. Vara, seceta le face tari ca piatra, primăvara şi toamna, se inundă de nu poţi pune mai nimic pe ele.

– Dar Rubinul e puternic, nu e sărac. Cu voinţă se pot mişca multe, câţi copii trebuie să sufere până să facă cineva ceva?

– Aşa nădăjduiesc şi eu, aştept zile mai bune. Capetele cetăţii văd cu greu mai jos de guşa proprie, din păcate. Dar tu, tu câte poţi face cu ce-ai început aici?

Nalbian privește într-o parte, cu oftat greu. Fata jupânului continuă:

– Dacă nu ești om cu averi, dacă nu ai rezolvare pentru oamenii aceștia, atunci mai bine pleci. Amăgirea le face mai rău.

Tânărul o privește în ochi aprobator, știind că are dreptate. Dorește însă o ultimă vorbă:

– Domniță, o să ai curând mai multă trecere și putere peste târgul de-l stăpâniți. De-ai reuși aduce ceva dascăli, copiii să intre la carte, indiferent de posibilități... Nenorocirea, însă, este burta goală, îndrăznește el mai incisiv, cu ochii în pământ.

Fata se abține să nu lăcrimeze. Nalbian își dă seama că ea știe toate acestea și pune la suflet. Apleacă din cap cuviincios și părăsește curtea conacului, iar soldatul de la intrare, din rândul oamenilor, va spune și celorlalți despre plecarea sa.

Se apropie luna de când traversează Rubinul. Are parte și de vizita fiarelor, unele necunoscute lui, dar și de încercările oamenilor necinstiți. Mai cu vorba bună, mai cu duritate, reușește să țină deocamdată necazurile departe. Învață cum mica avere îi servește, în primul rând, în ajutorul celor năpăstuiți, astfel că mai abitir o străjuiește.

În una din seri, pregătit de înnoptare într-o poiană departe de potecă, ascunde, ca de obicei, săculețul valoros la rădăcina unui copac. Dimineața, când focul e stins de mult, îl trezește grohăitul unui mistreț pe care, mijind bine ochii, îl descoperă scurmând în jurul arborelui cu pricina. Pesemne, pământul mai reavăn i-a atras atenția sau libreanul a nimerit peste vreo cămară de-a animalului. Se aruncă spre el, însă e prea târziu, îl vede cum înhață punga și o dă pe gât. Are ceva experiență cu porcii sălbatici, așa că știe să-l alerge. Iar ceea ce și-a dorit se întâmplă: mistrețul se simte amenințat și începe să se repeadă la el. „Hai, guiț, guiț, hai... Era bun un arc acum; dacă nu aveam de ales?“. Mai în goană, mai lăsându-se urmărit, ajunge să tragă frânghie de sub șaua calului și să-l prindă de grumaz. Animalul se zbate și împunge, lupta nu e ușoară. Cu ceva muncă reușește să-l lege de un trunchi suficient de gros, apoi se trântește în iarbă, obosit.

– Nu te mai zvârcoli, zi mersi că nu te pune nimeni la proțap.

Calul privește curios spre arătarea agitată. Nalbian se întinde, neavând altceva de făcut decât să aştepte. Animalul se mai liniștește după un timp, însă orice mișcare a tânărului îl face să smulgă frânghia și să guițe asurzitor, până rămâne fără vlagă.

– Uşurel, grohăilă. Îți zdrelești grumazul. Așa, bagă-te în tufiș.

Ziua trece aţintit locului, îngrijind de cal și noul musafir. Amurgul se lasă peste tabăra prelungită, unde mistreţul stă acum aşezat, nemaiputând scoate decât nişte mârâituri aproape prietenești și urmărindu-l pe Nalbian cum pregătește rogojina de odihnă.

– Ce să-ți fac, purceluș. Crezi că eu mă bucur? îi vorbește tolănit, cu mâinile sub cap. Suntem amândoi prinși aici, până dai înapoi ce halișI fără să vrei. Îmi pare rău, îmi trebuie. Vezi tu, pentru noi, oamenii, pietricelele alea tari și reci, care nici măcar nu ţin de foame, aduc bogăţie. Ciudată treabă, nu? Așa e...

Apoi se întoarce pe cot, cercetând gânditor spre copacul care ţine funia:

– Ei, dar alta-i acum: ce să fac eu să te apăr de lupi și pisicile alea mari, cu colţi, de găzduiţi voi pe aici. Foc nu pot aprinde, că o să leșini de frică. Fir-ar să fie...

Noaptea aceasta nu-i aduce tihnă. Stă mai mult de veghe, răspunde cu gălăgie la sunetele dubioase și liniștește calul din când în când. Se bucură de venirea dimineţii, odată cu ridicarea soarelui poate să prindă și el un ceas de somn. Și de data aceasta este trezit de mișcare. Doi pui de om răsar la marginea poienii și privesc miraţi:

– Ce faci, nene? Creşti porcul?

Nalbian încearcă să se dumirească ce e cu puștanii. Părinţii apar rapid, ţin coșuri cu ciuperci, și trag odraslele spre ei. Fac ochii mari, neștiind ce să creadă, apoi o șterg repede cu gesturi politicoase.

După amiaza vine și trofeul mult aşteptat, în care se ghicește săculeţul. Libreanul eliberează în sfârșit animalul care sare ca un apucat și se pierde printre copaci.

De acum înainte alta este ascunzătoarea încărcăturii prețioase. Îngropată chiar sub focul de tabără și nici că-și mai face alte griji. Numai că surprizele neplăcute nu apar întotdeauna doar unde te aștepți. Pe la popasuri, în taverne, piețe sau chiar pe drum, se găsesc destui ochi și mâini dornice să-l caute de gologani.

Într-o zi, nu reușește să evite nimic. Pe drumul gol, fără multă vegetație și nimeni în jur, se ivesc lângă el doi călăreți, din vreo ascunzătoare. Îi simte de cum se apropie: vicleni, mirosind prada. Unul învăluie dintr-o parte, cu fața murdară și părul vraiște, iar al doilea, acoperit de cuțite până-n gât, din cealaltă. Nalbian este în cumpănă, dacă să dea bice sau să stea locului.

– Ia stai așa, unde te grăbești, prietene, rânjește nespălatul.

– Nu am nimic de valoare, mai bine vă vedeți de treabă, le-o taie libreanul.

– Ei, dar asta ne lămurim noi, acuș, râde cuțitarul și dă să-i prindă frâiele.

„Or fi mai mulți? Nu văd altă mișcare. Dacă-i alerg, taie calul pe una din părți și cad." Decizia e luată. Îl așteaptă cât mai aproape și, dintr-o săritură, e peste el. Se prăbușesc amândoi în țărâna cu pietriș. Surpriza și-a făcut efectul, banditul nu reușește să scoată vreun cuțit, iar tovarășul său este nevoit să descalece. Atâta timp cât îl poate ține pe al doilea departe, trânta nu are cum o pierde. Îi sucește bine o mână și îl lovește la picioare. Adversarul reușește să-i planteze un genunchi în piept, dar libreanul, văzând apropierea celuilalt cu sabia scoasă, trage din toate încheieturile și-l saltă pe nemernic ca să-l arunce peste cap, trântindu-l cu putere. „Unul e gata", gâfâie privindu-l cum zace nemișcat. Apucă să scoată spada înainte ca al doilea tâlhar, cu un urlet de ură, să atace primul. Parează lovitura puternică deasupra frunții și se rostogolește într-o râpă. Se ridică amețit, dar antrenamentele își arată roadele: îl primește așteptându-i mișcarea, prima, a doua, apoi, la a treia, câștigă pasul și îi preia spada pe tăiș, aruncându-i-o cât colo. Cu respirația grea și fața julită, Nalbian îl țintuiește la gât și îl doboară în genunchi cu o lovitură fulgerătoare. Tâlharul cere îndurare. Sângele învingătorului fierbe, libreanul strânge din pumn.

– Cereţi îndurare, lepădături ordinare? Voi, care sunteţi gata să tăiaţi râzând? Îl apucă apoi de barbă: de ce faceţi asta, ticăloşilor?

Nelegiuitul încearcă să-l prindă de picior şi să-l răstoarne. Mişcare care l-ar fi costat viaţa, dacă sabia de la gâtul său nu ar fi fost a lui Nalbian. Libreanul îl prinde de ceafă şi-l pune la pământ, apoi îi leagă mâinile la spate. Repetă procedura cuţitarului, iar, când acesta se dezmeticeşte, îi urcă neînarmaţi pe cai şi-i conduce la prima garnizoană. Pe drum îi leagă şi la gură, sătul de spurcăciunile şi blestemele pe care aceştia i le aruncă.

Întâlneşte şi multe locuri cu oameni cumsecade, dintr-o bucată, în comunităţi de mai mare dragul. Pe aici ar mai zăbovi, dacă în inima sa nu ar fi prins rădăcini puternice simţirea că orice clipă pierdută mai îngăduie o lacrimă în lume. Iar de i se-ntâmplă să se lase purtat de încântarea unui târg gătit cu gust, de poveşti noi şi figuri prietenoase, îl cuprinde apoi un sentiment necruţător de nevrednicie. Cel mai rău îi pare când îşi ia rămas bun de la oamenii de spirit, în general albiţi de tâmple, mereu pregătiţi cu vorbe tâlcuite sau amintiri năstrușnice şi chiar eroice. Pe lângă ei ar sta şi ar trage sevă ca lăstarul de la copacul bătrân. Nu îi scapă însă observaţia că, în general, ori natura este mai bună cu locurile, ori jupânii sunt de bună credinţă. Ambele aceste binecuvântări îl reaşteaptă în Libra, faţă de care simte, în astfel de momente, o recunoştinţă fără margini.

Din vitregie în bătălie

Multe privelişti schimbătoare aduce drumul. Unele feerice, altele neobişnuite. Trece peste râpe seci cu pământ roşu, pe lângă un munte înnegrit de focul aruncat acum mulţi ani, prin mlaştini nisipoase, dar şi de-a lungul unor văi trasate cu pensula de un meşter zugrav, cu coline blânde, înverzite, cu spaţii largi şi lacuri cristaline. Poate cel mai mult îi place muntele, când intră în

pădurile de la poalele lui și merge pe marginea pârâurilor rostogolite în șoapte, iar în depărtare, deasupra capului, se arată piscuri semețe până la cer.

Printr-un astfel de loc iese, pe nesimțite, din împărăția Rubinului. Nu știe cât mai are de mers, nu poate încă nimeni să-i spună, dar ține calea cea mai dreaptă. În fața munților, întreabă-n stânga și-n dreapta, socotește bine înainte să aleagă trecători pieptișe sau ocoluri mai lungi. La capătul unui pasaj la înălțime, plăcut în miezul verii, se întreabă pe unde ar lua-o în caz de iarnă cu zăpezi. În următoarea așezare uită însă gândurile acestea, află că nu departe de aici, spre miazăzi, se află un rege cu inima de piatră, robitor de oameni. Sătenii se plâng că deseori soldații acestuia vin și pe la ei să răpească tineri din locurile mai puțin păzite. Amărât peste măsură, dar și cu un sentiment de neputință, Nalbian încearcă totuși să ajungă în locurile nefericite, nici el nu știe exact pentru ce. Încă pe umerii munților, pe drumuri înguste, potrivite mersului furiș, ajunge la una dintre intrările acestui regat ascuns. Gărzile numeroase din jurul stâncilor ce străjuiesc precum o poartă naturală, mai tari ca zidurile unei cetăți, îl fac să renunțe. Nu înainte de a-și promite că, la întoarcere cu apa vie, va căuta sub orice chip să pătrundă dinspre crestele primejdioase. Harta lui primește însemnarea și se pregătește pentru noi linii creionate spre soare-răsare.

Peste încă o bucată bună de drum, prinde veste de bătălie. Cu cât înaintează, cu atât locurile sunt mai încordate sau părăsite, mai ales de către femei și copii. Se adeverește ce povestea călătorul de la taverna din crângul Librei: două țări încleștate din cine știe ce dușmănie, prin mijlocul cărora Nalbian trebuie să se strecoare cât mai nevăzut. Află că mai reușesc să intre și să iasă oameni, atâta timp cât își păzesc pielea și nu pot fi luați drept iscoade pentru partea opusă.

Hotarul nici nu mai există. Câteva ziduri spulberate stau risipite prin colbul învrăjbirii nebunești. Vatrele unor așezări abandonate amintesc de casele acum goale sau incendiate. Vederea mai multor movile de pământ îi opresc respirația când își dă seama că sunt mormintele celor căzuți aici. Este prima dată când are astfel

de imagini în faţa ochilor, aievea, nu citite sau auzite. Îl încearcă întâi frica, apoi stomacul şi inima cu strângeri neliniştite şi dezgustate. Se aşteaptă cu spaimă, dintr-o clipă în alta, să vadă trupuri neînsufleţite, ceea ce se şi întâmplă la marginea unei foste garnizoane. Priveşte îngrozit fără să poată face nicio mişcare, apoi dă pinteni calului pe care se apleacă scuturându-se ca dintr-un vis urât.

Precum în cărăuşie, Nalbian nu mai ţine sabia la brâu, ci la şaua armăsarului. Are poveste pregătită, cu trecere spre un regat vecin, al cărui nume tocmai ce l-a aflat, unde caută vraci pricepuţi. Se ascunde însă prin păduri şi râpe adânci. Zăreşte, la un moment dat, primul post de oaste, nici nu-l interesează pentru care parte, şi caută cumva să-l ocolească, trăgând calul de căpăstru. Se strecoară atent, cu opriri dese, observând mişcarea şi ascultând depărtările. Dintr-un zăvoi poate vedea mărşăluind un pâlc de soldaţi, urmat de alte câteva, la mici distanţe. Aude căpitani strigând într-o limbă necunoscută. Trăieşte teama să nu fie în drumul vreuneia dintre cetele înarmate, care să treacă printre arborii ce-l adăpostesc. Stă aplecat şi îşi convinge prietenul necuvântător să se aşeze pe genunchi, mângâindu-l şi şoptindu-i continuu.

– Şşş, drăguţul meu, fii cuminte, frumosule. Aşa, linişteşte-te, trebuie să aşteptăm acum, fără gălăgie, şşş…

Devine tot mai greu să înainteze nevăzut. Astfel că începe să odihnească ziua, cât mai retras, prin cotloane încă fumegânde sau prin cele mai mărăcinoase desişuri. Noaptea este prielnică, dar, în curând, începe să dea peste capcane care îl neliniştesc, înseamnă câmp de luptă. Necunoscând, însă, în ce parte este miezul bătăliei, nu poate socoti cu bună ştiinţă pe unde să ocolească. Peste puţin timp îl află din prisosinţă, în mersul său pitit ajunge la marginea unei păduri încă arzânde. Ţine felinarul stins şi ignoră chiorăitul maţelor, îşi drămuieşte drastic proviziile pe terminate. Ba chiar se gândeşte la discuţia cu Getozak, cum va fi nevoit să vâneze la un moment dat. Începe să audă glasuri. Pe undeva, prin întuneric, se regrupează oşteni cu torţele aprinse; din când în când strigă ceva, probabil se caută între ei. Îi îngheaţă sângele în vine când calcă peste armura unui soldat trecut pe lumea cealaltă. Îşi încordează

privirea și mai descoperă, în jurul său, trupuri pătrunse de săbii sau care păstrează săgeţile ucigaşe. Un geamăt ajunge la el de la câţiva paşi, se apropie cu inima să-i iasă din piept. Un soldat tânăr se chinuie între viaţă şi moarte, cu sânge şiroind de sub apărătoarea insuficientă. Îşi învinge ameţeala şi încearcă să-i descopere plaga. Rănitul îi prinde o mână şi i-o strânge cu putere, rugându-se în limba lui să-l ajute. Nalbian îi răspunde în velină cu încurajări, iar soldatul începe să amestece şi el cuvinte în graiul strămoşesc. Lacrimile pornesc pe obrazul libreanului la vederea rănii adânci din abdomenul trupului care se răceşte tot mai tare. Se dezbracă şi îl acoperă cu veşmintele sale. Înfruntă pericolul şi, aruncând toate lucrurile deoparte, începe să facă focul. De mai încolo ajunge la el încă un geamăt, mai stins şi mai rar. O deznădejde mai mare nu a simţit Nalbian până acum, o neputinţă mai sfâşietoare.

Odată focul aprins, după cum se aştepta, câţiva soldaţi încep să vocifereze şi se îndreaptă spre el. Lui Nalbian nu îi mai pasă prea mult, încearcă să oprească sângerarea rănitului. Nici când i se pune sabia la gât, rămas numai în bustul gol, nu se pierde cu firea.

– Mai bine m-aţi ajuta, le spune el răguşit, arătându-le palmele pline de sânge.

Soldaţii schimbă două vorbe între ei pe care libreanul nu are cum să le înţeleagă.

– Vorbeşti doar velina? întreabă cel care-l ţintuieşte cu vârful spadei.

– Atât se vorbeşte în Libra din Smarald, atâta ştiu. Acum vreau să închid rana nefericitului, o să scot un cuţit, îi anunţă Nalbian cu mişcări lente, vrând să apuce briceagul dintre lucrurile sale.

Oştenii, patru la număr, se dau un pas îndărăt fără să-l scape din ochi. Înroşeşte cuţitul în foc şi, după ce spală bine despicătura cu ultima lui apă, aplică lama încinsă. Rănitul se strânge de durere şi îşi pierde cunoştinţa. Nalbian vrea să mai stoarcă două-trei picături de apă, dar butelca este goală. Se uită la soldaţi, iar unul i-o întinde imediat pe a lui.

– Udă-i, rogu-te, fruntea şi gura, trebuie să bea, i-o înapoiază după ce termină de curăţat. Tărie aveţi?

Nu mai așteaptă răspunsul care oricum e negativ și scoate câteva frunze de leac purtate în desagă. Le mestecă bine în gură, rupe dintr-o bluză de-a lui și bandajează trunchiul strâns, cu leacul pe rană.

– Acum, Dumnezeu cu mila.

Unul dintre soldaţi aude geamătul celuilalt căzut în apropiere și ajunge la capul său. Ridică sulița și se pregătește să-i curme zilele.

– E din Obralund…

– Nu!! urlă Nalbian sărind ca o nălucă, împleticindu-se, să-l doboare cu furie. Ceilalți îl prind și-l opresc locului.

– Stai, dacă ţi-e dragă viaţa! amenință ei.

Oșteanul cu sulița renunță la mișcare și le face semn să se apropie.

– Nu are nicio șansă. Altfel, îl luam prizonier.

Libreanul se mai calmează din zvârcolire și este eliberat pentru a se putea trânti asupra rănitului. Din păcate, observă și el că nu mai este nimic de făcut. Strânge ochii și se lasă pe șezut, în chinuri interioare, cu capul pe genunchi.

– Nimeni nu are dreptul să hotărască asta…

Soldaţii îl ridică și-l iau spre o tabără din adâncul pădurii. Calul său poartă omul bandajat, nu-i sunt uitate nici lucrurile. Ajunși între corturi și mulți oșteni, este lăsat la margine, unde mai rămân doar doi să-l păzească. I se întinde pelerina de care nu se sinchisește, dar cineva i-o așează pe umeri.

– Dacă n-ai fi îngrijit unul de-al nostru, aș fi crezut că ești cu ei.

– De-al vostru, de-al lor… pare Nalbian că aiurează. Apoi începe să râdă nervos, dând capul pe spate: tot măruntaiele-alea sunt, și-n pântecul unuia, și-al celuilalt, nu? Ce trebuie să schimbi, una cu alta? Țeasta? Sau poate limba? Ce face, din dușman, prieten?

– N-a mai fost în luptă, remarcă al doilea soldat.

– Și pentru ce vă bateți, mă rog? Pentru o palmă de pământ? Pentru onoarea unui rege nebun? Pentru ce ideal nobil vă luați viaţa unii altora, ca demenții?

– Ia ascultă… începe primul, dar este oprit cu mâna de colegul său.

– Da, e o mizerie. Cine n-ar vrea să meargă acasă, dac-ar putea! Tu ce ai face dacă Libra ta ar fi rasă de pe faţa pământului? Şi alte sate ar aştepta să fie arse din temelii?

– Cum, de ce, pentru ce... se schimonoşeşte Nalbian. Ura naşte ură, cine-o porneşte şi cine trebuie s-o stingă...

– Nu asta am zis, răspunde neînţelegând soldatul, dar nu mai poate decât să-l privească pe librean cum alunecă într-un somn tulbure.

Se trezeşte în primele raze de soare cu ochii împăienjeniţi. Începe să-şi amintească totul şi ar vrea să cadă iar în neştire, convins că visul urât nu s-a terminat. Primul gând este că mai bine ar fi ocolit meleagurile acestea însângerate. Apoi recunoaşte în sinea sa că nu ar fi făcut decât să evite realitatea dureroasă, pe care trebuie să o privească în ochi pentru a ştii mai bine ce este de vindecat. A doua oară, însă, doar vitregia sorţii şi lipsa de putere l-ar mai aduce în mijlocul unei bătălii. „În niciun caz fără apa vie“, îşi spune strângând din dinţi. De aproape, ajunge o discuţie la urechile sale, în graiul necunoscut. Se întoarce şi vede câţiva soldaţi, unul dintre cei de aseară şi alţi doi mai mari în grad.

– Unii te vor în luptă de partea Ervenisului, se apropie cel cunoscut. Am văzut că porţi spadă şi, cu siguranţă, eşti antrenat. Dar am cerut căpitanului să fii vraciul nostru, i-am spus ce ştii să faci.

– Am de ales?

– Nu prea.

Nalbian trebuie să îşi accepte momentan soarta, sarcina impusă îl fereşte totuşi de focul bătăliei. Pericolul este însă atât de mare şi de aproape, că nici nu îi vine să creadă. Însufleţirea primită-n lumea aceasta, dragostea părintească şi învăţăturile, filosofiile şi năzuinţele, rostul şi viitorul, toate se pot termina în câteva clipe şi nici măcar nu ar ştii de ce.

Abia apucă să-şi dreagă puţin setea, că urlete de atac încep să năvălească dinspre tabăra opusă. Soldaţii sar la arme şi câţiva căpitani ţipă organizarea. O mână de oameni încep să retragă din lucruri şi provizii, spre care este împins şi el.

– Cine fuge primește junghi de săgeată chiar de la noi, amenință cineva pe picior de luptă.

Ziua trece ca un coșmar dintre cele mai negre. Metale izbite, șuierânde, pârjoliri, țipete, urlete, moarte peste tot. Puțini răniți ajung la Nalbian, care este oricum depășit. Două femei apar printre ei, vin din spate, dintr-un sat apropiat. Apoi și câțiva bătrâni care preiau răniții cu șanse, ducându-i mai departe. Cere și primește de la femeile acestea țesături pentru bandaje și ceva ierburi. Este gata să clacheze de câteva ori, nici el nu știe cum reușește să rămână în picioare până la venirea serii. Bătălia începe să se stingă, la fel și venirile celor vătămați. Până când, ca într-un tablou grotesc, liniștea se așază peste zările fumegânde, pline de trupuri căzute. Nu se mai întoarce nimeni. Nici măcar din sat pentru o vreme, mai sunt doar Nalbian și câteva siluete ce aleargă în depărtare, lovite de nebunie. Voinicul din Libra simte că n-o mai duce nici el mult cu mintea limpede, se plimbă pierdut, bolborosind într-una. Una dintre femei reapare și aleargă spre el plângând.

– Ia un cal și fugi ca vântul în satul următor, arată ea cu mâna. Dă veste că aici am căzut, suntem singuri!

– Atunci, ce mai așteptați, de ce nu plecați?! Luați-vă lumea-n cap, unde-oți vedea cu ochii! Prin miazăzi, că dincolo vine inamicul, auzi? Stai, veniți și luați caii, uite câți au rămas!

Femeia fuge înapoi împleticindu-se, iar Nalbian rămâne să strângă patrupedele la un loc, cu inima cât un purice. Apoi, cât apar localnicii să le preia, se asigură că nu mai vine niciun val de luptă. Și încă un ceas după, pentru a-i putea preveni în caz de nevoie. Tăcere mormântală. Culege un steag pe care-l înfășoară la subsuoară și pornește pe calul său spre satul indicat mai devreme. Ajunge într-un târziu și, văzând mulți soldați agitați, se furișează spre cel mai izolat dintre ei. Îl așteaptă în locul potrivit și sare să-l prindă de brațe și gură:

– Vin de la ai voștri, dar nu pot sta, aruncă el stindardul la vedere. Au fost nimiciți, sunt nevinovați în pericol.

Îi scoate sabia și i-o aruncă departe, apoi îl împinge și fuge să încalece, plecând în galop. De la distanță sigură, la adăpostul desișului, observă că fost crezut. Un pâlc de soldați este repede

mobilizat şi pleacă spre satul văduvit acum de toţi bărbaţii în putere. „Mai mult nu pot face“, răsuflă greu Nalbian, încercând să alunge gânduri mai tulburătoare, precum a copiilor rămaşi fără case şi părinţi.

Naşii vitejilor lovesc din nou

A învăţat linia frontului pentru a şti cum s-o ocolească, iar în câteva nopţi părăseşte nebunia războiului. Mohorât şi abătut, continuă drumul întâi mecanic, apoi întreţeşte şi mai tare flacăra speranţei promise de apa vie. Trece acum prin aşezări iarăşi vii, neobosite în treburile zilnice, dar îşi recapătă greu însufleţirile calde, prietenoase. O perioadă figura sa emană o stare de spirit de care ceilalţi preferă să păstreze distanţa.

Într-o margine de târg i se pare că un individ îndoielnic urmăreşte cu ochi necinstiţi o tânără. Nu aşteaptă prea mult şi îl opreşte drastic, prinzându-i braţul ca într-un cleşte. Acoperit de gluga pelerinei sub dimineaţa ploioasă, cu spada la brâu, nebărbierit şi cu ochii acuzatori, ţintuieşte locului omul care nu îndrăzneşte să se opună.

– Ce intenţii ai, nenorocitule?

– Dar ce treabă ai dumneata?

Nalbian îi dă haina la o parte, bănuindu-l de cuţit la şold. Nu are. Aşteaptă ca tânăra să se piardă din vedere, moment în care apar şi alţi oameni.

– A făcut ceva? se opreşte o femeie îngrijorată. Chem garda?

– N-am făcut nimic, oameni buni, mă duc spre casă.

Libreanul nu e convins, dar n-are de ce să-l reţină. Îi dă drumul smucit, cu o privire care să-l prevină de la idei ulterioare, pentru orice eventualitate. Trage calul şi-şi continuă drumul nemulţumit de el însuşi, lăsând omul să-şi maseze braţul cu priviri lungi în spatele său.

Ziua următoare, după un drum prin sălbaticie, găsește sat și tavernă. Intră și se așază, ca de obicei, într-un colț. Consumă fără grabă puțina mâncare și halba cerută. Crâșmărița, o femeie în floarea vârstei, îi observă apăsările și aduce un desert.

– Din partea casei. Garantat vindecă supărări mici și chiar mijlocii, zâmbește ea și pune pe masă plăcinta cu fructe de pădure. Pentru cele mari am doar la juma' de litru, de prune.

Nalbian este luat prin surprindere, trezit din gânduri adânci, încă tulburi.

– Mă bucură nespus, dar... da, mulțumesc, își caută el cuvintele.

Femeia nu pare încântată de răspunsul scurt, politicos. Văzând că nu mai primește alte vorbe, își pune mâinile-n șold, oțărâtă, și se întoarce la ale ei. Nalbian rămâne cu regretul că n-a fost în stare de mai mult.

– Vai, dar am eu o supărareee! Să pic din picioare, nu alta, joacă teatru un chefliu, aflat la masă cu tovarășii săi. Pe mine m-ar ajuta rău de tot tăria aia de prune, râde el.

– Ție ți-o dau la preț dublu, știu eu ce multe supărări ai dumneata, i-o întoarce ironic cârciumăreasa.

– Femeia, o bomboană, iar el... aude Nalbian comentariu de la masa cu pricina.

– Dar ia zi, amice, unde ți s-au înecat corăbiile? i se adresează un al treilea.

Libreanul se simte agasat, n-are niciun chef de ei.

– Hai să ne vedem de ce-avem sub nasul nostru, ce zici, răspunde el ursuz.

– Ia uite-l, nu poate să schimbe două cuvinte. Eu m-am dus cu prietenie...

– Tu nu ai, mă, față de om prietenos, îl ia peste picior unul dintre camarazii lui, apoi se pun toți pe râs și ciocnesc paharele.

Simțindu-se ca nuca-n perete, Nalbian nu mai zăbovește mult. Conștientizează atitudinea sa neplăcută și gândește că poate se mai răscumpără lăsând un bacșiș generos. De cum urcă însă pe cal, îi vine să-și dea palme că poate a jignit și mai mult gestul binevoitor al femeii.

Următoarele zile trece peste câmpii și dealuri împădurite, nelocuite. Abia în a treia găsește iar potecă și popas la o răscruce. Între timp, ca din urma luptei cu o boală, lumea interioară a mai revenit la locul ei, și-a refăcut din acordurile necesare cu cea exterioară. Care, mai mult decât a fi neagră, este totuși destul de albă, doar cu multe nuanțe de gri. Gândește că ar trebui să poată identifica și răspunde culorilor întâlnite pe aceleași tonuri, pe cât posibil să fie însă purtător de lumină în întuneric și nu invers, oricare ar fi supărarea lui.

Își umple butelcile și se simte observat. Nu este prima oară, așa că studiază și el călătorii cu un aer indiferent. Presupune că dă impresia, după atitudine și portul spadei, de oștean sau justițiar singuratic. Schimbă câteva cuvinte cu alți drumeți în nevoie de vorbă omenească, dar și pentru a afla câte ceva despre locurile acestea. Aude că pe aici nu prea există stăpâni și nici măcar căpeteniile regatului nu par să-și mai amintească de ei. Dorește să găsească un han pe direcția lui, pentru o masă caldă și câteva provizii.

– Încolo, cată în zăvoiul de la marginea mlaștinii, se grăbește cineva să-i arate când nimeni nu părea să-i propună nimic.

Hanul este mic, iar sala de mese mai mult o cârciumă. După clientelă, numai bărbați, își spune că jupânul s-a adaptat cererii. Simte cum se întorc capetele să-l măsoare, iar figurile oamenilor, văzute mai de aproape, îl pun pe gânduri. „Ce speluncă mai e și asta?“. Ia aminte la cel mai dubios grup, cu cercei și basmale, iar câțiva țin cuțitul pe masă. În total, opt candidați pentru atenția bănuitoare a lui Nalbian. Nu găsește colț în care să stea liniștit, retras, astfel că își trage scaun la tejgheaua de lemn, cât mai departe de respectivii.

– Călător de unul singur? Cu ce te otrăvesc azi, arată cârciumarul spre un rând de sticle năclăite care nu spun nimic.

– Fermentată de spic n-ai?

De la masa care-l înțeapă-n coaste se aud râsete zgomotoase.

– Scoate butoiașul pentru dame, meștere, heh!

– Ăla de mă-ntrebați de el pe ascuns? i-o-ntoarce jupânul cu trupul gros și grumaz cu lanț de fier.

Zefliul îşi îneacă râsul într-o tuse supărătoare. Camarazii lui se opresc pentru câteva secunde apoi râd şi mai tare. Nalbian primeşte halba dorită şi întreabă de câteva merinde, renunţă la cina luată în compania din seara aceasta. Cârciumarul pleacă în spate să vadă ce are, iar, între timp, pe uşa crâşmei intră doi oameni dintre cei întâlniţi la ultimul popas. Se alătură, în spatele lui, unora care i se par cei mai normali meseni din local. Aşteptând proviziile, nu observă însă că aceştia îl arată cu degetul. Crâşmarul revine cu o parte din cele cerute, pentru care Nalbian scoate câteva monede. Pe ascuns, dintre tovarăşii noilor veniţi, cineva face semn către altă masă. O faţă de hoţoman sadea, cu o banderolă murdară deasupra ochilor de şarpe, se apropie de el şi se rezeamă de tejghea.

– Ia, dacă mai ai gologani, am şi eu daravele pentru tine.

– Trebuie că eşti mare negustor, nu se abţine Nalbian. N-am şi nici nu-mi trebuie nimic.

– Hai, nu fii lepră porcească. Dar o bucăţică roşcată, deschisă la orice, frichi-frichi? se shimonoseşte scârbos musafirul nepoftit.

Libreanul se strâmbă a dezgust evident şi îl ignoră. Dubiosul îi susură o înjurătură de necuratul şi probabil are mai multe idei de ranchiună. Nalbian se încruntă şi îi opreşte orice intenţie, ţinându-i piept din picioare.

– Dispari, jigodie! îl împinge el cu putere.

Audienţa nu pare impresionată de evenimente, este, mai mult ca sigur, obişnuită. Hoţomanul strânge din pumni, dar singur nu îndrăzneşte mai departe, iar camaradul său este oprit de cel care l-a trimis spre Nalbian.

– Auzi, „dispari jigodie“! Fătălăul! se regrupează licheaua rânjind. Naşterea mamii tale de... urmează o ploaie de spurcăciuni asupra libreanului care se pregăteşte să plece.

De la masa „cumsecade“, unul dintre cei văzuţi la fântână sare ca muştarul:

– Da’ cine te crezi?! Nu înjuri, te scârbeşti la toate, vrei să nearăţi că eşti cel mai bun din cârciumă? dă el cu paharul de masă.

Nalbian simte că greu mai poate părăsi locul fără conflict, toţi şi-au întors privirea asupra lui. Se aşteaptă la ceva şi din partea mesei dubioase, dar cei opt tac mâlc.

– Nu vreau, stai pe pace. Sunt vremuri grele, încearcă el să divagheze.

Cel care până acum a ghidat tainic cursul faptelor îl trage ușor cu mâna-n jos pe ofensat.

– Gata, lasă... Te-ai găsit acum de teapa bagabonților care-au deranjat omul. Dar, amice, vrei nu vrei, ești neprietenos. Uite, la masa asta poți să bei un pahar, suntem și noi călători.

Nalbian nu știe dacă faptul că respectivii sunt șase la număr îi împuternicește să-i jignească pe ceilalți sau altceva. Nu poate înfrunta însă atâția netrebnici, față de care l-a cuprins și teama, în plus poate e iar prea rigid când o vorbă bună ar aduce mai mult. Acceptă invitația fără tragere de inimă, iar liderul mesei, un om chel, încrezător și calm, chiar rece, îi face loc lângă el. Are ceva alunecos în priviri, ca și cum nu e ceea ce pare.

– Iartă-mi tovarășul, nu pricepe că unii rezistă mai mult la suduială.

– De ce să blestem omul când pot să-i urez de bine, încearcă el o deschidere reținută.

– Aha... ți-e teamă de cuvinte.

– Un moment de ură îți poate pierde mințile. Ca vecinilor voștri înecați în sânge, de la care tocmai vin.

– Atunci, da, îți trebuie un pahar bun. Adă un rachiu vechi! face semn spre cârciumar.

Preț de-un sfert de ceas face o conversație de care abia așteaptă să scape. Gazdele sale se dau călători cu negustorie de ciubuc, ce pot lua ieftin și da mai scump în altă parte. Un stil de viață de pe-o zi pe alta, se plâng ei. Nalbian le spune doar că are drumuri de bună credință spre răsărit și că trebuie să facă față provocărilor necunoscute. În scurt timp, însă, ochii încep să i se împăienjenească, pământul i se rotește sub picioare, iar gura și mâinile nu vor să-l mai asculte. Cu ultimele puteri încearcă să plece, dar cade lat.

– Ia uite cu cine voiam noi să bem rachiu, râde chelul. Voi, hai să-l ajutăm până afară, se uită crud pe sub sprâncene spre camarazi.

– Bine, Tak, încă o pradă! rânjește un jigărit din alt colț al cârciumii, în cor de horcăieli înfundate.

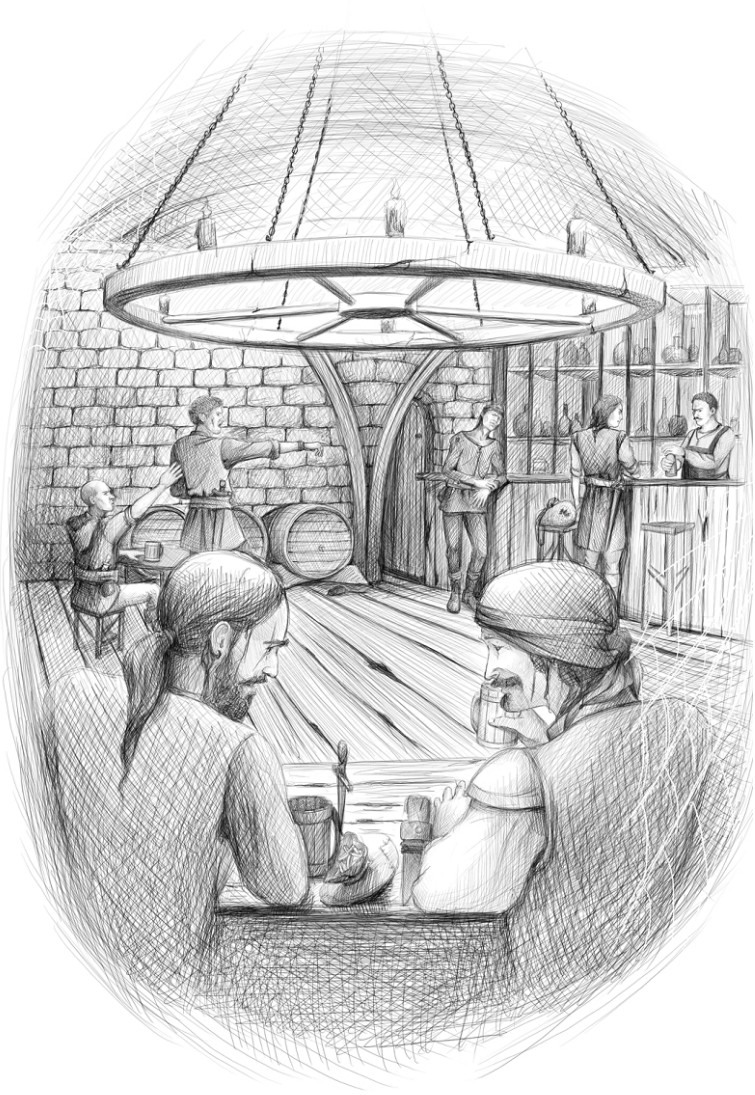

⁂

Nalbian se trezește ca dintr-o bătaie cruntă, tremurând din toate încheieturile. Este încă întuneric, nu știe cât timp a trecut de când și-a pierdut cunoștința. Își revine în simțiri și se ridică din mocirlă, rece și ud până-n măduva oaselor. Mai este doar în izmene, iar în jur vede numai mlaștină. „Dacă era iarnă, o mierleam“, izbutește un gând să-și facă loc printre durerile de cap.

Clănțănind din toți dinții și amețit bine, încearcă să cerceteze împrejurimile. Într-un sfârșit, dibuiește taverna aducătoare de necaz, la câteva sute de stânjeni, care acum este închisă, pustie și pe dinăuntru, și pe dinafară. Urmează mica potecă, vreme de-un ceas, până ajunge la drumul principal. Zorii anunță lumină, dar el nu știe încotro să o ia. „De unde-am venit, știu că nu e nimic; să-ncerc mai departe.“ Caută apă curată să se cureță de noroi, însă, încă murdar, întâlnește un grup de soldați. Le povestește pățania și cere ajutor până la următoarea așezare.

– Poate că e cum zici, poate că nu. Cu un lucru ai dreptate, locul e plin de lichele. Vii cu noi până ne lămurim.

Căzut în deznădejde, Nalbian însoțește tăcut unul dintre călăreți. Drumul e un sfetnic bun. Îl chinuie remușcările de care încearcă să se elibereze treptat, știind că, dacă vrea să poată merge mai departe, trebuie să se repună pe picioare. „Ce-a fost, a fost“, încearcă el să-și găsească liniștea.

Ajunsă la marginea unui târg, patrula oprește la garnizoană. Un soldat îl duce în carceră.

– Preferăm așa decât invers. Cum stăpân nu e, iar judecătorii au cam plecat, să vedem ce putem face.

– Bine că mai e oaste, oftează Nalbian.

– Cine știe cât, închide străjerul grilajul de fier și se face nevăzut, nu înainte să-i lase un bol prăpădit.

Libreanul înfulecă bucata de pâine tare ca piatra, înmuiată în apă. „Să-ncepem cu începutul“, se rotește el prin spațiul îngust, încercând să nu dispere. „Trebuie să-i conving că nu sunt un

nelegiuit.“ Îl prinde astfel şi noaptea următoare, cu haine sărăcăcioase zvârlite de un îngrijitor care nu-şi face decât treaba. Puţin mai departe se află temniţa, din care aude multe suduieli. „Măcar nu m-au băgat lângă ei“, îşi spune târziu, adormind pe lespedea acoperită cu paie. Spre dimineaţă deschide ochii, în urma unor paşi furişaţi, şi observă o „eliberare“ contra cost: mai mulţi galbeni sunt palmaţi gardianului de către un vizitator nocturn.

A doua zi, pe la prânz, este chemat în faţa unui căpitan, care îl supune unui scurt interogatoriu.

– Bun, sfârşeşte acesta. Nu am primit nicio plângere la care să corespunzi, aşa că eşti liber. Îmi pare rău pentru ce ai păţit, nu eşti primul şi, mai mult ca sigur, nici ultimul. Uite un loc unde poţi găsi oameni miloşi, să te ţină câteva zile.

Libreanul se simte al nimănui, pierdut în lumea cea mare. „Acum, să pun osul la muncă pentru o brumă de bani. Măcar de-aş şti ce este mai aproape, Smaraldul sau capătul lumii.“

O bătrânică îl primeşte în gazdă şi-l ospătează, găsindu-l cu foarte mult bun-simţ. Nalbian este recunoscător până la cer şi înapoi pentru bunătatea femeii căreia, pe lângă alergătura după ceva de lucru, încearcă să îi preia din osteneala gospodăriei.

– Mai lasă, maică, amu’ ce-ai vrea, să stau ca popândăul? Să mai vină şi copiii, c-apoi abia găsesc motiv să nu mă viziteze.

Munceşte cu ziua pe unde apucă, dar agoniseşte puţin, locul este destul de sărac. Încă pune în balanţă ce are de făcut: ori rămâne câteva săptămâni şi continuă drumul, ori trebuie să se întoarcă, din aproape în aproape, către Smarald. Înainte, spre răsărit, nu poate şti ce îl aşteaptă, astfel că, fără cal şi ceva bani, ezită să plece prea curând.

În una din zile, pe la o săptămână, cărând de zor pentru un jupân cu recoltă de sfârşit de vară, observă că cineva descalecă în apropierea lui. Musafirul, cercelat la urechea stângă, cu mustaţă castanie şi batic pe cap, pare că îl priveşte din marginea livezii de caişi abia culeşi.

– Hei, omule, îi atrage el atenţia.

– Da, ia zi, răspunde Nalbian apăsat, fără să se oprească, întrebându-se la ce să se mai aştepte.

– Aha, tu eşti, zâmbeşte străinul. Te-am căutat ceva, îţi prieşte munca?

Nalbian se opreşte cu mâinile suflecate pe şolduri, scrutându-l distant.

– Toată lumea trebuie să muncească. Ai vreo treabă cu mine?

– Doar dacă te interesează, dacă nu... scoate el de la spate mult iubita desagă cu brazi, de la care libreanul îşi luase definitiv gândul. Apoi se întoarce, prefăcându-se că vrea să plece.

– Da, stai! tresare voinicul uimit. Dar cum, de ce?

– E o fântână, arată el la poala unui deal. Te aştept acolo când termini.

Nalbian îşi ţine făgăduiala faţă de jupân, nu se retrage înainte să termine, cu mult avânt. Aproape îşi uită răsplata în graba lui. „Să vedem ce vrea de la mine“, începe voinicul să rumege noua întâmplare.

Ciudatul personaj îl aşteaptă după cum a promis. Pe calul acestuia vede acum şi celelalte lucruri, foaia de cort, rogojina, sabia, până şi traista cu leacuri şi merinde. Nu-i vine să creadă, „iar când se întâmplă astfel, ceva trebuie să fie la mijloc“, îşi spune, apropiindu-se cu precauţie.

– Sigur că n-ai încredere, se ridică străinul de pe iarbă, zâmbind. Nici eu n-aş avea. Uite, îi întinde ţesătura cu brăduţi.

Nalbian o ia cu atenţie. Mai să cadă pe spate, când vede galbenii şi nestematele alături de fluier şi briceag.

– Bine, care-i şpilul? întreabă cu desaga desfăcută la gură.

– Niciunul, ţine-o bine de data asta, i-o împinge cercelatul cu palma. Nu mă recunoşti, am impresia. Libreanul neagă din mişcarea capului. Să-ţi spun atunci: eram în Taverna Tâlharilor în seara aia, dar tu, pesemne, habar n-aveai unde-ai intrat. Un camarad de-al meu te-a luat peste picior când ai cerut fermentată, am văzut că te fereai de noi.

– Aşa, da, nu te-am reţinut. O fi, însă de ce...

– Stai, că-ţi mai zic, dar să mergem, nu putem zăbovi aici prea mult, ne vede lumea.

– Trebuie să-mi iau lucrurile din gazdă, îmi zici pe drum.

„Ce-am de pierdut?“, își spune Nalbian pornind spre casa bătrânei, însoţit de străinul care continuă:

– Da, dacă aia era cârciuma tâlharilor și noi la o masă, sigur că eram tot hoțomani. Numai că ăi mai răi nu eram noi, după cum singur ai aflat. Nu, prietene, ai picat tocmai pentru că cei mai parșivi de aici sunt unii care se arată spălați, cu multă viclenie. Nu ai observat nimic la ei?

Nalbian dă din umeri.

– Ia uită-te la colţ, lângă taraba cu pește. Atât, nu te holba! Sunt de-ai lor, fac legea în locurile astea. Vezi că nu au nici barbă, nici mustață? Nici amicii tăi, care ți-au pus ierburi în băutură, n-aveau, și nu pentru că-s îngrijiți ca feciorii de jupân. Nu, prietene. Le spunem fețe de spâni, nu le crește nimic pe față.

Se apropie de casa bătrânei. Între timp, străinul își pune o pălărie mare de paie pe cap și se uită atent în toate părțile.

– Și de ce, mă rog...

– Lasă, intră, îți spun după, îi face el semn, apoi se retrage dosit.

Bătrâna mai să plângă, auzind că Nalbian pleacă așa repede. Voinicul îi mulţumește înzecit și, pentru că inimoasa lui gazdă nu dorește să primească nimic, potrivește câțiva galbeni într-un ghiveci cu flori.

Noua sa cunoștință stă pitită după un gard, ca și cum ar avea treabă în grădină, iar calul lui se ospătează cu răzoarele din fața casei cu pricina. Trage patrupedul și pe Nalbian spre o potecă lăturalnică, încalecă amândoi și ies în afara târgului. O cocioabă părăsită, cunoscută de străin, le este acum loc de odihnă.

– Poți să îmi spui Jaba, întinde el mâna.

– Nalbian, din Libra Smaraldului, răspunde voinicul la salut, încă circumspect.

– Ca să termin, se așază cercelatul pe iarbă, dând jos pălăria de paie și basmaua pe care acum o leagă la gât. După ce s-au ocupat de tine, știam că o să zaci undeva pe afară, dar nu îndrăznim în fața lor. Sunt răi și mulți. Noi mai mult de imagine, să speriem omul. Spânii ne strică și nouă distracția, taverna aia era cândva doar

ascunzătoarea noastră. Mă rog, apoi am ieşit, într-un târziu, ca să nu dăm de bănuit, dar nu te-am găsit.

– Nu mai aveaţi ce să luaţi, chiloţii de pe mine, strâmbă Nalbian din nas, ironic.

– Nici chiar aşa, avem şi noi codul nostru. Nu dăm în om când e căzut; nu luăm tot, îi lăsăm să şi trăiască; nu atingem femeia fără să ne dea voie; şi ce mai era...

– I-auzi, bandiţi cu onoare.

– Mda, îmi dau seama cum sună... A trebuit să ne obişnuim cu secăturile astea, te fac cu duioşie, fără să clipească. M-am gândit atunci că poate ai scăpat, dar nu ştiam în ce parte ai luat-o. Vezi tu, i-ai şi călcat pe bătătură, nu vor oameni de partea legii pe aici. Ne-am întors în cârciumă, iar eu mi-am luat rămas bun de la trupă. Ei până la sfârşit mi-au zis că fac o prostie.

– Adică, ce?

– Să mă las de hoţie, devine străinul serios. De mult o coc, iar acolo, când am văzut cum încercai să te ţii drept, am zis că asta e, am prins curaj. Başca potrivire, plecai pe unde am şi eu drum. Nu mai vreau, înţelegi, Nalbian din Smarald? Mi-a ajuns, vreau să mă îndrept, mărturiseşte el frecând podurile palmelor, cu coatele pe genunchi şi ochii departe, pe deasupra târgului. Am păcătuit destul.

Cercelatul face o pauză, rememorând în sinea lui câteva dintre greşelile care-l apasă. Apoi revine:

– Ei, când au plecat şobolanii ăia, i-am urmărit. Le ştiu din ascunzători, aşa că n-a trebuit să stau prea aproape ca să-mi dau seama la care merg. Am avut şi noroc: sunt atât de siguri pe ei că nimeni nu îndrăzneşte să-i fure, încât au lăsat totul afară, nepăzit. Am descălecat la distanţă sigură, m-am strecurat, am luat tot de pe calul tras după ei şi am tulit-o. De a doua zi am început să te caut, pe ascuns. Dar ce te uiţi aşa, dacă nu ai avea dovada în mână, aş zice că eşti neîncrezător.

– E ieşit din comun, se scutură Nalbian. Te-ntreb direct: e ceva la mijloc? Dacă tot ce spui e-adevărat, eu vreau să mă achit. Să-ţi spun sincer, mă mir că nu te-ai răsplătit singur.

– Hm, dacă nu eram ce sunt, adică ce-am fost, pardon... acum probabil m-aş simţi jignit, domnule! încearcă Jaba o revoltă,

ca în urma unui sentiment autentic de onoare șifonată. Cum a fost? Nu? Mai lucrez, râde el, apoi continuă: Am zis că mă îndrept și asta o să fac. Ce vrea omul să-mi dea, bine, altfel, eu nu mai iau.

– Nu cred că ți-a fost ușor, cu atâta bănet.

– Sigur că nu, m-a mâncat palma. Ia zi, unde-i ținеai, că doar nu la brâu? Stai să ghicesc, sub șa. Sau în pantofi. Sau... așa deci, în galoși, râde cercelatul cu poftă. De hoțul sadea să știi că n-ai unde ascunde, dacă-i pici în mână.

Rămân o perioadă în tăcere, așteptând parcă seara. Fiecare se gândește la gestul deosebit, cu aceeași apreciere și mirare de putință.

– Poate deja m-am absolvit de ceva cu asta... grăiește calm străinul.

– În orice caz, a fost de tot respectul și toată cinstea, nu am mulțumiri suficiente. Cât vrei, atâta iei din punga asta, o deschide Nalbian la gură. Jaba încearcă întâi o nestemată, apoi îi dă drumul scuturând din cap și culege un singur galben:

– Oamenii cinstiți nu trăiesc cu bogății ușoare, se justifică mai mult pentru el însuși.

Libreanul îl privește aproape cu admirație și simte nevoia să-l încurajeze:

– O să fii un om drept grozav. Ai început deja!

Străinul gustă vorbele din plin. Privește cerul care începe să primească umbra serii și îl trage pe Nalbian de mânecă.

– Haide!

– Unde?

– Să-ți cumperi calul înapoi.

Voinicul îl urmează nedumerit, însă cu mai multă încredere. Este dus la niște grajduri unde negustorul tocmai aduce animalele și le bagă sub zăvor. Prefăcându-se că stau de vorbă, așa cum tocmai l-a învățat fostul tâlhar cu pălăria de paie iarăși pe cap, Nalbian își recunoaște calul.

– Cum ai știut?

– Când fură cai, îi duc unde-i mai aproape. În târgul ăsta cu el fac măgăriile. O să fiu în spatele tău, mă asigur din drum.

Nalbian înaintează spre mijlocul ogrăzii mari. Negustorul îl vede și-i face semne din mâini:

– Gata pentru azi, vino mâine.

– Astăzi îți dau bani, mâine vin cu garda și-l iau.

– Cum îndrăznești, apucă omul o furcă și se repede spre Nalbian. Îl vede însă cu mâna pe spadă și se mai domolește.

– Ăla, arată voinicul. L-ai luat de la... văgăuna lui Hoz, prinde șoapta lui Jaba din spate. Cât ai dat pe el?

Negustorul înțelege că nu are de ales și se uită înciudat în jur, sperând să zărească pe cineva cunoscut.

– Ai știut când să vii... Cine ți-e pălărierul din spate? Spun spânilor să vă caute, nu scăpați.

– Fă ce vor rărunchii matale. Acum, calul.

– Treizeci de galbeni.

– Cu atât îl vinzi, eu te-ntreb cu cât ți-i l-a dat spânul.

Negustorul începe să se jure și să smiorcăie jalnic. Nalbian îi dă cincisprezece galbeni, ia calul și pleacă.

– L-am luat cu zece! îi aruncă șarlatanul, trântind poarta grea.

– Ascunde-i bine! Două sute de galbeni nu-s glumă! îi strigă Jaba în gura mare. Gata, i-am băgat spaimă pentru la noapte.

Se întorc pe întuneric la cocioaba din afara târgului, nu înainte ca Jaba să iasă dintr-un local cu două căni mari cu capac, pline cu fermentată.

– Nu mințea cârciumarul din Taverna Tâlharilor, râde Nalbian.

– Să te juri primul că bei rachiu cu polonicul, că ai cinșpe amante și-l cafteși pe ciomăgarul satului, este cea mai ușoară cale să-ți câștigi locul între derbedei.

– Și dacă se găsește vreunul să fie chiar așa?

– Ne punem de-ai naibii și tocmai lui îi zicem că nu-l credem, hehe. Sau ne ducem pe copcă, își drege el gâtul cu subînțeles.

Se așază amândoi pe rogojini sub cerul limpede, fiecare cu mulțumirea lui, în timp ce caii nechează ușor pe alături.

– Dacă pot să mai fac ceva pentru tine vreodată... Nu credeam că o să zic asta unui fost tâlhar, zâmbește Nalbian, ridicând

să ciocnească. M-ai scos din problemă grea. Dar tu ce-o să faci, văd că trebuie să te ascunzi mereu.

– Da, e groasă cu spânii. Bine, cu puţin noroc, poate se bat între ei, crezând că le-au pierdut sau şi le-au furat singuri. Oricum, plec, cum îţi ziceam, tot încolo. Vreo săptămână la trap.

Nalbian chibzuieşte câteva secunde. Dacă e să se înşele cu omul acesta, atâta să fie paguba, averea oricum şi-o pierduse. Dar, dacă e să poată fi de vreun sprijin, oricât de mic, pentru o conştiinţă regăsită, ar fi o împlinire mai mare decât multe altele.

– Păi... hai să mergem împreună, plecăm mâine.

Jaba primeşte bucuros.

– Dar de ce staţi printre spâni? întreabă Nalbian în aşteptarea somnului, sub adiere aducătoare de cântec de greieri.

– Nu ne place, dar profităm de fărădelegea adusă de ei. Au reuşit să alunge şi oastea, cu mişeliile lor. Însă nu vor să ia ţinuturi în putere, le plac dezbinate, fără căpătâi.

– Cam aşa zicea şi Vulpan, din ceata celor unşpe... Alţi tâlhari, de pe la noi.

Se lasă iar liniştea, sub licărit de stele plăpânde. Iarba înaltă gâdilă faţa lui Nalbian, care se gândeşte numai la turnura bizară şi binevenită, datorată unui om ce vrea să se ridice din nefast.

– Auzi, Jaba...

– Mm?

– Ce nume e ăsta?

– Eh, eh... Vezi tu, pe mine m-au luat tâlharii de mic. Nu am mamă, nu am tată.

– Cum aşa?

– Ţi-oi povesti eu altădată. M-au învăţat „meserie“, fiecare e mai bun la ceva, iar eu m-am deprins la desfăcut încuietori, lacăte, zăvoare. Şi mi-au zis Degeaba-Încui. 'Jaba-ncui, vezi?

– Ha, mă gândeam eu că ceva de genul ăsta, zâmbeşte Nalbian.

– Stai să auzi de alţii...

Somnul îi fură înainte să înţeleagă cu adevărat mare lucru unul despre celălalt. Zilele următoare le vor purta însă paşii alăturaţi, cu senzaţia că mai au şi altele-n comun, în afara drumului.

⁂

Focul din inima lui Nalbian prinde iarăşi văpaie, alungând amărăciunea înecăcioasă din ultimele zile. Speranţa a renăscut şi pune în vinele voiniciului chiar mai multă dârzenie. În plus, noaptea a trecut cu bine alături de noul său tovarăş, fără nicio surpriză neplăcută. Cei doi pornesc devreme şi ocolesc potecile momentan, la rugămintea fostului tâlhar.

– Ce ştii tu, Jaba, despre drumul spre soare-răsare? Până unde-ai ajuns?

– Cel mai departe? Cu trupa am mers până abia mai găseam vreun sat, deci nu prea era „de lucru“ pentru noi, ahem. Alţii spun că, şi mai încolo, vin meleaguri neprietenoase, peste care nu se poate trece. De ce, te duci aşa, unde vezi cu ochii? Nu aveai un rost pe undeva?

– Ba am, poate-ţi zic mai multe într-o zi. Şi cât v-aţi dus spre răsărit?

– Asta-i greu de spus, a fost demult, opriri dese. Ştiu eu? Două-trei luni, poate mai puţin, dacă ţii drept? Noi am încercat vreun an cu totul, şi mai sus, şi mai în jos.

Informaţia pare vagă, dar îi este de folos. Va ajunge curând pe meleaguri puţin locuite, după care n-ar trebui să mai fie prea mult. Merg o vreme paralel cu drumurile, iar Jaba cunoaşte fântâni, popasuri şi pieţe mărginaşe. Într-un astfel de mic târg o tânără se îngrijeşte de negustoria merindelor.

– Frumoasă tarabă, frumoase bucate, zâmbeşte curtenitor cercelatul. Totul e arătos aici, din familie? ridică el privirea spre vânzătoare, cu cotul pe marginea unei lăzi.

Fata pare că-l compătimeşte cu un rictus ironic, fără să-i răspundă.

– Ah, pălăria asta urâtă nu-i a mea, duce repede Jaba mâna la cap, dar se răzgândeşte şi plimbă ochii-n toate părţile. Sunt chiar chipeş, crede-mă...

– Brânză și roșii, rogu-te, intervine Nalbian. Plătește și mulțumesc amândoi, apoi se retrag spre spatele pieței, unde sunt legați caii.

– Din când în când e bine să verifici că nu-ți pierzi farmecul, explică Jaba râzând.

Aruncă desagile pe după șei, încalecă și se întorc în afara satului.

– Spânii ăia chiar că-s parșivi, își reia Nalbian gândurile. Nici măcar nu au mințit că iau ieftin, să vândă apoi mai scump. Doar că nu au menționat cât de ieftin...

– Șșt, îi face Jaba semn. Sunt și pe aici, mai avem până scăpăm.

Înaintează acum pe marginea unui râu, din zăvoi în zăvoi.

– Care e povestea lor? continuă libreanul când este sigur că nu mai pot fi auziți.

– Nimeni nu știe sigur. La trup, cum vezi și tu, sunt oameni ca noi toți: aceeași piele, două mâini, două picioare. Mai puțin treaba asta cu părul. Se spune că, la început, căutau să intre argați pe la bogătani, dar, dacă nu erau ținuți din scurt, furau cu orice ocazie și dispăreau. Nu erau nici muncitori, nici războinici, iar cu timpul au învățat să prindă oameni în robie, sub datorii înșelătoare. N-au reușit niciodată să aibă conducători, viclenia era felul lor de viață și de aceea nici nu puteau construi nimic, se întreceau în răutăți. Iar în legende, ca și azi, ăi mai periculoși sunt cei care nu au păr nici pe cap, nu doar pe față sau trup.

– Precum chelul care m-a dus pe mine cu preșul.

– Te-ai prins, Nalbian din Smarald. Tak'Rgat era șeful cârdășiei din seara aia. Apoi, se mai zice, au început să se împrăștie, nefiind în stare de nimic altceva. Astăzi sunt prin toate ținuturile de aici, cândva lumea spune locurilor Argatia; acum, toți le știu de Năvodul Argaților. Pe majoritatea le sug de viață, după cum ai văzut.

– La noi, alde d'ăștia sunt mânați de câte un nebun care vrea putere, pământuri. Nu au cârmaci, nu vor nimic?

– Doar furtișaguri și nesiguranță, atât cât să nu omoare vaca de la care mulg continuu. Nu că s-ar da înapoi de la crime, de aceea

se teme toată lumea de ei. Şefi sunt mai mulţi, toţi chelioşi, dacă vezi unul pe drum, te-ntrebi de n-o fi. Uneori, hoţii cumsecade, ca ai mei, îşi rad ţeasta, să pară mai periculoşi, zâmbeşte Jaba.

Ziua trece mai uşor în doi, fără peripeţii. Sfârşitul de vară este plăcut, deseori găsesc fructe şi ciuperci numai bune de mâncat. Jaba învaţă reţinerea lui Nalbian de a-şi sacrifica bucatele din farfurie, ceea ce nu-l opreşte pe el să pescuiască ori să prindă câte un iepure. Potecile şi apropierea aşezărilor prilejuiesc reapariţia pălăriei mari de paie, dar şi a feţelor de spâni. Noaptea o petrec în mijlocul unei pajişti cu o insuliţă de arbori bătrâni.

Nu departe de a doua zi, norocul îi mai părăseşte. La o fântână, în timp ce adapă caii, un drumeţ abia poposit se apropie să ridice borul de paie al proaspătului fost tâlhar.

– Jaba? Jaba, tu eşti?

Acesta încearcă să ţină pălăria pe cap şi să nege viguros.

– Nu, nu sunt eu... pardon...

– Jaba, tu eşti! Te ţii de şotii, vino-aici! îl prinde bucurosul şi-i ia acoperământul de pe cap, moment în care şi cercelul iese la lumină.

– Acu'... mă ascundeam şi eu, uite ce-ai făcut.

Străinul se roteşte să vadă cine e-n jur.

– Pe cine vrei să juleşti? Mustaţă e cu mine, dinţoşii ăia-s ca şi noi, îşi face el din mână cu respectivii. Iar amărâţii ăştia nu au zece parale, măsoară din ochi o familie care-şi ia tălpăşiţa în carul cu fân.

– Ha, da, aşa e. O prostie... zâmbeşte Jaba, neavând ce să facă.

– Noroc la „pescuit" şi tovarăşului tău, nu-l cunosc.

Străinul încearcă o strângere de mâini ciudată, pe care Nalbian nu o înţelege.

– Boboc? întreabă el spre Jaba, apoi îl bate peste obraz pe voinicul din Smarald: salutul ăsta-i de bază, băiete, învaţă-l bine! Nu intri în nicio frăţie altfel. Libreanul îi răspunde cu un zâmbet strâmb, abia abţinându-şi palmele.

Cineva se bagă între ei lângă fântână şi-şi potoleşte setea din polonicul de fier. Apoi aruncă o privire lungă spre cei trei, fără ca

aceştia să spună nimic, doar vechea cunoştinţă a lui Jaba îngână o salutare scurtă. Fostul tâlhar se-ngălbeneşte, Nalbian a prins şi el lipsa oricărui fir de păr pe faţa însetatului cu tupeu.

Puţin mai târziu, urcând agale coasta dealului din apropiere, Jaba se întoarce să vadă încotro o ia spânul.

– Perfect! îşi dă palme peste frunte, văzând că acesta pleacă drept înapoi. Dacă-l mai prind pe netotul ăla, îl strâng de gât!

Pe cât de nervos este pe moment, în două ceasuri nu rămâne nici urmă de supărare pe chipul său.

– Mă bucur că te-ai mai liniştit. Pe mine m-ar fi ţinut câteva zile.

– Ce mai pot face acum? Dacă e sa vină după mine, vin oricum. Văd eu atunci.

Vindecători de trup, sărăcie şi... fântână

Spre uşurarea lui Jaba, începutul toamnei aduce ieşirea din Năvodul Argaţilor, meleagurile aflate la mâna spânilor. Lui Nalbian omul i se pare chiar simpatic, începe să se obişnuiască cu spiritul său lejer şi glumeţ, dar ager. Împart poveşti, câteva amintiri şi păţanii. Fiecare e curios şi află câte puţin despre celălalt şi locurile din care se trage.

– Te-ai gândit cum ar fi putut fi viaţa ta, dacă nu te luau tâlharii? îl întreabă Nalbian la un prânz, cum altfel decât la iarbă verde.

– Fără dar şi poate. Dar m-au părăsit repede melancoliile astea, când mi-am dat seama că puteam să pic mult mai urât. Sclav cu biciul pe spate, de exemplu. Şi nu era rău cu băieţii mei. Lasă ce făceam, dar eram toţi oameni. Altfel, nici nu se prindea cineva în gaşca noastră. Iar când unul dintre noi o păţea... nu săream la partea lui, ca alţi hoţomani, întâi sufeream. Apoi, da, o-mpărţeam, termină el amintirea cu o îmbucătură dezinvoltă.

Mai au trei zile până la satul în care vrea Jaba s-ajungă. „Acolo am eu lume“, îi spune lui Nalbian motivul său.

În dimineaţa aceasta, pe când aburii zorilor nu s-au risipit încă de pe fruntea plaiurilor bucălate, o casă lungă precum un hambar şi cu turn de lemn apare în creasta dealului.

– Hei, sunt ferestre deschise! sticlesc ochii lui Jaba pentru o clipă, ca apoi să îşi dea cu degetele peste gură, ruşinat.

De jos, pe cărarea ce urcă drept, un om trage încet de catârul său. Pe spinarea animalului stă un copil, se ţine bine de legăturile animalului şi pare că e slăbit. Nalbian face semn lui Jaba să oprească la buza potecii, aşteptând străinii să îi ajungă. Omul încetineşte şi el, iar băiatul de pe catâr, un pui de om, pare nefericit.

– Salutare, om bun, aveţi vreun necaz? E bine copilul? întreabă libreanul.

– Aia e, că nu e, bietul fecior.

– Dar ce-a păţit, câţi ani are?

– O făcut cinci, îl podidesc lacrimile pe străin. E olog, săracul... îl dau de suflet la abaţie.

– Îl dai... poftim?! face Nalbian ochii cât cepele.

Tatăl lasă capul în jos, apoi îşi mângâie băiatul. Nu pare să înţeleagă nedumerirea voinicului, dar suferă pentru ce urmează a face. Jaba se încruntă cercetând împrejurimile, apoi se dumireşte:

– Vii din Talpa Ologilor deci...

Omul aprobă tăcut.

– E o treabă tristă pe-aici, ceva mai la miazănoapte. Un loc în care sunt trimişi cei bolnavi, care nu pot să muncească sau molipsesc şi pe alţii, explică Jaba lui Nalbian.

– Trimişi să ce, să le putrezească oasele? Şi cum lasă omul ăsta copilul orfan? se amărăşte voinicul uluit.

– Eşti străin, cinstite călător. Crezi că ne e uşor? Dar mai bine nu ştim, pentru viaţa lor. Orfan, cu voia Domnului, nu rămâne, ne mai întremăm şi venim la el, poate chiar să-l luăm înapoi. Căci, acum, ce-i pot eu oferi? Mai am cinci... maică-sa, nici ea nu-i bine. Iar aici va fi cu fratele lui mare, l-am dat acum doi ani.

Nalbian se cutremură. Mai ajung copii pe la rude sau vecini cu posibilităţi şi prin locurile sale, cazuri pe care oamenii le resimt

ca adevărate drame şi încearcă să vină în ajutor. Bolnavii să fie exilaţi însă înadins, sortiţi deznădejdii, şi să fie nevoiţi să-şi dea copiii, i se pare o nucă stricată greu de înghiţit.

– Măi omule, dar faceţi şi voi mai puţini copii, găseşte Jaba cu sinceritate un sfat pentru străin.

– Nu zic nu. Dar viaţa-i viaţă... carte nu ştim, cu odrasle te mai ajuţi când eşti sărac.

Nalbian coboară şi cere voie să vadă puiul de om. Îi pare rău din tot sufletul că Brosoc nu este acum cu el.

– L-au mai văzut vraci şi descântători. Vin câteodată pe la noi, dar nu sunt multe de făcut.

Libreanul îşi trece o palmă peste frunte: „Cine i-o mai amăgi şi cu descântece?“.

– Ce faci, băiete? întreabă Nalbian copilul, în timp ce-i verifică picioarele.

– Bine, nu prea mă ascultă betegele astea, zâmbeşte el. I-aş fi ajutat şi eu pe mama şi tata, dar nu pot.

Libreanul înghite un nod de amărăciune, văzându-i faţa sinceră. Înţelege repede că în unele locuri picioarele nu simt nimic, în plus se descoperă neputincios văzându-le cam strâmbe, probabil de la chinul de-a le târî după el.

– E aşa din naştere, îl lămureşte tată-său.

Nalbian rămâne blocat cu mâinile pe genunchii băiatului. Nu ştie ce să facă, dar îi este greu să accepte. Suferinţa pe care trebuie că a îndurat-o încă de la venirea pe lume îl tulbură peste măsură şi nu poate ieşi din apăsarea unei singure întrebări: „De ce? De ce?!“.

– Eşti un băiat grozav, îl mângâie Nalbian pe cap, abia abţinându-şi tremurul vocii. Şi o să rămâi cu mama, tatăl, fraţii şi surorile tale!

– Dar... la abaţie au mereu supă caldă şi pâine, se întristează oarecum micuţul, după ce întâi ar fi vrut să se bucure.

– Hai să vedem, vin şi eu, încotro sunt ai voştri? întreabă Nalbian omul descumpănit.

– La câteva ceasuri, e o potecă şi pârâu limpede, arată el cu mâna, supus pornirii libreanului şi întrebându-se ce poate face. Am

plecat din Talpa Ologilor ca să găsim mai bine, dar nu ne primește nimeni în satul lor.

– Pentru că sunteți o povară, bolnavi și trăiți de pe azi pe mâine, comentează Nalbian, iar străinul aprobă încet. De parcă cei care v-au alungat primii din locurile voastre aveau dreptul să facă așa ceva, fără să vă dea o șansă la viață, se consumă încruntat voinicul. Noroc bun, Jaba!

Fostul tâlhar stă în dubiu, se uită lung cum tovarășul lui din ultimele zile se îndepărtează cu străinii oropsiți de necazuri. Este pătruns de atitudinea libreanului față de lucruri pe care el le-ar fi considerat normale și simte că în momentul aceasta, pentru schimbarea ce dorește să o aducă vieții sale, ar trebui să-l urmeze. Grăbește calul până ajunge lângă Nalbian. Acesta înțelege din două priviri și zâmbește de bun regăsit.

– Auzi, milosule, dar n-or fi molipsitori? șoptește Jaba, urmând amândoi la pas catârul tras de străin.

– Știu și eu? Dacă-i așa, rămânem și noi aici.

– Aiii... lasă glumele.

– Nu cred, dacă din nouă doar doi sunt ologi, mie asta-mi spune că nu.

Ajung curând la tabăra familiei chinuite, în jurul unei căruțe peticite și a câtorva lucruri sărăcăcioase. Un măgar bătrân paște ceva mai încolo, este partenerul catârului la hamurile carului. Un ceaun deformat ține o fiertură pregătită de mama copiilor, ajutată de o fată măricică. Femeia tușește continuu și abia se ține pe picioare. Este surprinsă, chiar temătoare, de apariția soțului său întors cu doi străini. Nu-și poate ascunde suspinul la revederea copilului de care nu i-a fost ușor să se despartă. Bărbatul le face semn tuturor să stea liniștiți.

– Mamă, omul ăsta vrea să ne vadă, poate ne ajută cu ceva! strigă băiatul ajutat să coboare de pe catâr.

Copiii, băieți și fete, vin în jurul lor cu fețe clătite de apa pârâului, dar cu hainele pline de găuri și cârpeli. Nalbian se apleacă pe genunchi și scoate din desagă toate merindele sale, la vederea cărora cei mici se grăbesc să le primească, cei măricei întreabă întâi părinții, apoi mulțumesc politicos.

– Ne-o fi nouă greu, dar încercăm să-i învăţăm, intră femeia în vorbă.

Jaba zâmbeşte stingher la câţiva paşi în spate, s-a ferit de primirea călduroasă. Nalbian îi face semn să-i urmeze gestul, dar cercelatul, încă sub teama contaminării, se apropie doar ca să înmâneze desaga tovarăşului său.

Ciorba din două potârnichi prinse cu greu şi pâinea dăruită fac deliciul copiilor înfometaţi, iar adulţii gustă mai mult vorbele. Călătorii ascultă necazurile, povestesc câte ceva despre ei, apoi Nalbian se îngrijeşte de boala femeii.

– Plămânii, trage el concluzia. Trupul sleit nu ajută. Şi nici frigul iernii, care vine negreşit.

– E pe moarte? întreabă plângând fetiţa cea mai mică. Ieri a scuipat sânge, am văzut eu...

Imediat, ceilalţi copii vin să o liniştească, aşteptând însă şi ei cuvintele lui Nalbian.

– Nu, dragii mei, îi trebuie putere. Eu plec acum puţin şi o facem bine, da? zâmbeşte el. Micuţii aprobă bucuroşi.

Se duce spre cal, iar Jaba îl urmează.

– Căutăm ierburi.

Cei doi lipsesc până după căderea serii. Nalbian se poate declara mulţumit de cele găsite, se putea şi mai rău.

– Stăm câteva zile, anunţă călătorii, în timp ce vraciul necalificat pregăteşte un ceai cu miros puternic. În timpul ăsta, musai odihnă şi ce pregătesc eu, te-nvăţ.

Femeia zâmbeşte neconvinsă.

– Oţi avea voi intenţii bune, dar nu văd cum... se îneacă ea în tuse.

– Copiii au nevoie de mamă, la bine şi la rău. Ca până acum n-o mai ţii mult, iar boala ne-ngrijită...

– Şi cum crezi tu, bunule călător din Smarald, că vom putea să ne-ngrijim aşa cum zici? întreabă stins bărbatul.

Nalbian scoate punga purtată atâta drum, pierdută şi redobândită. Nu i-ar fi găsit, în peregrinările sale, un rost mai bun decât acesta. Se uită la Jaba înainte s-o deschidă, cu încă o

mulţumire adâncă, arătându-i că fără gestul său aşa ceva nu era posibil.

– Pentru copii, adaugă libreanul văzându-i uluiţi, gata să se opună nestematelor şi galbenilor.

– Da, noi mai avem, se trezeşte Jaba vorbind. Acum sigur găsiţi o bucată de pământ, să ridicaţi casă.

Oamenii sunt încă rezervaţi, şocul e prea mare.

– Nu gândiţi că sunt doar în ajutorul vostru. Ne salvează şi nouă sufeletele în oarecare măsură, face Nalbian o plecăciune.

Cei doi părinţi se prind de mâini emoţionaţi. Femeia podideşte în plâns, iar bărbatul o strânge la pieptul său. Nu reuşesc nici măcar să mulţumească, străinul clatină doar din cap în semn de primire şi priveşte copiii ce dorm pe grămezi de fân şi straie rupte.

Noaptea, Nalbian ţine focul aprins şi face comprese pentru femeia bolnavă. O pune să respire peste ceaunul cu aburi de rădăcini ştiute încă din Libra. Ceaiul puternic o face să tuşească şi mai tare o vreme, iar năduşeala nu-i dă pace o clipă. Ziua următoare la fel, o ajută să doarmă însă cu un amestec de ciuperci. Jaba stă pe lângă el, dă o mână de ajutor când poate sau doarme dus dacă îl prinde somnul. Ziua îşi ia însă-n primire atribuţiile de vânător şi culegător, plecând în stânga şi-n dreapta cu omul şi unii dintre copii.

Din a treia zi femeia este deja mai bine. Odată transmise leacurile care, din fericire, îşi fac menirea, în această noapte îşi spun rămas bun. Bărbatul va pleca şi el dis de dimineaţă să ia înapoi fiul nefericit, pentru care au şi rămas mereu în apropierea abaţiei. Cei doi părinţi le fac cu mâna, ţinându-se de umeri şi strigându-le mulţumiri veşnice mult timp după ce nu mai pot fi zăriţi în lumina focului. „Nu le merit eu, doar mi s-a dat şansa să pot face asta. Nici măcar nu am muncit pentru bogăţiile dăruite“, înghite Nalbian, în noduri, emoţii şi cuvinte pe care ceilalţi nu le-ar înţelege.

S-au îndepărtat câteva ceasuri prin întuneric, caută loc de popas.

– Nu mergem spre Talpa Ologilor, bag de seamă.

– Nu, Jaba. Ştiu foarte bine ce-o să găsim acolo. Şi că nu pot face mai nimic pentru ei, momentan.

Noaptea este deja mai răcoroasă, dar cerul toamnei îi păsuiește cu încă ceva cer senin. Somnul vine greu, în fiecare suflet stăruie gânduri și simțiri prijeluite de recenta întâmplare.

Dimineața întind pasul spre soare-răsare, căutând să reîntâlnească poteca.

– Ce-o să faci acum? Ai rămas lipit?

– Mai am câțiva arginți. Și ce pribegie e asta, Jaba, cu aur în buzunare? zâmbește Nalbian. Ne dă pământul ce ne trebuie, în putere sunt, nu-mi fac griji. Cal să fie, în rest, voi mai munci pe ici și colo.

Merg o vreme tăcuți, privind depărtările din ce în ce mai colorate de mâna vrăjită a toamnei.

– Și unde te vei opri? Dacă nu să continui ce ai făcut pentru oamenii ăștia, atunci ce? întreabă Jaba cu vie nedumerire.

– Zilele trecute mi-ai spus legenda spânilor. O să-ți povestesc acum și eu una.

⁂

Drumul căutat de călători nu prea ține seama de socotelile lor, se încăpățânează a rămâne ascuns. Numai arbuști, pietre și iarbă uscată.

– Nu-mi amintesc locurile astea, își frământă Jaba mintea.

– Trebuie să găsim ceva, nu ne putem opri. N-avem apă pentru animale.

Mai bine de jumătate de zi se scurge fără ca peisajul să se schimbe. Merg încet, nu mai grăbesc caii, pentru a le scuti forțele. Un pâlc de conifere îi cheamă să-l cerceteze, în mijlocul lui găsesc o fântână cu marginile mâncate de vreme și năpădită de buruieni.

– Ce ghinion. O fântână Pelerin.

– Cum vine asta? întreabă Nalbian, cercetând adâncurile mâloase.

– Pe vremuri umblau pelerini, făceau drum de două ori pe an, spre locuri numai de ei știute. Se țineau departe de oameni,

astfel că, din loc în loc, au construit fântâni la care se opreau mereu. Le primeneau și le țineau limpezi, dar se vede treaba că, de când nu mai colindă, se prăpădesc cu vremea.

– Știu și eu, măsoară Nalbian cu atenție fundul și marginile, cu un ochi la oboseala cailor și altul la lumina cerului. Am mai curățat fântâni, poate scoatem ceva apă pentru animale.

– Cunosc și eu să-ngrijesc fântână, dar, libreanul meu, asta nu merită să pierdem vremea.

– Caii sunt obosiți, nu mai putem trage de ei.

– Și dacă ostenim aici degeaba, bine ne-o fi și nouă?

Se împacă să mai umble, pe armăsari ori pe lângă ei, până pe-nserate. În jur numai mărăcini și iarbă uscată la tot pasul, caii cu greu găsesc frunze bune de rumegat printre spini.

– Nu se poate, oftează Nalbian după vreo două ceasuri. Uite iar brazii.

– Ne-nvârtim în cerc...

– Noi avem ceva apă, dar caii, nimic. Trebuie să scoatem din fântâna-ceea, dacă nu vrei să săpăm alta cu mâinile noastre. Iar, dacă reușim, cine știe câți se vor mai salva după noi.

În dâra de lumină rămasă își suflecă mânecile și se apucă vârtos de treabă. Curăță pereții cu ce pot, încropesc o traistă în care să scoată molozul. Nalbian coboară în fântână puțin câte puțin, ajutat de Jaba care ține și felinarul.

– Pare doar înfundată, e bine făcută, se-aude ecoul libreanului din adânc. O facem ca de nuntă, se-mbărbătează el cu optimism.

– Poate dai și de apa vie pe care-o cauți, glumește Jaba.

Încă un ceas și Nalbian urcă prima apă tulbure. Bucuroși, continuă munca până îi lasă uleiul din felinare. Apucă să o vadă însă mai limpezită, numai bună de a da cailor. Animalele își sting setea în lumina lunii, puțin câte puțin, așteptând revenirea firului de apă.

Frânți de oboseală dar mulțumiți, călătorii își fac la repezeală un culcuș în care adorm duși. Nici nu mai pregătesc focul, oricum n-au întrezărit picior de sălbăticie în ziua aceasta.

Următoarea îi găsește cu forțe proaspete și armăsarii în putere. Dibuiesc răsăritul și, cu mare grijă, ies dintre meleagurile neprietenoase.

– Asta e! recunoaște Jaba poteca și preia energic ștafeta spre locurile știute. Pariez că o să-ți placă în Coradena. Nu e nici prea mică, nici prea mare, cât să știi pe toată lumea, dar să te poți preface că nu. Ne cam lăsăm noi în pace unii pe alții, de felul nostru, atâta vreme cât se ține legea și nu ne strică nimeni obiceiurile.

– Așa, deci, acasă îți place legea, zâmbește Nalbian.

– Nu știi că nu trebuie să furi de la vecinul tău?

– Ehm... ești sigur că așa sună povața asta?

O colină ca o căpiță gigantică de fân îi trezește spre seară ceva amintiri lui Jaba. Dă pinteni până în vârful ei și-l invită pe Nalbian să-i urmeze.

– Uite, acolo mă-ntorc eu.

La vreun ceas în vale se ivește o așezare de două ori cât Libra și ceva mai strânsă la mijloc. Pe o parte își dă mâna cu un lac mare, din care se văd mai multe ramificații curgătoare. Câteva bărci îl brăzdează cu treburi pescărești.

Casă mai bună decât tâlhăria

Curând trec pe lângă turnul ce străjuiește intrarea potecii în sat. Fac cu mâna prietenește, dar nu coboară nimeni să-i întrebe de sănătate.

– Ahee, e cercelatul, măi! se prinde unul din înaltul punctului de pază. Ai uitat ceva acasă? Cam greu îți amintișI! râde el cu poftă.

– Am venit să mă bag la oaste. M-a trimis regele să vă fiu căpitan! răspunde fostul tâlhar cu seriozitate, apoi pufnesc amândoi în râs și-și fac semne tovărășești. Nalbian nu poate să nu zâmbească și el.

Lumea își vede de treabă, se vede că e sezon de recolte. Nu toți trag a însufleție, multora le prieșt mai mult vorba în aer liber. Și, oricum, se lasă umbrele serii. Totul însă pare la locul lui, oamenilor le ajung eforturile făcute şi vor să se bucure de viaţă. Jaba merge încrezător și împarte salutări cunoștințelor care îl primesc mai cald sau mai ironic. Femeile dau impresia că-l ocărăsc din priviri, iar cercelatul nu întârzie să confirme impresia libreanului, grăbind pasul și prefăcându-se neatent la ele.

Nalbian dibuiește un drum spre malul lacului pe care ar dori să-l vadă mai de-aproape.

– Ia stai... ce zi e azi? întreabă Jaba, dar Nalbian râde a pagubă, habar nu mai are. Alo, bărbate! Da, tu, strigă spre un puști ce aleargă cu prietenii lui, încântat peste măsură de chemarea cercelatului. Azi a fost taică-tău la crâșmă?

– Nu, nene.

– A jucat la pietre?

– Nț. Ce-s alea?

– Ei, lasă... A făcut curat la animale?

– Eu am făcut!

– Aha! E miercuri sau vineri.

– E sâmbătă, nene, își pierde țâncul interesul și fuge la joacă.

– Ia uite ce-au învățat, chiștoacele, să te ții cu mâna de bască, nu alta. Da, o luăm pe-aici.

Nalbian e amuzat de voioșia lui Jaba. Cercelatul îl trage pe un drum de piatră, chiar în fața apei, până-n dreptul unui han mare, cu specific pescăresc. Câțiva străjeri își fac rondul în această parte a satului.

– Hai să intrăm, fac cinste.

Priponesc caii în sunet de valuri ușoare și foșnet de toamnă dinspre grădini. O ultimă barcă trage la mal când cei doi urcă treptele hanului zugrăvit în alb și albastru.

Interiorul larg îi întâmpină cu aranjament luminos și căldură îmbietoare. O lăută se leagănă încet pe fundal și gâdilă urechile muşteriiilor, femei şi bărbaţi deopotrivă, tineri și bătrâni. Sala este plină doar pe jumătate, suficient însă pentru ca felurile de mâncare să înmoaie aerul în mireasma lor ademenitoare. Jaba își pune

pălăria de paie pe cap, îi face cu ochiul lui Nalbian și alege o masă sub torța unui stâlp gros, ornat cu tărtăcuțe și frânghii de usturoi. Hangiul și jupâneasa sunt ajutați de două tinere îmbrăcate lejer, cu cămașă vaporoasă peste bustiere colorate, fuste cu falduri care lasă picioarele goale de la genunchi în jos și brățări zornăitoare atât la mâini, cât și la glezne. Una dintre ele se apropie, dar Jaba ține capul în jos, ascunzând fața sub borurile pălăriei.

– Două „mută brazda“ și păstrăvul casei, cere el dregându-și glasul.

Mai întâi vin două căni goale alături de un ulcior plin cu o băutură verzuie.

– Cu așa nume, să înțeleg că nu trebuie ținută direct în pahare? Se sparg? râde Nalbian.

– Dar ia o dușcă, vezi cum e.

Mirosul se oprește în adâncul creierului, iar limba și gâtul cer îndurare după prima sorbitură. Jaba râde cu poftă:

– Iertare, bunul meu prieten, nu putem să nu facem gluma asta străinilor. Vine acum și ulciorul pentru încropit, nu știu doi oameni care să o poată bea goală.

– Pot doar să bănuiesc cum trebuie să arate cel care poate, se schimonosește libreanul.

Lăuta prinde putere și primește acompaniamentul unei tamburine. Cele două tinere au lăsat mesele și încep un dans sincron în mijlocul sălii mari. Nalbian înțelege acum rostul zorzoanelor de la încheieturile fetelor, care sună melodios pe mișcările lor ritmice. Cu gesturi largi, domoale, descriu spirale cu mâinile în aer, iar picioarele apasă când mai blând, când mai întins, spre stânga și spre dreapta. Bat din palme și fac o săritură strânsă apoi bine la călcâie, finalizată cu o lovitură în podea. Schimbările de cadență, gândite în acest scop, nu sunt nici deranjante, nici plictisitoare. Fetele se despart și încep să dea ocol localului, cu rotiri discrete și scurte zdrăngănituri din încheieturi. Unii mușterii laudă dansatoarele în gura mare, altul mai cherchelit se ridică în semn de sărut, dar este împins de tânără cu nonșalanță. Lumea face haz, iar Jaba strânge cu pumnul în masă, suficient cât gestul să nu-i scape lui Nalbian.

– Ce zici? se apleacă fostul tâlhar.

– Place ochiului și urechii, bine gândit.

– Dar fata care vine spre noi... ei?

– Da, frumușică, încuviințează Nalbian, încercând să nu se holbeze atât de evident ca tovarășul său.

Tânăra se apropie făcându-și numărul. Jaba e numai un zâmbet și o soarbe din priviri, începe să bată ușor ritmul în masă. Dansatoarea îl observă și, după o scurtă ezitare, vine drept spre el. Încă în pașii muzicii îi trage pălăria de pe cap, face o rotație după cum cere lăuta, apoi îl plesnește cu ea peste nas de mama focului. Jaba râde tâmp și are un aer încântat. Fata îl săgetează din priviri și pare că își va relua traseul, dar se răzgândește pentru a-l mai pedepsi o dată: îi ia paharul și i-l toarnă în creștet, apoi dă cu el de pământ. Abia acum își continuă numărul ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Sala râde cu gura până la urechi.

– O fostă iubită? Se pare că i-ai făcut ceva zile amare, zâmbește Nalbian.

Jaba pare în culmea fericirii.

– Nevastă-mea!

Libreanului i se luminează fața a uimire și lămurire:

– Deci, asta spunea gardianul c-ai uitat pe-acasă!

În niciun minut muzica se retrage în fundal, iar tinerele se întorc la treabă.

– Jaba, tu erai! Haha, dacă scapi viu, poate ne vedem mâine, strigă unul de undeva.

– Ia armura mea, repede! râde altul.

– Da, da, ți-o iei tu pe cârcă acasă, hoinarule, îl admonestează o femeie pe fostul tâlhar.

– Dacă te mai primește! întărește alta.

Jaba dă din mâini a spășire și se face mic în locul lui. Apoi îi șoptește lui Nalbian:

– Psst, lumea, dacă mă strigă pe nume, nu înseamnă că știe și de la ce vine, șșt. Doar Lunipé, nevastă-mea, și-ncă vreo doi știu... Dulcica mea! ridică el ochii luminați spre soața care aduce bolurile cu mâncare. Aceasta așază castronul în fața libreanului, dar îl

trânteşte cu nervi pe-al lui Jaba, jumătate din conţinut ajungând în poala cercelatului.

– Are tot dreptul... o priveşte el cu mină vinovată cum se îndepărtează. În loc să stau lângă femeia inimii mele, m-am tot încurcat cu... Acum, zi şi tu, fac asta de-o viaţă. Făceam, adică. Nu puteam nici unul fără altul, dar eu nici n-aveam altă noimă pe lumea asta. Măcar cât să termin casa, mi-am zis ultima oară, că bani n-am ştiut să strâng. E ea femeie s-o ţin într-o cocioabă? Dar copiii, când ar veni? Gata, mă bag la muncă, se justifică în inima lui.

– Eu cred că dacă afli împăcare cu viaţa ta cea nouă, atunci îţi va face chiar plăcere şi n-o să simţi a trudă. Încet, încet, termini tu şi casa; ia gândeşte-te, braţele au ceva pregătire, fără să te fi gândit că-ţi va folosi astfel trecutul. Iar, dacă nici în satul tău nu ai cu cine te-ajuta...

Jaba mulţumeşte pentru cuvintele bune cu o ciocnire de pahare.

– Greul acum vine, oftează el, urmărind-o pe Lunipé cum reuşeşte să îşi facă treaba ascunzând clocotul din sufletul său.

Seara trece repede. Deşi bolurile şi ulcioarele sunt goale de mai bine de-un ceas, nici călătorii nu pleacă, nici soaţa nu vine să le strângă. Într-un final, trimite cealaltă fată căreia îi şi plătesc.

– E supărată rău?

– Hm! face ea cu dispreţ şi-ntoarce spatele soţului rătăcitor.

Jaba pândeşte momentul plecării Lunipéei. Ies la cai, moment în care Nalbian sime că e momentul să se retragă.

– Eu... poate ar fi mai bine...

– Nu, nu se poate, îl prinde Jaba de braţ. Ai venit la mine, lasă că păcatele mi le plătesc eu, iertare. Tu vezi lacul, mai te ocupi cu harta aceea... Lunipé! E frig, hai cu noi pe cai, steluţa mea!

Femeia, însoţită de bucătăreasă, se îndepărtează şi mai apăsat în noaptea slab luminată. Când Jaba îşi pierde speranţa unui răspuns, aceasta se întoarce:

– Pe unde umbli, maimuţoiule?! Terchea-berchea bun de nimic, înghiţite-ar fundurile pământului! strigă ea. De data asta, gata, ai întrecut orice măsură!

– Ai dreptate, mă căiesc! Dar nu trebuie să ne-audă tot...

Nu mai are cui vorbi, spatele femeii este definitiv indiferent și se pierde în întuneric.

– Acum, dacă rămân fără nevastă, măcar să am un prieten câteva zile. Îți arăt eu unde stăm, cât lucrezi pe-aici, îl trage el pe Nalbian.

Libreanul bănuiește că în apropierea casei celor doi, în care amicul nu mai are ce căuta cel puțin o vreme, dar nu se aștepta chiar în grădina acesteia, într-un hambar încă neterminat.

– Ăsta e cuibul nostru, prezintă Jaba căsuța cu o fereastră luminată. Este gata doar pe jumătate și are schelet de lemn pe cealaltă parte. Avem o cameră, e sobă, ehe, mai sunt de făcut.

Lunipé iese furtunos.

– Ai minte și zi amicului tău de dubioșenii să plece. La noapte dau foc la hambar, cu voi în el! apoi intră și trântește vârtos ușa. Jaba se apără cu mâna a „nu, nu, n-o să facă asta". Chiar și-așa, se strâng amândoi într-un colț, mai mult pe lângă fân decât în mijlocul lui, și se bazează pe cai să dea alarma.

Nalbian e furat destul de repede de moș Ene, se simte oricum stingher în mijlocul problemelor tânărului cuplu. Îl lasă pe soțul care a încurcat iețele să se macine în căutarea de soluții insomniace. Cum somnul lui a învățat să țină urechile și chiar ochii deschiși la intervale regulate, are parte de o noapte cu vise obișnuite dar și aievea. Se face că, în toiul nopții, tovarășul său stă pe gărduleț mic al grădinii cu flori din fața casei și aruncă domol cu pietricele într-una dintre cele două ferestre ale casei neterminate. Apoi, niște lucruri zboară spre el printre obloanele acum deschise. Urechile prind mai târziu jurăminte fierbinți și cântece de credință și iubire. Pleoapele se mai crapă spre a detecta poetul vinovat apropiindu-se iar, tiptil, de fereastra cu pricina. Acolo însă îl așteaptă niște palme năprasnice. Cine știe după cât timp, se mai face că Jaba își pregătește știreangul de o grindă a părții de casă neterminată, cu o torță aprinsă în mână. Femeia iese să-i strige c-ar fi singurul lucru bun din viața lui și slobozește un câine care-l aruncă pe suferind la stânjeni depărtare. Ceva îi spune însă lui Nalbian că nu e cazul să-și părăsească patul de paie. Spre regretul său ulterior, libreanul se întoarce fără să vrea cu spatele, iar când revine mai prinde doar

finalul: Jaba, cu un buchet imens de ierburi și flori trecute, este primit cu ușa deschisă și urmează sărutări de foc. Zâmbește și adoarme dus.

⁂

Dimineața nu aduce nici un semn de mișcare din căsuța cu scântei în ale certurilor, dar și în ale dragostei. Nalbian își vede de treabă și începe să caute de lucru. Ca străin îi este mai greu, lumea are nevoie de timp să-l cunoască. Diferența apare când intervin oamenii care l-au văzut cu o zi înainte:

– Ia-l la năvod, pescare, e cu Jaba.

– Bine că mi-ai zis, vecine. Dacă umbli cu împieliţatul ăla, n-ai ce căuta în slujba mea. Am auzit eu ce se spune despre el…

Nu tocmai ce ar fi sperat libreanul. A doua oară e cu noroc.

– Omul a fost aseară la han, l-au văzut și gărzile. Încearcă-l, jupâne.

– Bine, hai întâi la o alunecare de pietre.

Toată ziua pune osul la treabă, pentru oricâtă plată. Văzându-l voinic și înarmat, jupânul cheamă pe seară un căpitan pentru vorbă. Îi ascultă povestea de soldat al Smaraldului și tare le-ar conveni o pază în plus pe la hambare. Nalbian acceptă mulţumit.

– Aici mi-erai! apare Jaba când tocmai își încheie socotelile la curtea celui înstărit. Este însoţit de Lunipé și îmbrăcat în straie serioase, de nerecunoscut. Mi-au spus că te găsesc aici. Uită-te și tu ce haine-mi alege, șoptește numai pentru urechea trecătorului prin Coradena.

– Lasă, bine că nu ți-a luat cercelul, îl îmbărbătează Nalbian, tot în șoaptă.

– Aaa, nuu, ăsta îi place.

– Ce bălmăjiți voi acolo? Lunipé și libreanul fac, în sfârșit, cunoștință cum se cuvine. Dar haidem, i-o fi foame omului, că a MUNCIT! bate ea apropoul spre bărbatu-său.

Soțiorii sunt ca doi adolescenți, fac glume și se înghiontesc din când în când. Nalbian acceptă invitația sub condiția revanșei pentru ziua următoare, dar este nevoit să înșire mai multe motive ca să-i înduplece: de bucurie pentru împăcarea lor, pentru leafa primită, pentru găzduire și tot așa. Râd toți trei până la ușa casei și se simt în largul lor în noua amiciție.

Cina se întinde cu multă vorbă și le prieste din plin. Nalbian își dă seama că n-are cum înnopta în puținul spațiu amenajat și insistă că nu-i trebuie mai mult decât hambarul din ogradă.

– Aici eu n-am nicio obiecție. Știu cât de bine se doarme în aer liber, îi dă Jaba dreptate.

– Când mai ai astfel de melancolii, mergi și tu să sforăi în fân. Dar o dată dacă mai pleci, o dată! arată soața amenințător cu degetul prea desului pribeag, apoi se întoarce spre Nalbian: dacă n-aș ști că aici este un om bun, se încolăcește ea de gâtul cercelatului și palmează cu mâna pieptul acestuia, îl lăsam eu demult pe pustie.

Libreanul intră spre miezul nopții în gardă, așa că vrea să prindă câteva ceasuri de somn. Le mulțumește și îi lasă în tihnă, să recupereze timpul pierdut.

Socotește că nu are de ce sta mai mult de-o săptămână, îndeosebi după ce dă peste oameni întorși din ținuturi puțin locuite. Interesantă i se pare și una dintre poveștile acestora, purtată printre colegii de lucru, ce amintește o pocitanie cu putere nefirească și chip animalic. „Un căpcăun“, își spune Nalbian. Mulți curioși au plecat s-o întâlnească, doar câțiva ar fi scăpat cu fuga.

Majoritatea serilor îi regăsește pe cei trei la hanul pescăresc, în compania Lunipéei. Colega tinerei începe să-l privească cu ochi dulci și se alătură mesenilor.

– Ce mult mi-ar plăcea să vizitez Smaraldul, chicotește ea spre Nalbian, trăgându-se cu îndrăzneală aproape de el. Libreanului i se încinge sângele la incursiunile fetei lejer îmbrăcate și cu vorbă dulce de senină. De altfel, oamenii pe aici au un spirit mai liber în gesturi și cuvinte. Felul în care dansează pe lângă el, îi răspunde la glume sau îl complimentează prin atitudine, îl farmecă și incomodează în același timp. Observă că se lasă măgulit, ceea ce ulterior îl nemulțumește, considerând faptul o slăbiciune. Zilele

acestea, după luni de călătorie în sfere tulburi, se gândește iar la Melbeea.

– Dacă mai stai puțin, te-ncălțăm, râde Jaba când rămân singuri la masă. E fată bună, te-nsori aici și rămânem vecini pe viață!

– Dacă m-aș lăsa purtat, poate că da, zâmbește Nalbian. Are darul să dea jos ce ai pe umeri și să umple golurile într-o... ușurință a simțurilor.

– E ceva greșit în asta?

– Ba probabil că nu. La voi, aici, viața pare mai simplă, mai aerisită.

Jaba ridică nedumerit din umeri și-l bate pe spate, râzând.

– Prea mult ai stat încordat, prietene. O brazdă?

Săptămâna zboară. Chiar și în timpul de muncă regăsește o atmosferă liniștită, optimistă. Încearcă, înainte să plece, un exercițiu al imaginației: cum ar fi să se lase cuprins la sânul acestei comunități? Numai și încercarea în sine îi provoacă însă neliniște, un fel de sentiment de trădare. Apoi își dă seama că nu l-ar vindeca, nu i-ar șterge și nici înlocui convingerile asupra naturii umane și vulnerabilităţilor ei. Doar ce l-ar aduce, probabil, mai aproape de mijlocul balanței, pe care acum el stă cu ochii spre talerul întunecat. Sau, cu timpul, l-ar înveșmânta într-o suficiență marcată de întreruperi triste și regrete, haină de care se ferește de ceva ani buni.

– Trebuie să promiți că ne vizitezi la-ntoarcere, îl petrec Jaba și Lunipé la plecare. Cu sau fără izbândă în ce cauți.

– Negreșit, dragii mei. Negreșit!

Primul asalt al întunericului

Oprirea de câteva zile în locurile acestea a fost de bun augur pentru Nalbian. Ia din nou drumul în piept, cu mult avânt, pregătit

deja cu un rând de burdufuri din târgul lui Jaba. „De-acum, cine știe când vine momentul, să le am la mine.“ Se apropie un șir muntos căruia nu-i vede marginile. Continuă drept, urmărește primele movile de pe care să poată scruta orizontul pentru fire de apă. Găsește curând unul pe care să-l urmeze înspre munți și se așteaptă să întâlnească ceva așezări, mai devreme sau mai târziu.

Aerul rece de toamnă începe să primească suflarea și mai răcoroasă a înălțimilor de care se apropie. Întețește cu abitir focurile de noapte, care necesită mai multe vreascuri și veghe sporită. Liniștea împrejurimilor largi, cu puține păduri până la intrarea între versanți, îi dau răgaz să reflecteze la ghicitoarea din pergamentul lui Argesis:

La trei degete de rouă, zece fură, vine nouă,
Măsură rămasă deci, câte au căzut în beci.
Cât de mare sau adânc el, poartă-n pântece la fel.
Cine-o bea cu picătura, ca și prima și totuna,
Vindecare vor afla, și trupul și inima.

– La trei degete de rouă… cum stă roua pe degete? De ce pe trei, încearcă el să pătrundă cuvintele, ducând calul de căpăstru printr-un rând de bolovani. Și zice că au fost zece. Degete? Apoi urmează nouă… socotește cu voce tare, călare acum printre mestecenii de pe marginea apei. Albul lor însoțește urcușul spre izvoare, împodobind și mai mult tabloul cu frunze brun-roșcate. Zece, nouă, apoi măsura rămasă. Ce măsură o fi asta, frumosule, te chinuie și pe tine ghicitoarea? își întreabă armăsarul de pe marginea focului de noapte. Animalul nechează ușor, fără să știe răspunsul, iar Nalbian aprinde o ramură în limbile roșii ce frig degetele nopții. Dimineața o ia de la capăt: ce-i cu beciul, ce-i cu beciul… da, drăguțule, nu e vorba despre niciun beci, așa e.

Ajunge la întretăierea pădurilor, de unde brazii încep timid să prindă putere. Iese pe un braț de stâncă, de pe care poate vedea valea din urma sa. Câteva sătuce, ici și colo, i se descoperă acum vederii, nu avea cum să le zărească atunci când înainta pe solul drept. În sus, zăpada și-a făcut deja culcuș pe vârfuri, dar Nalbian

speră că va găsi coborâre de partea cealaltă înainte s-o întâlnească. „Nu știu ce mă așteaptă, trebuie să țin de merinde. Apă, slavă Domnului, e-n tot locul.“ Când consideră că a urcat suficient de mult, iar panta devine prea abruptă pentru cal, începe să dea ocol. Nopțile caută loc ferit de vizita lighioanelor ce își duc existența aici, nu trece multă vreme până începe să le vadă și audă. „Numai să nu mă lase amnarul“, se roagă el de bucata de piatră spartă, nechimbată cam de multișor. Fierul ca o potcoavă mică lovește și aprinde iasca și de data aceasta. Timp de două zile se ascunde de frigul întețit cu vânturi ascuțite și ferește din calea zăpezilor. În a treia răzbește să lege încheieturile cele mai joase ale piscurilor până pe versantul opus. „De-acum coborâre, numai coborâre cât vezi cu ochii. Și mai știi ceva?“, mângâie Nalbian calul încercat, privind amândoi peste vârfurile de pădure întinse la picioarele lor. „Sunt șapte. Șapte picături. Au fost zece, au rămas trei în măsura nouă, după ce s-au folosit șapte în vasul cu apă obișnuită. E bun aerul de munte...“, se bucură el și respiră adânc.

Urmează câteva zile cu dealuri, despicate într-un târziu de o apă mare. Toate râurile dinspre munți se scurg în lacul imens, brăzdat de valuri moi. Pe marginea lui, în sfârșit, întâmpină așezare.

– Pe aici nu este trecere. Spre miazăzi sau miazănoapte, unde se mai îngustează apa, primește Nalbian îndrumări.

Îi ia mai bine de-o zi să ajungă la un târg aglomerat, cu ambarcațiuni cum n-a mai văzut, o încrucișare de plute uriașe cu pereți de corăbii. Aici găsește oaste numeroasă, în slujba unor negustori ce par să facă viața amară oamenilor obișnuiți. Își spune că nu mai e timp de cercetat, soluția pentru toate bubele din lume se află la capătul călătoriei. Este scuturat bine de bani pentru trecerea pe coasta opusă, al cărei mal abia se ghicește cu ochiul liber. În mijlocul apei, cârmaciul instruit de jupânul său avar cere puținilor călători și mai mulți bani ca să nu îi lase pe limba de pământ care, de la distanță, părea a fi țărmul dorit.

– Când ați plătit, până aici ați arătat cu mâna, anunță el înșelăciunea, flancat de două matahale de protecție. Altfel, ne-ntoarcem și basta.

„Nu-mi trebuie gâlceavă; le dau și ultimii bani, numai să trec“, cugetă Nalbian.

Trei săptămâni apoi, tot pieptiș, traversează câmpii și dealuri aparent fără sfârșit. Iarna stă să înceapă pe răbojul anului, mai păstrând încă vreme fără ninsori sau gheţuri. Treptat, solul devine sec și realizează că e mult de când nu a mai văzut urmă de potecă ori pământuri lucrate; astfel că face cale întoarsă spre ultima cărare întâlnită, pentru a găsi așezarea de la capătul ei. Aceasta abia atinge douăzeci de case, cu totul.

– De când n-am mai văzut călători, se minunează oamenii. Să fie zece ani? Suntem printre ultimele sate, pe linia asta a răsăritului. Ia zi, cauți pădurea vrăjită sau apa vie? îl surprind locuitorii. Așa deci, apa vie, au mai fost doi. Unul doar dus, din păcate, celălalt abia s-a mai târât înapoi. Mergi cu Dumnezeu, dar ia aminte: ai în față numai uscat pietros, nu crește nimic bun și nici apă nu e!

Mulțumește pentru sfaturi și rămâne o noapte, să întremeze calul. Nimeni nu știe la ce distanță vine pădurea aceea, în jur de-o săptămână, după vechi spuse. În momentul plecării umple toate burdufurile, dar începe să ezite; gândul așteptării primăverii îl încolțește cu stăruința logicii mai sănătoase. Își face mari griji pentru reușita armăsarului pe un drum fără râuri sau fântâni, iar de viața acestuia atârnă și a lui, în așa pustie. Cântărește bine, mai leagă vorbă cu oamenii, înțelege că trebuie să urmeze bălțile, cât de mici. Într-o inspirație adusă de socoteli adânci, tocmește o săpăligă înainte să plece, în timp ce femeile încearcă să-l oprească.

Cu inima-n dinți, pornește la trap și oprește calul pe lângă ochiurile de apă din ce în ce mai rare. Ca și prima dată, două-trei zile e cum mai e, dar apoi găsește pustiu de pământ văzând cu ochii. De merinde nu-și face probleme, stă el și cu-n codru pe zi la nevoie, iar ceva hrană pentru animal încă se așterne ici și colo. „Dar, dacă nu găsim pic de apă, ne-ntoarcem, bunul meu prieten.“ A patra zi riscă: prea puține ochiuri băltite, inutile pentru calul însetat. Vremea rece și menajarea voinicului îl țin însă în picioare. A cincea zi aduce deja necazuri: armăsarul dă semne de slăbiciune, iar frigul devine, treptat, din aliat un inamic. Grea cumpănă pentru librean și

niciun semn de ploaie. „S-ar putea să fi trecut de mijlocul drumului, ce ne facem, frumosule? Mă joc cu viaţa noastră, fir-ar să fie, asta fac.“ La disperare, Nalbian începe să sape cu râvnă la baza tufişurilor mici şi rare. Ore întregi de sudoare nu-i aduc mai mult decât pământ umed. Seara îl găseşte frânt şi animalul palid. Îi dă din apa lui, dar mai mult îl amăgeşte. Adoarme trist, tulburat şi ostenit. Dimineaţa vine însă cu bucurie neaşteptată: groapa săpată are acum apă în ea, atât cât să potolească din setea bietului patruped.

– Ştiu ce facem, credinciosul meu prieten. Aici ne zicem adio, îl bate el cu drag pe grumazul care a mai prins vigoare. Am chibzuit mult şi bine, sau poate doar mult... eu nu mă pot întoarce de-aici. Înţelegi? Merg înainte. Dar tu, scumpul meu, faci cale-napoi. Eşti isteţ, cunoşti drumul; acum, fugi! îl goneşte spre direcţia bună, descărcat de toate cele.

Priveşte cum fostul tovarăş necuvântător se face mic în zare. Verifică apoi lucrurile rămase şi leagă la spate puţinele haine, pătura şi rogojina uşoară. Prinde şi multele burdufuri golite deja pentru animalul însetat precum şi pe cele două rămase pline. Desaga mică peste umeri, sabia la brâu, şi cum i-o fi norocul. Mijeşte ochii la orizontul neîndurător din faţa lui, cu speranţa că-i va găsi capătul în nu mai mult de câteva zile voiniceşti. „Ce-ai făcut, amice?“, îl trece un fior rece pe şira spinării. „Hai mai departe, nu înţepeni aici. Pădurea aceea va fi salvarea, doar dacă nu dau din lac în puţ.“

Picioarele primesc ordinul minţii ce încearcă să suprime spaima ochilor. Întinderile sunt drepte ca-n palmă; peste ele, sfărâmături ce par că anunţă un tărâm al ploilor cu pietre şi capătul lumii omeneşti. „Poate-ar trebui să mă bucur că nu este vară“, îşi spune, imaginându-şi pământul crăpat şi aerul firebinte, sub un soare puternic. Ceasurile trec greu pentru paşii mărunţi într-un pustiu aşa de mare. Numără buruienile răsfirate, cumva pentru a nu da voie neliniştii să iasă prea mult la suprafaţă. „Şi dacă nu mai dau de nicio pădure?“ Frigul de seară este combătut de căldura trupului muncit. Se întreabă ce fel de vietăţi poate întâlni într-un asemenea loc, în afară de câţiva păianjeni. Pentru că focul va fi unul anemic,

neavând de unde aduna vreascuri în afară de ierburile ca niște vârfuri de mătură, cu prea puține ramificații lemnoase. Noaptea rece este grea și intră la oase. Mormanele uscate ard repede, impun un ritual cu multe treziri și socoteli de porționare a materialului de foc.

Următoarea zi, pe când ar fi crezut că locurile sunt fără speranță pentru orice suflare, mâinile strângătoare de ierburi uscate au parte de o surpriză dintre cele mai neplăcute. Întâi are impresia că acest tufiș are spini. Apoi, privirea încremenește pe motivul punctelor roșii de pe degetele sale; fără gura încă sâsâindă a șarpelui, nici nu ar fi remarcat conturul camuflat fără cusur. Se aruncă doi pași în spate și scoate sabia, căzut pe șezut, în caz că târâtoarea îl va urma. Își rupe în două mișcări petec dintr-un braț al pantalonilor și strânge până la sânge deasupra încheieturii stângi. Spală înțepăturile din care nu poate scoate mai nimic și se întinde amețit de teamă pe spate. Caută să se trezească din visul urât, îi vine să strige din toți rărunchii. Sfârșește însă într-un râs isteric, imaginându-se văzut de sus, din înaltul cerului, otrăvit în mijlocului unui pustiu fără margini. Când se mai obișnuiește cu ideea, se agață de speranța unui șarpe neveninos. Leacuri pentru așa ceva nu are, iar drumul devine și mai greu, mâna pierzându-și orice simțire din strângerea învățată printre libreni. Lăsarea serii este o binecuvântare pentru trupul ostenit și mintea împovărată de îndoieli. Se chinuie să pregătească locul de înnoptare din timp, cu un ochi trist și altul râzând la gândul că brațul bun este cel drept.

Sub luna fugărită de nori, se apleacă să aprindă focul, gata să se năpustească asupra câtorva merinde. Mâna stângă este închisă la culoare și nu poate nici măcar sprijini amnarul cum trebuie. Aude mișcare în spate, care-l întoarce cu viteza fulgerului, și rămâne, pentru a doua oară în aceeași zi, înlemnit. Se află în genunchi, în lumina slabă a nopții pătrunse de fire ascuțite de vânt. În fața sa lucesc doi ochi cărora Nalbian le ghicește rapid patru picioare și un spate arcuit, necunoscut. Înțelege că este vorba de o fiară de statura unui lup. Se privesc clipe bune, fără ca mintea-nspăimântată a libreanului să găsească o soluție mai bună decât lupta iminentă. Nu există niciun loc unde să se ascundă, nicio direcție în care să fugă

din faţa prădătorului aflat la el acasă. Iar, când dinapoia acestuia îşi mai fac apariţia două siluete identice, înaintând tăcute prin învăluire, mintea începe să-şi piardă limpezimea în bubuitul asurzitor al inimii. Rămâne vie, din fericire, ştiinţa de a nu le întoarce spatele şi a nu-şi lua ochii de la ele. Asta nu le opreşte să câştige teren, tiptil, cu capetele lăsate, pândind momentul. Nalbian tremură din toate mădularele, picioarele îl mai ascultă doar cât să se dea înapoi pe genunchi. Simte amnarul sub un picior şi se agaţă de disperarea aprinderii focului. Strânge fierul în mâna dreaptă şi caută inutil să nimerească piatra fără să o privească, lipsit de ajutorul stângii amorţite. Iar dacă o atinge, se mişcă din loc şi se îndepărtează de iarba uscată. Un gâfâit sugrumat îi însoţeşte încercarea de a prinde locului cele două piese cu o aruncătură de ochi. Aude imediat paşi repezi şi transpiră rece a moarte. Scânteia apare, fără niciun succes însă. Nalbian trage spada înainte să vadă care fiară pregăteşte asaltul, urlă ca un apucat şi taie aerul spre ele. Mişcarea îşi face efectul, le mai împinge puţin. Imediat se-ntoarce asupra amnarului peste care loveşte ca un nebun, iar în aceeaşi clipă se produce săritura inevitabilă. Libreanul cade, înhaţă sabia chinuit şi o agită în direcţia atacului. Ca în zbaterea prăzii pierdute, este hotărât să nu precupeţească niciun efort. Lighioana rănită atacă iar, turbată, dar se opreşte adânc în vârful spadei, cu un strigăt ascuţit. Cu fiara încă horcăind deasupra sa, simţurile aşteaptă usturimea fatală a colţilor haitei rămase. O lumină galbenă începe să îi joace însă pe obrajii ca gheaţa. „S-a aprins… S-a aprins focul!“, lăcrimează a lipsă de crezare voinicul sleit. Animalele dau îndărăt şi se foiesc la distanţă.

Clipeşte adânc, vlăguit, se ridică între agonie şi clipe de speranţă. Iarba s-a terminat, trebuie să mai strângă, dar pentru asta are nevoie să facă o torţă din nimic. „Şi dacă… ia să vedem, vă bucură carnea amicului vostru?“ Nalbian împinge leşul cât poate, cu sabia în mână, spre cele două jivine rămase în aşteptare. Întors lângă foc, respirând greu şi cu privirea ca de fiară încolţită la rândul său, scoate ceva de mâncare şi înghite ca şi cum viaţa lui ar depinde de asta. Nici nu clipeşte în direcţia pericolului, flăcările ard repede şi se oglindesc în sticla ochilor săi. Într-un final, lighioanele încep să

adulmece leşul şi să-l tragă spre ele, apoi se pierd în noapte cu schelălăieli în împărţirea prăzii.

Profită de răgaz şi, cu spada ridicată, se apucă să adune furibund toate smocurile din apropiere, până face câteva grămezi de buruieni. Spală umărul şi îngrijeşte din zgârieturile serioase, iar în scurt timp somnul îl năpădeşte cu forţe mistuitoare. Se trezeşte îngrozit când mai mocnesc doar câteva frunze şi aruncă repede un alt mănunchi. Episodul se repetă de câteva ori, cu stări de veghe şi de somn buştean. La ultimul este întâmpinat de primele raze binecuvântate de lumină. Pune toată iarba care i-a mai rămas şi se lasă în somn oricât de adânc.

Trezit aproape de amiază, Nalbian are dificultăţi în a se mai ridica în capul oaselor. Nu ştie în ce măsură este de vină oboseala, disperarea sau otrava şarpelui. „Poate că sunt toate la un loc“, îşi spune cu capul pe genunchi. Mâna nu arată bine deloc şi înghite cu greu la gândul că ultima şansă, la un moment dat, va fi să o reteze. „Ia să vedem, ce fac eu aici? La ce-am venit?“, deliberează el o vreme. Se scutură într-un târziu şi porneşte mai departe. Apa îi va ajunge două-trei zile, chiar patru, drămuită drastic, iar turta o poate împărţi în oricât de mici porţii. Măcar ziua aceasta e mai bună cu el în ce priveşte creaturile locurilor. Nu şi pentru apăsările minţii însă, printr-o perdea rece de picături minuscule ce dau impresia că nu vor să cadă. Iar orizontul îl priveşte încă nemilos, fără nicio schimbare.

Trupul slăbit aduce o noapte cu tremurat şi început de tuse. Îşi vede locurile natale printre flăcările devenite cel mai bun prieten al său, retrăieşte căldura mult îndrăgită a ungherelor casei. Iubeşte din tot sufletul scara şi uşile nereparate, scârţâinde. Chipurile părinţilor şi al Cassiei îi povestesc cu multă dragoste despre trecutul bun şi liniştit. Mânerul briceagului îl poartă spre familia nouă a surorii sale, în sânul căreia i l-a înmânat cu poveţe de a nu risca inutil pe drumul ce-i răpeşte toate gândurile.

Adoarme agitat. Căzut în fierbinţeală, se mai trezeşte să bea apă şi să dezvelească trupul aprins. Până când îl cuprind vise adânci, bolnave, se frământă pe rogojina mică şi iese din marginile ei. Se face că urmează o prăpastie adâncă, neagră ca tuciul, în care

vrea să se arunce. Voci bune răzbat în jurul lui, cu rugăminți pentru înțelepciunea de pe urmă care să-l întoarcă spre casă. Le dă ascultare, apoi ezită, revine pe buza prăpastiei. Glasurile devin amenințătoare, iar refuzul său le transformă în sunete de-a dreptul grotești. „Aici îți vor rămâne oasele, stai numai să vezi! Ești doar un om bolnav!“ Se chinuie să nu le dea ascultare și privește adâncul, de unde apare o licărire în care începe să creadă și urcă spre el. Îi vin în minte acum, acoperind hăurile veninoase, cuvintele ursitoarelor: *Îngerii să-l aibă-n pază/Și la bune și la grele/Spre lumină el să vază/Și când are-n jur zăbrele.* Este împins spre trezire de această amintire ca și cum soarele l-ar orbi peste față. Deschizând însă ochii, descoperă doar lumina palidă a zilei care l-a prins iar dormind.

Fierbințeala i-a mai trecut, dar tot golește un burduf cu apă. Slăbit, cu puțina vlagă a somnului, se ridică și strânge lucrurile. După niciun ceas vântul începe să bată din spate, se întoarce de câteva ori până îi este limpede că se apropie un fel de furtună. „Ce să fie ceața asta întunecată?“ Iuțește pasul, se ajută deja cu sabia ținută în teacă. Cum nu are unde se ascunde, bănuiește că va trebui cumva să facă față și necazului acesta. Privește mai atent spre goana norilor lăsați peste pământ și vede cum colbul se ridică, aruncat ca în lovituri de bolovani căzuți de pe culmi înalte. Înmărmurește când un chip cu două brațe imense pare purtat în mijlocul negurii. Ca să îi taie orice urmă de îndoială și să îi readucă spaima de moarte, creatura se anunță cât se poate de vie, prin răgete fioroase. Nalbian desface și aruncă tot, mai puțin desaga ce nu-l încurcă, și prinde o fugă nebună. Aleargă mai repede decât a făcut-o vreodată, mai tare decât vor vedea Libra și Smaraldul în veci, că se va mai întoarce cândva sau deloc. Reușește să păstreze astfel distanța, dar nu va putea menține mult ritmul. După jumătate de ceas înțelege că va cădea epuizat, astfel că se gândește la o luptă zadarnică, nici spadă nu mai are. „Până la urmă, tot nu scap…“, se resemnează pe undeva cugetul. „Una după alta, parcă vin să mă doboare. Iar asta, asta nu e firească deloc.“ Când se oprește mai să-i sară inima din piept, ochii săi prind corbi ridicându-se spre răsărit și-l săgetează speranța apropierii de pădurea legendară. Reia goana cu ultimele forțe, fără

să știe cât are de parcurs. Mintea îi fierbe și, rămas fără puteri, încearcă o nebunie: să se lase aruncat de vârtejurile care vin din spate mâncând pământul. Își potrivește astfel mișcările încât să pară că va fi prins, dar, de îndată ce negurile îi vântură ceafa, țâșnește cu inima în dinți, așteptând furia exploziilor furtunoase. Primește o gură de îndârjire când acest lucru se întâmplă, este zvârlit prin aer multă vreme și aterizează brutal la o distanță bună de vrăjmașul necunoscut care țipă. Conștient că a doua oară nu va mai funcționa, o rupe iar la fugă. Ochii i se împăienjenesc, mijlocul și picioarele cer îndurare, plămânii se sufocă. Nu mai poate. În ultima clipă, ca din aburi de aer fierbinte, în fața sa apare marginea unei păduri înalte ca niciuna văzută până acum. Cade însă peste pietre ascuțite, iar norul negru se apropie vijelios, urlând și tunând în urma sa. Târăște din brațe, mâna stângă este precum cărbunele. Se oprește epuizat, lasă capul în țărână și începe să-și numere respirațiile. „La zece e lângă mine... Unu... doi... trei... nouă..." Aproape se simte prins de picioare când sare într-un sprint care-i aduce toate măruntaiele în gât. O vede, mai are puțin. Încă puțin. Trunchiuri groase, încolăcite, de copaci nemaîntâlniți, abia dacă lasă loc de strecurat printre ele. Își pierde cunoștința în momentul saltului, nu mai apucă să știe că a trecut și acum cade în iarba înaltă și deasă. Nu vede nici norul negru ce se lovește ca de o barieră și se risipește în toate părțile, lăsând descoperit un căpcăun hidos care face turbat calea-ntoarsă.

CAPITOLUL V

Toamna se scutură împărăţiile

LIBRA SE PREGĂTEȘTE de o nouă iarnă. Puţinele fulguieli ca de bun găsit nu închid încă drumurile, dar, deşi frigul oferă perioada de graţie ce întăreşte nămolurile, nu mai călătoreşte nimeni. Mulţumirea de pe feţele oamenilor şi pregătirile tihnite din alţi ani nu se mai regăsesc pe uliţele largi şi tăcute.

Din pragul uşii, încă în găzduirea lui moş Zeze, Rogozis priveşte norii mohorâţi. Aerul rece îi taie faţa ce aşteaptă coiful cu apărători laterale, dus până acum la subraţ. Cassia îl însoţeşte cu sprâncenele lăsate, strângând şalul mai bine pe umeri.

– Să dea ninsorile mai repede, ah, n-ar veni odată!

– Da, ar mai potoli lucrurile până-n primăvară, îi dă Rogozis dreptate.

– Nici nu-mi dau seama dacă să mă bucur că Nalbian nu-i aici. De parcă putem şti pe unde sunt acum, el şi Brosoc? Poate departe de toate astea… sau poate dimpotrivă, sunt prinşi în Karivatra… se întristează ea şi mai tare.

– Să fim încrezători, draga mea, o îmbrățișează Rogozis, lăsând o clipă apărătorile. Getozak ne-a zis că erau pe picior de plecare; eu cred că s-au pus la adăpost, oriunde ar fi. Poate nici n-au idee despre ce se întâmplă aici, din cine știe ce parte a lumii.

Toți bărbații în putere ai Librei se îndreaptă, ca la fiecare două-trei zile de câteva săptămâni, spre garnizoana de la conac. Împăratul a trimis stare de luptă în toate zările Smaraldului, obligându-i, vrând-nevrând, să îmbrace haina soldățească. Își împart antrenamentele și așteaptă înfrigurați vești, cu teamă de cea mai nefericită posibilă: plecarea la război. Adenil este întâmpinat, ca de fiecare dată, de viitoarea lui soție, Deliza, pe drumul spre cazarmă. O ține pe după umeri, iar ea îi înconjoară mijlocul, în pașii mici, întârziați cu dinadinsul.

– Dacă se întâmplă... ne căsătorim chiar înainte să plec. Nu mai așteptăm primăvara.

– Sau mai bine fugim. Ne-ascundem, căutăm locuri ferite, se avântă ea, apoi lasă capul în jos, rușinată de egoismul față de cei dragi din sat.

Garnizoana mică este acum completată cu o bucată din ograda conacului. Au început să fie amenajate păpuși umplute cu paie pentru spadă, bușteni și saci grei pentru trântă. Urmează, o dată pe săptămână, ieșirea în marginile satului pentru antrenamente mai vii și exersarea arcului. Jilop intră ultimul, nu i-a venit vremea, dar vrea să dea o mână de ajutor și să prindă ceva pregătire în caz de nevoie. Nu lipsesc nici Cărămidarii, Croitorul, Arbopyn și toți care se țin cel mult între două vârste. Libra are acum doi căpitani, Eusten și Getozak, urcat în grad de solul venit cu veștile neplăcute.

– Zarva încă n-a atins ținuturile noastre, începe Eusten.

– E doar pregătire, posibil să nu se-ntâmple nimic, continuă Getozak. Oamenii din Smarald nu vor mai asculta ușor de capetele găunoase ale despoților când vor vedea norii războiului, când își vor simți casele și viețile în joc.

Între timp, cea mai mare parte feminină a satului se află la conac. Jupâneasa este gazda acestor adunări apărute de la sine, pentru ca femeile să stea mai aproape în discuții și treburi. Se

croşetează, se fac colaci, mâncare pentru bărbaţii ce vor reveni de la garnizoană şi de luat la tavernă, unde sfătuirea continuă seară de seară.

– Nu, n-o aduc pe Alenda. Fetele şi copiii să rămână pe lângă case şi bătrâni, asta-i situaţia, comentează Peltrina în aprobarea tuturor.

– Dar ce situaţie, din prostie şi nestăpânire, îşi spune altă femeie oful. Parcă se-mprăştie boala în minţile nesocotite.

– Toată lumea ştia că n-o să rămână atâtea neamuri sub căciula împărăţiei ăsteia vechi. A ştiut-o şi Novarin, a avut cap din timp. Cu altul, cine ştie ce foc şi pară era de mult! Pe când la Rubin, ce zicea solul din Gorudava? Nu-i a bună.

– Eu am început să scuip în sân când vine pe aici. Mă trece cu friguri să aflu dacă netrebnicii au prins avânt sau i-a liniştit oastea. Măi, dar deodată i-a apucat, eu cred că s-au vorbit.

– Nu ştii că şobolanii se miros şi se adună?

– Dar dregătorii, trimişii ţinuturilor la cetate? Muşcă mâinile care ieri îi ţineau în puf. Vor să se rupă musai, apoi să se lipească altfel, şi-au pierdut direcţia şi ăştia.

– Nu toţi, eu cred că sunt mulţi profitori. Sau care s-au dedulcit din mers, să nu piardă ceva când ceilalţi pot să câştige.

– Bine că n-avem nimic dinspre Negru. L-or fi mătrăşit? Să-i rămână haita de criminali acolo, opri-i-ar trăsnetele să-i oprească.

Cele mai aprinse sunt mamele de tineri. Asudă şi se sprijină în spaime una pe alta, apoi se încurajează cu speranţe de bine. Ale lui Nalbian şi Brosoc sunt destul de tăcute, când mai tulburate, când mai uşurate. Ştiu amândouă acum despre chemarea apei vii, fără siguranţa locului în care se află ori dacă sunt feriţi de primejdii, iar celelalte femei le poartă mila.

Zilele trec fără veşti, nici măcar taxatorul nu mai ajunge, deşi este aşteptat de ceva vreme. Lumea se întreabă dacă n-o fi nins aprig prin alte locuri, căci stăpânul nu se întoarce nici el de mai bine de o lună. Negustorii au oprit afacerile, iar satele îşi păstrează agoniselile pentru orice eventualitate.

Dar iată că, într-o zi, nevăzută de amar de vreme, trăsura de călătorie pătrunde printre zidurile măcinate de la intrarea Librei.

Pleacă în grabă și lasă-n urmă un cerc în jurul celui coborât. Este Brosoc. Se trimite vorbă și toată lumea face pași repezi spre tavernă, călătorul este flămând și vrea să vorbească tuturor. Tânărul primește ciorbă fierbinte, pe care o înfulecă rapid, cu toată roata de pâine. Oamenii se îndeamnă unii pe alții să-i dea pace până-și trage sufletul, dar ard toți de nerăbdare.

– Fraților, începe el într-un sfârșit, nu se mai aude musca. Eu am rămas în Karivatra, tot timpul acesta.

– Dar Nalbian? se aude din mulțime.

– Vă spun și de el, a plecat în depărtări. La târgul mare am găsit multe de făcut și de-nvățat, am fost luat în preajma celui mai mare vraci de acolo și am servit cu cinste. De pe la sfârșitul verii, cum ați auzit și voi, lucrurile au luat-o la vale, parte dintre sfătuitorii și negociatorii din toată împărăția au început să se certe, nu au mai găsit cale de mijloc în dorințele lor. Și prea multă nerăbdare, mai ales după ce tot felul de canalii și-au unit forțele și au pornit să-ncerce puterea armatei. Eram acolo, îi vedeam și auzeam împărțiți în două: cei tulburați, de care ziceam, ceilalți cugetați, chemând la calm și înțelepciune. Apoi, câte unii de la curtea coroanei s-au prins în vârtejul ăsta, au început să aleagă tabere sau au fost tocmiți cu bani mulți și promisiuni. Karivatra a ajuns repede în certuri și lumea n-a mai putut duce traiul obișnuit, oamenii s-au speriat, nu mai găseam nici pâine în unele zile. Trăsurile au fost luate de unii și de alții. Când și dintre soldați au început să cadă, spre căpetenii dornice să împartă deja pământurile cetății, am plecat cu ultima rută, abia am prins-o. Și nu se mai întoarce alta. De fapt, la ora aceasta, fraților... nu cred să mai existe nici împărat.

Librenii freamătă în rumoare de uimire și neliniște.

– Și asta nu-i tot, oftează Brosoc. Pe drum încoace am prins veste că Folla, coroana Rubinului, pornește lupte ca să-și păstreze ținuturile.

Discuțiile continuă până seara târziu. După tulburarea noutăților, oamenii încearcă să vadă ce e de făcut, să se organizeze pentru perioada următoare. În vâlva tavernei Brosoc se trage lângă Getozak:

– Pentru tine mai am o veste. Verobostes te vrea la fortăreaţa din Rodul Pietrei.

Mai mare, mai straniu, mai sever

Pădurea bizară pare calmă şi protectoare la prima simţire. Nalbian nu are nici cea mai vagă idee cât timp a trecut de când zace în ierburile mari cum n-a văzut niciodată. Sub el pământul este reavăn şi umed, spre deosebire de cel care i-a obişnuit paşii în ultimele zile. Întors spre a vedea cerul, se minunează aproape un ceas de răsucirile trunchiurilor groase cât să fie cuprinse de o mână de oameni, împletite între ele spre vârfurile abia ghicite. Nu este singurul motiv al letargiei sale; îl dor toate încheieturile şi carnea de pe oase, amintindu-i eforturile imense la care le-a supus.

Ridică braţul stâng să-şi privească mâna vătămată, negreala suferinţei acesteia a urcat uşor deasupra legăturii făcute deunăzi. Dacă nu ar fi însoţit de mulţumirea scăpării cu viaţă din ultima nenorocire, s-ar panica negreşit. Începe să se ridice încet din mijloc, având în minte avertizarea lighioanelor nenumărate. Nu aude şi nu vede nicio vietate momentan, nici măcar vântul nu pătrunde prin desişul acestui codru. Se prinde cu mâna de ceafă, lovit de o durere de cap soră cu pălitura Slinosului din banda celor unşpe. Apoi se uită la singurul burduf gol, legat de gura desagii cu brăduţi, neştiind dacă să plângă de sete ori să râdă amar de faptul că a fost prevăzător. Verifică şi celelalte lucruri rămase: briceagul, amnarul, fluierul şi un codru de pâine. Sare cu înţepături în tot trupul ca să privească în urmă, cu gândul de a ieşi iar în pustiu, să recupereze din cele aruncate.

– Nu văd nimic, eram departe când le-am dat drumul, îşi şopteşte şi se aşază pe o rădăcină cât un bolovan, la marginea pădurii neobişnuite, cu ochii peste pământurile neprietenoase unde puţin i-a lipsit să-şi lase oasele. Dacă mă duc şi apare din nou

bestia, de data asta nu mai scap. Oftează și lasă capul în jos: iar mâna asta îmi anunță zile negre, ca și culoarea ce-a pus stăpânire pe ea. Singura mea speranță este apa vie. Dacă ajung la ea. Dacă nu, probabil oricum nu mai contează...

Nu crede că va avea puterea să își reteze mâna, oricât ar ști că este ultima șansă, în caz de înrăutățire. Se scutură de imagine și își rupe un nou bandaj din pantaloni, pe care îl leagă strâns câțiva centimetri mai sus de marginea cangrenei.

– De ce m-a protejat pădurea? Monstruozitatea n-a trecut, începe el să dea încet desișurile la o parte, m-ar fi nimicit demult. Iar acum urmează să aflu ce fiare a văzut călătorul din Rubin. Sau să le fiu gustare. Să mă cațăr de colo-colo este imposibil, într-o mână. Doar dacă, nu cumva...

Rotește ochii și se lămurește că împletirea crengilor continuă peste tot, de parcă ar fi un singur copac imens, înfipt în pământ de mii de ori. „Nu trebuie să urc decât o singură dată", i se aprinde un mugur de speranță. Caută un trunchi mai potrivit, cu multe noduri, pentru putința lui schilodită. Cu multă cazną și o doză bună de zdrelituri ajunge gâfâind la prima ramură, groasă cât un stejar obișnuit. Tufișurile dese, printre care observă acum spini cât colții de lup, sunt și verzi, și galbene, ca într-o toamnă devreme. De altfel, și arborii se bucură de aceeași vigoare, nesimțind iarna ținută cumva la distanță. Nici frigul nu mai e același, departe însă de a fi confortabil în umezeala ridicată.

– Bun, dacă pierd zilele așa, nu ajung nicăieri, respiră Nalbian greu, între dârzenie și disperare. Ca și cum nu era destul, trebuie să țin soare-răsare, prin umbrele astea imposibile. Măcar copacul apei vii este înflorit, se mai încurajează el.

Înaintează atent, deprinde câteva prize bune cu interiorul cotului stâng și puterea întreagă a mâinii drepte. Moralul său primește o gură de aer când bănuiala de mai devreme se adevărește: poate traversa dintr-un arbore în altul. Continuă astfel o bucată de vreme, mai pe picioare, mai pe brațe, cu urcușuri și coborâșuri. Nu se poate declara mulțumit însă, la sol ar fi parcurs mai rapid aceeași distanță.

Jos, iarba este întreruptă pe alocuri de bălți limpezi și generoase, a căror vedere îl bucură nespus. „Se pare că nu de sete voi pieri“, zâmbește el ironic. O mișcare îl îngheață locului. Din tufiș iese un iepure nepăsător, cu drum printre rădăcinile hrănitoare. „Deci așa“, gândește Nalbian măsurând vietatea. „Iarbă mare, iepure cât mielul, îmi dau seama la ce trebuie să mă aștept.“ Lumina începe să nu mai răzbată din cerul abia vizibil, semn că se apropie noaptea. Ostenit, libreanul face popas într-o bifurcație mai comodă și răspunde rugăminților mațelor chiorăinde. „Nu e bine“, reflectează cu mâna pe ultima bucată de pâine. Simte că are nevoie de toate forțele posibile pentru noaptea misterioasă dinaintea sa. „Îmi trebuie hrană. Fructe, nuci – nimic. Pe jos aș mai găsi ceva, iar, la o adică, sper să existe și animale mai mici decât urecheatul ăla.“ Stă în cumpănă ce fel de tabără să pregătească pentru noapte: „Cu namile d’astea e mai bine aici, măcar până înțeleg cu ce am de-a face. Foc nu aprind în ruptul capului; ori atrag atenția vreunei lighioane, ori pârjolesc pădurea.“ Smulge și taie cu briceagul din crengi mai obișnuite, le pune de-a curmezișul ca să-l proptească în timpul somnului. Regretă lipsa funiei și a cingătorii aruncate, nu are cu ce se leaga de copac. „Ciudat, nu zboară nimic pe aici“, scrutează Nalbian prin întunericul atât de liniștit.

Somnul, cu treziri dese, îi mai întremează trupul obosit, cuprins de friguri. Ar vrea să plece înainte de venirea zorilor, dar îi este imposibil să vadă ceva prin negura s-o tai cu cuțitul. Cu primele raze de lumină pornește mai departe, plănuind să urce o dată pe zi spre vârfuri, pentru a verifica poziția răsăritului. La un moment dat, pe când își face mai mult avânt, aude mișcare de răspuns zgomotului făcut de picioarele sale. Se încolăcește pe ramură și face ochii mari într-un arbore vecin. Din coama acestuia, ca și cum s-ar odihni pe brațul gros, un fel de pasăre cât vițelul îl ațintește cu privirea. Nalbian se minunează temător la trupul ce pornește direct din lemnul copacului, fără picioare, ca o altă ramificație solidă, care pe la jumătate începe să prindă pene și două aripi din frunze uscate. Gâtul aproape inexistent, ca de bufniță, ține un cap asemănător cu cel al unei rațe cu ochi senini și cioc inofensiv, ce pare să râdă prietenos. Îi este clar că l-a văzut și îl privește clipind des. „Sper că

nu zboară. Ar trebui să fug?“ Arătarea începe să rotească uşor capul, într-o parte şi-n alta, apoi din ce în ce mai tare, până ajunge să-l întoarcă de tot. Nalbian îşi abţine un ţipăt de spaimă când faţa revenită este cu totul alta: nişte ochi imenşi, încruntaţi, şi un cioc de vultur fioros, din care se ghiceşte un număr de colţi. Privirea ei îl arde, simte că trece prin el. Nalbian dă încet înapoi, căutând adăpost. Pasărea fermecată nu face altceva nici de data aceasta, curând reîncepe balansul capului finalizat din nou cu o rotaţie completă. Urmează o altă faţă, ceva între cele două stări induse de primele două: ochi de corb, atenţi ca la o pradă, şi un cioc puternic, tăios. Acum arătarea prinde să ţipe ascuţit, ca şi cum ar da un semnal. Răspunsul nu întârzie, din adâncurile pădurii răsună răgete.

Grea cumpănă pentru Nalbian. Închide ochii să îşi mai liniştească bătăile inimii şi caută raţiune în mişcarea următoare. Picioarele decid înaintea capului: se scurge rapid pe trunchiul gros, îşi loveşte din plin mâna beteagă şi cade în iarba care-l salvează de oase frânte. Alege din privire şi o rupe la fugă spre cel mai mare desiş. Îi stă inima-n loc când, ajuns în frunzişul lui, găseşte greieri şi alte insecte cât puii de găină. Aceştia însă trec indiferenţi, căutând la rândul lor să păstreze distanţa. Aude tropăit de animal greu zorind spre el şi începe să se strecoare, aplecat, din tufiş în tufiş. Bubuiturile paşilor înfricoşători se opresc brusc, în preajma poziţiei lui de mai devreme. Nalbian înţelege că lighioana cu respiraţie de bivol ciuleşte urechile şi miroase împrejurimile. Se lasă tremurând pe jos şi începe să se acopere cu noroi, în timp ce creatura s-a pus în mişcare. Apoi aude un ţipăt în sărituri largi prin copaci. Lui Nalbian îi vine să intre în pământ, să sape un tunel şi să iasă în orice altă parte a lumii. Pe obrajii înnămoliţi apar câteva lacrimi de neputinţă, de ciudă, de irosire. A vieţii sale, a tot ce putea fi şi n-a reuşit fără spaimele, îndoielile şi închistările ce au pus stăpânire pe el de mic copil. A binelui pe care a fost atât de aproape să-l facă pentru a schimba toate acestea, pentru el şi pentru oricine altcineva. A promisiunii ce părea să-i fi fost făcută în ultimul timp spre a răspunde angoaselor sale. Creatura este la doi paşi, iarba din faţa lui se mişcă. Nalbian lasă faţa în pământ, strânge din ochi şi dinţi,

neavând nici cum să lupte, nici cum să scape prin fugă. Își așteaptă soarta în rugăciuni adânci, scoțând din străfunduri puritatea sufletului venit pe lume să se bucure de iubire și îndrumare. Se roagă la fel ca atunci când, copil fiind, știa să simtă lumina și căldura infintă ce veghează cu îngăduință părintească asupra sa și a tot ce-l înconjoară.

Pașii grei încep să se îndepărteze. Câteva pufnituri îl fac să ridice capul și să urmărească, din auz, zig-zagul animalului care îl caută pe alături. Țipetele aeriene au pornit și ele în alte direcții. Mult mai târziu, când totul e tăcere, hotărăște să se târască mai departe. Din pământul reavăn prinde la un moment dat ceva tare, se înfiorează când recunoaște forma unui schelet omenesc. Înfrigurat și tremurând, trebuie să urce iar într-un arbore, să-și revină și să caute răsăritul. Nici nu se mai poate gândi că a scăpat ca prin urechile acului. Continuă precum un somnambul, spre o țintă ce încă îi este permisă. Odată ajuns, cu chiu cu vai, la primele crengi, scrutează orizontul pentru pasărea cu capul sfârlează și multe fețe, apoi continuă în sus. De aici zărește groaza care-l amușina mai devreme prin tufișuri: un trup cât toate zilele, asemănător celui de urs, cu coadă stufoasă, cap mare și bot neînduplecat. Blana i se schimbă între alb și gri, de parcă o perie mare îl petrece când de la cap la coadă, când invers. Stă în așteptare, să regăsească mirosul musafirului ce privește înlemnit de la înălțime. Din partea cealaltă, de nevăzut pentru lighioana grozavă, înaintează o căprioară, cum altfel decât nefiresc de mare. „După ce-o vede, nu cred că va mai avea treabă cu mine.“ Rumegătoarea își face apariția chiar în dreptul fiarei, dar asaltul așteptat nu vine. Blana ursanului se decide brusc la culoarea albă și trec unul pe lângă altul netulburați. Nalbian rămâne înmărmurit.

Ajunge într-un final suficient de sus cât să observe poziția soarelui. Nu știe încă ce parte a zilei să fie exact, așa că așteaptă o vreme până se lămurește de mișcarea astrului. Continuă înaintarea prin hățișul aerian și ignoră stomacul care își cere drepturile. La scurt timp, o omidă cât roata carului se ivește sub o frunză uriașă. Se întreabă dacă ar fi o cină bună, dar renunță cu dezgust în fața părozeniei. Întors cu spatele, n-o vede cum se lasă și crește în

dimensiuni. Crengile pe care îl urmează tăcută încep să se aplece uşor, moment în care libreanul se întoarce şi o vede. Mare şi groasă acum cât uşa, are o gură zimţată prin care se ghiceşte pântecul adânc şi scârbos. Târăşte inelele cărnoase, unul câte unul, venind să-l înfulece. Nalbian apucă să îşi dea drumul pe o ramură mai jos, încearcă fără succes să aterizeze în picioare. Rămâne agăţat şi trage repede cu interiorul braţului stâng ca să elibereze mâna dreaptă. În această poziţie ajunge omida monstruoasă deasupra lui, însă libreanul nu se poate desprinde, înălţimea este prea mare. Scoate briceagul şi se zbate, căutând să cresteze târâtoarea. Aceasta face câteva încercări laterale, dar se retrage la fiecare lovitură de picior şi cuţit. Ia distanţă şi alunecă acum încet pe trunchiul copacului, în jos, iar Nalbian, acoperit de bale lipicioase, încearcă să înţeleagă ce urmăreşte. Când realizează că vrea să-l înghită de la picioare în sus, îşi ia avânt şi sare spre ea, înfige briceagul cu sete şi cade trecând cu lama prin inelele dezgustătoare. Târâtoarea despicată se prăbuşeşte lângă Nalbian în zvârcoliri spumoase, de la care voinicul întoarce faţa. Curând rămâne înţepenită, în timp ce libreanul suferă de la impactul cu solul.

Câteva ceasuri mai târziu îşi pregăteşte culcuşul de noapte aerian. Şi-a înşelat foamea cu ceva mlădiţe recunoscute la dimensiuni exagerate şi răsuflă ca un prizonier ce trăieşte cu ziua. Mâine va trebui să dibuiască vânat bun de mâncat şi să mute primul garou deasupra celui de-al doilea, cangrena a urcat apoape de cot. „Apa, trebuie să găsesc apa vie“, adoarme el dus, în spasme şi friguri. O respiraţie înnecăcioasă îl cuprinde noaptea aceasta şi îşi simte pieptul bolnav.

Dimineaţa se trezeşte tulbure, în tuse nemiloasă. O înăbuşă în sân când, în faţa lui, pe aceeaşi ramură, observă iar pasărea vrăjită, înfiripată cine ştie când din lemnul copacului. Acelaşi chip cu cioc de corb, doar ochii sunt de culoare brună acum. Nalbian întinde mâna după cuţit. Când îl prinde, ochii păsării devin negri. Îi dă drumul, culoarea mai deschisă revine. „Un veghetor cu simţuri ascunse. Ce fascinant mi s-ar fi părut în alte condiţii…“, mijeşte ochii pe jumătate deschişi, apăsându-şi pieptul dureros. Nu apucă însă altceva pentru că ciudăţenia începe să ţipe ca şi-n ziua

precedentă. „De ce acum? De ce în somn m-a iertat?“ Se îndreaptă spre ea și încearcă să-i arate că nu aduce nicio amenințare. Abia se mai mișcă, tușește fără oprire și firișoare de sânge își fac apariția din nările sale. Ar vrea să gândească limpede, dar mintea începătoșată aruncă imagini negre și albe de-a valma. Pasărea țipă la intervale precise, iar printre copaci pare că dă buzna un roi furios de tauri înaripați. Nalbian își pierde puterea prizei și cade, simte că trec ceasuri purtat prin aerul care nu poate să-l mai salveze. Se ivește prima arătare, o vede prin ceața ochilor cum iese din ierburile mari. Dar nu are colți, nu are coarne, e doar un cal brun cu păr negru, un murg obișnuit. Dintr-o săritură este sub Nalbian și-l prinde pe spatele lat.

– Ține-te!

Libreanul se supune vocii neașteptate și se agață printr-o răsucire chinuită de coama ca tăciunele. Cu brațul stâng face eforturi să cuprindă grumazul puternic și se trage să poată încăleca. Armăsarul aleargă de mama focului, strecurându-se miraculos prin codrul din ce în ce mai strâns, iar din urmă vin răgete și pe sus, și pe jos. Când, cu ultimele puteri, Nalbian reușește să se așeze, calul face un salt ca din arc, până deasupra copacilor nesfârșiți. De aici deschide două aripi falnice, ieșite din trupul pe care mai devreme nu s-ar fi zărit nimic. Tânărul se întreabă dacă visează, ochii tulburi și simțurile amorțite se dumiresc greu. Dedesubt pădurea fuge înapoi cu viteza vântului și, din când în când, este întreruptă de hăuri fără fund. Efortul de a rămâne pe spatele armăsarului îi fură toate forțele, se ține într-un clește pe viață și pe moarte. Își lasă fruntea suferindă în coama neagră, în timp ce vântul îi flutură hainele rupte și murdare.

Tărâmul nebănuit dar mult căutat

Aproape că s-a obişnuit să piardă şirul zilelor în zacerile trupului slăbit. Trezirea aceasta este însă diferită: lumină de soare blând, cum nu mai spera să vadă, îi mângâie faţa. Clipeşte des, deasupra nu mai are răsuciri tenebroase de trunchiuri nefireşti, ci un cer ca lacrima pe care aleargă câteva păsări în triluri. Stă întins pe un covor de iarbă mică şi flori fragede, pământul este cald. Tremurul l-a mai lăsat, pieptul încă îl doare, dar mintea s-a mai odihnit. Se ridică atent, cu accese de tuse. În faţa sa ghiceşte imediat marginile pădurii vitrege, din care a scăpat în ultimul moment. La câţiva paşi în stânga sa, un pârâu cristalin curge duios peste plaiul mătăsos, primăvăratic. Sare cu emoţie spre marginea apei, întrebându-se dacă nu cumva...

– Nu este ce crezi tu, mai ai până acolo, aude voce din spatele său.

Murgul falnic este aievea, se apropie încet din locul său de odihnă, fără aripile de mai devreme. Nu este acoperit de hăţuri ori şa, este zvelt şi are o privire aproape omenească. Rămân câteva clipe faţă în faţă, ca într-o facere de cunoştinţă mută.

– De ce venea spre tine de data asta, nu scăpai. Inima ta nu mai putea stăpâni.

Nalbian îi priveşte botul care abia se mişcă. Îşi aminteşte de spiritul calului de la hanul părăsit.

– Tu eşti...? murmură el.

Murgul rămâne puţin pe gânduri, încercând să înţeleagă la ce se referă.

– Dacă vorbeşti despre bătrânul năzdrăvan din Libra, nu, acela a trecut de-atunci mai departe.

– Nu ai şi chip omenesc? Aş vrea să-ţi mulţumesc, să te strâng cu toată recunoştinţa sufletului.

– Spiritul meu își urmează rostul în trupul acesta. Când și-l va fi terminat, va putea să apară și altfel. Unde, ce și cum, nici noi nu avem știință.

– Mi-ai ghicit mintea, prea bunule cal năzdrăvan. Pentru că asta urma să te întreb. Nalbian tușește și se clatină scurt, apoi revine: de ce m-ai salvat?

– Pentru că ai reușit să ajungi atât de departe. Pentru motivele tale de a fi aici. Te așteptam, după cum știi deja.

– Au încercat și alții, unora le-au rămas oasele în codrul acela teribil. Ei de ce n-au fost ajutați?

– Nu toate încercările sunt mânate de inima potrivită. Puțini, cei mai curați, au reușit să treacă singuri, fără să fie atinși nici de respirația fiarelor care sunt pavăză înaintea tărâmului nostru.

– Și ce loc este acesta?

– Eu îți sunt de-acum credincios în căutările tale, iar tu îmi ești stăpân. Te voi duce cât mai departe, unde vei putea pune toate aceste întrebări.

Nalbian este cuprins de o însuflețire caldă. După jumătate de an și mult chin, rebegit dar viu, se află în fața unei legături cu lumea spre care a plecat, la care a visat din momentul întâlnirilor misterioase din Libra. Chiar și în urma acestora, făcute cu darul încrederii în ochii și urechile sale, de multe ori drumul i-a zdruncinat convingerea, lăsând loc doar speranței. Îi vine să strângă murgul năzdrăvan în brațe, să-l mângâie drăgăstos, să-l perie, dar se simte stingherit de spiritul cu vorbă omenească. Se întoarce deasupra apei ca sticla și privește chipul murdar, plin de vânătăi și zgârieturi.

– Trebuie să mă întremez puțin. Alte haine n-am, măcar să aranjez zdrențele astea. Se spală pe față și își potolește amintirea setei, apoi face ochii roată peste întinderile ondulate, presărate cu arbuști înfloriți: ce leacuri pot găsi aici? Mi-e teamă să nu-mi pierd mâna, iar pieptul e înecat de boală.

– La noi suferințele trupului nu înaintează. Dacă sunt de vindecat, cu timpul se vindecă. Ce nu, măcar rămâne cum este. Mai trebuie să știi că aici nu se înnoaptează niciodată, iar foamea și setea își fac rar simțită prezența.

– Un adevărat tărâm magic... se minunează Nalbian.

– Poţi să îi spui şi-aşa, pare calul a zâmbi, lucru imposibil de văzut pe chipul său.

Libreanul îşi priveşte mâna cangrenată şi răsuflă uşurat să afle că poate uita de grija ei o vreme.

– Mai e mult până la apa vie?

– Asta numai de tine depinde, răspunde năzdrăvanul, apoi, văzându-l pregătit de altă întrebare, îi face semn din grumaz: dar să mergem şi vei înţelege mai multe.

Voinicul, slăbit, îi cere răgaz. Scoate garoul mâinii betegite, se îmbăiază sumar şi clăteşte hainele încercate. Apoi trage la un somn odihnitor cum nu a mai avut de mult, sub lumina caldă căreia nu-i poate găsi soarele. „Magie, meleaguri fermecate“, adoarme el senin, în timp ce hainele se usucă, iar calul paşte domol prin apropiere. Când se trezeşte, primeneşte din rupturi, îşi ia desaga şi este gata de plecare. Simte din plin spusele calului, nu este încercat nici de foame, nici de sete.

– O să mergem încet, deşi ai deprins ceva din primul zbor. Când mai strângi puteri, o să vezi că te obişnuieşti.

Nalbian urcă greu pe murgul zdravăn şi năzdrăvan, acesta trebuie să îngenugheze uşor. Se prinde bine de grumazul şi coama lui, despre care armăsarul îl asigură că nu doare şi nici nu se rupe. Pornesc la trap peste colinele îmbietoare cu parfum de primăvară. Fluturi zboară în jurul lor şi par că vor să le vorbească.

– Nici nu ştiu cum ţi-aş putea mulţumi vreodată, mărturiseşte din nou Nalbian. Auzi, dar ce s-a întâmplat cu iarna? se trezeşte brusc din gânduri.

– Aici vremea este mereu ca un sfârşit de primăvară.

– Şi care e numele tău, bunule fermecat?

– Numele meu e cel pe care mi-l vei da, stăpâne. Eu îl ştiu, tu, încă nu.

Abia peste o bucată de timp năzdrăvanul întinde iar aripile şi se înalţă încet. Sub ei se derulează un peisaj de vis, împodobit cu flori de câmp, dealuri subtile, copaci în jocuri de forme idilice, uniţi deseori în arcade şi hore parcă desenate cu mâna, livezi grele de fructe plesnind a sănătate. Izvoare se nasc în vârfuri de coline sau

din ascunzişul pâlcurilor de copaci, iar din loc în loc sunt lacuri cristaline pe care se bucură înnotătoare aparent obişnuite. Ici şi colo, din iarba înflorată, ridică ochi curioşi felurite necuvântătoare. Ori poate din contră, foarte grăitoare, după felul tărâmului încărcat de puteri neomeneşti. După toate necazurile, îşi face loc puţin din bucuria copilărească de a fi intrat în lumea legendelor, pe un cal înaripat. „Locul ăsta te ajută să uiţi de orice. Iar în aer sunt binecuvântări invizibile, care fac să mă simt ca acasă.“ Răzleţ apar grădini aranjate, în care se ridică un fel de case din pământ şi nuiele sau legate între arbori. Nalbian tresare când vede o siluetă îmbrăcată în alb, ce ridică mâinile spre ei.

– Sunt şi oameni! exclamă el.

– Da, din cei de care îţi spuneam. Au trecut sau au fost îndrumaţi aici. Ei nu mai pleacă nicăieri.

– Sunt... nemuritori?

– Nu, aici nu.

Lăcaşurile sunt însă puţine şi răsfirate. Curând nu mai apare niciunul, iar libreanul adaugă întrebarea pe lista lungă de aşteptare.

– Cred că putem încerca mai repede, îi spune Nalbian, încrezător în forţele care-i revin treptat.

– Aşa vom face, dar, întâi, avem o oprire.

Un râu mai mare ca toate celelalte şerpuieşte vederii dintr-o parte, iar peste el se apropie singurul pod, ce străluceşte de la mare distanţă. Murgul coboară lin, în timp ce, de pe malul opus, înaintează o femeie. Aterizează la capătul apropiat al podului şi o aşteaptă să traverseze. Nalbian descalecă şi priveşte atent la picioarele goale, veşmântul lung cusut în aur, giuvaerul alb de la gât şi chipul blond fără de vârstă, pe fruntea căruia luceşte acum conturul unei stele. „Ursitoarea! Philena...“ Aceasta trece podul împletit în metale preţioase şi nestemate, pe care, de aproape, voinicul îl descoperă complet suspendat, pluteşte în aer.

– Stăpână, face năzdrăvanul o scurtă plecăciune când femeia coboară pe malul lor. A venit, cum îl aşteptai.

– Philena, bună ursitoare... Nu cunosc, dar...

– Dragul meu Nalbian, duce ea degetul uşor la buze, în semn de liniştire. Ştiu că te încearcă sute de întrebări, abia aştepţi toate

răspunsurile. Dar, crede-mă când îţi spun, multe sunt atât de puţin importante pentru tine acum. Ai regreta apoi timpul pierdut. Iar cele de care ai nevoie vor veni la momentul lor.

Îi vorbește blând, parcă nu pe viu grai, ci de la suflet la suflet. Așa cum a visat multe nopți după prima lor întâlnire și, de fiecare dată, l-a cuprins o pace nemărginită.

– Am simțit că vei reuși, altfel nu aș fi apărut în viața ta. Ai ales calea luminii și momentan ai găsit-o, pentru că asta se află aici, puterea luminii. Tărâmul acesta păstrează forţele curate ale vremurilor străvechi, care, cândva, stăteau mult și în slujba oamenilor. Noi nu suntem legați de pământ, voi sunteți. Noi putem fi oriunde și oricând, în clipă și-n eternitate, cu aceeași răbdare, cu aceeași plinătate a esenței fără început și fără sfârșit. Voi nu puteți. Dar tu știi asta deja, Lercudor, numele tău ajuns pe buzele zânelor și nevăzutelor.

Nalbian este trecut de un fior, auzind că a primit alt nume pe aceste tărâmuri. Se simte stânjenit pentru onoarea care i se face, ar vrea să coboare în mai multă modestie.

– Nu, dragul meu, nu este mărire. Este ceea ce este. Ai simțit, ai suferit, ai învăţat, ai intuit. Nici acum nu eşti sigur ce şi poate nu vei reuși niciodată, fiecare avem menirea și limitele noastre. Dar știi că omul trăiește în timpul și-n spațiul său, pe care simte nevoia să le cucerească, în care este împins de porniri și dorințe scurte, în drama faptului că-l definesc. Drama este a ta, bunul meu Lercudor, Nalbian din Libra. Pe bună dreptate, dar atât de neclară, atât de ușor de pus în lumină sau întuneric, după cum miști fețele sticlei prin care o privești. Ceva din lumea asta, adevăruri dincolo de tine, ți-au dat certitudinea că trebuie să suferi. Ceva ce este cât se poate de real și vrei să vindeci. De aceea eşti tu aici şi de aceea îţi vei continua drumul.

Voinicul, mai refăcut la trup, soarbe cuvintele femeii din altă lume și le amestecă printre multele sale nedumeriri. Prezenţa ei îi dă putere și pace interioară, iar vorbele se așază ca primite din afara conștiinţei, fiecare în ungherul cel mai potrivit. Pierdut cumva în beția magică, nu găsește de cuviință decât să dea curs unora dintre întrebările ce-i trec prin faţa ochilor:

– Au încercat mulți oameni? Au reușit? Văd că unii au și rămas.

Philena zâmbește pregătită să răspundă:

– Da, încă din timpuri vechi, uitate de orice scriere din lumea voastră, au fost oameni cu putință și cunoașștere în forțele mari. Au încercat și buni, și răi. Cei din urmă au învățat, de fiecare dată, că pentru ei nu este chip să reușească. Dintre primii, cum ai văzut mai devreme, unii aleg să rămână. Fără pacea necesară sufletului altfel vrednic, au găsit aici alinare, pentru tot restul vieții lor. De veacuri bune însă nu a mai fost nimeni într-o încercare ca a ta sau a eroilor vechi. Iar dintre aceia, demult, au fost primiți și pe pământurile eternității, ce pornesc din spatele meu.

Nalbian își concentrează privirea și descoperă contururi de castele cuminți printre liniile vagi ale orizontului cu aceleași forme de relief armonioase.

– Aici găsești nemurire, dar tu nu asta vrei, continuă Philena. Și nici între pelerinii albi de la marginile noastre. Într-un loc te-ar mistui dorurile omenești și lipsa menirii, în celălalt fuga din fața apăsărilor nerezolvate, până la sfârșitul timpului tău.

– Atunci mi-e limpede. Pentru ce am venit de la bun început, asta este ceea ce simt, asta trebuie să fac. O apăsare mă mai încearcă, am rămas doar cu burduful acesta păcătos. Iar răspunsul bun este oare cel găsit, de șapte picături?

– Ai aflat bine, Nalbian din Libra. Șapte picături, la orice umplutură, vindecă sufletul și trupul, fără să-l facă nemuritor. Căci apa vie curată aduce viață veșnică pe orice meleaguri, nu doar pe cele din spatele meu. Iar cei șapte stropi pot fi vărsați în fântâni, care, îngrijite și nesecate, vor da mereu acestea oamenilor ce le beau apa. Deci vezi, dragul meu, este una dintre ultimele tale griji acum, ar fi bine să zorești. Indiferent de ce vei reuși, te voi aștepta la revenire.

– Dar, la întoarcere în lume, cum pot feri puterea apei de intenții care să aducă veșnicie?

Philena zâmbește cald, întrebarea nu o tulbură.

– Se păzește singură de omul obișnuit. Nemurirea ei cade ca o pedeapsă în vinele acestuia, îl schimbă mai moale ca puiul de

vrabie și mai izolat ca peștele adâncurilor. Va fugi singur din calea semenilor și își va plânge de milă în căutarea izbăvirii. Iar în ce te privește, dacă aș fi simțit că ți-ai putea-o dori într-o zi, niciodată nu ți-am fi deschis calea, încheie ea șirul nedumeririlor.

Acum se întoarce peste podul vrăjit, nu înainte ca Nalbian să facă o scurtă reverență cu mâna dreaptă la piept. Rămâne pierdut apoi într-o boare înălțătoare, purtat de urmele unei liniști ce nu poate fi decât magică.

– Se vede că e puternică prezența ei pentru oameni.

Libreanul privește calul năzdrăvan ca și cum nu ar pricepe spusele acestuia. Aprobă într-un târziu din cap, își frământă fruntea încercând să reia și să pătrundă toate cele vorbite cu Philena.

– E ciudat. Simt că sufletul a înțeles tot, încă nu și mintea.

– Acesta este darul înțelepciunii zânelor înstelate.

„Așa deci", se dumirește Nalbian. Nu pentru că n-ar fi putut să-și dea singur seama că a avut în fața sa o zână, ci pentru că abia acum își revine în simțiri. Se apropie fără un motiv anume de podul fermecat și pune piciorul să-l încerce.

– Nu!...

I se pare ciudat că strigătul murgului s-a pierdut subit, ca luat de un vânt năprasnic. Întoarce ambele picioare pe pământ și se întreabă de ce calul este acum în altă poziție.

– O să-ți pară rău de ce-ți voi spune, dar ai fost nesăbuit călcând pe tărâmul eternității. Nu ai de la sine puterea să trăiești acolo. Ai stat cu spatele trei zile în timpul vostru, și încă patru ți-a luat să te întorci.

– De ce nu m-ai tras?

– Nu pot face asta.

– Nu poți sau nu ai voie?

– Greu de explicat.

Nalbian se întristează foarte. „O săptămână! Am pierdut o săptămână degeaba, pur și simplu..."

– Este și o parte bună. Trupul și-a urmat vindecarea.

– Așa e, mă simt ca nou. Doar mâna stângă este tot pierdută. Poate n-a fost atât de rău, încearcă voinicul să-și mai aline amărăciunea. Văd că m-a prins și foamea, în șapte zile.

– Orice fruct, la tot pasul, ţi-o va astâmpăra pentru multă vreme.

Pornesc agale spre cele mai apropiate roade ce aşteaptă să fie culese de pe ramurile docile. Libreanul priveşte para de sub nasul lui, cu gândul încă la nefericitul eveniment.

– Într-o clipă a trecut o săptămână... Dacă aş fi tras o fugă dincolo?

– Bine că n-ai făcut-o.

– M-aş fi întors cu părul alb?

– Dacă te mişcai repede.

Nalbian înghite-n sec, terifiat de perspectivă.

Pregătiri în ceasul al 13-lea

Se spune că cetatea Rubinului a fost cândva sora de putere şi faimă a Smaraldului. Când una, când cealaltă era ştiută drept cea mai mare şi mai de temut în lume, iar împreună nu puteau fi atinse de nicio alianţă de vrăjmaşi. Însă nu toţi împăraţii au ştiut să cârmuiască înţelept, iar lăcomia, pizma şi neîncrederea s-au abătut asupra lor chiar şi când împărţeau acelaşi sânge. Odată începută morişca urii, lucru uşor pentru cei nesocotiţi, devine apoi infinit mai greu a o înfrâna, a vindeca sufletele încărcate de resentimente pentru a aşeza în loc sămânţa iertării. Nu demult părea chiar imposibil între cele mai mari împărăţii din lume, orice armistiţiu dura puţin sau nu reuşea să se răsfrângă asupra ţinuturilor de pe hotarele comune.

În vremurile acestea, după decenii de eforturi şi diplomaţii dificile, cetăţile preţuiesc pacea în aceeaşi măsură. Cei doi împăraţi, înrudiţi şi acum la distanţă, au însă firi diferite: cel din Smarald este blând şi redă treptat voia oamenilor, pe când al Rubinului a fost mereu temător faţă de cârmuirea îngăduitoare şi doreşte supunerea

întinderilor. Iar freamătul ultimelor luni a cuprins ambele împărăţii, cu mişcări repezi, neaşteptate.

– Măria ta, restăpânim trei dintre cele şapte ţinuturi ridicate cu sabia, dă raportul un căpitan în consiliul de luptă al Rubinului. N-a fost uşor, oamenii sunt şi ei împărţiţi în două. Ne trebuie multă băgare de seamă, pentru că taberele celor rămaşi în chibzuială riscă să fie câştigate de cei puşi pe prădare. În alte locuri, pe zi ce trece, apar noi căpetenii de răscoală, din rândul nemulţumiţilor care par să fiarbă. Pe ăştia este greu să-i ghicim din timp, dar pe mişei îi prindem mai repede.

Cetatea este aproape închisă, tot târgul ţinut sub paza soldaţilor, atmosfera este de neliniște. Zările sunt masate cu trupe şi se fac pregătiri de intervenţii prin ţinuturile potrivnice.

– Au înnebunit toţi, vor să mă scoată din sărite, aruncă împăratul Rubinului fulgere din priviri peste sala cu drapele roşii, devenită neîncăpătoare mâniei sale.

– Maiestate, mulţi sunt instigaţi, nu ştim încă cine face asta. Nu puteau aşa mulţi să prindă gust de răscoală, când o duceau bine sub stăpâni milostivi, i se adresează unul dintre sfătuitorii cu păr alb.

– Da, de ce ar da liniştea şi bunăstarea, atât câtă e ea, uneori mai multă, alteori mai puţină, pe furtuna războiului? întăreşte alt înţelept.

– Mărite Folla, eu nu văd nicio scuză în asta, intervine comandantul oştilor. Cine se ridică ştie că trebuie să plătească! Şi, ca să nu creadă iar marii sfătuitori ai domniei tale că mă trage doar dragul luptei, gândiţi-vă că orice întârziere va creşte numărul celor intraţi în răzmeriţă, deci, mai multe victime!

– Atâţia ani le-am dat pace, am lăsat de la mine şi în cererile cele mai îndrăzneţe...

– Şi a fost bine, înălţimea ta.

– A fost, da! A fost, înţeleptule, şi pentru mine şi pentru ei, cât timp au înţeles! O singură poruncă trebuiau să o ţină cu sfinţenie: să nu îndrăznească să-ncerce hotarele!

– Vom căuta instigatorii! Cred, cu plecăciune, că e mai prudent, revine acelaşi sfetnic. În unele părţi este mai greu, cu

neamuri care speră demult să fie iar slobode, știam că va veni clipa cândva...

– Și să îi las să rupă Rubinul strămoșesc, cu zâmbetul pe buze? Să înjosesc cetatea Rozantului? Să le dau nas, cum a făcut nesocotitul din Smarald, a cărui împărăție se crapă azi ca turta uscată?!

– Dar dacă... dacă nu cumva, poate chiar Smaraldul ne face și nouă asta... ei, v-ați gândit? cuvântă un jupân adus de spate.

– Bagă seamă, astea sunt limbi de foc, visternice. Să nu tulburăm mai tare inima împăratului nostru. Cum ar putea ei face asta pe tot cuprinsul Rubinului, mai ales acum, slabi și cu răzmeriţele lor?

– Nu știu, nu știu, zic și eu, se apără cu mâinile ridicate cel gata să arate cu degetul.

– Așa o fi, dar dacă aflu, numai dacă aflu! Că poate fi adevărat ce bănuiește Insifid... s-a zis cu pacea noastră! bate împăratul cu pumnul în masa groasă.

Cetatea rămâne luminată în noapte de zeci de făclii din turnurile de apărare, iar albul zăpezii ce încă se așterne le mărește puterea. De jur împrejur, garnizoanele și fortăreţele apropiate, ținute sub mână de fier, pregătesc oștiri noi pentru a recăpăta controlul depărtărilor neliniștite.

⁂

În ciuda soarelui drept pe cer, Getozak ajunge în Rodul Pietrei pe un frig năprasnic, calul suflă anevoios și tremură. Neaua nu pune încă probleme, dar nu va dura mult până ce va îngreuna drumurile. Cel mare spre curtea împărătească cunoaște acum multe patrule, iar gărzile sunt dublate în apropierea fortăreței lui Verobostes și așezărilor din jurul său.

– Cinste și pace, străjerilor, salută el de la distanță.

– Și ție, soldatule, de unde vii și cu ce treburi, îl întreabă unul cu mare băgare de seamă.

Voinicul descalecă și întinde mâna fraților de arme.

– Slujbă în oastea Smaraldului, vin din Libra. Dar văd că nu-i de glumă, se întristează Getozak, privind pregătirile.

– Aici e încă liniște, spre miazănoapte se strânge armată.

Tânărul căpitan rămâne nedumerit, dorește să afle ultimele evenimente și rațiunea măsurilor.

– Ei, dar ce-l rețineți aici! se apropie unul dintre apropiații lui Verobostes. Ne bucurăm că ai venit, stăpânul te așteaptă.

Fortăreața o găsește la fel ca înaine, doar în jurul ei se fac mai multe antrenamente. Verobostes este în mijlocul lor, în ținută ostășească, însă, la vederea lui Getozak, își întrerupe treburile pentru a-l întâmpina.

– Bunul meu prieten! îi strânge călduros brațul și-l bate pe umăr, apoi privirea devină serioasă și lasă mâinile pe șolduri: vremuri grele, căpitane al Librei. Sigur că am auzit, veștile circulă. Mai ales de la Karivatra, am primit numai cuvinte de laudă, după ce i-ai părăsit. Tocmai de aceea te-am chemat, ceasul cere cei mai puternici și chibzuiți oșteni.

Îl trage ușor după el, pentru câțiva pași singuri.

– Probabil ai aflat deja. Novarin a căzut.

– Cum, jupâne. Se spune doar că n-ar mai fi.

– Trădare. O încercare de asasinat, nereușită, din fericire. A clocotit rapid sângele amestecat din cetatea mare, o nebunie. Unii doritori de libertăți, din suferințe sau idealuri, alții avizi de putere și averi, toți s-au dezlănțuit. Iar unde se întâmplă asta, mișeii prosperă. Pentru că ei, cei capabili de mârșăvii, au putut pune mâna pe sabie primii.

– Așa de mulți să fi fost, ca să reușească?

Verobostes încetinește cu o căutătură nesigură.

– Aici e o dilemă, îmi este greu să mă pronunț. Vezi de ce chem după oameni de nădejde? Ageri, ascuțiți la sabie dar și la minte, pentru că lovitura singură poate face păcate. Da, ne gândim încă adânc la asta, eu și prietenii adevărați ai oamenilor din Smarald, care încercăm să păstrăm miezul sănătos. Pentru că mulți s-au alăturat zarvei prea ușor, de la hoți de buzunare, la răutăcioși ce așteptau să plătească nemulțumiri din trecut. Acolo sunt nisipuri

mișcătoare. E în primejdie fâșia de mijloc, care nu are voie să se îngusteze, ci să fie a balanței, să țină lumea departe de haos. Ordinea trebuie adusă atent și evitate băile de sânge.

– Înțelept grăiești, jupâne. Deci, situația e cât se poate de serioasă.

– Încă nu gravă, cinstite Getozak. Dar timpul curge periculos. Nelegiuți de pe tot întinsul caută acum să profite, iar, atunci când vom auzi de sate călcate de picioarele lor murdare, să fim gata să le sărim în ajutor. S-a întâmplat deja în câteva locuri, însă până acum i-am respins.

Un călăreț se apropie dinspre zidurile din nord și se oprește în fața lor.

– Au venit soldați din răsărit. De la miazănoapte încă nimic, se aude că Ferebak le taie calea.

– Întindem linia de apărare, turnuri și garnizoane la fiecare trecătoare, la fiecare sat. Pornesc și eu îndată.

Străjerul primește porunca și face cale-ntoarsă.

– Ce se întâmplă acolo? Unde e prima linie?

– Așa, căpitane, să termin cu cetatea. Împăratul a fugit în ultimul moment, cu stăpâna și cei trei copii. Ținuturile din jurul curții coroanei sunt acum tulburi, deloc sigure. Călătorește pe ascuns, cu oameni de încredere. Cum nu știm în ce direcție a luat-o, trebuie să fim atenți să le ieșim în întâmpinare, înaintea dușmanilor. Eu țin părțile acestea, Rodul Pietrei, Cotul Mărgăritarului, dar ne legăm ușor-ușor și cu vecinii. Ce-o fi mai departe, Dumnezeu cu mila. Iar prima linie care trebuie pusă pe hartă este cea de la miazănoapte, chiar la poalele Cingătoarei, vitregă și greu de controlat acum.

– Câți dregători au rămas prieteni Smaraldului?

– Greu de spus. Unii au fost alungați, alții nu știu în cine să se încreadă, durează până se mai lămuresc lucrurile. Restabilim solii, trimitem și așteptăm vești din toate părțile.

– Dar cine conduce Smaraldul?

– Aceasta este întrebarea de pe buzele tuturor care sunt la curent; răspunsul sincer este... nimeni. Iar noi trebuie să liniștim oamenii, să se simtă-n siguranță înainte să afle. Dacă a rămas

cineva care ţine ordinea, aceea este armata. Sper să ştie şi alţii să preia frâiele şi să se înconjoare de sfătuitori drepţi, cum fac eu.

– Tare mă bucur că te avem, jupâne. Oamenii trebuie să audă cum mi-ai spus mie şi vor prinde încredere.

– Iar eu pot face asta doar cu oameni de încredere, îi răspunde sincer Verobostes, prinzându-l de ambii umeri.

– Voi rămâne, poţi să te bizui pe mine. Libra este în afara primejdiei, dacă de aici se construieşte siguranţa noastră.

Verobostes îi strânge braţul ferm, înclinând bărbia a respect trainic. Apoi se întorc în tabăra de antremanente, de unde căpetenia din Rodul Pietrei va porni cu un rând de oameni spre noul hotar de nord.

– Deci, Smaraldul... şopteşte Getozak.

– Da, e istorie.

Nisip şi umbre

Nalbian se lasă purtat spre răsăritul inexistent pe cerul tărâmului magic. Înnaripatul a prins viteză odată cu acomodarea voinicului.

– Zânele au băut apa vie?

– Da, au băut.

– Deci, sunt nemuritoare, oriunde s-ar afla.

– Da.

– Tu ai băut?

– Nu.

– Aşa mult vorbeşti?

– Uneori.

Simţindu-se mai bine, Nalbian gustă din ce în ce mai mult binefacerile acestor meleaguri. Îşi fac loc fiorii ce nu au putut prinde glas în suferinţa ultimelor zile, aduşi de farmecul intrării într-o lume uitată de oameni sau pusă la îndoială. „Mi-e teamă că mi-aş

putea dori să rămân aici“, își dă el seama de aerul vindecător ce-l înconjoară, gata să panseze din vechile angoase.

– Ar mai fi mult, bunule năzdrăvan?

– În ritmul ăsta, socotesc trei zile până la marginea nisipurilor cernute.

– Și apoi?

– De acolo mergi singur, apa vie și marele copac sunt de partea cealaltă. Prin deșertul acesta vei afla cu adevărat dacă poți ajunge la ele. Pentru că, așa cum sunt cernute nisipurile, așa cern și ele sufletele vrednice să treacă mai departe.

Nalbian, care începuse să se simtă atât de aproape, înțelege că încă nu s-a terminat.

– Atunci să ajungem cât mai degrabă. Mă menajezi sau doar atât de repede poți zbura?

– Eu pot și mai iute, stăpâne, dar mi-e teamă că îți este greu cu mâna aceea.

– Încearcă-mă, strânge voinicul din brațe și dinți cu dârzenie.

Murgul pornește ca împins de vânturile cele mai năprasnice. Iar când Nalbian crede că s-a obișnuit, viteza se dublează, ameţindu-l în strânsoarea imposibilă. La un moment dat se desprinde și este purtat prin aer, în rostogolire spre pământ. Calul îl prinde și mai iuțește o dată, cu mai mult succes pentru o perioadă, încheiată însă cu același rezultat. Cu multă stăruință, Nalbian reușește să rămână prins, observând în același timp că trupul se obișnuiește. Nici vâjâiala urechilor nu mai e aceeași, deși pământul de sub ei nu mai poate fi oprit cu privirea, este numai o apă verde curgătoare. „Magie, iar. Trebuiau să-mi fâlfâie toate pieile și să-mi zbârnâie urechile.“

– Voinicul și calul său devin una, stăpâne, îi ghicește năzdrăvanul gândurile. Acum vom ajunge ca de pe-o dimineață-ntr-alta.

– Și cum somnul aici nu prea vine… gândește Nalbian cu voce tare. Tu oboseşti vreodată?

– Nu în locurile cu puterea luminii.

– Plouă pe aici?

– Nu e nevoie.

– Pot să te mai întreb? zâmbește libreanul.

– Avem tot timpul.

Călătoria din văzduh cunoaște momente de vorbă și perioade cu liniște adâncă. Într-un târziu, Nalbian începe să aibă dificultăți în a se ține strâns pe spatele murgului fermecat, simte că este împins în spate.

– Am ajuns, trebuie să-ncetinim, stăpâne.

Pământul prinde iar forme. Calul aterizează ca un fulg, la marginea unui început de nisipuri vălurite, pornite direct din ultimele fire de iarbă.

– N-am mai văzut așa ceva, se minunează Nalbian. Dar, de sus, nu mi s-a părut prea lungă bucata asta.

– Așa este, la picior nu ți-ar lua mai mult de câteva ceasuri. Numai că pasul nisipurilor acestea depinde de inima celui care le traversează. După ele, vine iarăsi verde și rod, ca înainte, iar eu voi fi acolo, dacă treci.

– În caz că am merge împreună, ce s-ar întâmpla?

– Ai cădea imediat, nu este permis.

– Să mă aștept la alte lighioane?

– Niciuna. Ești singur cu tine însuți.

– Așa, deci. În zare, parcă am văzut și niște munți.

– Sunt mai departe, după apa vie.

– Înțeleg, totul este să trec prin această ultimă cumpănă. Atunci, am pornit, dragul meu năzdrăvan, nădăjduiesc să ne vedem de partea cealaltă.

Murgul saltă și se face rapid nevăzut în înaltul cerului. Nalbian privește întinderile brun-gălbui peste care nu mișcă nimic, niciun fir din grăunțele minuscule. Este neatins, lipsit de orice zgârietură. Prinde un pumn de nisip și-l lasă printre degete să curgă încet. Apoi calcă cu încredere și însuflețire, pregătit pentru orice ar fi să-l pună la încercare.

Jumătate de ceas nu simte nicio schimbare. Privind înapoi, descoperă că urmele pașilor sunt imediat acoperite de nisip. „Hmm, asta o să-mi aducă probleme, când nu se vor mai vedea marginile verzi.“ Continuă drumul întrebându-se dacă se poate rătăci. „Asta

nu m-am gândit să întreb, ar fi ironia sorții. Foamea și setea ar veni greu, dar tot ar veni. Dacă mai aveam funie, o puteam întinde cap la cap, mereu, să țin drept.“ Desaga este ușoară, mai odihnește doar fluierul, briceagul, amnarul și burduful. Aerul este același, proaspăt ca în mijlocul unei poienițe pe timp de vară timpurie.

„De ce trebuie să mă chinuie atâtea strădanii pentru ce putea fi lăsat oamenilor de la bun început? Și pelerinii ăia în alb, în loc să încerce spre apa vie, își așteaptă sfârșitul la marginile tărâmului acesta. Singuri, blânzi, dacă treceam cu sabia și mă lovea damblaua...“ Nalbian se scutură ca dintr-un delir și se oprește în loc. Mintea sa pare să fi dat curs unor gânduri ce rătăcesc aiurea. Reia mersul voinicesc însă remarcă o încetinire, ca și cum, dintr-o dată, aerul ar fi mai gros. Încearcă să se dumirească asupra celor de mai devreme, prin justificarea minții obișnuite.

– I-am văzut vulnerabili, meditează cu voce tare în liniștea s-o tai cu cuțitul. Dar nu numai asta, m-am crezut puternic în fața lor și... și capabil de... De ce le-aș face rău?

Pe măsură ce înaintează, îi este tot mai greu să țină urma gândurilor slobode, ca un păstor după caprele scăpate.

– De multe ori m-am simțit slab pe lângă cei răutăcioși, sfidători sau imprevizibili. Apoi am întâlnit, la rândul meu, oameni pricăjiți, speriați, cuminți ca puii ce așteaptă înțelegerea și compasiunea celorlalți. Jilop, milogi, prieteni cu de-a sila, săraci lipiți... De ce mi-ar sta mie în cale? Dar nu-mi stau... Ba da, pentru că mi-i pun singur de-a curmezișul. Că așa se cade, că așa este bine. O fi nevoie de ajutor, de compasiune, dar câtă, să ți se oprească viața-n loc? Eu nu vreau asta, la o parte cu ei...

Văzduhul devine mai dens, nisipul pare că începe să se agațe de tălpi. Nalbian se oprește și își pune mâna la frunte, se concentrează cu dificultate. Își caută rațiunea și reia pașii încruntat.

– De ce mă gândesc la așa ceva? Spre cele rele trebuie să-mi fie atenția. La toți nemernicii care sunt în stare să te îngenuncheze pentru câștigul lor meschin, din mândrie sau pentru buzunare. Prea mult i-am suportat și am dat în spate, când, de fapt, trebuia să sar în pieptul lor. Să le răspund chiar mai tăios, să le arăt nedreptatea așa cum pot ei înțelege, prin pumn și ocară.

Nalbian prinde din urmă rătăcirile sale, iar când o face, acestea îl apasă cu vinovăţie grea. Închide ochii şi se lasă în genunchi, cu mâinile în nisipul gros.

– Nu, nu aşa gândesc eu, nu e drept ce spun... Dar cum altfel? Poate că... încearcă el din greu să refacă stăvilarele minţii care cad încet, unul după altul. Apoi îşi aminteşte de „ceata celor unşpe“ tâlhari, de Negru, de cei gata să dezlege tăişul sabiei spre oricine le stă în cale. Strânge pumnul până la sânge şi deschide ochii înroşiţi de chinul ploapelor: ba da, pentru ei nu există altă cale. Cum să opreşti metalul fără metal, ura fără lanţuri? Bunătatea şi iubirea neîmpărtăşite aduc întâi durere, vieţi pierdute, suferinţe în familii fără de vină. Sămânţa rea, întoarsă împotriva mea sau oricui... cere dreptate, cere prinderea ei de gât şi punerea în faţa oglinzii, să răspundă! De ce şi pentru ce! Dar, dacă răspunsul nu are de unde să vină? Dacă răspunsul e o prăpastie fără fund, de ură şi venin? Atunci e şi mai clar, bunătatea imediată nu are niciun ecou pentru acela... Şi-atunci?! vine un strigăt neputincios din pieptul tulburat peste măsură.

Libreanul scutură din capul aplecat asupra dungilor de nisip nepăsătoare. Trage adânc aer în piept şi înţelege din plin care este încercarea.

– Apa, apa poate vindeca toate astea, îşi prinde el gândurile mănunchi, încercând să nu le mai scape. Porneşte iar, împingând prin aerul potrivnic.

În momentele acestea de recăpătare a controlului îşi face un plan rapid, să îşi golească mintea. Începe să murmure o melodie, apoi scoate fluierul pentru câteva note. Ca prin minune, însă, ele nu ajung la urechile sale.

– Vrea să iasă din mine ceva ce nu-mi place, de care mă feresc. Da, ştiu că mă pot lăsa purtat de căile scurte, uşoare, ale trupului şi minţii. Ştiu că le vreau, că m-aş simţi mai liber dacă le-aş permite să curgă. Ca un gândac: mi-e foame, mănânc, nu-mi place locul, îl schimb, îmi calcă altul teritoriul, încleştez coarnele. Dar nu sunt doar atât! Auziţi, nisipurilor? De ce nu îmi este lăsată şi latura cealaltă, a conştiinţei? Căci tocmai invers încerc în viaţa mea. Şi totuşi... exagerez... omul nu este un animal, judec prea aspru. Cine

spune că nu e bine să laşi inima să caute ce-şi doreşte? Aşa îi este dat. Să o întemniţezi, doar pentru că nu ştii, pentru că ţi-e frică? Ăsta este adevărul ei pământesc, nu degeaba este nemulţumită când ceva din toate astea lipseşte. Vrea, cere, vânează. Ce simplă este viaţa astfel, hai că ştii, nu te preface! Ce dacă nu e întotdeauna moral? Ori crezi că poţi stăpâni fiecare tresărire, nu cumva să strici vreo petală? Nu omori, nu necinsteşti, nu dai cu parul. N-aş fi niciodată urâcios, dacă nu mi-ar trebui reparaţie. N-aş căuta spre cele plăcute, dacă nu de asta aş avea nevoie. Toţi le poftesc. Iar când le găsesc, nu mă tulbură nimeni şi nimic. Am suficient cap să nu calc în strâchini. Răbdare şi putinţă infinită, nu. Dau ce pot, când se poate, nu mă duc eu să văd cui şi ce îi trebuie. Laşi ca să fi lăsat, iei şi dai, dai şi ceri, permiţi şi interzici, corectezi, potriveşti. Dar... dar... ce-nseamnă asta? Unde sunt limitele, de ce-aş putea fi în stare? Ahh, cine aş fi?!

Nalbian se trezeşte stând locului cu coatele ridicate şi braţele strânse după urechi, ca şi cum nu vrea să mai audă. Îşi numără respiraţiile, caută din greu imagini şi idei simple, vechi, care să-l ţină calm. Cercetează orizontul din faţa sa, încă nu-i vede capătul. Coada ochiului surprinde o prezenţă străină, un bătrân care îl priveşte senin, cu mâinile la spate. Este îmbrăcat într-o robă albă, prinsă la mijloc cu şnur, lungă până la suprafaţa nisipului. Libreanul îl priveşte mirat, neştiind ce să spună.

– Nu e uşor când frâiele minţii se ridică, glăsuieşte el blând şi povăţuitor, ca un dascăl.

Nalbian simte o uşurare, apare speranţa unui ajutor.

– Nu, fiule, singurul ajutor ţi-l poţi oferi doar tu. Eu te însoţesc cu lămuriri care-ţi lipsesc.

– Ce se întâmplă, de ce raţiunea se pierde?

– Pentru a te lăsa gol în faţa acelor emoţii şi porniri de care altfel te poţi feri. Nu, nu te reprezintă, nu te definesc singure, ai ştiut bine. Rădăcinile sunt însă cele ce trebuiesc vindecate pentru ca tot copacul să fie sănătos.

– Aşa cum este arborele de sub care izvorăşte apa vie...

Bătrânul pare că zâmbeşte fără să îndoaie buzele, apoi îl poftеşte, întinzând mâna în direcţia mult dorită:

– Să încercăm mai departe, nu?

Nalbian încuviinţează, trăgând iar de picioarele grele prin aerul şi mai gros ca înainte.

– Cum să îţi spun, bunule povăţuitor?

– Petri, cam aşa îmi vor zice oamenii. Eu voi aştepta să te primesc dincolo, oricând şi oricare ar fi deznodământul.

– Îmi dau seama că nici spusele tale nu-mi pot fi întocmai tălmăcite, reflectează Nalbian din mijlocul luptei pentru luciditate.

Bătrânul continuă să meargă alături, la mică distanţă, cu mâinile la spate. Libreanul observă că acolo unde calcă el nu se face nicio urmă, nisipul nu se afundă nici măcar pentru o clipă.

– Ai întâlnit oameni în viaţa ta care ţi-au pus la încercare sufletul şi simţirile. Drumurile de sub picioarele de azi poartă cicatricea răscrucilor prilejuite de aceştia, cu cât mai tulburi, cu atât mai vii şi apăsate de îndoieli. Îi vezi?

Cuvintele bătrânului se transformă în imagini aievea în faţa ochilor lui Nalbian. Ca printr-o ceaţă ce se ridică treptat, intră în colbul Librei. Nu are mai mult de zece ani, se duce la dascălul Vifon. Desaga cu brăduţi de la mama sa, în care i-au fost aşezate cu dragoste câteva merinde şi condeiul, îi este smulsă de pe umeri. Cărămidarul, mai mare, fuge cu ea şi o învârte răutăcios, apoi o aruncă celuilalt de-un neam, aflat în spatele său. Acesta întâi îl îmbrânceşte şi cade. Hainele primenite sunt acum pline de praf, iar un genunchi este julit.

– Ce cuminte eşti tu, mergi la dascăl, haha. Eşti un bleg şi-un prost. O vrei?

– Da, e a mea, de ce mi-aţi luat-o? Au, genunchiul…

– Ce se smiorcăie! Şi ce dacă e a ta? Vrei o labă peste bot?

– Dă-mi-o! încearcă Nalbian să-şi recupereze traista însă Cărămidarul o pasează şi-l îmbrânceşte iar. Micul şcolar nu-şi poate abţine plânsul şi tremură de frică şi neputinţă. Atunci ştie foarte bine cum a fost, a pornit a se ruga de ei. Dar acum se întâmplă diferit. Îşi înghite lacrimile şi se lasă purtat de mânie. Apucă primul băţ la îndemână şi-l plesneşte pe cel mai apropiat. Primeşte înapoi o scatoalcă ce-l orbeşte şi mai tare. Ridică pietre şi le trimite cu ţinte bune, dureroase, apoi urmează o ploaie de înjurături la care

participă în timp ce fuge de ei. Nu scapă de o încăierare scurtă, ce nu o poate câștiga, la finalul căreia i se aruncă desaga și primește un oarecare sentiment de respect prin răutatea împărtășită.

Imaginea copilăriei se risipește, iar Nalbian descoperă că ține pumnul și gura strânse ca în fața unei măsuri de reușită bărbătească. Apoi este cuprins de un gol imens. În stomac, în piept, în gâtlej.

– M-am simțit bine, dar tot îmi pare rău. E un amar diferit...

Caută chipul lui Petri care privește înainte. Valurile altei amintiri vin însă peste ochii voinicului. Este noapte, în tabăra celor unsprezece tâlhari, după ce s-au întâlnit cu oamenii lui Negru. Îi este frig, nu mai are cojocul însușit de unul dintre bandiți. Toți dorm duși, doar el s-a trezit. Îl vede pe Slinosul, care i-a lăsat un cucui cât toate zilele, îl zărește și pe cel care l-a luat de gât mai devreme. Simte repulsie, simte nevoia de dreptate, pentru ce a pățit el, pentru ce au făcut și vor mai face nelegiuiții aceștia. Se uită la bătrânul Vulpan și fiii lui, mai omenoși, dar și spre cei gata să ridice armele împotriva sătenilor din Libra. Ticluiește un plan, simte că nu are nimic de pierdut, că merită prețul. Scoală tiptil și ia din vreascurile aprinse. Le aruncă în caravana și lucrurile strânse prin diverse locuri, apoi vrea să-și recupereze sabia pentru a se apăra de ce urmează. Tâlharii încep să se trezească la timp, dar nu renunță la a trânti cu piciorul pe cel care a vrut să-l gâtuiască deunăzi.

– Mai vrei? Dă ce poți, jeg pe fruntea pământului!

În lumina flăcărilor ce-au cuprins caravana, se încinge o trântă în care Nalbian lovește cu sete. Este pe cale să câștige, dar ceilalți vin și-l doboară. Ar fi vrut să aibă spada ca să o poată încrucișa cu ei. Vede în cădere, deoparte, privirea încruntată a tâlharului bătrân.

Se ridică, însă acum este în barcă, pe drumul prin Cingătoare. În fața lui, pe băncuța din mijloc, stau cu spatele doi străini, nu le cunoaște încă identitatea. Dar s-au lămurit, el, Brosoc și Getozak, de faptul că sunt niște ticăloși. Le face semn prietenilor săi și pornește atacul, nu mai așteaptă. Mai vede că află cine sunt, legați la spate sub amenințarea sabiei, în timp ce el îi torturează, împingându-i cu capul în apă. Nici acum, știind pe cine are sub

mână, nu caută să-i omoare, așa ceva nu își face loc nici măcar în descătușările acestea din nisipurile cernute. Undeva, la suprafața absentă, îl încălzește faptul că nu poate fi un ucigaș cu sânge rece. Dar l-ar ține pe Negru numai sub brațul său de fier și i-ar cere socoteală zi și noapte.

Amintirile vin una după alta, din trăiri nemijlocite sau din istorii cumplite. Neînduplecat, iute în a căuta dreptatea momentului, scutură hoții și negustorii vicleni, sare la suduieli și bătaie cu cel care urăște Smaraldenii, caută vinovați în satul copiilor cerșetori și-l scoate pe jupân în piața mare, iscând revoltă. Pe spâni îi pândește viclean și îi înfruntă cu răutate, unul câte unul, nu știe însă când să se oprească și primește în cele din urmă răzbunarea lor, în care se prăbușește.

Nalbian încearcă să se ridice. Zace în deșertul moale, indiferent la zbaterile lui interioare. Trupul îi este greu, își șterge fața transpirată, plină de nisip.

– Mă simt josnic, pierdut... Dar e prea mult, simt cum sunt despicate firele sufletului, nu stau laolaltă în vedeniile astea.

– Așa este. Sunt lăsate să treacă cele mai căzute, să își cunoască fața hâdă. Neplăcerea ta este că sunt cât se poate de reale. Iar ce te mistuie pe tine este îndoiala, până unde pot câștiga acestea, în funcție de puterea clipei. Pentru că, altfel, iată, în războiul care ți-a ieșit în cale ai ajutat și fără să ai vrăjmaș, când situația era pierdută, fără capete de acuzare. Sau biata familie de ologi. Sau alți oameni în nevoie, precum Jaba și mulți alții, pe care omul îi poate atinge-n calea sa chiar dacă nu-și dă seama.

Nalbian simte cuvintele fără să le mai poată judeca. Și prinde iar curaj, dar nu mai reușește decât să se târască, din brațe și picioare. Bătrânul merge la câțiva pași alături, în ritmul celui încercat, cu privirea ușor căzută spre același orizont atât de dorit și de librean.

– Cum ar fi viața ta, dacă ai intra într-o altă lume acum? Una cu inimi curate, blânde, schimbată poate de apa vie adusă de tine. Doar că tu nu bei, ești același.

– Sună a ce am crezut de prunc despre lumea asta, răspunde Nalbian, trăgând de toate încheieturile. Apoi am sperat. Ca, mai

târziu, să mă neliniștesc și să o doresc. Acum, întrebarea ta, aici, bunule Petri, îmi pune mai mult adevăr în fața ochilor... Spui că eu aș fi același... Aș călca, probabil, ca un bivol prin ograda cu păsări. M-aș simți capabil de rele, atins de știința răutății, a egoismului. Urâțeniile și reacțiile nevindecate, judecata lipsită de provocările știute, slăbiciunea aparentă a celorlalți, neinteresantă pentru spiritul meu obișnuit să caute a egala duritățile suportate... Toate cele tenebroase, cunoscute dinainte, nu ar mai avea pe ce să se sprijine. Ar strivi fără voie. Cei cuminți nu le pot prelua, nu pot răspunde, ar trece prin ei. Și, poate, pentru că ei ar fi vindecați, ar cunoaște să ierte. Dar eu aș ști tot, aș trăi încercând să mă rețin, fiind conștient de fiecare scăpare, așa cum s-a întâmplat în vedeniile de mai devreme... Sau poate că doar așa cred acum, dezbrăcat de rațiune? rânjește chinuit de efortul fizic, în fața unei noi îngreunări a înaintării.

– Nalbian, fiule. Să presupunem că vei lua apă vie și vei încerca s-o folosești, așa cum ți-ai pus în voință. Știi că nu va ajunge pentru toată lumea de la prima încercare. Și că, oricum, trebuie să începi de undeva. De unde? Poți tu alege cine merită întâi și cine nu?

L-a bântuit des întrebarea aceasta. Nu a știut cum s-o împace mai bine, astfel că i-a amânat răspunsul sau a sprijinit-o de soarta dată a drumului apucat.

– Multe aici nu am de ales, nu? Aș începe de cum aș păși pe calea-ntoarsă. Dar nu tocmai asta e întrebarea ta... Încotro aș fugi mai degrabă, cum și cui aș împărți-o, atâtea locuri de care știu că au nevoie neîntârziată, pentru a opri felurite suferințe. Sclavi, bolnavi, asupriți, războaie... Grea și amară datoria alegerii, unde să duc întâi o putere devenită responsabilitate și vinovăție... Copiii! Toți copiii, dintr-o suflare, dac-aș putea. Dar nu e posibil, cum ar fi posibil?

Se oprește epuizat de efort și năpădit de amărăciunea puilor de om nevinovați.

– Prunci care se nasc fără voia lor în sărăcie, în mizerie, în războaie. Din startul vieții sub placul unor capete întunecate, lacome sau fără suflet. Doar pentru că au prins puterea locului. Iar cel mai rău... cel mai strigător la cer... Nu este drept, nu este nimic

de înțeles în boli și infirmități necruțătoare. De ce se poate întâmpla asta pruncilor? Pentru ce? întreabă Nalbian cu foc, cuprins de lacrimi.

Petri se întoarce spre el cu aceeași față blândă, plină de compasiune.

– Vezi, nu doar adâncurile umbrite ale inimii sunt scormonite de nisipurile cernute. Dar, fiul meu, ce să însemne fierbințeala ei în fața acestuia din urmă? Pe cine ești furios? Pentru asta nu găsești chip vinovat și totuși ești revoltat. Când soarta pare că aruncă haine grele, chinuri asupra oamenilor, tineri sau bătrâni. Crezi că e nedreptate lăsată omului?

– Pare să fie așa, am crezut și eu că pot fi indignat, că pot să cer socoteală. Apoi judecata și simțirile mai limpezi au încercat să îmi vorbească altfel. Pentru că nedreptatea presupune ca cineva să aibă de câștigat din ea, însă orice este deasupra noastră este și deasupra unei astfel de motivații. Ba, mai mult, tot ce avem ne este dat, astfel că la mijloc nu poate fi decât o cauză în care jucăm un rol. Dar, chiar dacă mi-a devenit clar că nu-mi este în putere să înțeleg, întrebarea și tristețea au rămas. Probabil aplecarea noastră dintâi aceasta trebuie să fie, dificilă, fără indicii prea multe... de cercetare de sine... Și iarăși se întorc celelalte fire, ale slăbiciunii, ale dorințelor ușoare...

Nalbian respiră adânc, stând pe genunchi, cu brațele căzute pe lângă șolduri. Închide ochii și i se pare că învață să lase gândurile slobode, așa cum vin ele. Speră ca, dacă nu se mai agață de ele, să poată rămâne măcar la greutatea pasului de acum, care să-l ducă într-un final dincolo.

– Există oare și ursitoare rele? întreabă el cu ochii închiși, strângând puteri proaspete.

– Sigur că nu. Ele simbolizează umbra timpurilor omului și bântuie pământul în sufletul acestuia, din cauza căderilor sale. Ca și ursitoarele bune, care sunt rugăciuni văzute sau nevăzute, binele și răul nu vin mereu sub forme aievea. Dar pot săpa în chipuri și inimi, pot fi clădite din lut sau metal, de la zămislirea a doua până la lumina veșnică de pe urmă.

– Dar sensul vieții, îl pot eu afla pe viu grai oare?

– El este pus în tot omul şi fără să-i stea pe limbă. Ai terminat viaţa, aşa cum ţi-a fost lăsată? Nu. Eşti nemuritor sau făptură în puterea luminii? Nu. Cum ai înţeles deja, fiecare ştie ce îi este dat pentru drumurile sale: omul pe ale lui, zânele pe ale lor şi tot aşa. Chiar dacă omul ar descoperi sensul de unul singur, i-ar lipsi certitudinea. Dacă i s-ar da rostul deschis şi ar avea certitudinea, s-ar pierde scopul. Ca şi cum ai atinge focul cu apă: nu se mai transformă în lumină, ci se stinge.

– Îţi sunt recunoscător pentru răspunsurile acestea, bunule Petri. Poate cândva voi fi vrednic să pătrund tainele pe care mi le aduc.

Libreanul şi-a mai refăcut forţele. Deschide ochii şi întâlneşte privirea bătrânului ce trimite atâta căldură, îngăduire şi bucurii neştiute de sufletul său mic. Îi dă senzaţia că ar putea oricând să se ia la întrecere în chiote, să râdă împreună. Se ridică, dar simte ca şi cum ar fi prins în lanţuri grele. Nu reuşeşte să facă nici trei paşi înainte să se trântească din nou în nisip, asudând în înaintări mici, chinuite.

– Spune-mi, bunule Petri, cât de mult am reuşit să străbat?

– Mai mult ca unii, mai puţin ca alţii. Îţi doreşti tăria să faci faţă, să treci prin toate acestea. Aşa cum de multe ori ţi-ai dorit putere asupra oamenilor, pentru credinţele şi neajunsurile simţite. Dacă te întorci fără apa vie, vei căuta să o dobândeşti?

Mintea şi sufletul răspund singure. Lui Nalbian nu îi mai este teamă, doreşte să afle ce vine de la sine, să îşi cunoască aplecările cele mai adânci, întunecate sau luminoase.

– E drept, mi-am dorit-o. În faţa supărărilor, a nedreptăţilor sau chiar numai pentru placul meu. Aş merge în toate cotloanele şi aş trage de guler orice nemernic. La fel cum aş căuta binele, pentru mine şi pentru alţii, dar aş şti eu să îl nimeresc mereu cum trebuie? Da, puterea de genul acesta poate călca strâmb, nestăpânită de o inimă înţeleaptă şi dreaptă... Ce om o poate avea, în aşa măsură? Posibil că niciunul. Eu, în niciun caz. Greşeala face parte din firea omului, iar dacă celălalt nu are, la rândul său, puterea să se apere când aş greşi, atunci nici mie nu-mi trebuie îngăduită.

Nalbian nu mai reuşeşte să înainteze deloc, însă refuză să cedeze. Zgârie nisipul din mâini şi din picioare, caută să prindă, să se agaţe de ceva.

– De ce nu renunţi?

Libreanul face o scurtă pauză să-şi tragă sufletul, dar, văzând margine verde în depărtare, se zbate şi mai abitir.

– Nu pot, nu am voie... Acum ştiu, mai bine ca oricând, că îmi este teamă de voinţa mea îngrădită şi schimbătoare. Pentru că de multe ori câştigă dorinţele şi aplecările lumeşti, gâfâie încleştat Nalbian. Întotdeauna am căutat, am ştiut cumva, iar acum sunt atât de aproape să vindec asta... Uite, bunule Petri... şi fără haina stăpânirii de sine, cu toate umbrele nefericite, aceasta este credinţa care iese la suprafaţă...

– Iar asta te va salva, dragul meu, se pierde vocea bătrânului care se face nevăzut.

– Da... dar cum? şopteşte epuizat libreanul. Transpiraţia a secat pe el demult, pielea, gâtul şi ochii îi sunt uscaţi până la usturime. Simte că, dacă mai continuă, va începe să se descompună. Ignoră setea care-i arde tot trupul şi priveşte depărtarea verde în lacrimi ce nu se mai pot forma. Din când în când încearcă să mişte mâinile şi picioarele, fără vlagă, ca un peşte pe uscat. Gândul apei vii nu-l lasă nicio clipă, visează cum ajunge la ea. Într-un târziu îşi pierde cunoştinţa şi zace în nisipul încredinţat cu rostul său.

Înlănţuirea infamiei

Iarna este pe sfârşite şi lasă-n urma sa noroaie multe. O trăsură simplă, însoţită de un grup de călăreţi, se îndreaptă pe cărări puţin umblate spre mlaştinile de la poalele de miazănoapte ale munţilor Karpega. Deasupra apar piscurile tăcute, învăluite bine în haina omătului.

– Sper că ştii ce faci. Te-ai mai întâlnit cu el în locurile astea? întreabă un jupân început a cărunţi, ascuns în haine obişnuite.

– Mnu, chiar aici la el, nu. Dar nu te agita, aproape c-am bătut palma, răspunde celălalt călător al trăsurii, un bărbat îmbrăcat de pădure, cu părul tăiat periuţă şi sprâncene groase.

Carul se împotmoleşte, iar caii trag în van.

– Hait, zevzecilor! Ce mai aşteptaţi?!

– Da, Viezure, venim să te-mpingem, ca pe boieri…

– Care-mi mai spune-aşa, îi crăp ţeasta! urlă sprâncenatul din trăsură.

Cu sictir şi scuipând pe alături, mâna de însoţitori scoate carul din oprelişte, apoi continuă drumul.

– Mai aveam eu câţiva oameni, dar ca să-i iau din gardă trebuia să trec de moşnegii ăia de la sfat. Am şi-un căpitan…

– Lasă, jupâne, că-s buni şi-ai mei. Şi trec mai uşor, că bandiţii ştiu să se facă nevăzuţi.

– Sunt din ăia unşpe?

– Nu, am terminat-o cu ei. Să-şi rupă gâtul sub leşinătura de tâlhar bătrân şi plozii lui… Dar greu te-ai lăsat convins, jupâne. Rămâneai cu matrapazlâcurile tale de doi bani, dacă nu-ţi venea mintea la cap.

– N-o duceam rău nici aşa. Nu mă împiedicam eu de înţelepţii pământului, ascultă toată prostimea în gura lor de parcă… Dar e timpul meu, vreau multe sate, iar orice coate-goale să înveţe noul stăpân pentru care muncesc.

– Să nu uităm de birul meu…

În apropierea mlaştinilor sunt întâmpinaţi de cete de războinici cu priviri crude, ieşite din ascunzătorile lor. Cu căciuli străpunse de pumnale, fâşii negre care le acoperă gura sau brâuri şi mănuşi cu vârfuri de metal, formează un şir de nelegiuiţi ce îi conduce pe musafiri spre un loc ştiut numai de ei. În mijlocul unei tabere vizibil improvizate îi aşteaptă Negru cu braţele deschise.

– Vă aşteptam, stimaţi negi cărpănoşi pe faţa pământului. Ce vă uitaţi aşa, credeaţi că vă primesc în bârlogul meu? horcăie el, flancat de doi locotenenţi cu ochi la fel de vicleni ca ai despotului. Trebuie să fiţi mai de încredere de-atât ca să-l vedeţi, să vă ştiu mai

ticăloşi decât aţi reuşit în găinăriile voastre. Altfel, mă puteţi afla oriunde şi nicăieri, ridică el mâinile cu mândrie. Ţinuturile astea eu le conduc: chiar dacă nu mă găseşte nimeni, eu sunt tartorul, aşa cum bine ştiu toţi şi să nu uite vreodată!

– Nu ne luaţi săbiile? întreabă Viezure privind spre bandiţii despotului, mai mult ca să-şi arate supunerea.

Negru se apropie mai să îşi atingă nasul de al tâlharului şi-l priveşte cu ură.

– De ce, ai vreo îndrăzneală? stă el astfel câteva momente, lăsând impresia că îl va nimici dintr-o mişcare. Să vorbim afaceri! se îndepărtează apoi, frecându-şi mâinile spre cel adus în faţa lui.

– Am înţeles că se pot face înţelegeri cu steaua neagră a locurilor, înainte să pornească prăpădul său, începe jupânul.

Aşezat pe un scaun mare şi ros de vreme, Negru face o strâmbătură şireată, de mirare apreciativă, când spre unul dintre locotenenţii lui, când spre celălalt.

– Steaua neagră! Măi, să fie... Ia, apropiaţi-vă. Viezure, drăguţă, pot eu fi dus cu zăhărelul?

– Nu, cine te cunoaşte ştie asta, desigur.

– Ai auzit, jupânel de hazna? i se adresează mieros trădătorului lacom. EU am puterea şi răutatea, EU voi cuceri şi doborî din temelii. Tu vei fi unul dintre stăpânii mei de lut, peste câteva sate amărâte. Asta dacă ştii să fii cuminte. Crezi că eşti singurul care a venit la mine?! Au fost dregători, doldora de aur şi putere! Dac-au meritat vreo doi să strâng mâna cu ei şi să ne zicem pe nume! Ai auzit bine, am adunat armată în ultimele luni câtă nu am găsit cu trudă în ani de zile. Mulţi vin singuri, găinari care dau de setea câinoşeniei. Aşa că ne-am înţeles: când urc mai spre miazănoapte, la voi, te ridic şi te las, iar tu păstrezi trei zecimi din ce faci pe an.

Jupânul se înveneţeşte la faţă:

– Chiar şi de la tâlhar la tâlhar, cât să ne scoatem ochii?! N-am venit în maţele goale la tine, mai mult îţi dau decât iau. Am ticăloşii mei, o să ne tăiem şi vedem apoi cât pierzi tu, cât pierd şi eu.

Viezure se încruntă și strânge gura spre jupânul adus de el în fața despotului.

– Ai nerv, nu ești un ghiftuit de plapumă... îl străpunge Negru cu privirea. Cinci zecimi și vino să-ți recunoști stăpânul, întinde el mâna să i-o sărute.

– O să-ți primești partea și drum deschis, tocmeala-i gata, răspunde trădătorul, dar se întoarce numaidecât și pleacă urmat de oamenii săi.

Rămas în urmă, Viezure încearcă să mai dreagă atmosfera:

– Se îndoaie el cu vremea. Va face cum ați bătut palma, și eu la fel, mă știi doar.

– Și tu pe mine: dacă nu merge bine, pe tine te desfac primul din încheieturi. Iar pe el îl spulber.

Musafirii fac calea-ntoarsă. Negru se ridică și se plimbă cu mâinile la spate, privind spre soare-răsare.

– Am căței, acum, aproape peste tot în jurul meu, vorbește ca pentru sine. Doar dinspre Mărgăritar și Rodul Pietrei nu prinde nimic. O să vadă ei nenorocire...

– Și colțoșii ăștia din munți, cu javrele lor, îi amintește unul dintre locotenenți.

– Pentru ei să punem la cale ceva crunt, capcane fără milă. Să-i ținem cumva la distanță, în caz că se bagă. Destul, ne cărăm!

Dintr-o pădure tristă apar trei dintre ticăloșii săi, în zăngănit de arme.

– Șefule, niște d'astea negre, ca niște drăcușori, dar rele, să ne sfâșie, nu alta! Cu colți, cu...

– Să mergem să ne batem, rânjește altul din rândul celor reveniți, cu ochii jucând nebunește.

Negru îl ia de gât:

– Pui de scaraoțchi, ai? Crezi că am chef de poante de bodegă puturoasă?! Marș, strângeți tabăra!

Limitele aduc învăţături noi şi tovărăşii neobişnuite

Nalbian deschide ochii sub stropii de apă aruncaţi de picioarele calului năzdrăvan. Se întoarce şi bea cu nesaţ apoi tuşeşte năprasnic.

– Încet, stăpâne, trupul trebuie să se reobişnuiască.

Libreanul se răsuceşte moale pe malul verde, începe să-şi revină în simţiri. În zare poate vedea marginea aurie a deşertului fermecat.

– Nu sunt de partea bună, aşa-i?

– Bună este, dar nu cea dorită de tine. Te-am cules din nisipuri şi te-am adus înapoi.

Rămâne cu ochii spre cer, odihnindu-şi mâinile pe piept. Rememorează totul şi meditează, iar într-un târziu se ridică cu greu pe şezut.

– Nu am fost vrednic, credinciosul meu căluţ.

– Puţini sunt.

– Mă regăsesc trist şi bucuros în acelaşi timp. Călătoria asta, toate minunăţiile care mi-au deschis mai mult sufletul şi mintea, înseamnă mult pentru mine.

– Atunci de ce trist, stăpâne? Nu sunt toate un pas înainte?

– Pentru că nu mă vindecă pe deplin. Alţii, fără să cunoască prin ce trec eu, pot fi mai fericiţi şi mai curaţi ca mine, pe bună dreptate. Eu nu scap de amărăciunile vechi, la care se adaugă acum cea a nereuşitei. Leacul cel mai rapid, pentru toată lumea, este acolo, dar nu mă aşteaptă pe mine...

Suspină adânc şi rămâne o vreme cu mâinile pe genunchi. Refăcându-şi forţele, se scaldă şi îşi potoleşte setea pentru încă ceva zile.

– M-am obişnuit cu vremea asta frumoasă. Dincolo, mă voi întoarce în plină iarnă, zâmbeşte Nalbian trântit iar în iarba acoperită de părăluţe albe, cu două caise coapte în mâna bună.

– Nicidecum, stăpâne. Ce ţie ţi s-au părut câteva ceasuri au fost de fapt cinci săptămâni omeneşti, în nisipurile cernute.

– Iarăşi? Nu aveţi şi invers, locuri unde să petreci zile întregi care, la întoarcere, să fie doar o clipă?

– Da şi nu. Dar cine trăieşte pe roata timpului nu o poate face şi în afara lui.

Nalbian opreşte înaintarea braţului cu fructul zemos, păstrează câteva clipe de reflecţie.

– Tot ce simţim prin trup este legat de pasul timpului, revine murgul fermecat. Nu putem exista, cum mă vezi şi cum te văd, în afara curgerii lui.

– Dar sunt altele deasupra noastră care pot, deduce libreanul.

Năzdrăvanul încuviinţează.

– Acelea însă nu se raportează nici la zile, nici la clipe.

– Ca zânele?

– Nu. Eternitatea lor este tot o prelungire a timpului, cât sunt în lumea aceasta.

– Ca Petri, atunci?

– Da.

Voinicul face iar o pauză de meditaţie, îşi dă seama câte necunoscute sunt pe pământ ori în eterul nedesluşit. Sau, poate, doar pare impresionant, pentru puţinul de care este în stare o minte omenească, neştiutoare. Mai înţelege că, şi dacă ceva din el s-ar afla numai şi pentru un moment dincolo, în afara lumii, acea parte nu ar comunica nimic lui Nalbian cel din carne şi oase. Dar care este rostul acestuia din urmă?

– Aşadar, vei găsi pregătiri de primăvară, dacă voia-ţi este a te-ntoarce.

– Nu rămân, bunule murg. Chemarea mea aceasta a fost, oricât de mult m-ar atrage să rămân aici. Philena a grăit drept, nici între pelerinii albi, nici în tărâmul eternităţii nu mi-aş găsi pacea. Voi merge acasă, voi căuta să înţeleg viaţa aşa cum mi-a fost dată şi să mă întăresc în faţa slăbicunilor, până mi-o veni sorocul. Îmi vor lipsi vederea şi cuvintele voastre, a celor din puterea luminii.

– Eu vin încotro te-ndrepți și tu. Iar, dacă asta îți este dorința, mă voi cufunda ca cel pe care l-ai întâlnit în Libra, printre caii obișnuiți. Odată uniți, nu ne mai despărțim până la sfârșitul unuia dintre noi.

– Adică al meu, zâmbește Nalbian.

Isprăvește caisele savuroase cu fața spre orizontul întoarcerii, acolo unde ar trebui să se afle apusul. Tresare ca din visare:

– Te numești Amurg, privește el senin, cu bucurie în glas, spre murgul năzdrăvan.

– Așa e, stăpâne.

Nalbian clatină din cap mulțumit, simțindu-se din nou bine în aerul cu puterea luminii.

– Încearcă, rogu-te, să nu îmi mai spui „stăpâne".

– Cum ți-e porunca, răspunde fermecatul.

– Aha, ai simțul umorului, da? râde libreanul pregătindu-se de plecare. Îl bate cald pe grumazul puternic iar ochii năzdrăvanului răspund voioși.

Din trei pași, Amurg se înalță deasupra copacilor. Străbat drumul întors cu repeziciunea căreia Nalbian i s-a obișnuit chiar și cu o mână beteagă.

– Ne-apropiem de podul eternității. Philena ne va întâmpina.

– Coboară cu vreun ceas înainte, vreau să merg prin inima tărâmului acesta.

Amurg aterizează, ca de obicei, lin ca o pană. Aripile îi dispar, iar Nalbian descalecă și merge pe lângă năzdrăvan. Trage cu nesaț din binecuvântările locurilor, prin toate simțurile. O cascadă țâșnește din creasta unei stânci înfășurate în iederă multicoloră, în timp ce auzul primește mângâierea păsărilor cu triluri blânde, melodioase. Mâna dreaptă trece peste vârfuri de salvie purpurie și se oprește pe trunchiul unui pom în rod.

– Aș putea să iau cu mine. Să nu mai duc grija merindelor.

– Din păcate, își pierd puterea repede. După ce părăsim tărâmul luminii vor fi doar fructe obișnuite.

Puțin mai departe le taie calea un pârâu mărginit de tufe înalte, ce străbate colinele curgând ba într-o parte, ba în cealaltă. Din loc în loc formează salbe de ochiuri largi, cu treceri de pietre la

capete, peste care Nalbian saltă fără grabă. În mijloc se așază pe bolovanul umed și scoate fluierul. Cântecul său curge ca râul, între nostalgie și împăcare, lăsat în note lungi, visătoare.

Dintr-o parte și alta a ochiului de lac pornesc a se ridica pietre, încet, ca prin minune. Mai obișnuit acum cu astfel de lucruri, Nalbian nu se pierde cu firea, buzele continuă neabătut, în așteptare. Una câte una, pietrele se unesc în două arcade armonioase, ca într-o oglindă, iar din încheieturile lor răsar zeci de trandafiri roșii, albi și galbeni. Prin deschiderea acestora apar în pași de dans două tinere fermecătoare, delicate, cu eșarfe și rochii diafane ale căror contururi vibrează necontenit. Salturile moi, chiar pe deasupra apei, jocul de mâini și de picioare cu rotocoale fine în sclipiri argintii, sunt însoțite de murmure încântătoare pe cântecul voinicului. Una după alta își mai fac apariția până la nouă zâne care leagă un cerc al dansului și frumuseții, iar vocile lor se ridică și coboară în valuri calde ce îmbată simțurile. Nalbian se pierde în momentul magic, se contopește cu fluierul și jocul măiastrelor. Fetele nici nu par să-l observe, iar, când notele încep să caute odihna, se întorc pe rând prin arcadele magice. Libreanul rămâne clipe în șir privind luciul pe care au plutit mai devreme făpturile misterioase.

– Mi-ai vrăjit din zâne... sau ele pe tine? zâmbește Phílena, ivită lângă el dinspre malul pe care-ar fi trebuit să ajungă.

– Greu să nu te lași fermecat de atâta frumusețe, mărturisește voinicul, ridicându-se din apă. Apariția, delicatețea, vocile...

– Este la fel de adevărat ca și inima care le-a încântat pornirea, cu fluierul acela. Ai legat și mai multă putere în el... Poate că n-ai înțeles până acum, dar fibra lui, în mâna ta, are parte de ceva din puterea luminii. Și nu vine de la mine.

– Dar de unde? se minunează Nalbian.

– Ai adus-o singur. În el îți sufli dorul, dragostea și durerile. Și poate mai e ceva ce ți-a fost hărăzit...

Voinicul îl privește cu luare aminte și parcă descoperă pentru prima dată încrustațiile de urs, șoim, soare și lună.

– Dar nu știu ce poate face.

– Nici nu trebuie. Nu face ceva anume, zâmbeşte Philena.

Nalbian începe să ofteze. Îşi aminteşte motivul lui aici, al întâlnirii lor de întoarcere.

– Ştiu cine sunt, mai bine ca oricând. Am aflat bune dar şi amare, glăsuieşte el cu ochii plecaţi.

– Grea povară ţi s-a aşezat pe umeri, îşi plimbă zâna mâinile în jurul său. N-o să îţi dea pace uşor, durează să se preschimbe în aripi de înţelepciune. Încercările mari aduc bucurii nemărginite, la izbândă, dar şi tristeţi grele, în nereuşită. Mai ales când vei afla ce îţi voi spune: nefaste s-au dovedit destăinurile făcute pe drum încoace.

Libreanul tresare neliniştit.

– Ce-am greşit, bună Philena?

– Unele urechi n-au primit bine vestea călătoriei tale. Nu cele cărora le-ai grăit din voie cinstită, ci altele, ascunse.

– Cum ar putea să facă rău oare... Mi-era teamă doar de speranţele trezite în oameni. Chiar şi cei hapsâni, pe care speram să-i pot vindeca, câtă primejdie să vadă într-un dar luminos? Cu ce mă înşel?

– Nu te înşeli în cele omeneşti. Ai cutremurat însă din temelii ceva ce nu puteai cunoaşte. Şi care, mai devreme sau mai târziu, oricum te-ar fi simţit, deci nu trebuie să te înfierezi pentru asta. Puterea răului, dragul meu Nalbian. A prins spaima avântului ce-l putea curăţa de pe faţa pământului, printr-o lovitură neaşteptată. Ai făcut bine că nu ai zăbovit până la noi, te prindea din urmă şi te nimicea.

– Căpcăunul purtat de furtună... Şi băbătia din Smarald, când am plecat... De unde vin grozăviile astea?

– Din inimile oamenilor. Răul de acolo se naşte şi greu se mai stinge apoi.

– Pentru că ura aduce ură, sabia ridică sabie.

– Ai înţeles bine. Dar acum grăbeşte-te, să fi vrut să rămâi şi n-aveai cum. Pentru că răul se ridică-n lume, înfricoşat de revenirea ta cu apa vie.

– Trebuie să vadă că n-o am!

– Întocmai. Întâi nu au crezut că vei ajunge așa departe, acum se vor domoli când te vor afla cu mâna goală. Întoarce-te pe unde ai venit, mergi cu Amurg și va fi bine. Dar fiți cu ochii-n patru, câteva creaturi sunt deja aproape. Te-așteaptă, iar cu cât întârzii, cu atât le vin întăriri în drumul tău.

– Plec deîndată, luminată Philena!

– Stai. Mâna aceea... Ai pierdut-o într-o încercare dincolo de tine, nu merită plata. Cum ai plecat cu ea dintre oameni, așa o vei duce înapoi. Vino.

Ies toți trei într-un luminiș unde Philena face o scurtă incantație, iar din pământ răsar patru cercuri de piatră, precum colțurile unui pătrat. Unul dintre ele este chiar sub ea. Steaua trasată pe frunte lucește acum aprins, ca și giuvaerul de la gâtul său. Îl invită pe Nalbian să intre în mijloc. Imediat, pe celelalte socluri la rasul ierbii apar siluete nedefinite, ca de vapori. Deși nu se dezvăluie pe de-a-ntregul, semnul luminos din fruntea lor nu lasă loc de îndoială, sunt celelalte zâne înstelate. Philena ridică ușor mâinile, ca-ntr-o întrebare. Una câte una fiecare își dă acordul.

– Derzelas! rostesc toate în cor.

Din pământ se înalță un lăstar verde care crește, se încolăcește pe mâna lui Nalbian și i-o ridică la nivelul pieptului. Între timp, firul se îngroașă și îmbogățește cu mai multe vițe, ce acum deschid o cupă, chiar deasupra părții vătămate. Din ea începe să curgă apă neagră, pe care cangrena o absoarbe complet. Apoi, brusc, planta ciudată se umple de spini, sute de spini, cei mai mulți străpung pielea bolnavă. Nalbian nu simte nimic, dar înțelege că în curând o va face și își ține respirația. Într-adevăr, din mână iese un mâl ca smoala, care sfârâie și dispare când atinge pământul. Nu apucă să țipe de durere, pentru că totul se face alb în jurul său și este aruncat în iarbă.

Se pierde doar câteva clipe. Își revine ca dintr-o amețeală cruntă, iar vederea prinde din nou putere. Lângă el mai este doar Amurg.

– De câte ori o să mă mai trezesc pe jos, prin locurile astea? se apucă libreanul cu mâinile de cap, apoi îl cuprinde un sentiment de recunoștință înlăcrimată. Mâna stângă este vindecată complet.

Mulţumeşte cu palmele împreunate, duse la buze, bucurându-se de simţirea degetelor crezute a fi definitiv pierdute.

– Ce este Derzelas, fermecatul meu căluţ?

– Un alt slujitor în puterea luminii, meşter în tămăduirea trupului.

Nalbian nu mai zăboveşte şi sare pe cal, ca reînviat.

– Om sau hidoşenie, fii cu băgare de seamă, aude el vocea Philenei din eter. De-acum vei ştii să foloseşti mai bine neliniştea din tine, care de mic s-a măsurat cu primejdia.

Amurg nechează uşor şi îşi deschide aripile. Pornesc ca şi mai înainte, ba chiar mai abitir, după dorinţa voinicului, ajutat acum de ambele mâini zdravene.

Din înălţimea unei coline îi priveşte Philena cum se pierd în văzduh. Palmele sale hrănesc o căprioară, printre coloane răsucite de marmură, la marginea unui foişor deschis în cele patru zări şi acoperit de liliac veşnic proaspăt. Trepte de cleştar coboară domol spre porţile îndepărtate ale unui palat argintiu.

– Binecuvântată dar agitată menirea făpturii omeneşti, copiii pământului acesta, glăsuieşte ea aparent nimănui.

În spatele ei se înfiripă altă zână înstelată, în rochie roşie, cu o văpaie arzândă pe şirag de pietre negre.

– Ai zice că le joacă un foc ascuns prin miezul trupului. Uneori îl caută cu dinadinsul, alteori îi arde... răspunde ea, aşezându-se pe balustrada de piatră nobilă.

– Sunt şi oameni liniştiţi ca marea în apusul ce-şi ţine respiraţia, se iveşte din aerul înmiresmat a treia, înveşmântată în azuriu, iar la gât poartă o lacrimă ce nu seacă niciodată.

– Iar eu am văzut cum vântul îi însufleţeşte sau îi izbeşte, îi învie sau îi usucă, răspunde şi ultima zână, tranformată dintr-un cocor abia coborât.

– Probabil de aceea nici nu sunt lăsaţi prea mult pe lumea asta, în neliniştile lor. Iar dacă pătrund mai departe, rânduiala este aceeaşi, pe cât de bizară, pe atât de dreaptă: nu mai au nevoie de haina pământească, revine Philena cu ochii spre căprioara ce-i primeşte mângâierile.

Șoptește ceva animalului care țâșnește printre arbori, apoi se întoarce spre celelalte înstelate.

– Simt că nu s-a terminat aici. Îl cheamă lumina și-l chinuie întunericul. Va găsi ce mai are de aflat și pe drumul de întoarcere, dar nu știu cât și până unde.

– Tu cunoști mai bine pământul și oamenii de-l calcă.

– Da, și-mi dau seama că-n fața a ce s-a ridicat nu poate sta singur.

– El a stârnit, indică una dintre ele.

– Dar fără voie sau știință, recunoaște alta.

– Lercudor nu a pornit luptă, însă, dacă se va abate asupra lui, e datoria noastră să-l aducem puternic în mijlocul ei, adaugă Philena. A venit spre noi și ne-a găsit. Iar răul se poate întrupa doar atâta timp cât suntem încă aici, în balanța pământului.

– Adevărat, purtăm răspundere.

– Ca întotdeauna, nu intervenim mai mult decât trebuie, continuă Philena. Războirea omului este numai a lui, ca și povara umbrelor din inima sa. Dar, până se limpezesc cărările, trebuie să-l însoțească una dintre suratele noastre.

Fermecatele înstelate chibzuiesc fără nicio mirare sau tulburare, așa cum probabil o fac în orice privință. Rămân senine și tăcute pentru clipe bune.

– Drept, răspunde prima zâna apelor.

– Dar nu trebuie întâi s-o știe nici vântul, nici gândul, continuă cea a focului.

– Cine? întreabă și a văzduhului.

– Zinavel, răspunde Philena.

– Cea mai tânără...

– Și cea mai puternică după noi, șoptește stăpâna nestematei de văpaie.

– Da. Puterea pe care nici nu și-o cunoaște bine stă tocmai în cruditatea și admirația ei nemărginită pentru toate câte există. Îi va fi în egală măsură o învățătură bună despre oameni, asupra cărora o poartă des curiozitatea.

Înstelatele încuviinţează una câte una şi dispar vederii. Philena se întoarce spre soare-apune, cu pletele atinse de zborul suratelor. În câteva clipe se face şi ea nevăzută.

CAPITOLUL VI

Inamici treziți din beznă

NALBIAN ȘI AMURG străbat iute și fără oprire tărâmul luminii. La hotarul acestuia, deasupra codrului de pază fermecat, calul începe să încetinească.

– Să fim cu băgare de seamă, voinicul meu. Vântul aduce deja miros de putreziciune întunecată.

– Când am venit m-a urmărit un căpcăun, ca adus de furtună năprasnică.

– Aceea nu era nicio vijelie, ci forțe plămădite din beznă. Să ieșim pe nesimțite, mai departe de locul pe unde-ai intrat.

– Ba nu, dragul meu Amurg. Ne strecurăm pe același drum, chiar dacă va fi infinit mai greu. Taman bine dacă mă așteaptă, voi lămuri mai repede că nu am apa vie.

La marginea pădurii cu pustiul se lasă în taină peste vârfurile arborilor tăcuți.

– Nu-i a bună, șoptește Amurg. Au plăsmuit o dihanie urâtă, ca să te doboare fulgerător.

– Nu o întrecem în zbor?

– Împreună, încă nu. Dar să vedem cu ce avem de-a face. Trebuie să mai ştii ceva: puterea luminii mă lasă cu cât mă îndepărtez de locurile ce-o poartă.

– Deci, între oameni... nu vom zbura.

– Prea puţin. Acum, însă, cât să depăşim grozăvia, îmi ajunge.

Plutesc deasupra pământului gol şi uscat, ce se petrece pe sub ei în liniştе mormântală.

– Uite-mi lucrurile aruncate, şopteşte Nalbian.

Amurg nici nu vrea să audă, dar aruncă o privire. Brusc, coboară cât poate de lin în preajma lor.

– Doar spada şi pelerina, îi murmură încet.

Se înalţă iar, însă năzdrăvanul se neliniştеşte; prinde treptat viteză, libreanul înţelege că se întâmplă ceva. Curând, sub ei se ridică aburi negri care se leagă într-un vârtej în creştere. Amurg saltă şi mai sus, continuă să urce. Hăul în spirală se cască în urmărirea lor ca făcut din smoală şi începe să vuiască grotesc.

– Este mânat de-o zgripţuroaică, hrănită cu veninul scos din hidoşeniile ce-au putut ajunge aici până acum. Nu e întremată pe măsura puterii îndesate în ea, mai degrabă ca o coşmelie şubredă. Tu însă n-ai ce-i face.

Nalbian strânge din picioare, încercând să rămână pe spatele calului din ce în ce mai iute. Din urmă vârtejul aruncă gheare şi colţi pe care Amurg reuşeşte să le evite. În mijlocul său apare acum un chip dezgustător, cu ochi fără pupile şi gură cleioasă cu dinţi ascuţiţi. Două mâini buboase, nefiresc de lungi, se întind amenинţător spre ei. Năzdrăvanul sprintează mai mult decât credea libreanul că este posibil, însă nu reuşeşte să se ţină. Scapă mâinile, iar calul este nevoit să încetinească pentru ca acesta să revină în priză bună. Ghearele mâinilor monstruoase trec la o palmă de coada neagră fluturândă.

– Ţine-te bine!

Amurg se înalţă până la norii ce acoperă tot cerul, printre care se şi ascunde. Nu mai văd arătarea întunericului, dar o aud căutându-i.

– Nalbian, nu poţi să mă stăpâneşti în iuţeala cea mai mare. Va trebui să păcălim scârboşenia. Am trecut pustiul, suntem peste pământuri obişnuite. Încă din ascunzătoarea norilor, te voi arunca deasupra unei ape adânci. Tu mergi mai departe, o să te găsesc eu într-un târziu.

Se lasă înadins zărit de zgripţuroaica ce zbiară la vederea lor. Apoi ţâşneşte şi, când simte că sunt acoperiţi suficient, îi face semn voinicului. Cu inima-n dinţi, libreanul închide ochii în căderea sa, nu vede oricum decât vaporii groşi ai norilor. Alunecă rapid sub ei, de aici urmăreşte furtuna neagră ce-i străbate în fugărirea lui Amurg. Când umbrele întunecate dispar în zare înţelege că planul a funcţionat. Sub el se apropie fulgerător apa unui lac mare. Trage aer în piept şi pregăteşte intrarea cu mâinile înainte, fără să aibă siguranţa că asta îl va salva. „O fi dimineaţă ori seară?“, gândeşte el aiuritor, aşteptând pocnitura apei.

Dispare sub cercurile mari şi jetul înalt. Luciul lacului revine aproape la normal când Nalbian se iveşte la suprafaţă roşu ca racul, trăgând cu nesaţ aer în piept. Capul îi bubuie, iar pielea îl arde în urma impactului. Apa rece ca gheaţa îl înspăimântă, aruncă ochii roată şi găseşte, nu departe, o barcă de pescar. Îi face cu mâna, însă acesta o ia la goană, după vederea căderii din ceruri. În mari chinuri, cu mişcări reţinute pentru a nu se pierde cu firea, recuperează desaga şi ajunge la cel mai apropiat mal. Este îngheţat până la oase şi vânăt ca lipsit de viaţă. Ştie că nu are voie să rămână nemişcat şi în hainele ude, scapă de ele cu mari dificultăţi din cauza mâinilor amorţite de frig şi efort. Reuşeşte, într-un târziu, să convingă amnarul în aprinderea unor vreascuri nu tocmai uscate, peste care suflă cu disperare. Nu zăreşte nici potecă, nici urmă de aşezare omenească. Memorează direcţia pe care a luat-o pescarul de mai devreme, convins de faptul că într-acolo se află un sat. Momentan însă are nevoie să se întremeze şi să usuce din haine. Petrece astfel seara şi noaptea următoare, a doua zi o ia din loc şi găseşte într-adevăr aşezare locuită. Cam zdrenţăros şi cu spada la brâu, fără niciun ban, atrage privirile oamenilor care dau îndărăt. Nu vorbesc velina. Până când un jupân se apropie cu doi străjeri să

afle despre ce este vorba. Acesta cunoaşte, din fericire, graiul cel vechi.

– Rătăcesc de departe, caut apă şi merinde să-mi continui drumul.

Nu numai că le primeşte fără să i se accepte dorinţa de a plăti prin muncă, dar femeile îi aduc şi ceva haine de schimb. Este apoi zorit, cu politeţe, să-şi vadă de calea sa. Înţelege totul când vede, retras, pescarul de deunăzi. La ieşirea spre soare-apune trebuie să treacă un şanţ de apărare săpat recent şi vede mulţi arcaşi patrulând de jur împrejur. Puţin mai departe găseşte urme de picioare mai mari decât cele omeneşti şi săgeţi ce-au căutat să nimerească musafirul nepoftit. Zona este de dealuri şi stânci, astfel că înaintează furişându-se printre pietrele mari şi crângurile rare.

După-amiază, socotindu-se ieşit din locurile primejdioase, caută o înălţime de unde să observe depărtările. Regretă pierderea hărţii îngrijite de el şi îşi aminteşte vorbele călătorului din Libra. „În condiţiile astea, într-adevăr, să ţii minte este cea mai bună soluţie.“ Tihna scurtului său prânz este stricată de o turmă de mistreţi gonind din spatele său. Se grăbeşte să intre la adăpostul unei stânci, dar animalele aleargă pe lângă el fără să-l bage în seamă.

Din ascunzişul său aude suflu greu, se anunţă un prădător de proporţii. Îi aude paşii apăsaţi, apropiindu-se încet şi sigur. Nalbian îşi dă seama că, în orice direcţie ar apuca-o, s-ar descoperi. Scoate cu băgare de seamă spada şi strecoară capul să vadă fiara ce mârâie la câţiva stânjeni. Un trup de om mare, anormal dezvoltat şi cu pântec generos, ţine pe umeri un cap de câine turbat. În mâini are o ghioagă gata să spargă tot ce-i stă în cale. Voinicul rămâne prea mult aţintit la vederea hidoşeniei, permiţându-i acesteia să ajungă la el într-un urlet. Se dezmeticeşte şi scapă de lovitura măciucii aruncându-se pe panta dealului. Urmează o rostogolire de neoprit până la buza de jos, spre care se năpusteşte împiedicat şi căpcăunul. Nalbian caută sprijinul naturii, să iasă din câmpul deschis, astfel că fuge într-un suflet spre cea mai apropiată pădure. Viteza lui, greu de egalat între oameni, îl ajută mai mult decât s-ar fi gândit vreodată, pentru a doua oară în ultimul timp. Spre deosebire de încercarea din pustiu, namila nu mai este împinsă de alte forţe întunecate,

astfel că înfruntarea este mai echilibrată. Chiar şi-aşa, libreanul oboseşte odată ajuns în ţesătura codrilor, pe când arătarea monstruoasă începe să câştige teren. „Să vedem dacă urcă şi-n copaci“, decide Nalbian şi se caţără cu mult zel în cel mai mare întâlnit. Creatura încearcă să repete mişcarea greoi. „Ai forţă, nu eşti tu prea vioi însă.“

Căpcăunul renunţă şi porneşte să lovească furios trunchiul gros. Voinicul îl aşteaptă să mai piardă din vlagă, dar acesta se apucă să caute prin iarba din apropiere. Din fericire, pădurea nu prea îi oferă proiectile, însă puţinele găsite îi arată lui Nalbian cu ce putere este capabil să arunce. Nu aşteaptă să primească vreuna dintre zvârliturile năucitoare, îşi ia avânt spre cel mai apropiat arbore, în care rămâne agăţat de cârligul făcut cu spada în teacă. De teama încolţirii mai face câteva salturi periculoase, tot mai jos, din copac în copac. În momentul în care atinge pământul, pocitania ajunge în spatele său, fără ghioaga părăsită mai devreme; înainte să-l prindă fără scăpare, libreanul trage sabia din teaca ţinută cu ambele mâini şi îi crestează braţul cărnos, apoi o rupe la goană. După cum se aştepta, urletele se înteţesc şi-l urăsc de moarte, aude lovituri aprige în spatele său.

„Trebuie să-l obosesc“, gândeşte libreanul, la rândul lui ostenit. Preţ de câteva ceasuri se descurcă să-l ţină la distanţă, folosindu-se de avantajul pădurii. Îl vede când încetineşte şi profită pentru a îşi mai pierde urma. Nasul căpcăunului reuşeşte să-l găsească însă mereu. Astfel că, într-una dintre răsuflările mai grele ale hidoşeniei, sare din proprie iniţiativă în lupta ce nu poate fi mult evitată. Atacul său la picioare este oprit şi elementul de surpriză pierdut. Cu greu poate para forţa loviturilor unui asemenea inamic, dar îl ajută agilitatea. Încleştarea este scurtă, Nalbian reia fuga. Spre seară, când amândoi gâfâie, lupta îi prinde iarăşi, de data aceasta într-o poiană. Voinicul îşi adună toate forţele şi, imediat după o lovitură nereuşită a căpcăunului, îi sare acestuia de umeri. Ar vrea să trântească bestia cu două capete mai mare ca el, încearcă să-l prindă de grumaz şi să-l doboare din picioare. Cu un efort care-i scoate venele din tâmple îl aduce în genunchi, evitând în acelaşi timp să fie muşcat de colţii plini de bale. Braţele borcănate izbutesc

totuși să-l apuce și-l arunce cât colo. Vede măciuca pornită peste el și abia se rostogolește. Folosește clipa câștigată și ia pulpa căpcăunului pe tăiș, dar îi primește replica peste unul din umeri. Cu mare greutate, se ridică și apucă iarăși la fugă prin întunericul ce acoperă încet pădurea. Noaptea îl va pune în inferioritate în fața simțurilor ascuțite ale capului de câine. Urmărirea continuă încă vreun ceas, când, în timp ce-și face planul de răzbire până la venirea zorilor, Nalbian se descoperă învăluit de o mână de insecte lucitoare. Licuricii se adună din ce în ce mai mulți înaintea sa și îi deschid potecă printre copacii cufundați în beznă. Aleargă printre ei nelămurit și găsește o fântână veche, ale cărei pietre sunt acoperite de sute de vietăți luminoase. Simte că trebuie să însemne ceva, dar nu știe ce. Din spate vine goana căpcăunului turbat. Aruncă o piatră în fântână, nu aude niciun clipocit de apă. Monstrul l-a ajuns și încrucișează iarăși armele, în timp ce, unul după altul, câțiva licurici par să indice hăul puțului în care se fac nevăzuți. Puțina lumină îl pune în dificultate pe Nalbian; după o respingere izbutită își ia inima-n dinți și sare în fântână. Căpcăunul zdrobește imediat zidurile acesteia, ca să descopere că nu este nicio gaură, ci numai pământ plat, iar voinicul nicăieri. Degeaba începe să sape și să urle, pentru că nu găsește nimic.

Pe deasupra pădurii pornesc șoapte vitrege, ca strangulate cu funie: „E adevărat... nu are apaaa...“. „N-a fost în stareee...“, se pierd ele în cele patru zări, iar căpcăunul rănit se ridică nervos și pleacă horcăind.

Frați (stră)vechi

Căderea în hăul întunecat seamănă destul de mult cu cea din văzduh. Fără să știe pe ce va ateriza, îl cuprinde repede sentimentul că la viteza aceasta se va zdrobi. Numai că, la un moment dat, începe să încetinească și o lumină se apropie sub el. În dreptul ei

realizează că susul și josul s-au inversat, iese pe gaura aceasta ca și cum ar fi sărit de pe loc stând în cap și cade peste marginea altei fântâni.

„Unde-am ajuns?“, se ridică Nalbian, mirat de lumina soarelui din mijlocul cerului. O potecă trece prin apropiere, un capăt al ei duce spre înălțimi verzui înceţoșate, celălalt se pierde în zarea aproape dreaptă. De-o parte și de alta sunt arbori mulți dar răzleți, tufe și câmp deschis. Aruncă un ochi înapoi în fântână și, spre surprinderea sa, îi vede luciul apei. Deși obosit și lovit zdravăn la umăr, simte nevoia să cerceteze întâi locurile. Verifică îngrijorat pentru o clipă desaga, după care apucă drumul spre părțile joase.

Poteca șerpuiește ori de câte ori întâlnește copaci, pentru a se întoarce de fiecare dată în aceeași direcție. Ca și cum nici copacul nu poate fi tăiat, dar nici drumul să se abată. O capră anunță prezență omenească. Apoi, o casă cum nu a mai văzut, nu mai mare decât o cabană și rotundă precum un trunchi de copac, cu acoperiș ca o pălărie de ghindă. Ușa este și ea simplă, se apropie să bată. Nu răspunde nimeni, dar observă că este întredeschisă.

– E cineva aici?

Împinge încet cu degetele până i se descoperă tot interiorul. Îngrijit, cu pat pentru o singură persoană, covor rotund, o masă, un dulap simplu și rafturi cu de-ale gurii, o sobă mică. Închide ușa puțin rușinat, pe afară sunt doar câteva lucruri bine aranjate și ele: o stivă de lemne, un fel de cămară coborâtă sub pământ, un mic hambar pentru capră. Tresare descoperind că a fost privit, la câțiva pași prin vegetația încă desfrunzită stă un om și câinele său.

– Îmi pare rău, am vrut doar să văd dacă e cineva.

Bărbatul nu are nicio reacție, iar Nalbian nu știe ce să citească pe fața lui liniștită, fără pic de riduri. Nici câinele nu sare pe el, cum s-ar fi așteptat, doar, din când în când, privește către stăpânul său.

– Spada o țin pentru apărare, nu sunt om rău.

– Aceea este o spadă, deci, cuvântă străinul.

„Măcar vorbește velina“, răsuflă libreanul ușurat. Se întâlnesc la jumătatea distanței dintre ei, iar bărbatul îl salută prin

împreunarea palmelor. Câinele îl miroase și mârâie, dar își vede de treabă când stăpânul îi face semn din priviri.

– Nu prea știu pe unde sunt, întreabă Nalbian încurcat.

– Da, mi-am dat seama, răspunde străinul blând. Poate ți-e foame?

– Nu, îți foarte mulțumesc. Doresc să îmi continui drumul. Aici e... ceasul amiezii? se uită libreanul pe cer.

– Aproape, da. De unde vii tu probabil este noapte?

Nalbian răspunde mai mult din ochi. Nu este sigur peste cine și ce locuri a dat. Tărâmul luminii nu poate fi, deoarece soarele este vizibil, iar anotimpul este cel obișnuit.

– Ești dintre oamenii de sus. Eu nu am mai văzut unul de mult timp, doar când eram copil mai ieșeam la suprafață.

– Adică aici sunt jos. Ce-nseamnă jos?

– Noi suntem Blajinii, oameni vechi. Ai sigur multe întrebări, dar cel mai potrivit este să mergi la Rohman-El și să te faci cunoscut, înainte de orice. Dacă nu-ți mai pot fi de folos, continuă calea aceasta până la capătul ei, sunt multe case acolo.

Bărbatul îl salută iar prin împreunarea palmelor și intră în mica locuință. Nalbian se întoarce la drum mai intrigat ca înainte; pe marginea lui întâlnește case din când în când, aproape identice cu prima. Oamenii sunt toți bărbați, ca și cum fiecare deține o astfel de cămăruță. Îl privesc mirați, fără o vorbă.

– Rohman-El? Pe aici? arată libreanul ca să deschidă vorba.

Primește doar aprobări din cap sau din vârful degetelor. Curând îl copleșește oboseala de pe urma înfruntării căpcăunului și pregătește loc de somn departe de potecă. Observă că din pământ țâșnesc, periodic, perdele de picături de apă, ca și cum cineva aruncă în sus dintr-o stropitoare. La un moment dat vede chiar rădăcini de copac ieșite la suprafață, de parcă ar fi plantat invers, cu crengile-n pământ. „Curioase lucruri. Dar pentru mine e trecut de miezul nopții“, cugetă el și adoarme buștean.

Nu peste mult timp deschide ochii, simțind mișcare. Trei oameni stau în jurul lui, iar unul vrea să îi ia spada. Sare nedumerit, pregătit de luptă, dar mâinile străinului se opun cu fermitate.

– Nu-ţi vrem răul, îi vorbeşte el cu palmele ridicate. Dar, dacă nici tu nu ai gânduri necurate, renunţă la armă.

Îi priveşte pe toţi, au feţele la fel de senine ca omul întâlnit mai devreme. Nu par să ascundă niciun tăiş la rândul lor, astfel că îşi arată buna credinţă, înmânându-le sabia.

– Acum, dacă vrei, te putem duce noi la Rohman-El, arată ei spre un car tras de boi. Altfel ajungi târziu sau mâine. Cum doreşti.

Soarele este în acelaşi loc, în mijlocul cerului, dar începe să fie acoperit de o umbră care-i muşcă marginile.

– E periculos pe aici noaptea?

Străinii se uită unii la alţii şi dau din umeri.

– Dacă ţi se poate întâmpla ceva? Hm... ar fi câteva lighioane care, dacă nu te împaci cu ele, te pot ataca. Voi, sus, cum vă înţelegeţi cu animalele?

– Adică, să vorbim cu ele?

– Nu, animalele nu vorbesc. Dar aici ne simţim şi trăim în pace.

– Ah, nu prea, nu. Poate ar fi mai bine să vin cu voi, cu adâncă mulţumire.

Străinul face salutul cu palmele şi îl invită în car. Altul duce sabia, pe care o strecoară prin fânul şi vreascurile transportate.

– Acum poţi să mai dormi vreo două ceasuri, omule de sus.

– Aici nu sunt cai? întreabă Nalbian curios.

Unul dintre cei trei pare că îşi aminteşte o învăţătură veche:

– Nu, nu avem toate cele de la suprafaţă. Nici nu ne trebuie. Lumea noastră e mică.

Libreanul mai învârte idei prin minte, dar adoarme pe nesimţite în fânul moale. Se simte în siguranţă între oamenii aceştia ce par să-şi onoreze numele de Blajini, chiar dacă nu a apucat să-i cunoască bine.

– Hei, Nalbian de sus, trezeşte-te.

Voinicul deschide ochii în lumina mai slabă a înserării. Rămâne aţintit asupra astrului din mijlocul cerului, acoperit acum de umbră pe trei sferturi. Încearcă să arate spre el, însă nu reprezintă nimic deosebit pentru ceilalţi.

– Da, în curând se întunecă. Am intrat în centru, este anunţat libreanul.

Casele rotunde, aproape identice, sunt tot mai dese, dar nu există niciun gard. Printre ele îşi fac apariţia şi alte poteci ce pleacă din târgul acesta precum razele de soare. Oamenii îşi văd de puţinele treburi liniştiţi, fără grabă, nu par să cunoască grijile sau supărarea. Undeva este un gong ce sună slab, iar în jurul său câţiva oameni înalţă versuri cântate, cu palmele împreunate. Căruţaşii fac semn celor curioşi de musafir să îi urmeze. Ajung la un râu pe marginea căruia se află o căsuţă ca toate celelalte, dar cu bătătură largă, încercuită de bănci. Pe malul opus, legat prin poduri ici şi colo, se ridică o locuinţă asemănătoare, doar ceva mai mare.

Carul se opreşte lângă cercul de bănci, iar alaiul strâns începe să se aşeze. Nu poate să nu observe că niciunul dintre oamenii locului nu este mai scund decât el. La câţiva paşi ies alte rădăcini de copac împământat invers. Din casă apare un bărbat intrat de curând în anii bătrâneţii, iar Nalbian este invitat în mijlocul cercului alături de el. Le sunt aduse scaune sub formă de buturugi.

– Ia uite! Om de sus, se miră cel care pare a fi conducătorul. Îl salută cu aceleaşi palme împreunate sub bărbia uşor aplecată. Libreanul repetă gestul.

– Aşa am înţeles şi eu, cinstite Rohman-El. Că nu este o întâmplare obişnuită. Întâi doresc să salut cu pace poporul Blajin, se-apleacă el spre oamenii din jur. Dacă fac vreo greşeală, vă rog să credeţi că e doar din neştiinţă.

– La noi nu există supărări din acestea. Doar că trebuie să afli deja că nu poţi sta mult pe aici.

– Nu sunt sigur nici de ce vă fac această vizită. M-a salvat de o luptă grea, deci nu pot fi decât recunoscător. Am sărit într-o fântână care părea a-mi face semn…

– Am înţeles, dă din cap Rohman-El, împreună cu alţii de pe margini. Ia spune-mi, ai curăţat vreo fântână de Pelerini în drumurile tale?

– Îmi amintesc, da… acum ceva timp.

– De-aceea, zâmbeşte străinul. Oamenii de sus cu greu ajung la noi, de cele mai multe ori dacă fac ceva care să merite. Fântânile

acestea ştiu să vă aducă în lumea noastră, iar noi putem folosi oricare alta, în egală măsură, ca să urcăm la suprafaţă. Mai avem şi alte treceri, iar, de acum, cât timp nu îţi interzicem, te vor recunoaşte şi pe tine.

– Cât de mare e lumea aceasta?

– Mică, mult mai mică decât a voastră. Dar străbatem dintr-o parte în alta, deasupra şi dedesubt, prin multe locuri de-a lungul şi de-a latul pământului.

– Iertată să-mi fie întrebarea: de ce nu văd decât bărbaţi?

– A, întrebările oamenilor, a trecut ceva timp de când nu ne-a mai vizitat un necunoscut. Sunt şi femei, desigur, dar de partea cealaltă a râului, arată el cu mâna în spate. În casa aceea stă Rohman-Ea, aleasa lor pe anul acesta.

Nalbian este în floarea nedumeririlor, iar străinul simte acest lucru.

– Bunule călător, ridică el mâna în apărarea sa, unul dintre noi – arată deja spre un tinerel din public – te va însoţi şi îţi va povesti cu drag tot ce-ţi doreşti să afli despre Blajini. Acum, spune-mi, încotro te duc paşii? De ce ai purtat luptă?

Libreanul îşi înşiră sincer şi pe scurt întâmplările recente. Toată lumea soarbe povestea în timp ce câteva felinare sunt aprinse în jurul lor. Ajuns la final, la înfruntarea creaturii hidoase şi avertizarea Philenei despre mişcările ridicate în sânul răului, Rohman-El pare să facă prima încruntare de sprânceană văzută de Nalbian în locurile acestea:

– Am aflat şi noi despre tulburările de deasupra. Oamenii de-acolo au fost mereu în stare să provoace sorţi de pierzanie, se ridică el cu mâinile la spate şi face paşi mici, neliniştiţi. Iar când lucrurile astea se întâmplă, ca şi în trecut, unii vor căuta adăpost la noi, iar alţii să aducă sâmburi de viclenie. Nalbian din Samarald, vom decide acum dacă vei mai putea să intri în lumea noastră. Nu te vei supăra dacă, pentru liniştea poporului meu, votez împotrivă.

– Dar, Rohman-El, i se adresează cineva de pe margine. Astăzi e prea puţin posibil ca oamenii să mai intre în legătură cu noi.

– O fi, dar eu nu-mi risc neamul străvechi, singurul care... Să ridicăm mâinile pentru dreptul tânărului acesta de a ne vizita.

Una câte una, mâinile se înalță cu priviri blânde, înțelegătoare. Sunt mai multe ridicate decât cele lăsate.

– Prea bine, frații mei au ales. Ești încă binevenit printre noi.

– Cinstite Rohman-El, de ce am fi noi, oamenii obișnuiți, un pericol pentru voi? Este oare cu putință să căderi din tăria sufletească pe care am simțit-o de când am venit? Nu sunteți mai presus?

– Nu, călător de sub stele, nu avem puteri magice. Suntem tot oameni, muritori ca și voi, cum vei afla din istoria noastră. Deși avem credință puternică, nu vrem să ne întineze stăruința celor mai puțin curate. De aceea sper că vei înțelege să ții departe de noi astfel de lucruri și că vei ascunde cunoașterea lumii noastre printre ai tăi. Cât despre creaturile întunericului, aduse de păcatele oamenilor, nu au putut și nu vor reuși vreodată să intre, atâta timp cât noi rămânem așa cum suntem.

– Înțeleg, voi purta cu mine rugămințile acestea precum și recunoștința onoarei pe care mi-o faceți. Totuși, mă întreb, dacă lucrurile pot sta rău între frații voștri de sus, nu e o legătură între noi care să conteze? Pentru care să merite să ne dăm mâna, oameni de jos cu cei de sus?

– Răspunsul meu nu este poate cel așteptat de tine, dar oamenii pământului de deasupra au ales cândva astfel. Dacă păcatele or să le aducă sfârșitul, înseamnă că doar atât au putut face. Dispariția lor, tragică fără dar și poate, ar fi și dispariția tuturor creaturilor răului, iar pământul ar rămâne din nou curat.

Întâlnirea se apropie de sfârșit, Nalbian primește ospitalitatea a numeroase invitații la masa de seară. Găsesc cu toții însă mai potrivit să-l urmeze pe tinerelul ce-l va găzdui cu toate cele necesare. Voinicul observă apoi că nu este îngrădit în niciun fel; nici gardieni nu există, iar spada îi va fi înmânată la plecare.

Ajunși la căsuța Blajinului, noaptea continuă în compania sincerității și bunăvoinței acestuia. Astrul din mijlocul cerului este acum acoperit complet de un văl întunecat, nu sunt stele, ci doar o lumină ca de lună plină. Cina este îndestulătoare, ocazie să afle că

aici nimeni nu consumă carne. Animalele nu sunt ucise şi nici copacii nu sunt tăiaţi altfel decât la bătrâneţe sau şubrezire adusă de boli. Blajinul tânăr începe a-i povesti cu pasiune despre lumea ascunsă sub picioarele oamenilor ce trăiesc deasupra pământului. În timpuri străvechi, strămoşii lor de la suprafaţă au văzut cum virtuţile sufleteşti încep să se piardă. În loc de răbdare şi bună credinţă, întâlneau tot mai des nesăbuinţă şi delăsare. Împrăştierea omului, pierderea lui în faţa căilor uşoare, nu de puţine ori mânioase, i-au făcut să caute adăpost şi continuitate pe calea credinţei în Dumnezeu, a celor luminoase. Nu mulţi au reuşit să rămână printre ei, lumea era în creştere şi necontenită amestecare, iar învăţăturile şi dojanele lor au atras supărările multora. Astfel că s-au rugat şi au cerut un loc în care să fie feriţi, să-şi poată păstra curăţenia inimii. Prin puterea luminii şi a rugăciunilor neîncetate ale fratelui lor pe nume Rohman, au primit acest tărâm miraculos unde pot trăi în pace şi rânduiala cea veche. „De aceea se vorbeşte aici velina; este, într-adevăr, graiul strămoşesc“, gândeşte Nalbian. Mult timp după aceea, cei care nu mai suportau răutăţile, dar nici nu reuşeau să ajungă în noua lume, aveau de la cei în slujba luminii descântec să se transforme în stană de piatră. Cărţile Blajinilor spun că se vor întoarce într-un sfârşit la suprafaţă, dar părerile sunt împărţite despre soarta oamenilor rămaşi acolo: ori vor dispărea din cauza păcatelor, ori vor găsi cu toţii îndreptare. După cum a aflat deja, cele două lumi nu sunt rupte între ele: Blajinii urcă oricând şi o fac des pentru învăţătura copiilor; iar locuitorii de sus îşi găsesc uneori vrednicia să poată pătrunde prin fântâni, cascade şi alte treceri ascunse. Nalbian aude că aici nu plouă şi nu ninge niciodată, pământul primeşte apă singur, cum a văzut perdelele de stropi ţâşnind printre ierburi. Întreabă despre copacii care par plantaţi invers şi i se dezvăluie că ce a văzut el sunt vârfuri de rădăcini ale unor arbori din lumea de sus. Prin ele, cu pâlnii anume lăsate din moşi-strămoşi, pot asculta veştile noi. Mai află că femeile şi bărbaţii locuiesc împreună, soţ cu soţie, doar o lună pe an, chiar dacă se pot întâlni şi în restul timpului. Casele femeilor sunt mai mari, pentru că ele ţin toţi copiii până când băieţii se mută de partea bărbătească. Ambele jumătăţi îşi aleg în fiecare vară un îndrumător

încredinţat cu ordinea lucrurilor, asupra cărora trebuie să decidă, însă, majoritatea. Cu animalele, tânărul îi spune că se au ca fraţii, se înţeleg din priviri şi atingeri. „La noi există poveşti despre oameni care au început să vorbească cu fiarele pădurii şi păsările văzduhului, să fi fost aceştia pe la voi?“ Tânărul încuviinţează, întărind însă că nu este vorba despre viu grai. Terminând istoriile Blajinilor, acesta ascultă fascinat la rândul său din legendele cunoscute de Nalbian, până târziu în noapte.

A doua zi voinicul nu aşteaptă să fie rugat să facă drum întors, chiar dacă înţelege că nimeni nu ar mai aminti acest lucru. Blajinii îşi văd de cele zilnice, iar treburile lor, în pofida constituţiei mai degrabă osoase, îi vorbesc lui Nalbian despre o rezistenţă fizică întâlnită la tăietorii de lemne sau fierarii mereu ocupaţi dintre zidurile Karivatrei. Toţi sunt binevoitori, caută să fie de ajutor, să-i răspundă la nedumeriri. Ba chiar îl întârzie până seara târziu, pentru a ajunge în zori la suprafaţă.

– Unde mă pot întoarce de aici? întreabă el, condus la una dintre fântâni.

– Trebuie să ştii locul de ieşire, altfel te poţi trezi oriunde, pe o distanţă bunicică. Înainte să pleci, un dar de la Rohman-Ea, te-a văzut încercat de vremea rece. Haina aceasta este ţesută cu măiestria femeilor Blajini, e subţire, uşoară, dar nu cunoaşte frigul iarna şi nici căldura vara.

După cum este instruit, Nalbian pune mâna pe marginea fântânii şi se gândeşte la cea a Pelerinilor curăţată împreună cu Jaba acum ceva timp. Apa dispare ca trasă în adâncuri şi, nu fără emoţii, se aruncă în hăul întunecat.

Vremea alianţelor

Fortăreaţa din Rodul Pietrei devine treptat noul scaun al Smaraldului de mijloc, iar Gorudava preia rolul târgului cel mare.

Iarna nu a fost tocmai uşoară pentru hotarele noi, încercate de iscoade şi provocări din partea oştilor nelegiuite în creştere. Anotimpul zăpezilor a prilejuit, de asemenea, răgaz pentru cercetarea situaţiei şi regrupare în toate ţinuturile. Venirea primăverii aduce însă momentul adevărului, când oamenii trebuie să afle gândul şi dorinţa vecinilor.

De cum s-au dezgheţat drumurile, la primele raze de soare ale dimineţii, Verobostes trece podul peste Mărgăritar în fruntea unei solii către Foaia Morii, vecinii de la răsărit. Este însoţit de doi dintre cei mai de încredere căpitani ai săi, unul fiind Getozak. Sunt urmaţi de o duzină de soldaţi şi grăbesc pasul.

– Ştim că vom găsi mulţi prieteni, dar să ţinem ochii deschişi.

– Trebuie să ne întoarcem repede, cu siguranţă drumurile bune vor da ghes şi altora pe la hotare, socoteşte Getozak.

– Dacă totul decurge bine, suntem înapoi în câteva zile.

Unul dintre căpitani duce steagul Smaraldului, celălalt, stindardul alb al diplomaţiei. Trec de ultimele aşezări la galop, iar a doua amiază, târziu, ajung la marginea Rodului Pietrei, marcată de începutul unui codru întins.

– Seniore, îl întâmpină capul garnizoanei de aici. Drumul e bun, dar nu avem încă nicio veste de dincolo.

– Nu aţi trimis nicio iscoadă?

– Am ţinut garnizoana în alertă, cum a fost porunca.

– Poate că şi ei au rămas la marginea pădurii, mai uşor de vegheat. Faptul că aici a fost însă linişte până acum este un semn bun. Pornim!

Pădurea mare, încă desfrunzită, nu le aduce surprize neplăcute. Poteca veche îi poartă spre capătul ei până după lăsarea întunericului.

– Suntem observaţi, îi atrage atenţia lui Getozak o săritură omenească prin tufişurile dese.

Verobostes le face semn să oprească şi să stingă felinarele. Ochii se obişnuiesc repede cu lumina nopţii, dar mişcarea se îndepărtează.

– Dacă era dintre cei de bună-credinţă, de veghe, nu ne-ar fi ieşit în cale? Mai degrabă pungaşi alungaţi de-o mână dreaptă, ca să nu fim nevoiţi să ne gândim la alte posibilităţi, cugetă Verobostes şi continuă la pas spre ieşirea din codru.

De partea cealaltă se ivesc făclii dese. Un turn de pază se ridică înaintea lor.

– Ăsta nu era anul trecut, remarcă al doilea căpitan.

– Pare a fi oaste de-a noastră. Hai să aflăm.

Purtătorii steagurilor nu mai aşteaptă alte cuvinte, aprind felinarul şi înaintează încet. Ieşiţi din umbra pădurii, se opresc în apropierea taberei anunţată de voci din turnul de lemn. Curând pornesc spre ei doi călăreţi, în întâmpinare. Verobostes îi urmăreşte cum sunt invitaţi în rândurile lor, iar, după un timp, se întorc însoţiţi.

– A, dar ne cunoaştem, e căpitan cu vechime, se înseninează faţa jupânului.

Se regăsesc cu toţii în gazda celor de aici. Mulţi se ştiu deja, se bucură să afle de bine unii despre alţii.

– Venise vorbă şi la noi că, în timpurile acestea tulburi, sub Cingătoare cârmuieşte Verobostes cel drept, glăsuieşte căpetenia garnizoanei. Iar acum ne încântă să auzim că totul este pe pace acolo, lumea va răsufla uşurată.

– La cine să mergem cu solia?

– Sunt doi stăpâni care îşi dau mâna prietenește, dar se spune că doar unul este onest. Noi, căpitanii, preferăm să păstrăm balanţa între ei, până se lămuresc lucrurile.

– Asta e bine. Oastea s-a ţinut dreaptă şi unită.

– În cea mai mare parte, îndeajuns cât să pună beţe-n roate cui caută zâzanie. Tâlharii îi ţinem numai pe fugă, iar hapsânii, deşi probabil uneltesc şi la ora asta, sunt mai puţini decât cei cinstiţi.

Verobostes şi suita fac popas între prietenii Smaraldului vechi. Corturile dintre cele câteva ziduri sunt suficiente, se odihneşte într-unul alături de căpitanii săi.

– Ce ziceţi, sfătuitorii mei de nădejde?

– Dacă vom găsi ca şi aici, atunci sigur legăm alianţă. Sau poate chiar ne unim, cu ceva negocieri.

– Așa este, adaugă Getozak. Însă mă încearcă pe mine un gând... Că ar fi bine să trecem întâi pe la jupânul bănuit de vicleșug.

Convoiul diplomatic își continuă drumul înainte de venirea zorilor. Sunt mai liniștiți să știe că nu riscă încleștare de arme. Puțin după prânz, în goana cailor pentru a nu pierde timp prețios, ajung la conacul celui sugerat de căpitanul Librei pentru prima întâlnire. Curtea mare este străjuită bine și nimeni nu intră fără aprobarea unui vătaf. Acesta le cere celor trei căpetenii să aștepte în grădină, timp în care pot fi observate priviri iscoditoare de la ferestre.

– Veniți, veniți, prieteni! iese în pridvor jupânul zâmbitor. Ce privilegiu, ce bucurie, de când așteptăm vești de la voi!

Sunt invitați într-o sală de discuții cu un zel surprinzător. Două ajutoare, bărbați bine legați, par că intră pentru prima oară în rolul de servanți. După ce masa primește câteva gustări, aceștia iau poziție în apropierea stăpânului.

– Nădăjduiesc că avem aceleași gânduri, să ne legăm în rânduire dreaptă și frățească, începe Verobostes.

– Ca înainte, zici.

– Poate și mai bine, dacă voința oamenilor din ținuturile noastre este aceeași. Orice va să vină pentru Smaraldul de mâine, să ne găsească uniți și-n bunăstare.

– Așa este, sper și eu să fie posibil. Voi încerca din toată străduința. Oamenii însă... e o perioadă grea, nu știu ce-i mai bine pentru ei.

– Vor liniște și pace, în primul rând.

– Sigur, sigur. Aici, în prietenie cu toți vecinii noștri, mă voi asigura personal de asta. Altfel, treburile sunt bune, dragi oaspeți. Apele s-au așezat, toată lumea-mi cere sfatul și oblăduirea.

– Asta e bine, jupâne... dar apele mie-mi par încă tulburi...

– Nu și la mine! Poate exagerează bunul meu camard din miazăzi, ați trecut pe la el? Pentru că aici lumea se plânge de atâta oaste, oo, da, îi înspăimântă. Chiar caut să slăbesc paza spre Cingătoare, nu mai pot neamurile să-și dea mâna fără frica de-a fi reținuți.

Discuțiile nu mai durează mult, își fac loc politețurile, vorbele de încurajare și revedere.

– Ce vânt vine dinspre răsărit? întreabă Verobostes la plecare.

– De bine, leg strânsoare şi-acolo, puteţi avea încredere prin mine.

Întorşi la drum tăcuţi, solii aşteaptă o bucată bună de timp până să-mpărtăşească păreri.

– Nu miroase-a bine la cumătrul ăsta, se încruntă Verobostes.

– Umblă cu vorbe de adormire, remarcă şi Getozak.

– Vrea să ţină puterea şi să nu fie deranjat. Mai mult însă mă îngrijorează intenţiile lui pentru celelalte hotare. Cum să slăbească garda tocmai sub Cingătoare?

– Dar slujitorii, aţi văzut? Nicio femeie, iar pe unii crăpa cămaşa.

– Într-adevăr, am avut un moment de îndoială, când am crezut că intrăm în gura lupilor. Nu ar fi îndrăznit, în afara conacului era multă oaste credincioasă. Dubios, dar haideţi să aflăm mai multe, înainte să judecăm prea aspru.

Satul celui de-al doilea stăpân este departe, spre miazăzi. Înserarea vine cu repeziciune, însă pâlcul de călăreţi nu caută adăpost, chiar dacă oamenii îl oferă cu mărinime prin aşezările întâlnite. Abia târziu, în noapte, hotărăsc să facă popas, pe creasta lină a unui deal cu fântână. Focurile sunt aprinse, iar porunca este de câteva ceasuri de odihnă. Peste puţin timp se apropie un drumeţ din sens opus, are câteva desagi legate pe spinarea calului său.

– Stai, cine eşti? strigă soldatul rămas de veghe.

– Călător în noapte. Merg acasă, cu ceva târguieli. Dar ce se întâmplă aici? întreabă străinul într-o haină simplă, uimit de tabăra soldaţilor.

– Popas ostăşesc, n-ai teamă. Arme ai?

– Nimic, vitejilor, ia de verificaţi.

– Bine, bine. Aşază-te mai colea, odihnă mai sigură nici că puteai găsi.

– Dar eu mă grăbesc, doar ce adăp animalul şi-mi văd de drum.

Gălăgia vorbelor trezește din străjerii ce privesc atenți în jur chiar și după îndepărtarea străinului. Tabăra se ridică înaintea zorilor, pentru continuarea misiunii spre miazăzi. Primele raze de soare aduc însă prevestire de rău augur, câțiva soldați sunt loviți ca de boală și nu se mai țin drepți în șa.

– E rău, jupâne, se plânge unul. Mă arde din gât până-n măruntaie.

– Și ne cam lasă și vederea...

Sunt ajutați să se întindă pe rogojini, curând însă o parte dintre cai se clatină și ei.

– Apa! Fântâna! A fost otrăvită...

– Nemernicul de călător! se dumirește Verobostes. Armăsarii ăștia au băut la plecare.

– Și noi, se tânguie cei căzuți, în timp ce camarazii lor își golesc burdufurile.

– Repede, să găsim un sat cu vraci. Iar eu m-aș întoarce să dărâm fântâna spurcată, cere Getozak aprobare, pe care o primește imediat.

Libreanul grăbește îndărăt, iar mica oaste lovită de năpastă își urcă bolnavii pe caii rămași. Îl vor aștepta în prima așezare pe drumul drept. Întors spre popasul de noapte, Getozak observă curând că este urmărit din depărtarea potecii. Unul, doi, apoi îi devine clar că se apropie mai mulți inamici. Un arcaș îl ia la țintă, căpitanul zorește calul și alternează direcția. Își dă seama că singura scăpare este să gonească în așa fel încât să nu se lase înconjurat. Iar când ar fi să se angajeze în luptă, să o poată face cu cât mai puțini dintre cei care-i vor pielea. A părăsit drumul în căutarea unghiurilor potrivite și întoarce treptat spre camarazii lui. Cei cinci urmăritori încearcă să-i taie calea sau să-l ajungă din spate, iar cel mai apropiat pregătește spada. Getozak decide să-l înfrunte pentru a nu permite nicio lovitură asupra calului său. Izbitura străinului în haine necunoscute îi scutură scutul, dar voinicul din Libra este prea puternic să fie dărâmat atât de ușor. Răspunsul său îl zboară din șa pe netrebnic. Văzând acestea, cei patru rămași în cursa nebună se grupează, iar săgețile încep iar să îl caute, forțându-l să șerpuiască. Ceasul bun îi aduce în față vederea neașteptată a unora dintre

camarazi, în frunte cu Verobostes, care curg spre el ca scăpaţi din coarda arcului. Vânătorii devin vânat. Nu durează mult până când atacatorii libreanului sunt înconjuraţi de caii mai odihniţi ai soldaţilor, iar după o scurtă luptă aceştia se predau. Al cincilea, lovit mai devreme de Getozak, fuge în depărtare să-şi salveze pielea.

– Mi-am dat seama că pericolul nu putea fi decât în spate, dragul meu căpitan, îi explică Verobostes. Oştenii noştri otrăviţi au găsit adăpost.

– Ia uite, călătorul nostru din noapte, face unul dintre soldaţi, luându-l de gât pe străin.

– Veţi da socoteală de criminali. Îi ducem la jupân, bandajaţi răniţii.

– Şi p'ăsta-l ştiu, se apropie Getozak. Am învăţat de la un bun prieten să-nvârt ochii la miros de primejdie... E unul dintre servitorii vicleanului din nord!

Fântâna otrăvită este făcută una cu pământul, iar, spre seară, solia lui Verobostes ajunge la conacul conducătorului din miazăzi. Aici totul este aşa cum trebuie să fie: curtea deschisă, sfatul înţelepţilor, oamenii roiesc, femei şi bărbaţi cu diverse treburi. Ticăloşii îşi recunosc, vrând-nevrând, misiunea dată de jupânul vizitat deunăzi, sperând la pedepse mai blânde.

– I-a trimis să atace pe pământurile mele, ca să nu cadă vina la el.

– Limpede ca lumina zilei, i-ar fi picat bine să scape de junghiul din coaste. În plus, nu putea lăsa aşa alianţă în calea planurilor lui necurate.

– Frăţie de-a pururi între ţinuturile noastre, prietenul meu Verobostes, întinde jupânul mâna. Aşteptam momentul ăsta, chiar pregăteam eu însumi solie. Dar acum să ne grăbim să prindem şobolanul, dovezile sunt de netăgăduit.

A doua zi, cu oaste şi căpitani care împrăştie veştile, dau năvală la curtea trădătorului.

– A fugit de câteva ceasuri, cu o liotă de mercenari, sunt înştiinţaţi la faţa locului. Unii erau dintre noi, s-au dat de gol ca să-i urmeze.

– Încotro?

– Se aude că spre Cingătoare.

– Desigur, murmură Verobostes. De-acolo își trage protecția. Iar spre miazănoapte soldații nu pot afla veștile până la trecerea lor.

– Tot răul are și-un bine, cuvântă cârmuitorul rămas peste Foaia Morii. Cei mai ticăloși fugiseră oricum spre Cingătoare și, de acolo, la lupta surdă pentru Karivatra.

– Pe care n-o mai recunoaște nimeni acum. Dar sunt averi de împărțit.

– Întocmai. Aici însă, după ce a plecat și viermele ăsta, locurile au rămas mult mai curate. Și asta vi se datorează în mare măsură. Voi chema înțelepții la cel mai mare sfat ținut vreodată pentru viitorul nostru, la care vă rog să fiți părtași.

– Cu mare bucurie, dar sunt neliniștit să fiu prea mult timp departe de casă, pe așa vremuri. Noi vom pleca deîndată, iar, la nevoie, doar trimite semn spre fortăreața din Rodul Pietrei.

– Așișderea, prieteni.

– Când mă gândesc la ce-am găsit aici, mă întreb ce se întâmplă prin alte părți, se îngrijorează Getozak.

– Nu ne rămâne decât să aflăm, n-avem de ales. Poate știe ceva vechiul și noul nostru aliat?

– Furtuna de lunile trecute a scos buruieni la suprafață și în Smaraldul de răsărit. Dar, mai ales în ultimele zile, am primit vești bune, n-au răzbit. Cât despre Rubin... e vorbă de armie pe-acolo.

– Să ne păzească Dumnezeu. Atunci graba își găsește mai abitir rostul.

Jupânul îl trage deoparte pe apărătorul Smaraldului de mijloc.

– Înainte să pleci, una din vorbele ce pregăteam să trimit cu sol: Novarin, șoptește el, iar Verobostes tresare. Încă nu a scăpat, dar se chinuie să-și îndepărteze copiii; din fericire, aceștia sunt prea puțin cunoscuți, se strecoară prin Cingătoare. Rodul Pietrei este cel mai în măsură să ajungă la ei, eu nu am putut, cu șarpele ăsta din miazănoapte...

„Data viitoare să sar cu capul înainte“, se dojenește Nalbian, ajuns din nou cu picioarele în sus de partea cealaltă a fântânii. Recunoaște locurile în care s-a rătăcit prima dată cu Jaba și își croiește drum cu ușurință. „Pe unde o fi Amurg acum? A reușit să scape?“, se întreabă voinicul în timp ce grăbește să nimerească poteca. Odată aflată, trage liniștit un pui de somn, pentru a se regăsi cu mersul obișnuit al zilei și nopții de la suprafață. Ocazie bună să încerce calitățile veșmântului dăruit de Blajini.

Două ceasuri mai târziu este iar în picioare, după un somn adânc, fără frisoane. „Grozavă haină, s-o fi avut eu de toamna trecută“, se bucură voinicul. Apucă drept spre Coradena. O căruță îl ajută să scurteze drumul binișor, seara coboară în târgul pregătit de repaus. Încearcă întâi la hanul mare, de lângă apă, dar mai e doar cârciumarul cu doi băieți, strâng mesele. Își îndreaptă pașii spre casa lui Jaba și a Lunipéei, unde lumina stinsă îl oprește din a le strica somnul. Se cuibărește în hambar, mirat de absența calului amicului său, iar, curând, are parte de odihnă regală.

Dimineața deschide ochii în mârâitul dulăului eliberat de stăpâni.

– O-ho, oh, ușurel, Grivei, Azor, încearcă libreanul să se ridice încet. Câinele latră scurt și se năpustește, dar voinicul îi dă să muște sabia în teacă. Așa, d’aia te-am supărat, ești o doamnă de fapt. Putem fi prieteni? smucește el patrupedul înfierbântat.

– Hei, cine… Nalbian, Nalbian din Smarald! se apropie Lunipé. Șu, fugi, curajoasa mea.

Femeia îl prinde de mâini bucuroasă, dar cu o privire ușor amară.

– Chiar ne întrebam dacă mai vii, dacă mai ești întreg sau… poate doar ne-ai uitat.

– Prietenii nu se uită, doar pot fi întârziați, cum am fost și eu. Unde e Jaba? întreabă voinicul cu neliniște.

– E bine, însă a trebuit să se ascundă; viperele alea încearcă să-i dea de urmă. V-a văzut cineva și a turnat.

– Da, un spân cu urechea potrivită lângă o gură mare, când veneam încoace, își amintește Nalbian.

– Ai... ai luat apa? întreabă tânăra, ținându-și respirația.

Libreanul lasă capul trist și-l mișcă dintr-o parte în alta.

– Unde-l pot găsi pe Jaba?

– Vino, vino-năuntru, îl trage ea de mânecă, atentă în toate părțile. Îl ospătează omenește și îl pune la curent: unul dintre vechii lui camarazi a riscat să vină la noi, să-i spună de mânia spânilor. I-am mulțumit pentru prevenire, dar l-am și ocărât pentru nesăbuința de a putea fi urmărit. El s-a jurat, săracu'... Nu au ajuns încă pe-aici, iarna și urmele puține i-au ținut deocamdată departe. Ca să mă apere, a plecat într-o noapte, mi-a lăsat scrijelite câteva cuvinte, începe ea să sughită a plâns. S-a dus înspre ei să-i abată, să nu dea încoace. Dar nu mi-a scris mai mult, ca să nu-l caut, o podidesc lacrimile.

Nalbian încearcă să o liniștească.

– Știe ce face, are Jaba toate deprinderile necesare, zâmbește sigur pe el, ca să îi insufle încredere. Iar tovarășii vechi îl vor ajuta de la distanță, nici nu mă îndoiesc de asta. Voi pleca și eu numaidecât pe urmele lui.

Lunipé își mai revine și îi prinde mâna dreaptă, cu strângere din adâncul sufletului:

– Ai grijă de netotul ăla. Să nu pățească ceva și, mai ales, să nu se apuce de cele dinainte. Știu că tu îl poți scoate de acolo și c-o să te urmeze. Nu pot explica de ce cred așa, pur și simplu simt. De data asta nu îl învinovățesc, îi înțeleg alegerea. Asigură-l de iubirea mea și că-l voi aștepta, să se termine povestea cât mai repede.

Nalbian își ia la revedere încrezător, dar traversează târgul abătut. Îi pare rău pentru cursul lucrurilor, pentru despărțirea cuplului abia regăsit. Iar primejdia și spaima din sufletul lor o recunoaște prea bine. Gândul de întoarcere aici fusese de a munci o vreme alături de noii săi prieteni, până l-ar fi găsit Amurg. Acum însă grăbește pasul, încercând să-și dea seama pe unde l-ar putea afla pe Jaba.

„Clar nu a rămas în apropiere, s-a dus cât mai aproape de ticăloși. Dacă aș fi în locul lui, m-aș face văzut cât să-i întorc spre alte zări. Nu am decât să urmez drumul înapoi“.

În câteva zile, mai pe jos, mai pe roțile carelor binevoitoare, atinge Năvodul Argaților, meleagurile sub spaima spânilor. Își acoperă părul ajuns în plete de ceva vreme, iar barba neîngrijită îl va ascunde și ea de privirile ce-ar putea să-și amintească de el. Desaga mică își găsește locul într-alta de om nevoiaș. Caută treburi cu ziua și deschide bine ochii și urechile.

– Ți-au mai cerut dijmă? aude oameni vorbind în timpul lucrului.

– Să fie două săptămâni, ultima oară. Parcă s-au mai potolit.

– Dacă a ajuns spânul să se vrea cârmaci… Nu s-a pomenit de când lumea.

– Nici nu știu dacă ar fi vreo diferență. Două știu ei: pumnul și minciuna, mama lor de…

Sătenii își dau seama că sunt ascultați și încetează discuția. Înaintând spre miezul ținuturilor acestea, libreanul mai află și altele: cum viclenia spânilor a crescut, la fel cămătăria și răutățile îndreptate spre oamenii simpli sau trimișii regelui deopotrivă; până și vrajba între ei, de-o seamă, a început să iasă la suprafață. Nu scapă nici el de interesul unora, care nu se sfiesc să intre în hanuri pentru a cântări buzunarul călătorilor. Își găsește odaia deschisă, neavând ce să-i lipsească în afara spadei care e însă la locul ei.

– Munceşti, prietene, dar pentru ce, se trezește întrebat la taraba unui brutar. Câțiva spâni se prefac că se sprijină dezinteresați și i se adresează parșiv, fără să-l privească.

– Pentru zile mai bune, le aruncă Nalbian nu foarte amical și dă să plece cu pâinea în desagă.

Unul dintre ei se pune de-a curmezișul:

– Cine trăiește de pe azi pe mâine nu prea are ce apăra cu spada, ce zici, învârte acesta o scobitoare în colțul gurii, iar Nalbian se lămurește că sunt cei care i-au vizitat camera.

– Dacă rămân fără ea, rămân și fără vânat. Sau pot fi eu cel mâncat, pădurile nu știu de milă, înmoaie glasul Nalbian.

Până la urmă îi fac loc să treacă.

– Şi încotro, de aici? Mai vedem noi, aruncă aceştia din spate.

Noaptea, pe nevăzute, le mai zădărniceşte netrebniciile: le dezleagă caii, duce vorbă călătorilor să se păzească, ba chiar pune la pământ doi spâni în timp ce încolţesc o victimă. Ziua nu pierde vremea şi prinde încrederea oamenilor simpli.

– Dacă cineva vrea să se ascundă de ăştia, ce poate face?

– Inutil. Ce să ascunzi... dacă ai averi, da, dar mai bine pleci de tot. Sau împarţi cu ei, asta fac şi dregătorii.

– Ultima oară, anul trecut, am fost jefuit, dar nu de ei. Tâlhari la drumul mare. D'ăştia mai sunt? denaturează libreanul, încercând să afle despre foştii amici ai lui Jaba.

– Nu au voie să fure în ograda spânilor. Stau pe aici, dar sunt la cuţite, se-aude că le-au crescut plata. S-au retras în spatele zidurilor din miazăzi, să nu-ţi scape piciorul pe-acolo!

Dar tocmai în aceste locuri îl prinde seara pe Nalbian. Se strecoară furiş pe marginea unei uliţe morocănoase, unde găseşte, în sfârşit, chipurile căutate. Dubioşi desenaţi pe piele, bărboşi încruntaţi, cercelaţi cu pumnale la vedere. Probabil este luat şi el de tâlhar, cu gluga lăsată peste frunte, dar intrarea sa în singura cârciumă slinoasă atrage toată atenţia.

– Tovarăşu', vin' să facem cunoştinţă, îl strigă un burtos cu ulciorul de vin în mână.

– Aş veni eu, dar... n-or fi spâni pe-aici? se apropie el precaut.

Mesenii care îl aud încruntă din sprâncene şi se asigură din toate părţile, ba chiar şi pe fereastră.

– De ce vrei tu să ne strici voia bună... Ori ai venit cu şopârla? Ce cauţi?

– Ba mă feresc de ei ca de boală, răspunde Nalbian descoperindu-şi capul şi se aşază la masa tâlharului. Caut un prieten bun, fuge de ei. Poate ştiţi voi pe Jaba?

Hoţomanii se privesc unii pe alţii neîncrezători. Din apropiere se ridică o matahală spre el.

– Şi dacă-am ştii, ce treabă ai tu cu el? întreabă acesta cu ambele mâini pe mânerele pumnalelor strânse la burtă.

– Din cauza mea se află în bucluc, vreau să-l ajut.

Tâlharul pare că se mai dumirește, dar îl cercetează atent. Nu este sigur că îl recunoaște. Apoi zărește desaga cu brăduți, scoasă la vedere.

– El e! Haha, el e!

– Așa deci, și eu care mă pregăteam să-l puric la buzunare, pufnește unul dezamăgit, mai în glumă, mai în serios.

– Ba l-aș gâdila eu cu ciomagul la țurloaie, se înfurie altul. Din cauza lui a dat de belea și s-a riscat prietenul nostru de-o viață!

– Hai că nu d'aia a plecat, știm doar. Era chitit de mult, îl trage altul să se așeze. Ceea ce se și întâmplă, nu înainte ca supăratul să-i arate pumnul libreanului.

– Ia ieșiți, lăcrimoșilor, și nu ne băgați pe noi în d'astea, se burzuluiesc de la alte mese, vizibil mai colțoși.

– Voi doar ziceți când mai vreți una, se aruncă cineva nervos, ridicându-i pe urâcioși în picioare.

Cei din cârciumă se împart acum între chef de bătaie și încearcări de calmare. Doi tâlhari, matahala și încă unul, îl trag pe Nalbian afară. Se îndepărtează până la o podișcă de lemn.

– S-au potolit, observă tâlharul solid spre ferestrele luminate. A fost distrusă de două ori cârciuma iarna asta, din mânia proștilor. Am dat și eu, nu zic...

– Înainte abia dacă se întâmpla de două ori pe an, adaugă celălalt. Și cu motive, nu așa.

– Dar să lăsăm asta. Jaba ne-a vorbit despre tine cu respect. Nu trebuie să te învinuim pentru ce i s-a întâmplat. Iar dacă asta i-a adus atâta mulțumire...

– Îl mai caută șerpii de spâni?

– Ăia de anul trecut, da. Tak'Rgat nu poate uita, îi vrea pielea-n băț. L-am ascuns bine, doar ce s-a dat văzut o dată, să sentoarcă mercenarii trimiși pe urmele lui. Acum încercăm să-l facem mort cumva.

– Bună idee, încuviințează Nalbian. Cam greu, dacă vor să aibă dovada răzbunării... Trebuie să-l găsesc, mă puteți duce la el?

– Acum e un moment bun, e beznă.

Trec peste câteva râpe şi ajung într-o pădure deasă. După primele rânduri de copaci se ascunde un bordei acoperit cu crengi, greu de observat. Aprind un felinar şi intră, dar nu este nimeni înăuntru. Nalbian este brusc prins de mijloc, se întoarce şi-şi dărâmă atacatorul. Lumina felinarului îl descoperă pe Jaba râzând.

– Dragul meu prieten din Smarald, dar ştiu că ai braţele tari!

Libreanul se apleacă să-l ridice şi se îmbrăţişează bucuroşi.

– Nu prinde hoţ pe hoţ aşa uşor. V-am dibuit şi aşteptat, m-am înseninat când am văzut pe cine mi-aduceţi.

Coboară toţi în bordeiul surprinzător de spaţios şi aranjat. Este una dintre ascunzătorile lor cele mai secrete. Se-nghesuie pe jos la vorbă şi împart ultimele întâmplări; Nalbian îi povesteşte despre Lunipé şi, pe scurt, despre eşecul său.

– M-aş fi minunat să te întorci cu-aşa ceva. Eu zic că legendele de felul ăsta sunt doar legende.

Nalbian zâmbeşte.

– Mai bine să vedem ce putem face să scapi de ura spânilor.

– Am sucit-o pe toate părţile. Greu să mă dau ucis, am încercat. Altă idee era cu galbeni, ca să mă uite, dar Jaf a primit vorbă că nicio căruţă de aur nu-i stinge setea de răzbunare turbatului. Nu pot decât să-i ţin departe de casă, până-mi mai pierd urma în alte zări. Chiar mâine-poimâine mă pregăteam să-i trag spre soare-apune.

– Jaf e cel supărat pe tine, de la cârciumă, completează matahala, observându-i nedumerirea între cei doi străini.

– A, ha, râde Jaba, şi tu care credeai că numele meu e neobişnuit. Ia ziceţi, băieţi.

– Eu sunt Furcenai, se prezintă solidul.

– Nuc, întinde mâna şi celălalt.

– Ei, ăsta sună bine, zâmbeşte Nalbian, dar aşteaptă proveniența prescurtării.

– Trişezi, ai? Nuclipicănumaie.

În scurt timp, cei doi tovarăşi ai lui Jaba se retrag cu băgare de seamă. Rămaşi singuri, camarazii regăsiţi continuă vorba până îi prinde somnul:

– Nalbian din Libra, prietenul meu vechi și nou... chiar speram să te întorci.

– Iar eu abia așteptam să vă reîntâlnesc cu bine, mă și gândeam la un cadou frumos pentru casă de piatră.

– Gânduri bune ai tu, și nevastă-mea mi-a spus. Femeile simt chestiile astea. Acum, că suntem doar noi doi, rugămintea mea este să vin cu tine.

– De aceea te-am și căutat. Găsim noi o cale să tăiem lanțul din urma ta. Chit că facem ocol de șapte hotare, miazăzi sau miazănoapte, ca să te întorci fără griji în Coradena.

– Mă refer să vin până-n Smarald.

Nalbian întoarce capul spre patul din paie acoperit cu țesătură aspră pe care se odihnește Jaba.

– E nevoie de mai mult timp să le ștergem amintirea, nu o pot supune pe Lunipé primejdiei. Iar ca să fugim, să ridicăm o casă în altă parte, trebuie să câștig bani, ceea ce nu mai pot face prin locurile astea.

– Înțeleg, revine voinicul spre tavanul rudimentar. Simte cum gândurile fostului tâlhar se îmbină și cu teama, greu de mărturisit, de a nu se întoarce la cele vechi, aflându-se la ananghie. Vom merge oriunde și oricât este nevoie, bunul meu prieten.

– Iar cu tine, pe drumurile tale... îți spuneam și altădată... am sentimentul că pot găsi împrejurări să mai spăl din păcate.

– Asta doar ceasul și clipa pot aduce, nu eu. Dar, cu siguranță, împreună vom reuși mai bine, în orice va să fie.

⁂

Nuc, fostul camarad de hoțomănii, vine călare până la marginea râpei. Își strânge mâinile cu Jaba pentru ultima oară, apoi se întoarce pe jos.

– Ăsta nu e calul tău.

– L-am schimbat, să nu şi-l amintească vreun spân. Şşş, uşurel, frumoaso, o să ne cunoaştem mai bine. Poate-ţi găsim altul şi ţie, dacă al tău s-a dus.

– Presimt că se apropie momentul. Şi-ţi voi mai povesti ceva atunci.

Jaba nu întreabă nimic, este cu gândul la drumul de urmat. Încalecă amândoi în lumina dimineţii, Nalbian ţine hăţurile pentru a-l acoperi pe cercelat.

– O bucată îţi arăt eu pe unde s-o iei. Ţinem râpa asta prin desişuri, ocolim târgul.

Peste un ceas urcă spre semnele unui punct de pază la intrarea dinspre soare-apune. Casele răzleţe se opresc aici. Din tufişurile abia înmugurite văd puţină mişcare, doi soldaţi şi un spân.

– E bine, exact cum trebuie. Unul e suficient să vadă că plecăm, oştenii n-or să ne facă nimic, se declară Jaba mulţumit de întâmplare. Apoi mai găsim câţiva pe drumul nos...

Când sunt aproape să iasă din desişul tot mai rar, uşa singurei cocioabe se deschide; îşi fac apariţia mai mulţi spâni şi un căpitan, se-ntreţin la băutură. Călătorii înfrânează calul brusc, dar acesta, necunoscându-şi bine noii stăpâni, prinde a necheza. Jaba şi Nalbian sar instinctiv în tufăriş, înainte ca toţi ochii să se îndrepte spre ei.

– Cine-i acolo? Ce cauţi?

Un soldat scoate sabia şi este urmat de doi spâni spre popasul calului. Nalbian se ridică împleticit şi se preface băut.

– Iaa... E a... hâc!... a treia buşitură! Mârţoaga ei de... de strâmbă... ooo, nu cumva, hâc... acolo aveţi nişte beutu... hâc... rică?!

Soldatul îi opreşte pe ceilalţi cu braţul.

– Asta-i bună! Valea imediat, neisprăvitule!

– Da, trăi... trăiţi...

Libreanul face plecăciuni cu un râs tâmp, se căzneşte să încalece şi trece mai departe, la vedere. Peste puţin timp, când nu mai poate fi zărit, iese şi Jaba din desişul prin care şi-a continuat înaintarea.

– Cât pe ce, răsuflă el uşurat.

– Ia să vedem, mai nimerim „exact cum trebuie“? face Nalbian haz de necaz.

– Sunt încă mulţi pe aici, satul următor e tot al lor.

– Atunci, o luăm peste dealurile din nord. Dacă îmi amintesc eu bine, trecem o apă şi putem să ne întoarcem spre drum, e un popas înainte de Taverna Tâlharilor.

– Îţi aminteşti foarte bine. Acolo pândim până apar niscaiva spâni.

Râul le iese în cale întocmai, spre lăsarea serii. Aici este însă lat şi pare adânc. Un pescar păzeşte undiţa în apropiere, înveselit de cei doi copii ai săi, o fată şi un băiat.

– Seară bună, muşcă ceva? se apropie călătorii pe jos. Sunt numaidecât lătraţi de un dulău ce-şi face apariţia dintre lucrurile omului. Hait, ce întrebi şi ce se nimereşte! dă Jaba înapoi ferindu-şi picioarele de colţii prezentaţi cu generozitate, dar câinele este reţinut la timp.

– Bună să vă fie inima. Da şi nu prea, răspunde străinul. Copiii se strâng întâi la spatele lui apoi încep să se alerge fără griji.

– Ştii dumneata pe unde-am putea trece?

– Dacă mai aşteptaţi oleacă, vă arăt eu. Plecăm şi noi curând.

Călătorii îşi dau seama că nu au prânzit, popasul pică taman bine. Scot merinde din desagă, se aşază şi leagă vorbă cu pescarul. Cerul începe a roşi în faţa lor, oglindindu-se în apele liniştite, iar copiii roiesc pe lângă ei cu zeci de întrebări, veseli şi curioşi. Într-un moment de răgaz ajung la urechile lor un fel de şoapte melodioase, cu ecouri din întinsul apelor. Încet-încet se poate discerne o voce moale de femeie, care pare să îşi cânte melancoliile.

– Tati, ea e! şopteşte fetiţa.

– Da, draga mea...

Nalbian şi Jaba ascultă fascinaţi, neîndrăznind să strice vraja auzului. Privesc însă întrebători spre străin. Curând vocea se pierde cu vântul, iar pescarul îi lămureşte:

– Se spune că este o femeie a apelor, magică. Oamenii au numit-o Sirafena. N-a văzut-o însă nimeni niciodată, desigur. Sunt

explicații, cum că, în anumite momente, când curenții șuieră printre...

– Ba da, tati, există! E foooarte frumoasă și înoată ca un delfin... dansează fetița cu mâinile ridicate.

– Na-ți-o frântă! zâmbește omul. De unde știi tu ce e ăla un delfin?

– Are dascălul o poveste, are și un tablou de când a fost la marea albastră.

Compania este cât se poate de plăcută, aproape le pare rău să se despartă în locul de traversare. Lumina felinarului îi duce într-un târziu la popasul de unde a fost trimis spre taverna hoților cu ceva timp în urmă.

– Suntem la hotarele spânilor, înștiințează Jaba.

– Atunci tragem aici peste noapte. Iar mâine trebuie să treacă vreunul.

– Negreșit!

Încă dis de dimineață încep să se perinde călători. Nu trece mult timp până apar și doi spâni. Libreanul și fostul tâlhar se apropie cu pași calculați pentru a își umple butelcile, prefăcându-se că vin dinspre soare-răsare.

– Vii și te așezi cu mine la Rubin, Jaba. Aici oricum n-ai pe nimeni, iar spânii nu te pot găsi acolo, pare că îi scapă lui Nalbian cu voce tare, înainte să dea ochii cu cei doi. Își joacă rolul bine, fac fețe-fețe, speriați că au fost auziți. Umplu tăcuți la repezeală o butelcă și își iau tălpășița, nu înainte să se asigure de privirile lungi ale spânilor.

– Dacă nici asta nu-i întoarce definitiv... speră cu încredere Jaba.

Urmează potecile spre soare-apune mai liniștiți. Drumul e diferit de cel pe care a venit Nalbian, acum nu au motive de scurtături neumblate. Seara următoare își permit chiar relaxarea de a trage la han, în marginea unui târg prietenos, unde, printre poveștile libreanului despre Smarald și Libra, încep să se gândească la viitor. Din jurul lor prind vești de tulburări între diverse regate, fără să înțeleagă bine despre ce este vorba. Pe două le cunoaște

întrucâtva și Nalbian. Se mâhnește că vor trebui să le ocolească, deoarece nu s-a întors cu apa vie pentru a opri măcelul de acolo.

A doua zi își mai asigură câteva merinde.

– Ar trebui să ajungă. Unde mai găsim târg mare, spre asfințit? Poate și ceva de lucru... întreabă Nalbian o negustorească, în urma calculelor prin buzunarele mai mult goale.

– În niciun caz nu mergeți drept, intrați în război.

– Am scăpat dintr-unul toamna trecută, între Obralund și Ervenis. Dar era mai departe.

– Este același. S-a întins de atunci și prin vecini, s-au căsăpit ca nebunii. Noi am scăpat la timp, se zice că au ajuns la capătul forțelor.

– Atunci, vom ocoli cu băgare de seamă.

– Pe unde credeți că e mai bine, cinstiți călători? intră în vorbă un mustăcios dornic de mere. Și eu vreau să evit pericolul.

– Spre miazăzi vin meleagurile călugărului, sunt cele mai ferite, revine femeia. Dacă puteți trece...

– Așa vom face atunci, mulțumește libreanul pentru îndrumări.

Nu zăbovesc mult prin piață, dar, când să părăsească târgul, Nalbian îl trage de mânecă pe Jaba, ca și cum ar fi uitat ceva. Mai pierd vremea pe ulițe un timp.

– E limpede, se întoarce brusc voinicul, indicând o siluetă pe urmele lor. Iuțesc amândoi după spionul care nici nu încearcă să se justifice, o rupe la goană. Nalbian îl ratează la un braț, când străinul sare pe calul pregătit din timp și scapă. Face câțiva pași înapoi, îl dă pe Jaba la o parte și caută atent prin iarbă.

– Uite, ridică el mustața falsă a cumpărătorului de mere. Au pornit după noi mai rapid decât ne-așteptam. Să plecăm!

– Până nu demult ai fi fost dintre puținii pe care i-aș fi evitat, ești junghiul hoților! Oricum, tot răul spre bine... măcar vor ști că, într-adevăr, mergem spre apus. Ne-ar mai trebui un cal, își mușcă Jaba buzele, privind spre două patrupede priponite și nesupravegheate. Inimă bună, Jaba, treci mai departe, se încurajează el să nu dea glas talentului lăsat în aburii trecutului.

Încep de îndată ocolul spre miazăzi, ţinându-se departe de poteci. Noaptea îi prinde în pădure, dibuiesc un luminiş pentru tabără şi aprind focul.

– Curând va fi mai uşor, o să găsim de cules.

– Curând? Se vede că te-ai obişnuit cu noţiuni de timp foarte largi de când stai pe drumuri, ironizează Jaba.

– Las' că te-mbunez eu până atunci. Ştiu câteva ierburi, mâine-poimâine frig nişte peşte de ne lingem pe buze. Dar îl prinzi tu, zâmbeşte Nalbian.

Cercelatul suspină, provocat probabil de amintiri culinare.

– Ah, Lunipé! Mi-e dor de ea, abia ne regăsisem. Ce zici, voinicul meu oleacă mai tânăr... Dacă-mi va plăcea la voi prin Smarald? Poate chiar în Mărgăritarul pitoresc de care mi-ai povestit. O iau pe Lunipé şi ne trântim vecini pe lângă tine, râde el spre librean.

– De ce n-am încerca asta deja, acum? întreabă Nalbian serios. Ne întoarcem şi...

– M-am gândit şi eu, e periculos.

– Aşa e... O dată din cauza spânilor, apoi pentru ce, Doamne iartă-mă, îşi iau zilele nefericiţii ăştia pe aici, se posomorăşte libreanul. N-am trăit groază mai mare ca în mijlocul bătăliei dintre hotarele pe care le ocolim. Trupuri sfârtecate, oameni sortiţi pieirii, miros de moarte... mă urmăresc şi acum în coşmaruri, cu ochii deschişi sau închişi.

– Nu e nici primul război, nici ultimul. Vezi cum m-am obişnuit eu cu tâlhăria? Am luat-o, treptat, ca mod de viaţă, de cele mai multe ori fără să-mi trezească vreo emoţie sau întrebare. La fel am întâlnit oameni pentru care sabia nu mai înseamnă nimic, iar potrivnicii le sunt ca buruienile, de înlăturat fără nicio apăsare. Adesea mi-a fost teamă în preajma lor... şi poate tocmai d'aia... jenant, nu? meditează Jaba, mai aruncând un băţ în mijlocul focului. De aceea să-mi fi întors gândurile. Şi Lunipé! După ce-am întâlnit-o, aş fi vrut să fug din calea tuturor belelelor, să pot spune: „Stop! Pe noi ne lăsaţi în pace", zâmbeşte el amar, cu ochii luminaţi de flăcări.

– E adevărat, deci: sunt mai multe moduri în care iese miezul din nucă, remarcă Nalbian cu un sentiment de admirație pentru cercelat.

– Ce vrei să spui?

– O expresie pe la noi. Îmi dau seama că poți ajunge să reflectezi la bine și la rău chiar dacă pornești din direcții opuse.

Somnul se apropie în tăcerea prielnică limpezirii de gânduri.

– Dar cum oprești un război, Jaba? întreabă libreanul întins, cu privirea spre cer.

– Asta mă depășește. Nu degeaba le-am ocolit mereu. Dacă te ține, probabil prin eliminarea capetelor, de ambele părți.

– Sau prin împăcarea lor.

– Vezi, diferență de tăbăcirea sufletului, între noi doi...

– Nu sufletul cred eu că-i de vină. Altceva roade sentimentele, într-un strat mai aproape de mintea asta lumească.

– Nalbian din Libra Smaraldului, călător și înțelept, remarcă fără ironie Jaba.

– Frământător de gânduri, da, înțelept... poate mai târziu. Și știi care e problema cu soluțiile noastre? Că niciuna nu rezolvă cu adevărat problema. Dispariția căpetenilor ar putea chiar înrăutăți situația, pe când împăcarea lor ar trebui muncită și răspândită cu sârg, până la ultimul locuitor. Iar acum mă răscolește drumul acesta... cum putem noi să ocolim, știind că, puțin mai departe, se nimicesc oamenii?

Fostul tâlhar își arată efortul de concentrare prin sprâncele ridicate, dar mintea i se afundă în mrejele somnului. Nalbian aruncă vreascuri peste foc în timp ce, ca întotdeauna, își chinuie mintea ce refuză neputința. Adoarme cum s-a obișnuit, cu un ochi în mijlocul viselor și altul iscodind împrejurimile. Undeva în toiul nopții o presimțire între somn și realitate începe să-l tulbure pe librean. Calul nechează cu putere, iar voinicul este în picioare.

– Vreo fiară, bolborosește Jaba. E focul mare, nu-i grav, rotește el ochii, apoi se întoarce pe partea cealaltă.

– Nu... ridică spada! șoptește Nalbian impunător, iar cercelatul sare ca după o căldare cu apă rece peste ochi.

Sunt umăr la umăr și scrutează bezna în timp ce iapa este din ce în ce mai neliniștită. Câteva chițăituri se învârtesc prin spatele copacilor și tufărișului. Apoi apar ochi aprinși, portocalii, de jivine greu de intuit.

– Nu le e frică de foc. Jaba, nu cred că sunt animale obișnuite...

Libreanul ridică o surcea aprinsă și o aruncă înspre arătăniile cu voci ascuțite. Câteva trupuri negre, ce amintesc trăsăturile unor iepuri uriași, poartă capete de pisici sălbatice rânjindu-și colții. Privirile lor de lună însângerată sunt dintr-o altă lume, înspăimântătoare. Au intrat în lumina flăcărilor și, din când în când, se arcuiesc pentru atac.

– Ce-s nenorocirile astea?! nu-i vine să creadă lui Jaba, care-și ține respirația și se freacă la ochi.

– Întrebarea mai bună e CÂTE! Văd patru.

– Și eu la fel. Dacă mai vin?

– Încă nu putem fugi, apărăm calul! strigă Nalbian și înfruntă prima arătare. Aceasta urlă scurt și saltă pe lângă el, evită lovitura. Voinicul o împinge cu piciorul în foc chiar înainte să-l muște de coapsă, dar fiara se zbate și scapă. Jaba este și el atacat, cei doi se așază acum spate la spate. Cercelatul respinge una, a doua sare însă pe mâna de luptă, apucă să-l muște până să tragă pumnalul din dosul brâului și să-i vină de hac. Hidoșenia urlă străpunsă și se zvârcolește înfricoșător.

– Pot fi ucise! exclamă tremurând fostul tâlhar.

Cele două jivine rămase și a treia pârlită se regrupează. Ezită împingându-se una în alta și strigă de parcă ar chema ajutoare. Nalbian și Jaba înțeleg asta, motiv pentru care se năpustesc asupra lor. Lupta, deși scurtă, nu este ușoară, agilitatea sălbăticiunilor le provoacă mai multe crestături înainte să-și găsească sfârșitul. Din adâncul pădurii se-aude acum un țipăt puternic.

– P'ăsta n-ar trebui să-l așteptăm! își îndeamnă libreanul camaradul înmărmurit.

– De ce-ai mai stins focul? întreabă acesta când gonesc spre drumul mare.

– Nu face decât să le arate direcția!

Fuga este dificilă în lumina slabă a nopţii printre copacii deşi. Orice i-ar urmări o face mult mai repede şi nu se sfieşte să anunţe acest lucru. La un moment dat îşi dau seama că au fost ajunşi, o rafală ca de vânt puternic scutură desişurile pe lângă ei.

– Felinarul!

Până să scapere ei amnarul în uleiul acestuia, calul se ridică pe picioarele din spate şi îi dă jos pe amândoi. O umbră ca mâzga trece peste patruped şi-l dărâmă, Nalbian se rostogoleşte în ultimul moment să nu fie prins sub greutatea animalului. Iapa se ridică şi fuge săltând bezmetic. În faţa lor se strânge un fum tulbure, pe contururi diforme de siluetă umană. În câteva clipe dezvăluie o faţă fantomatică, în valuri de aburi albicios-pământii.

– Până aici v-a fost, pare să mişte gura transparentă a nefirescului atacator.

Nalbian trece primul peste spaima momentului şi atacă prin învăluire, făcându-i semn lui Jaba să vină opus. Creatura se împrăştie brusc într-un fum gros care-i doboară iar la pământ.

– Un.. Unde-i?! caută Jaba frenetic, apoi se simte tras de picioare şi începe să strige.

– Loveşte! Loveşte, chiar dacă nu vezi! urlă Nalbian şi aleargă să-i sară ochii din cap după trupul tras ca un sac.

Jaba se încovoaie cât poate. După o serie de hopuri care-i sfârtecă spatele, este gata să lovească prinsoarea ce-l ţine de glezne. În acelaşi moment târâiala încetează, o pereche de ochi portocalii se materializează şi tăbară peste el. Nalbian face un salt şi loveşte cu spada, dar nu atinge decât transformarea în fumul de mai devreme, chiar peste pieptul lui Jaba. Un urlet în urechi îi spune că acum este în spatele său, iar ochii mari ai camaradului oglindesc o figură înfiorătoare aplecându-se peste el. Un trup schilod, uscat şi zbârcit, cu mâini terminate în degete ascuţite şi gheare, orbite săpate adânc, o gură descărnată, lungită pe toată faţa. Cu o smucitură fulgerătoare, libreanul prinde tăişul sabiei lui Jaba, rămasă în aer, şi-l trece cu putere pe la subţioară. Creatura zbiară să le spargă urechile şi devine iar neant fumegând. În mişcări greoaie, de data aceasta, se retrage spre inima codrului.

Cei doi camarazi rămân la pământ, caută din ce parte mai poate continua asaltul. Lumina slabă a nopții străbătute de nori nu îi ajută prea mult, astfel că ciulesc urechile, încercând să nu-și tulbure auzul cu respirația lor agitată. Cu palmele însângerate, Nalbian pipăie tăișul lui Jaba. Vârful este umed dar rece.

– N-avea sânge cald, remarcă el.

– Asta e problema ta? Să nu fi ucis ceva viu? E un coșmar, trebuie să fie! se cutremură cercelatul. Nu există, n-are cum, gesticulează el nervos și trânteşte spada din mâna libreanului.

– Din păcate, trebuie să crezi că există. N-am știut cum să-ți spun și nici nu mă așteptam să se întâmple așa. Speram că am lăsat în urmă astfel de monstruozități, doar să le povestesc altora, ca bazaconii la bătrânețe...

– Mi-ai zis că nu ai găsit apa vie, acum nici nu vreau să știu peste ce ai dat acolo! Ce mai urmează? Ies scheleți din pământ? Cade cerul pe noi?

– Eu sper că nu, forțează Nalbian o detensionare. Uite, nici eu nu știu ce sunt și de ce ne atacă, pot doar să bănuiesc că este din cauza mea. Mă urmăresc, probabil, ori crezând că am luat apă vie, ori ca să mă pedepsească. Nu contează motivul, tu trebuie să-ți cauți alt drum.

– Nu-mi spune de două ori... își mai reintră Jaba în simțiri. Ba nu, dacă au pus acum ochii și pe mine, tot aia e. Iar, dintre toți oamenii din lumea asta, e posibil ca tu să le cunoști cel mai bine.

– Ba, cam deloc!

– Oricum, mai bine decât mine, m-ai salvat. Și-apoi, ce început de fapte bune aș avea dacă te părăsesc?

– Jaba, nu cred...

– Gata vorbele, scutură cercelatul din cap. Lasă-mă doar să-mi revin în fire, sunt copilul care află că lupul mănâncă oameni, se chinuie el să-și regăsească simțul umorului.

– Atunci, să fim pregătiți să mai dăm de arătări d'astea. Mă-nspăimântă și pe mine gândul, dar am un prieten nou, care o să ne mai lămurească, sper...

Încă tremurând, Jaba își verifică brațul și spinarea însângerate.

– Dă-mi voie să ghicesc: tot fără semeni din lumea asta.

Libreanul schițează o grimasă afirmativă.

– Nu-ți bate capul, să vedem ce-ți fac rănile. Și poate găsim iapa, cu ce-a mai rămas din lucrurile noastre. Uite încă ceva deosebit în preajma mea: rămân fără cal pentru a cincea oară…

Pe când se codesc să mai aprindă focul, iar Nalbian îi împrumută lui Jaba haina blajinilor, o lumină albă, abia sesizabilă, răzbate până la ei printre furcile arborilor. Mai întâi se tem de altă grozăvie, dar, văzând că nu se mișcă, pornesc tiptil spre ea. „Poate e vreun foc de tabără" Curând aceasta se stinge de tot, nu înainte să ajungă un nechezat la urechile celor doi. Găsesc într-un sfârșit iapa, calmă ca prin farmec.

– Minune… șoptește Jaba. Dar tot trebuie să facem rost de alte rogojini, o pătură, un…

Încalecă și ies în puțin timp la drumul mare. Se ascund în marginea acestuia și, după câteva bandaje pe rănile mai adânci, stabilesc să doarmă cu rândul. Planul merge ca uns, mai puțin faptul că sforăie amândoi până la ivirea zorilor.

⁂

Satul următor anunță vecinătatea războiului, iar mărimea lui este dublată de tabere pentru cei fugiți din calea urgiei. Majoritatea sunt femei înconjurate de copii, spun că bărbații au fost luați cu forța. Alții povestesc cum oamenii au plecat de bună voie la luptă, brusc, ca loviți de molimă. Nalbian se oferă ajutor de vraci, iar Jaba își găsește și el rostul, conștiincios, în tot felul de treburi. Fostul tâlhar, după fire, îmbină hazul cu greutățile și mai aduce zâmbete pe chipurile triste.

Doar două zile apucă să rămână în aceste locuri, pentru că o ceată de spâni mercenari își face apariția prin târg. Aceștia pun întrebări, dau chiar și bani ca să afle ceva. Nalbian și Jaba se întorc iute în afara potecilor, merg prin margini de păduri, pentru a se putea adăposti rapid la nevoie. O creastă înverzită îi apără acum de

privirile din drumul mare. Libreanul o urcă de cu dimineaţă, se strecoară încet prin tufărişul încă sărac şi scrutează depărtările după urmăritori.

– Ei? strigă Jaba de jos, observând că voinicul întârzie.

– Îi văd, şi-au primit indicaţiile preţioase.

– Cât timp...

– În jumătate de ceas ajung în linie cu noi. Din fericire, nu par să caute prea mult pe-alături.

– Încă. Intrăm în pădure?

– Musai.

Iapa gri îi duce ascultătoare la adăpostul primelor rânduri de arbori. În pas grăbit, cei doi cercetează, cu mare atenţie, când adâncul codrului, când dâmburile dinspre drumul mare. Către lăsarea serii, Nalbian se furişează pe coate pentru o ultimă iscoadă asupra urmăritorilor. Nu zăreşte nimic în nicio direcţie. Se întoarce lângă Jaba în linişte deplină.

– Mă îngrijorează mai mult să nu-i văd, decât invers.

– Mai degrabă ne-au depăşit.

– Sau au ieşit de pe drum.

– S-or fi despărţit, de-o parte şi de alta?

– Nu cred. Erau doar patru, ar risca o înfruntare de la egal la egal.

– Atunci, să ne mai afundăm puţin. Încă o noapte fără foc, măcar nu e iarnă.

Lumina lunii îi ajută să facă paturi de vreascuri. De data aceasta rămân de veghe cu temeinicie, pe ture. Câteva ceasuri mai târziu, încă în puterea nopţii, Jaba îl strânge puternic de umăr pe libreanul adormit, dar îi face semn de mişcări domoale. Tufişurile se mişcă, ascunzând un musafir nepoftit ce pare că mârâie.

– Asta nu mai e vulpe, şopteşte cercelatul.

– Urs, se dumireşte Nalbian, înainte ca acesta să scoată capul.

Se privesc preţ de câteva clipe, animalul iese încet la vedere. Calul priponit devine neliniştit, începe să necheze, în timp ce ursul păstrează distanţa şi le dă târcoale. Aruncă un răget menit să intimideze inamicul şi îşi arată colţii. Iapa se smulge din toate

puterile, iar Nalbian și Jaba se înțeleg să-l alunge prin gălăgie și amenințări din vârful armelor. Funcționează, animalul se retrage fără multe insistențe.

Liniștesc patrupedul înspăimântat, apoi înfulecă ceva rapid și încalecă. La puțin timp aud ursul ca intrat într-o încleștare, din care ajung la urechile lor și neuitatele chițăituri.

– Le-a atras gălăgia!

Lupta pare scurtă, iar fiara pădurii pierdută. Calul își ascultă instinctul care a învățat un nou prădător și o rupe la goană, greu de controlat din hățuri. Și nu greșește, pentru că, în urma lor, încep să alerge perechi de ochi portocalii. Sunt mai multe creaturi decât data trecută, plămădite din smoala vreunui cazan amestecat cu felurite trupuri, membre și capete. Se calcă în picioare să-i ajungă numaidecât, iar călăreții trag spre ieșirea din pădure și încep să lovească pe cele ce saltă asupra iepei. Brusc, câteva arătări dau dovadă de intuiția prădătorilor în haită și blochează calea sprea marginea codrului, moment în care tinerii se trezesc scuturați și purtați la întâmplare.

– Nu, nu pe acolo, blânda mea! Sunt și mai mulți!

După scurte instrucțiuni pentru Jaba, Nalbian găsește momentul potrivit să se agațe de o creangă. De aici sare asupra hăituitoarelor ce împing patrupedul speriat spre adâncurile pădurii. Gestul are efectul scontat, fostul tâlhar reușește să redreseze, iar libreanul are o luptă îndârjită cu trei hidoșenii. Numărul mare din spate se apropie însă, astfel că își folosește iscusința în ale cățăratului, asigurându-se că are punți de săritură pentru fugă. Lovește la semiînălțime orice încearcă să-l urmeze. Spre ușurarea lui, nu toate corciturile au fost înzestrate cu trupuri de feline ca să poată urca, dar sunt suficient de nesăbuite să încerce. Jumătate dintre ele primesc usturimea metalului, iar cele cinci rămase încep să se foiască.

Jaba se întoarce agitat, din spatele lui răzbat zgomote diferite.

– Spânii!

Pesemne tabăra a fost suficient de aproape încât să fie atrași de agitația stârnită în noapte, făcliile noilor atacatori răsar acum

printre rândurile de copaci. Corciturile nefireşti se dau îndărăt pentru câteva clipe. Nalbian sare pe calul obosit şi speriat, în spatele camaradului său, de unde observă că spânii sunt luaţi în primire de arătările cu priviri aprinse. Una-două par că vor să îi atace, dar, inexplicabil, devin complet neinteresate şi chiar deschid drumul celor patru înmărmuriţi la vederea hidoşeniilor.

Alianţa nefirească goneşte acum pe urmele lor, prea repede pentru fuga iepei îngreunate cu doi călăreţi. Finalul este previzibil unul singur, al prinderii celor vânaţi, care pierd teren continuu. Nalbian încleştează dinţii şi caută de zor o soluţie.

– Se pare că a venit ceasul să plătim, grăieşte Jaba resemnat, având în faţa ochilor lupta ce se apropie. Nu credeam să se întâmple aşa devreme, dar să dăm totul, prietenul meu din Smarald!

– Vom da totul, nu încape îndoială. Dar nu acum, nu aici e sfârşitul, nu pentru asta am venit la tine!

Pe când Nalbian îşi strânge forţele, aşteptând asaltul inevitabil, în depărtare se înfiripă o lumină plăpândă, ca cea care le-a regăsit iapa nu demult cuprinsă de panică.

– Ceva înseamnă, pe acolo! strigă libreanul.

Goana este nebună, fac tot posibilul să îi bage prin hârtoape şi spini, să-i învârtă în jurul a tot felul de obstacole. Lumina misterioasă îi poartă spre ieşirea din pădure, zorii încep şi ei să întretaie întunericul. O săgeată atinge dosul calului care se prăbuşeşte. Îi aruncă într-o păşune cu flori mici, primăvăratice, apoi se ridică şi fuge îndurerat.

– Unde era făclia-ceea?

– N-o mai văd, saltă Nalbian din căzătură. Era drept înainte.

Aleargă acum umăr la umăr, libreanul se vede nevoit să rămână în pasul camaradului său. Din spate îi ajung chiţăiturile, spânii încă nu au ieşit din hăţişul codrului. În faţa lor se deschide o prăpastie cât toate zilele, peste care zăresc în apropiere un pod lung şi îngust din corzi groase. Nu au cum îl ajunge la timp, astfel că aşteaptă corciturile cu săbiile scoase. Paşii acestora ofilesc toate florile din jurul lor, până când, în apropierea celor doi, natura începe să câştige, iar creaturile se scutură neliniştite. Din senin, încearcă să dea înapoi ca înhăţate de ceva, dar prima dintre ele

pierde o luptă invizibilă și se aruncă direct în hău. Celelalte fac cale întoarsă, haotic.

– Trebuie să trecem podul!

Spânii se fac auziți însă la marginea pădurii.

– N-ajungem, ne ascundem... Pe buza prăpastiei, putem coborî pe teșitura asta, arată Nalbian.

Lumina dimineții îi poartă pe mercenari cu pas atent peste câmpia îngustă, până la abisul adânc. De partea cealaltă se aruncă un șuvoi de apă a cărei cădere abia răsună. Iapa celor vânați nechează singură și rănită în depărtare, iar privirea spânilor se îndreaptă spre podul ce se ondulează ușor, mișcat de vânt. Copitele cailor trec la două palme de frunțile fugarilor.

– Au trecut la călugăr! Dacă-i urmăm, ne lovesc Gardarinii, se teme unul.

– N-au ajuns ei departe, răspunde altul cu ură. Le ducem pielea-n băț și ne luăm recompensa.

Nalbian și Jaba își țin răsuflarea, urmărindu-le înaintarea spre deschiderea podului.

– Ceva nu e în regulă aici. Mă roade stomacul, zici că m-a lovit cea mai năprasnică foame.

– Da, și pe mine, se apleacă libreanul. Ar putea fi ceva din puterea luminii.

Jaba desface desaga și scoate cu mâna tremurândă câteva merinde stricate, ca vechi de cel puțin două primăveri. Nalbian repetă gestul cu același deznodământ.

– Sper să fie cum zici... se ghemuiește cercelatul.

Spânii sunt atinși de același farmec. Descalecă, patrupedele nu mai vor să-i asculte și fug înapoi spre liziera pădurii unde se înfruptă din iarba mănoasă.

– Uite, arată Nalbian de partea cealaltă.

Chiar la capătul podului se văd pomi fructiferi bogați în rod, nepotrivit, desigur, pentru perioada aceasta a anului.

În dreptul atacatorilor, care-și aruncă nervoși mâncarea stricată, își face apariția o mână de fazani. Chinuiți de foame, spânii sar asupra păsărilor. Nu pare să-i mai intereseze altceva, niciunul nu încearcă să treacă podul. Strâng vreascuri și, în curând, se

încinge proţapul, apoi se înfruptă fără alt gând pe lumea aceasta. Jaba este atras ca de un miraj, dar Nalbian îl ţine strâns de braţ şi-i întoarce privirea cu forţa.

– Ce faci... stai!

– Nu mai pot, simt că mă ia foamea pe sus, suspină el.

– Şi pe mine, dar întâi să nu murim de mâna lor, ce zici!

Refăcuţi, bucuroşi, spânii aruncă resturile în prăpastie. Scrutează bine capătul opus, se vede că le e teamă. Cel care-şi doreşte recompensa cu orice preţ porneşte primul pe deschizătura îngustă. Cu cât înaintează, cu atât vântul începe să bată mai tare, iar frânghiile prind a sălta. Treptat, îl urmează şi ceilalţi, de la distanţă. Liderul, ajuns la mijlocul drumului, primeşte o rafală năprasnică şi este zburat în hăul adânc de răsucirea corzilor. Mercenarii rămaşi renunţă într-o clipită, îşi reiau caii şi se pierd în pădure.

Jaba sare ca din arc, tăbară peste tăciunii încă aprinşi. Caută cu disperare o bucăţică din carnea friptă, dar nu mai găseşte nimic. Nalbian îl urmează, nepricepând ce se întâmplă, apoi este şi el încercat de o ceaţă a minţii: nu mai vrea decât să găsească leac stomacului suferind. Amândoi tremură de foame, iar fazanii reveniţi prin iarba crudă aproape că le sar în braţe. Libreanul se scutură, îşi mai revine cât să-l oprească pe Jaba din sacrificarea unei păsări.

– Ascultă! E o greşeală, uite, roade în pârg de partea cealaltă!

Cercelatul îl împinge cu răutate.

– Tu, cu mila ta pentru hrana omului! Eu nu mor de foame azi!

Nalbian se clatină şi el din picioare, gata să cedeze, îl încearcă numai mirosul şi gustul unei fripturi.

– Nu... nu, stai! Vom mai gusta astfel de bunătăţi, cum am mai făcut-o, ai uitat? Dar nu acum, dragul meu Jaba! Crede-mă, nu trebuie să facem asta.

Cu privirea împăienjenită, fostul tâlhar îi acordă o încredere smulsă din adâncurile chinuite de răscumpărarea sufletului. Înaintează încet pe corzile împletite, cu minţile tulburi, şi pândesc vânturile potrivnice care însă nu mai apar. Ajung la capătul podului şi se năpustesc asupra fructelor.

– Nalbian din Libra Smaraldului... iartă-mă, nu știu ce s-a întâmplat cu mine.

– Nu este nevoie, ne-a cuprins un farmec acolo. Poate aflăm mai departe despre ce-a fost vorba.

Doi în căutarea Misterului

Continuă peste dealuri cu certitudine îngrijite de mâna omului. Roade mult prea timpurii nu se mai zăresc, primăvara își urmează cursul obișnuit. Deși nu este un ținut ca cel al luminii, din răsărit, locurile degajă căldură și frumusețe. Urcă panta blândă, iar, de o parte, sub un nuc bătrân, o creangă aduce sub nasul lor o pungă desfăcută la gură.

– G... galbeni, e plină de galbeni găuriți la mijloc, rămâne Jaba uluit.

– O grămadă de aur, se lămurește și Nalbian. Cine a lăsat-o aici?

– Cu gologanii ăștia mă pot deja întoarce la Lunipé a mea, îl poartă în visare vederea bănetului.

– Numai că cineva o să plângă după ei, când se va întoarce să-i caute. Nu sunt ai noștri.

– Auzi, dar, dacă... Nu te grăbi, se aprinde un zâmbet pe fața cercelatului, sub flama aurului. Dacă este o răsplată pentru noi? Locurile sunt vrăjite, ai spus-o și tu. Poate că meritățm banii ăștia, ce zici?

– Hm, când te aud îmi dau seama că, de fapt, nu trebuie să îi atingem deloc. Poate fi o altă încercare.

– Pentru ce, ca să ce? își freamătă rugător mintea fostul tâlhar. Stai, că-mi răspund singur. Zice aici, pe undeva, arată el rotind mâna în jurul pieptului, că nu așa trebuie să-mi rezolv problemele. Ar fi o înlesnire la buzunar și atât, iar dacă nici

dreaptă... Eh, „prea-cinstite Jaba“, așa să mă strige lumea de-acum încolo.

Se îndepărtează primul, prefăcându-se că degetele încleștate ca niște gheare încă suspină după averea lăsată în urmă. Nalbian zâmbește și-l urmează. Ajunși pe creasta dealului, pot vedea întinderi împădurite alternând cu grădini și așezări mici, aerisite. Cât cuprind cu ochii, mica înălțime pe care se află acum înconjoară ținutul, ca un arc de cerc foarte larg. Din orizontul verde se ridică un munte singuratic ce se pierde în depărtările albastre. Coboară până la prima grădină, unde, din jurul ei, apar trei gardieni cu săbii late. Sunt îmbrăcați în alb, cu mâneci de zale gri și brâu din sfoară necunoscută ce continuă peste umeri, intersectându-se în dreptul toracelui.

– Fiți bineveniți. Doi galbeni găunoși, întinde unul mâna.

Fața lui este dură, cu cicatrici și zâmbet perfid. Aspect tipic de bandit ascuns în alte haine. Jaba pregătește degetele încordate să caute sabia, dar libreanul îl simte și-i prinde brațul. Înțeleg că trebuie să plătească cu bani de aur găuriți, precum cei găsiți mai devreme. Cercelatul face un gest de ciudă, apoi zâmbește a pagubă spre Nalbian.

– N-avem, dă voinicul din umeri.

– Atunci, puteți trece, se îndepărtează străjerii.

Cei doi se privesc dumiriți de încercarea trecută, gata să se felicite. Jaba îl bate pe Nalbian cu putere pe umăr și deschide drumul, fără o vorbă. Nu se vede niciun turn de pază ori garnizoană. Curând intră printre oameni, aceștia sunt semeți și binevoitori în același timp. Își vorbesc deschis, par împăcați în tot ce fac, dar nici nu trag din greu în munca lor.

– Aici nu există stăpân, ghicește repede Jaba. Uite ce liniștiți și siguri pe ei sunt.

Femeile și bărbații au îmbrăcăminte simplă, curată, în culori deschise. Ei poartă același brâu continuat peste umeri prin încrucișare, iar ele au mijloc simplu și încă o legătură subțire în jurul frunții, pe deasupra sau dedesubtul părului de la spate.

– Călători printre Pelerini! strigă niște copii.

– Dacă au trecut, îi primim cu bucurie, le răspund părinții spre care-au fugit, salutându-i din priviri pe cei doi.

Casele sunt frumoase, ridicate de mâini dibace, și înconjurate de grădini deschise prin care îngrijesc oameni. Între copaci, din loc în loc, sunt trase funii din același material ca brâurile observate mai devreme, cu unul-două felinare ce trebuie că încântă ochiul noaptea. Un foișor larg primește copii veseli în jurul dascălilor care le captează atenția. În retrageri mai liniștite zăresc Pelerini în meditație, nemișcați pe marginea vreunui ochi de apă, iar ici și colo răzbat fredonări molcome. Un bărbat în floarea vârstei le iese în cale, trecând câteva mioare spre o pajiște mai depărtată.

– Este vreun han pe aici? întreabă Nalbian.

– Nu este nevoie, vizitatorii noștri sunt puțini. Ori rămân de tot, ori sunt găzduiți. Prima oară? Opriți-vă, atunci, la orice masă din grădini, vine prânzul și ne vom cunoaște mai bine.

Găsesc curând una, dar le atrag atenția mișcările din dumbrava alăturată. Se apropie curioși și văd un episod ciudat: un dans al mâinilor și picioarelor, când rapide, când foarte lente, cu multă concentrare. Câțiva Pelerini, bărbați și femei deopotrivă, fac aceste mișcări singuri sau față în față. Unii rămân într-un picior fără să se clintească, alții se-agață de trunchiurile copacilor în sărituri de feline. Acum se formează perechi ce intră în contact, iar dansul se dovedește o formă de luptă spectaculoasă: fără o agresivitate aparentă, adversarii sunt îndepărtați sau dărâmați ca din simple atingeri. Un gardian se află în trecere și zâmbește când îi observă nedumeriți.

– Credeți că faceți față? întreabă apropiindu-se complice de cei doi.

– Cu forța? Cu sabia? întreabă Jaba.

Străjerul surâde și face semn unei tinere să li se alăture. Fata înțelege numaidecât despre ce este vorba.

– Scoate sabia, se adresează ea lui Jaba, care se uită când la tânăra ce radiază răbdare și blândețe, când la gardianul care îl îmbie să dea curs cererii. Cercelatul se conformează stânjenit și se preface că ia poziție de atac. Din două mișcări și nicio gâfâială, fata îl dezarmează și aruncă la pământ.

– Cu câtă gingășie mi-ai tăbăcit pielea, scânceşte Jaba, ridicându-se cu mâna la șold. Ascunde asta până te măriți! Apoi, vai de nefericit... Ia vezi, Nalbian, cred c-o să-ți placă, își invită mărinimos prietenul.

Libreanul scoate spada cu precauție. O ferește o dată, a doua oară piciorul fetei apare din senin și i-o zboară din mână. Încearcă și pe el trânta, succesul este însă de partea voinicului, iar tânăra se redresează cu o săritură peste cap. Aceasta înțelege forța adversarului, astfel că tactica următoare reușeste să i-o întoarcă, punându-l în genunchi.

– Cum...? Parcă m-aș fi lovit singur, zâmbește Nalbian admirativ.

– Ești bun, nu fii reținut, remarcă fata cu ceva dojană. Imediat face o foarfecă în aer care țintește pieptul libreanului, dar acesta îi prinde piciorul la subraț și rămâne cu avantajul mâinii libere.

– Iar ăsta e un stil de luptă extrem de agil, abia mă adaptez, recunoaște Nalbian.

– Vine din întărirea legăturii dintre spirit, trup și legile naturii, apare unul dintre inițiații mai în vârstă, deschizând un braț parcă pentru a îmbrățisa aerul din jurul său. Îl folosim pentru apărare. Ceea ce Aryn, eleva mea, a trecut cu vederea, datorită sfielii distinșilor vizitatori.

În grădina din spatele lor masa începe să fie aranjată, iar oamenii se duc acum care-ncotro, pentru a prânzi cu cei apropiați. Nalbian și Jaba se întorc însoțiți de Spirahet, instructorul din dumbravă. Este o masă lungă, la care se așază vreo douăzeci de persoane, în lumina soarelui și boarea primăverii prietenoase. Gazdele îi felicită pentru depășirea încercărilor menite să oprească musafirii nepoftiți, dar nu pot sau nu știu să răspundă tuturor nedumeririlor. Povestesc totuși că înaintașii lor au ales demult aceste locuri, iar viața în sine și spiritul ei sunt cele mai mari preocupări ale Pelerinilor.

– Din ce sunt meșteșugite cingătorile voastre? Nu cred c-am mai văzut, este Jaba curios.

– Sunt o tradiție. Doar la noi cresc astfel de vițe împletite, verde-brun cum le vezi.

– Nu departe de aici se duce un război cumplit. Cunosc Pelerinii, putem să facem ceva? întreabă Nalbian.

– Știm de multe încleștări în jurul nostru, unele, zice-se, mai mici, altele, mai mari.

– Nu există război mic sau mare, intervine Spirahet cu gravitate. Tragedia este aceeași.

– În toate suntem cunoscuți și încercăm să venim cu pacea. Nu mai găsim însă deschidere, suntem alungați cu asprime de la o vreme. Mergem pe la margini și îngrijim pe cine putem.

– Acesta e un loc cu oameni de seamă, își mărturisește libreanul respectul.

– Nu te gândi că suntem numai lapte și miere, îi răspunde cineva. Avem legile noastre, simple, dar clare. Sunt primiți oameni din toate zările, dacă le respectă și simt ca noi.

– Cred că oaspeții noștri au ceva din această dorință. Poate acum au îndoieli, poate îi așteaptă familii sau treburi apăsătoare. Dar sigur ar regreta să nu aibă o vorbă cu Harpios, înainte de plecare.

Nalbian și Jaba aduc mulțumiri gazdelor, gândul lor rămâne asupra drumului. Călugărul despre care vorbesc oamenii cu atâta considerație locuiește pe muntele din depărtare. Aud tot mai multe despre înțeleptul luminat, ocrotitorul locurilor.

– De ce nu te duci? întreabă Jaba, simțind freamătul libreanului.

– E drept, cine știe când mai ajung pe aici, ațintește voinicul înălțimea muntelui. Dar pot eu să te las singur? Faci vreo glumă seacă de mi te tăvălesc puii de Pelerini, se întoarce râzând.

– Așa, deci, bun prieten mi-am găsit! Știam eu, de când am atins pământul sub mâinile panterei din dumbravă, că n-o să-ți scape prilejul! Ia că vin cu tine, prea îți face plăcere.

Poteca bătătorită trece întâi prin lanuri de grâne încolțite. Spre lăsarea întunericului, întâlnesc un grup de Pelerini cocoțați pe creștetul unei stânci, unde este amenajată o podișcă de studiu; privesc când cerul înstelat, când orizonturile, și scrijelesc în piatră

sau notează în pergamente. Ocazie pentru librean să-și amintească învățăturile sale preferate din Karivatra: „Unde suntem acum, în Soratia sau Eraqylon?“, încearcă el să-și imagineze cadranele în care exploratorii au împărțit lumea. Ajung dinaintea muntelui în miezul nopții. Li s-au oferit mai multe merinde decât pot duce, iar puținii bani le-au fost refuzați. „Cine nu-i leneș și cere pentru că n-are, nu trebuie să plătească“, au primit ei răspuns. Dimineața caută cea mai bună urcare, pe care o socotesc a fi un început golaș, lin, de-a lungul unui pârâu. Flori de munte scot timid capul din loc în loc, adăugând prospețime peisajului în renaștere. Nalbian admiră la un moment dat cea mai frumoasă floare de colț văzută vreodată, ieșită din teșitura calcaroasă. O regăsește adesea, până când, într-un final, se oprește nedumerit.

– E ceva ciudat cu floarea asta, se miră el, apoi se întoarce pentru a scruta drumul parcurs.

– Cum ar fi?

– Ne întâmpină mereu, dar, în spate, cea dinainte dispare...

Jaba dă din umeri, neobservând până acum firul urmărit de Nalbian. Continuă o perioadă atenți la podoaba timpurie care însă nu mai apare.

– Aerul de munte, glumește Jaba spre amicul său.

În scurt timp șuvoiul se ascunde pe sub bolovani, iar urcușul este din ce în ce mai greu și spinos. După-amiaza, târziu, izbutesc să pună piciorul pe ceea ce, de jos, părea a fi creasta blândă a muntelui. De aici însă masivul urcă mult mai departe, dar atât de domol, încât vârfurile cele mari rămân ascunse privirilor din vale. Curând regăsesc pârâul, îl urmează până la un luminiș mirific. Acesta continuă cu o deschidere de lac mare, iar în capătul său apare cascada ce-i dă viață. Chiar înaintea oglinzii largi de apă stă o cabană de lemn încercată de vreme dar îngrijită. Are o terasă deschisă spre splendorile dăruite de natură, un ponton și o barcă, iar peste râul îngust trece o podișcă de piatră. Rațe, iepuri, căprioare și alte animale traversează periodic, într-o pace deplină cu acest decor, de parcă aici s-ar afla o importantă răscruce pentru necuvântătoare.

Înaintează și descoperă în pridvor un balansoar vechi, pe care stă un bătrân cu fața spre lac.

– Pelerini noi? întreabă el fără să se întoarcă.

– Încă nu, răspunde Nalbian. Abia ce am aflat despre ținutul acesta.

– Doi trecători, din întâmplare? Nu, nu cred, dă bătrânul din cap dezaprobator. Toate vin ca o întâmplare, dar, apoi, prind miez de rost.

Harpios se ridică încet și face câțiva pași spre călătorii rămași în afara verandei. Ochii săi sunt încețoșați, deschiși la culoare, ca a unui orb. Nimeni nu spune nimic.

– Splendidă știe să fie natura, nu? întinde el o mână spre toiag și cealaltă spre lacul de la picioarele piscurilor înzăpezite. Eu n-am văzut niciodată locul ăsta cu ochii de sub frunte. Haideți, urcați.

Deși nevăzător, îi privește drept. Intră în cabană și nimerește fără probleme o băncuță pe care o trage afară. „Cum de nu se lovește?“, șoptește Jaba spre Nalbian care-și țuguie buzele a liniște. Tinerii nu știu dacă l-ar jigni, sărindu-i în ajutor. Harpios se așază iar în balansoarul său, cu fața spre cascada îndepărtată.

– Ce e cu săbiile?

– Drumuri lungi, primejdii.

– Am fost și-n oaste, recunoaște Nalbian.

– Arma... puterea celor slabi. Dar toți suntem slabi.

Urmează clipe de tăcere.

– Nu prea știți de ce ați urcat la mine, am impresia.

Jaba se simte ca un copil în fața dascălului, căruia trebuie să-i mărturisească din prostiile făcute.

– Eu am fost tâlhar, îi iese pe gură dintre multele cuvinte plimbate pe vârful limbii.

– Așa... Dacă ți-ai dat seama de asta și o lași în urmă la timp, vei găsi calea iertării.

Cercelatul se simte mai ușurat de vinovăție și mai încărcat de speranță.

– Dar cel care te-nsoțește, tulbure simt eu necazul lui. Tu ce-ai făcut?

Nalbian tușește scurt.

– Nimic grav, sper eu. Nemulțumire și neliniște. Nu găsesc împăcare, în lumea apăsată de necazuri și răutăți.

– Ce spui tu, tinere. Suferă omenirea toată în jurul tău?

Libreanul e ușor descumpănit de răspunsul bătrânului.

– Toată, poate că nu. Deși o suferință sau alta tot iese în calea fiecăruia. Dar...

– Ai trăit fără voia ta, în asuprirea altora?

– Prea puțin. Deloc, dacă mă compar cu ce am găsit prin alte părți. Nu-mi aflu însă rostul și pacea, reia Nalbian, lucrurile par deșarte în jurul meu. Aș vrea să pot face ceva, să știu că există căi, oricât de grele...

Călugărului îi rămân sprâncenele ațintite pentru câteva clipe și oprește balansul. Revine însă ca și mai înainte:

– E ușor să vorbim despre greutăți. Credem că suntem dispuși la multe sacrificii, de dragul respectului de sine. Dacă tu crezi însă cu adevărat asta, încearcă.

– De ce, bunule Harpios? Nu poate omul îmbrățișa greutăți din cele mari, dacă sunt pline de temei?

– Sigur că nu spun asta, tinere. O fac mamele pe tot întinsul lumii când pruncii lor au nevoie și de ultima suflare, o fac frații, o fac și străinii între ei, când o inimă sare-n ajutorul alteia. Și sunt convins că ai împărtășit deja din acestea. Dar, uneori, omul cade în dulce tortură, fără ca primejdia să chiar ceară așa ceva. Nu mă îndoiesc, de asemenea, că sufletul are motivele lui, dar numai tu-l cunoști mai bine: încercând să-ți pui cazne pe umeri, ai simțit că poți, că vrei cu adevărat? Sau, odată ce-o faci, vei vrea să ieși dintre ele, din chinul slujirii altuia, nu întotdeauna vreo fire plăcută? De ce? Pentru că una e morala, alta e ce vrea mintea, care nu găsește împăcare în lipsa celor obișnuite, tihnite. Nu te grăbi, tinere, bătrânul Harpios a cunoscut multe...

Înțeleptul se oprește câteva clipe să asculte o ciocănitoare ce răzbate sacadat din apropiere.

– Înainte să-mi răspunzi, trebuie să știi că nu e nimic greșit în una sau în alta. De ce nu cauți întâi binele tău? Abia apoi să aduci oricâtă binefacere celor din jur. Mai multă sau mai puțină, este la fel

de înălțător, pe măsura fiecăruia. Cui îi trebuie să dai munții la o parte, când îl poți duce de partea cealaltă doar arătându-i calea, oferindu-i toiag sau încălțări trainice?

Nalbian primește vorbele călugărului direct în adâncurile tocătoare ale moriștilor interioare. Îi vine greu a răspunde sau a nu-i da dreptate.

– Ei, dragii mei, se înserează. Iar eu vă voi arăta, la rândul meu, drumul cel mai bun să vă întoarceți, zâmbește Harpios. Uneori începe printre mărăcini și continuă numai flori, alteori invers. Uite, arată el cu toiagul, veți fi jos înainte să biruie bezna.

Tinerii pornesc pe o cărare greu de dibuit. Din spate aud iar vocea bătrânului, stă drept, în toiag, pe marginea râului:

– Țineți minte: când nu găsiți în altă parte, puteți veni oricând la noi, cum mulți au făcut-o.

Ajung, într-adevăr, la poalele muntelui puțin după lăsarea întunericului. Primăvara aduce deja nopți călduțe, popasul sub cerul liber este odihnitor și liniștit. Pentru Jaba. Nalbian se foiește mult și vorbește din priviri cu stelele. În zori se ridică hotărât:

– Ia-o spre apus, dar nu ieși dintre Pelerini. O să te prind din urmă.

Libreanul urcă înapoi la Harpios. Îl găsește față-n față cu un cerb venit să bea apă. Nu scoate nicio vorbă, dar animalul pare că-l ascultă. La apariția voinicului, încoronatul ațintește în direcția lui și aplecă din cap de câteva ori. Apoi Nalbian trece pe lângă păsăret sălbatic și vulpi care nu mai fug din calea sa, precum în ziua precedentă.

– Cine... Te-ai întors, se dumirește călugărul. Ceva din discuția noastră de ieri nu-ți dă pace.

– Nu neg că exagerez, nici n-am pretenția că nu greșesc. Îmi impun idei și țeluri, adevăr ai grăit. Ca și cum asta mi s-ar cere sau ar fi cel mai valoros lucru pentru care să-mi folosesc anii vieții. E mai mult o dorință, un sens pe care nu știu cu adevărat să-l duc la împlinire, nici de cât altruism sunt în stare. Dar simt că trebuie să fac ceva. Să deschid ochii, să înțeleg măcar limita în care pot pune umărul la ce este mai plin de adevăr în lumea aceasta.

Bătrânul o ia încet spre cabană, aşteptându-se ca Nalbian să-l urmeze.

– Merită nopţile tale nedormite? De unde atâta înverşunare? ascute el bărbia şi urechea, cu pleoapele întredeschise.

– Din orice cât de mic, în stare să devină oricât de mare. Dintr-un colţ în altul, pământul e plin de grăunţe de răutate şi egoism, iar în prea multe locuri s-au rostogolit ca să devină adevărate stânci de orori şi amărăciune. Până şi... până şi legenda spune că doar Blajinii au reuşit să ţină curăţenia sufletului. Nu pot accepta ca, atunci când gândul şi inima omului cad, din vitregii sau slăbiciune, când peste tot cărţile se leagă în umbra războaielor, să nu fie o cale de luat... Poate uitată? Pierdută?

– Bine, tinere, dar cum îţi strică ţie viaţa lucruri care nu te ating, din cine ştie ce zări aflate? întreabă Harpios, aşezându-se pe treptele de lemn.

– M-ai întrebat ieri dacă suferă lumea întreagă. Dar unul nu este de ajuns? Ce dacă îmi este mie bine, când ştiu că cineva, undeva, se chinuie? meditează Nalbian şi ia loc aproape de călugăr. Da, nu este greu, ba chiar firesc, să îmi văd de viaţă nepăsător sau mulţumit că necazul este departe. Poate tocmai de această uşurinţă de distanţare mă feresc, îmi impun să n-o mai fac. Să nu mai văd hotare albe sau negre. Ceea ce se poate într-un loc, se poate oricând şi în altul. Ce este în sufletul unui om de-aiurea, are acelaşi miez ca al oricui de oriunde. Totul este un mare gri şi ne aparţine. Astfel că încerc să nu mă încred numai în traiul plăcut şi poftele care, cum spuneai, hrănesc bucuria lumească.

– Ce vrei tu? se ridică bătrânul tulburat, cu voce aspră. Să fii mai bun decât Blajinii de care vorbeai, să obţii prin mintea-ţi tânără ce alţii nu au reuşit cu sutele de ani? Ba, mai mult, să dezlegi Misterul, să-l înţelegi?!

– Să mă ierţi, bunule Harpios, e greu să-mi spun mie ce caut, darămite altora. Nu mărire. Dar s-a lipit de mine, precum cleiul, simţământul că sunt atâtea în neregulă, că lipsesc răspunsuri, rosturi. Nu ştiu dacă trebuie să mă înham cu bună ştiinţă la ceva anume din cele vorbite. Sau dacă este posibil. Însă, dacă Misterul acesta, de care zici, este sursa şi răspunsul a toate, atunci mă fac

vinovat cu vârf şi-ndesat. Ori poate doar motivul, îndeosebi pentru cele ce nu se potrivesc, acesta-mi lipseşte cel mai mult.

Mai puţin concentrat asupra simţurilor rămase în absenţa vederii, ieşite din comun altfel, bătrânul caută pentru prima oară marginea balansoarului cu mâna. Apoi cade în el, abătut.

– Şi tu să mă ierţi, e dreptul tău. Aşa cum a fost şi al meu când am început să iscodesc Misterul. Încă o fac, adaugă înţeleptul, după care îşi trage un şal pe umeri şi se sprijină pe coate. Iar auzindu-te, mă ia focul celor nepătrunse, dar şi vinovăţia îndrăznelii necuvenite, care mă bântuie neîncetat...

Un bursuc trece agale, duce o mlădiţă cu boabe de pădure. O lasă lângă o grămăjoară de nuci, alune, rădăcini şi alte câteva asemenea, apoi pleacă la fel de impasibil. Harpios îi face semn libreanului să se aşeze pe băncuţa scoasă cu o seară înainte.

– Te întrebi, fără-ndoială, cine au fost Pelerinii vechi, cum am ajuns aici. E bine să cercetăm, să învăţăm, sigur că da... Doar timpul şi nevoile ne abat, ne împing să amânăm... Apoi uităm de-a binelea ce contează pentru noi. Iată doar unul dintre motivele retragerii mele în pântecul naturii, fără întreruperi inutile. Un surâs îi apare în colţul buzelor ca pentru un gând răsărit din mijlocul vorbelor: ironic, ce zici, legat de problema noastră... noi, oamenii, spunem vrute şi nevrute deşi nu ştim mare lucru, pe când întinderile astea tăcute ne-ar putea da mii de răspunsuri dintr-o suflare, dac-ar putea.

Harpios începe a se balansa uşor. Se reintegrează în decorul mirific, vibrând iar la niveluri subtile cu energiile vii ce-l înconjoară.

– Cine sunt Pelerinii? îi aminteşte Nalbian după câteva clipe de tăcere, aducând un tresărit uşor pe faţa bătrânului.

– Sunt oameni pentru care, la un moment dat, a devenit mai important să caute cine sunt, de unde vin şi unde se duc. Şi, pentru că trupul nu se duce nicăieri, ci creşte şi cade precum valul mării, au înţeles că răspunsul este în vântul care ne ridică, pentru o vreme, în carne şi oase. Adică în spirit.

– Şi-n conştiinţă, pătrunde Nalbian adâncimea cuvintelor şi merge mai departe pe firul cugetărilor din ultimii ani.

– Și-n conștiință, întoarce Harpios capul surprins și pare că zâmbește admirativ. Mi-e tot mai clar că nu-mi pierd timpul cu tine, fiule, revine el spre cascada din depărtare și își sprijină ambele mâini în vârful toiagului. Cei vechi păstrau și alte învățături, multe dintre ele pot fi încă regăsite prin legende și basme. Nici noi nu mai știm exact tot ce cunoșteau ei atunci. Însă calea noastră este aceeași. Nu mai facem călătoriile lungi, seculare, pentru care își amintește lumea de noi, dar căutăm în lumină și-n suflete. Cu timpul, popoarele s-au înmulțit și răspândit, iar, așa cum știi deja prea bine, puterea brațului armat alungă pe cel blând. Atenție la ce spun, tinere, alungă, nu înfrânge. Ne era mai greu să ne găsim din toate zările, să ne păstrăm netulburată liniștea. Pentru că Pelerinul este om ca toți oamenii, iar tihna cugetului și limpezimea emoțiilor sunt esențiale. Și noi mai cunoaștem ceva, destul de ușor de intuit pentru oricine se oprește puțin să înțeleagă: tot ce ne înconjoară, tot viul și cele care-i vin în ajutor, nu sunt răsărite ca nuca-n perete, numai bune să le călcăm noi în picioare sau să le disprețuim după bunul plac. Toate își au rostul lor și ne leagă de ele fire văzute și nevăzute, ordonate mai bine decât în casa celei mai atente gospodine. Aici Misterul se dezvăluie din prisosință în fața ochilor noștri, depinde doar ce fel de orbire ne văduvește de mărturiile sale nesfârșite.

Face o pauză, încercând să reia firul despicat cu rigoarea prea multor lucruri de spus.

– Deci, dragul meu, Pelerinii au decis să caute un loc numai al lor. Acum, după ce ai trecut hotarul neobișnuit, ai înțeles că păstrăm câte ceva în plus față de restul oamenilor. Încă. Există, pe pământ, puteri mai mari, deși, pe bună dreptate, din ce în ce mai ascunse. Nu deasupra noastră, ci pe lângă noi. Iar când am găsit locul acesta, ne-au știut dorința și l-au înconjurat cu pavăză fermecată. Nimeni nu trece ușor, nimeni nu scapă de cercetarea ei.

– Ispitele cărnii și banului nu par, totuși, atât de greu de înșelat.

– Încercările acelea au fost doar pentru voi, iar Gardarinii află apoi de fiecare dintre cei trecuți. Tentația sacrificării a apărut deoarece tu te-ai apropiat primul, hotarul ți-a citit în gânduri și a

ales. Iar a banilor de aur, deși este una dintre cele mai obișnuite, a fost iscată de tovarășul tău de drum, fostul tâlhar.

– Gardarinii sunt străjerii, comentează Nalbian mai mult pentru sine. Dar... pun Pelerinii mâna pe arme?

– Preferăm să nu, desigur. S-a mai întâmplat, se mai poate întâmpla, dacă suntem obligați să ne apărăm. Una dintre străduințele noastre este să aflăm cum se poate evita răspunsul gol al armelor, în orice împrejurare. Pentru că, atunci când ele se ridică, totul este pierdut, nimeni nu câștigă nimic. Există totuși un caz din care iese și ceva bun, iar Gardarinii reprezintă un exemplu: când omul vine dintr-o viață războinică pentru a căuta treptat într-o chemare necunoscută lui, mistuitoare. Aceștia sunt străjerii noștri: luptători ce au ajuns striviți de vină și coșmaruri. O parte au fost adevărați eroi sau distrugători în anii dinainte, temuți peste ținuturi întregi, până când ceva din calea lor a deschis una dintre porțile neatinse ale sufletului. Așadar nu sunt Pelerini, dar încearcă să devină, iar momentan își găsesc o a doua șansă prin întărirea hotarelor noastre.

Nalbian ascultă și se încarcă de pozitivul locurilor, al oamenilor ce oferă îndrumare și răspunsuri. Din cele pe care și el le-a simțit de mult timp adevărate, cu sens. I se strecoară încrederea că aici se va putea așeza la un moment dat, mai spre liniștea celor ce-l bântuie fără odihnă.

– Prea înțeleptule Harpios, vorbind de războinici, am văzut și tot aud de încleștări pe drumurile acestea.

– De-ar fi numai pe-aici. S-au luptat din toate timpurile nebunii și inimile oarbe. De-un leat încoace însă... încerc și eu să-nțeleg ce se întâmplă. Dacă înainte făceau schimb de prizonieri, brusc s-au sălbăticit ca neghiobii. Am fost cu solii, am întrebat printre prieteni și iscoade, doar de-aș afla ce învrăjbește atâția regi la care altădată găseam deschidere. Am crezut întâi că vreunul dintre cei mari uneltește să năvălească, în râvnă de pământuri. Dar nici vorbă de alianțe pentru o împărăție nouă, toți își scot ochii cu aceeași pizmă. De bine, de rău, de curând aflu că s-au mai potolit.

Nalbian socotește că piesele încep să se potrivească. Este momentul să dezvăluie rostul călătoriei sale până la capătul lumii.

– Am o presimțire nefericită, cum c-ar avea legătură cu drumurile mele, își încordează el fruntea, apăsând sprâncenele cu teamă în privire. Bunele Harpios, nu m-ai întrebat până acum de unde vin și încotro merg, bănuiesc că nu din întâmplare.

– Ce omul vrea să ascundă sau să spună, e totuna dacă-l întreb sau nu. Pelerinul lasă pe celălalt să vină așa cum este el.

– Înțeleptule, am pornit, cu încredere și bună știință, din Libra Smaraldului până cel mai departe spre soare-răsare.

Bătrânul oprește balansul. E numai urechi.

– Am fost să caut apa vie.

Harpios nu schițează niciun gest, rămâne tăcut și gânditor.

– Nu am...

– Șșș, îi face călugărul semn. Apoi se întoarce spre Nalbian și dă să se ridice: o să fie o zi lungă. Vino, să ne lăsăm pe valurile blânde.

Libreanul îl urmează, coboară treptele spre micul ponton.

– Corbul acela, arată bătrânul în spate, spre streașina casei, în timp ce dezleagă barca fără să accepte ajutor. Nici până acum nu și-a lăsat nuca din cioc.

Pe buza acoperișului, deasupra grămezii vizitate mai devreme de bursuc, forfotește pasărea intuită de Harpios. Nu este hotărâtă între a da drumul fructului sau a zbura cu el mai departe.

– Rar accept mâncare de la oamenii de jos, mai mult iarna. Animalele îmi acordă sprijin și protecție. Dar nu cumva... se îndreaptă el de spate. Tu știi deja despre ce vorbesc... De aceea mergi printre suratele pădurii fără să se dea îndărăt, ai trecut pe la Blajini.

– Doar într-o scurtă și surprinzătoare vizită, nu mi-au dezvăluit această învățătură. Curios, ieri s-au ferit, când eram cu Jaba... Deci, îi cunoști pe cei de sub pământ, înțeleptule.

– Prea bine. Dintre toți oamenii lumii, am cinstea celei mai strânse prietenii cu ei.

Barca se îndreaptă lin spre mijlocul lacului, de unde nu mai primește niciun avânt.

– Vor Pelerinii să fie precum Blajinii?

– Nu, suntem lumi diferite. Pe ei îi poartă credinţe şi obiceiuri pierdute în ceaţa timpurilor vechi. Deşi se află multe adevăruri acolo, nu putem şti câte tradiţii, să le zicem greu de înţeles, s-au strecurat în rândul lor de-a lungul veacurilor.

– Cum ar fi separarea între femei şi bărbaţi.

– Întocmai. Noi, Pelerinii, credem că spiritul trebuie să fie mai liber în căutările sale. Atâta timp cât cercetăm în inimă şi-n lumină, multe pot fi căile vieţii. Dar ne respectăm şi onorăm în aceeaşi măsură. Nu toţi Pelerinii ştiu însă de existenţa Blajinilor.

Câţiva peşti se apropie şi înconjoară ambarcaţiunea ca într-o salutare. Bătrânul îi simte şi întinde mâna, atinge luciul apei cu vârful degetelor, moment în care grupul subacvatic ţâşneşte mai departe.

– Sunt curios, tinere, pentru că ai o convingere despre hrana din carnea necuvântătoarelor: care este aceea?

– Una simplă: se zbate? Vrea să scape? Atunci suferă. Nu este ca fructul care-ţi cade la picioare.

Harpios îl aprobă domol.

– Nu refuz însă mereu. Au oare Blajinii dreptate? revine Nalbian.

– Dacă e interzis? Putem noi şti asta? Când şi de ce a sacrificat omul primul animal? Răspunsul cel mai la îndemână ar fi că de foame, când roadele pământului nu i-au fost la îndemână. Asta nu face parte din legile noastre, este o alegere, dar şi învăţătură. Până şi unii vraci au motivele lor când evită hrana ce-a purtat viaţă. Şi iată iar Misterul, ne lipsesc atâtea răspunsuri. Originile, cunoaşterea din spatele lor.

– Şi a rostului?

– Grea întrebare, dar simt că ai tu ceva de spus.

– Am aflat o pildă, în căutarea apei vii: dacă omului i s-ar da sensul în mod deschis şi toată certitudinea, s-ar pierde scopul.

Harpios primeşte cugetarea ascultând foşnetul valurilor şi bolborositul depărtat al cascadei.

– Ai multă răbdare, dacă nu m-ai întrebat încă de apa vie.

– Avem tot timpul. Sunt multe de spus.

Nalbian porneşte povestea încet. Îi spune totul din fir a păr, a găsit omul căruia îi poate împărtăşi adevărul oricât de neobişnuit. Şi de la care poate primi răspunsuri pe măsură. Bătrânul îl ascultă fără întrerupere, doar chipul său este străbătut, din când în când, de câte o emoţie.

– Nereuşita trecerii nu a fost însă fără folos. Mi-am dat seama că e mai uşor să mă gândesc la necazurile lumii, la neajunsurile altora, înainte să găsesc răspuns celor din mine însumi. Din păcate, câştigul acesta e doar al meu şi nici nu deslueşte prea multe, încheie Nalbian şi scoate un codru mare de pâine pe care-l rupe în două. Nici un colţ? întreabă voinicul în faţa refuzului.

– Destul de rar. Dragul meu Nalbian din Libra, eşti un cercetător de limite. Mari nelinişti aduce asta. Cu ce te-ai întors nu înseamnă puţin nici pentru ceilalţi şi nici să crezi că răspunsurile pot veni fără căutare, ţi-ai dovedit-o singur. Sunt însă mai multe şanse de izbândă în mijlocul oamenilor obişnuiţi, întâi să te înconjori de cele zilnice, abia apoi să le iei cu tine în vârf de munte, zâmbeşte el cu subînţeles asupra propriei persoane.

– Recunosc că m-au descurajat vederile din nisipurile cernute, a umbrelor ascunse-n mine. Să fiu, într-adevăr, atât de aprig, de răutăcios?

– Să fii sau să poţi fi?

– Ce-aş putea fi, dacă las să biruie emoţiile ţinute sub cheie.

Călugărul îl dezaprobă din mişcarea capului, gestul continuă în mâna dreaptă pe care o bate părinteşte de genunchiul tânărului.

– A, nu, dragul meu... Nu emoţiile pe care le-ai avea cu adevărat, în acele situaţii, ai văzut tu acolo. Nu din firea ta. Ci pe cele care se formează ulterior, din frustrare, deznădejde şi chinul alegerii celor mai drepte răspunsuri. Dreptatea este grea, fiule, ai învăţat asta. Deşi ai vrea să o împarţi uneori, ai darul să vezi cât de complicată poate fi. Iar pe tine te sfâşie realitatea, anume că, de multe ori, putem pierde cu dreptatea în mână.

Nalbian simte adevărul spuselor lui Harpios din plin. Este acolo, în toată fibra lui, adunat cu fiecare revoltă şi neputinţă trăită, citită sau auzită.

– Din acestea se poate ridica însă mânia, până şi cea mai blândă pasăre loveşte încolţită. Ai grijă ce colivie-ţi zideşti, Nalbian din Libra. Dacă am învăţătură pentru tine, acum, că te cunosc deja mai bine, aceasta este iertarea şi blândeţea, viteazul meu cu inimă-nsetată şi suflet peticit. Cu ele poţi dărâma ce te apasă. Dar asta nu înseamnă să fii şovăielnic sau făţarnic, de frică sau de dragul cuminţeniei, în faţa certitudinilor. Vezi tu, oftează Harpios, omul are des parte de lipsuri în... mulţi ar zice înfruntarea, eu zic întâlnirea cu viaţa. Pentru că unii au neşansă, pentru că alţii nu mai ştiu, pentru că majoritatea nu mai apucăm să înţelegem. Dar ele sunt acolo pentru fiecare. Tu ai simţit mai mult, ai pornit împins de focul ce-a urcat la suprafaţă. Nu e puţin lucru.

– Dar cei care îşi văd de ale lor, fără să scurme ca mine în stânga şi-n dreapta, greşesc cu ceva?

– Sigur că nu! Ba, poate că au făcut mai bine, simţind toate pe care le-au simţit, cu putinţă doar asupra celor avute. Cine îşi găseşte un echilibru, o linişte, este în perfectă armonie cu ceea ce trebuie să fie.

– Dacă nu face rău.

– Fără-ndoială. Ştiu ce vei spune mai departe, că liniştea multora înseamnă neliniştea altora. Aşa este, răul se abate asupra cuiva chiar numai şi din neatenţie. Omul are această minimă încercare: să poată simţi şi regreta durerile pe care le aduce. Uneori îi trebuie oglinzi, toţi putem şi trebuie să fim oglinzi pentru ceilalţi.

– Cu dispreţ asupra faptei, dar nu şi persoanei. Cu dojană asupra atitudinii, dar nu şi sufletului, rumegă libreanul mai relaxat decât a fost de mult amar de vreme, lăsându-se pătruns de adierea proaspătă a muntelui.

– Ai ajuns departe, Nalbian din Libra. Şi simt că vor mai veni în calea ta. Dar ai nevoie de timp, trebuie să le laşi să se aşeze.

După-amiaza se strecoară pe nesimţite. Trag barca la mal, se regăsesc şezând pe un buştean gros.

– Acum, la sfârşit, să revenim la tulburările ţinuturilor. Am cugetat mult la asta, de-a lungul ceasurilor în care am vorbit, începe Harpios cu o mină apăsată. Mi-e teamă că da, au toate legătură. Încearcă să nu te simţi vinovat pentru ce-ţi voi spune. Cum ai aflat

şi în tărâmul luminii, s-au ridicat umbre care se hrănesc din ură şi frică, însă, la rândul lor, au spaima vindecării, ca boala de leacuri. Odată întrupate din minţile şi inimile oamenilor cuprinşi de sentimente mici, pot apoi să le întărâte, ca să aibă şi mai multă sevă. De aici aprinderea de vrajbă pe cuprinsul pământului, mai ales în calea ta. Iar despre ce aţi întâlnit în pădure, animalele au încercat să-mi spună ceva, dar nu mă lămurisem până acum. Dacă nu mă înşală învăţăturile şi memoria, corciturile de animale sunt pricolici, iar arătările... strigoi. Ambele se spune că vin din duhurile celor care-au făcut mult rău pe pământ sau care nu cunosc pacea. Pesemne sunt încă slabe, dacă aţi scăpat.

Nalbian îşi pierde puţina linişte abia regăsită.

– Nici nu ştiu ce mă tulbură mai tare... vinovăţia sau ce-aş putea afla spre casă.

– Nu-ţi ascund, grija din urmă poate fi întemeiată. Vina, însă, chiar dacă nu vei reuşi acum, va trebui să o alungi. Din mai multe motive: ce-i făcut e bun făcut şi rămâne doar o amintire. Apoi, nu a fost decât o nefericită consecinţă a unor intenţii mai mult decât onorabile, nu o puteai cunoaşte. Şi sper să înţelegi că, atâta cât ţi se datorează, nu ai făcut decât să grăbeşti separarea albului de negru, a bobului de neghină.

Libreanul nu simte momentan prea multă uşurare.

– Războaiele din jurul vostru nu pot fi oprite cu puterea Pelerinilor şi Gardarinilor? Unii pentru împăcarea neamurilor, ceilalţi pentru descurajarea armelor?

– Mulţi oameni scăpaţi din calea bătăliilor, ba chiar şi dintre Pelerini, găsesc de cuviinţă că ar fi bine să ne amestecăm, sub o formă sau alta. Eu şi ceilalţi bătrâni nu suntem de acord însă. În primul rând, trebuie să fie alegerea Gardarinilor, simţirea lor de a sări în ajutorul semenilor, şi nu trimişi cu poruncă. Apoi, chiar dacă mulţi sunt pregătiţi să o facă, forţa războinică din ei nu va putea mereu să evite slăbiciunile vechi. Iar, dacă stai o clipă să întrevezi mai departe, cu ce drept putem noi şti încotro am apleca balanţa? Cine ştie ce discordie mai trezim între popoare sau chiar faţă de noi, cu precădere în caz de eşec? Cine va mai avea încredere în Pelerini?

Sunt prea mulţi tăciuni arzând de prins cu mâna, tinere. Asta nu înseamnă că stăm cu braţele-n sân.

– Totuşi, pentru că m-au aflat fără apa vie, umbrele întunericului trebuie să îşi oprească furia.

– Aşa este, dar ce a rămas între oameni nu se mai schimbă. Se va stinge cu timpul, prin aşezarea normală a vremurilor. Nici creaturile hidoase nu dispar, după cum ai văzut, sălăşluiesc până îşi găsesc sfârşitul.

Nalbian lasă capul între palmele mai puternice ca oricând, apăsat de cele auzite. Călugărul este gata să-i repete că aceste mişcări ar fi apărut oricum mai devreme sau mai târziu, că poate aşa totul este la vedere şi se evită ape tulburi, cu şi mai multe victime, dar Nalbian îl opreşte cu un oftat prelung, de aprobare mută.

– Spre deosebire de alţii care se chinuie o viaţă, în greutăţi imposibile, eu am ales calea cea mai uşoară... Un drum, o minune şi gata, se căieşte el. Nu numai că nu am reuşit, am pus şi paie pe focul ce încercam a-l stinge...

– Acum eşti tulburat, Nalbian din Libra. Ai pornit astfel deoarece par să ne lipsească prea multe ca să înţelegem totul, în timpul pe lumea asta. Misterul rostului şi certitudinilor, aminteşte-ţi. Iar fiinţele din puterea luminii nu ţi s-au dezvăluit degeaba.

Urmează câteva clipe de tăcere. Harpios se sprijină drept, cu ambele mâini pe toiag şi fruntea spre înaltul copacilor mai tineri doar decât muntele, iar Nalbian stă aplecat, oropsit de greutăţi nevăzute.

– Nu pot să mă gândesc decât la cum aş putea potoli ce am stârnit. Oricât de mic şi puţin ar fi. Şi iarăşi mă încearcă drumul apei vii, de data aceasta spre soare-apune. Toate cele întâmplate, dezvăluirea lumii aşa cum nu o ştiam, în mod bizar îmi dau mai multă încredere. Dar, dacă plec spre apus, nu se vor înteţi iar umbrele întunericului?

– Ba da. Din păcate nimeni nu te poate ajuta, alegerea îţi aparţine doar ţie.

Nalbian ridică ochii, încercând să dezlege amestecul de nelinişti înceţoşate.

– Mi-e teamă de ce-ar putea aduce. Probabil e mai înțelept să nu. Orice-ar fi, nu am voie să mai pierd timp, trebuie să mă îndrept spre locurile mele.

Libreanul își ia rămas bun, cu adâncă prețuire pentru călugărul trecut prin mai multe decât și-au putut povesti în câteva ceasuri.

– Ține minte, revine Harpios. Noi, Pelerinii, continuăm în ceea ce suntem și facem, iar, dacă vei afla nevoie de sprijin, ne găsești oricând. Prin prietenii noștri, bate el cu toiagul în pământ, referindu-se la scurtăturile Blajinilor.

Nalbian aduce mâna spre piept cu o scurtă aplecare de cap. Înainte să dispară în desișul pădurii, se mai întoarce o dată:

– Bunule Harpios, vederea ta... cum s-a întâmplat?

– O, nu mă pot plânge... Au văzut ochii aceștia vechi prea multe, cât au fost buni. Iar cei noi tocmai au aflat că te așteaptă o surpriză când cobori între Pelerini, zâmbește bătrânul, părând să asculte o zarvă păsărească.

Voinicul coboară coasta muntelui în grabă, adunându-se-n simțiri. Țelul său acum este să se limpezească și să fie pregătit de revenirea în Libra, cu forțele necesare oricăror provocări. Își alungă presimțirile rele care-l bântuie în jurul chipurilor dragi.

Îl găsește pe Jaba făcând giumbușlucuri pentru o liotă de copii. Din când în când unele obiecte dispar, spre deliciul audienței care-l împresoară pentru a dezveli mânecile tăinuitoare sau buzunarele, iar el fuge târându-i agățați de poale și urcându-i pe umeri. Două tinere chicotesc în apropiere și par că-l îndrăgesc.

– Aha, prietenii mei de-o șchioapă, cei mari se întorc la treabă, își ia el la revedere, dând ochii cu Nalbian. Ei, stimabile, mulțumit?

– Da și nu prea. Trebuie să ne grăbim.

– Misteriosul meu tovarăș, rămâne Jaba nesatisfăcut în urma libreanului zorit. Ei, dar am și eu una de n-o știi.

Cercelatul îl duce pe cel mai apropiat izlaz, unde o duzină de cai și vite își văd de păscut în tihnă.

– Cunoşti tu frumuseţea asta, arată el spre murgul ce se apropie. A apărut de nicăieri şi s-a proţăpit lângă mine, Pelerinii nu-l ştiu.

Nalbian se înseninează şi, de bucurie, îşi îmbrăţişează prietenul, cu braţele-i tot mai puternice.

– Dragă Jaba, nici nu ştii cât înseamnă minunea aceasta de armăsar!

Amurg ajunge lângă ei, iar grumazul său primeşte strângerea sinceră a libreanului.

– Prietenul tău are voie să mă cunoască, grăieşte năzdrăvanul.

Fostul tâlhar cade pe spate, stupefiat de momentul neaşteptat. Un Pelerin se apropie grăbit să vadă cu ce poate fi de folos. Nalbian îşi ajută bietul camarad să se ridice, rămas cu ochii încă ţintă spre patrupedul cuvântător.

– Ce să fie, o ghiduşie între neastâmpăratul de Jaba şi bunul meu cal, o drege voinicul zâmbind.

Fostele împărăţii au misiuni diferite

Noaptea aduce cu greu somnul pe pleoapele căpitanului din Libra. Lumina flăcărilor din jurul fortăreţei, revărsată peste întunericul pereţilor din odaia mică, îi joacă mult timp printre gene.

– Scoală, îl fură o şoaptă din mijlocul viselor abia înfiripate. Haine obişnuite, primeşte scurt un teanc pe piept.

Verobostes îi face semn lui Getozak să îl urmeze în linişte. Se strecoară printre umbrele zidurilor în afara curţii de miazănoapte, unde Kremnar le iese în întâmpinare dintre bolovani, cu trei cai de căpăstru. Fiecare trage câte unul şi continuă în mers enigmatic. Ajunşi la distanţă bună de fortăreaţa din Rodul Pietrei, Verobostes pregăteşte, în sfârşit, un felinar.

– Aș spune că ne ascundem de ai noștri, grăiește libreanul în așteptarea misiunii.

– Chiar asta și facem. Am nevoie doar de cei mai buni doi ostași ai mei, încalecă preocupat comandantul, urmat de voinici. Kremnar, cum nu-l știe decât o mână de oameni, arată el spre bărbosul încins în cojoc mare peste trupul generos. Obrajii veseli denotă pentru o clipă duritate, cedează însă repede în zâmbetul binecunoscut prietenilor. Iscoadă de mare preț a vechiului Smarald, vulpea cea mai ageră din ținuturile de mijloc. Și cu brațe ca ale tale, călite în misiuni tainice.

Kremnar încearcă să respingă din laudele aduse:

– Mă ajută și fizicul, privirile suspicioase caută trupuri mai zvelte și fețe mai puțin pofticioase. Ei, nu te uita acum la mine ca la alt om, flutură el mâna a bagatelă.

– Nicidecum, zâmbește Getozak admirativ. Aceiași umeri pe care știam că se bizuie cetățile noastre, doar că mai încărcați de vitejie decât ne-au spus nouă.

– Altceva nu ascund, să știi. Tot vinul de bob roșu-mi place și jocul pe slova țambalului.

– Mergem spre Cingătoare... observă căpitanul din Libra.

– Da, intrăm între cocoașele ei, răspunde Verobostes, aflat un pas înainte. Novarin, ascuns încă bine, și-a trimis copiii spre noi, să-i țină departe de orice se află pe urmele sale.

– Înțeleg. Oricine îl recunoaște pe el îi poate descoperi și pe cei din jurul său.

– Chiar așa, confirmă bărbosul.

– Au ajuns în taină unde nimeni nu s-ar aștepta, nici eu nu m-aș fi gândit, continuă jupânul. În Cingătoare, chiar în cloaca dubioșilor.

– Isteț moșul, râde Kremnar. Bun împărat.

– Trebuie să-i găsim degrabă. Dacă noi am aflat, nu va dura mult până ajunge și la urechile altora.

Călăreții iuțesc pasul. La venirea zorilor străbat ultimele pământuri dinaintea brâului de podișuri.

– Ne pregătim de popas, preia Kremnar conducerea trupei când soarele se ridică de-o şchioapă. Mergem noaptea şi odihnim ziua.

Cei trei înaintează departe de ochii lumii, prin locuri puţin umblate. Iscoada nebănuită din slujba fostului Smarald se face nevăzută spre cercetarea locurilor şi revine un ceas mai târziu, încredinţată de siguranţa împrejurimilor. Pregătesc popasul la adăpostul unui crâng, iar pârâul din apropiere le potoleşte setea.

Când primul de strajă şi ultimul la odihnă se împrospătează în liniştea serii, soldaţii ţin sfat cu bătaie lungă.

– Prietenii noştri din Foaia Morii ne-au arătat ultima poziţie cunoscută a fugarilor. Aici, desenează Verobostes cu un băţ în ţărână, la dreapta târgului cel mare. Asta a fost acum o lună. Novarin a prins probabil veste despre noi, că suntem în picioare şi uniţi, astfel că i-a îndrumat pe tineri sub protecţia noastră. Umblă sub alte nume şi cu înfăţişări schimbate. Între timp, ei trebuie să fi încercat deja să depăşească valea Mărgăritarului, cea mai primejdioasă trecere pe care o au de făcut în sânul Cingătoarei.

– Pentru că sunt expuşi, în plus pot fi recunoscuţi, aprobă bărbosul. Este de-ajuns cineva care să fi lucrat la curte sau să-i fi zărit la vreun bal.

– De-ar fi numai atât. Problema de pe urmă este că mizerabili de tot soiul fac verificări la ieşirea spre ţinuturile noastre, nu lasă oamenii să plece din ghearele lor. Şi abia aşteaptă să le pice feţe mai înalte.

– Asta exclude din start potecile cunoscute, mestecă Getozak situaţia.

– Ştim că se dau zilieri sărmani şi trebuiau să se aciuieze într-o aşezare de-aici, încercuieşte Verobostes colbul aproape de hotarul sudic al Cingătoarei. De cum am aflat, am trimis de câteva ori oaste peste cuiburile armate de acolo, pentru ca oamenii să poată fugi spre noi. Planul era ca ei să vină direct la mine, însă am aşteptat în zadar...

– Astfel că plecăm în misiunea asta, scutură Kremnar firimiturile gustării. Mergem pe urmele lor.

Cei trei gonesc în noapte prin mijlocul sălbăticiei de şes. De-a dreapta lor, spre drumuri bătătorite, se ivesc torţele unei garnizoane pe hotarul de nord al Rodului Pietrei. Verobostes opreşte:

– Unul dintre noi trebuie să meargă pentru vorbă. Eu nu pot fi văzut, să nu apară întrebări şi zvonuri, iar Kremnar nu trebuie cunoscut cu astfel de treburi. Regret să ascund asta oamenilor mei, chiar şi celor de încredere, dar e mai bine aşa. Cu cât ştiu mai puţini, cu atât este mai mic riscul, din neatenţie sau silire, oftează căpetenia. Getozak, ia sigiliul meu, îl scoate jupânul de pe deget. Întreabă despre ultimele incursiuni în satul din Cingătoare, apoi spune că te întorci la fortăreaţă. Coteşti şi ne cauţi, Kremnar te va recupera înainte de cocoaşele în care nu intrăm cu niciun însemn, arunci inelul.

Calea libreanului se desparte de a camarazilor săi. Într-un ceas este înconjurat de soldaţi şi lămureşte situaţia în prezenţa căpitanului.

– Am venit singur, aşa că am luat măsuri de precauţie, explică el straiele obişnuite, în care este recunoscut oricum de o parte dintre cei de aici. Ce se mai întâmplă pe sus? Tot tulbure?

– Ba nu, vor să se ştie clar şi răspicat că e terenul lor. Oamenii din fosta cetate de scaun nici nu prea au habar cine le ţine hotarul din troaca asta cu viermi de Cingătoare.

– Se aude că nici nu sunt lăsaţi. Iar mulţi sunt orbi, bâjbâie după cai verzi, în timp ce ticăloşii îi inchid încet, ca într-un ţarc, adaugă altcineva.

– Din fericire, şi ăştia-şi mai scot ochii, revine căpitanul. Chiar zilele trecute s-au luat la harţă pe nu'şt' ce castel şi averi. S-a terminat, spune-se, cu negocieri la sânge şi cuţitele pe masă. Iar acum se pupă din nou pe obraji.

– Cât timp se poartă ca şobolanii, fără cap şi neîncrezători între ei, sunt speranţe mai bune să-i împrăştiem cândva, reflectează Getozak. Noi sau oamenii cu minte de acolo. Dar aproape, la doi paşi, în satul acela, ce aţi găsit la ultima pătrundere?

– Măcar de-am ştii ce mai căutăm acolo... Am făcut întocmai cum ne-a venit porunca: de fiecare dată am năvălit peste ei, i-am

zăpăcit și am făcut cale liberă oamenilor. La plecare am săpat la întâmplare prin beciuri, cum ni s-a spus. Ultima dată le-au venit însă întăriri bune.

– Deci nu mai este ușor să eliberăm sătenii, de-acuma...

– Care, că au trecut toți. A rămas doar armie de bandiți. Ha ha, să-i vezi cum găuresc pământul ca nebunii, crezând că noi săpam după vreo comoară! Bună găselniță, cine-a avut-o.

Căpitanul din Libra îl asigură că și-au atins scopul prin eliberarea oamenilor și, ca atare, nu vor mai fi alte incursiuni. Odihnește câteva ceasuri, devreme în zori face cale-ntoarsă. Ia urma camarazilor săi din locul unde i-a lăsat, iar în curând terenul începe să urce. Se strecoară cu băgare de seamă, descalecă în loc deschis, merge încet și la derută. La amiază găsește o ascunzătoare bună, sub un deal rupt, de unde poate vedea mai mult din hotarul de miazănoapte al Rodului Pietrei și, mai nou, al ținuturilor unite din vechiul Smarald de mijloc. Punctele de strajă se dezvăluie acum destul de dese: la numai o leghe în stânga și-n dreapta celui abia vizitat se ridică alte garnizoane. „Acum, să nu primejduim misiunea“, decide el să respecte ceasurile de înaintare și de odihnă, întinzându-se în iarba crudă. În scurt timp deschide ochii, urechea-i încercată prinde un foșnet în apropiere.

– Așa, scoală, boierule, apare chipul lui Kremnar, sigur pe el că-l va surprinde pe căpitanul căruia i-a recunoscut armăsarul. Își pierde însă cuvintele, găsind culcușul gol.

– Ei, dar cine doarme, se așază mâinile lui Getozak pe umerii bărbosului care tresare.

– Bată-te să te bată, vând pește pescarului! se întoarce acesta râzând.

Popasul camarazilor nu este departe. Libreanul este cel mai odihnit, astfel că urmează la veghe, iar seara începe cu sfătuire.

– Cum bănuiam, concluzionează Verobostes la auzul veștilor. Nu avem decât să mergem invers, pe firul drumului pe care ar fi trebuit să-l facă.

– Atunci trebuie să intrăm și printre oameni, iar până dăm de bandiți nu mai e mult. Ce carte jucăm? întreabă Getozak.

– Cea mai rapidă, ne dăm de-ai lor. Oricum, nu ne va crede nimeni că suntem fermieri sau culegători. Avem nevoie de alte haine și să aflăm cine, ce și cum, ridică jupânul privirea spre Kremnar.

– Las' pe mine, răspunde prompt bărbosul. E taman ceasul bun, numai să dibuiesc un mușuroi de-al lor. Acolo e și cârciumă, surâde ridicându-se. Mă întorc după miezul nopții, vă găsesc eu.

Pornește spre apus, cât mai departe de drumul lor real. Cunoaște bucăți bune din Cingătoare, pașii de oștean l-au adus deseori și pe aici. Cercetează urmele găsite pentru a mirosi direcția cu șanse de tabără pentru călăreți. Nu durează mult până descoperă micul sat în care birtul este cea mai luminată „gospodărie", ocolește patrulele de bandiți și descalecă dosit, la mică distanță de cârciumă. Își intră repede în rol, ia o față schimonosit-urâcioasă și șuieră printre dinți nepăsător, apoi se trântește la una dintre mesele rupte și nespălate. O mână de haimanale zăngăne monede și se năpustește asupra pietrelor aruncate să le aducă norocul în buzunare. Nu caută spre nimeni până nu cere o tărie iar privirile vecine încep să-și piardă interesul. Apoi, ochește rapid doi ticăloși în apropiere. Scoate o legătură de piele generoasă din care aruncă un argint pe masă, mult peste prețul băuturii, lăsând să se înțeleagă că paharul trebuie să fie mereu plin. Bandiții vizați devin imediat interesați, neavând cum să știe că restul pungii adună doar pietre.

– Da' la ce bei singur, hâtrule... se scobește unul cu lama între dinții ciobiți, atârnând mâna peste scaun.

Kremnar întârzie răspunsul și scuipă în sens opus.

– Hai, fă-ncoace, învârtim mai bine-n trei, răspunde hoțește bărbosul.

– Nu te-am mai văzut, se așază cei doi la masa lui.

– Nu vrei să-l știi și pe tata? se încruntă oșteanul, apoi râde și dă paharul peste cap. Băiete, adu trei!

Vorbesc și suduie aiurea o vreme, studiindu-se. Nu întârzie subiectul prăzilor, când se lămuresc cu toții că fac parte din aceeași breaslă. Cei doi vorbesc și despre obligația rondurilor de pază într-un fel de organizare armată, în timp ce oamenii locurilor îi suportă prin intimidare, sub o formă de înrobire nedeclarată. Kremnar

scapă întrebărilor spunând că a ajuns de curând cu nişte locotenenţi de-ai lui Negru, ale căror nume sunt cunoscute la fortăreaţa din Rodul Pietrei. Deşi mesenii dubioşi sunt încredinţaţi de-a binelea că este cine pretinde, nu renunţă la planul de a-i subtiliza punga cu presupuşii arginţi. Povestesc din ale lor, Kremnar se laudă la schimb cu ultima lui captură, un negustor ce încerca să treacă pe furiş prin valea Mărgăritarului.

– Eu din cei mari caut, jafurile mărunte aduc puţin, îşi drege gâtul, prefăcându-se mai cherchelit. Voi n-aţi jumulit vreun curcan d'ăsta?

– Dacă scapă rechinilor, arată unul cu degetul în sus, a pagubă impusă de ierarhia ticăloşilor, atunci poate ne pică şi nouă. Ei au luat conacele şi averile, dar i-om înţepa şi noi de dumicaţi mai mari, fără să afle, hehe... se apleacă el peste masă, rânjind.

– Care-i găseşte, ai lui să fie. Eu ştiu de un dregător cu o slugă şchioapă, coboară Kremnar vocea încet, atent să nu fie ascultaţi. A plecat cu aur în... ei, dar ia, bagă la schimb.

– Pe-aici se spune că unii au îngropat bani, bijuterii, altfel i-am cam agăţat pe toţi care n-au fugit. Nişte feciori mai gonesc de colo-colo, cuuu... freacă banditul cu subînţeles din degete.

Kremnar tresare:

– Ăsta al meu duce aurul în şaua calului şi în proteza de lemn a slugii. Îi fură una, îi rămâne cealaltă. Ce-i cu odraslele?

– Doi jupâni, i-au făcut fugiţi. Cică ar avea smaralde cusute prin haine.

Timpul se scurge şi alte informaţii nu mai apar. Momentul penibil în care vor încerca să-l fure se apropie.

– Auziţi, da'... se umflă Kremnar în pene şi trânteşte un cuţit în şiretul pungii de pe masă. Asta e nimic pe lângă ce am găsit la negustorul ăsta. Hai să vă arăt, dă el peste cap ultimul pahar, mai mult în barba udă.

Bandiţii se privesc cu subînţeles, hotărâţi să profite de veselia comeseanului. Îl urmează afară, la calul priponit în întuneric, unde sunt însă păliţi fulgerător de oşteanul oţelit.

Miezul nopţii îl petrece pe drum sălbatic, trăgând legat la armăsarul lui un altul, cu siguranţă furat de un muşteriu al

cârciumii. Pe acesta atârnă cei doi nelegiuiţi căzuţi în nesimţire şi făcuţi fedeleş. Coboară spre cea mai apropiată dintre garnizoanele fostului Smarald şi, la distanţă potrivită, îi înnoadă strâns de un arbore. Unul dintre ei se trezeşte şi înţelege câte ceva.

– Câine... de care eşti?

Kremnar îşi vede tăcut de treabă, împătureşte hainele derbedeilor şi le agaţă la şaua lui. Pregăteşte apoi un foc mare, asigurându-se că va fi observat dinspre garnizoană.

– Uite ce băiat bun sunt, nu vă las în frig.

– Mergi noaptea, aşa-i? Daaa... pare banditul să se bucure.

Bărbosul se apleacă şi-l împunge cu pumnalul.

– Aşa, şi?

Nu obţine decât un rânjet sfidător, oricât de mult îl ameninţă. Socoteşte că nu merită să piardă vremea, probabil cu vreo născocire vicleană. Goneşte spre a-şi căuta camarazii în noapte. Îi găseşte în mai puţin de două ceasuri, mergând cu băgare de seamă prin bezna s-o tai cu cuţitul.

– Fraţilor, grăieşte Kremnar apropiindu-se. Nu ştiu dacă merită ceva atenţie, dar unui terchea-berchea nu ştiu de ce îi râdea faţa la gândul că înaintez în noapte.

– Păi stai că îţi spunem noi, se întoarce Verobostes. Poate despre asta să fie vorba?

Getozak aruncă de pe cal un leş de corcitură nemaivăzută, melanj de două-trei fiare schimonosite. Pricolicii prind viaţă şi în viesparul de nelegiuiţi al Cingătoarei.

⁂

Nici leul hăituit şi zvârlit în groapă nu se învârte cătrănit precum împăratul Rubinului. Tabăra lungă, împrăştiată pe un sfert de leghe, se drege după recentele confruntări. Puţine izbânde, trădări însemnate, dezertări şi pierderi numeroase. Lumina blândă a primăverii nu găseşte aici niciun ecou, deşi îşi vede liniştită de îmbrăţişarea vieţii invizibile minţilor obosite sau înfierbântate.

Cortul cel mare este ridicat de mâini tremurânde în preajma mâniei conducătorului.

– Ne retragem ca ultimele potârnichii, cădem ca poamele stricate! Unde e puterea Rubinului?! tună și fulgeră acesta printre căpitani răniți și dregători.

– Prea multe fronturi, mărite Folla! îndrăznește sfetnicul armelor, plin de respect și cu tâmplele albe.

Împăratul îi aruncă o privire tăioasă, apoi adulmecă pe mai departe vaporii dimineții îmbibați cu veninul din inima sa.

– Astea nu sunt fronturi, astea nu sunt bătălii... Ne-am dus nesiguri pe ce vrem, cu un picior îmbrăcat în fierul stăpânirii legitime și celălalt moale de prietenie... Asta am făcut! se repede cu mâinile ridicate asupra înțelepților cu sfaturi de chibzuință și înduplecare. Uite ce-a ieșit! le arată el cu mâna spre câmpul jalnic.

– Poate că...

– Nimic!! țipă Folla cu pumnii strânși. Ce să-mi mai spuneți?! Că vorba dulce, că mierea, că or să mă iubească și-or sa vină spășiți înapoi?!

– Măria ta, își ia cel mai bătrân inima-n dinți. Printre despoții potrivnici, cu gust de trădare, printre ticăloșii care se năpustesc să rupă ținuturi, ca să le scufunde în mocirla tiraniei după bunul plac... pe lângă acestea, despre care putem consimți ca brațul dreptății să se abată asupra lor... mulți s-au eliberat însă pentru ce îi unește ca neamuri și împotriva a ce-i desparte, în mod firesc, de restul Rubinului.

– Așa, deci... zi, zi mai departe... se apropie împăratul cu o voce ironic mieroasă, amenințătoare. Și ce ar trebui să facem noi cu... îndreptățiții ăștia?

– Frăție trainică. Iar, unde nu se poate, prietenie... precum bune popoare vecine, înghite înțeleptul cu noduri.

Folla îl împinge în iarba umedă, abținându-se din greu să nu o facă mai violent.

– Trădătorilor... scrâșnește el printre dinți. În cea mai grea cumpănă a Rubinului v-ați găsit să încercați joc de idealuri... Am ajuns să fiu sigur pe mai puține pământuri ca porcii din miazăzi sau te miri ce râioși din stânga și din dreapta, la un loc!

Cel dărâmat este ajutat să se ridice, nu de mâna suveranului însă. Un alt sfetnic îndrăznește, revoltat, dar cu dorința de-al aduce la sentimente mai bune:

– Mărite Folla, de ce să nu vedem partea bună a lucrurilor? Toate ținuturile rămase te vor regele lor!

– Rege? Rege?! i se bulbucă întâi ochii, cu gândul la decădere. Scopul înțeleptului își atinge însă până la urmă ținta: să știe că rămâne puternic, îi mai renaște din orgoliul frânt.

Cortul mare este gata, dar flăcăii transpirați, precipitați de suflarea primejdioasă a împăratului, nu reușesc să potrivească intrarea. Folla îi dă la o parte, scoate spada și taie singur conturul ușii în pânza groasă. Se întoarce spre adunarea de înalți supuși, întinde sabia spre ei:

– Asta a fost doar o glumă, ce am făcut până acum. Războiul va fi năprasnic, ridicăm toată armata. Visternice! Comandante! Sunteți cap, ochi și brațe. Pentru bătrânii aceștia găsi-voi ceva mai bun de făcut... Începeți deja! Trimiteți vorbă că vine urgia, iar cine are urechi de auzit, să aibă înțelepciunea să renunțe și să se întoarcă la împăratul lor de drept!

Dispare în cort, lăsând o tăcere dezolantă printre sfetnici. Insifid, visternicul, este singurul care răsuflă ușurat în contrast cu oftaturile celorlalți bătrâni. Căpitanii, deși oscilează între opiniile auzite, se regrupează repede sub comandantul lor, un om loial autorității și credincios argumentelor militare.

– Gata! risipește Insifid adunarea și ochii ajutoarelor curioase. Avem pregătiri de făcut.

O lume mai întărâtată

Nalbian înaintează alături de Amurg spre hotarul de apus al Pelerinilor. La mulți pași în spate sunt urmați de Jaba, care se oprește din când în când și bombăne.

– Se obișnuiește el.

– Când vrei să mai dai astfel de veşti, anunță-mă și pe mine, zâmbește Nalbian. Nu toți oamenii se așteaptă să le vorbească armăsarul de sub picioare sau gâsca din cuibar.

– Gâștele nu vorbesc.

Voinicul se uită intrigat la năzdrăvan, pregătit să comenteze. Amurg pufnește și își lasă capul spre el a glumă. Libreanul se întoarce la cele serioase:

– Sunt fericit să te revăd. Îmi făcusem idei sumbre.

– Am subestimat plămădirea zgripțuroaicei, se vede că umbrele întunericului au fost înspăimântate de revenirea ta cu apă vie. M-a pândit, m-a așteptat, a încercat să îmi întindă capcane. Câteva zile am intrat și ieșit din pădurea veghetoare, iar când a realizat că nu mai ești, a vrut să iscodească încotro o să te caut. Am slăbit-o repede, nu avea unde să-și refacă puterile. Apoi am mers mult, precum un cal obișnuit, pentru a nu mai atrage alte creaturi pe urmele noastre, ca să aflu, într-un târziu, despre drumul tău pe la Blajini.

– Dar poți să te mai înalți în văzduh?

– Uneori. Puterea luminii este difuză în ținuturile oamenilor, nu mă ajută mereu. Oricum, n-ar fi înțelept, umbrele sunt încă vigilente și s-ar tulbura de prezența mea, darămite de tovărășia noastră. Mai bine să nu ne lăsăm adulmecați.

Trec pe lângă o prăvălie îngrijită, fără pază, negustorul nu se vede. Lucrurile sunt întinse mult în afara incintei, iar Pelerinii vin să ia sau să adauge la inventar. Cei care cumpără își știu socoteala, pun bani într-o cană de metal anume sau lasă altceva la schimb.

– Orice ne așteaptă pe mai departe... a fost interesant fără hățuri, dar tare bine ar fi cu. Ce zici, năzdrăvanul meu?

– Călărețul folosește ce îi trebuie. Iar eu n-am nimic împotrivă.

Jaba îi ajunge din urmă, cu o privire mai hotărâtă.

– Ahem, tușește el scurt. Să o luăm băbește, să... Deci: cal fermecat, da? ridică palmele a moment de lămurire. Care... careee... rotește palma cu ochii cât cepele la botul patrupedului. Acesta își mută privirea către Nalbian pentru încuviințare.

– Care vorbeşte, revine năzdrăvanul.

– Haha, da! râde cercelatul nervos, apoi lasă mâinile pe şolduri şi-şi molfăie buzele. Sigur, de ce nu? De fapt, ar trebui să mă bucure, după hidoşeniile întâlnite în pădure, se scutură el. Iar tu, prietene, evitând să-mi spui ce tărâmuri grozave ai străbătut, ai ştiut de fapt cât de greu este să ceri cuiva a le socoti mai mult decât închipuiri.

– De ce aş fi chinuit un prieten să creadă astfel de lucruri? Fără să vadă cu ochii săi, omul ori e mistuit de dorinţa convingerii, ori îşi pierde încrederea în cel care le susţine.

– Ah, îţi dai seama că, de-acum, orice bazaconie-mi vei spune, o să tind să-ţi dau crezare, face Jaba ironic. Nici asta nu e bine. Bun! îşi prinde el palmele cu zgomot. Ce suntem pe mai departe, trei... tovarăşi? Doi oameni şi-un cal? Sau... cum?

Libreanul zâmbeşte şi arată cu degetul spre fiecare, ca într-o prezentare.

– Nalbian, Jaba, Amurg. Doar că Amurg este atât de amabil, încât o să ne ducă pe amândoi călare şi, uneori, ehmm... ne poate face să sărim... aşa, mai sus... Nalbian imită întâi nişte salturi, apoi încrucişează mâinile ca două aripi în fâlfâit uşor.

– Să... zburăm? râde cercelatul, clătinând din cap a neîncredere. Se uită la Amurg, sperând să fie o glumă, dar mişcarea gâtului i se schimbă uşor în încredinţare. A, nu, vine dezaprobarea imediat. Nu, nu, nu! Voi, cu ale voastre, eu, cum ştiu de la străbunii mei, caut un cal obişnuit. Eu am treabă cu pământul, bine? se îndepărtează iar, scrutând orizontul dincotro să facă rost de un patruped lumesc.

Nalbian alege curelele de care se va ţine în spatele armăsarului.

– Înşeuează-mă, îl îndeamnă acesta. Să pară totul firesc.

Libreanul găseşte toate cele necesare.

– Hei, Jaba! Cu cât ai fi vândut toate astea? Ştii tu, altădată...

Cercelatul nu trebuie decât să întoarcă privirea şi aruncă imediat preţul în arginţi. Nalbian achită o parte în cutiuţa de metal.

– Au, n-avem.

– Data viitoare, îl sfătuieşte un pelerin venit cu altă cumpărătură.

– Din păcate, nu putem şti când sau dacă ne mai întoarcem, suspină libreanul.

– Pentru cei care ne trec meleagurile, mereu există o dată viitoare, zâmbeşte străinul şi se depărtează.

Plin de recunoştinţă, Nalbian acceptă socoteala şi caută spre Jaba.

– Nu ne permitem încă un cal, se apropie voinicul, ţinându-l instinctiv pe Amurg de căpăstru.

– Inimile miloase ale Pelerinilor mi-ar da, probabil, unul, cu păsuire. Dar bunătatea lor simt că se manifestă cât timp nu calci pe alături. Iar eu stau prost cu datoriile şi vreau să mai fiu bine primit pe aici, renunţă fostul tâlhar la idee.

– Timpul mă presează, dragă Jaba. Nu ştiu ce îmi ascunde la capătul drumului spre Libra, iar vorbele de curând aflate mi-au încins inima.

Nu trebuie să mai adauge alte cuvinte, cercelatul urcă fără crâcnire şi ascultă veştile de la Harpios din fuga năzdrăvanului. Strânge din dinţi dacă îl ia ameţeala vitezei neobişnuite, iar, din când în când, inspectează pe furiş contactul copitelor cu solul.

Hotarul de apus pare mărginit de mâna omului. Un zid până la coapse, gros de zece cărămizi ţesute, pe el a fost aşezat un bolovan imens, perfect sferic. Mai mulţi Gardarini patrulează şi îşi iau rămas bun de la călăreţii care au încetinit. Unii dintre ei, namile cu mers îndoielnic şi chipuri neprietenoase, par rupţi din mijlocul cetelor de tâlhari.

– Ce e cu gardul ăsta lung cât un an de muncă? se miră Jaba. Îl poţi sări din doi paşi.

– Acuma, da, poţi face asta. Dar ia să fi venit tu pentru prima oară din partea cealaltă şi să dai chix la încercarea spiritului. Zidul te prinde pe el ca legat de picioare, poţi da numai înapoi. Dacă nu, zdrang, sub bolovan, îi explică încântat un zdrahon cu sprâncene groase.

– Dar asta nu înseamnă că este de netrecut, cugetă Nalbian. Dacă vine o oaste…

– Pentru asta suntem noi aici. Şi, după cum vezi, nu a îndrăznit încă nimeni.

Zilele următoare îi poartă peste pământuri felurite. La trap obişnuit în prezenţa altora, în fugă ameţitoare pe nevăzute. Deşi peisajul lumesc este cel obişnuit, ca şi mai înainte de revenirea dinspre soare-răsare, ceva anunţă, totuşi, o schimbare: majoritatea oamenilor par să fi ales bunul simţ sau urâciunea, binele sau răul, sărăcia cinstită sau bogăţia vinovată. Puţini sunt cei care nu arată cu degetul într-un sens sau celălalt, mai ales în locurile cu trai împovărat sau târgurile mari şi încâlcite. În unele părţi, neînţelegerile recente şi dezbinarea şi-au lăsat amprenta: oameni simpli înzestraţi cu unelte de luptă, închisori pline cu tot felul de certaţi cu legea, nevoiaşi strigându-şi virtuţile în mijlocul celor avuţi, care se îndepărtează speriaţi de asprimea „coatelor goale“. Ori, unde balanţa a înclinat invers, case părăsite, gărzi de corp arţăgoase pentru ciocoii lacomi sau barbari, rânduri de răzvrătiţi în lanţuri. Pe Nalbian îl trec fiorii la vederea a toate acestea, cumva confuz în faţa taberelor abrupte.

– Aş vrea să mă pot bucura unde au izbândit oamenii cumsecade. Dar pare să le lipsească răbdarea şi chibzuinţa.

– Sunt însetaţi de dreptate, remarcă şi Jaba.

– Iar unde au pierdut… de m-aş putea întoarce să fac ceva pentru ei…

De câteva ori, trecând peste astfel de ţinuturi, sunt opriţi fără ocolişuri:

– Cu treburi cinstite sau uneltiri nesocotite? îi aţin în loc gardieni zeloşi în dibuirea călătorilor îndoielnici.

– Pentru cine veniţi voi pe-aici, cu feţele astea nesuferite? îi iau la puricat străjerii despoţilor temători de revolte.

Hotarele mai dubioase, precum şi cele rămase ale nimănui de pe urma vreunei bătălii, aduc asalturi de tâlhari şi ziua-n amiaza-mare.

– Dacă aveam timp, mai curăţam noi prin văgăunile astea, apreciază cu năduf libreanul, după o mână de bandiţi împrăştiaţi cu agilitate.

– Pe cei sângeroşi, umăr la umăr. Să nu fim însă prea aspri cu cei rătăciţi, comentează Jaba în cunoştinţă de cauză.

– Stai pe pace, dragul meu schimbat la faţă. Aşa mi-aş dori să se vindece toţi, cu esenţă de inimă bună.

De-a lungul drumului intervin cu braţe de fier şi-n alte situaţii strâmbe, pentru viaţa şi micile agoniseli ale celor asupriţi. Mai făţiş sau pe ascuns, fără a pierde prea mult timp din calea spre Libra Smaraldului, eliberează de sub bici, dezarmează nelegiuiţi, redau galbeni haiducește. Nu le este mereu uşor, viaţa le e salvată de două ori la rând de puterea lui Amurg.

– Încep să simt oboseala făpturilor pământeşti. Neobişnuită senzaţie, grăieşte năzdrăvanul la capătul ultimei isprăvi, suflând mai greu.

– Şi tocmai ce am mai pierdut un cal. Dacă nu săream pe fermecatul nostru, eram oale şi ulcele acum, oftează cercelatul după armăsarul dăruit de curând pentru ajutorul acordat.

– Dar cum stă treaba cu legenda jarului? O porţie de, ehm... cea mai bună calitate... ar face vreo minune pentru puterile tale?

– E adevărat că-mi curge sânge de foc prin vine şi ştiu că-l pot reaprinde astfel, după o cădere mai lungă. Însă nu am gustat până acum. Dacă-mi vine vreodată pofta, vă spun.

Jaba ascultă schimbul de vorbe cu interes şi uimire, sentiment care-l însoţeşte tot mai des în ultima vreme.

– Cum se face că nu ne-au mai ieşit în cale pricolici şi alte dihănii întunecate? revine Nalbian. Prin câte fărădelegi am trecut, m-aş fi aşteptat la zeci de întrupări.

– Ba au fost, le-am simţit de la distanţă. Nici eu nu m-am apropiat, nici ele. Cât am fost zdravăn, s-au dat îndărăt.

– Adică ne-am dat de gol?

– Încă nu. N-au ştiut de unde vine puterea luminii şi nici n-au vrut să afle. Pământurile devin însă mai greu de citit, pe măsură ce mă lasă forţele din răsărit. Îmi trebuie odihnă, altfel, simţurile tenebroase le vor întrece pe ale mele.

Drumul continuă într-un ritm mai domol ca până acum, mai iute decât al unor călăreţi obişnuiţi însă. Pauzele sunt dese şi Amurg se reface în urma lor, chiar dacă nu suficient cât să mănânce

pământul ca înainte. Cei doi camarazi câştigă iar recunoştinţa oamenilor şi înlesnirea unui armăsar la preţ bun.

Apropierea de Rubin aduce zvonuri despre marile împărăţii ale lumii, dar atât de diferite, încât cu greu pot da crezare celor auzite. De la bătălii de zece zile şi zece nopţi fără-ncetare sau arme noi care distrug sat după sat, până la nimicirea de-a lungul şi de-a latul celor două popoare într-un război fulgerător. Amănuntele cu sâmburi de crezare sunt însă vagi, pierdute în ceaţa tulbure a mişcărilor necunoscute. Neliniştea pune stăpânire mai tare pe Nalbian, deoarece despre Smarald se ştiu şi mai puţine lucruri decât despre Rubin.

– Dragii mei, cuvântă libreanul într-o seară. Trebuie să ajung numaidecât acasă, mă-ncolţesc vise de spaimă. Din fericire, există scurtăturile Blajinilor, Amurg cunoaşte despre ce vorbesc.

– Dar eu nu te pot însoţi, îi atrage atenţia năzdrăvanul.

– Tocmai de aceea vă cer să înaintaţi în linişte şi să ne regăsim cu bine, cât de curând. Dacă Libra-i încă Libra şi casa tot casă, aşa cum le-am lăsat, vă voi primi cu bunătăţi să vă lingeţi buzele, tihnă regească şi căldură de inimi simple dar simţitoare.

– Vom ajunge şi ne vom bucura împreună, însă plecăm tot împreună! se opune Jaba. Dar ce minunăţie sunt blânzii aceştia?

Dis de dimineaţă caută un popas retras, pe căi lăturalnice şi curate, pentru trecere în lumea Blajinilor. O pădurice fragedă îi însoţeşte pe o margine, iar de cealaltă parte, un câmp din care sar iepuri şi izbucnesc stoluri de ciocârlii. Amurg îşi reface mai abitir puterile în asemenea locuri încărcate cu energiile luminii.

Le ies în drum doi călăreţi, în urma cărora se târăşte un asin apăsat de o tânără şi un bătrân. Probabil au traversat prin dumbravă, dar acum sunt deranjaţi de musafiri şi vor să intre înapoi. Unul dintre ei prinde măgarul de căpăstru şi face semne precise celor purtaţi de patrupedul obosit. Nalbian şi murgul năzdrăvan sunt însă lângă ei într-o clipită, luându-i prin surprindere înainte să părăsească poteca.

– Şi cam ce se-ntâmplă aici, trece libreanul la subiect, călit deja prin zeci de confruntări.

Amândoi străinii scot spadele. Fata scânceşte uşor, bătrânul pare fără speranţe. Sunt legaţi la mâini, iar funia comună este prinsă de grumazul animalului. Voinicul doboară primul inamic fără efort, al doilea se sperie şi pune cuţitul la gâtul fetei.

– Uşor, uşor! ridică Nalbian mâinile şi aruncă încet sabia.

– Şi tu! ţipă banditul.

Jaba, ajuns din urmă, se vede nevoit să repete gestul. Tânăra încercănată, slăbită, suspină înnăbuşit.

– Cât vrei? încearcă cercelatul. Câţi galbeni sperai să iei.

Traficantul de sclavi ezită.

– Pentru voi nu contează. Aruncaţi tot ce aveţi şi legaţi-vă de copac.

Nalbian şi Jaba dărâmă desagii, dar fostul tâlhar ascunde ceva la spatele brâului, cu gesturi repezi.

– Nu aşa ne-a fost vorba! strânge nelegiuitul fata mai tare, părând totuşi că mâna nu-l ascultă. Ce ai acolo?!

– Nimic pentru care să merite nici o sută de sclavi.

– O spintec!

– N-ai decât, o să primeşti doar ascuţişul sabiei.

Traficantul încearcă nervos spre Nalbian. Strânge din dinţi şi pare că se va ţine de cuvânt dintr-un moment în altul. Libreanul nu se mai arată nici el impresionat.

– Poate... dă-i doar o piatră, face el spre Jaba. Din cincizeci de diamante, merită şi sclavii ăştia unul mic.

– Mi le daţi pe toate, auziţi?! sare banditul cu spada asupra lor. Vă tai din cap până-n picioare!

Nalbian atât aştepta. Îl prinde şi-l imobilizează cu dibăcie, iar Jaba îl dezarmează. Amurg se găsea de asemenea pregătit să-l zboare cu copitele. Tânăra popodeşte într-un plâns năprasnic, în timp ce bătrânul o alină blând.

– Îmi trebuie o praştie, una ţeapănă. Sau arc, se eliberează libreanul din tensiune, cu pumnii strânşi.

Banditii sunt legaţi, iar foştii robi primesc îngrijire într-un popas ad-hoc.

– Eu, ca eu... îmi acceptasem soarta şi nu voiam decât să-i conving să dea drumul fetei, ridică bătrânul ochii învineţiţi de la

bătaia primită. Ne răpesc sau ne obligă, iar acum s-au învățat ca hienele, vin prin locurile răvășite de lupte.

– Știți ce le fac femeilor? Mai ales celor tinere? răbufnește fata răvășită, îngrozită de coșmarul sclaviei.

– Ne putem lesne închipui, răspunde Nalbian brusc înfuriat, căutând privirile traficanților pentru o confirmare. Voinicii sunt gata să se năpustească asupra lor.

– Nu, nu s-au atins de ea. Prețul mai bun. Altfel...

Tânăra izbucnește iar în lacrimi, dar se reculege repede:

– Trebuie să-i opriți! se roagă ea. Numai de la noi au luat zece oameni, de când ne-au învățat locurile. Cineva trebuie să-i aducă înapoi acasă, e barbarie!

– Se cunoaște cine sunt, de unde vin?

– S-au cam înmulțit, scursurile pământului, răspunde unchiașul, scuipând în direcția prizonierilor. Dar se aude că au ei o vizuină de șerpi, de unde pornesc toți prin părțile astea. La apus vin niște munți, încolo, spre miazănoapte puțin, arată el în direcția Rubinului.

Libreanul se ridică imediat în picioare. Își amintește de hotarele regelui înrobitor de oameni, la marginea cărora, printre stânci, a și ajuns pe drumul către răsărit.

– Am convingerea că știu pe unde vine asta. E vremea să vedem ce se întâmplă acolo.

Cu banditii târâș pe asin, Nalbian și Jaba se asigură că întorc bieții oameni către prima așezare apărată. Tânăra adoarme ca prin farmec pe spatele calului și chipul i se luminează de parcă cineva ar veghea asupra ei. Odată ajunși, vând calul ce se va dovedi în plus și dibuiesc o fântână mărginașă pe care o vizitează noaptea.

– Mai bine, socotește libreanul. Dincolo e ziuă.

– Și eu care credeam că jos, în străfunduri, e altceva... Știi tu, lumea lui aghiuță...

Cercelatul inspectează atent fântâna, făcându-și curaj pentru o nouă încercare neobișnuită.

– De ce treburile astea magice sunt musai despre înălțimile cerului ori adâncurile pământului, bolborosește el încet. Dar crezi că e înțelept să intrăm așa, de unii singuri, printre mișei? Dacă le

picăm în gheare, fără să rezolvăm nimic? Nu-l vom avea nici pe Amurg.

– Când am plecat după apa vie, m-am încredinţat că nimic nelalocul său nu poate aştepta. Dacă ne vedem depăşiţi, vom avea inspiraţia să ne retragem la timp, cu puţinul aflat.

Nalbian atinge marginile fântânii şi închide ochii cu gândul la Blajini, fără să fie sigur că va funcţiona. Apa dispare ca prin minune.

– Tu primul, îl îndeamnă pe Jaba, fără să ia mâna de pe piatra rece.

Cercelatul inspiră adânc, îi trebuie câteva clipe să se adune. Dar, cum atinge şi el fântâna, apa revine cu putere, sărind şi pe alături.

– Din câte ştiu eu, nu puteţi trece împreună nici dac-aţi sta în aceeaşi haină, comentează Amurg.

– Păi şi de ce nu ne-ai spus mai devreme?

– Voiam să văd cu ochii mei.

Cei doi ar vrea să-l înghiontească, dacă ar ştii cum, pentru năstrușnicia lui sinceră. Dar îşi dau seama că ar fi verificat oricum, la rândul lor, în dorinţa de a se convinge.

– Pe curând, bunii mei tovarăşi. Nu am nicio îndoială că ne vom revedea întregi, bucată cu bucată, încearcă Nalbian să-i liniştească, apoi face saltul.

Jaba se repede să-l urmărească în cădere, dar nu mai prinde decât limpezirea apei.

– Nu prea i-a ieşit asta cu bucăţile, se întoarce el spre năzdrăvan.

– Nu.

Încalecă şi pornesc domol spre munţii din hotarul Rubinului, care mai au câteva zile să se descopere vederii.

– Cum îl vom găsi din nou?

– Eu şi el suntem legaţi acum, îl pot simţi oriunde, mai devreme sau mai târziu.

Noaptea de Florar tânăr este plăcută, iar Amurg prinde putere pentru o fugă sănătoasă înainte să crape de ziuă. Cercelatul mai are o nedumerire:

– De ce nu o fi sărit cu capul înainte, dacă spune că dincolo se iese invers?

Cingătoarea fărădelegii și a colților de coșmar

– Nu a mișcat nimic toată după-amiaza. A plouat cu găleata.

Kremnar se retrage de la fereastra forțată cu niscaiva pârghie solidă. Verobostes și Getozak se ridică în capul oaselor, care de pe unde a moțăit: un jilț acoperit de pătură țesută cu suveica și o saltea de paie încadrată de tăblii desfăcute, un pat neterminat. Casa de gospodari a fost părăsită ulterior tulburărilor, precum multe așezări din sânul Cingătoarei. Cuferele și dulapurile sunt răvășite, semn al scotocirii tâlharilor. Noii musafiri de ocazie au dosit caii în spate, unde grajdul și bună parte din ogradă sunt ferite vederii.

– Să muncești o viață și să fii obligat să renunți la tot ce-ai ridicat, oftează Verobostes.

Din pragul ușii, Getozak ascultă atent depărtările în lăsarea serii cu aer tare și umed. Masa din față găzduiește puținele merinde, au găsit o lampă cu seu și un vin, rămase prin răvășeala casei. Ca de obicei, jupânul toarnă doar un pahar, apoi îndepărtează ulciorul. Primele minute se mestecă în tăcere, fiecare își trimite gândurile înainte pașilor.

– O să ne ia ceva timp zig-zagul ăsta, suprafață mare de acoperit până-n valea Mărgăritarului. Și dacă nu dăm de ei nici acolo…

– Ne poate duce spre câteva săptămâni, îi dă dreptate Kremnar lui Getozak.

– N-avem de ales. Până nu găsim o urmă, cât de mică, nu putem înainta drept. Am lăsat vorbă la fortăreață, sunt pregătiți să se aștepte la asta. Știi, căpitane, am cumpănit dacă să te las în locul meu ori să te iau în misiune, i se adresează Verobostes libreanului.

– Ai făcut bine că l-ai luat. Acolo se descurcă, las' că-i mai bine ca cei vechi să rămână de pază. Brațele de fier și agerimea merg unde-i focul mai mare, face bărbosul cu ochiul.

Caii lăsați acum liberi în grădina din spate nechează ușor.

– Să vă spun cum ne cunoaștem cu tinerii lui Novarin, nu se știe niciodată ce aduce ceasul, îi informează jupânul suflecându-și mâneca dreaptă. După iscoadele din Foaia Morii, acesta este semnul la care vor răspunde.

Antebrațul solid, de oștean trecut prin lupte, a primit desenul unui cap de taur ai cărui ochi au formă de stele. Între netrebnicii de aici tatuajele nu reprezintă nimic ieșit din comun. Îi sfătuiește să-l afișeze discret, dar oriunde posibil, de la țesătura calului la scrijelituri pe masă. Apoi le dezvăluie și schimbul de cuvinte fără de care nu se leagă contactul.

– La Karivatra a încercat cineva pân-acum să ajungă? întreabă Getozak când cina ia sfârșit. Poate următoarea misiune merită să...

Nechezaturi agitate răsună în spatele casei, iar caii tropăie neliniștiți. Cei trei se reped cu săbiile scoase prin întuneric. Chițăituri deja cunoscute răzbat din înaltul colinei ce se ridică în partea aceasta a satului părăsit.

– Poate-ar trebui să revenim puțin asupra planului cu mersul noaptea, strâmbă Kremnar din nas. Cum arată căţeaua care fată grețoșeniile astea?

Un pricolici se aruncă în fugă spre ei. Ochii aprinși îl dau de gol, astfel că Verobostes ridică arcul și îi înfige două săgeți în spate. Patrupedul este ciunt, ca neterminat, fără coadă sau urechi și cu dinții complet dezveliți. Urlă scurt și se rostogolește la câțiva pași de ei.

– Nu sunt mereu la fel.

– Dar aceiași ochi și culoare ca smoala.

O larmă de țipete se apropie de coasta dealului.

– Sunt prea mulți... Repede, în grajd!

Își trag caii în liniște, încordați, cu mișcări grăbite. Animalele par să înțeleagă și cooperează cât pot la semnele lor repetate. Kremnar închide porțile mari de lemn taman când mai multe

perechi de ochi portocalii încep să scormonească spre ei de la înălțime. Verobostes încearcă să liniștească armăsarii, în timp ce libreanul și iscoada Smaraldului caută să vadă printre crăpături. Sunt peste zece dihănii numai la vedere, se foiesc și țipă când spre întuneric, când între ele. După o vreme par să cadă la un acord, două coboară spre ei, iar celelalte își continuă drumul pe sus.

– E prea riscant să le doborâm. Vor țipa imediat, cine știe câte mișună acolo, înștiințează Getozak și căută un drug de blocat porțile, iar Kremnar începe să obtureze încet ferestruicile.

– Corcitura ucisă! Or s-o găsească... tresare bărbosul.

Arătările venite în recunoaștere se apropie și iau distanță una față de alta. Cercetează atent și comunică scurt prin chițăituri. Leșul este undeva la mijloc, nu l-au ajuns încă, înaintează încet. Pe deal se aude forfotă, pentru un motiv sau altul roiește o haită deloc de neglijat.

– Dacă-l văd, o să fim înconjurați.

– Nu și dacă-l iau de acolo, își face repede Getozak un plan. Uite, la câțiva stânjeni este beciul.

Verobostes înțelege numaidecât, trebuie să îi câștige timp căpitanului din Libra. Deschide ușor un oblon și găsește, la distanță bună, un șopron îngrămădit cu scule și diverse tinichele. Vârful săgeții face zgomot printre metale, iar cele două hidoșenii sar într-acolo țipând. Kremnar crapă cu emoții porțile mari, atât cât Getozak să poată ieși pe burtă, târâș. Ajunge prin iarba umedă, necosită, din fericire, de mult timp, până la trupul săgetat mai devreme. În același timp, corciturile par să fi terminat de cercetat momeala, revin atente spre casa părăsită. Cu sudori reci pe frunte, căpitanul din Libra trage ușor leșul spre pivnița cu una dintre ușile de scânduri ridicată. Pricolicii ajung în dreptul grajdului și încep să adulmece. Din spatele porților, bărbosul și jupânul sunt gata să iasă în ajutorul camaradului lor, nu au pus încă drugul. Dar Getozak și-a atins ținta, dispare în gaura întunecată cu tot cu încărcătură. Nu poate însă închide trapa fără să fie observat.

Creaturile se despart iarăși. Una rămâne să dea târcoale grajdului, pe când cealaltă se îndreaptă spre locuință. Din beci, libreanul nu poate vedea nimic, își ține răsuflarea și stă cu mâna pe

spadă. Aude un mârâit care îi spune că poate să primească vizita nedorită dintr-o clipă-n alta. Își face un calcul să lovească fulgerător la nivelul capului, în speranța că nu va apuca să țipe. Corcitura este însă atrasă de ușa din spatele casei, lăsată larg deschisă. Simțind că se îndepărtează, voinicul scoate capul și o vede pătrunzând în prima odaie. Acum trage cu băgare de seamă trapa, convins că animalele nu au cum s-o mai deschidă.

Verobostes și Kremnar sunt încercați de idei și emoții similare. Pricoliciul înconjoară hurdughia de lemn, îl aud cum miroase și-și ridică labele pe pereți. Pentru că nu au pus încă drugul, țin porțile cu mâinile atunci când creatura ajunge în dreptul lor, iar, de îndată ce trece mai departe, așază din nou parul gros peste urechile de fier. Pe semne nu suficient de lin însă, pentru că ceva îi atrage imediat atenția și revine, împinge și adulmecă iritat. Spre surprinderea oștenilor, începe să sape abitir, ca să intre pe dedesubt. Jupânul face semn spre mai multe scânduri, o nicovală și alte obiecte grele pe care încep să le așeze în pragul intrării. Caii devin neliniștiți, iar Verobostes se vede nevoit să stea lângă ei, în timp ce Kremnar rămâne cu sabia ridicată, așteptând fiara să iasă. Aceasta zdruncină însă de câteva ori și renunță.

Câteva ceasuri mai târziu, în miezul nopții, cei trei ies tiptil în liniștea lăsată de ceva timp. Pornesc încet, încercând să ghicească direcția hidoșeniilor. Kremnar dă o scurtă raită, dar nu mai găsește nimic.

– Urme sunt destule, împrăștiate. Nu par să aibă o țintă anume. Pot fi oriunde.

De aici înainte, ziua devine noul lor aliat de nădejde. Fără să își poată explica ce este cu fiarele nemaipomenite până acum, nu văd niciun motiv să pună în pericol inutil misiunea. Numele de bandiți, insinuarea în mersul locurilor și hainele căpătate de la nelegiuiți îi ajută să se poată strecura mai ușor. După situație, povestea lor se leagă ori în jurul tâlhăriei, ori a tovărășiei vânătorești. În ambele cazuri, sunt în căutarea a doi frați dispăruți din satul natal de ceva timp. Cu fiecare ocazie ivită, doboară sau încrucișează spada cu bandiții prinși pe picior greșit. Verobostes,

mai ales, își pierde răbdarea în preajma acestora, cu cât mai răutăcioși, cu atât mai mare dorința sa de a-i prinde la cotitură.

– Ăsta ce și câte-o fi făcut? Oare ce pedeapsă merită? se întreabă el despre cel adormit de lovitură.

– Aici, din păcate, va continua ce știe el mai bine, după ce se trezește, oftează Getozak.

– Da, recunoaște jupânul, în timp ce face dispărute armele celui căzut. Dar, măcar, am întârziat următoarea lui mișelie.

Într-una din zile descoperă o așezare bine păzită, ascunsă între povârnișuri înalte. Kremnar spionează de aproape și află că este o bază de talie mijlocie, cu zeci de bandiți străjeri, armurărie, antrenamente. Una dintre construcții servește drept temniță, dar îi este greu să observe câți prizonieri sunt înăuntru.

– Dacă au fost prinși, ăsta e unul dintre locurile în care îi putem găsi, revine cercetașul de preț.

– E cum grăiești, aprobă jupânul, continuând să încercuiască de departe mica vale.

– Încercăm noaptea. Ne strecurăm, n-ar trebui să fie foarte greu, închisoarea este la periferie…

– Vom face și asta. Dar cred că putem mai mult.

Verobostes studiază înălțimile bolovănoase. Voinicii înțeleg imediat gândurile conducătorului din Rodul Pietrei.

– Poate ne iese, poate că nu. Aici pare că au mai fost alunecări, arată el spre buza de jos a bazei, unde o intrare este croită de pietre căzute în trecut.

Noaptea se regăsesc pe panta cu pricina, fiecare își alege câte un pietroi imens la temelia căruia să sape. Înzestrați cu scule aduse de Kremnar din bordeiele mărginașe părăsite, asudă vreme îndelungată, încercând să nu facă mult zgomot.

– Ulei și foc trebuia să punem pe bolovanii ăștia, în cădere, comentează Verobostes săpând de zor.

– Și de ce n-o facem?

– Pentru că ne-ar da de gol mai devreme decât trebuie. Avem nevoie să creadă că este o întâmplare.

Al lui Kremnar începe să miște primul. Abia reușește să-l țină în loc, repezind sub el ceva proptele. Mai pregătesc câțiva până spre

dimineaţă, iar, când toţi sunt gata, la semnul jupânului, îi eliberează pe rând la vale. Încalecă imediat şi iuţesc spre partea opusă a garnizoanei de bandiţi, în timp ce praful ridicat de tot pământul antrenat la vale dovedeşte o reuşită peste aşteptări. Primele coşmelii sunt spulberate şi este o harababură de nedescris. Nelegiuiţii ies din toate părţile şi se îndreaptă spre dezastrul „natural".

Bărbosul rămâne de şase la intrarea în temniţă, după ce s-au asigurat de cale liberă pentru a-şi pierde rapid urma spre pădure. Înăuntru sunt cămăruţe înguste, cu gratii, în care nu sunt mai mult de zece prizonieri. Verobostes face semn lui Getozak să îi elibereze doar după ce el va fi trecut pe la fiecare. Apoi îşi suflecă mâneca şi lasă tatuajul la vedere, prinzând zăbrelele la nivelul privirii. Întreabă pe toţi scurt de sănătate şi dă voie căpitanului din Libra să taie lacătele, evadaţii sunt îndrumaţi apoi de Kremnar pe drumul de fugă.

Ultimul prizonier este eliberat, fără nicio reacţie la vederea însemnului, iar jupânul rămâne agăţat de gratii, deznădăjduit.

– Să mergem, îl prinde Getozak de umăr.

Caii aşteaptă afară, nu este niciun pericol. Încalecă toţi, dar, înainte să prindă avânt, un tinerel scăpat din temniţă le taie calea de prin tufişuri.

– Am potcoave şi bici de frânghie împletită, îngână el.

Verobostes tresare înfierbântat.

– Ştiu un fierar şi-o babă care bate podele, răspunde jupânul. Hai, sus! îl trage apoi în spatele său şi o iau la goană.

Nu schimbă nicio vorbă până nu găsesc poiană adâncă, departe de orice cărare. Zorii îşi fac loc printre vârfurile copacilor şi dealurile abrupte.

– Tu eşti cel mic. Îţi zicem Abe de acum.

Flăcăul încuviinţează. Nu este un luptător antrenat, dar se vede că a trecut prin ceva încercări în ultimul timp şi este slăbit.

– Prinţul... fratele mare se dă drept Cedel, iar sora mea, Fega. Spun că sunt soţ şi soţie.

– Ei unde sunt? Cum ai ajuns aici?

– A fost greu, muncim de mult timp pe unde trecem. Nemernicii ne pun la cazne după cum îi taie capul, toată lumea lucrează pentru ei. Eu mergeam în urma lor, ba cerșetor, ba cu diverse găinării, dar mereu ne băgam la treabă în același loc. Până când au venit să ia oameni la oastea de ticăloși, pe mine m-au ridicat, dar Te... Cedel a avut inspirația să se dea beteag.

– Se vede treaba că n-ai acceptat nici tu.

– Deloc, așa că m-au adus aici. Dar nici frații mei nu au avut tihnă, pentru că mută oamenii dintr-un loc în altul, de frică să nu lege revoltă. Nu știu pe unde sunt acum.

– Așa se explică, de ce vă așteptam noi degeaba în locul convenit...

– Mai grav este că nici ei nu știu unde m-au dus și probabil mă caută disperați.

– Îi vom găsi. Așa cum te-am aflat pe tine, vom scormoni până la ultimul sat.

Între timp, în Rodul Pietrei, un convoi de două care intră printre zidurile noi, în plină construcție. Zeci de oameni muncesc de zor la meterezele de piatră ce vor înconjura mai de departe vechea fortăreață. Cetatea ținuturilor unite ale Smaraldului de mijloc se întărește. Vizitatorii opresc la semnele soldaților.

– Magazia de leacuri și bandaje este acolo. Ne bucurăm că ați venit, tu ești vraciul?

– Da, și două ajutoare din Gorudava, unde am stat în ultimul timp. Vom rămâne cu voi până mai dispare primejdia. Unde-l pot găsi pe Getozak?

– Nu l-ai prins, sunt plecați de mai bine de-o săptămână. O însărcinare tainică dar importantă, nu știm nici noi mai mult.

Brosoc este îndrumat spre conducătorul împuternicit de Verobostes, însă nici acesta nu îi poate spune altceva, deși din alte motive. Își primește odaia și se amestecă printre treburile fortăreței ce ține piept provocărilor mocnite de la hotare.

Ajuns de partea cealaltă, Nalbian face un salt pe mâini şi revine-n picioare. A ieşit în alt loc faţă de data trecută, este o mică piaţă plină de arbuşti înfloriţi, iar fântâna abia traversată se află chiar în mijloc. Un băiat Blajin, ce se pregătea să scoată apă, îl priveşte cu luare aminte, fără teamă. De la o tarabă se apropie unul dintre negustorii acestor locuri.

– A, tu erai, îşi aminteşte bărbatul de el. Cu cine mai eşti?

– Cu nimeni, urmăreşte mirat libreanul privirile cercetătoare ale străinului. Prietenul meu a rămas sus.

– Pentru o clipă am avut impresia... A doua oară, dacă nu mă-nşel?

– Da, bunule Blajin. De fapt, nu am în gând să stărui acum pe la voi, oricâtă bucurie mi-ar aduce. Doresc să ajung rapid în alte părţi, cu necazuri ce nu suferă amânare.

– Dar, atunci, nu este nevoie să treci întâi pe aici. Cât ai îngăduirea noastră, îţi poţi alege locul pe care-l cunoşti, iar tunelurile au puterea să te scoată acolo, de-a dreptul.

Libreanul mulţumeşte şi primeşte voia băiatului de a-şi continua primul săritura. Se răzgândeşte, cu piciorul pe marginea fântânii, şi zâmbeşte jenat, în timp ce se întoarce cu capul înainte. Privirile celorlalţi nu par nici că-l aprobă, nici dezaprobă. Călătoria este, ca de obicei, scurtă. Imaginea inexactă din mintea sa, a versanţilor unde s-a apropiat demult de hotarele traficanţilor de sclavi, îl scoate cine ştie pe unde. Ţâşneşte dintr-o gură de izvor în stâncă şi plonjează în pârâul rece ca gheaţa.

– Desigur... Să înţeleg că nu e nicio fântână, mormăie Nalbian, ieşind să-şi usuce hainele.

Noaptea este răcoroasă bine aici, sus. Piscurile munţilor pe spatele cărora se află lucesc înzăpezite în lumina lunii. Scoate amnarul din desaga udă şi se retrage într-o scobitură largă în stâncă, iar focul îi alungă tremuratul şi usucă pelerina de la Blajini. „Mai stau puţin, trag pe dreapta un ceas-două şi pornesc. Nici nu

știu încotro să o iau, trebuie să găsesc înălțime cu vedere liberă." Pentru prima oară după mult timp găsește răgaz și dor de fluierul său. Buzele ondulează câteva note, însă renunță, preferă să păstreze liniștea în locul necunoscut. Se întinde, dar, înainte să închidă ochii, îi întâlnește pe cei ai unui șoim nemișcat în semi-întuneric, care-l ațintesc mari și rotunzi.

– Era locul tău aici? ridică libreanul capul. Stai pe pace; până mâine, când îți iei tu zborul, am și plecat.

Se trezește încă în puterea nopții. De data aceasta cerul nu mai e luminat de astre, astfel că planul său este zădărnicit. Trebuie să aștepte dimineața ca să poată vedea suficient de departe. Intuiește însă un urcuș, de unde speră că lumina, când va să vină, îi va dezvălui cât mai mult din împrejurimi. Așa îl găsesc zorii, pe moț de stâncă ieșită în exterior. „E bine, măcar sunt pe partea bună a versantului", se bucură Nalbian la vederea suliților de soare din fața sa. „Întrebarea rămâne însă: mai sus, mai jos? Mai la stânga, mai la dreapta?", stă el în cumpănă, nereușind să recunoască nimic din peisajul pitoresc.

– Tu când m-ai urmărit?

Șoimul îi este alături, pe singura creangă a unui arbore uscat.

– Ce bun era Amurg. Un zbor mic și...

Libreanul își întoarce privirea către pasărea impasibilă dar curioasă. „N-oi fi și tu de partea bună, în toată povestea asta?" Își amintește vorbele Philenei referitor la scrijeliturile de pe fluierul său, printre care și un șoim. Îl scoate și dorește lung și adânc. Nu se întâmplă nimic, astfel că voinicul zâmbește, se ridică și pleacă.

I se pare că se află totuși la o altitudine mai mare decât data trecută, motiv pentru care alege să coboare șerpuit și să arunce câte o privire din vârfuri de copaci sau teșituri de munte. Pe deasupra zărește rotirea păsării de mai devreme. „Și eu ce să înțeleg din asta? Nu face decât să mă urmeze."

Peste câteva ceasuri, piciorul său întâlnește potecă. Este una dificilă, pe margini alunecoase de rocă neînduplecată. Iar când intră în codrul des de brazi, ce mai poartă petice de gheață în umbra rece, cărarea își pierde periodic forma. O regăsește și trece iarăși pe o buză de stâncă. Cu spatele la peretele de piatră, tresare cu impresia

unei mişcări subite în desişul ce înconjoară opus hăul. Înaintează încet, iar, ce doar i s-a părut la început, devine treptat certitudine: tufişurile se clatină de partea cealaltă, avansând spre capătul său de stâncă. Grăbeşte pasul, nedorind să fie surprins pe palma trecătorii la înălţime. Şoimul, după încă două rotocoale, iuţeşte înapoi şi se face nevăzut. Nalbian începe să rişte, multe pietre se desprind de sub picioarele sale, prăvălindu-se în prăpastie. Mai are puţin până să calce pe pământ deschis, înainte ca mişcarea necunoscută să-i iasă în cale.

Atunci îl vede. Dintre copaci, pe buza aproape surpată, calcă fără teamă şi fără să-şi privească paşii. O namilă de om bine legată, cu două capete mai înalt decât oricine cunoscut vreodată. Trupul îmbrăcat sumar şi braţele goale sunt vânjoase, o sabie cu un vârf ca de cârlig dublu îi atârnă la brâu. Este făcută să sfârtece. Figura sa îi spune lui Nalbian că nu poate fi un bărbat dintre oameni: ochi mari, înclinaţi, din care îl fixează pupile aproape verticale; părul răvăşit, ce acoperă toată fruntea, lasă loc urechilor grosolane, uşor ascuţite; iar gura nu permite nicio îndoială, caninii ies ca nişte colţi peste ambele buze. Arătarea scoate fulgerător spada şi o îndreaptă spre el peste hăul încă suficient de mare:

– Te-am mirosit de la o leghe, răsună vocea lui groasă, înspăimântătoare. Cine eşti de îndrăzneşti să apari în spatele meu?!

Libreanul nu simte nevoia să răspundă, saltă mai departe, încercând să ajungă pe teren sigur. Nu are nici măcar mâna dreaptă liberă pentru luptă, aceasta fiind de partea stâncii. Matahala se apropie acum la vedere printre rândurile de arbori, iuţind fără prea mult efort în paşi uriaşi.

– Dacă eşti dintre oamenii Rubinului şi-ai trecut piscurile, ai greşit calea. Aici nu e nevoie de soldaţi! Capăt de drum, amice, îţi voi odihni oasele umblăreţe!

Nalbian părăseşte în sfârşit trecătoarea captivă. Necunoscându-şi adversarul, dar bănuindu-l de forţă ieşită din comun, îşi dă seama că cel mai sigur ar fi să scape prin fugă. Decide într-o clipă să o ia pieptiş spre înălţimi, trupul său este mai uşor şi mai agil, are o şansă în plus în acest fel. Urmăritorul, fără îndoială un războinic cu legături întunecate, se apropie. Este din altă cocă

decât orice întâlnit până acum, atât ca fizic cât și ca judecată. Poate doar sub zgripțuroaica vijelioasă, trimisă la marginea tărâmului luminii. Acum, voinicul este singur, însă.

Ferit încă privirii celui din spate, libreanul se cațără pe trunchiul unui brad înalt de unde continuă pe o stâncă. O înconjoară strângând până la sânge din degete și din picioare, rămâne atârnat pe o latură dosită. Numaidecât aude tropăitul namilei trecând prin apropiere, dar nu pleacă mai departe, ci rămâne locului și suflă zgomotos.

– Știu că te ascunzi aici. Cu cine crezi că ai de-a face? îi simte Nalbian rânjetul. Nici nu ai curaj să întrebi cine-ți va fi călăul! Încerci să îți potolești spaima, spunându-ți că nu este decât o vedenie, o mască, un bandit înalt... Ce zici? Vrei să știi dacă așa e? Vino să-ți arăt, dară...

Îi aude pașii grei cum încep să o ia în jurul stâncii.

– Hai să te ajut, înainte să-ți dai suflarea ca un iepure în ghearele vulturului. În amintirile voastre, scurte și fricoase, m-ați pus în basme. Ați socotit că mai sunt bun doar de speriat copiii. Că iese mereu câte un breaz din rândurile de lași ca să mă înfrângă. Râdeți la numele meu cu neghiobia celor care nu se mai pot crede atinși. Dar acum nu mai e nimic copilăresc, nu-i așa? Iar gura până la urechi se schimbă în sânge înghețat, prin vinele de cârpă, îl simți?!

De unde se ține cu ultimele puteri, libreanul îl vede ivindu-se și țintindu-l cu privirea, ca și cum ar fi știut mereu că se află acolo.

– Eu sunt zmeul! rage el cu ecou peste pădure.

În aceeași clipă, Nalbian își face avânt și sare în alt arbore, de acolo trece printre zeci de crengi, zgâriindu-se peste tot, pe frunte, obraji, gât, picioare. Și, apoi, ca o lighioană, tot în altul și-n altul, până nu mai reușește și se rostogolește-n țărână. Nu pierde vremea să privească în spate, unde ar vedea cum namila rupe cu brațele un copac mai subțire și-l aruncă spre el. Vârful acestuia îl lovește și-l trântește la pământ.

– Chiar slab nu ești, îți recunosc asta, se apropie zmeul încet, încrezător. Dar ce trebuie să înțelegi, este că nu ai nicio șansă. Mai este unul prin lume care crede altfel... O, cum va afla că se înșală

amarnic. Merge ca un mort viu de colo-colo, cu vise de măreție și curățarea sufletelor cangrenate. Până când o să vadă ce-nseamnă să ne amenințe cineva „gazdele“, începe el să râdă. Abia a zgâriat suprafața și deja lumea fierbe sub puterea noastră.

Ajunge lângă libreanul nemișcat și ridică spada. În ultimul moment, voinicul se întoarce și îi prinde genunchii într-o foarfecă din picioare. Soldatul întunericului se prăbușește surprins, dar brațele sale cât bușteanul nu îi permit lui Nalbian să mânuiască sabia. Acesta nu mai are de ales, decât să-l împingă la vale cu o sforțare supraomenească. Apoi reia sprintul îndârjit, apărând și dispărând prin perdeaua de arbori.

– El e… se ridică zmeul, turbat. Tu ești!! urlă cât îl țin puterile. De cum m-ai atins cu pielea ta câinească ți-am simțit sufletul unsuros, stârpitură de om!

Cursa ia altă turnură. Creatura este întărâtată și aruncă strigăte înfiorătoare. Nalbian șerpuiește printre stânci, peste gropi, dintr-un pâlc de copaci în altul, dar zmeul pare să-l împresoare din toate părțile.

– Tu ne-ai ridicat, vierme nesăbuit, cum de mult nu am mai tras sevă în lume. „Neliniștitul“, îți spunem în bezna nopții. O să-ți pun carnea pe băț, să vedem toți cum prinde tihnă stârpitura din Smarald! Cumva îmi pare rău că nu ne-ai zgândărit mai mult, că te-ai oprit aici, șuieră cuvintele din stânga și din dreapta, obligându-l pe librean să schimbe direcția, cu răsuflarea din ce în ce mai grea. Ca să ne poți cunoaște adevărata putere, asta e încă nimic. Cum suntem în stare să creștem până la nori și înapoi, gata să spulberăm oștiri și cetăți, dintr-o suflare!

Nalbian ajunge în dreptul unui parapet aproape drept, ale cărui înălțimi nu se dezvăluie privirii. Deși ar mai avea variante, preferă să escaladeze peretele de piatră, la baza căruia apare curând și zmeul.

– Aici, în lehamitea asta de munți, abia ce-am prins coajă, din mâzga barbarilor cu sclavi. Aș fi vrut printre asasini, războaie sângeroase, sadici de primă mână… Dar merge și-așa, decât nimic, ar trebui de fapt să-ți fiu recunoscător, ce zici?! Vino, dar, să-ți

mulţumesc, comentează ironic, apoi face un salt nefiresc, aproape să-l ajungă.

– Aş putea să-ţi mulţumesc şi eu... Acum ştiu că traficanţii sunt aproape, aruncă libreanul printre dinţi.

Zmeul mârâie nemulţumit de situaţie.

– Deci, ai venit să eliberezi pe careva din robie! Mă întreb pe cine, să merg apoi să-i despart capul de trup. Păcat că nu vei mai apuca să-l vezi nici măcar aşa.

Cei doi se caţără mai departe, Nalbian menţine distanţa. Ambii caută cu ardoare susţinere în piatra alunecoasă, nu este uşor pentru niciunul.

– Ştiu ce te-ai gândit, că pe zidul ăsta vom fi mai egali. Te duce tărtăcuţa, o să ţi-o-nfig eu în par acuş!

– De şobolani şi căpuşe scapi cum poţi. Nu sunteţi altceva decât nişte paraziţi pe minţile nefericiţilor, vă hrăniţi din slăbiciunile lor şi-i otrăviţi ca pe muşte agăţate în pânze de păianjen.

– O să plăteşti scump vorbele tale, te voi face să suferi! Dar nu e nevoie să-i înveninăm noi pe broscoii fără suflet, se descurcă şi singuri, rânjeşte zmeul cu ochi de şarpe.

Lupta se dă între rezistenţa fizică şi agilitatea de căţărare, însă Nalbian nu vrea să aştepte deznodământul care poate foarte bine să-i fi defavorabil. Pândeşte războinicul întunericului să-şi caute o priză mai dificilă şi sare peste el. Surpriza este totală, iar miza libreanului corectă, deşi nebunească: zmeul se ţine bine şi este furios.

– Chiar m-ai făcut să cred că nu eşti un laş, îl întărâtă voinicul. De ce nu te-arunci în prăpastie, să terminăm cu asta amândoi?

Namila fierbe de mânie, rage şi se scutură turbată. Nalbian, de pe spatele său, îi scoate spada de la brâu şi îl arde la încheieturile ambelor mâini, apoi face un salt mortal. Zmeul cade în hăul suficient de adânc acum şi loveşte pământul într-un urlet asurzitor. Libreanul rămâne agăţat în două degete de un ciot, cu mari străduinţe reuşeşte să se prindă suficient de sigur ca să poată considera pericolul încheiat.

Coboară încet, cu inima în gât de la efort și consum nervos. Îi este greu să privească în jos, spre trupul părăsit pe veci de orice l-ar fi animat. Îl apasă un sentiment de vinovăție și repulsie pentru ce a făcut, nevrednic să se mai simtă un suflet al luminii. Ajuns lângă zmeu observă însă că nici el, ca niciuna dintre creaturile întunericului de până acum, nu sângerează. Rănile și spada sunt pătate cu un lichid vâscos, negru și rece. Rămâne totuși confuz în fața leșului care, nu mai demult de câteva minute, i se adresa în grai omenesc. Croncănitul scurt al șoimului de mai devreme îl anunță că a privit toată întâmplare din creștetul unui brad.

Se reculege rapid și, cu arma inamicului înfrânt pe umăr, urmează direcția din care s-a ivit acesta. Nu durează mult până zărește, la vale, printre stânci bine alese, vârful unui turn de pază. Soarele trece de partea cealaltă a muntelui, astfel că se simte mai protejat în coborâre. Intrarea aceasta, o despicătură de râu, o găsește însă strâmtă și bine păzită. Se furișează pe muchiile înalte, nu găsește loc de săritură. Ocolul este lung, până când zidul se lasă, în sfârșit, pentru o pantă cât de mică. Se apleacă să o studieze, dar este imediat zărit de trei gărzi.

– Care ești acolo? întinde imediat unul arcul.

„Ahh! Trebuie să joc, altfel pornesc alarma și nu mai intru“, gândește iute libreanul. Își aruncă repede spada și o leagă pe a zmeului. Iese netulburat le vedere și face o săritură curajoasă, să își arate alura puternică.

– Vin din partea zmeului, îi anunță Nalbian fără teamă, din vârful săbiilor ațintite asupra lui.

– Cine ești? El unde e?

– De când trebuie să vă dea socoteală? Am fost trimis să vorbesc regelui.

Nelegiuiții nu coboară garda, ci se strâmbă colțos. Libreanul duce încet degetele pe mânerul spadei.

– Probleme, căzăturilor? Vreți să aflați cum luptă frații zmeului?

Doi dintre ei fac semn celui de-al treilea să rămână pe poziție, apoi se retrag câțiva pași.

– Ce facem cu ăsta...

– Are armă ca a lui. Iar, cine poate ști de zmeu și să scape, altfel decât să fie cu noi?

– Ce vrei tu de la Aharr? se apropie ei și ating brațul celuilalt să lase sabia.

– Adică? Vreți să știți de noile alianțe înaintea tartorului vostru? se încruntă Nalbian.

Soldații tot nu sunt convinși, dar par să cedeze.

– Mai vedem. Mergem împreună. Tu, rămâi aici, ordonă cel mai bătăios.

„Repede, gândește", se frământă libreanul, încercând să înainteze sever și indiferent. „Presupunând că mă voi afla în fața tiranului, deși, mai degrabă, mă vor păcăli cu vreun alt bandit. Ce am de făcut? Îmi vor lua spada... Ascund briceagul în ghete și-l prind în strânsoare, când ajung lângă el. Ceilalți pot crede că sunt în stare să-l ucid. Ăsta e un plus. Dar nu ar însemna nimic pentru scursurile de aici, imediat s-ar așeza altul în locul lui. Îl țin prizonier, să elibereze sclavii? Câte închisori de robi n-or fi în regatul ăsta ticălos, ca să pot face față... câte zile? Și unde să fugă amărâții, cum îi pot eu apăra apoi? Greșit, greșit..."

– Micul dar longevivul nostru teren de... afaceri, horcăie cu pieptul umflat cel care pare un fel de căpitan, arătând spre marginile încă depărtate ale unei așezări. Regatul sclavilor! Hehe, păi al lor este, nu-i așa? se amuză copios. De unde vii? Bine, ne spui îndată... În ultimii ani o luase în jos „negoțul", dar, acum, cu noua schimbare, vom înflori din nou!

Nalbian strânge din dinți, cu dorința de-a se-nfige în gulerul traficantului.

– Normal că ne vreți aliați. Iar multora, chiar dacă nu fac pasul, crezi că nu le convine? Ha, cum altfel am spori noi, dacă nu cu galbenii lor?

Celălalt bandit pare însă pe gânduri și nu întârzie să își manifeste îndoielile:

– De ce ai pielea jupuită, pe unde-ai trecut? Cum de nu știm de oamenii zmeului?

Voinicul socotește că a venit momentul. Cotitura umbrită se potrivește, trăznește superiorul mai puternic la trup în barbă, iar

acesta cade lat. Apoi se-ntoarce fulgerător cu sabia la gâtul celuilalt, înainte ca nelegiuitul să o poată manevra pe a sa. Îi cere să-şi rupă din haină, iar din petice le strânge căluşuri la gură. Le prinde mâinile la spate cu brâurile lor, îl trezeşte pe cel doborât şi îi împinge prin pădure.

Ajuns destul de adânc, îi obligă să se aşeze, iar el se trânteşte la distanţă, rezemat de un copac. Caută cu ardoare cea mai bună idee, îşi ţine fruntea între palme şi coatele pe genunchi.

– Mhpf ha pfha, se aude traficantul mai băţos.

Nalbian nu-i dă întâi atenţie, apoi, enervat, se duce şi-i trage căluşul.

– Vorbeşte, canalie…

– Ce te gândeşti, voinicu' lui peşte prăjit, râde el deşirat. Habar n-ai de regula de aur, aşa-i?

Libreanul aşteaptă încruntat.

– Nu, nu are! Hah, prostovane! Sau poate că o ştii… se opreşte brusc banditul. Dar ai pe careva înrobit, se dumireşte el.

Nalbian s-a gândit deja la asta: pentru a nu pune traficanţii pe jar că s-ar putea întoarce cu armată, iar aceştia să ia măsuri necugetate ori să fugă prin alte zări, le va spune că a riscat pentru cineva drag.

– O să intru în temniţele voastre mizerabile şi-i vor reda libertatea, se preface libreanul că nu vrea să specifice dacă este un el sau o ea.

– Atunci, nu eşti niciun erou, scuipă spre el soldatul lui Aharr. Nu că mi-ar păsa mie, nici nu vei trece de gărzi. Dar vrei să osândeşti la moarte un alt sclav, practic cu mâinile tale.

„Asta era, deci! Regula lor scârnavă de aur… La fiecare evadat, un captiv ucis." Îi împinge căluşul înapoi şi se întoarce la locul său. „Pentru prima dată mă găsesc într-o situaţie imposibilă, pe mâna mea", îşi bate capul înciudat şi nervos. „Nu este nimic de făcut aici. Nu momentan", se vede nevoit să recunoască şi se pregăteşte să părăsească din nou locurile acestea, fără să poată face nimic. „Mă voi întoarce. Nu o să am pace până nu găsesc o cale, chiar dacă în apropiere nu este niciun neam suficient de puternic şi dornic să pună capăt barbariei acesteia."

La lăsarea întunericului se strecoară încet, fără grabă, în afara marginilor ticăloase. Escaladarea unui perete de piatră nepăzit, în noapte, este cea mai sigură ieşire. Nu întâmpină alte neplăceri. Bănuieşte că nu există nicio fântână în „Regatul sclavilor“, după numărul mare de izvoare şi venirea sa diferită din tărâmul Blajinilor. Odihneşte doar câteva ceasuri şi continuă mâhnit coborârea, în căutare de poteci. Aude lighioane şi chiţăit de pricolici, dar se fereşte din calea lor, cu mers vigilent şi căţărat prin arborii groşi. Din vârful unuia, zăreşte a doua zi, pe la amiază, un luminiş cu refugiu de popas, spre poalele muntelui.

Aici găseşte, într-adevăr, fântână. Este singur, probabil oricum nu trece mai nimeni, doar bandele de traficanţi. Cerul este mohorât, din când în când stropeşte pământul. Atinge fântâna şi, cu inima bubuindu-i în piept, se gândeşte la Libra. Cu o lacrimă pe obraz, se roagă să o regăsească la fel cum a lăsat-o. Alege în minte fântâna atât de dragă din ceairul drumeţilor vechi. Apa din puţ pare să se retragă, dar revine imediat la loc. „Asta ce-ar mai fi“, tresare Nalbian. Mai încearcă o dată, încă o dată, acelaşi rezultat. „Nu se poate“, se trânteşte el pe prundişul umed. Se ridică însă imediat şi aruncă spada zmeului cât colo. Cugetând mai bine, se duce să o îngroape, pentru a nu mai fi găsită.

Apa fântânii se dă acum la o parte ascultătoare, iar libreanul rămâne cu ochii pierduţi în adâncurile întunecate. „Trebuie să ştiu“, îşi spune el. „Trebuie să văd ce se întâmplă prin ţinuturile Smaraldului. Poate puţin şi-ale Rubinului“. Prima alegere este drumul pe care a venit, pentru că îşi aminteşte popasurile prin care să revină la suprafaţă. Se răzgândeşte. „Aş vrea să văd locuri înainte luminoase, să-mi spună cât de lungi sunt braţele năpastei. Şi dacă cele mai mari împărăţii sunt, într-adevăr, în război. Ştiu... Colinele Mioarelor.“ Pentru acest lucru aşteaptă întărirea serii, neputând controla o ieşire discretă la capătul necunoscut al tunelurilor fermecate. Îşi imaginează hotarul Rubinului cu Smaraldul, în dreptul ţinutului povestit de Getozak, şi sare.

De partea cealaltă, iese în sfârşit cum trebuie, aterizează în şezut pe marginea de piatră a unei alte fântâni. Se lasă însă imediat să cadă pe spate, trezindu-se în faţa unui şir de trecători. Din

spatele zidăriei rotunde, ridică încet capul să observe unde se află. La câțiva pași trece un drum lat, de legătură între așezări mari. Pe el pășesc încet, într-o procesiune, oameni cu pelerine subțiri, deschise la culoare, încolonați și cu lumânări aprinse în mâini. Murmură un cântec de cinstire și amintire care-i dau fiori libreanului. O fetiță l-a zărit, se întoarce curioasă spre vizitatorul apărut de nicăieri. Mama ei întinde mâna și o reintroduce părinteşte în șirul de lumini sobre, fără să-l vadă.

Noaptea aceasta își plânge dispăruții. Nalbian se apropie cu mâinile împreunate pe poale și capul lăsat în semn de respect. Privindu-i, le poate citi o suferință recentă în care rămân afundați. Cineva se apropie și îi propune cu plecăciune o pelerină și o lumânare. Le acceptă tot cu o plecăciune, apoi intră în convoi fără să-și tragă gluga pe cap. Se simte pătruns și îi urmează tăcut. Nu-i este greu să-și imagineze motivele. De-o parte și de alta mai apar alți oameni, sunt la o răscruce de drumuri. Oprește lângă un drumeț coborât de pe cal, atent la ceremonie.

– Nu cunosc, sunt călător, ce s-a întâmplat aici? îi tremură libreanului vocea.

– Pentru bătălia cu o oaste de-a fostului împărat, răspunde spășit omul. Nemiloasă luptă. Au fost atacați pentru că n-au vrut să cedeze. I-au respins... dar cu ce preț? A rămas câmpul roșu după ei... Nenumărați soți și flăcăi ce nu s-au mai întors.

Nalbian simte că-l năpădesc lacrimile.

– Da, fiul meu. Mai bine lacrimi decât răzbunare. Au fost trei ținuturi aici să-i țină piept; din păcate, celelalte caută să plătească înapoi, cumva. Dar se aude că nebunul de Folla o să le-o ia înainte și se va întoarce, vai și-amar...

Libreanul reintră în șirul lung, interminabil. Își ridică gluga domol și se lasă bântuit de amintiri, de regrete și de cuvintele tuturor celor întâlniți, de absolvire, de învinovățire, de încurajare, de disperare. Se oprește târziu, la poarta unui țintirim, unde rămâne pe margine. Ceilalți înconjoară locurile de veci și încep să lase lumânările într-un cerc mare de licăriri galben-roșiatice. Nalbian o așază pe a lui pe unul dintre stâlpii de intrare, precum și

pelerina pe speteaza gardului. Închide ochii pentru o clipă și se retrage trăgând aer în piept, căutând cugetul limpede.

– Încotro pot ajunge în Colinele Mioarelor? găsește să întrebe pe cineva dintre cei care pleacă.

– La vecini, în Smarald? E chiar încolo, câteva ceasuri.

Singur, prin întuneric, în pelerina Blajinilor și fără nicio armă asupră-i, Nalbian se îndepărtează încet pe drumul ce se arată neumblat de ceva timp. Silueta sa se contopește cu negura nopții, lăsând în urmă doar o liniște asurzitoare.

Ler cu dor, inimă de vânt

Nici Colinele Mioarelor nu le găseşte precum a primit povestirea, nu mai demult de un an. Peisajul mirific respectă întru totul admiraţia recunoscută până departe, dar oamenii sunt abătuţi în aşteptarea de zile nefaste. Deşi nu au fost lupte, se fac pregătiri în lung şi-n lat, tinerii agită arme, se antrenează. Libreanul trece printre ei, vede fără să-nţeleagă, aude fără să priceapă, totul se derulează ca printr-un vis lent şi greoi. Multe turme de oi sunt lăsate de izbelişte, trec soli şi soldaţi, se ridică turnuri. Un călător povesteşte tuturor că cineva, undeva, a fost atacat de o lighioană nemaivăzută, cu ochi aprinşi, gesticulează şi desenează în ţărână pricoliciul.

Nalbian trage la o stână în mijlocul naturii, are nevoie de o noapte întreagă de odihnă ale trupului şi minţii. Înainte de zorii zilei, repetă călătoria obişnuită deja şi iese prin fântâna de pe malul Mărgăritarului. Gâtuit de emoţie, priveşte atent în jur şi se mai linişteşte, nevăzând momentan nimic schimbat. Cântecul cocoşilor din Libra aduce urechilor sale cele mai frumoase note pe care le-au auzit de mult, de foarte mult timp. Se apleacă deasupra râului aproape plângând de bucurie, îşi clăteşte ochii cu apa rece şi plină de prospeţime. Nu zăboveşte mult, se îndreaptă ca din arc, îngrijorat încă, pregătit să fugă spre casă. Din drum apare mersul legănat al unei bătrâne venite să ia apă. Este mătuşa Mira, iar libreanului îi vine să o ia în braţe. O aşteaptă surâzând să ajungă lângă el, dar femeia nu spune nimic, îl studiază precaută şi trece mai departe cu o bineţe scurtă. Se opreşte apoi ţintită locului şi se întoarce cu ochii mari:

– Tu eşti, mamă? Nalbian, puiule?!

Bătrâna lasă ulciorul şi începe să plângă. Nu mai poate spune nimic. Voinicul o îmbrăţişează şi o linişteşte.

– Am... am crez... crezut că, suspină ea, într-un final.

– Știu, mătușă. Dac-aș fi putut să trimit vorbă...

– Ești așa mare acum... bărbat în toată firea...

O ajută să ia apă și o conduce spre casă. Fața lui se luminează în apropierea curții, așteptând să întâlnească privirea mereu veselă a lui moș Zeze. Femeia îi înțelege gândurile, dar, înainte să deschidă poarta, lasă capul în jos, clătinându-l încet și trist. Nalbian înțelege imediat, primește vestea ca o săgeată în mijlocul stomacului.

– Nu... șoptește el îndurerat.

O lasă pe bătrână cu unul dintre veri, sosit între timp, și pleacă încet spre ai lui. A aflat deja că toți ceilalți sunt bine, iar Cassia și Rogozis s-au mutat la casa lor și așteaptă un copil. Un ochi râde, altul plânge. „Moș Zeze... unul dintre puținii oameni care puteau învăța lumea să fie mai veselă", regretă el că nu l-a prins mai mult acum, la ani mai copți.

Își vede tatăl încă din poartă. A ieșit să dea drumul la gâștele și rațele vociferante, iar ulcioarele îl așteaptă în fața prispei. Treburile lui de altădată.

– Am venit să dau o mână de ajutor, intră Nalbian abia abținându-și lacrimile. Tătâne-său, după clipa de mirare, tăbără pe el, îl strânge-n brațe fără oprire și-l sărută pe frunte. Din casă răzbat castroane sparte, în fuga mamei care iese în hohote de plâns.

Seara, taverna se anunță ca de sărbătoare. Nu pregătește nimeni ceva anume, ci, pur si simplu, toată lumea se strânge cu mic cu mare, de bucurie și ca să afle întâmplările din lumea largă. Obiceiul vechi al Librei în astfel de situații. Nalbian știe deja că este și o gură de aer în grijile lor zilnice față de amenințările recente, mai apropiate sau mai depărtate. Toți bărbații în putere sunt înarmați, voinicul privește atent spre cuiele goale de la intrare unde nu mai sunt lăsate tăișurile, ca altădată. În turnul cu clopot rămâne de veghe Pekigis, iar la intrare Beryan cu alți flăcăi noi.

Este întrebat de sosirea neașteptată în mers la picior, dacă a trecut prin Rodul Pietrei sau Gorudava. Oferă explicații sumare, cât mai credibile. Cassia, în rochia-i largă, nu prididește să-l ia de gât, de umeri, să-l prindă de braț.

– Dragul meu frate... Greu îmi e să-ți mai spun „frățioare“, dar să știi că asta nu schimbă nimic, râde ea și-l ciufulește pentru prima oară de la revenire. Uită-te la tine, ce-ai făcut pe-acolo? Ai mutat pietre de moară? Te-ai bătut zi și noapte?

– Nu știu, soțioară, dar Getozak nu cred că mai are curaj să lege trântă cu el. Eu, nici atât, zâmbește cât se poate de serios Rogozis. Nu ți-a fost ușor, pesemne, ți-ai cam pierdut figura feciorelnică, glumește cumnatul ridicând paharul.

A trecut deja pe la toată lumea, s-au îmbrățișat, au depănat pe fugă scurte amintiri și ultimele noutăți. Adenil și Deliza stau de partea cealaltă a mesei. Regretă lipsa lui Brosoc și a lui Getozak, își pune în plan să-i viziteze cât de curând. Se vorbește mult, câte puțin din toate, dar se așteaptă venirea înțelepților. Care, când au auzit de lucrurile serioase aduse de Nalbian, au cerut sfat deschis pentru noaptea aceasta.

Bătrânii nu întârzie mult, urmați de Eusten și jupânească. Blândă, ca de obicei, duce pe umeri tristețea nerevenirii fiului de la Karivatra și nici a bărbatului plecat după el încă din iarnă. Oamenii încep să se așeze în cerc, care pe mese, care pe scaune, pervaze. Vifon, vraciul, moș Tiriza, mama Rebea și Eusten se așază în mijloc, iar în fața lor, printre ceilalți, stă Nalbian.

– După cum ai aflat deja câte ceva, suntem în grea cumpănă, cuvântă primul moș Tiriza. Sunt timpuri tumultoase, erau încă de la plecarea voastră. S-au adâncit apoi și au înspăimântat, pentru ca, acum, să regăsești Smaraldul precum sloiurile de gheață, iarna, pe Mărgăritar: spart în bucăți și în derivă. Nu știm ce ne rezervă viitorul imediat, nici noi nu suntem feriți, chiar dacă avem noroc de ținuturi cu capul pe umeri și încă-n puterea celor drepți.

– Am întâlnit asemănător, în bucata de lume parcursă în ultimele luni. De ce nu se potolesc, odată valul trecut? Ce-i împiedică acum să se așeze la tratative?

– Într-adevăr, până nu demult, nu puteai știi cine ți-e prieten și cine dușman, intervine Eusten. Așa de iute aluneca balanța de-a lungul și de-a latul împărăției... acum istorie.

– Ca toată lumea de bună credinţă, şi noi ne-am pus nădejdea în mintea de pe urmă, oftează mama Rebea. Nebunia s-a mai domolit, dar inimile rămân tulburi.

– Lucrurile de genul ăsta nu sunt niciodată simple, cugetă Vifon. Cum mărturisesc şi cărţile, astfel de rupturi stârnesc cutremure îndelungate. Iar, dacă părţile rămân ostile, neîmpăcate…

– Ei, aici e, preia moş Tiriza. Ce-a mocnit înainte, mai pe ascuns, mai la suprafaţă, Novarin a ştiut să lăse să se întâmple. Numai că nimeni nu a întrevăzut o aşa pornire. Ce ne aşteptam să se schimbe cu anii, s-a bulucit în câteva luni. Cu patimă, cu nerăbdare şi, nu în ultimul rând, cu multă mânie. Pentru că aceia înveninaţi, nesăbuiţi sau ticăloşi, ei sunt cei care au profitat, au prins ceva putere şi o caută în continuare. Dacă înainte erau puţini, divizaţi şi slabi, iar pe noi ceilalţi ne ştiau mulţi şi uniţi, acum rândurile lor au crescut în acelaşi timp cu nedumerirea şi rătăcirea noastră. Astfel că, da, vor încerca pe mai departe ce ştiu ei mai bine, doar că vânturile şi-au mai arătat faţa, nu mai sunt surprize de la o zi la alta.

– Cât de sigură e partea aceasta, ce hotare avem?

– Există un echilibru în jurul nostru. Verobostes şi celelalte căpetenii din ţinuturile unite ale Smaraldului de mijloc ţin momentan piept provocărilor. Destul de mari însă, astfel că trebuie să fim pregătiţi.

Nalbian a citit deja îngrijorarea pe feţele tuturor, încă din decursul zilei. Raţiunea sa începe să caute rolul cel mai potrivit pe care îl poate avea pe mai departe, aici, în Rodul Pietrei sau la orice hotar în nevoie.

– Iar Rubinul e în genunchi, adaugă Eusten.

– Am văzut, răspunde voinicul cu întristare. Un cârmuitor turbat de pierderea împărţiei… Iar, în nebunia lui, se aude că strânge armată mare, să năvălească peste tot ce-a pierdut.

Librenii suspină neliniştiţi.

– Asta ne mai lipsea, război la marginile Smaraldului. Dacă i se iau minţile de tot, ne putem aştepta să…

Eusten este oprit cu blândeţe de braţul vraciului. Înspăimântarea oamenilor nu este de niciun folos.

– Dragul nostru flăcău şi oştean de fier acum, Nalbian, continuă moş Tiriza. Cred că e momentul să ne spui mai pe larg din ce ai găsit prin lume.

– Am plecat pe urmele unui mit, îşi începe voinicul povestea. Unul pentru care am găsit... scrieri de adeverire. La Karivatra sunt multe biblioteci şi...

Nalbian îi poartă pe libreni pe firul aventurilor sale. Păstrează înclinaţia de a dilua detaliile greu de crezut, precum şi descrierea creaturilor întunericului. De a căror existenţă a fost şi el surprins să afle, dar care nu ar trebui să reprezinte o ameninţare. Un fel de relicve din timpuri necunoscute, ce încă bântuie pământul, înlesnite de răutăţile oamenilor. Eşecul apei vii este rezumat în dificultatea găsirii ei, probabil bine ascunsă lumii. Fără zâne, cai năzdrăvani sau meleaguri fermecate. Vifon îl priveşte senin şi pătrunzător, înţelege mai multe decât spune voinicul.

– Nu vă ascund că mai este o cale spre această minune, de care acum sunt încredinţat că există, încheie Nalbian. Şi pe care nu aş ezita să pornesc, de-ar fi să pună capăt primejdiilor.

Librenii comentează până târziu în noapte, au primit mai multe şi mai neobişnuite veşti decât se aşteptau. Ideile se amestecă, oamenii fac legături, asemănări, scenarii. Nalbian le priveşte chipurile obosite, neliniştite, cu mult mai puţină aplecare spre glume şi ciocniri de pahare faţă de alte dăţi. Apoi vede mâna Cassiei oferind mângâiere pântecului cu suflet nevinovat, în timp ce vorbeşte cu alţii despre pericole şi grozăvii. Gândurile i se tulbură, pornesc pe nesimţite spre zările apusului.

Dimineaţa iese ca pe vremuri, înainte să crape de ziuă. Deşi puţul de la conac este bun acum, preferă să aducă apă de la fântâna din ceair. O găleată pentru acasă, alta pentru mătuşa Mira. Coboară colina mică spre râu, dar se opreşte şi se aşază, parcă vrând să admire apele Mărgăritarului cu podul cel vechi. Sau să rememoreze întâlnirea dintâi cu Philena şi ursitoarele. Cumva însă aşteaptă altceva, fără să-şi recunoască nici lui însuşi ce. Până îi aude paşii, întoarce capul şi o vede apropiindu-se, la ceasul obişnuit. Melbeea înaintează încet, îl depăşeşte şi îşi umple ulciorul sub privirile sale înfiorate. Din când în când fata îi caută şi ea chipul, ca într-o

recunoaștere pierdută. Revine și i se alătură pe poteca umezită de roua dimineții, între tufe înflorite.

– Aici, acum trei ani, am aflat prima oară despre ce-avea să mă cheme, grăiește voinicul, după mai multe clipe de tăcere.

Melbeea îi privește profilul drept, apoi îl studiază din cap până-n picioare.

– Te-ai schimbat, Nalbian...

Urmează alte clipe de contemplare spre fântâna înconjurată de bolți naturale ce încep să mijească verde în primele raze de lumină.

– Ai găsit ce căutai?

Adâncimile ochilor lui negri sunt de cărbuni aprinși, cu dor mărturisit și totuși neîmpăcat, înlănțuit în mijlocul altor vâltori. Îi întâlnesc tăcuți pe ai ei, albaștri miez de-azur. Nu are un răspuns. Se apleacă domol, cu un tremur uitat, dorește să-și unească buzele de ale Melbeei. Aceasta înalță însă mâna și îi atinge gura ușor, cu degetele ei mătăsoase.

– Ești încă în alte ape... șoptește ea.

Privirile continuă să-și vorbească, să se caute, să se dorească. Tânăra se ridică încet și îl lasă în urmă, păstrând un zâmbet duios și înțelegător. Nalbian se-ndreaptă și el, într-un târziu, cu picioarele grele, dar inima și mai împovărată.

La amiază trece pe la conac și pavilionul gărzii, apoi se îndreaptă spre intrarea ruinelor. Este pregătit să intre în post, dar Eusten l-a refuzat pentru zile de odihnă. Încă de la distanță, îi observă pe Cărămidari și câteva ajutoare trebăluind de zor în preajma zidurilor vechi ce primesc o nouă viață, sunt reconstruite. Nu este ceva ce-ar fi dorit să vadă vreodată, se scutură în sinea lui ca în urma unui duș mai rece decât până acum. Unul dintre Cărămidari, apăsat și el de vremuri, i se adresează preocupat:

– Timpuri noi, măsuri noi... Sau vechi, rostește el un mare adevăr.

– A fost atac spre Brazi, intervine alt Cărămidar. Respins și ăsta, dar Negru a aflat că e plecat Verobostes. Grăbim zidurile.

I se adresează fără notele urâcioase de altă dată, ba chiar sesizează o urmă de respect. S-au mai maturizat și ei, și el, probabil

nici atitudinea lui nu mai permite vorbe goale. Nalbian se face imediat util și pune piatră peste piatră, deși tot ce simte este să le dărâme cu mâinile, cu picioarele, cu barosul.

O săptămână mai târziu, peretele de apărare pornește din malul Mărgăritarului și acoperă jumătate din latura de miazănoapte a Librei. Carele vin greu, adună rocă de-a lungul râului și dinspre munți, unde primejdia este în creștere. Nalbian se împarte între datoria gărzilor, planificări strategice și forță de lucru, călare acum pe o bucată de zid.

– Ia uite, de unde-a scăpat, se aude Jilop.

Voinicul se întoarce și-și vede năzdrăvanul păscând agale pe marginea drumului mare spre pădure.

⁂

Retrași în spatele hanului vechi, unde altădată păștеau bătrâneii lui Arbopyn, Nalbian și Amurg pot discuta feriți de urechi întâmplătoare.

– Jaba? rostește libreanul prima întrebare care-i arde buzele.

– Am fost mirosit când eram slăbit, a trebuit să îl feresc din calea mea. Mi-au luat urma căpcăuni și alte pocitanii, până am prins iar putere să zbor. Jaba nu mă poate stăpâni și nu i-aș fi putut pierde cu el pe spate, dar l-am lăsat pe drumuri liniștite, aproape de Smarald. Are toate calitățile să ne ajungă.

Nalbian rămâne pe gânduri. Amurg i le intuiește, ca de obicei:

– Aici, cale lungă în jurul Librei, locurile sunt curate. Nu am simțit nimic, n-a avut ce mă adulmeca.

– Dar acum ei știu de tine...

– Da.

Voinicul trage adânc aer în piept și se prinde hotărât de brâul reînarmat din atelierul Fierarilor.

– Asta nu face decât să-mi întărească decizia luată. Cât sunt în vigoarea trupului, altă dată ar putea fi prea târziu. Dragul meu fermecat... am decis să plec spre soare-apune.

Amurg nechează ușor, parcă așteptându-se la asta.

– Iar eu te voi însoți.

Nalbian îi înconjoară grumazul în timp ce privirea caută spre coborârea soarelui.

– Ar mai fi ceva, se aude o voce cristalină.

Se întorc luați prin surprindere. O înfățișare suavă, o tânără cu păr bălai și ochi castanii ca două mărgele, s-a înfiripat de nicăieri, în rochie simplă pe trupul grațios. Chipul îi este senin până la inocență, cu o căutătură însă vie, adâncă.

– Zinavel, domnița mea, se lasă Amurg în plecăciune, lângă voinicul răpit de apariție.

– Da, se apropie ea să îi dezmierde coama. Am fost mereu lângă Lercudor, sub vrajă contra simțurilor iscoditoare.

Libreanul ascultă nedumerit. Mezina zânelor continuă:

– Nu am intervenit, îi alungă ea o îndoială gata să prindă contur. Ar fi însemnat să mă dezvălui. Am riscat de două ori numai: să te scot mai devreme spre Pelerini, din mijlocul pădurii năpădite de sângele negru, apoi am ținut pumnalul vânzătorului de sclavi, ridicat asupra fetei răpite.

– Da, luminile din codru... iapa înspăimântată... Și fântâna cu licurici?

– Nu, te-a chemat singură. Cum ți-au spus și Blajinii.

– De ce ai venit cu mine? De ce te arăți acum?

Zinavel zâmbește oarecum entuziasmată și părul îi lucește pentru o clipă, descoperind o legătură ca de sori minusculi jucându-i prin plete.

– Când întunericul prinde forțe în afara oamenilor, lumina îi caută să le deschidă mai abitir porți de vindecare. Nu să îi ia de mână, nu să îi salveze. Inimile lor trebuie să facă asta, așa cum tot din inimile lor s-au ridicat umbrele dintâi. Cât despre drumul meu alături de tine, Lercudor... Nalbian... pentru sufletele care ne caută, iar din aflarea noastră adună încercări nebănuite, ajutorul poate fi nemijlocit.

Voinicul intră în cercul de cuvinte ca-ntr-un șuvoi nevăzut de fluturi albi, veniți parcă să rupă toate lacătele minții. Și, totuși, senzația este de intangibil, că trec prin el și scapă mai departe, așa cum a observat și până acum în cuvântările zânelor.

– Apa vie... clipește el apăsat, descoperindu-și ochii uscați. Sunt responsabil?

– Ce-ai provocat tu, te urmărește numai pe tine.

– Povara vinovăției, știința de-a încerca și celălalt drum, înțeleg. Dar pentru cele abătute asupra altora?

– Dacă doar sufli asupra focului, nu tot uscăturile aflate sub el vor arde mai puternic? Și câți nu fac asta, încercând de fapt să-l stingă. Iar darul ierbii crescute apoi în loc, nu este același, deși venit mai repede? Este vină sau merit?

– Nici una, nici alta... face Nalbian doi pași gânditori, cu capul plecat. Dar m-am amestecat cu vântul, peste jar și scântei, iar flăcările-mi poartă numele. Îndrăzneala trebuie dusă până la capăt, onorate făpturi ale luminii... Voi merge mai departe.

– Alegerea-ți pleacă și de această dată din inimă cinstită. Ia aminte, însă, presimți prea bine, iar eu vin să-ți întăresc: negura trezită acum în lume va fi nimic pe lângă ce vei ridica în calea nouă.

– Mă tulbură, desigur, oglinda norilor de pucioasă care s-ar surpa peste pământ. Dar acolo, departe, până la ultima picătură de vlagă, îi voi trage după mine. Se vor strânge din toate zările omenești, pentru a mi se pune curmeziș mie.

– Și încă cum!

Pentru a doua oară în tinerețea lui, prin vinele sale începe să curgă cel mai viu rost, izvorât să dizolve din frământările lăuntrice. Ecourile, asemănătoare cu cele din pragul plecării spre răsărit, au preschimbat însă îndrăzneala în datorie și primejdia în sacrificiu.

– Am înțeles de ce ești aici, prea bună Zinavel... Să vii cu mine. Pentru balanța puterilor nefirești.

Zâna încuviințează blând, pare pregătită de drumul anevoios.

– Iar tăria brațelor tale va crește și mai mult, Nalbian. Tovărășia luminii îți grăbește anii și te scoate din rândul oamenilor obișnuiți.

– Să fie oare de ajuns? întreabă Amurg cu o notă nesigură.

– Nu, aşa este, clatină ea chipul auriu. De aceea trebuie să facem întâi o călătorie spre miazăzi. Vei lăsa vorbă pentru dragul de Jaba, îşi merită odihna până ne vom întretăia din nou paşii, nu?

Cerul fără pată îşi schimbă culoarea, părăsit încet de albastrul zugrăvit cu pensula razelor de soare acum adormite. Departe, de prin văgăunile munţilor în puterea întunericului, din desişurile cele mai adânci ale codrilor posedaţi de sângele negru, se ridică ţipete ascuţite, iar păsările nopţii săgetează haotic văzduhul.

...

POSTFAȚĂ

Alter ego contemporan

„Trăim ca să aflăm sau aflăm ca să trăim? Ce prostește sună...“, mă interoghez ca de atâtea ori, țesându-mi firul analitic în timp ce caut cu ochii soarele. Lumina puternică mă ajută. Ca și cum îmi arde cotloanele umbrite ale minții, invadate de te miri ce paraziți, pentru a lăsa adevărul să curgă. Poate chiar ca să îmi strălucească, orbitor de alb, o revelație absolută ori să-i permită a ieși mai ușor la suprafață, în caz că a fost mereu acolo, dar n-am fost în stare să o prind cu ambele mâini, iar acum alunec în semiobscuritate. „Fără lumină e întuneric“, gândesc de multe ori. „Important e că încă știu asta.“ Acolo, la sursa luminii, se află multe răspunsuri. Întuneric însă poate să fie fără niciun efort, prin lipsă. Acel tip de beznă inertă, nici caldă, nici rece.

„Adică... învățăm toate lucrurile astea, necesare supraviețurii și dezvoltării noastre, progresului mult dorit pentru tihna unei vieți asumat trecătoare și întâmplătoare, doar pentru că ne naștem și, pe cale de consecință, trăim? Cum ar veni, măcar să o facem confortabil. Sau avem lucruri de învățat, de descoperit, în noi și în lumea venită la pachet, pentru sensul existenței noastre?“

Mă uit fără să clipesc, nici nu vreau să clipesc. Îmi amintesc vag de niște pământ sub picioare, de ceva natură în jurul meu sau de vreo adiere de vânt, deși nu le mai văd și oricum bănuiesc că le-am lăsat la intrarea în răstimp. „Dacă există nivelul doi? Iar noi stăm pe loc și ne gândim doar la o viețuire cât mai comodă, smulsă din ghearele suportabilului cu pereți goi, ce aparent nu ascund nimic. Hm, evoluționismul biologic cauzal, pe bază de accident primar, versus...“, gândesc, cu un mic rictus greu de observat în colțul gurii și privirea adâncită în cerul albastru, la Big-Bangul plin de necunoscute, inexplicabil, dar acceptabil științific prin pseudo-certitudini. Haina împăratului gol, cusută cu atribuiri de legi excepționale, absurde și imposibil de înțeles sau reprodus, întrucât, nu-i așa, zice-se erau „alte reguli". Contradicție, declinare fără adresă, predare de ștafetă în terenul „advers“. Deci, musai, totul

haotic, dar care, printr-o combinație unică, din infinite posibile, a dat un univers ordonat. „...versus inteligență și sens deplin al punctului de Creație, până la ultimul detaliu, cu misterele și minunile sale întru deschiderea și expansiunea inimii și a minții, inițial limitate sau presupus limitate. Vechea dezbatere. În care lumea, azi, înclină mai ușor și mai «pragmatic» spre supraviețuirea contextuală, arbitrară, dar social mulțumitoare...“

Simt că lumina, care acum mă învăluie din toate părțile, știe. Clar, limpede, încet și cald, transmite adevărul pe care mulți nu mai știm să-l căutăm, să-l simțim, în contrast cu absurdul și frica de incertitudine și incontrolabil, setea de putință în fața vulnerabilității imediate. Sursa puternică a soarelui a devenit un orizont alb infinit oriunde m-aș uita, iar eu sunt cumva în mijloc, deși nu reusesc să intuiesc vreunul. Unde mă aflu? Îmi amintesc un nume...

„De când să fie adevărul format din minciună? Lumina din întuneric? Totul din nimic? Nimic plus nimic tot nimic dă... Accident din praf stelar? Pe care, în mod conștient, să-l legitimizezi, să-l duci mai departe? Să fii singura conștiință, din infinitatea goală, martoră de nulitatea motivațională a armoniei rezultată din acest accident, dar să te bucuri de el ca și cum tu, așchie de seamă, ai căpătat din neant vreun sens?

Te ridici din țărână și mergi, alergi râzând nebunește, totul este frumos și pus la punct, gata să primească însemnătate. Vrei să îți trăiești norocul. Te uiți în spate, nu vine nimeni să ți-l ia, nu e nicio furtună alergând după tine gata să te înghită, să consume accidentul. Te afli singura cuvântătoare și singurul lucid de toate și de sine însuși, iar accidentul e stabil și devine lege. Accidentul se poate observa. Gândește, e treaz, dar, surpriză, nu pentru mult timp. Descoperă că moare, conștiință după conștiină. Și nu mai are putere, e prizonier. Ah, cum ar cunoaște acum nevoia invincibilității, veșniciei, perfecțiunii. Care i-au scăpat accidentului inconștient, dar atât de semnificativ în rezultatele sale. Conștiința tributară haosului ar fi știut acum să fie creatoare. Dar tu, creatorul fără putere, ești rezultatul lipsei de creație, o lipsă virilă, fertilă și ordonată în același timp. Exact invers. Capcana perfectă, desenată fără cerneală, fără stilou, fără degetele care să-l țină. Dead end, într-

un gând care n-ar trebui să existe. Originea se volatilizează, dar tu eşti încă aici."

La picioare îmi răsare din zgomotul de fond o carte de matematică. O ridic şi răsfoiesc zeci, sute de pagini venite să mă tragă de mânecă. Un efort admirabil, imperativ, aplecat să transpună Misterul în şir de ecuaţii. Rând după rând transpiră strădania, cazna transformărilor, a fuziunii dualităţii insolubile. Din nou, ordinea post-inflexiune originară se aşază mai mult sau mai puţin cuminte pe foaie, ipoteză după ipoteză. Iar ea va putea fi descrisă pe mai departe, în mii şi mii de alte cărţi, până la sfârşitul veacurilor, dacă se va construi mereu o lupă suficient de mare. Ce nu va dispărea însă niciodată este X-ul de pe prima pagină. Această variabilă necunoscută, această nepătrunsă şi misterioasă „alchimie" primordială, din nimicul oricărui Big-Bang iniţial oricâtor ulterioare. „Ştiinţa nu poate merge decât pe un fir rupt la capăt, ca o coordonată ce nu poate coborî sub zero. Neacceptând, îşi arogă o misiune imposibilă, acolo unde se sfârşeşte puterea de înţelegere omenească şi rezidă subtilul."

Albul înghite maldărul de formule, e iar imaculat. Undeva se încreţeşte însă, o formă de cerc încearcă să se justifice. „Asta pentru că am vorbit de alchimie. Metamorfoza din filozofiile antice, traduse prin conservarea energiilor, transformări, cicluri. Hm, poate c-ar fi mai aproape de adevăr prin spirale... Acelaşi haos care se trezeşte, născut prin el însuşi, fără niciun punct de plecare. O explozie de capacităţi infinite, evolutive, care ideatic pot tinde nestingherite spre omnipotenţă. Fractură logică şi de bun simţ, ce lasă în urmă un fals demiurg, stăpân doar asupra ţesăturii universului din care face parte, în afara căruia nu poate fiinţa. Şarpele, dragonul care-şi înghite coada. Măcar imaginea aceasta veche admite Misterul."

Împrejurul este iarăşi neted privirii. Încerc, de ceva vreme, să mă scutur de prejudecăţi, dogme şi doctrine, fără să neg adevărul niciuneia care aduce pozitiv şi sens tuturor părţilor, fără excepţie. Proces uneori dificil, deoarece mintea, în special când este fragedă, mai uşor trăieşte şi se modelează sub vântul care câştigă clipa. Binele însă poate fi reidentificat oricând: se simte, se recunoaşte, îl ştii pentru că nu aduce suferinţă, nu priveză, nu înşală. Este natura

noastră intrinsecă venită din Creaţie şi singurul adevăr absolut la care să ne raportăm.

Mă întorc asupra luminii. „Apoi, mai este întunericul care o răneşte înadins, însămânţat de cugete schilodite, ignorante, îndrumate greşit sau poate doar neglijente. Acesta prinde rădăcini în adâncuri şi umbreşte cu ramuri de intenţii nefericite suprafaţa. A, numele acela! Da, îmi amintesc unul, foarte demult... Nalbian... Şi el a plecat să caute, să înţeleagă...“

CUPRINS

CAPITOLUL I 3
Între prevestire şi derută 3
Trecut, prezent, gânduri de viitor 20
Vârsta îndrăznelii şi a responsabilităţilor 56
Se poate mai mult, mai repede, dar şi mai rău 82
De ce ţi-e teamă, acolo te duci 93
O apă cum nu e alta 105
Nimic nu va mai fi la fel 117
Aceeaşi plecare, o nouă chemare 126
CAPITOLUL II 136
Mărgăritar printre prieteni 136
Pericole de Cingătoare 148
CAPITOLUL III 172
Târgul mare, înlesniri şi neajunsuri 172
Comorile din rafturi 191
CAPITOLUL IV 200
O altă faţă a celor nevăzute 200
Smaraldele şi Rubinele nu intră întotdeauna în acelaşi buzunar 204
Vocea compasiunii şi nevoia braţelor puternice 210
Din vitregie în bătălie 216
Naşii vitejilor lovesc din nou 223
Vindecători de trup, sărăcie şi... fântână 241
Casă mai bună decât tâlhăria 249
Primul asalt al întunericului 257
CAPITOLUL V 267
Toamna se scutură împărăţiile 267
Mai mare, mai straniu, mai sever 271
Tărâmul nebănuit dar mult căutat 279
Pregătiri în ceasul al 13-lea 286
Nisip şi umbre 291
Înlănţuirea infamiei 303
Limitele aduc învăţături noi şi tovărăşii neobişnuite 307

CAPITOLUL VI 316
Inamici treziți din beznă 316
Frați (stră)vechi 321
Vremea alianțelor 329
Complicații de întoarcere 337
Doi în căutarea Misterului 359
Fostele împărății au misiuni diferite 379
O lume mai întărâtată 388
Cingătoarea fărădelegii și a colților de coșmar 398
Semne grele 405
Ler cu dor, inimă de vânt 418
POSTFAȚĂ 429